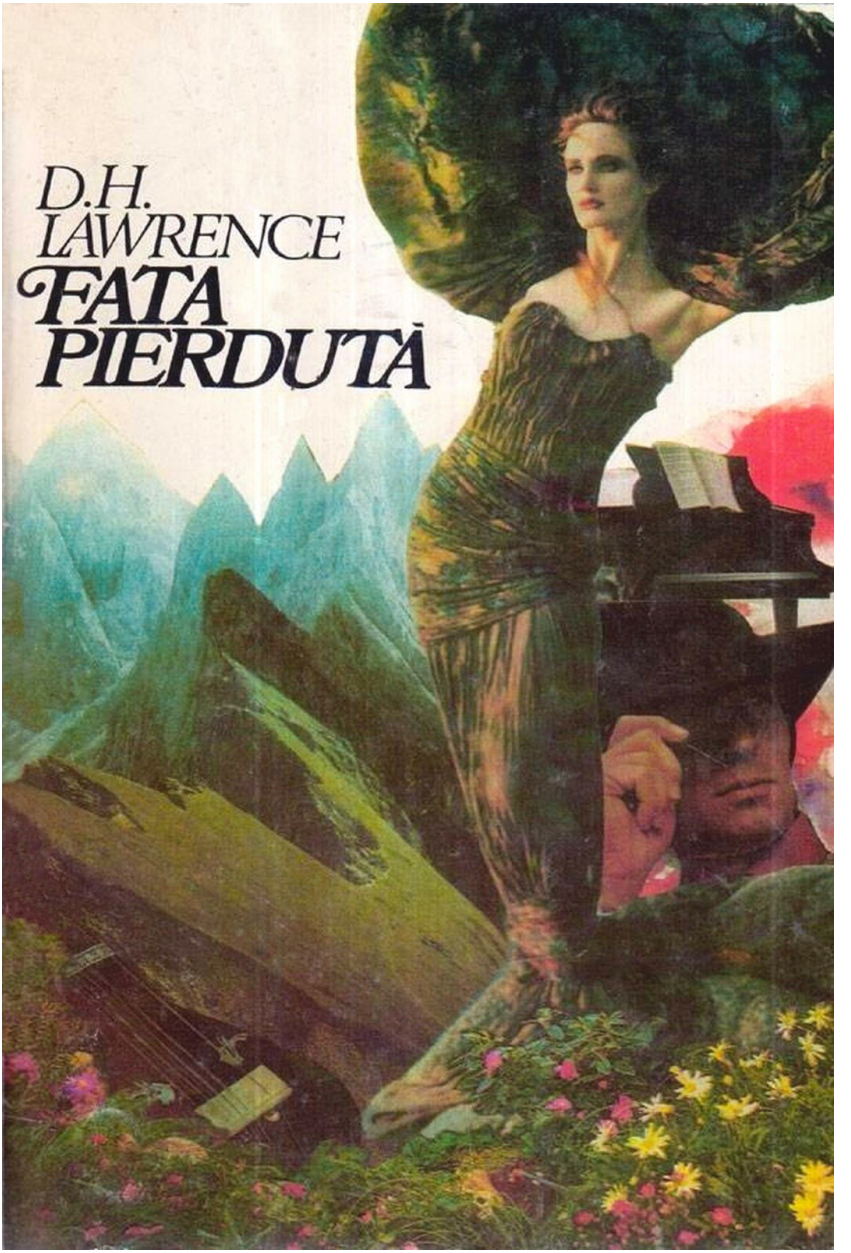
D.H.
LAWRENCE
FATA
PIERDUTÀ

DAVID HERBERT LAWRENCE

FATA PIERDUTĂ

Traducere de Ştefan DARIE

Editura VICTORIA 1992

Coperta de Vasile SOCOLIUC

Capitolul întâi

Declinul Casei Manchester

Să ne gândim, bunăoară, la o aşezare minieră cum e orăşelul Woodhouse, care numără zece mii de locuitori, cu rădăcini ramificate pe trei generaţii în trecut. Trei generaţii care atestă o comunitate închegată pe temeiuri solide. Ceea ce fusese pe vremuri „stratul nobiliar” se spulberase odată cu ivirea mormanelor de cărbune extras din măruntaiele pământului şi se risipise pe alte tărâmuri, încă patriarhale, virgine în ce priveşte industrializarea. În Woodhouse rămăsese doar un singur magnat, distant, inaccesibil, proprietarul local al minereului. Sprijinit pe cele trei generaţii din spate şi plasat pe treapta de jos a ierarhiei nobiliare, dar înfigându-şi călcâiul în straturile sociale de jos. Merită să-l ignorăm.

Deci o comunitate bine închegată în Woodhouse, dar sedimentată în straturi de o variată gamă coloristică: de la negrul de cărbune al minerilor, la mortarul zidarilor şi la rumeguşul cherestegiilor, de la suprafaţa unsuroasă a slăninei, untului şi cărnii la albul steril al farmacistului şi al

medicului, până la incolora ţâfnă a funcţionarilor bancari, casierilor şi prelaţilor, şi terminând cu lucirile scânteietoare ale limuzinei directorului general al minelor. De la acest punct, *nec plus ultra.*

Directorul general locuia în fosta „reşedinţă”, umbrită de verdeaţă, a familiei nobiliare evaporate. Firma preluase fosta reşedinţă şi o împărţise în birouri.

Aşadar: o piramidă cu un bogat substrat de mineri, la bază, un strat masiv de negustori şi funcţionari, împestriţat cu profesori şi clerici nonconformişti, morari prosperi, patroni de întreprinderi metalurgice, preoţi episcopali şi administratori de mine; şi, în vârf, proprietarul cărbuneluivişina cărnoasă şi lucioasă care-şi radia strălucirea asupra tuturor.

Cam aceasta era imaginea complexei structuri sociale a unei aşezări miniere din centrul Angliei, în anul de graţie 1920. Daţi-mi voie, însă, să arunc o privire retrospectivă.

De fapt, acesta era modelul anului 1913, ultimul an de pace şi prosperitate.

Da, un an de pace şi prosperitate. Există însă o boală cronică, nesuferită: fetele nemăritate. E paradoxal că într-o societate atât de prosperă, toate categoriile sociale, în afară de cele mai de jos, să poarte povara acestor vlăstare

sterpe, femeile solitare, nemăritate, cu eticheta de fete bătrâne. De ce oare toţi negustorii, toţi profesorii, directorii de bancă, preoţii, sunt gratificaţi cu câte una, două, trei sau chiar mai multe exemplare de acest gen? Să fie oare din pricină că în rândurile burgheziei de mijloc, mai ales în păturile ei inferioare, se nasc mai multe fete decât băieţi? Sau poate că bărbaţii din aceste pături se căsătoresc cu femei fie din straturile superioare lor, fie din cele inferioare, neglijându-şi perechile care li s-ar cuveni de fapt? Sau poate că fetele din clasa de mijloc sunt prea năzuroase şi-i resping?

Oricare ar fi explicaţia, e un lucru trist. Sau poate că nu.

Pentru că foarte des aceste fete bătrâne din clasa de mijloc se transformă în renumitele militante asexuate care au cucerit atâta faimă în agitata noastră societate industrială. Poate că nu simt decât nevoia unei activităţi permanente, cu alte cuvinte a unei slujbe. Dar, înainte de a generaliza, s-ar cuveni poate să ascultăm şi părerea lor.

În Woodhouse, familiile bogătaşilor, ale negustorilor şi ale clericilor fuseseră blagoslovite cu o considerabilă cantitate de fete bătrâne. Şi ori de câte ori vreuna dintre aceste mlădiţe ale prosperităţii şi melancoliei întâlnea vreo şansă de măritiş, toate femeile din oraş, inclusiv nevestele

de mineri trepidau de emoţie. Iar la nunţile celor cu bunăstare se înghesuiau cu mare bucurie. Pentru că femeilor, indiferent de categoria lor socială, nu le place să vadă fete uitate în raft. Toate ar fi fost bucuroase să ştie fetele din mica burghezie statornicite la casele lor. Lucru pe care-l doreau şi fetele. Ăsta era necazul.

James Houghton avea o singură fiică: Alvina. Desigur, Alvina Houghton.

Dar să ne întoarcem la anii de după 1880, adică la vremea copilăriei Alvinei, eventual şi mai în urmă, la zilele de glorie ale lui James Houghton. În zilele sale de glorie, James Houghton era considerat *creme de la creme* a societăţii din Woodhouse. Firma familiei Houghton fusese întotdeauna prosperă; o familie de negustori, nimic mai mult. Dar câteva decenii de prosperitate reuşesc să confere negustorilor un anumit *cachet*[1]*.* La numai douăzeci şi opt de ani, James moştenise un mare magazin de stofe şi mătăsuri care se aproviziona din Manchester. Pe atunci, James Houghton era un tânăr înalt, slab, rafinat, cu o faţă încadrată de favoriţi, un *dandy* în maniera lui Bulwer. Avea înclinaţii spre conversaţia elegantă, literatura elegantă, creştinismul elegant; un tânăr lung şi slab, plăpând, în

[1] Amprentă (fr.).

continuă efervescenţă, plin de idei trăsnite, şi cu un glas melodios, foarte melodios. Şi, desigur, negustor. Făcea curte fiicei unui nobil din Derbyshire: scundă, negricioasă, mai în vârstă decât el. Houghton conta pe o zestre de vreo zece mii de lire sterline. Dar care nu i-a fost dezamăgirea când s-a pomenit cu o dotă doar de opt sute de lire. Având o fire romantic-comercială, nu i-a iertat niciodată soţiei sale dezamăgirea pe care i-a pricinuit-o, dar a tratat-o întotdeauna cu cea mai elegantă amabilitate. Era fermecător să-i urmăreşti gesturile graţioase cu care îi curăţa şi îi tăia un măr. Dar sărmana femeie nu a primit niciodată de la soţul ei mai mult de un măr frumos cojit, scobit şi împărţit" în sferturi. Acest elegant Adam al comerţului i-a restituit Evei mărul. Un măr elegant curăţat, dar nimic mai mult. În acest timp s-a născut Alvina.

James Houghton clădise însă Casa Manchester înainte de a se fi căsătorit. O clădire spaţioasă, pătrată – prea impozantă pentru Woodhouse – plasată pe strada principală. La parter se aflau două mari magazine – unul desfăcea numai mărfurile din Manchester, celălalt, mătăsuri şi stofe. Aceste magazine simbolizau poeticul vis comercial al lui James Houghton.

Întrucât James Houghton era un idealist şi, în bună

măsură, un poet – fireşte un poet al comerţului. Romancierul lui predilect era George MacDonald şi gusta mult fanteziile acestuia. Şi el, James, urzea o fantezie, o fantezie a comerţului. În fundalul visurilor lui se învălmăşeau mătăsuri şi poplinuri, moi şi lucioase, de o frumuseţe ameţitoare: vedea trăsuri ale nobilimii oprindu-se în faţa magazinelor lui, doamne superbe, plimbându-şi în extaz degetele peste valurile mângâioase ce tălăzuiau pe mesele lui. Şi el, elegant, seducător, le oferea mirajul ţesăturilor pe care numai el şi numai ele îl puteau aprecia. Faima magazinelor lui se răspândea în lumea largă, până la Alexandra, principesă de Wales, şi la Elisabeta, împărăteasa Austriei, femeile cele mai rafinate din Europa, care descindeau din ceruri drept în prăvălia lui din Woodhouse, şi apoi îşi luau din nou zborul pentru a arăta lumii întregi ce minuni pot fi găsite în prăvălia lui James Houghton.

James Houghton ar fi putut deveni una din marile personalităţi ale vremii lui. Dar a fost covârşit de prea multă fantezie. Oricum, însă, când şi-a adus soţia la Woodhouse, vitrina magazinului cu mărfuri de Manchester era diafană ca spuma mării sau ca un cireş în floare, scăldată toată în museline şi mătăsuri imprimate, iar

vitrina cu mărfuri londoneze, învăluită în stofe şi mătăsuri grele, purta culorile arămii ale unui asfinţit” de toamnă. Care soţie n-ar fi rămas vrăjită? Dar biata tânără doamnă Houghton, desprinsă din casa ei de piatră din pietrificatul Derbyshire, a simţit o oarecare ostilitate în faţa bărbatului care se prosterna în faţa baloturilor lui de mătăsuri, ca regele David în faţa altarului cu tablele legii.

Căminul în care a intrat tânăra mireasă era un veritabil monument. În dormitorul spaţios de deasupra magazinelor, mobila era încastrată în zid; mobilă de mahon solid; mult, mult prea solid. În hidosul pat matrimonial, James sălta cu o graţie dansantă; dar ea nu se putea urca decât cocoţându-se pe un taburet şi de pe acesta pe un scaun. Biata femeie, micuţă şi rezervată, mai vârstnică decât el, îşi simţea probabil inima foarte împovărată când escalada în pat; şi când era culcată, în faţa ochilor i se înălţa cea mai sumbră „Bastilie de mahon: dulapul solid zidit în perete; şi când, amărâtă, îşi întorcea privirea, îşi vedea chipul reflectat într-o uriaşă oglindă mobilă, ce făcea permanente şi odioase reverenţe în faţa ei. Ce mobilier respingător, şi zidit pe veci!

Pe Alvina a născut-o în al doilea an de căsnicie. După naşterea descendentei, James Houghton s-a mutat din

dormitor într-o cămăruţă ascetică, sărăcăcios mobilată, din capătul casei, petrecându-şi nopţile pe un pat de lemn şi ducând de aici încolo o viaţă de pustnic. Şi biata doamnă Houghton, a rămas singură cu fetiţa în mohorâtul dormitor cu mobilă zidită în perete. După un timp, apăsarea i-a şubrezit inima.

James, însă, roia ca un fluturaş în jurul mătăsurilor lui. Faţă de vânzătoarele din magazin se arăta despotic. Ca un marchiz francez din romanele lui Dickens: subtil, *raffine,* şi cu inima de piatră. Vânzătoarele îl detestau, dar se lăsau totuşi amăgite de straniul său entuziasm şi rafinament. Adoptaseră o atitudine docilă. Magazinele lui Houghton erau ţinta curiozităţii localnicilor. Dar modeştii locuitori din Woodhouse nu se înghesuiau să cumpere mărfurile luxoase. Îl scoteau din sărite pe James cerându-i stambe sau flanelă roşie pe care o tiveau cu negru, sau alpaca neagră, serj şi lână ieftină. El le etala mări de muselină cu dungi de mătase, imprimeuri indiene, dar oamenii le respingeau speriaţi de parc-ar fi fost straiele otrăvite ale lui Hercule.

James a fost nevoit să facă solduri şi mari reduceri de preţ. Ceea ce a afectat şi mai mult nervii doamnei Houghton. Iar pe chipul lui James s-au săpat primele

brazde de deziluzie. La început scăderile de preţuri la museline şi imprimeuri au fost discrete şi nu vizau decât ţesăturile de calitate inferioară, vălurile de călugăriţe, stofele de lână amestecată, şi câteva fanteziuri: panglici, grupiură, fireturi aurite, care mai înveseleau sobrietatea mărfurilor. Localnicii rămaseră însă la fel de prudenţi.

Dar cu banii câştigaţi după primul sold, James Houghton s-a lansat într-o orgie de noi achiziţii. Încordat, a plecat la Manchester. Şi urmarea a fost baloturi uriaşe şi mormane de cutii strivite stivuite în faţa magazinului. În seara de vineri, vitrinele lui Houghton înfăţişau un spectacol unic: primele picheturi, primele garnituri de baie şi cuverturi de pat cu arabescuri care fuseseră vreodată văzute în Woodhouse, primele bonete plisate şi uniforme pentru cameriste; un adevărat miraj în alb. Aşa suna reclama lui James: „Un miraj în alb”. Poate că era sub influenţa romanului *Femeia în alb* de Wilkie Collins.

Dar după nouă zile de miraj în alb, James s-a făcut din nou nevăzut, luând drumul Londrei. Şi după câteva săptămâni, într-o nouă vineri, vitrina a apărut împodobită cu „Moda de iarnă”. Superbe şi originale mantouri pentru doamne – James nu se ocupa decât de subtilul lux al doamnelor, bădărănia sexului tare era tratată cu dispreţ.

Aşadar, originale şi superbe mantouri de damă, din stofă neagră, buclată, cu manşete înfoiate din blană de urs, se înşirau în fundul vitrinei, în timp ce în faţă te îmbiau pelerine zglobii, boauri, manşoane şi alte podoabe de iarnă. Plimbăreţii de vineri seara se îngrămădiră în faţa vitrinei, aureolată de lumina felinarelor cu gaz; James Houghton, incognito, se strecura printre ei, ca autorul unei piese în seara premierei. Noile exponate stârniseră mare vâlvă. Locuitorii a zece sate s-au înghesuit şi s-au îmbrâncit ca să poată contempla vitrinele. Mare vâlvă, dar ce mai vâlvă! Spectatorii au fost cuprinşi pe rând de uluire, admiraţie, *teamă* şi haz. Subliniem cuvântul *teamă,* pentru că localnicii din Woodhouse se temeau ca James Houghton să nu se încăpăţâneze să le impună gustul lui excentric. Mărfurile expuse erau, în realitate, de un rafinat bun gust; dar cumpărătorii fuseseră crescuţi şi educaţi în cel mai prost gust cu putinţă. Se holbau la vitrine, arătau cu degetul, îşi dădeau ghionţi, râdeau pe înfundate. Iar James, asemenea unui dramaturg în seara premierei, îşi văzu opera prăbuşită, zdrobită.

Şi totuşi, se baza în continuare pe intuiţiile lui. Dar nu putea înţelege că plebea nu gustă rafinamentul. Cei din Woodhouse se obişnuiseră cu procesul lent, gradat, de

evoluţie a mediocrităţii, o mediocritate atât de înrădăcinată şi de boantă, încât niciun om cu imaginaţie şi sensibilitate n-ar fi putut-o concepe. Clienţii nu-şi doreau decât mărunte satisfacţii vulgare, câte o nouă marfă mediocră şi vulgară importată din Nottingham sau Birmingham, în locul altei mediocrităţi vulgare care nu se mai purta demult la Nottingham sau Birmingham. James Houghton nu a înţeles niciodată că locuitorii orăşelului, prin însăşi structura existenţei lor, detestau orice originalitate şi rafinament. James se învinuia că alegerile lui nu fuseseră îndeajuns de inspirate, când de fapt cusurul consta în surplusul de inspiraţie. Avea senzaţia că doamna Soartă era o cuconiţă pretenţioasă şi năzuroasă, în genul Elisabetei de Austria sau al Alexandrei, prinţesă de Wales, ale cărei gusturi depăşeau posibilităţile lui. Şi, în realitate, doamna Soartă, chiar şi la Londra sau Viena, ca să nu mai pomenim de Woodhouse, nu-i decât o femeie vulgară, o mică burgheză din straturile de jos, gata să dea cu piciorul în tot ce nu-i suficient de ţipător, confecţionat în serie şi bun pentru gloată. Houghton, văzându-şi vaporoasele originalităţi şi etericele elanuri ale imaginaţiei lui de negustor călcate în picioare de greoaia şi nepăsătoarea doamnă Soartă, a făcut o criză de nervi, pe muchea

misticismului şi a început să-i vorbească consoartei lui despre influenţe malefice şi despre îngerul Isfael. Biata femeie s-a speriat de trâmbiţele Judecăţii de Apoi şi de viziunile lui James.

Şi ca să parcurgem repede panta alunecoasă a nefericirilor lui James, trebuie să arătăm că, în cele din urmă, s-au declanşat marile solduri ale prăvăliei lui Houghton. „Marele târg de Solduri de la Houghton” a fost un adevărat eveniment. Când i-a cedat forţa de rezistenţă, James s-a dezlănţuit frenetic. A redus preţurile imprimeurilor, pânzeturilor, ripsurilor, voalurilor, cu o oarbă generozitate. Ca o lamă de ghilotină cădea creionul lui albastru peste un preţ de 3 şilingi şi unsprezece, retezându-l la un şiling şi patru. Preţurile cădeau ca nucile. Un arogant 1 şiling şi unsprezece era doborât până la un penny, 3,1 şilingi şi 6 se închircea ca prin farmec în 4 pence şi trei sferturi. Pânzeturi imprimate, de bună calitate, erau oferite la 3 pence şi trei sferturi metrul.

O adevărată ocazie. Şi mărfurile, după un stagiu de atâţia ani în raft, se demodaseră şi începuseră să mai corespundă gustului maselor. În orice caz, indiferent de modelul imprimeului, erau materiale de calitate. Drept care, şcolăriţele din Woodhouse puteau fi văzute cu şorţuri

şi pantalonaşi croiţi din materiale iniţial destinate de James toaletelor elegante de vară. Şorţuri şi pantalonaşi de care elevele se jenau. Căci, dacă li s-ar fi zărit de sub fustă, colegele ar fi exclamat: „Ah, porţi pantaloni din materialul de trei pence de la Houghton!”

Dar James continua să ţeasă fantezii. Visa încă o Fată Morgana drapată în preţioasele lui mătăsuri, care avea să-l călăuzească spre peştera cu comori. Între timp, a acceptat să devină administrator la Şcoala Duminicală. Poate din vanitate, sau poate pentru a încheia o Antantă Cordială cu forţele divine.

Dar starea soţiei lui devenea tot mai precară, iar fetiţa Alvina, creştea şi se făcea tot mai drăgălaşă. Când doamna Houghton, palidă, micuţă, rezervată, apărea pe stradă de mână cu fetiţa drăgălaşă, în pelerinuţa ei de hermină cu manşon, toată lumea era impresionată. Doamna Houghton în mantoul ei din blană de urs, negru şi lucios, şi fetiţa în pelerină albă, alcătuiau o pereche eterică, emoţionantă.

Dar pe doamna Houghton o înţepau junghiuri în regiunea inimii. Şi totul o afecta: dacă vedea doi băieţandri bătându-se pe stradă, făcea tot ce putea ca să-i împace: le oferea bănuţi, îi ruga din inimă să înceteze; puştii se uitau

la ea ca la o nebună, şi biata doamnă, epuizată, cu buzele vinete, era nevoită să se rezeme de un zid. Când vreun căruţaşâşi plesnea biciul pe spinarea calului care se poticnea la deal, doamna întorcea capul, ferindu-şi privirile, şi se simţea gata să se prăbuşească.

În consecinţă, a renunţat la plimbări, iar pentru fetiţă a fost angajată o guvernantă. Domnişoara Frost, guvernanta, era o femeie frumoasă, trupeşă, de vreo treizeci de ani, cu părul alb şi ochelari cu rame de aur. Părul alb era o caracteristică moştenită din familie.

Influenţa domnişoarei Frost, în primii douăzeci şi cinci de ani de viaţă ai Alvinei, a fost covârşitoare. Domnişoara Frost era o femeie cu o puternică personalitate, o fire generoasă şi, în plus, o talentată muziciană. Avea o voce frumoasă, cânta în corul bisericii şi preda la clasa întâi de fete a Şcolii Duminicale, al cărei administrator era James Houghton. James nu-i inspira multă simpatie domnişoarei Frost, ci mai curând dispreţ. Îi detectase ipocrizia, detesta egoismul lui mascat cu atâta suavitate, lipsa de sentimente umane şi, mai ales, nestăvilita lui fantezie. James, pe măsură ce se maturiza, devenea tot mai visător. Ce păcat că a murit înainte de a se fi ivit moda freudismului! James plutea în cele mai fermecătoare şi

imposibile visuri, pe care le înfăţişa în limbajul lui ales şi elegant. Când vorbea despre ele, glasul melodios îi răsuna ca o muzică, ochii cenuşii îi scânteiau aprig pe sub sprâncenele stufoase, pe faţa palidă, încadrată de favoriţi, apărea o stranie *lueur*[2]*,* iar mâinile cu degete lungi îi fremătau. Se uscase la trup, haina jerpelită, dar de bună calitate, era închisă peste piept la toţi nasturii. Şi plonja în istorisirea aventurilor lui fictive provenite dintr-un amestec de Edgar Allan Poe cu Andersen, cu Vathek, Byron şi George MacDonald. Acesta din urmă îşi lăsase asupră-i amprenta cea mai puternică. Povestirile lui le dădeau doamnelor fiori. Dar pe domnişoara Frost o enervau ori de câte ori era nevoită să le asculte.

Timp de douăzeci şi cinci de ani ea şi James Houghton s-au tratat unul pe celălalt cu o rece amabilitate. Câteodată, domnişoara Frost nu-şi mai putea înfrâna iritarea, alteori, James o punea la punct cu aroganţă: „Nu mai spune! Nu mai spune! Mă rog, dacă dumneata crezi că asta e situaţia...”, insinuând, oarecum, că tot răul pornea de la greşita ei apreciere a situaţiei. După astfel de ciocniri, James pleca la Clubul Conservatorilor, cu mersul lui grăbit, aerian, precipitat, de parcă-l hăituia din spate soarta. La

[2] Licărire (fr.).

club juca o partidă de şah, era un foarte bun şahist şi stătea la şuete. Iar la douăsprezece şi jumătate se întorcea acasă să ia masa.

Domnişoara Frost era sprijinul moral al familiei, rol căruia i s-a dedicat în întregime încă din primul an. Ea trebuia să o apere pe mica Alvina, care-i era dragă de parc-ar fi fost propriul ei copil, şi pe sărmana doamnă Houghton, o femeie cu nervii la pământ, senzitivă, bolnavă de inimă. Trebuia să le apere de capriciile nefaste ale lui James. James Houghton nu avea vicii: nu bea, nu fuma, ducea o viaţă de pustnic şi vorbea întotdeauna politicos. Şi totuşi, fiica şi soţia lui trebuiau apărate de el. Treptat, cu tact, domnişoara Frost a preluat toate treburile gospodăreşti. Cu calm, energie şi generozitate. Nu dorea să impună nimic nimănui. Conducea corabia domestică a Casei Manchester cu stăpânire de sine şi cu o seninătate ce părea să radieze din însuşi părul ei de argint şi din faţa-i albă. Aducea statornicie, siguranţă şi calm în gospodăria aceea oscilantă şi ameţită. Controla servitoarele, alcătuia meniurile zilnice, deşi James înghiţea bucatele fără să ştie măcar ce mănâncă. Împodobea casa cu flori, aducea cărţi şi, uneori, primea câte un musafir. Dar musafirii se simţeau stingheriţi în sumbra Casă Manchester. Florile

erau pentru sărmana bolnavă, iar cărţile erau uneori citite şi discutate cu abstractul James; discuţii care de fiecare dată o agasau şi o excedau pe Domnişoara Frost. După care James se refugia în magazin, de unde putea fi auzit glasul lui melodios răstindu-se la vânzătoarele care îl detestau.

Într-adevăr, maniera în care James discuta despre o carte era agasantă: părea să considere anecdotica, textele şi subtextele, conotaţiile, ca pe o extensie estetică a propriei sale persoane. „E total lipsit de simţire”, gândea domnişoara Frost înroşindu-se de indignare. Ea privea totul prin prisma umană.

Şi magazinele lui James deveneau din ce în ce mai sordide şi mai neatrăgătoare. După zece ani de solduri, de primăvară, de vară, de toamnă, de iarnă, poeticul său vis comercial se dezumflase. Ajunsese şi el să nu mai poată vedea în ochi excentricul mantou din stofă neagră buclată, cu guler şi manşete din blană de urs. Îi redusese preţul de la cinci guinee la una şi într-o bună zi – ce blasfemie! – la zece şilingi şi şase pence. Şi când, spre sfârşitul soldurilor de iarnă, a intrat în magazin o ţigancă ce spoia tingiri şi a cumpărat paltonul cu cinci şilingi, lui James i-a venit aproape să o sărute. Dar cu toate că afară era vreme rece

şi ningea, nici măcar ţiganca n-a îmbrăcat paltonul de faţă cu el. S-a dus, cu mantoul pe braţ, la cârciuma „Armele minerului”. Mai târziu, pândind-o din uşa prăvăliei, James a fost extrem de şocat când a văzut-o în mantou, mânând o hodoroagă de căruţă plină de tot felul de troace şi trasă de o mârţoagă de un alb mucegăit, şi fâlfâindu-şi manşetele de urs, ca o indiană sălbatică, împodobită cu smocuri stufoase. Blana de urs muiată de ninsoare, arăta ţepoasă ca un *cheval de frise*[3] în jurul gâtului şi al braţelor; sau semăna mai curând cu un porc spinos. Şi cât de elegant şi de fin fusese iniţial mantoul! James o mai privi un timp, cu inima strânsă, apoi alergă să se cuibărească lângă soba din fundul magazinului.

Dar forţele divine nu respectau condiţiile Antantei Cordiale. Începu şi el să bată în retragere. Şcoala Duminicală devenise o corvoadă, pentru că mocofanii de copii ai minerilor, în loc să-i asculte vrăjiţi graţioasele predici, începeau să bocănească în podea şi să facă tot felul de zgomote nesuferite de cum deschidea el gura. James îi împroşca de la catedră cu tot felul de mustrări zdrobitoare. Dar la ce folosesc mustrările când e vorba de dracii aceia de copii de mineri lipsiţi de orice educaţie?

[3] Obstacol militar, cu ghimpi (fr.).

Până la urmă l-a salvat tot domnişoara Frost, care a preluat supravegherea fetelor din clasele mari, şi i-a cerut fierarului cel voinic, pedagogul băieţilor mici, să-i ţină în mână şi pe băieţii mari. Şi fierarul s-a dovedit a fi un sprijin temeinic. De îndată ce vedea un răzvrătit, îl apuca de încheietura genunchiului, şi-i trântea câteva vorbe în dialect. Or, mâna fierarului era grea ca o mână de fierar, iar dialectul lui înţepător cât poate fi un dialect. Şi puştiul, prins între menghina mâinii şi ploaia de înjurături copioase, pornea să se smiorcăie. Ca urmare, James a început să se bucure de mai multă atenţie din partea elevilor de la Şcoala Duminicală. Odată însă, unul dintre elevi, un favorit al domnişoarei Frost, făcându-i o vizită doamnei Houghton în monumentala ei cameră obscură, i-a povestit acesteia despre intervenţiile fierarului, mărturisire care a afectat-o pe biata femeie în asemenea hal, încât i-a înrăutăţit boala de inimă şi a făcut-o să considere după-mesele de duminică drept un coşmar. Ceea ce n-a durat însă mult, pentru că James Houghton începu să fie nemulţumit de comportamentul de scoţian necioplit al preotului de pe atunci, şi renunţă la administrarea Şcolii Duminicale.

Şi tot în acele zile, James a fost pus în faţa dilemei

înţeleptului Solomon şi a tăiat pruncul în două. Anume, a închiriat jumătatea de magazin în care desfăcea mărfurile londoneze unui croitor şi negustor de galanterie bărbătească, pe nume Witt Johnson, un parvenit care nici nu se putea exprima ca lumea. Lucru trist, dar necesar. Chiriaşul a adus dulgheri şi tâmplari şi a transformat magazinul. Dar din întunecoasa ei cameră de suferinţă, bolnava era înnebunită de bocăniturile ciocanelor şi hârşâitul fierăstraielor. În cele din urmă, domnul W.H. Johnson a împodobit vitrina şi a deschis magazinul în care era ajutat, în serile de vineri, de nevasta lui, o femeie şireată şi ascunsă „şi de fiica lui, o fetişcană frumoasă şi vorbăreaţă. Ce se mai înghesuiau bărbaţii în magazin, ba chiar şi femeile, care cumpărau, de pildă, pentru soţii lor, câte o cravată de şase pence şi jumătate. La James, cravatele costau patru pence şi trei. Totuşi clienţii preferau să dea şase pence şi jumătate pe marfa nouă şi de proastă calitate a lui W.H. Johnson. Bietul James, care îşi pusese iluziile într-un nou sold, vedea cum muşteriii dau buzna în celălalt magazin şi le auzea tropăitul pe podelele neacoperite. Flux de clienţi în prăvălia care nu mai era a lui.

Rana suferită de orgoliul său de comerciant îl făcu să se

retragă pentru un timp şi să-şi caute refugiul în misticism. Ar fi descoperit poate filosofia lui Swedenborg, dacă spiritul lui înfrânt s-ar fi încumetat să facă un salt. În schimb, i-a încolţit în minte o nouă iniţiativă strălucită. Anume, să confecţioneze din stofele lui ignorate costume de gata. Nu bărbăteşti, Doamne fereşte! Ci taioare elegante de damă. „Îmbrăcăminte pentru doamne”, aşa anunţa noua reclamă.

Un nou val de fericire îl transportă pe James Houghton. Pe zidul din spate al Casei Manchester a fost instalată o scară în melc, care ducea în încăperile spaţioase ale podului, unde au fost aduse tot soiul de maşini de cusut, de felurite sisteme. James a dat un anunţ pentru angajarea unei şefe de atelier, şi apoi a angajat un număr mare de croitorese. O nouă etapă în viaţa lui. Dimineaţa, la şase şi jumătate, fetele din atelier se adunau în curtea din spate, după care urmau tropote de picioare pe scara de lemn montată pe zid şi larmă de glasuri femeieşti gălăgioase. Biata bolnavă auzea fiecare zgomot şi fiecare trepidaţie a maşinilor de cusut. Tot timpul cât i-a mai fost dat să trăiască n-a scăpat de teroarea unei invazii în camera ei. În fiecare dimineaţă era cotropită de groaza că hoarde de vrăjmaşi invizibili se vor năpusti peste ea. Şi întreaga zi,

ţăcănitul şi uruitul maşinilor de cusut se amplificau în mintea şi în inima ei şubrezită, luând proporţii de bombardament. Mai mult, James hotărî ca maşinile lui de cusut să fie manevrate de o forţă mecanică. A instalat deci o aparatură nouă – motoare cu acetilenă sau altă invenţie năstruşnică – cu o curea de transmisie ce acţiona concomitent toate maşinile. În consecinţă, noi bubuieli şi zdruncinături ale etajului de sus, cumplite pentru nervii femeii bolnave. Din fericire sau din păcate, motorul cu acetilenă s-a dovedit ineficient: maşinile, când porneau nu se mai opreau, şi când se opreau nu mai porneau. Iar fetele şi-au zdrelit degetele. Drept care, după un timp, una din încăperile podului a fost transformată în depozit de fiare vechi, motoare ruginite ce costaseră o avere.

Doamna Soartă, care strâmbase din nas la stofele şi mătăsurile fine şi la garniturile fantezi, nu se lăsă cucerită nici de taioarele de damă. Îşi manifestă din nou gustul vulgar, mic burghez. Modelele de rochii erau desenate de James. Se purtau pe atunci rochiile pe corp. Poate că Alexandra, principesă de Wales, lansase moda rochiilor care modelau, ca o mănuşă, formele trupului. În orice caz, James Houghton se conforma modei. Fetele din atelier, mai ale dracului decât vânzătoarele din prăvălie, râdeau

de el spunând că, probabil, încerca modelele pe propria-i siluetă zveltă şi gracilă, în faţa oglinzii mobile din dormitor. Şi ce dac-ar fi fost aşa? însă domnişoara Frost, care auzise zvonul, îl privea cu scandalizată neîncredere pe entuziastul ei patron.

Trebuie să arătăm că domnişoara Frost refuzase să mai primească salariu de la James. Ba chiar insistase să contribuie la cheltuielile casei. Nu voia sub niciun chip să-şi părăsească cele două protejate, conştientă fiind că, în condiţiile actuale, Casa Manchester nu-şi putea permite luxul de a plăti o guvernantă. Şi toată ziua alerga pe drumuri ca să dea lecţii fiicelor de negustori sau de mineri, mândri că aveau un pian în casă. Dădea lecţii chiar şi unor mineri cu mâini butucănoase, lipsiţi însă de complexe şi doritori să cânte „la un instrument”. Alerga toată ziua, parcurgând mile, de la un sat la altul. Cu părul ei argintiu, cu mersul vioi, o femeie trupeşă, cu un zâmbet cald şi spontan ce-i lumina faţa pe sub ochelarii cu rame de aur. Avea acea expresie încordată a miopilor, care dă impresia că ştiu ce vor.

Minerii o stimau şi o admirau. Când puhoiul de mineri negri se scurgea de la mină spre casă şi pe stradă apărea domnişoara Frost, fluxul întunecat se retrăgea de pe

caldarâm ca prin farmec, pentru a-i lăsa loc să treacă. Minerii care o cunoşteau şi o salutau, adăugând întotdeauna „domnişoară Frost” la „bună ziua” sau la „bună seara”, vorbeau despre ea cu respect, spunând: „Asta se numeşte a fi o adevărată doamnă”. Era un lucru pe care-l gândeau într-adevăr. Domnişoara Frost, când îşi auzea numele, le adresa câte un zâmbet şi o înclinare a capului, şi-i scruta prin ochelari, fără să poată recunoaşte cine se ascundea sub faţa înnegrită care o salutase. Rareori, când reuşea să-şi dea seama, era bucuroasă să poată specifica „domnule Lamb”, sau „domnule Calladine”. Dar era mândră să se ştie respectată, ba chiar privită cu dragoste de cel puţin o mie de mineri şi de cel puţin o mie de neveste de mineri. Pentru o femeie, aşa ceva nu-i puţin lucru.

Tariful domnişoarei Frost era de cincisprezece şilingi pe trimestru, pentru două lecţii pe săptămână. Toţi considerau că e un tarif foarte ridicat şi bănuiau că domnişoara strânge bani la ciorap. Adevărul este însă că cea mai mare parte a câştigurilor ei se ducea pe întreţinerea casei Houghton. Şi, paralel, îi dădea lecţii de pian Alvinei, deoarece copila vădea talent muzical, şi o iniţia în tot ceea ce constituia educaţia unei domnişoare de

familie bună, ca, de pildă, pictura de flori în acuarelă sau traducerea câte unei poezii de Lamartine.

Şi oricât ar părea de bizar, soarta a salvat casa Houghton de la năruire prin încă un pilon, şi anume domnişoara Pinnegar, şefa de atelier. James se tot văicărea că destinul îi este potrivnic, şi totuşi destinul îl blagoslovise cu două femei ca domnişoara Frost şi domnişoara Pinnegar. Ba chiar îi fuseseră oferite pe gratis. Ne îndoim însă că James şi-a dat vreodată seama de avantajele prezenţei lor.

Domnişoara Frost l-a salvat de la un dezastru domestic, iar domnişoara Pinnegar de la un dezastru comercial. Dar să nu anticipăm. Domnişoara Frost a fost timp de doisprezece ani sprijinul moral al femeii invalide, bolnavă de inimă şi de nervi, adică doamna Clarissa Houghton, şi timp de douăzeci de ani ocrotitoarea afectuoasă a Alvinei, pe care a educat-o şi a ferito de un tată nebun şi o mamă nevrotică. Timp de douăzeci de ani a avut grijă ca pe masa familiei Houghton să se găsească întotdeauna bucate îmbietoare şi în paturile lor aşternuturi curate. Şi totuşi, în tot acest timp a acţionat ca un factor exterior al familiei, neinvestit cu niciun fel de autoritate oficială.

Să vorbim acum şi de domnişoara Pinnegar. Din toate

punctele de vedere, aceasta era opusul domnişoarei Frost. O femeie măruntă, durdulie, plată, insinuantă, cu obraji rumeni şi un păr sur, lipit de ţeastă ca o bonetă de paie. Departe de a fi o doamnă. Felul ei de a vorbi nu se evidenţia prin corectitudine gramaticală.

Ochii îi erau cenuşii, apoşi, mersul lent, vocea domoală şi obrajii împurpuraţi. Doamna Houghton, Alvina şi domnişoara Frost nu o simpatizau. Dimpotrivă.

Dar domnişoara Pinnegar avusese de la început o puternică influenţă asupra lui James Houghton. În ciuda înfăţişării ei supărătoare pentru ochiul lui de estet. Totul provenea, neîndoielnic, de la glasul domnişoarei Pinnegar: un glas catifelat, insinuant, mângâietor, pe care-l simţeai aproape ca pe o tainică dezmierdare. Unora nu le plăcea asemenea intimă dezmierdare. Domnişoarei Frost îi repugna, ca şi doamnei Houghton. Domnişoara Frost avea un glas cristalin şi rezonant ca dangătul de clopot în lumina zilei. Totuşi, Alvina, deşi leală dragei ei domnişoare Frost, se lăsa pătrunsă fără voie de insinuanta putere de sugestie a domnişoarei Pinnegar. Care nu era vulgar insinuantă, ba chiar rostea numai lucruri cu greutate, bine chibzuite. Părea să cântărească în sinea ei tot ce vorbea, după care articula cuvintele, unul câte unul, de parcă ar fi

dorit să le infuzeze în subconştientul celui cu care discuta. Aveai senzaţia că îţi şopteşte cuvintele în ureche, încât lunecau în tine fără să-ţi dai seama. Ţi se strecura în minte. Totuşi, domnişoara Pinnegar era la fel de sinceră şi de generoasă ca şi domnişoara Frost. Sfera onestităţii şi lealităţii cunoaşte asemenea poli diametral opuşi.

Domnişoara Pinnegar preda la clasa a doua de fete de la Şcoala Duminicală, şi în Casa Manchester a fost întotdeauna vioara a doua, subordonată domnişoarei Frost care a ocupat întotdeauna locul întâi. Dar în momentele în care domnişoara Pinnegar i se adresa lui James sau, mai exact, când îi spunea: „Care este părerea *dumneavoastră,* domnule JHoughton?" între cei doi se crea o comunicare directă, un unison, un fluid prioritar, care o jena pe domnişoara Frost ca un spin în ochi. Îi stârnea repulsie această tainică intimitate, această superioritate a domnişoarei Pinnegar în ce privea reala putere *supremă,* Deşi, în realitate, pe James Houghton nu-l lega de domnişoara Pinnegar nicio taină sau vreo intimitate. Ba chiar, fiecare dintre ei s-ar fi înfiorat în faţa unei asemenea posibilităţi. Nu era vorba decât de o subterană comunicare psihică, un acord mut, profund, care precede exprimarea.

Şi domnişoara Pinnegar locuia în casă; astfel încât

familia se alcătuia din femeia invalidă, care aproape că nu-şi mai părăsea camera sumbră unde zăcea fără să facă nimic, frământată şi patetică în rochia ei neagră cu guler de dantelă albă, prins cu o broşă de aur masiv; James cel fremătător, Alvina cea zveltă care nu se mai dezlipea de draga ei domnişoară Frost, şi cele două femei străine, stâlpi ai casei. Domnişoara Pinnegar nu se amesteca niciodată în probleme domestice; şi când discuţiile gravitau în jurul unor subiecte culturale, dădea a înţelege, prin însăşi tăcerea ei, că asemenea chestiuni o depăşeau; foarte rar rostea câte o banalitate, o idee tocită, pentru că, instinctiv, îşi însuşea întotdeauna punctul de vedere vulgar şi mărunt. Dar după aceea i se adresa lui James şi se pornea să discute, cu calm triumfător, câte o problemă profesională, modulându-şi lin vocea mângâietoare, învăluitoare, condescendentă. Ceea ce le enerva pe celelalte trei femei.

Domnişoara Pinnegar a înaintat lent pe drumul ei. L-a lăsat întâi pe James să-şi consume întregul miraj al fanteziilor. În fiecare vineri seară, vitrinele magazinului Houghton expuneau noi miracole, rochii şi „taioare de damă” – o modă arzător de nouă. Aceste schimbări de vitrină constituiau unul dintre marile divertismente ale

oraşului. Nimeni, nici tineri, nici bătrâni şi, mai cu seamă” femeile, nu părăseau vineri seara orăşelul Woodhouse fără să se fi desfătat şi să se fi veselit măcar zece minute bune privind în faţa vitrinei. Reacţia consta din chicotelile fetişcanelor, hlizelile tinerilor, râsete ironice şi schimburi de remarci de acestgen: „ia uită-te la fusta aia ca o umbrelă”, sau: „M-ai mai lua de nevastă dacă m-aş îmbrăca cu aşa ceva la nuntă?” sau: „Dacă mă vedeai aşa îmbrăcată, praf te făceam din primul moment”, şi răspunsul: „Ba stârneam eu praful de tare ce-aş fi luat-o la fugă”. Hohote de râs şi mare veselie, ăsta era divertismentul de sâmbătă seara la Woodhouse. Vitrina lui James Houghton era spectacolul cel mai hazos al săptămânii. Punctul culminant al comediei îl constituiau taioarele de pichet cu nasturi de sticlă şi gulere şi manşete apretate, de parc-ar fi fost consolidate cu fier.

În serile de vineri domnişoara Pinnegar vindea în magazin. Nu-l trăda pe James. Şi, uneori, când râsetele deveneau prea stridente, se înfigea în prag şi se zgâia furioasă, cu ochii ei cenuşii, la fetişcanele vulgare cu beretele lor cu pompon şi la băieţii cu şapca trasă până la sprâncene. Privirea ei îi amuţea şi veselia se pleoştea.

Dar domnişoara Pinnegar îşi vedea neabătută de drumul

ei. În timp ce exaltatul James se „destrăbăla”, după cum se exprimau localnicii, cu rochii şi „taioare de damă”, domnişoara Pinnegar confecţiona de zor cămăşi trainice, fără moarte, şi maiouri pentru mineri, şorturi practice pentru nevestele minerilor, rochii simple, imprimate, pentru fetele în casă, şi aşa mai departe. Domnişoara Pinnegar nu avea o imaginaţie avântată. Veşmintele pe care le confecţiona erau bune pentru oamenii de felul ei. În acest fel, sub spumoasa învolburare a valurilor de fantezie ale lui James, îşi croise drum un pârâiaş modest dar vioi, de muncă zeloasă şi de câştiguri. Gospodinele din Woodhouse au ajuns să-şi pună speranţele în domnişoara Pinnegar, pentru că băieţii tineri cresc repede şi îşi ferfeniţesc hainele în mină.

— Las că mă duc să-ţi cumpăr o cămaşă de la domnişoara Pinnegar, spuneau mamele chinuite, şi să vedem dacă şi pe asta o mai rupi.

Mamele vorbeau pe un ton ameninţător, care prindea bine bugetului Casei Manchester.

În acea vreme, James îşi mai strunise elanurile de cumpărare: se limita doar la cupoane şi la garnituri pentru rochii. Dar domnişoara Pinnegar făcea comenzile ei prin comis-voiajori, şi anume, stofe cu fir amestecat, stambe şi

flanelă cenuşie. James fâlfâia prin jur şi, desigur, el avea ultimul cuvânt. Dar ultimul cuvânt era doar ecoul penultimului cuvânt rostit întotdeauna de domnişoara Pinnegar. Pe el îl lăsau total indiferent stofele cu fir amestecat şi flanela.

Achiziţiile lui zăceau în raft. Vârtejul timpului le răscolea şi le învolbura, ba aducându-le la suprafaţă, ba afundându-le în adâncuri ca pe nişte alge prinse în furia valului. De două ori pe lună aveau loc noi solduri. Spectacolul „noilor creaţii" nu mai constituia o curiozitate, îi luaseră locul soldurile de vineri seara. James extrăgea din stoc o cantitate de mărfuri pe care le trântea învălmăşite pe tejghea; miercuri şi joi se avânta într-o sadică tăiere de preţuri, şi vineri seara îşi oferea comorile. Aglomeraţie mare. Da, o fustă de moar la un şiling unsprezece pence şi trei bănuţi nu-i de colo, şi o coleretă de dantelă, cumpărată la şase pence şi trei, dacă o calci zdravăn, face pe puţin trei şilingi şi şase pence. Iată destinul bietelor mărfuri fantezi ale lui James: „dacă le calci bine, le poţi preface în ceva – ce merge". Chipul îngust, emaciat al lui James se îmbujora şi ochii lui căpătau o strălucire stranie când aduna movilele de monede de şase pence şi când, în loc de rest, dădea şireturi sau testele de ace. Rest de

câţiva bănuţi care pe el îl costase jumătate de penny. Ce importanţă avea! Prăvălia era ticsită de femei care examinau materialele, le pipăiau, le mângâiau, întorceau stofele pe dos şi făceau remarci indiferente. Pentru că în magazinul lui James existau încă destule articole care li se păreau ridicole. De pildă, odată a scos pe raft mormane de pălării, cu garnitură sau nu, pălării cu forme bizare, impertinente, insolite. Ce mai haz pe Woodhouse în acea vineri seară!

Şi, paralel, calma, cumpănita, amabila domnişoară Pinnegar vindea în magazin, cu o mare doză de resemnare şi un strop de dispreţ. În asemenea seri avea o înfăţişare istovită, părul, strâns" într-un fileu invizibil, i se lipea şi mai mult de ţeastă, obrajii arătau pătaţi şi buhăiţi. Dar atâta timp cât avea să reziste James, o să reziste şi ea. Nu se bucura de simpatia clienţilor, dar aceştia i se supuneau. Treptat, cantitatea de materiale se ofilea, se rărea şi se subţia. Multe dintre articole trebuiseră să fie aruncate. S-ar fi zis că magazinul digerase o parte din conţinutul lui nedigerabil. Ca un harpagon, James tezauriza monedele de şase pence. Din fericire, comenzile pentru atelier erau primite personal de domnişoara Pinnegar, care încasa şi banii. De la clienţii uzuali, lua câte un şiling pe săptămână,

câteodată chiar mai puţin. Dar izbutise să realizeze un venit modest însă sigur, din care îşi reţinea o mică parte pentru ea, acoperea cheltuielile, şi surplusul îi revenea lui James.

James, după ce îşi prefăcuse mărfurile în grămezi de şase pence, îşi crease un oarecare spaţiu în magazin. Renunţase la „modele”. Acum îl vizitase o nouă fantezie. Ajunsese la concluzia că e mai bine să fii proprietar decât comerciant. Întrucât mărfurile se reduseseră la jumătate, spaţiul era prea mare. Şi cum chiriile se ridicaseră, îi venise ideea unei diviziuni. Anume, să-şi taie localul în două, creând o nouă prăvălie.

Şi a pornit la acţiune. Cu ajutorul arhitectului care îi era partener de şah. Acesta s-a împotrivit la ideea tăiatului în două, opinând că era preferabil să amenajeze o prăvălie spaţioasă, normală, James urmând să se retragă într-o treime din fostul magazin. Oricum, pe măsură ce îmbătrâneşti, te închirceşti.

Şi iarăşi lovituri de ciocan, dărâmări şi lărgiri. James a fost izolat într-un spaţiu lung şi strâmt, ca un coridor, întunecos, luminat de o singură fereastră înaltă şi îngustă, şi cu o uşă de intrare tăiată în colţul încăperii. Prăvălia mare a fost închiriată de un băcan vesel şi rotofei, mitocan

şi prosper, care toată ziulica fluiera melodia „Te-ai lipit de mine ca iedera de zid” şi răcnea la vânzătorul lui. Chiar în uşă se înălţa un munte de cutii cu somon conservat, de şase pence şi jumătate, roşii şi strălucitoare, cu o jumătate de somon roz pictat pe etichetă, şi un alt munte de cutii galbene, cu compot de ananas, de patru pence şi jumătate. Ambii munţi teribil de supărători pentru sensibilitatea estetică a lui James. Hălci de jambon trandafiriu se legănau peste uşa lui James, iar pe prag îi poposeau paie, ambalaje de brânză şi seu, sau ouă clocite.

Da, adevărat declin. Dar James hotărâse să compenseze în pod pierderea de spaţiu de la parter. Domnişoara Pinnegar era cea care îi tempera exaltările. Îi opunea o rezistenţă blândă dar dârză, tăcută, care ar fi impresionat şi persoane mai ferme decât James. James avea însă avantajul elasticităţii. Bântuia prin încăperile goale ale podului şi examina maşinile scoase din folosinţă. A reparat motoare, a achiziţionat două maşini noi şi a organizat în atelier o secţie pentru fabricarea elasticului: elastic pentru jartiere şi pentru prinderea pălăriilor sub bărbie.

Primele sale produse de elastic i-au ridicat din nou moralul şi a avut senzaţia că vrăjmaşa lui, doamna Soartă, a depus armele. Dar, cum devenise imun la deziluzii, a

privit aproape cu Nepăsare eşecul. După şase luni a înţeles că la fiecare centimetru de elastic pierdea cam şaizeci la sută, aşa încât secţia de producţie a elasticului a fost desfiinţată. A reuşit însă să vândă una dintre maşini, realizând astfel un câştig de două lire. După care a urmat o nouă iniţiativă formidabilă: producerea unui material tricotat, din care se puteau croi ulterior rochii. Domnişoara Pinnegar a opus însă o rezistenţă îndârjită, astfel încât James a lăsat baltă noul elan. După care i-a dat domnişoarei Pinnegar puteri depline.

În tot acest timp, vechiturile din magazin se volatilizau. În după-amiezile de joi, James aduna tot felul de troace, rochii vechi şi tot ce mai găsea. Expunea apoi acest mozaic în vitrina care ajunsese un fel de muzeu istoric, sordid şi eterogen. În magazin, vindea coşuleţe aranjate pe sortimente, la preţuri fixe: coşuleţe de trei pence, de şase, de nouă şi de un şiling. În serile de vineri, James fremăta dincolo de tejghele, deşirat şi nervos, cu haina jerpelită încheiată peste pieptul îngust, şi cu chipul crispat. Îşi schimbase înfăţişarea: îşi retezase favoriţii până la sfârcul urechilor, iar mustaţa albă, pleoştită, îi cădea până la marginea buzelor. Părul, mult subţiat, se străduia, fără succes, să-i camufleze chelia. Dar rămăsese la fel de

gentleman şi recomanda cu acelaşi glas suav un mănunchi de pene verzi de papagal, sau nişte fireturi roz, ori franjuri de mătase. Femeile îşi treceau degetele peste franjurile mătăsoase şi veştejite, dar n-ar fi dat în ruptul capului trei pence pe asemenea aiureli. Clientele răscoleau şi pipăiau şi răsuceau tot felul de fireturi, funde, jurubiţe, nasturi, boaurr, colerete, ciucuri, guleraşe brodate, franjuri, panglici de catifea neagră, împletituri de mărgeluţe, bobine de dantelă decolorată, brandenburguri demodate, panglici cu inscripţii pentru bonetele-marinar, articole total inutile. Rareori găseau ceva vrednic de a fi cumpărat. Şi James, cu priviri arzătoare, urmărea lenta scufundare a epavei lui în apa ce părea gata să dea în clocot şi totuşi nu fierbea. Şi s-ar fi putut gândi la vremurile când tot acest talmeş-balmeş de frivolităţi superflue constituiseră ultimul răcnet în modă. Dar nu se gândea.

În tot acest timp, domnişoara Pinnegar primea comenzile ei de cămăşi trainice, măsura, discuta cu clientele şi accepta plata în Rate.

Prăvălia rămânea închisă toată săptămâna cu excepţia serilor de vineri. În celelalte zile, James alerga de două ori pe zi dârdâind, ca urmărit de soartă, la Clubul Conservatorilor. De unde, tot de două ori pe zi, alerga

dârdâind înapoi, la masă. Îmbătrânea văzând cu ochii; iar fiica lui se dezvolta într-o tânără atrăgătoare. Dar James nu-şi dădu seama de schimbările pe care le suferise şi, pentru el, Alvina era încă un copil, iar soţia lui, o femeie neputincioasă, pe care o trata cu mici gingăşii, ca de pildă cojirea unui măr.

Clubul s-a dovedit însă a fi o nouă capcană. Pentru că acolo a cunoscut câţiva oameni care doreau să pună pe picioare o cărămidărie de pe lângă calea ferată. Cărămidăria se numea Klondike. Iată deci o nouă ţintă a curselor lui James: la Klondike, în direcţia Bagthorpe. La Klondike, pe malurile lutoase, creşteau margarete mari cât nişte bănuţi şi părăluţe galbene revărsate în tălăzuiri florale. Când se întorcea acasă, James era mânjit tot cu lut, şi vorbea exaltat numai despre nisip, argilă, prese, cuptoare de ardere şi ştanţe. Uneori, aducea cu el câte o cărămidă portocalie, zgrunţuroasă, pe care o contempla în extaz. Dar era o cărămidă compactă, neporoasă, nefiresc de grea şi cu suprafaţa încreţită.

James, însă, avea certitudinea că de data aceasta doamna Soartă va erupe din pământ asemenea Persefonei. Certitudinile lui se bazau pe faptul că la noua întreprindere hazardată se asociaseră şi câţiva băcani

prosperi şi nişte instalatori din Woodhouse. Cu toţii aveau să dea lovitura.

După un an şi jumătate, Klondike s-a dovedit a nu fi fost chiar un dezastru, pentru că James a pierdut doar cinci la sută din banii investiţi. Ba chiar şi mai puţin. Totuşi, avea să rămână cu convingerea că Klondike a fost cea mai catastrofală dintre toate nefericirile lui. Domnişoara Pinnegar se arătă gata să-l sprijine ba chiar să-l îndemne la altă investiţie. Până şi domnişoara Frost vădea compasiune. Dar fără rezultat. În anul de după cărămidăria Klondike, James a îmbătrânit vizibil; s-ar fi zis că elanurile îi secaseră, iar înfăţişarea îi deveni şleampătă şi şovăielnică.

S-a înviorat după o grevă a minerilor. A intervenit afacerea „Gâtul de jumate penny” care i-a insuflat o viaţă nouă. Aşa cum am spus, cu prilejul unei greve, minerii au pornit să sape prin apropierea locuinţelor lor, pentru a se aproviziona cu cărbune din straturile superficiale. Şi în preajma Capelei Metodiste au descoperit un filon bogat de cărbune gălbui, plin de zgură. Se ajungea la el printr-un canal strâmt, înclinat, săpat într-un terasament, prin care te puteai strecura. Chiar şi după încetarea grevei, câţiva mineri au continuat să extragă cărbunele zguros, pe care-l

vindeau cu opt şilingi şi şase pence tona, sau şase pence o sută de pfunzi. Desigur, populaţia unui orăşel mineresc privea cu dispreţ asemenea produs, considerându-l un fel de noroi.

Dar întreprinzătorul James Houghton a avut iniţiativa de a dezvolta şi exploata filonul de lângă Capela Metodistă. S-a asociat cu doi mineri şi s-a pus pe treabă, străbătând toată ziua întreprinderile şi consultându-se cu o sumedenie de mineri. Discuta cu oricine se nimerea despre noul zăcământ.

Până la urmă a pus să se sape un puţ adânc de şase picioare, a construit o cabină de tablă ondulată în care a instalat un motor şi un fel de cazan cu care oamenii coborau, unul câte unul, în puţ. O treabă de mântuială, improvizată, lipsită de orice temei. Lumea botezase canalul: „Gâtul de jumate penny”, şi, trei luni mai târziu, nimeni nu a mai ştiut de el. Când vreun miner isprăvea provizia de cărbune din casă, o îndemna pe nevastă-sa:

— Du-te şi cumpără la „Gâtul de jumate penny”.

— Nici nu mă gândesc, răspundea femeia. Cum o s-aprinz focu cu mizeria aia şi să mă mai şi mânjesc de zgură.

Cam în această vreme s-a stins doamna Houghton.

James a jelit-o şi şi-a prins o panglică de doliu la pălăria de duminică. Dar era prea ocupat cu „Gâtul de jumate penny” şi prea zelos să desfacă pe piaţă tonele de cenuşă de bălegar, cum îi spuneau minerii, pentru a se dedica prea mult doliului.

Personalul minei se alcătuia din trei bărbaţi, doi puşti şi un bătrân pensionar care mânuia motorul. Dar în pofida celor ce-şi băteau joc de toată, treaba, James scotea ceva bani. Cărbunele era transportat cu nişte căruţe hodorogite care se învârteau toată ziua prin spatele Capelei Metodiste. Era un cărbune extrem de ieftin, mereu disponibil şi, calitativ, se mai îmbunătăţise oarecum. Manopera fiind uşoară, James izbutea să vândă cam cincizeci-şaizeci de tone pe săptămână. Iată că odată şi-odată îi curgeau şi lui banii printre degete. Şi, fireşte, se vedea milionar.

Aşa s-au scurs luni de zile. La un an după moartea doamnei Houghton, a murit subit domnişoara Frost. James a arborat din nou doliul, şi a tremurat. Dar, de fapt, tremura pentru că „Gâtul de jumate penny” îl făcuse să simtă gustul banului. Spera să agonisească o dotă frumoasă pentru fiica lui.

E monoton să repeţi întruna acelaşi refren. Dar întâi a

început să aibă dificultăţi cu Administraţia Financiară. Pe urmă s-a ivit o fisură în filonul de cărbune. Pe urmă s-a constatat că acoperişul zăcământului era foarte şubred, or James nu-şi putea permite să-l proptească cu bârne. Aşa că, exact când Alvina a împlinit douăzeci şi şapte de ani, „Gâtul de jumate penny” şi-a dat duhul. S-au scos în vânzare motoarele rablagite, iar James s-a întors la Alvina şi la domnişoara Pinnegar, în locuinţa lui întunecoasă.

O casă mohorâtă, neprietenoasă, şi James părea la pământ. Domnişoara Pinnegar l-a convins totuşi să redeschidă în fiecare vineri după-masă prăvălia. Şi în celelalte zile, un James rebegit şi pustiit, alerga, ca un spectru, la club.

Capitolul doi

Alvina Houghton îşi croieşte drum

Personajul principal al povestirii noastre este Alvina Houghton. Am neglijat-o în primul capitol al propriei ei poveşti, pentru că, până la douăzeci şi cinci de ani, Alvina a fost într-adevăr o cantitate neglijabilă. Alvina şi sărmana ei mamă erau pasagerii fantomă din vasul fantomă al destinului lui James Houghton.

Întrucât în Casa Manchester toată lumea vorbea în şoaptă, Alvina căpătase încă din copilărie o voce moale, înăbuşită, ca de călugăriţă. De mică fusese slăbuţă, cu braţe subţirele şi un chip delicat cu ochi mari, albaştri-cenuşii, cu o privire ironică. Pleoapele aveau o tăietură piezişă, aparte, care-ţi dădea impresia că fetiţa e gata să râdă de tine. Dar chiar dac-ar fi fost un lucru real, ironia era inconştientă pentru că educaţia primită de la domnişoara Frost nu i-ar fi îngăduit vreodată să-şi bată joc de cineva. Domnişoara Frost era o persoană foarte serioasă, onestă şi inteligentă. Drept care Alvina, sau Vina cum i se spunea în casă, avea o fire voioasă şi leală.

S-ar pune întrebarea care dintre influenţe era mai pregnantă: cea a Casei Manchester, sumbră, lugubră, sau cea a domnişoarei Frost, luminoasă, ocrotitoare şi afectuoasă. Alvina o adora pe domnişoara Frost, sau cel puţin aşa îşi închipuia.

Fata nu a urmat cursurile vreunei şcoli, ci a primit întreaga ei instrucţiune de la scumpa-i domnişoară Frost. Învăţa, cânta la pian, făcea plimbări şi viaţa socială se rezuma la Capela Congregaţională, cu manifestările ei artistico-religioase. În copilărie, Alvina urmase Şcoala Duminicală şi nu lipsise duminicile de la slujba religioasă. Uneori, fusese cu domnişoara Frost la câte un spectacol de lanternă magică sau la câte o conferinţă, cu un penny intrarea. Când a devenit adolescentă, a fost cooptată în corul bisericii, în asociaţia de binefacere, „Zelul creştin” şi într-o asociaţie bisericească culturală. În serile de luni participa la întrunirile Asociaţiei Literare. Toate aceste activităţi îi prilejuiau cunoştinţa cu o anumită categorie de oameni, îşi făcea relaţii sociale, lua parte la excursii la ţară şi la divertismentele locale. Evenimentul cel mai important avea loc joi după-masa, când se ducea să-şi schimbe cărţile la bibliotecă, unde se întâlnea iarăşi cu diverse cunoştinţe şi prieteni. Biserica şi Capela – mai ales aceasta

din urmă – îndeplinesc un rol de factor social într-un orăşel de provincie, rol ce nu trebuie subestimat. Întreaga viaţă de societate a Alvinei era legată de Capelă, şi fără de aceasta, existenţa ei ar fi fost solitară. Nu era cucernică – poate că elegantele rugăciuni înălţate de tatăl ei o îndepărtaseră de religie. Alvina nici nu-şi punea întrebări existenţiale, şi nici nu accepta cu ochii închişi religia, ci lăsa viaţa să-şi urmeze cursul.

Când ajunsese la adolescenţă, avea o înfăţişare distinsă, o siluetă mlădioasă, o faţă îngustă cu un nas uşor acvilin, ochi mari albaştri-cenuşii, cu acea curioasă tăietură ironică a pleoapelor. O ironie aflată încă în stare latentă. Primise o educaţie frumoasă şi era foarte potolită. Avea un mers frumos, uşor lasciv, şi chipul îi era cu desăvârşire senin. În conversaţie dădea replici inteligente şi vioaie, dar vorbea cu pauze în care părea să chibzuiască şi să-şi asculte atent interlocutorul. Moştenise glasul melodios al tatălui ei, un glas incitant.

Câteodată, însă, era supusă unor crize de stridentă ilaritate, discordante cu felul ei de a fi, crize pe jumătate patetice, pe jumătate maliţioase. Ceea ce era la James o tendinţă de superioritate şi dispreţ, devenise la Vina o sporadică veselie zeflemitoare. O înclinaţie care o necăjea

pe domnişoara Frost. Se uita cu uimire la chipul discipolei ei, pe care apăreau schimonosiri de gorgonă. Pupilele i se învârteau ciudat pe sub pleoapele piezişe şi, în asemenea momente, domnişoara Frost îşi spunea că fata îi era total străină, de neînţeles, necruţătoare. Buna guvernantă crescuse douăzeci de ani la sânul ei o mieluşea, o porumbiţă, pentru ca brusc mieluşeaua să-şi arate colţii de lup şi porumbiţa să croncăne ca un corb – într-un hohot de râs bizar şi batjocoritor. Domnişoara Frost simţea în asemenea clipe că îi îngheaţă sângele în vine. Nu cuteza să recunoască adevărul. Reacţiona dojenindu-şi eleva şi impunându-i obişnuita-i tandră stăpânire de sine. Şi după aceea refuza să se mai gândească la incident. Îşi spunea că nu era decât o deviere întâmplătoare de la felul de a fi al Alvinei. Domnişoara Frost încercase să o modeleze pe Alvina după propriul ei fel de a fi, deschis şi onest, şi fata era convinsă că e leită modelului. Dar ochii ei ştiau să ascundă o privire ciudată, sfidătoare, ce sugera o cunoaştere atavică şi o ascuţită ironie. Erau trăsături inconştiente, instinctive. Dar poate că de aici se trăgea faptul că tinerii nu se apropiau de ea.

La douăzeci şi trei de ani, ai fi putut să-i prezici Alvinei o carieră de fată bătrână, asemenea suratelor ei care-şi

găseau refugiul la Capelă. Fiindcă nu avea amorezi. E drept că în Woodhouse nu prea erau tineri de categoria ei, pentru că, deşi săracă, Alvina avea educaţie şi cultură. Tinerii din categoria ei socială i se păreau foarte străini. Cu toate că, aparent, era de o desăvârşită inocenţă, totuşi avea o profundă forţă de înţelegere atavică ce punea o stavilă între ea şi tineretul din Woodhouse. Drept care, băieţii o ocoleau. Se temeau de pleoapele ei piezişe.

Domnişoara Frost, îngrijorată, a convins-o pe Alvina să predea lecţii de pian. Dar pe fată n-o trăgea inima spre asemenea îndeletnicire. Nu avea aptitudini pedagogice. Deşi era conştiincioasă, nu punea suflet în munca de predare a muzicii.

La douăzeci şi trei de ani, Alvina a întâlnit un tânăr, cu numele de Graham. Un australian care studiase medicina la Edinburgh. Înainte de reîntoarcerea în patrie, se oprise la Woodhouse pentru un stagiu de practică în cabinetul unei rude îndepărtate a mamei lui, doctorul Fordham.

Tânărul medic Alexander Graham i-a făcut o vizită de consultaţie doamnei Houghton. Bolnavei i-a displăcut, pretindea chiar că o sperie. Era un bărbat de statură mijlocie, negricios, cu ochi de tăciune şi un permanent neastâmpăr. Trupul lui părea să fie într-o perpetuă mişcare

pe sub haine. Era bine crescut şi binevoitor şi râdea întruna, dezvelindu-şi toţi dinţii. Aceşti dinţi îi dădeau domnişoarei Frost o senzaţie neplăcută: îi sugerau un bot de lup lacom, cu colţi cruzi. Domnişoara Frost comentă că acest om tuciuriu are probabil un sânge negru, că nu inspiră încredere şi că nicio femeie nu ar putea fi fericită alături de el.

Şi totuşi pe Alvina tânărul o atrăgea. Stătea cu ei ore întregi în salon, râzând şi glumind. Domnişoara Frost nu înţelegea despre ce puteau să vorbească atâta vreme. Se plimba, nervoasă, prin faţa uşii, în sus şi în jos, ascultându-i cum râdeau şi vorbeau, şi simţindu-se gata să explodeze.

Graham obişnuia să vină când ştia că domnişoara Frost nu e acasă şi o scotea pe Alvina la plimbare. Şi într-o asemenea plimbare, a început s-o strângă în braţe. Dar principiile morale sădite de domnişoara Frost au biruit.

— Nu face asta, îl opri ea. Suntem numai prieteni.

Graham era conştient că principiile Alvinei erau mai tari chiar decât el.

— Între noi e mai mult decât o simplă prietenie, încercă el s-o convingă. Nu e numai prietenie.

— Nu cred.

— Aşa e, stărui tânărul, încercând să-i încolăcească

mijlocul.

— Nu, te rog, se împotrivi Alvina. Să ne întoarcem acasă.

Tânărul protestă cu vehemenţă de îndrăgostit, ceea ce-o făcu pe Alvina să încerce o senzaţie de plăcere amestecată cu scârbă.

— Va trebui să-i povestesc domnişoarei Frost, îl avertiză ea.

— Bine, atunci haide să ne logodim cât mai curând.

În lumina unui felinar, tânărul îi văzu capul înălţat, ochii febrili şi nările dilatate, de parcă se pregătea pentru o luptă şi râdea în sinea ei. Un râs sardonic, trufaş. Ceea ce îl înfioră de dorinţă.

Cei doi s-au logodit; Graham i-a cumpărat un inel de logodnă cu un smaragd încercuit de diamante mici. Domnişoara Frost a primit vestea cu gravitate, în tăcere, fără să-şi manifeste dezaprobarea.

— Nu-i aşa că-ţi place şi dumitale? o întrebă Alvina. N-ai putea afirma că nu-ţi place.

— Desigur, nu-mi displace. Cum ar putea să-mi displacă un om pe care nu-l cunosc deloc?

Alvina nu cerea mai mult. Tatăl ei se purta cu viitorul ginere cu o mieroasă afabilitate, în care se amestecau un

ironic antagonism şi o undă de gelozie. Iar mama bolnavă se mulţumea să suspine şi să-şi ducă la nări flaconul cu săruri.

De fapt, nici Alvina nu agrea manifestările drăgăstoase ale logodnicului ei. I se părea extrem de atrăgător, dar şi puţin respingător în acelaşi timp. Şi nu ştia singură dacă elementul respingător îi plăcea sau îi repugna. Dar îşi păstra perversa indiferenţă şi ironia, care pe domnişoara Frost o îngheţau, iar pe Graham îl înfierbântau. O expresie bizară, chiar sinistră, pentru o delicată fecioară. Iar glasul ei avea o ciudată notă metalică ce se reverbera în nervii celor care-l ascultau: pe englezi îi irita, dar pe Graham – negriciosul, cum îl numeau ei – îl aţâţa. Pentru că senzitivitatea lui era de altă natură.

Dar cum cele şase săptămâni de practică expiraseră, negriciosul urma să se întoarcă la Sydney. Tânărul ar fi vrut ca nunta să aibă loc în Anglia, înainte de întoarcerea lui. Domnişoara Frost s-a opus însă categoric. Nu, tânărul trebuia întâi să plece şi să-şi anunţe familia.

Şi Graham a plecat. Alvina i-a dus dorul, poate că nu atât lui, cât senzaţiilor excitante pe care i le stârnise. Pe dată, domnişoara Frost a pornit bătălia de redobândire a influenţei asupra Alvinei, pentru a alunga de pe chipul ei

acea expresie perversă, aproape obscenă. Asaltul tandrei afecţiuni împotriva senzualităţii. Domnişoara Frost se străduia să redeştepte afectivitatea fetei, care nu putuse fi spulberată de *bărbatul acela.* Îşi luase o sarcină extrem de dificilă, biata domnişoară Frost.

Dar până la urmă a izbutit. Atitudinea Alvinei a început să se schimbe treptat. Scânteierea sălbatică din ochi s-a înmuiat din nou în duioşie şi tandreţe. Influenţa nefastă a bărbatului a fost exorcizată şi Alvina a rămas ca o casă goală, nepopulată, singuratică.

Logodnicii hotărâseră ca, la trei luni după întoarcerea lui Alexander, Alvina să-l urmeze la Sydney. Graham i-a scris din toate escalele călătoriei şi apoi i-a telegrafiat din Australia. Sosise acasă, Alvina urma să-şi prepare trusoul şi apoi să plece după el. Dar acum, datorită noii ei dispoziţii sufleteşti, ezita, trăgea de timp.

— Fetiţă dragă, îl iubeşti? o întreba domnişoara Frost pe un ton retoric, încruntându-şi sprâncenele stufoase, grave. Îl iubeşti îndeajuns? Asta-i întrebarea.

Tonul întrebării domnişoarei Frost presupunea un răspuns negativ din partea Alvinei; anume că nu-l iubea pe Graham, pentru că domnişoara Frost nu l-ar fi putut iubi. Alvina o privea cu ochii ei mari, albaştri, inocenţi, pe

jumătate tandri, pe jumătate ironici.

— Nu ştiu, răspundea ea râzând; pur şi simplu nu ştiu.

Domnişoara Frost o privea insistent şi-i răspundea cu subînţeles:

— Mă rog...

Pentru domnişoara Frost totul părea clar. Alvina era însă derutată. În momentele raţionale, când izbutea şi ea să vadă lucrurile clar, era conştientă că nu-l iubeşte pe negriciosul ei. Îl simţea foarte străin, şi chiar inferior ei. Se minuna cum a fost posibil să se fi lăsat atrasă de el; nu se recunoştea. Şi acum se simţea eliberată, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat în viaţa ei. Inelul cu smaragd din deget i se părea o irealitate. Era perfect stăpână pe sine. Dar în alte momente, sentimentele ei făceau o iritantă *volte-face*[4]. Gândirea raţională i se întuneca, aşa cum se întunecă soarele. O învăluiau tenebre care confereau noi dimensiuni negriciosului ei, dilatându-l, prefăcându-l într-o prezenţă magică şi plină de forţă, în timp ce imaginea domnişoarei Frost se închircea şi se zbârcea până pierea cu totul. În clipele acelea dorea cu toate fibrele trupului ei să zboare, ca o telegramă, în Australia. I se părea a fi singura cale de urmat. Senzualitatea sumbră, pătimaşă a

[4] Întoarcere în direcţia inversă (fr.).

lui Alexander o răscolea şi o domina chiar de la asemenea distanţă. Dar Alvina îşi dădea seama că era vorba doar de o rătăcire a simţurilor, pentru că, în realitate, nu se simţea capabilă să pornească la acţiune.

Mama ei şi domnişoara Frost se aliaseră împotriva căsătoriei. Tatăl ei o sfătuia:

— Da, da, procedează cum crezi tu de cuviinţă. Dar să ştii că e un mare risc să pleci atât de departe de noi – e un mare risc. Cine o să te ocrotească acolo, printre străini?

— Dar eu nu am nevoie să fiu ocrotită, răspundea perfid Alvina.

— Pentru că nu ştii ce înseamnă lipsa de ocrotire.

Îi arunca o privire piezişă. Poate că dintre toţi ai casei el o înţelegea cel mai bine. Intervenea şi domnişoara Pinnegar:

— Mie una tânărul nu-mi place. Dar gusturile nu se discută.

Alvina se simţea înfrântă, şi se lăsa deliberat înfrântă. Chiar cu oarecare uşurare. Se adăpostea în cuibul ei cald şi sigur din Woodhouse. O speria necunoscutul.

Până la urmă, domnişoara Frost luă situaţia în mână:

— Fetiţă dragă, eu ştiu că nu-l iubeşti. „Am această certitudine. Dar alegerea îţi aparţine ţie. Pe mama ta o

îmbolnăveşte gândul plecării tale: „pur şi simplu o doboară. Dacă pleci, n-ai s-o mai vezi în viaţă. Repetă întruna că nu va putea rezista să te ştie singură în Australia cu Alexander. Gândul ăsta o ucide. Aşa încât, alege!

Toate aceste presiuni nu făceau decât s-o aţâţe pe Alvina. Îşi dăduse seama că, de fapt, nu-l iubeşte pe Alexander. Dar opunea rezistenţă numai din perversitate.

A primit din Sydney o scrisoare de la Alexander, una de la părinţii lui adresată ei, şi încă una adresată părinţilor ei. Aşa cum scrie la carte. Tonul epistolelor nu era prea cald, dar nici rece. Scrisoarea lui Alexander a îndurerat-o pe domnişoara Frost. O găsea convenţională şi lipsită de afectivitate, presărată icicolo cu câteva cuvinte de dragoste care discordau în context. Ai fi zis că nu se mai simte legat sufleteşte de Alvina. Nu dorea decât s-o vadă cât mai repede acolo, fără să pomenească măcar de suferinţa pe care i-o va pricinui separarea de familie şi de prieteni. Era grăbit s-o ştie cât mai curând în Australia şi încheia cu următoarele cuvinte: *„Scumpa mea, nu voi fi eu însumi până ce nu te voi avea aici, la Sydney. Al tău care te va iubi mereu, Alexander”.*

Domnişoara Frost îl considera un egoist senzual, care

până în trei luni avea s-o uite pe Alvina dacă aceasta refuza să-l urmeze, şi până în şase luni o va neglija total dacă avea să-i fie soţie. Şi e posibil că domnişoara Frost gândea bine.

Alvina era conştientă de durerea pricinuită celor din jur. Se retrăgea în camera ei şi privea fotografia lui Alexander – îi studia gura cu buze vineţii şi o expresie insolentă. La urma urmei, cine era bărbatul ăsta? îl simţea străin. Când îl privea cu mintea limpede, îl găsea respingător.

Şi într-o zi intră în camera domnişoarei Frost, pe care o găsi într-o ciudată frământare.

— Copila mea dragă, începu ea aproape cu violenţă, nu te lua după mine, nu crede în tot ce-ţi spun. Procedează aşa cum crezi tu că-i bine pentru tine, scumpa mea. Acţionează după voia ta. Am greşit încercând să te influenţez. Nu am făcut bine, e o nebunie. Acţionează după cum îţi dictează ţie inima, drăguţo, nimic altceva nu contează. Uită tot ce ţi-am spus. A fost un lucru greşit.

Alvina o vedea pentru prima dată pe draga ei domnişoară Frost adânc tulburată, cu părul ei frumos, argintiu, atârnându-i dezordonat şi cu ochii albaştri, miopi, de obicei atât de blânzi şi de înţelepţi îndărătul ochelarilor cu rame de aur, de astă dată rătăciţi şi înspăimântaţi.

Alvina izbucni în plâns şi o cuprinse pe domnişoara Frost în braţe. La rândul ei, guvernanta vărsă lacrimi amare şi îşi înăbuşi suspinele sfâşietoare, de adâncă mâhnire. Plângea ca o femeie cu inima încărcată de o iubire care nu-şi putuse găsi bucuria împlinirii. Alvina rămase mută de uimire. Dintre ele două, ea părea acum cea mai în vârstă. Suferinţa cumplită a femeii de cincizeci şi doi de ani, care în aceste clipe se lăsase pentru prima oară în voia sentimentelor, a răscolit-o profund pe fata de douăzeci şi trei de ani şi i-a deşteptat compasiunea şi tandreţea. Din suspinele înăbuşite ale femeii mai în vârstă părea să se desprindă un strigăt mut: ’Totul s-a sfârşit. Pentru mine totul s-a sfârşit! E prea târziu!” Şi fata tânără îl percepu şi îl înţelese până în adâncuri. Ba chiar ştiu că acelaşi înţeles va răzbi şi din strigătul de agonie al mamei ei. Femeia de peste cincizeci de ani – indiferent dacă e măritată sau nu – e bântuită de aceeaşi amară deznădejde: regretul tardiv, neputincios, de a nu fi fost niciodată în stare să se lase în voia chemărilor propriului sânge, de a nu fi fost niciodată în stare să le cedeze.

Brusc, Alvina îşi simţi întreaga tinereţe, plină şi puternică. Ei i se aşternea totul înainte. Dar pentru domnişoara Frost era prea târziu, ireversibil.

— Linişteşte-te, iubita mea, m-am hotărât, nu plec, o domoli Alvina. Am înţeles că nu-l iubesc, că nu înseamnă nimic pentru mine.

Domnişoara Frost se calmă, încetul cu încetul, şi îşi întoarse faţa pentru a ascunde ravagiile furtunii lăuntrice.

După aceea, peste casă se înstăpâni deplina tăcere. Alvina anunţă întregii familii hotărârea ei de a rupe logodna. Mama ei o îmbrăţişă, se smiorcăi şi-i spuse cu egoismul bolnavului:

— N-aş fi rezistat despărţirii de tine, aş fi murit.

Iar tatăl ei, adăugă:

— Cred, Alvina, că e o hotărâre înţeleaptă. M-a frământat mult chestiunea asta.

Alvina îi expedie lui Alexander inelul şi scrisorile şi alte câteva daruri pe care i le făcuse. Încerca o senzaţie de eliberare de parcă scăpase din cine ştie ce coşmar cumplit. Câteva zile se simţi de-a dreptul fericită, parcă plutea în văzduh. Era plină de efuziune faţă de toţi ai casei. Răspândea farmec şi seninătate, era tandră cu toţi, îndeosebi cu domnişoara Frost, pe care o iubea acum parcă mai profund, cu tristeţe. Dar sărmana domnişoară Frost mai pierduse ceva din calma-i stăpânire de sine; s-ar fi zis că se lăsase o negură asupră-i, era nefiresc de tăcută

şi de înstrăinată. De parcă firea ei atât de activă şi de sociabilă începuse s-o apese. Era poate un proces de îmbătrânire. Sau poate că dârza ei mândrie se pleoştise.

Alvina păstrase o fotografie a lui Alexander şi de multe ori se retrăgea în camera ei ca s-o contemple. Să fi fost din iubire? Nu, nu iubirea o împingea. Ci ceva mai primitiv. Curiozitatea, o curiozitate senzuală, visceralã, răscolitoare. Îi privea cu nesaţ faţa negricioasă, insolentă. Dar şi cu ironie. Însă nu renunţa să scruteze fotografia.

Aceeaşi curiozitate o îndemna să privească şi chipurile tinerilor din Woodhouse. Dar la aceştia nu descoperea ceea ce o atrăgea la fotografie. Pe lângă fotografie, tinerii păreau incolori şi lipsiţi de vlagă. Chipurile lor era spălăcite, superficiale. Şi atunci când exprimau o simţire, aceasta era josnică, inferioară, ieftină. Cu toţii erau sau insipizi, sau comuni.

Capitolul trei

Soră de maternitate

Alvina, de bună seamă, nu s-a lăsat până nu i-a făcut pe cei din jurul ei să plătească pentru docilitatea şi înţelegerea pe care le-o oferise. După o lună se transformase într-o fiară.

— Doar nu vă aşteptaţi să rămân aici toată viaţa mea? se răsti ea rotindu-şi ochii într-un fel care-i agasa pe cei din Casa Manchester. N-aş putea. Pur şi simplu nu suport, să vă intre în cap! N-aş putea rezista. Mă simt ca îngropată de vie. Nu pot rezista, să vă fie clar.

Vorbea pe un ton mustrător, care îi irita pe toţi.

— Şi ce-ai vrea să faci, draga mea? întrebă domnişoara Frost încruntându-se neliniştită.

— Să plec de aici, răspunse Alvina fără ocolişuri.

Mâna dreaptă a domnişoarei Frost execută un slab gest de nervozitate, un gest care îi era atât de caracteristic, încât pe Alvina o pufni râsul.

— Şi unde, mă rog, ai vrea să pleci? urmă domnişoara Frost.

— Habar n-am şi mi-e totuna. Sunt gata să plec oriunde, numai să evadez din Woodhouse.

— Regreţi că n-ai plecat în Australia? interveni domnişoara Pinnegar.

— Nu, nu regret Australia, răspunse Alvina cu un râs dur. Dar Australia nu-i unicul loc din lume în afară de Woodhouse.

Domnişoara Pinnegar luă o expresie înţepată. Dar impertinenţa fetei, gândi ea, era moştenită de la tatăl ei.

— Alvina dragă, continuă domnişoara Frost, îngrijorată, înainte de toate trebuie să ştii ce vrei.

— Aş vrea să fiu infirmieră.

Domnişoara Frost nu răspunse, păstrând tăcerea plină de imputări a femeilor între două vârste, şi se uită fix la eleva ei. Presupunea că Alvina rostise primul lucru care-i trăsnise prin minte. Dar, ţinând seama de actuala ei stare de spirit, prefera să nu scormonească lucrurile.

Într-adevăr, Alvina vorbise la întâmplare. Nu se gândise niciodată la o carieră de infirmieră – nici prin vis nu-i trecuse. Oricând ar fi izgonit din minte asemenea posibilitate. Vorbise astfel numai că îl auzise pe doctorul Alexander Graham pomenind ba de o infirmieră, ba de alta. Dar acum, din moment ce făcuse o asemenea

afirmaţie, era gata să o şi susţină. O atrăgea gândul de a se azvârli orbeşte în viaţă.

— Crezi că ai vocaţie de soră de caritate? o iscodi domnişoara Frost. Crezi că ai putea suporta?

— Sunt convinsă că da. Şi, anume, aş vrea să fiu soră de maternitate. O măsură pe guvernantă cu o privire zeflemitoare, aproape insultătoare. Ca soră de maternitate, nu va trebui să asist la operaţii, adăugă ea cu un râs crud.

Mâna dreaptă a domnişoarei Frost execută din nou gestul nervos, de pasăre rănită. Poate o urmare a mişcării cu care bătea tactul la orele de muzică, dirijându-şi elevii la pian. Acum însă, mâna flutură în vânt, fără vreun ritm sau vreo raţiune. Alvina îi adresă un zâmbet maliţios, strălucitor.

— Vina, de unde ţi-a mai venit o astfel de idee? stărui guvernanta.

— Habar n-am, replică Alvina şi zâmbetul îi deveni şi mai răutăcios.

— Desigur că glumeşti, fetiţo, urmă domnişoara Frost speriată.

— Nu glumesc deloc. Nu sunt vorbe goale.

Domnişoara Frost simţea că nu mai poate îndura

strălucirea perfidă şi crudă din ochii fetei.

— Bine, o să ne mai gândim, răspunse ea simţindu-se cuprinsă de o toropeală a simţurilor. Şi părăsi încăperea.

Alvina zbură în camera ei, se instală la fereastră şi privi în stradă. Chipul ei păstra încă expresia maliţioasă, radioasă. Dar pusese stăpânire pe ea tristeţea. Simţea nevoia să plângă şi să caute alinare la pieptul domnişoarei Frost. Dar nu era în stare. Nu, n-ar fi făcut-o în ruptul capului. S-ar fi zis că un mic diavol se cuibărise în inima ei, un drăcuşor care-i menţinea surâsul perfid pe buze.

Spre propria ei mirare, drăcuşorul rămase treaz, la pândă, şi în zilele următoare. Se aşteptase să-l simtă cedând, să se lase biruită de sentimente mai bune, să se reîntoarcă la vechea ei afecţiune şi supunere. Dar nimic din toate acestea nu s-a întâmplat. Dârzenia nu i s-a clintit. Toţi cei din jur speraseră să o regăsească pe tandra lor Vina. Dar noua Vina, cea răzvrătită, îşi întărea baricadele, într-un exemplar din ziarul medical „The Lancet” a descoperit un anunţ dat de o şcoală din Islington ce organiza cursuri de şase luni pentru calificarea surorilor de maternitate. În schimbul unei taxe de şaizeci de guinee. Alvina avea două sute de lire, lăsate moştenire de bunicul ei, şi îşi anunţă familiei hotărârea de a urma

cursurile acestei şcoli.

Membrii Casei Manchester reacţionară cu ostilă indignare – de astă dată nu mai era vorba de suferinţa despărţirii, ci de o aprigă împotrivire. O profesiune atât de grosolană, de lipsită de delicateţe! Ceea ce era adevărat. Şi ceea ce Alvina, în bizara ei perversitate, dorise să aleagă. Mama ei îşi luă o mină îndepărtată şi tăcută, ca şi cum ea se detaşase de orice implicare în realitate. Se afla foarte departe; şi, într-adevăr, legăturile ei cu viaţa erau extrem de fragile. Domnişoara Pinnegar declară:

— Dacă aşa vrea ea, n-are decât s-o facă.

Cuvintele domnişoarei Pinnegar păreau să conţină, ca de obicei, o vagă ameninţare. Iar James Houghton părea să plutească în nedumerire:

— Ce-i asta soră de maternitate? Soră de maternitate! Ce se cheamă soră de maternitate?

— Un fel de moaşă şcolită, îl lămuri domnişoara Pinnegar cu ţâfnă. Ce altceva? O moaşă cu diplomă.

— Exact, confirmă Alvina zâmbind radios.

— Dar bine... bâigui James, ridicându-şi ochelarii pe frunte şi trecându-şi degetele printre şuviţele de păr, lungi şi rare, cu care îşi camufla chelia. Nu concep cum o tânără cultivată... cu educaţie, cu cât de puţină educaţie, se

poate gândi măcar la o asemenea îndeletnicire. Nu pot să concep.

— Chiar nu poţi concepe? îl întrebă Alvina cu acelaşi zâmbet strălucitor.

— Mă rog, dacă ea... începu domnişoara Pinnegar, lăsându-şi fraza suspendată în mister.

Domnişoara Frost era tăcută. Dar se consultă confidenţial cu doctorul Fordham. Acesta nu o aproba pe Alvina – dar nici nu considera că hotărârea ei e nesăbuită. Era la modă ca tinerele de familie cu iluzii spulberate sau dezamăgite, să recurgă la profesia de infirmieră. Familia făcea tot felul de investigaţii.

Dar până la urmă, Alvina rămase fermă în decizia ei de a urma cele şase luni de curs de la Islington. Femeile casei se agitau cu pregătirea echipamentului de soră de caritate. În loc de trusou de mireasă, se coseau uniforme de infirmieră din bumbac în dungi albe şi albastre şi şorţuri albe. În locul coroniţei de lămâiţă, bonete din mătase albastră, iar în locul voalului, baticuri albastre.

Asta era situaţia. Alvina bănuise că, pe măsură ce se apropia termenul de plecare, va fi tot mai temătoare. Dar spre uimirea ei, era cât se poate de calmă. Domnişoara

Frost o urmărea, sperând într-un reviriment, într-o

redeşteptare a duioasei, sensibilei, rezervatei ei Vina – eleva ei atât de senzitivă, de receptivă, de afectuoasă. Şi totuşi nu s-a produs nicio dare înapoi. Alvina s-a menţinut pe aceeaşi poziţie voioasă şi dominatoare, iar în glas i se reverbera o notă zeflemitoare, care suna ca un reproş. Şi-a luat rămas bun de la toţi ai casei, plină de aceeaşi voioşie, şi dusă a fost. Cu un calm desăvârşit.

De la gara St. Pancras s-a urcat într-o trăsură şi a pornit spre Islington. Privea oraşul prin geamul trăsurii. Străzi sordide, largi, pietruite, case părăginite, tencuieli ciupite, crăpate, totul cenuşiu, mult mai cenuşiu decât în Woodhouse, şi parcă fără de sfârşit. Totul părea respingător. Dar Alvinei oraşul nu-i repugna şi n-o deprima, ci îi plăcea. Asculta zăngănitul geamantanului legat pe acoperişul trăsurii, şi contempla faţadele pustii şi dărăpănate din Islington cu un zâmbet radios, de parcă totul i se părea plin de farmec. Şi poate că într-adevăr priveliştea degaja un solde 1 farmec; un efect tonic pentru micul diavol din inima ei. Dacă i s-ar fi înfăţişat un peisaj idilic, cu covoare de zăpadă moale – era februarie – şi desişuri ninse şi ferestre îmblănite de nea, poate că dârzenia i s-ar fi înmuiat. Dar duritatea priveliştii o stimula. Se amuza să arunce câte o ocheadă pe ferestrele fără

perdele ale caselor, să întrezărească interioarele mohorâte în care oamenii se mişcau cu o mohorâtă nepăsare. Savura mirosul de peşte prăjit, sau mai bine zis ars. Cât era de vulgar! Respingător de vulgar. Şi doar ei nu-i plăceau heringii prăjiţi din cauza solzilor care-i dădeau senzaţia că are păr în gură. Dar acum, mirosul de peşte, conştiinţa că se află într-o mahala sărăcăcioasă, îi dădeau o plăcere perversă.

Trăsura se opri în faţa unei case gălbui de lângă o piaţetă mărginită de câţiva copaci scheletici, de ale căror crengi despuiate atârnau hârtii ce fluturau în vânt. Copacii erau îngrădiţi de gărduleţe joase, dincolo de care zăceau presărate ghemotoace de hârtie şi tot felul de gunoaie. Alvina urcă treptele soioase, gălbejite, din faţa clădirii şi apăsă butonul soneriei în dreptul căreia scria „Pacienţi”, întrucât pe cealaltă scria „Furnizori”. Îi deschise uşa” o slujnică destul de curăţică, dar antipatică, şi o pofti într-o încăpere goală, nemobilată, cu pereţii de un cafeniu şters şi cu rogojini din fire de cocos pe jos. De aici, urcă nişte trepte neacoperite şi pătrunse apoi într-o cameră unde o femeie grasă, urâtă, palidă, cu doi negi pe faţă, îşi sorbea ceaiul. Era administratoarea şcolii. Alvinei i se repartiză camera ei, o hardughie foarte sumar mobilată, plină de

praf, total neatrăgătoare. După care a fost lăsată singură. Se trânti pe un scaun, în faţa valizei încă nedeschise, îşi plimbă privirile în jurul încăperii ostile şi se amuză în sinea ei. Mai târziu se îndreptă spre fereastră; un geam pătat îi oferea priveliştea uzinei de apă a unui cvartal de locuinţe – un rezervor dintr-un şir întreg de alte rezervoare; în faţă, o serie de calcane compacte, cu scări exterioare de fier, intrări dosnice mici şi părăginite, gemuleţe de closet şi un furnicar de oameni aferaţi, roind ca păduchii. Alvina se cutremură, dar surâsul amuzat nu se şterse de pe buze. Pe urmă, cu mişcări lenevoase, îşi scoase pălăria şi o aşeză pe scrin.

După un timp, intră slujnica purtând tava cu serviciul de ceai, pe care o lăsă pe masă; aprinse lampa de gaz fără abajur, care sâsâia monoton, şi trase o jaluzea verde, stricată, gata parcă să sară din nou în sus. Alvina îi mulţumi fetei, care plecă fără un cuvânt.

Bău ceaiul maroniu şi mâncă felia de pâine unsă cu margarină.

S-a scris mult despre peripeţiile fetelor închise într-un internat. Nu socotim necesar să înşirăm amănuntele stadiului de şase luni petrecut de Alvina la Islington.

Mâncarea era foarte sărăcăcioasă – şi totuşi Alvina s-a

împlinit la trup. Aerul era prost – şi totuşi obrajii ei n-au fost niciodată mai rumeni, mai fragezi, mai netezi. Colegele ei erau, în cea mai mare parte, vulgare, comune, totuşi niciodată nu s-a împrietenit Alvina mai uşor cu fete de vârsta ei sau mai mari. Îi flutura mereu un surâs pe buze, avea replici prompte şi hazoase, şi cu toate că nu se simţea în stare să discute despre lucruri indecente şi să folosească termeni impudici, se pricepea de minune să asculte, dând impresia că ştie tot şi că e perfect familiarizată cu aspectele obscene. Îşi ridica sprâncenele şi pleoapele într-un fel care le satisfăcea total pe colegele ei. Cu toate acestea, dacă ar fi trebuit să istorisească ea o întâmplare deocheată sau dac-ar fi trebuit să rostească un cuvânt fără perdea, s-ar fi aflat într-o situaţie foarte stânjenitoare.

Dar totul îi plăcea şi o amuza. N-o supăra vulgaritatea colegelor – dimpotrivă se adapta perfect şi cu mare uşurinţă. Învăţase să meargă legănându-şi şoldurile şi să privească provocator printre gene, asemenea celor mai agresive dintre fetele din jur. Şi acestea o considerau pe Alvina ca pe o egală. Însă, ghidate de flerul specific feminin, nu se amestecau în viaţa ei particulară, ci o tratau cu indiferenţă.

În această etapă a vieţii ei, Alvina a înflorit şi s-a dezvoltat incredibil. Nu o şoca nimic, şi nimic nu o mâhnea. Purta mereu pe buze surâsul impertinent de infirmieră şi cuvintele grosolane de infirmieră. Se specializase în glume ambigue, în vorbe cu subînţeles. Căpătase şi o privire insolentă, de autentică infirmieră. După două săptămâni, nu mai exista niciun mister pentru ea. Şi nu a traversat niciun moment de deprimare sau de descurajare. De altfel, nu avea niciun moment liber în care să poată medita la situaţia ei – era în plin torent. Un torent de activitate, o viaţă vijelioasă. Când se ducea la culcare, o fura somnul pe loc. Iar dimineaţa, sărea din pat, se îmbrăca şi, din primul moment, era nevoie să facă ceva, să vorbească cu cineva, să răspundă unei chemări. Timpul zbura ca un tren rapid, iar ea părea să nu fi aparţinut niciodată altui mediu şi altei maniere de viaţă.

În vecinătatea şcolii se afla un spital. Un loc oribil. Alvina se ducea zilnic acolo să asiste la cursuri şi la demonstraţii practice, ba chiar să ia parte activă la unele. La spital, cunoştea, desigur, medici şi studenţi. Şi unii şi alţii de aceeaşi teapă. Şi când Alvina s-a rotunjit la trup şi s-a rumenit în obraji şi a căpătat un aspect atrăgător, a devenit întocmai genul lor: plină de vino-ncoace, o

femeiuşcă pe cinste. Vocea ei avea o modulaţie excitantă, ochii ei o căutătură excitantă, şoldurile o legănare excitantă. Taman pe placul lor. Şi totuşi, situaţia nu era absolut reală.

Am greşi afirmând că Alvina nu se simţea intrigată. Ba chiar extrem şi profund ultragiată. Dar tocmai şocul o determina să acţioneze cum acţiona: juca un teatru isteric. Cu timpul însă, scenele nude, crude, de la spital şi din viaţa colegelor ei i s-au implântat adânc în spirit şi i-au eradicat complet inocenţa şi starea de dependenţă. S-a cufundat în infernuri mai groaznice decât tot ce-ar fi putut făuri închipuirea domnişoarei Frost. A plonjat în infernul animalului uman, al organismului uman cuprins de spasmele durerii, în infernul bestiei umane dezlănţuite în întreaga-i animalitate şi mizerie.

După-mesele era obligată să viziteze gravidele din mahala. Şi ce degradare umană i-a fost dat să cunoască! Femei în convulsiile naşterii, zvârcolindu-se pe o podea jegoasă, printre zdrenţe colcăind de păduchi, în ciuda inspecţiilor sanitare. Dar femeii sfâşiate de chinurile facerii nici că-i păsa. Urla de durere ca o fiară, se zbătea şi scrâşnea din dinţi. Iar în clipele pauzei de dureri, zăcea îndobitocită, toropită, sau suduia de mama focului. O

indiferenţă animalică, abjectă, devenită organică. Indiferenţă animalică faţă de orice, de tot şi de toate. O funcţie organică, fătarea animalică, nimic altceva.

Alvinei i se plătea un onorariu modest pentru asistarea naşterilor la domiciliu. Din acest onorariu, păstra o mică sumă pentru ea, restul revenind şcolii. Asta era învoiala. Când i se oferea suma cuvenită, o primea fără amabilităţi, iar când nu i se dădea, trecea la atitudini ameninţătoare şi o reclama cu grosolănie. Indivizii ăştia de la mahala, spunea ea, dacă n-ar fi obligaţi să te plătească, te-ar trata cu mai mult dispreţ decât pe unul din categoria lor. A fost lecţia cea mai aprigă pe care a trebuit să şi-o însuşească Alvina: să fie brutală cu asemenea indivizi, în magherniţele lor, până le impunea supunere şi respect faţă de ea. Şi a luptat cu dârzenie să-şi ajungă ţinta. Până la sfârşitul primei săptămâni reuşise să se arate la fel de aspră şi de necruţătoare cu pacienţii, pe cât erau şi ei. Oamenii nu manifestau ostilitate, dar astea erau relaţiile. Trebuia să-i iei aşa cum erau. Nu exista alternativă. Când se dovedea necesar să arate puţină bunătate omenească, nu-i venea greu. Greu îi era să fie dură şi nemiloasă, cum îi impuneau împrejurările. Şi se străduia din răsputeri să-şi oţelească firea. Ar fi dorit să-şi poată trata pacienţii cu omenie şi

bunăvoinţă. Dar nu de aşa ceva aveau ei nevoie. Erau oameni necioplţi, şi dacă nu te arătai la fel cu ei, te tratau cu dispreţ şi te împiedicau să-ţi faci treaba.

Şi, în tot acest răstimp, Alvina să fi fost ea cea adevărată? E greu de răspuns la întrebarea care suntem noi cei adevăraţi. Niciodată cei care ni se pare că suntem sau că ar trebui să fim. Educaţia pe care o primise Alvina o făcuse să se considere o făptură gingaşă, tandră, pudică, generoasă, cu concepţii pure şi de o înaltă moralitate. Aşa şi era poate în străfundurile ei, acum mai mult sau mai puţin ferecate. Dar înalta moralitate se consumase odată cu James Houghton; la acesta atinsese o culme nu numai a pateticului, dar şi a ridicolului, a unui oribil donquijotism steril, inuman. Principiile etice ale Alvinei depăşiseră acest punct final. Flexibilitatea ei, moştenită de generaţii care o cizelaseră într-o binevoitoare şi elastică fermitate, a făcut-o să bată în retragere în faţa înaltei moralităţi. Şi s-a reîntors către originile de la care prind formă principiile înalte. Să fi fost o trădare? Nu credem. Când întorci o monedă în palmă şi-i priveşti reversul, nu înseamnă că o negi, sau că i-ai trădat cealaltă faţă. Ambele feţe sunt complementare. Acelaşi lucru se întâmplă şi cu principiile înalte. Acestea reprezintă una dintre feţele monedei:

capul. Iar de cealaltă parte, globul pământesc continuă să se învârtească normal, cuibărind la sân împerecherile delfinilor şi poftele amoroase ale crabilor.

Alvina dăduse cu banul şi moneda picase cu capul în jos. Cap sau pajură? Generaţii întregi dominase „capul”. Acum venise rândul reversului”. Justiţie poetică.

Alvina hotărâse să se supună destinului. Mai bine-zis instinctul ei de femeie îi dictase să nu adopte atitudini, ci să-şi ia însuşi destinul în mână. Parcursese cele şase luni de experienţe inedite cu senzaţia că era vorba de altcineva. De altfel toţi ai casei ajunseseră la concluzia că era cu totul alta. Când sosise în Woodhouse în vacanţa de Paşti, cu boneta şi pelerina ei de infirmieră, au amuţit cu toţii de uimire. Fetiţa lor fragilă, palidă, sfioasă, cu o educaţie atât de aleasă, se prefăcuse într-o tânără voinică, energică şi viguroasă, cu bujori în obraji şi cu un aer impertinent. Mama ei, când a văzut-o, a scos o exclamaţie de parcă şi-ar fi dat sufletul.

— Vina, draga, ce s-a întâmplat cu tine?

Alvina râse. Îşi dădea seama de sentimentele lor.

— Măcar din punctul de vedere fizic ai evoluat, observă tatăl ei cu ironie.

— Mă rog, şi asta-i ceva, adăugă domnişoara Pinnegar.

Domnişoara Frost nu făcu în prima zi nicio observaţie. Abia a doua zi, la micul dejun, privind-o pe Alvina care înfuleca lacom, guvernanta rosti calm, pe un ton de dispreţ:

— Te-ai schimbat enorm, draga mea.

— Crezi? răspunse fata râzând. Nu, eu gândesc că nu m-am schimbat chiar atât de mult.

Şi-i aruncă privirea ei perfidă, care o îngheţă pe domnişoara Frost. Femeia cu păr alb se simţi profund răscolită, dar păstră tăcerea. Alvina le vorbea „tot timpul despre doctori: doctorul Young, doctorul Headley, doctorul James. Le povestea cât de bine se distra cu aceşti doctori, le descria teatrele şi cabaretele la care o duceau. Ochii ei albaştri-cenuşii deveniseră mai metalici, mai reci, dar parcă mai luminoşi. Altă dată, în momentele de tandreţe sau de melancolie, albastrul ochilor Alvinei se voala şi privirea ei era visătoare şi frumoasă. Dar acum când înflorise, ochii ei căpătaseră o lucire rece, vicleană, şi erau de un cenuşiu metalic. Albastrul catifelat, ca de floare, se volatilizase. Ochi strălucitori, radioşi, aparţinând parcă altei persoane.

Domnişoara Frost se simţi răscolită în adâncuri, dar nu făcu nicio remarcă. Ar fi vrut s-o întrebe pe fata crescută

de ea: „Alvina, te-ai pierdut cumva pe tine însăţi cu unul dintre doctorii ăştia?” Dar inima ei respingea asemenea întrebare, ba chiar şi asemenea gând. Pentru moment, îşi înfrână orice întrebare. Suferise un şoc prea dur.

Alvina îi descria pe doctori ca pe nişte bărbaţi foarte atrăgători, gata în orice moment să treacă la fapte:

— Când sunt cu ei, trebuie să mă păzesc ca de dracu, zău aşa!

Auzind aceste cuvinte din gura fetei educate de ea cu atâta grijă, cuvinte rostite chiar în propria ei casă şi accentuate de un hohot de râs vulgar, femeia virtuoasă, generoasă, care era domnişoara Frost se lăsă pradă unor închipuiri... dar pur şi simplu îşi interzise până şi să-şi închipuie. Deţinea asemenea forţă de caracter. Refuză să-şi răspundă singură la întrebarea dacă Alvina se pierduse pe ea însăşi cu unul dintre doctorii de care vorbea. Întrebarea însă plutea în atmosferă, lipsită de răspuns – sau aşteptând poate un răspuns indiferent. Numai când a condus-o pe Alvina la gară şi a sărutat-o de bun rămas, ochii domnişoarei Frost s-au umezit şi vocea ei a rostit în şoaptă:

— Să ştii că noi toţi ne rugăm pentru tine, draga mea.

— A, nu-i nevoie de aşa ceva, ţâşni răspunsul Alvinei,

care nici nu ştia bine ce spune.

Când trenul porni, Alvina furişă o ultimă privire iubitei ei guvernante, rămasă pe peron, imobilă ca o statuie, cu faţa albă, fin cizelată, cu priviri întristate, filtrate prin ochelarii cu rame de aur, cu silueta dreaptă, impozantă, drapată de un pardesiu şi o fustă vişinii, cu părul argintiu strălucind pe sub pălăria neagră. Alvina se tolăni pe canapeaua din compartiment. O iubea pe draga ei domnişoară Frost. O va iubi toată viaţa. Ştia că draga, iubita ei domnişoară Frost avea desăvârşită dreptate, o dreptate demnă, grandioasă. Avea o dreptate transcendentală şi glorioasă. Dar... dar... era o dreptate desuetă, răsuflată. Mai existau şi alte dreptăţi. Reversul medaliei. Castitate şi principii de înaltă moralitate – minunatul dar insuportabilul despotism al domnişoarei Frost! Venise momentul ca domnişoara Frost să moară. Momentul ca această intangibilă floare a reginei să lunece în veşnicie. O superbă, argintie floare a reginei! Dar în a cărei umbră nu se puteau dezvolta alte flori, florile roşii, învăpăiate, cărnoase, abia înmugurite. Da, domnişoara Frost era o nobilă floare a reginei – căreia, însă, îi sunase ceasul eternităţii. Aveau drept să înflorească şi anemonele roşii şi purpurii – cele în care pulsa sângele lui Adonis, aveau drept să înflorească şi

orhideele stranii şi solitare, pătate, pestriţe, dar mirifice. Sosise momentul ca domnişoara Frost să moară. Alvina o venera, o iubea cum nimeni n-ar fi putut-o iubi vreodată, cu o iubire care-şi trăgea seva din inima universului, dar ştia că sosise momentul ca iubita ei să se lase transplantată, gingaş şi învăluitor, pe tărâmurile veşniciei. Timpurile moderne aveau nevoie de oameni muritori, vremelnici, speţa care se ivise după ce zilele triumfale ale domnişoarei Frost apuseseră. Da, sosise momentul ca domnişoara Frost să moară. Hotărârea încolţi în inima Alvinei, în timp ce călătorea în trenul care o ducea din Woodhouse la Tibshelf.

A revenit cu încântare la Islington şi la lăuzele ei. Iar prietenii ei doctori o reprimiră cu mare plăcere. Aceşti medici tineri, în general, nu prea tratau cu respect infirmierele în general. La ce-ar fi folosit respectul? Aveau de-a face, în practica lor, cu funcţiuni organice prea făţişe – pentru a le mai înconjura de mister. Aşadar doctorii o pipăiau pe Alvina, pentru că avea forme pline, şi o sărutau pentru că avea o piele netedă. Şi Alvina râdea şi simula împotrivire, pentru ca bărbaţii să-i simtă carnea caldă şi tare zbătându-se sub mâna lor.

— Zadarnic, le spunea ea cu un râs gâfâit, privindu-i

însă cu o expresie de dârză rezistenţă, care-o excita şi mai mult.

— Ce-i zadarnic? întrebau ei.

— Încercările voastre, răspundea ea clătinând din cap cu o hotărâre aprigă şi incitantă.

O categorică împotrivire.

— Pe naiba, răspundeau ei increduli.

Pentru că Alvina le permitea generos „să încerce”. Ba chiar îi provoca. Râdea, îi privea printre gene, cocheta cu ei. Şi totuşi îşi păstra o neînduplecată verticalitate. Oricât s-ar fi arătat de mlădioasă şi de unduioasă, nu-şi pleca şira spinării. Era un lucru mai puternic decât ea. Se simţea atrasă de tinerii medici. Bărbaţi vioi, cu chipuri agreabile. Şi-i plăcea să se zbenguie cu ei prin laboratoare şi pe coridoare, să se lase sărutată şi pipăită, uneori chiar în pauzele unor cazuri cât se poate de grave. Îi plăcea să se lase prinsă de mijloc, să fie sărutată pe furiş, când se ferea; îi plăcea să se lupte cu ei. Medicii îşi permiteau gesturile cele mai triviale. Şi uneori, când li se împotrivea, se pomenea cu zgârieturi însângerate; în acele clipe se simţea în stare să sfâşie orice bărbat, orice mascul, să-i frângă mădular cu mădular. Se simţea electrizată de o energie supraumană, voltaică. O inunda o forţă feminină

irezistibilă, nefirească. Bărbaţii se lăsau înfrânţi. Şi când îi vedea înfrânţi, întotdeauna îi alina şi-i dezmierda cu nespusă duioşie şi compasiune. Şi rămâneau prieteni. Când straniul flux de energie feminină se retrăgea, redevenea supusă, le arunca priviri furişe şi le aducea tributul etern al femeii către bărbat.

Medicii o admirau. O dezbrăcau din ochi, încercau s-o descoasă. Pentru ei, Alvina era o enigmă. Pe rând, trebuiseră să depună armele în faţa ei. Dar o făcuseră inconştient. Vedeau în ea însăşi întruchiparea feminităţii, un mit. Le atrăsese atenţia felul în care părul i se ondula în dreptul urechilor: îi dădea un aer feciorelnic, nobil şi combativ totodată. Şi îi aţâţa tocmai acest aer distant, care nu o părăsea nici în momentele gesturilor celor mai intime, şi care nu înseamnă aroganţă sau infatuare, ci o provocare la luptă, dar şi o garanţie de invincibilitate.

Şi apoi le inspira încredere. Simţeau că nu o să abuzeze de ei, că nu o să se preteze la şiretlicuri pentru a-i obliga să se însoare cu ea, şi că nu va căuta în niciun fel să profite de situaţie. Părea cu totul detaşată de ei. Şi graţie tocmai acestei strategice detaşări şi refugieri în mulţumirea de sine, graţie sălbaticei verticalităţi a coloanei vertebrale, bărbaţii erau subjugaţi de Alvina şi

gata să i se supună. Cel mai înverşunat aspirant şi cel mai sigur de victorie era doctorul Headley. Un tânăr solid, cu păr roşcat şi o figură combativă. Alvina stimulase în el spiritul de competiţie şi doctorul ţinea cu adevărat la ea. Ba chiar, dacă ar fi izbutit s-o înfrângă, ar fi fost în stare să comită şi nebunia de a o lua de soţie.

În prezenţa lui, Alvina era într-adevăr nevoită să facă uz de toate forţele ei. Nu-şi putea îngădui să piardă controlul situaţiei niciun moment. Atacurile lui aparent spontane – dar în realitate viclean calculate – trebuiau să se izbească de rezistenţa spontană a tacticilor ei defensive. Printr-o reacţie de o magică promptitudine, la prima atingere perversă a mâinii bărbatului, trupul relaxat, inert, al femeii se încorda brusc, ca printr-o forţă voltaică, extraordinară, invincibilă, o energie electrizantă. Forţa lui era de altă calitate, fizică, promptă, paralizantă. Forţa ei erupea din străfunduri, ca lava vulcanică, sau ca saltul brusc al unui taur doborât la pământ. Şi prin această forţă electrică, hipnotică, izbutea să-l imobilizeze pe roşcovanul robust.

Doctorul Headley era o pereche pe măsura ei. Numai că Alvinei nu-i plăcea. Erau antagonişti, dar şi buni prieteni. Într-un anumit fel, se potriveau. Dar văzându-se întruna respins, doctorul începu să se arate îmbufnat, ca un urs cu

migrenă. Şi Alvina căută să-l ocolească.

Se simţea mult mai atrasă de doctorii Young şi James. Doctorul James era un tânăr vioi, zvelt, cu părul negru, care încerca întotdeauna s-o surprindă pe neaşteptate. Alvina îi aprecia fineţea şi supleţea mâinilor şi picioarelor, precum şi eleganţa lui uneori exagerată. O invita în restaurante ridicol de luxoase şi îi trimitea bomboane şi flori ridicol de scumpe. Hainele lui erau întotdeauna de o eleganţă impecabilă.

— Tu eşti o infirmieră dublată de o doamnă, îi spunea el. În tine sunt două femei.

Dar pe Alvina nu o impresiona perspicacitatea lui James. Favoritul ei era doctorul Young. Un tânăr grăsuliu, de înălţime mijlocie, cu ochii aceia albaştri, inocenţi, ca de copil, care dau însă impresia că ştiu multe; şi care, mai ales, par să ştie toate tainele feminine. E paradoxal că tocmai aceşti bărbaţi de o copilăroasă inocenţă deţin o înţelegere profundă, de o subtilitate aproape perversă, a femeilor. Dintre toţi medicii de acolo, Young era cel mai inocent în privinţa atacurilor erotice, deşi chelia începuse să i se întrezărească printre şuviţele de păr.

Se zbenguia cu Alvina – era doar şi el medic, iar ea, o infirmieră care-l provoca. Şi el o pipăia şi o săruta; dar nu

se lupta cu ea şi nu-i declanşa rezistenţa. Pentru că mângâierile şi sărutările lui aveau o dulceaţă copilărească şi-i topeau orice împotrivire. Aproape că lui Young ar fi putut să-i cedeze. Numai că între ei nici nu se punea problema cedării. Ea ar fi trebuit să-l seducă, să-l îmbrăţişeze şi să-l mângâie ca pe un heruvim, până ce el i-ar fi cedat. Şi se simţea tentată să procedeze altfel, dar se interpunea inexorabil verticalitatea şirei spinării. Nu putea să-şi dea frâu liber. Pulsa în ea o forţă inhibatoare implacabilă, care-i contrazicea dorinţele.

Câteodată era intrigată de virginitatea ei. De ce se comporta astfel? îşi preţuia oare fecioria? Ba mai curând o detesta. Şi apoi, a păcătui cu gândul e la fel de condamnabil ca şi a păcătui cu fapta. Or, dacă gândul echivalează fapta, comportamentul ei însemna decădere totală. Îi repugnau aceste jumătăţi de măsură; ar fi preferat să poată merge până la capăt.

Dar conflictul dintre reflecţii introspective şi dorinţe nu ducea la nimic. Rămânea la fel de închistată. Stăruia în ea acea forţă inhibatoare care-i impunea intangibilitatea, în ciuda propriilor ei dorinţe şi reflecţii. Îi expirase termenul. Revenea la Woodhouse virgină, aşa cum plecase. Şi se simţea oarecum înfrântă. De ce? Cine ar putea spune? Era

însă un fapt incontestabil, se simţea înfrântă, condamnată să se reîntoarcă la existenţa din trecut. Destinul ei o depăşise, fusese mai puternic decât ea şi decât dorinţele ei: destinul care nu reprezenta suma unor forţe exterioare, ci era implântat adânc în propria ei natură. Destinul ei era însăşi firea ei pe care singură nu o putea înţelege.

Se întoarse în Woodhouse în luna august, înveşmântată în uniforma de infirmieră. Destinul o biruise obligând-o să-şi menţină virginitatea. În schimb, era însufleţită de mari speranţe în ce privea starea financiară, în această privinţă se dovedea fiica demnă a lui James Houghton. Îşi prevedea un viitor de aur. Era soră de maternitate calificată şi urma să asiste, cu competenţă, la toate naşterile care vor avea loc în district. Tariful ei va fi de două guinee la naştere. Şi dacă făcea un calcul modest, luând ca medie zece naşteri pe lună, însemna un venit lunar de douăzeci de guinee. La familiile înstărite o să ceară chiar între trei şi cinci guinee de naştere. Deci, una peste alta, putea conta pe vreo trei sute de guinee pe an, fără să aibă vreun stăpân pe cap. Avea să fie o femeie independentă şi nu se va sinchisi de nimeni.

Alvina se reîntorsese la Woodhouse ca să ajungă o femeie bogată.

Capitolul patru

Moartea a două femei

Inutil să mai spunem că Alvina Houghton nu s-a îmbogăţit. Ba chiar, ca demnă fiică a tatălui ei, ne-am fi putut aştepta să mai şi piardă. De câştigat, a câştigat doar câteva pence. A asistat în total la patru naşteri – atâta tot.

Din cauze foarte explicabile. Nicio familie din Woodhouse nu-şi putea permite să plătească două guinee unei surori pentru a moşi o lăuză. Şi chiar dacă, în mod excepţional, ar fi acceptat, nu i s-ar fi adresat Alvinei Houghton. Pentru cei din Woodhouse ea era domnişoara Houghton, cu accent pe denumirea domnişoară, şi nu s-ar fi putut obişnui cu imaginea ei de sora Houghton. Şi apoi, când naşti, nu-ţi vine să te expui cuiva pe care l-ai cunoscut toată viaţa. Femeile gata să nască preferau întotdeauna o moaşă sau o infirmieră de prin alte părţi, recomandată de mamoşul lor.

Alvina ar fi trebuit să plece în alt oraş dacă voia să facă bani sau măcar să-şi scoată existenţa. Toţi o sfătuiau în acest sens. Daraea, desigur, n-a luat niciodată în seamă

sfatul nimănui: îşi luase diploma de soră de maternitate pentru a lucra în Woodhouse, la fel cum tatăl ei cumpărase pe vremuri toate trăsnăile sofisticate pentru a le vinde în Woodhouse. Tatăl şi fiica aşteptau cu încredere ca cererea populaţiei din Woodhouse să se ridice la nivelul ofertei lor. Şi amândoi au rămas cu buzele umflate.

Câtăva vreme, Alvina se plimba trufaşă prin oraş, în uniforma ei de soră. Mai târziu a renunţat. Şi când a dezbrăcat uniforma, sau dizolvat odată cu ea şi formele ispititoare ale trupului, şi bujorii din obraji, şi frăgezimea cărnii. Cu timpul, s-a veştejit din nou, şi-a recăpătat contururile colţuroase, paloarea feţei, rezerva sfielnică şi chipul tras, cu ochii prea mari. Ba chiar, în rochiile ei vechi, avea o înfăţişare cam neglijentă, şleampătă. Părea mai în vârstă decât cei douăzeci şi patru de ani ai ei. Iat-o deci pe noua-veche Alvina, mai abătută şi mai doborâtă. Şi gurile rele pretindeau chiar că-i murdară. Cu toate acestea, Alvina rămăsese o doamnă – o incontestabilă doamnă. Ceea ce o întărâtă, de pildă, pe fiica prosperă şi înfloritoare a domnului Witt Johnson, cel care se mutase în magazinul lor. Indiscutabil era o doamnă, şi indiscutabil impunătoare. Calitate care-i îndepărta de ea pe tinerii veseli şi simpli din corul Capelei, în care Alvina revenise.

Tinerii aceştia erau prietenoşi ca nişte căţei care se gudură, aşteptând să-i mângâi pe cap. Şi Alvina nu-i mângâia. De altfel, o mângâiere a mâinii ei îmbrăcate într-o mânuşă jerpelită din piele neagră, nici n-ar fi fost prea îmbietoare; n-avea motiv să-şi facă iluzii. Dar faptul că Alvina se izola deliberat şi-i măsura pe tineri cu o privire experimentată, ca de femeie uşoară, dublată în acelaşi timp de detaşarea politicoasă a unei adevărate doamne, devenea pur şi simplu jignitor.

Adevărul este că în acest răstimp interesul Alvinei faţă de bărbaţi secase. Casa Manchester o covârşise ca un blestem. O deprima prăvălia întunecoasă, strâmtată la un sfert din ce fusese altă dată, încărcată de vechituri stătute printre care trebuia să-ţi croieşti drum ca un vierme – dacă nu voiai să înconjuri întreaga casă şi să intri pe uşa dosnică. O deprima tatăl ei, mânjit cu praf de cărbune, care toată ziua se zbânţuia între casă şi „Gâtul de jumate penny”, atât de aferat şi de preocupat, încât la început nici nu remarcase întoarcerea fiicei lui. Numai când i s-a adresat direct cu un „Bună ziua, tată”, şi-a întors ochii spre ea, enervat parcă de intruziune, şi i-a spus:

— Ah, Alvina, te-ai întors! Te-ai întors şi ne-ai găsit în plină activitate.

Şi după aceea, a recăzut în transa lui extatică.

Pe mama ei o găsise într-o stare foarte critică şi cu nervii atât de încordaţi, încât nu suporta niciun zgomot. Era terorizată de gândul că s-ar putea ca James să dea buzna în camera ei. Când îl vedea intrând, începea să tremure şi buzele îi deveneau livide, astfel încât bietul om nu ştia cum s-o părăsească mai repede. Până la urmă a renunţat s-o mai vadă şi se limita să întrebe când se întorcea acasă: „Cum se mai simte doamna Houghton?” După care se lăsa imediat ameţit din nou de fumurile „Gâtului de jumate penny”.

Când a văzut-o pe Alvina intrând în camera ei, sărmana bolnavă a fost cuprinsă de un tremur, s-a pornit să plângă şi n-a putut să bâiguie decât:

— Fetiţa mea, cum arăţi! Parcă n-ai fi tu.

Cuvintele acestea, venind de la spectrala şi patetica făptură din pat, au rănit-o pe Alvina.

— De ce, mamă?

Ca să-i facă mamei ei pe plac, a trebuit să renunţe la uniforma de infirmieră dar, pe de altă parte, să intre în funcţia de infirmieră. Până atunci, îngrijirea bolnavei îi revenise domnişoarei Frost, înlocuită, când lipsea, fie de servitoare, fie de o femeie angajată. Domnişoara Frost se

schimbase: era vlăguită şi greoaie; strălucita ei vitalitate se spulberase. Era şi extrem de nervoasă. Se bucura de întoarcerea Alvinei pentru că-i putea transfera acesteia responsabilitatea îngrijirii doamnei Houghton. Nu mai avea suficientă forţă.

Alvina şi-a preluat rolul, fără niciun comentariu. O îngrijea pe mama ei cu calm şi competenţă profesională. Cele două femei erau legate printr-un soi de afecţiune impersonală, care nu le obliga să comunice între ele; ca o relaţie de dincolo de moarte. În acea vreme doamna Houghton tăcea aproape tot timpul – nu tăcea decât să se zvârcolească în pat. Şi Alvina stătea ore întregi în dormitorul impunător şi sinistru, privind pe fereastră sau sărind să o ajute pe invalidă când auzea scâncetul speriat „Vina!”

A veghea cu neclintire – o rigoare pe care o cunoşteau bine mamele şi bunicile noastre. A nu te urni de lângă pat, zile, luni, ani – a te imobiliza fără voie, dar cu demnitate şi calm. Din acest punct de vedere, Alvina avea o mentalitate desuetă. Deţinea acea putinţă din bătrâni, acea calitate femeia-scă de a veghea nemişcată, stăpână pe sine – desigur, nu toată viaţa, dar pe parcursul unor lungi răstimpuri. Şi aşa a procedat în timpul lunilor lungi în

care şi-a îngrijit mama. Se ocupa de toate nevoile bolnavei; rezolva o serie de treburi gospodăreşti ale casei; îşi făcea invariabil plimbările şi duminica dimineaţa cânta în corul Capelei. Cu toate acestea, dădea impresia că în perioada dintre august şi ianuarie nu se clintise de la căpătâiul mamei ei. Uneori citea, dar cel mai des stătea împietrită, cu mâinile încrucişate în poală, într-o perfectă stare contemplativă. Fără să gândească, fără să-şi amintească. Până şi activitatea ei mintală ar fi tulburat-o pe invalidă. Stătea cu desăvârşire imobilă, cu toate funcţiile intelectuale suspendate, în afara ciudatei ei voinţe de inerţie, care nu reprezenta o destindere, ci o disciplină interioară, dură, autoimpusă, cu rădăcini adânci.

În acele zile, Casa Manchester se bucura de o relativă prosperitate – sau, mai curând, o probabilă prosperitate. În orice caz, existau cărbuni din belşug – cărbunele moale, zguros din „Gâtul de jumate penny”. Grătarul sobei era mereu albit de o cenuşă ca o pulbere alburie care, dacă o scormoneai cu vătraiul, ridica nori de praf ce înăbuşeau jăraticul anemic şi sulfuros. Totuşi, nutrind în permanenţă gura sobei cu acest cărbune, reuşeai să creezi în încăpere o climă temperată, fără să fii nevoit să arunci pe foc întreaga hrană şi băutură a familiei pe o lună. Şi asta era

ceva.

Săptămânile şi lunile se scurgeau sumbru, iar Alvina revenise la vechea ei înfăţişare palidă şi uscată. Mâinile osoase îi zăceau încrucişate în poală; pe stradă, mersul ei lent dar controlat şi liniştea izolării îi dădeau o aură de distincţie. Observa totul, dar ea trecea neobservată.

Doamna Houghton s-a stins la începutul lunii ianuarie. James, stânjenit, vărsă câteva lacrimi; domnişoara Frost plânse puţin, dar din inimă. A plâns şi Alvina, dar fără să ştie de ce. Îi era milă de sărmana ei mamă. Fără să ştie, Alvina era o adeptă a filosofiei de a lăsa lucrurile în voia lor, fără să le cercetezi prea mult. În fond, nu se simţea deloc obligată să imite sau să repete viaţa părinţilor ei. Ea ţinea de altă generaţie; mentalitatea lor nu era şi mentalitatea ei, viaţa lor nu era şi viaţa ei. Nu vedea de ce ar trebui să se întoarcă la izvoarele râului, pentru a reface cursul vieţii lor, în loc să înoate în direcţia valurilor, lăsându-se purtată înainte, către nou, către necunoscutul pe care-l sondaseră şi ei în urmă cu treizeci de ani. Nu ne onorează prezumţioasa evaluare pe care o facem asupra generaţiei anterioare. De fapt, nicio generaţie nu reproduce greşelile generaţiei precedente, aşa cum valurile mării nu sunt niciodată aceleaşi. Aşadar cei tineri

nu au motiv să se împăuneze cu superioritatea lor în comparaţie cu părinţii. Fiecare generaţie îşi are propriile ei greşeli; şi cât sunt ele de grave, numai posteritatea va putea stabili. Neîndoielnic însă, chiar dacă sunt de altă natură, greşelile noastre sunt la fel de condamnabile şi la fel de scăldate în făţărnicie ca şi cele ale părinţilor noştri. Infailibilitatea totală nu există.

Superioritatea înţelepciunii noastre poate fi măsurată numai în raport cu trecutul, pentru că viitorul e un domeniu virgin, deschis oricăror noi greşeli. Pe care nu le poţi preveni.

În virtutea acestei filosofii instinctive, Alvina evită să se gândească la viaţa şi la destinul mamei ei. Oricare a fost destinul mamei" fiica îşi are propriul destin. Este o lege a firii. Şi fiica trebuie să se preocupe de destinul ei viitor, nu de cel trecut al mamei.

În schimb, domnişoara Frost chibzui cu multă mâhnire la destinul care-i fusese hărăzit sărmanei femei moarte, şi la destinul femeilor în general. Poftim. Clarissa Houghton, femeie măritată, mamă. Ajunsese la moarte. Dar ce însemnase pentru ea viaţa? Cine purta vina frustrării acestei vieţi? James Houghton. Dar ce altceva ar fi putut face James Houghton? Ca să poată face lucrurile altfel, ar

fi trebuit să fie altcineva, şi nu el, James Houghton. Cu alte cuvinte, acea *reductio ad absurdum* a idealismului. Concluzia idealistă: universul ar trebui să fie altceva şi nu ceea ce este. În Casa Domnului, pisica n-ar mai trebui să prindă şoareci, şoarecele n-ar mai trebui să roadă faţa de masă, şi aşa mai departe.

Domnişoara Frost o veghea pe moartă cu amărăciune şi dezolare, iată sfârşitul vieţii unei femei. Ce viaţă şi ce sfârşit! Sărmana Clarissa! Vinovatul de James Houghton!

Dar de ce? De ce vina lui James era mai mare decât cea a Clarissei? Oare bărbatul nu are în viaţă decât un singur ţel, anume acela de a face fericită o femeie sau mai multe femei? Pentru ce trebuie cineva să se aştepte să fie *făcut fericit*? Şi dacă nu e făcut fericit se îmbolnăveşte? Pentru că, desigur, boala de inimă a Clarissei era o mai evidentă dovadă de autoimportanţă decât fuseseră vreodată vitrinele lui James. Ea se aşteptase să fie *făcută fericită.* Toate femeile din Europa sau din America se aşteaptă la acest lucru. Şi când o femeie este *făcută nefericită,* nu înseamnă decât că suferă urmările faptului că şi-a făurit iluzii atât de deşarte şi de absurde. Esenţa şi finalitatea vieţii nu constau în a asigura fericirea femeii – sau a oricui altcineva. Fericirea e ca un balon de săpun – copilul se

zbate să-l apuce în mână şi când îl prinde rămâne cu nimic. Ce poate fi mai stupid decât văicăreala lumii că nu e fericită? Asemenea ţipetelor bebeluşului care face baie.

Şi totuşi, biata Clarissa murise – şi dacă se îmbolnăvise de inimă pentru că fusese nefericită, murise, până la urmă, de propria ei boală, iată morala.

Domnişoara Frost a plâns din inimă şi n-a văzut în moartea Clarissei decât destinul unei femei frustrate, făcută să sufere şi împinsă lent la moarte. Suferinţă şi moarte lentă din pricină că se măritase. Domnişoara Frost a plâns din inimă şi pentru destinul ei, pentru propria ei suferinţă şi moarte lentă. Suferinţă şi moarte lentă pentru că *nu* se măritase. Bieţii bărbaţi, cine poate să le mai înţeleagă pe femeile astea capricioase şi niciodată mulţumite? Mamele noastre se plângeau că soţii lor erau beţivi şi destrăbălaţi. Soţiile noastre se plâng că suntem prea virtuoşi şi că nu ne potrivim cu ele. Ce sfinx e femeia! Şi unde este acel Oedip care să-i dezlege enigma şi apoi s-o strângă de gât? – doar pentru a se căsători cu propria-i mamă?

După moartea mamei ei, Alvina a continuat cu acelaşi mod de viaţă şi aceeaşi perpetuă aşteptare. A început să se ocupe de treburile gospodăriei şi a preluat câteva eleve

ale domnişoarei Frost, care era supraaglomerată; preda lecţii de pian, în salonul sumbru al Casei Manchester. Era copleşită de problemele casnice care se iviseră în urma morţii mamei ei. A trecut în revistă garderoba mamei – rochii fine, aproape nepurtate, dar demodate. Le-a dat de pomană, fără să ceară sfatul nimănui. A păstrat pentru ea doar câteva bijuterii. Cât de puţin lăsase mama ei în urmă – s-ar fi zis că trecuse fără să lase urme.

Alvina a luat hotărârea să se mute ea în dormitorul impozant, monumental. Îi plăcea să aibă spaţiu la dispoziţie şi dorea să preia rolul de stăpână a casei. Salonaşul de alături era însă friguros şi inutilizabil.

A luat în primire şi toată lenjeria. Era multă şi bine întreţinută. Când se însurase, James pornise cu idei grandioase la întemeierea unui cămin. Pentru ca acum să strângă băierile pungii la maximum, făcea economie până şi la săpun şi la lumânări, şi ceruse să se înlocuiască untul cu margarina. Ceea ce femeile refuzaseră categoric. Dar James plutea pe deasupra problemelor de hrană.

Alvina reintrase în tiparul de altă dată: liniştită, serioasă, tandră. Se bizuia pe domnişoara Frost, ca fetiţa de odinioară, iar aceasta se arăta din nou blândă şi ocrotitoare şi îi spunea „scumpa mea”. Cu toate acestea

exista o subtilă schimbare subterană. Deşi solicita ajutorul domnişoarei Frost, Alvina era perfect independentă. Proceda în toate numai aşa cum o tăia pe ea capul. Aparent, relaţiile dintre ea şi iubita-i guvernantă erau neschimbate; şi e posibil ca niciuna dintre ele să nu-şi fi dat seama că se produsese o ruptură ireversibilă. Spontaneitatea relaţiilor de prietenie pierise; se crease un punct mort. Fiecare îi purta celeilalte o caldă afecţiune. Dar o afecţiune sterilă, inertă; comunicarea reală dintre ele fusese tăiată. Cu toate acestea, fiecare dintre ele ar fi fost gata să-şi dea viaţa sau să facă orice sacrificiu pentru cealaltă.

Domnişoara Frost devenise mai greoaie, începuse să îmbătrânească. Uneori se trântea pe câte un scaun şi părea că nu mai vrea să se ridice – că nu mai vrea să facă vreun efort în viaţa ei. În asemenea clipe, Alvina se grăbea să o ajute, îi servea un ceai, îi punea în ordine notele de pe pian, se arăta plină de solicitudine. O implora să nu se obosească în asemenea măsură, să mai renunţe la lecţii. Dar domnişoara Frost se enerva şi-i dădea acelaşi invariabil răspuns:

— Dacă n-aş mai munci aş muri...

— De ce? se mira Alvina.

Şi în tonul ei răsuna o notă de ironie în faţa unui asemenea principiu.

Domnişoara Frost nu-i răspundea, dar chipul i se înnegura.

În acea perioadă s-a închegat o stranie amiciţie între Alvina şi domnişoara Pinnegar, cu care fusese de ani de zile în relaţii de ostilitate. Acum se simţea parcă mai apropiată de domnişoara Pinnegar – înţelegerea acesteia era mai maleabilă, şi apoi se pricepea să lase multe lucruri nerostite. Şi lucrurile care se lăsau doar subînţelese erau acum mult mai importante pentru Alvina decât cele clar exprimate. Se ferea de vorbirea deschisă, de concretizarea gândurilor în cuvinte. O scârbeau. Urmărea o afirmare implicită a deosebirilor dintre ea şi toţi ceilalţi, dar nu o comunicare explicită cu ei. Or, domnişoara Pinnegar îi îngăduia să-şi afirme tacit superioritatea. Nu-i dădea nicio clipă senzaţia că s-ar considera egală, ba chiar măcar aproape de ea. Îşi păstra poziţia ei şi te lăsa să ţi-o păstrezi pe a ta. Iar graniţa era acoperită prin banalităţi pe care le debita, venite parcă de la mare depărtare.

În relaţiile dintre Alvina şi domnişoara Frost totul se cerea spus clar, lămurit, deschis. Fără ascunzişuri. Ceea ce nu însemna că domnişoara Frost îi invada intimitatea. Era

mult mai discretă decât domnişoara Pinnegar. Dar educaţia ei era bazată pe principiul protestant al naturii divine a oamenilor, natură care le inspiră înalte concepţii morale. O ipoteză foarte înălţătoare, care, însă, pe Alvina o agasa la acea vreme.

Deci se simţea mai în voie alături de domnişoara Pinnegar şi-i admira mărunta filosofie. Discutau despre doctorul Headley care fusese dat la ziar pentru că, până la urmă, se compromisese.

— Pe lume e nevoie de tot felul de oameni, suna concluzia domnişoarei Pinnegar.

Această filosofie de doi bani era pentru Alvina o relaxare după încordare. „Pe lume e nevoie de tot felul de oameni”. Deci era nevoie şi de felul ei, şi de cel al tatălui ei, al mamei ei şi al domnişoarei Frost. Fiecare fel de om îşi are rostul lui pe lume. Atunci de ce să încerci să le impui celorlalţi un model unic? De ce să cultivi o concepţie uniformă? Asta-i întrebarea. Ba chiar, în numele libertăţii, de ce e nevoie de concepţii restrictive? De ce? Ca să-i terorizezi pe alţii şi să le impui ideile tale rigide?

Alături de domnişoara Pinnegar, Alvina nu cunoştea niciun fel de constrângere. Stăteau împreună la taclale şi de îndată ce apărea domnişoara Frost, se despărţeau, cu

un aer conspirativ, de parcă ar fi săvârşit cine ştie ce faptă nelegiuită. Deşi discuţiile lor banale erau cât se poate de inofensive, Alvinei îi plăcea ca domnişoara Pinnegar s-o ajute la bucătărie. Biata femeie nu avea nici pe departe competenţa şi personalitatea domnişoarei Frost. Era foarte oarecare, plată, şi nu atrăgea atenţia prin nimic. Dar era vicleană şi gesturile ei furişe, firea ei ascunsă erau pe placul Alvinei.

Astfel treceau zile, săptămâni şi luni, iar Alvina îşi ducea viaţa în întunericul Casei Manchester, ca o cârtiţă, gătind, făcând curăţenie, mutând lucrurile din casă după gustul ei şi dând lecţii de pian. După-mesele îşi făcea invariabila plimbare. O dată, o singură dată, împinsă de curiozitate, i-a făcut o vizită tatălui ei la „Gâtul de jumate penny”. Şi a ţinut să coboare în puţ, cu cazanul manevrat pe cablu, ca să vadă instalaţiile. În subteran, totul era destul de bine organizat, pereţii susţinuţi de grinzi, în deplină ordine, iar minerii păreau pricepuţi. Dar în anumite locuri se prelingea apa, picurând monoton, şi în general plutea un miros de mucegai.

Tatăl ei a făcut pe călăuza, i-a arătat zăcământul de cărbune murdar, straturile de argilă, direcţia filonului carbonifer. James îşi însuşise unele noţiuni de minerit şi

jongla acum cu ele ca un scamator cam stângaci. Minerii din fundul galeriei, negri şi spectrali în lumina lumânărilor, păreau să-i urmărească explicaţiile rânjind cu sarcasm. Ba chiar, unul dintre ei, volubil la nivelul lui de subaltern în aceeaşi măsură ca şi James la nivelul lui de conducere, interveni:

— Ştiţi, domnişoară Hoffen, nu prea merge bine treaba în puţu' ăsta. Ia uitaţi numa' cum se lasă coperişu', vedeţi cât îi de cocoşat? Puţu-i prea puţin adânc, dai cu capu de coperiş de parcă stă să-ţi pice-n scăfârlie. Şi p-aci, uitaţi cum s-a mai subţiat – nici şase inci nu crez să aibă. Şi-i moale ca untu, intri-n el ca şobolanu-n caşcaval. Şi legătura nu-i argilă rifiictară, ca la mină, ia uitaţi, parcă-i plastilină. Da-i drept că-i mai uşor de iestras, nu ca la mină unde-ţi smuceşti braţele din loc. Nu-i nevoie nici de puşcat, dom şoară Hoffen, îţi pică-n palmă...

Şi-i arătă o gaură pe care o făcuse sub stratul de cărbune. Puţul era foarte puţin adânc, trebuiau să lucreze tot timpul frânţi din şale. Acoperişul jos şi grinzile de pe pereţi îţi dădeau impresia că te afli într-o colivie. Alvina avu senzaţia că e întemniţată într-un sarcofag, ca o mumie egipteană. Se simţea înfricoşată, dar şi fascinată. Minerul îi vorbea întruna şi-i arăta diferite locuri întinzându-şi braţul

gol, vânjos, negru, păros, şi degetele butucănoase. Lumânările de seu picurau, răspândind un miros greu. Aerul era dens, lipicios, sugerând o materialitate tenebroasă, un fluid ce se prelingea în atmosfera compactă, iar vocea tenebroasă, fluidă, visceralã a minerului, cu tonurile-i lăbărţate, îi clipocea molcom în ureche. Părea să o învăluie, să se lipească de ea ca şi cum ar fi înţeles – ca şi cum ar fi înţeles, ce? Ceva de neînţeles şi de neacceptat, ceva ce ţine doar de adâncul pământului, ceva al robiei viscerale: o înţelegere umilă, înceţoşată, înrobită, dar materială şi ineluctabilă. Şi vocea bărbatului îi clipocea în ureche, prezenţa lui părea să o înfăşoare, să o strivească – o prezenţă compactă, grotescă, sumbră, cu un braţ vânjos care se legăna în beznă; o prezenţă inumană; o vietate a tenebrelor subterane, fluidă, învălmăşită cu întunericul, ca un liliac. Alvina avea senzaţia că se topeşte în magmă, că se preface într-un spectru vorbitor, o fantomă în ceaţă. Respiraţia îi era îngreunată, mintea împâclită; de parcă plonja, ca un liliac, în toropeala beznei subterane. Ar fi vrut să se prindă de beznă, ca un liliac, să se dizolve în lungul somn al pământului, să se lase înghiţită de gura întunericului...

Când reveni la suprafaţă, clipi ameţită, dezmeticită şi văzu lumea cu alţi ochi. Cât de frumos şi de radios arăta totul, cioplit parcă în marmura luminii. Ce loc straniu şi câtă transparenţă se înălţa deasupra adâncurilor, câtă pulsaţie vie, cu sclipiri de aur. Sclipiri de aur – cât de minunat! O faţadă cristalină, superb şlefuită peste magma colcăindă de dedesubt. O glazură netedă.

Netezită de lumină; jerbe de sclipiri aurii, luminescente, cu ciudate profilări de case şi copaci, cu panglici de câmpii şi de şosele, totul suflat cu aur şi lucind ca un mozaic aerian. Urâţenia sordidă din Woodhouse nu s-a înfăţişat nicicând într-un asemenea miraj. Alvina gândi că nu mai văzuse atâta glorioasă frumuseţe – un superb caleidoscop de lumini vibrante, fremătătoare, suprafaţa lustruită, unduioasă a universului, minunatul capac sub care clocoteşte bezna. Un miraj. E posibil ca gnomii şi robii din viscerele pământului să vadă lumea sub asemenea înfăţişare. Poate că de asta sunt orbi la urâţenie. Pentru că Woodhouse, cel clădit şi făurit de mineri, era o culme a urâtului. Dar acum, pentru ochii Alvinei, aurul poleia până şi cotoarele de varză şi gardurile părăginite ale grădinilor de zarzavat, şi curţile dosnice, totul se topise în baia de aur de la faţada tenebrelor, în mozaicul scânteietor, în

vraja luminii.

Robii universului subteran! Alvina privi la puhoiul cenuşiu al minerilor care se întorceau acasă şi păru hipnotizată de o nouă viziune. Sclavii subpământeni – spiritele şi monştrii prefăcuţi prin vrajă, înlănţuiţi, haini, personajele întunecate din basme. Şi totuşi magnifici – minerii i se conturau în faţa ochilor, negri şi magnifici, cotropiţi de blestemul robiei. Robii lungii nopţi care vor răsturna ordinea lumii de zi. Pentru că forţa subpământeană erupe năvalnic şi nu poate fi stăvilită şi zăgăzuită. Va erupe şi va smulge totul din loc, asemenea unui cutremur care rupe pământul. Dezlănţuirea forţei înlănţuite! Nimeni nu poate frâna forţele subpământene. Naivii aşteaptă un nou Iisus, un Mesia din ceruri, un supraom. Şi nu-şi dau seama că omenirea are nevoie de un om al forţei subterane.

Privea şirul minerilor care se întorceau de la muncă – mânjiţi de cărbune, gârboviţi, adunaţi în ei înşişi, cu chipuri palide pe sub dârele de negru. Mergeau greoi, împleticit, lemnoşi şi groteşti. Valuri de mineri – şi Alvina vedea în ei personajele ireale ale basmelor, prefăcute, prin vrajă, în monştri, personaje inexistente în viaţa reală. Ei, minerii, care prefac în materie miezul de foc al

pământului.

Un lucru ciudat se întâmplă celor născuţi şi crescuţi în regiunile miniere: sunt stăpâniţi adesea de dorul după tărâmurile întunecate şi după tropotul bocancilor grei, chiar când se află în mijlocul lor. Un sentiment straniu, de neînţeles, dar copleşitor – de parcă ţi-ar fi dor de un cutremur. Să simţi cum pământul ţi se bolteşte sub tălpi, cuprins de spasme, rupându-se ca să-şi scuipe lumea din adâncuri. Şi să te prăvăleşti în gol.

De asta, Alvina, în pofida vieţii sărăcăcioase, sordide, sumbre, inutile, se complăcea să zacă în casă, în aşteptare. Era şi ea scormonită de acelaşi dor antic, adânc, tulburător, dorul care-i munceşte pe robii subterani: un dor straniu, de neînţeles, dar copleşitor. Şi chiar acest dor o ajuta în placida-i aşteptare. Pentru că nu-şi dădea încă seama că acest dor era jindul după dragoste. Într-un ungher al minţii ei se înfiripase ideea de a găsi un bărbat, de a cunoaşte dragostea. Dar în acele zile ideea era încă pasivă, embrionară. O stăpânea şi o susţinea însă jindul acela inconştient, profund, al vlăstarelor ţinuturilor miniere.

Vara ruginise, lunecând în toamnă; zilele lungi, luminoase, se comprimaseră, nopţile scurte – ca nişte

fulgerări de întuneric între o zi şi alta – se lungiseră, deveniseră mai dense. Neliniştea părea să-şi fi fâlfâit aripile asupra tuturor. Minerii au organizat o nouă grevă. Drept care, James Houghton, convins că l-a apucat pe Dumnezeu de picior, se zbânţuia ca un lăstun beat. În serile de vineri, prăvălia avea mai mulţi muşterii ca oricând, de parcă oamenii ţineau cu orice preţ să-şi facă banii praf. Orăşelul colcăia de viaţă.

Până la sfârşitul – lui octombrie a ţinut vremea frumoasă. Pe urmă au început brusc ploile, ploi reci care te pătrundeau până la os, şi nori grei, întunecoşi. Când ieşeai, te şfichiuiau ploaia şi vântul. În timpul verii, domnişoara Frost păruse să reîntinerească, recăpătându-şi veselia şi vioiciunea ce aduceau a poftă de viaţă. Biata de ea reuşise să stârnească zarvă în orăşel din cauza prieteniei cu un tânăr arătos dar cam vulgar, un agent de asigurări transferat din alt oraş, şi care avea o voce de tenor, frumoasă şi necultivată. Domnişoara Frost îl poftise pe tânărul arătos la ea şi-l servise cu ceai, îi şlefuise vocea frumoasă, puţin metalică, făcând exerciţii cu el şi învăţându-l tehnica vocală; se simţiseră bine împreună şi petrecuseră în doi un mare număr de ore, singuri în cămăruţa ei din Woodhouse. Deoarece domnişoara Frost,

ca să-şi evite drumurile, închiriase în oraş o cameră unde îşi preda lecţiile. Tânărul se simţea bine la ea şi nu se mai îndura să plece. Câteodată, duetele şi ieie-a-ieie-ul se prelungeau până după zece noaptea, şi domnişoara Frost se întorcea jenată la Casa Manchester, dar înviorată şi frumoasă, iar tânărul cam vulgar pornea cu elanuri noi să agaţe femeile pe stradă. Era frumuşel, cu păr castaniu, o faţă îmbujorată şi maniere impertinente. Dobândise elanuri noi, părerea despre sine însuşi i se îmbunătăţise substanţial, şi vocea frumoasă, cizelată de domnişoara Frost, îi sporea încrederea în el însuşi. Faţă de cei din oraş se arăta înfumurat, îşi dădea aere de superioritate şi lumea îl antipatiza. Nimeni nu izbutea să înţeleagă cum de-l agrea domnişoara Frost. Drept care începuseră să n-o mai privească cu ochi buni, şi gurile rele se porniră să clevetească despre cei doi şi despre cămăruţa intimă care adăpostea planul, cărţile şi florile domnişoarei Frost. Fireşte, clevetelile erau false, aşa cum sunt bârfele de cele mai multe ori. Singurul lucru adevărat este că în acea vară veselia şi vioiciunea domnişoarei Frost săreau în ochi. Iar cei din Casa Manchester o vedeau foarte rar.

Dar la sfârşitul lunii septembrie tânărul agent a fost din nou transferat în alt district. Spre sfârşitul lui octombrie,

cum am mai spus, vremea a devenit duşmănoasă: o ploaie care nu mai contenea, un vânt îngheţat care biciuia trecătorii nedezmeticiţi încă din dulceaţa verii. Domnişoara Frost se veşteji ca o floare retezată. Se învăluise în tăcere. Cum se îndepărta de soba încinsă, începea să tremure. Dimineţile se ducea la camera ei de lecţii, unde zăcea toată ziua într-o căldură înăbuşitoare, şi tremura înfrigurată cum se deschidea uşa şi intrau elevii îngheţaţi de frigul de afară.

Domnişoara Frost făcea deseori bronşite. În luna noiembrie a răcit puternic şi, într-o bună dimineaţă, nu s-a mai putut da jos din pat. Alvina a găsit-o delirând.

S-a speriat îngrozitor, s-a dat peste cap ca s-o îngrijească, l-a trimis imediat pe James să cheme doctorul, a aprins un foc de surcele, i-a dat să bea lapte fierbinte şi coniac.

— Mulţumesc, scumpa mea, mulţumesc. E o răceală a bronhiilor, încercă s-o liniştească domnişoara Frost. Se strădui să bea laptele. Nu prea putea. Nici nu voia.

— O să vină îndată doctorul, o asigură Alvina cu glasul ei indiferent, în care mai răzbea vag vechea rază a iubirii.

— Dar nu-i nevoie, răspunse domnişoara Frost privind-o şi zâmbindu-i fermecător.

Răceala a evoluat în pneumonie. Alvina era copleşită de îngrijorare. Reacţiona cu atâta promptitudine la toate nevoile bolnavei, încât s-ar fi zis că e ghidată de un al şaselea simţ. Nu schimba o vorbă cu nimeni. Se părea că, în tăcerea din încăpere, sufletul i se îngemănase cu sufletul iubitei ei domnişoare Frost. Erau una lângă cealaltă, în lunga semiconştienţă a bolnavei, în durerile care îi împungeau plămânii, în chinurile bolii.

Uneori, bolnava îşi întredeschidea ochii albaştri-cenuşii şi-i zâmbea Alvinei, iar fata îi răspundea cu un surâs vesel şi strălucitor. Care, însă, nu avea nimic spontan în el.

În seara celei de-a doua zile, domnişoara Frost prinse mâna Alvinei în mâna ei.

Fata se aplecă peste pat.

— Scumpa mea, murmură bolnava privind-o ciudat, îţi las ţie totul.

— Nu vreau să aud de aşa ceva, se apără Alvina.

— Totul îţi aparţine ţie, în afară de... şi înşiră câteva obiecte pe care, în generozitatea ei, le lăsa moştenire altora.

— Bine, n-o să uit, murmură Alvina, care depăşise plânsul.

Pe chipul domnişoarei Frost se zugrăvi vechea ei

expresie senină, frumoasă, de o măreţie regească.

— Sărută-mă, scumpa mea.

Alvina o sărută, cu un uşor geamăt de durere.

A fost o noapte lungă. Din când în când privirile cenuşii ale bolnavei poposeau pe chipul Alvinei, cu o expresie rătăcită, parcă mânioasă, mustrătoare, înfricoşătoare. După care închidea din nou ochii. În alte momente îi arunca o privire patetică, rugătoare, de parcă-i trimitea o chemare dureroasă. Şi iar i se închideau ochii, pentru a se redeschide sub apăsarea suferinţei. Alvina îi ştergea mereu de pe buze flegma amestecată cu sânge.

Îşi dădu sufletul în zori – femeia aceasta atât de senină şi de neprihănită zăcea acum prihănită de moarte, cu părul argintiu prihănit şi încâlcit.

Alvina se familiarizase cu moartea – cu inefabilitatea ei. Şi era conştientă că iubita ei domnişoară Frost îi luase, în moarte, şi o parte din propriul ei suflet...

Era singură. Trăia agonia solitudinii, a pierderii, a durerii sfâşietoare pentru despărţirea de iubita ei; trăia agonia remuşcărilor, a părerilor de rău, a aducerilor aminte; agonia expresiilor muribundei, când înduioşătoare, când acuzatoare, când patetice, agonia chemării ochilor ei. O spintecau ca tot atâtea tăieturi de cuţit, care îşi vor păstra

mereu puterea de a-i însângera inima.

În zilele următoare Alvina vădi un calm aparent şi o ciudată stăpânire de sine. Îşi dădea frâu liber suferinţei numai când era singură.

— Mi-a secat orice simţire din mine, îi spuse unei prietene a domnişoarei Frost, tot o femeie trecută de cincizeci de ani.

— Asta-i un nonsens, drăguţo, îi răspunse binevoitor doamna Lawson.

— Nu, nu. Mi-a împietrit inima, nu mai pot încerca niciun sentiment, stărui Alvina învârtindu-şi nebuneşte ochii în cap.

— N-ai să mai încerci sentimente de intensitatea celor de acum. Dar ai să cunoşti alt gen de sentimente.

— Eu nu mai am inimă, repetă Alvina.

— Aşa crezi acum, urmă doamna Lawson cu aceeaşi voce blajină. Nu-ţi închipui că... Lasă că timpul... timpul aduce uitarea.

— Posibil, dar în ce mă priveşte, nu cred, susţinea Alvina.

Mulţi o considerau într-adevăr lipsită de inimă. Chiar şi domnişoara Pinnegar se exprimă în acest sens, la o partidă de bârfă cu o prietenă:

— Eu credeam c-o s-o dea gata. Că era mai apropiată de guvernantă decât de maică-sa. Ştia şi maică-sa lucrul ăsta. Mereu se văicărea că pe ea n-o iubeşte nimeni. Nu mai puteau una după alta – adică Alvina şi domnişoara Frost. Da, zău aşa, credeam c-o s-o dea gata. Da uite că nu. N-are obraz.

Domnişoarei Pinnegar nici că-i păsa de dispariţia domnişoarei Frost. Astea erau lucruri care n-o priveau pe ea.

Rudele domnişoarei Frost veniră la înmormântare şi totul se desfăşură aşa cum se cuvenea. S-a citit testamentul – adică o foaie de hârtie pe care răposata aşternuse câteva rânduri. Alvina era desemnată ca moştenitoare a întregii ei averi. Alvina menţionă cererile verbale pe care le făcuse domnişoara Frost pe patul de moarte; şi le îndeplini pe toate.

Formalităţile au decurs foarte uşor, deoarece averea domnişoarei Frost era inexistentă. Capitalul ei în bancă se ridica la şaizeci şi trei de lire. Mai deţinea în plus rochiile, pianul, cărţile şi notele muzicale. Fratele decedatei ceru să ia pianul, cărţile şi notele. Alvina moşteni câteva bijuterii fără valoare şi, după achitarea taxelor, patruzeci şi cinci de lire.

— Sărăcuţa de ea, o plângea doamna Lawson pe domnişoara Frost, nu şi-a pus nimic deoparte pentru ea pe acest pământ. Acuma îmi dau eu seama de ce se temea atâta c-o să îmbătrânească şi n-o să mai poată da lecţii. E clar. Vai de ea, vai de ea, era una din cele mai nobile femei de pe lumea asta.

O tăcere şi mai adâncă se lăsă peste Casa Manchester. O întunecime şi mai mohorâtă. Odată cu pierderea domnişoarei Frost, pierise parcă unica realitate a casei. S-ar fi zis că aşteaptă, liniştită, să se prăbuşească. Alvina şi domnişoara Pinnegar se agitau prin camere. Dar în zadar, nimic nu putea izgoni impresia că acea casă e în aşteptarea sfârşitului; totul părea să fie doar o aşteptare a unui sfârşit iminent. Cei trei locatari, James, Alvina şi domnişoara Pinnegar, păreau să tragă de timp până ce casa avea, în sfârşit, să-şi dea duhul. De parcă prin moartea domnişoarei Frost murise sufletul casei.

Părăginită, posomorâtă, moartă, casa părea să fi fost scoasă la mezat.

Capitolul cinci

Alvina îşi găseşte un curtezan

Pe parcursul întregii ierni, „Gâtul de jumate penny” a funcţionat, dar odată cu sosirea primăverii, a răposat. Alvina şi domnişoara Pinnegar erau cuprinse de milă faţă de James Houghton, care arăta pierit, patetic. Manifestau compătimire faţă de el când îl vedeau cum nu-şi mai găsea locul, nervos şi buimac. Era ca o pasăre care a pătruns într-o casă şi se zbate din răsputeri să scape prin amăgitoarea libertate a geamului. Câteodată zăcea retras într-un colţ, de parcă-şi ascundea capul sub aripi. Dar domnişoara Pinnegar, ca un motan la pândă, nu-i da pace şi-l chema în atelier ca să-l consulte asupra cine ştie cărei chestiuni sau îl trimitea în prăvălie să mai scormonească prin reziduurile vechiturilor. La un moment dat, James le-a speriat tare pe cele două femei, dând semne alarmante de jale după răposata lui soţie. Domnişoara Pinnegar, lipsită de imaginaţie, nu prea ştia ce să facă. Iniţiativa a avut-o Alvina:

— Tată, ce-ar fi să închiriezi prăvălia şi o parte din casă?

Să închirieze prăvălia! Să renunţe şi la ultimul petec de faţadă la stradă! James cumpănea. Să închirieze prăvălia, iar numele Houghton să fie şters pentru totdeauna de pe lista negustorilor? Să se retragă? Să dispară? Să se prefacă într-un nimeni, un anonim îngropat într-o cameră întunecoasă?

James a cântărit asemenea posibilitate şi, cumpănind, a fost, până la urmă, atât de scandalizat, încât toate forţele moleşite i s-au reîncordat în trupul lui debilitat. Şi atunci i-a venit cea mai poznaşă dintre ideile lui. Şi anume, să transforme Casa Manchester într-o pensiune pentru străinii de oraş înstăriţi. Avea să se îmbogăţească de pe urma acestor vizitatori distinşi, care până atunci nu se putuseră bucura de hoteluri pe măsura lor. Deci Casa Manchester va deveni un mic hotel familial, pentru cei de sus. Va transforma prăvălia într-un hol elegant, cu covoare, cu un portar, cu o uşă de sticlă. Pe frontispiciu va fi scris, în formă de arc, cu litere mari şi vizibile, „CASA MANCHESTER”, iar dedesubt, cu litere mai mici dar elegante, va apărea înscripţia „Hotel particular”. El va fi proprietarul şi secretarul hotelului, va răspunde de contabilitate şi de corespondenţă, domnişoara Pinnegar se va ocupa de problemele administrative şi de

supravegherea personalului, iar Alvina urma să aibă funcţia de „gazdă”: ea va primi clienţii, va cânta la pian şi le va oferi asistenţă medicală. În prospect se va specifica: „Infirmieră calificată la dispoziţie”.

— Ce năzbâtie mai e şi asta? protestă domnişoara Pinnegar când află de proiect, manifestând pentru prima dată ostilitate deschisă în faţa unei idei a lui James. Ar semăna cu o casă de nebuni.

— Şi de ce, mă rog? ripostă James, atins.

El găsea că e un proiect admirabil. Ba chiar pornise la calcule, la estimarea cheltuielilor. Era necesar să construiască uşa şi holul de intrare, să lărgească bucătăria şi spălătoria, să facă instalaţii de apă caldă, să mărească numărul de băi şi grupuri sanitare, să instaleze un lift în perete pentru trimiterea mâncărurilor şi a veselei de la bucătărie. În spate, la etaj, va clădi un balcon cu pereţi de sticlă, sau o logie, ori o terasă care să ocupe pe toată lungimea curţii dosnice şi să ofere o frumoasă privelişte spre sud-vest şi vest. E drept că în faţă se vor vedea grajdurile şi casele mizere ale minerilor, care dădeau impresia că-s pe punctul de a se da de-a dura pe coasta dealului.

Dar privirile vor ocoli aceste aspecte neatrăgătoare,

îndreptându-se instinctiv spre valea verde, spaţioasă, spre coama ondulată a colinei din faţă unde se profilau conacul împrejmuit de copaci, fermele şi stogurile de fân, iar în depărtare, minele cu puţurile lor, cu panglicile şinelor ce străbăteau câmpul, şi cu mormanele de zgură. Logia sau terasa – până la urmă James se hotărî pentru terasă – avea să fie una din trăsăturile importante ale casei, ba chiar trăsătura cea mai importantă. Terasa va servi ca restaurant şi loc de recreere. Oaspeţilor li se va oferi un ceai copios, la preţul de doi şilingi şi şase pence de persoană, şi o cină copioasă, la cinci şilingi, vinul plătindu-se separat.

La început, James, care era antialcoolic şi avea principii spartane, se gândise ca în pensiunea lui să nu se servească băuturi alcoolice. O casă a cumpătării. Dar termenul îl făcu să ezite. E ştiut cum poate fi considerat un „Hotel al cumpătării” într-un oraş de provincie. Şi apoi, trebuie ţinut seama de atracţia exercitată de cuvântul „băuturi”. Băuturi la discreţie. Formularea îl fascina – cuvintele erau menite să ameţească şi un antialcoolic. Da, trebuia să servească şi băuturi. Dar nu se pricepea deloc, era o materie necunoscută pentru el. Avea să se sfătuiască însă cu Alfred Swayn de la „Peştera Licorilor”,

ăsta era mare expert.

Doamne, dac-aţi fi putut vedea cum a reacţionat domnişoara Pinnegar când a aflat despre întregul proiect, în momentul în care James i l-a expus, gâtul domnişoarei s-a înroşit ca la un curcan înfuriat.

— Ăsta-i un caraghioslâc. Cel mai ridicol lucru pe care l-am auzit vreodată.

Guşa i se umflă şi gâtul roşu i se încordă întocmai ca la curcanul înfoiat.

— De ce-i ridicol? Lămureşte-mă, te rog, se oţărî

James.

— Pentru că e ridicol, repetă ea, nefiind în stare să găsească argumente.

— Asta-i părerea dumitale, replică James cu superioritate.

Şi începu iar să se zbânţuie ca pasărea care îşi clădeşte cuib. Domnişoara Pinnegar îl pândea furioasă. Îl văzu, din uşa prăvăliei, intrând în cârciuma „Peştera Licorilor” şi alergă s-o avertizeze pe Alvina.

— Să ştii c-a început să bea.

— Să bea? se minună Alvina.

— De aici i se trage totul, decretă domnişoara Pinnegar. S-a dedat la băutură.

Alvina se trânti pe un scaun şi începu să râdă în hohote. Prea era caraghios – de un ridicol cras!

— Ce găseşti atât de nostim? se enervă domnişoara Pinnegar. E o ruşine, încă ce ruşine! Dar eu n-am de gând să mă las călcată în picioare. N-am de gând să administrez nimic, să fie clar! E o absurditate! Cine-o să vie la pensiunea asta? câţi clienţi o să aibă? S-a smintit de tot – de la băutură i se trage. Asta explică tot. Se duce de la zece dimineaţa la crâşmă. I s-a urcat băutura la cap... Whisky-ul... sau coniacul. Dar pe mine n-o să mă îmbrobodească...

— Vai de mine! exclamă Alvina, stăpânindu-şi râsul. Acum se simţea iritată. Sunt conştientă că e absolut ridicol. Trebuie să-l oprim.

— Eu am spus tot ce trebuia să spun.

Când James veni la masă, femeile tăbărâră pe el.

— Tată, cine crezi dumneata că o să vină la hotelul ăsta?

— O mulţime de oaspeţi... O mulţime de oaspeţi. Ca la hotelul „Capul lui Shakespeare” din Knarborough.

— Knarborough! Puteţi compara Woodhouse cu Knarborough, sări în sus domnişoara Pinnegar. Ce, aici vin oameni de afaceri? în Woodhouse vin oameni care să

încheie afaceri? Ce, la noi se face comerţ cu dantelă, sau cu ciorapi, ca la Knarborough?

— Vin şi aici oameni de afaceri, o contrazise James. Şi apoi vin doamne.

— Şi cine-o să dea jumate de coroană pe un ceai? în oraş un ceai cu pâine cu unt costă patru pence, unul cu prăjituri şase pence, şi unul cu marmeladă de caise sau ananas nouă pence, şunca şi limba costă un şiling, şi dacă oamenii dau un şiling vor mâncare, atunci la jumate de coroană ce le mai poţi da?

— Las’ că ştiu eu ce trebuie să le ofer. Şi e posibil să reducem preţul la doi şilingi. De fapt, James se gândi o clipă să-l reducă la un şiling, unsprezece pence şi jumătate, dar renunţă pe loc la asemenea tentaţie. Clienţii noştri, continuă el, vor fi oameni aleşi, de o calitate superioară.

— Dar în Woodhouse nu există oameni de calitate superioară, replică Alvina care-şi stăpânea cu greu râsul.

— Oferta modelează cererea, declară James solemn.

— Şi cum poţi modela din rahat o clasă de oameni superiori? îl întrebă Alvina cu sarcasm.

James îşi luă aerul lui abstract, rafinat, dând a înţelege că el se află dincolo de asemenea trivialităţi. Era reacţia

unui băieţandru năbădăios care o face pe îngeraşul, cel puţin aşa îl considerau cele două femei.

Domnişoara Pinnegar i se împotrivea din răsputeri. Îi opunea voinţa ei îndărătnică. Nu-i vorbea, pur şi simplu îi ignora prezenţa, era surdă şi mută la argumentele lui. Arăta că James nici nu exista pentru ea. De bună seamă că reacţia ei îl irita. Dar domnişoara Pinnegar îl subestimase. James nu se lăsă şi se baricadă în meterezele egocentrismului său. Avea convingerea de nezdruncinat că el are dreptate şi că se izbeşte de obtuzitatea unor făpturi inferioare, pe care trebuia să le domine doar prin superioritatea lui. Aşadar plutea în sferele lui înalte, convins că Hotelul său Particular ţinea de o inspiraţie divină, o emanaţie a spiritelor superioare.

A luat legătura cu un arhitect; şi, pe baza proiectelor acestuia, s-a consultat cu constructorul şi cu antreprenorul. Acesta i-a făcut un deviz de vreo şase-şapte sute de lire, dar ia cerut să stea de vorbă în prealabil cu instalatorul care avea să-i construiască sistemul de apă caldă şi grupurile sanitare. James era puţin dezorientat, întrucât se aşteptase să-l coste mult mai puţin. Cum de pe urma „Gâtului de jumate penny” se alesese doar cu câteva sute de lire, s-a gândit să ipotecheze Casa Manchester pe

o sumă care să-i asigure funcţionarea hotelului pe un an. Desigur, iniţiativa lui implica sacrificarea atelierului domnişoarei Pinnegar. Prevedea opoziţia violentă a acesteia şi era puţin speriat. Dar nu era el omul care să se împiedice de atâta lucru şi luă hotărârea să mizeze totul pe o singură carte.

Fiica constructorului, domnişoara Allsop, îi făcu Alvinei o vizită. Se cunoşteau de la Capelă, şi domnişoara Allsop era una dintre fetele bătrâne ale orăşelului. Cassie Allsop avea vreo patruzeci şi doi de ani, o înfăţişare ofilită şi era foarte rezervată şi posomorâtă. În familie, teroriza slugile şi se purta avar şi dispreţuitor cu nepoatele ei orfane. Dar în lume, îşi lua o poză rezervată şi închisă în sine.

Alvina fu foarte surprinsă de vizită. Când o văzu la uşa din spate pe Cassie Allsop, se simţi năpădită de indignare.

— A, domnişoara Allsop! Intră, te rog.

O pofti în camera din centrul casei, care era folosită ca living-room.

— Vreau să te întreb dacă eşti la curent cu proiectele tatălui dumitale de a construi un Hotel Particular? spuse domnişoara Allsop pe vocea ei de profesoară-la-şcoala-de-duminică, intrând direct în subiect.

— Da, răspunse Alvina.

— Ştiai deci? Tata şi cu mine ne-am pus această întrebare. Domnul Houghton a discutat ieri cu tata. Transformarea clădirii presupune cheltuieli extraordinare.

— Da? răspunse Alvina făcând pe neştiutoarea, dar cu o undă zeflemitoare în glas.

— Cheltuieli colosale. Voiam să ştiu ce gândeşti dumneata despre acest proiect.

— Eu?... Alvina şovăi, apoi începu să râdă. Drept să-ţi spun, încă nu m-am gândit.

— Eu socot că ar trebui să te gândeşti, ripostă sever domnişoara Allsop. Tatăl meu e de părere că afacerea va fi falimentară, şi o să înghită sume imense. Va fi o afacere ratată, şi tatăl dumitale se agaţă de ea cu ghearele şi cu dinţii. O „să te trezeşti complet ruinată, ai să rămâi pe drumuri. Îţi prevăd un viitor foarte trist.

— Aşa prevezi?

Alvina se simţi trântită brusc în raftul fetelor bătrâne.

— Îţi vorbesc sincer. Eu în locul dumitale aş face orice ca să-i împiedic.

Domnişoara Allsop plecă ţanţoşă, iar Alvina îşi pierdu voioşia. Să rămână fată bătrână, părăsită în raft, alături de Cassie Allsop? Şi James să facă praf ultimii lor bănuţi şi să ipotecheze Casa Manchester? Pe Alvina o măcina o furie

plictisită, în care se amestecau însă nepăsarea ei îndărătnică şi dispreţul drăcesc. „N-are decât! gândea cu dispreţ vindicativ. N-are decât să ducă la îndeplinire destinul abject, sordid, distrugător!” O cuprinse vechea mânie împotriva tatălui ei.

Instalatorul, Arthur Witham, veni împreună cu James să facă măsurătorile. Arthur Witham făcea şi el parte din societatea Capelei, aşa cum făcuse în trecut parte şi bădăranul, înfigăreţul, josnicul lui tată. Bătrânul lăsase la moarte fiilor lui câte o sumă de bani substanţială, pe care Arthur, fiul lui mare, o şi sporise înzecit. Era un individ şmecher, la fel de bădăran ca şi bătrânul, şi vorbea într-un argou mahalagesc. Dar era un bărbat chipeş, cu ochi mari albaştri, care încerca s-o facă pe gentlemanul.

Alvina, care de obicei nu se amesteca, îi însoţi de astă dată pe James şi pe instalator în spălătorie. Arthur Witham o salută respectuos. Alvinei îi plăceau ochii lui albaştri şi trupul vânjos. Era un muncitor iscusit, inteligent, prudent şi nu se pripea. Acum examina, calcula şi, la un moment dat, se aplecă şi se băgă sub cadă, cu o lumânare. Partea de sus a trupului se făcu nevăzută, şi Alvina se amuză privindu-i fesele pline, sferice, care apăreau de sub cadă, ca la un câine care ar sta cu dosul afară din coteţ. Arthur

era însetat de avere; un om dur, care ţine să urce cu orice preţ, şi să dobândească puterea banului. Urmărea puterea, şi n-avea să se lase până ce n-o va fi cucerito, atâta putere cât va izbuti el să aibă. Dar limbajul lui agramat constituia o frână, un obstacol ghimpos care-i bara drumul.

Ieşi de sub cadă, reconstituit în întregime, şi urcară toţi trei la etaj, trecând prin bucătărie. Alvina veni după ei, distantă şi tăcută. Când prospecţiunea se încheie, întrebă candid:

— Dar n-o să coste enorm, nu-i aşa?

Arthur Witham o privi, clătinând uşor din cap. Alvina se uita drept în ochii lui, zâmbindu-i provocator.

— Deh, de costat trebe să coste ceva, spuse el, măsurând-o iar din priviri.

— Cheltuielile le discutăm ulterior, îi tăie James vorba, conducându-l pe instalator la uşă.

— Bună ziua, domnişoară Houghton, îi zise Arthur Witham.

— Bună ziua, domnule Witham, răspunse Alvina zâmbindu-i.

Dar rămase pe lângă ei şi îl auzi pe Witham spunând:

— În regulă, domnu’ Houghton, lăsaţi pe mine, fac eu toate socotelile şi vi le comunic diseară. Astă seară aflaţi

cât costă.

Alvina avu impresia că omul vorbea cu tatăl ei pe un ton cam obraznic, ba chiar cu dispreţ. – Steaua lui James începuse să apună.

De îndată ce isprăvi de servit masa, Alvina plecă de acasă. Se duse glonţ la atelierul lui Arthur Witham, ticsit cu maldăre de tablă, cutii cu vopsea, chit, geamuri, rulouri de hârtie colorată. O primi soţia lui Witham, Lottie, o femeie de treizeci şi cinci de ani, rea de gură, ţâfnoasă şi fără copii.

— Domnul Witham e acasă? întrebă Alvina.

— Să văz, răspunse Lottie măsurând-o din creştet până-n tălpi, după care intră în casă.

După câteva minute intră în atelier Arthur, în cămaşă cu mânecile suflecate. Alvina îl găsi atrăgător.

— Te rog să nu înţelegi greşit scopul vizitei mele, începu ea pe un ton binevoitor.

Arthur o privi mirat şi nevastă-sa se înfipse în spatele lui.

— Da ce doriţi? întrebă Witham cu indiferenţă.

— Vreau să te rog să-i calculezi tatii nişte preţuri cât mai piperate, îl lămuri ea cu un râs nervos.

Arthur o privea fix, cu ochii lui albaştri. Nevastă-sa se

apropie de ei.

— Da de ce? Ce se întâmplă? întrebă ea cu viclenie.

Alvina i se adresă lui Lottie.

— Vă rog să nu mă trădaţi faţă de tata. Dar noi vrem să-i scoatem planul ăsta din cap. N-are sorţi de izbândă, şi eu şi domnişoara Pinnegar n-avem nici în clin nici în mânecă cu acest hotel. De altfel eu intenţionez să plec.

— E drept că n-o să facă nicio brânză cu hotelu, aprecie Arthur Witham la fel de indiferent.

— Şi ştiu sigur că tata nu are bani, urmă Alvina.

Lottie urmărea faţa fină, nervoasă, a Alvinei. Nici ea nu ştia de ce, dar fata îi plăcea. În Woodhouse era considerată o doamnă. După toate peripeţiile şi necazurile lui James, impresia aceasta încă dăinuia, dar nu mai era incontestabilă.

— N-ai vrea să intri în casă? o întrebă Lottie, ridicând tăblia tejghelei.

Era o iniţiativă cutezătoare din partea doamnei Witham. La început, Alvina a fost gata să refuze. Dar o atrăgea Arthur cu braţele lui goale sub mânecile suflecate.

— Ştiu eu? Ar trebui să mă întorc cât mai repede acasă, şovăi Alvina, trecând dincolo de tejghea.

Îi făcea impresia unei aventuri în necunoscut. Intră într-o

sufragerie nouă, toată numai aur şi brocart verde, strălucind de bronzuri, alamă şi pereţi albi. Era casa nouă a familiei Witham şi lui Lottie îi plăcea să se împăuneze cu ea. Alvina şi Lottie purtară o conversaţie confidenţială, pe parcursul căreia Arthur, după ce stătu un timp în uşă, se îndepărtă.

Alvinei nu-i plăcea Lottie. Dar o găsea ascuţită la minte, înţelegătoare şi apoi simţea că femeia o admiră. Drept care Lottie Witham a fost invitată la ceai la casa Manchester.

Şi după aceea, planul lui James Houghton s-a izbit de atâtea dificultăţi, încât se simţi de-a dreptul înspăimântat. Femeile din casă nu se sinchiseau de el. Dar obstrucţiile venite din exterior erau atât de numeroase, încât până la urmă a trebuit să se lase păgubaş. A renunţat din cauza circumstanţelor vitrege.

Când a venit la ceai, Lottie Witham a vizitat Casa Manchester. Locuinţa în sine nu a impresionat-o – îşi spunea doar că într-o temniţă atât de întunecoasă nu-ţi vine nici măcar să îneci un şobolan. Şi, cu toate acestea, simţea atmosfera de superioritate a casei.

— Sfinte Sisoe! strigă când intră în dormitor şi văzu mobila grandioasă şi patul monumental. Să mă pici cu

ceară şi nu m-aş culca singură în aşa ceva. Nu ţi-e frică noaptea? Să zic că l-aş avea pe Arthur într-o parte, aş muri de frică în partea cealaltă. N-aş putea închide un ochi. Şi dormi singură în patul ăsta?

— Da, râse Alvina. Eu n-am un Arthur în nicio parte.

— Să fiu a naibii, într-un pat ca ăsta ai nevoie de un bărbat în dreapta şi de unu în stânga.

Vineri seara, când atelierul era închis, o invită pe Alvina la ei la ceai. Venise şi Arthur, extrem de stingherit şi de stângaci în mişcări. Alvina se împrietenise cu Lottie, care o studia, încercând să fure de la ea taina gesturilor degajate. Acea detaşare şi aerul degajat al unei adevărate doamne – chiar dacă era vorba de o doamnă nervoasă şi frământată ca Alvina. Asta urmărea Lottie cu mintea ei iscoditoare, ageră, dar vulgară. Nu se supăra când Alvina încerca să-l aţâţe pe greoiul Arthur cu ironiile ei; pentru ea Alvina era o doamnă şi trebuia să înveţe să-i imite felul de a fi.

Alvina se simţea realmente atrasă fizic de Arthur, care-i ocupa gândurile. Ştia foarte bine că el şi Lottie aveau un menaj fericit, şi că nu-l interesa nimic în afara ambiţiilor lui de parvenire. Era de neînfrânt în setea lui de putere. Şi, desigur, până la urmă avea să facă avere, şi, probabil, avea să ajungă consilier municipal sau judecător de pace.

Dar în afara graniţelor orăşelului, Arthur nici nu exista. Atunci de ce-i plăcea atâta? Poate pentru că era atât de închis în sine şi în voinţa lui concentrată.

Îl oprea ori de câte ori îl întâlnea pe stradă – deşi Arthur era mereu grăbit şi preocupat – şi-l silea să stea de vorbă cu ea. Iar când se ducea la ei la ceai, se străduia să i se vâre sub piele. Dar simţea că-i este complet indiferentă, cu toate că Arthur o fixa cu ochii lui mari, albaştri, voalaţi de gene lungi. Nu se gândea niciun moment la o legătură cu ea.

În schimb Lottie ticluia un plan. Între cei trei fraţi Witham exista unul care era mândria familiei. Acesta era intelectualul, menit să ajungă un gentleman. Albert, fratele mijlociu. Cât stătuse în Woodhouse, fusese profesor; apoi plecase în Africa de Sud, ca profesor într-un gimnaziu din colonia Cape. Reuşise să agonisească nişte bani pe care-i adăugase la moştenire, se reîntorsese în Anglia şi acum urma la Oxford. După ce avea să-şi ia diploma, intenţiona să se întoarcă în Africa de Sud, ca director al gimnaziului, slujbă plătită cu şapte sute de lire pe an.

Albert era în vârstă de treizeci şi doi de ani şi necăsătorit. Iar Lottie hotărî în sinea ei că se va întoarce în Africa de Sud însurat cu Alvina. Albert era student în anul

întâi şi urma să vină în vacanţă la Woodhouse. Deci, o partidă strălucită – un student la Oxford şi o domnişoară distinsă din Woodhouse. Lottie i-l descrisese Alvinei pe Alfred şi-i aţâţase curiozitatea. Îl vedea ca pe un Arthur mai şlefuit, mai interesant, mai cultivat.

Alvina începuse să fie obsedată de teama de a nu rămâne şi ea fată bătrână în raft. O îngrozea propria ei virginitate. Casa Manchester era sortită pustietăţii şi anchilozării. Şi după moartea domnişoarei Frost, totul i se părea lipsit de sens. Alvina căpătase un aspect neglijent, şleampăt, şi era vlăguită de treburile casnice; James refuza să angajeze chiar şi o fată de la ţară care să-i mai dea o mână de ajutor. Arăta ofilită şi muncită. Şi o invada spaima, spaima fatală care copleşeşte fetele nemăritate în preajma vârstei de treizeci de ani. Dac-ar fi găsit un amant, nu i-ar fi păsat de măritiş. Dar gândul de a-şi căuta deliberat un amant, o speria. Preferabil să ajungă o târfă, o destrăbălată, îşi spunea ea, decât să rămână neculeasă în pom şi să se ofilească lent, abject, odios, asemenea lui Cassie Allsop şi a multor altor fete. Mai curând s-ar spânzura.

Pentru a deveni însă târfă sau destrăbălată e nevoie de anumite talente înnăscute. Dacă nu te pricepi să fii pe

placul bărbaţilor destrăbălaţi, ai sfeclit-o. Când nu-ţi stă în fire să aţâţi bărbaţii desfrânaţi, nu poţi ajunge târfă, oricât ai vrea; nici măcar o femeie uşoară. Nu-i suficient să vrei tu. În treburile astea e nevoie de doi.

Toate hotărârile şi planurile libertine ale disperatei Alvina se prăbuşeau în faţa puritanismului lăuntric, adânc sădit în firea ei. Un puritanism foarte exigent şi selectiv, o absolută şi neînfrântă împotrivire la desfrâu şi la prostituţie. De asta se îndepărtau bărbaţii de ea – îi speria inhibiţia ei lăuntrică, verticalitatea. Şi spiritul dominator. Făcea parte din femeile care mai curând ar fi dus un bărbat la ruină, dacă n-ar fi putut face din el ceea ce doreau ele. Şi ceea ce dorea ea era un lucru profund şi primejdios. Nu o simplă căsătorie – nu! Ci o comuniune pătimaşă, o contopire de nestrămutat. Ca şi cum ai cere celor ce se bălăcesc la ţărmul pasiunii să se arunce în valurile furioase din mijlocul oceanului. Or bărbaţii, cu cracii pantalonilor suflecaţi până la genunchi, nu voiau decât să-şi moaie degetele picioarelor în apa de la ţărm. Nu le trebuiau lor nereide dezlănţuite ca Alvina.

O obseda Arthur. Absurd! Dar în bărbatul ăsta mocnea o forţă brută, scăpărând de energie şi de voinţă, trăsătură care lua proporţii în închipuirea Alvinei făcând din el

întruparea unui amant dorit. Timpul trecea şi ea îşi trăia cu indiferenţă zilele în atmosfera posomorâtă a Casei Manchester, trudind în gospodărie. După prăbuşirea „Gâtului de jumate penny”, James Houghton ajunsese de o zgârcenie ce părea să coacă în sufletul Lui ca un abces. Pentru el, o monedă de argint de şase pence avea o aură, un nimb celest de la care nu-şi mai putea lua ochii, o luminescenţă misterioasă care-l făcea să simtă că ţine în mână o frântură de cer. Cum ar fi putut să se despartă de ea? Chiar şi o monedă ruginită de un penny părea să aibă o viaţă proprie, era străbătută de un fluid magic, de o forţă tainică. Îl fascina vârtejul monezilor de un penny care roiau în prăvălia lui ca într-o horă de albine celeste ce-i picurau miere din paradis. Şi când vedea monezile luând drumul cheltuielilor gospodăreşti, îl sfâşia un junghi dureros, de parc-ar fi fost vorba de nişte oiţe care se răzleţeau şi se pierdeau de turma lui. Alvina depunea o strădanie continuă pentru a smulge de la el banii pentru nevoile gospodăriei.

Bugetul casei devenea tot mai strâns, raţia de cărbuni tot mai subţiratică, şi dacă avea nevoie să-şi dea nişte pantofi la pingelit, Alvina se vedea silită să recurgă la bruma ei de avere personală. James Houghton, în

iresponsabilitatea lui, îi fixase o indemnizaţie de doi şilingi pe săptămână pentru treburile casnice. Alvina era mânioasă. Dar mânia ei avea avea structură ironică, interiorizată, care te sufocă, fără să-şi găsească însă căi de exteriorizare. Ironia devenise un resort lăuntric al acţiunilor ei. Şi în singurătatea mohorâtă a Casei Manchester, Alvina deveni o fantomă bântuită de o nelinişte, de un neastâmpăr de nedefinit. Tot timpul era agitată, avea câte un lucru de făcut, fie că îl făcea sau nu.

Prăvălia era deschisă numai în serile de vineri. James scotocea prin depozitele de mărfuri cu ridicata din Knarborough, aduna articole cu japca şi le trântea apoi în vitrinele lui amărâte. O făcea mânat de nezdruncinata lui tenacitate, dar fără plăcere.

La începutul verii, a venit Albert Witham în vacanţă la

Woodhouse, şi Alvina a fost invitată la ceai, ca să-l cunoască. Era teribil de emoţionată, şi-l imagina pe Albert ca pe un Arthur mai suplu şi mai cizelat.

De fapt, se ferea cât putea să se gândească la Arthur. Şi ce deziluzie când l-a întâlnit pe Albert şi a văzut un gen de bărbat complet neatrăgător! Un tânăr lung şi costeliv, cu o faţă palidă, smochinită şi turtită, şi cu ochi de peşte mort, lipsiţi de orice culoare. Îţi dădea impresia unei figuri

extrem de turtită, ca un calcan cu lămâie. Semăna într-adevăr cu un peşte, de parcă şira spinării îi era aplatizată şi răsfirată ca la un calcan. Avea dinţi puternici, dar lătăreţi, galbeni şi plaţi. O înfăţişare extrem de bizară.

Vorba îi era afectată şi nu prea aleasă, în ciuda studiilor la Oxford. Avea un accent cu rezonanţe nete de Woodhouse. Nu urma să iasă niciodată un gentleman din el, oricât s-ar fi străduit. Cu toate acestea, nu era un om obişnuit. Un peşte cu totul special, foarte interesant, dacă puteai face abstracţie de senzaţia că-l priveşti prin peretele de sticlă al unui acvariu; care e cea mai respingătoare dintre barierele ce despart două regnuri. Când priveşti peştii dintr-un acvariu, ai senzaţia că vin spre tine zâmbind cu gura până la urechi şi mişcându-şi greţos buzele, ca şi cum ţi-ar şopti ceva. Şi oricât îşi plescăie buzele şi se holbează la tine, nu reuşeşti să desluşeşti niciun sunet. Vocea lui Albert Witham era răsunătoare şi curgătoare ca apa care se prăvăleşte peste bolovani. Totuşi, Alvina avea senzaţia că nu răzbeşte până la ea niciun cuvânt din tot ce-i spunea. Buzele lui Albert îi surâdeau, ochii lui o priveau fix, capul i se bălăbănea, iar lucrurile pe care le spunea erau originale. Pentru că era realmente un peşte cu totul special. Dar Alvina avea în

continuare senzaţia că nu aude nimic din ce-i spune, că toate cuvintele lui erau înecate în apă. E posibil că, într-adevăr, peştii ţin adevărate discursuri acvatice, pe care noi, cu urechile noastre adaptate la mediul aerian, nu le putem percepe.

Dar lucrul cel mai ciudat la acest peşte ciudat era faptul că părea să fi luat de bună acceptarea Alvinei. Nu avea nicio îndoială că fata vedea în el un curtezan şi era pregătit să-i facă curte. Din primul moment îi zâmbise cu încântată condescendenţă – cu înţelegere – de parcă între ei se stabilise un acord. Dacă starea de spirit a Alvinei ar fi fost mai receptivă, poate că Albert i-ar fi cucerit atenţia. Tânărul îi zâmbea întruna, şi debita lucruri interesante printre dinţii lui plaţi. Era destul de agreabil. Numai că Alvina îl vedea prin peretele de sticlă al unui acvariu.

Îl compara cu Arthur: acesta era îndesat, cu părul negru şi obrajii îmbujoraţi. Acum însă, în prezenţa fratelui său, părea şi el înecat într-o tăcere acvatică. S-ar spune că înotau în acelaşi element străin. Cât de bizar părea totul! Parcă erau aspecte desprinse din „Alice în Ţara Minunilor”! Alvina înţelegea acum tâlcul înfăţişării lui Lottie: aceasta era subţire, trasă, fibroasă ca un fir de iarbă de mare. Probabil că, sărmana, plutea tot timpul în apă.

Era o adunare extrem de ciudată. Alvina asculta, zâmbea şi-i răspundea vag lui Albert, care se înclina peste ea, cu umerii lui laţi, plaţi, friabili. Lottie şedea în capul mesei, învăluită parcă într-un element translucid. Dar singurul cu care Alvina a izbutit până la urmă să comunice, a fost tot Arthur. Şi ascultându-i accentul grosolan, văzu în el o versiune mai molatică, puţin mai stilizată a bătrânului său tată. Bătrânul Witham fusese un ţopârlan cu un glas bubuitor şi o piele de pachiderm, de o mârlănie crasă, arţăgos şi scandalagiu, care-i terorizase pe elevii Şcolii Duminicale în timpul slujbelor de dimineaţă. O vietate curioasă, cu favoriţi stufoşi, cărunţi. Alvina nu reuşise niciodată să vadă în el o făptură umană, ci o bestie, un duh rău scăpat de sub podeaua Capelei. Şi dacă vreun copil sufla o vorbă sau îşi clătina capul în timpul slujbei, îi înfigea în spate degetul lui mare, dur ca fierul.

Şi iată acum vlăstarele lui – aşchiile care nu săriseră departe de trunchi. Cine ar fi putut să-şi închipuie vreodată că Alvina va lua ceaiul împreună cu ei!

— De ce nu te plimbi cu bicicleta? o întrebă Arthur.

— Nu ştiu să merg pe bicicletă.

— A, din două lecţii înveţi.

— Nu cred că aş putea.

— Nu cumva ţi-e teamă? spuse Arthur pe un ton plin de dispreţ.

— Ba mi-e teamă.

— Alături de mine nu trebuie să-ţi fie niciodată teamă, interveni Albert, generos şi galant. Am să te ţin eu.

— Dar n-am bicicletă, se împotrivi Alvina, şi simţi cum i se urcă sângele în obrajii care i se înroşiră ca para focului.

— Ţi-o dau pe a mea până înveţi, sări Lottie. Ştiu că Albert o să aibă grijă să nu se strice.

— Poftim că eşti norocoasă, interveni iarăşi Arthur, grosolan, ia-o repede până nu-i trece toana.

Alvina nu dorea să înveţe să meargă pe bicicletă. Existau în orăşel două fete bătrâne, domnişoarele Carlins, pe care le ştia toată lumea ca pe două vrăjitoare pe roţi. Şi nu-i surâdea să pedaleze mile întregi pe şosea. Alvina nu era îndrăgostită de natură şi n-o interesau escapadele afară din oraş. Prefera să se plimbe pe stradă, cu mersul ei degajat, nepăsător. Nu putea suferi hotărârile luate în pripă. Şi unde mai pui că Albert Witham urma să-i dea lecţii de ciclism. Gândul îi îngheţa sângele în vine.

— Da, da, reluă Albert învăluind-o în priviri de peşte. Hotărăşte-te, pe când prima lecţie?

— Nu pot să promit nimic, se apără Alvina iritată. N-am

niciun pic de timp liber.

— N-ai timp liber? se miră Arthur. Da cu ce te ocupi?

— Cu treburile casei, răspunse Alvina aruncându-i o privire şugubeaţă.

— Casa! Leagă casa de gard, stărui Arthur.

Albert râse, dezvelind o mare cantitate de dinţi.

— Ba, eu sunt convinsă că ai multă treabă dacă duci toată gospodăria pe umeri, interveni Lottie.

— Zău aşa. Seara cad istovită – deşi dumneata n-ai să crezi, dacă zici că n-am nimic de făcut, i se adresă ea lui Arthur, râzând jenată.

Dar micul tiran îndărătnic nu se lăsă:

— Doar ai o femeie care să te ajute, nu?

Albert o privi cu compasiune.

— Dacă faci atâta treabă acasă, spuse el, ai nevoie de exerciţiu în aer liber. Haide să ne întâlnim mâine după-masă pe Coach Road şi îţi dau prima lecţie. Te rog, vino...

— Nu, imposibil. Nu pot. Îţi mulţumesc.

— Eşti sigură că nu poţi? Atunci fixăm o altă zi.

— Nu ştiu când o să pot, răspunse Alvina.

— De îndată ce o să ai chef.

— Acu înţeleg, se interpuse iar Arthur. Nu-i adevărat că n-ai timp. Ţi-e frică, asta-i!

Albert îi aruncă iar o privire de generoasă compasiune, asigurând-o:

— N-are de ce să-ţi fie frică. Te ţin eu.

— Dar nu mi-e deloc frică, protestă Alvina.

— E, parc-ai să recunoşti vreodată, o repezi Arthur. Muierea nu-şi recunoaşte niciodată slăbiciunile.

Alvina se simţea buimacă. Intervenţiile lor poruncitoare, dominatoare, o zăpăceau, nu era obişnuită cu asemenea maniere. Parcă era prinsă într-un cleşte rece, de oţel. Se ridică, spunându-le că trebuie să plece.

Albert se ridică la rândul lui şi îşi luă pălăria de pai cu panglică.

— Te conduc, dacă n-ai nimic împotrivă.

Porniră pe Knarborough Road, şi toată lumea întorcea capul după ei. Alvina era, firește, foarte bine cunoscută în Woodhouse. Mergea alături de el, vorbind şi râzând, dar se simţea stingherită. Albert, în schimb, radia de mulţumire de sine. Nu era satisfăcut de prezenţa ei, ci de el însuşi. În universul lui acvatic nu exista decât eul lui înotător; şi dacă, întâmplător, mai înota alături de el ceva ce-l onora, cu atât mai bine, era şi mai mulţumit.

Păşea mândru, cu capul dat pe spate, părând că i-o iau înainte bărbia şi umerii. O înaintare parcă pe orizontală.

Nu înainta cu tot trupul. Era copleşitor de amabil, dar de o amabilitate care nu se adresa direct femeii: se învârtea în jurul ei, ca o albină, şi apoi, satisfăcută, se înapoia în stup. Era de-a dreptul grotesc, penibil, în felul cum îşi înălţa pălăria când saluta, cum se apleca asupra ei, cu un zâmbet plat, aţâţat.

Când ajunseră la uşa prăvăliei, îi spuse:

— Sper să te revăd curând.

— Da, da, îl asigură Alvina bătând în uşă cu îngrijorare, pentru că o găsise încuiată.

În sfârşit, se auziră paşii târşâiţi ai lui James.

— Bună seara, domnule Houghton, i se adresă Albert cu glas mieros şi încrezător, când îl văzu pe James holbându-se la el.

— Bună seara, răspunse James, dându-i Alvinei drumul şi trântind apoi uşa în nasul lui Albert.

Cine-i ăsta? o întrebă enervat.

— Albert Witham.

— Şi ce vrea de la tine?

— Sper că nimic.

Din semiobscuritatea serii de vară, Alvina intră în bezna Casei Manchester. Solicitările cu care o împresurau membrii familiei Witham îi subminau echilibrul interior,

parcă nu mai era ea însăşi. Se simţea dezorientată, îşi pierduse stăpânirea de sine. Se temea să nu ajungă victima fraţilor Witham. Îşi propuse să-i ocolească.

În zilele următoare îl văzu pe Albert, cu pălăria lui de pai, jacheta sport şi pantalonii de flanel, învârtindu-se prin faţa casei, aruncând ocheade pe uşă şi la ferestrele de sus. Alvina se ferea de el şi ieşea din casă numai pe uşa din spate. Evita o întâlnire.

Dar duminică, la slujba de seară, îl văzu la Capelă, înfipt în strana familiei Witham, în atitudinea lui obişnuită, cu capul dat pe spate, astfel încât gâtul şi faţa păreau turtite. Purta cămăşi cu guler răsfrânt, care-i dezveleau tot gâtul. Nu-şi dezlipea ochii de la Alvina care se afla în galeria corului, o învăluia în priviri duioase, iar pe buze îi stăruia un zâmbet insinuant, care comunica acel *je sais tout*[5] al intimităţii de îndrăgostit. Şi Arthur o măsura din ochi, de parc-ar fi fost un coş de pe acoperiş pe care trebuia să-l repare, el urmând să stabilească dacă merită osteneala şi la ce sumă or să se ridice cheltuielile.

După slujbă, când Alvina ieşi pe uşiţa care dădea pe Knarborough Road, îl găsi pe Albert pândind-o, ca un poliţist. Îi zâmbi şi o salută înclinându-se spre ea.

---

[5] Ştiu totul (fr.).

— Sper că nu te deranjez, îi spuse pe un ton de prefăcută politeţe, trădând certitudinea omului căruia nici prin cap nu-i trece că ar putea deranja.

— Nu, nu, deloc, răspunse Alvina indiferentă.

— Ceea ce înseamnă că în seara asta eşti liberă, replică el cu un zâmbet infatuat

— Da.

— Deci putem face o plimbare. Nu-i aşa?

Şi se uită în susul şi în josul străzii.

Ce putea răspunde? în fond, după slujba de la Capelă, toate fetele şi băieţii porneau perechi, perechi, la plimbare.

— De acord, răspunse Alvina. Dar nu prea departe. La nouă sunt aşteptată acasă.

— Şi încotro ai dori să mergem?

Albert o luă prin grădina publică şi-i oferi s-o plimbe pe obişnuita Flint’s Lane, de-a lungul şinelor ferate a vagonetelor de mină, după care să se întoarcă pe Maripool Road. O traiectorie în cerc. Alvina primi cu nepăsare.

Conversaţia era forţată. Alvina îi puse întrebări în legătură cu planurile lui de viitor şi cu colonia Cape. El îi răspunse prin câteva generalităţi, dându-i impresia că e un tip rezervat.

— Ce faci de obicei în după-amiezile de duminică? o întrebă.

— Sau mă plimb cu Lucy Grainger, sau stau acasă.

— Nu ieşi cu băieţi?

— Tatăl meu s-ar mânia foc.

— Şi ce-ar spune dacă ne-ar vedea acum împreună? întrebă Albert radiind de satisfacţie.

— Dumnezeu ştie.

— Dumnezeu le ştie pe toate, glumi el.

Pe terenul accidentat al şinelor ferate, îi propuse:

— Ce-ar fi să mă iei de braţ? Şi-i oferi braţul.

— Nu, mulţumesc. Mă descurc şi singură.

— Ei, ei, o îmbie el apropiindu-se şi oferindu-i braţul. Nu-i niciun păcat.

— Nu-i vorba de păcat.

Îşi dădu seama că Albert vedea în refuzul ei doar pudoare şi îl luă de braţ, fără niciun chef. Îl simţi lipindu-se de ea şi păşind mândru ca un cocoş.

— E mai bine, nu? o întrebă strângându-i mâna pe sub braţul lui.

Foarte bine, râse Alvina.

— Vai, de câtă vreme n-am mai fost pe aici! şopti el tainic.

— Era unul din locurile dumitale favorite de plimbare? întrebă ea cu o notă răutăcioasă.

— Da, m-am mai plimbat pe aici cu fete care acum sunt măritate.

— Şi dumneata de ce nu te-ai însurat?

— N-aş putea spune. Aş fi putut să mă însor, dar uite că n-am făcut-o. Câteodată gândeam că o să rămân necăsătorit.

— De ce?

— Nu ştiu. Aşa stau lucrurile. Probabil că de fiecare dată nici eu, nici partenera nu ne-am potrivit.

— Probabil.

— Dar aş *dori* să mă însor, continuă el insinuant.

Alvina păstră tăcerea.

— Dumneata n-ai dori să te măriţi? continuă Albert.

— Când am să întâlnesc bărbatul potrivit.»

— Aha! Asta aşa e. Şi *încă* nu l-ai întâlnit?

Glasul lui trăda o notă de triumf, de parcă o prinsese cu o minciună.

— Odată am crezut că l-am întâlnit. Am fost logodită cu Alexander...

— Şi pe urmă ţi-ai dat seama că te-ai înşelat?

— Nu chiar. Dar mama mea era grav bolnavă pe atunci.

— Aşa-i... totdeauna apare câte o împrejurare potrivnică.

Alvina se gândea cum să reacţioneze dacă o să încerce s-o sărute. I se părea lucrul cel mai absurd. Dar, din fericire, nu a încercat şi, la ora nouă, a depus-o în faţa prăvăliei, spunându-i:

— O să te pot vedea şi în cursul săptămânii, da?

— Nu ştiu. Nu pot să-ţi promit. Noapte bună.

Albert nu-i inspira decât o stare de derută, o senzaţie că-şi pierde centrul de greutate, ceea ce semăna cu absenţa oricărui sentiment.

— Ghiceşte cu cine m-am plimbat astă seară? îi spuse ea râzând domnişoarei Pinnegar, confidenta ei.

— Nu pot să ghicesc, răspunse domnişoara aruncându-i o privire bănuitoare.

— Nici prin cap nu-ţi trece. Cu Albert Witham.

— Albert Witham? Domnişoara Pinnegar părea uluită.

— Te-am dat gata!

— Nu, nu, o linişti domnişoara Pinnegar. Ştiu eu ce să spun?... Mă rog... Apoi, adăugă pe un ton schimbat: Cred că ar fi o partidă bună...

— O partidă bună?

— Da. Cred că-i foarte nimerit.

— Ce anume e nimerit?

Domnişoara Pinnegar nu-şi găsea cuvintele. Se uită la Alvina. Căzu iar pe gânduri.

— Bineînţeles, altceva aş fi visat eu pentru tine, totuşi...

— Totuşi crezi că merge şi ăsta?

— De ce nu? Dacă îţi place?

— Ah! exclamă Alvina râzând şi trântindu-se pe canapea. Tocmai ăsta-i necazul!

— A, dacă nu-ţi place, atunci chestiunea cade de la sine.

Câteva zile, Albert continua să se învârtească prin faţa prăvăliei, dar se abţinu de la orice acţiune directă. Dar într-o seară îşi făcu apariţia la uşa din spate, ţinând în mână un buchet de micşunele albe. Când o văzu pe Alvina deschizându-i, faţa i se lăţi într-un zâmbet ciudat – de o strălucire acvatică, stranie.

— Am venit să-ţi transmit invitaţia lui Lottie să iei mâine ceaiul cu noi, îi spuse fără niciun preambul, privind-o cu ochii lui apoşiţi.

Se uita la ea, dar parcă fără s-o vadă, aşteptând să fie chemat în casă.

— Vino înăuntru. Tata e acasă.

— Da, cu plăcere, răspunse Albert mulţumit.

Urcă scările, ţinând buchetul în mână.

James Houghton se răsuci în scaun şi se uită peste ochelarii căzuţi pe nas, să vadă cine a venit.

— Tată, îl cunoşti pe domnul Witham, nu-i aşa?

James se ridică pe jumătate, continuând să se zgâiască la intrus peste ramele ochelarilor.

Da, îl ştiu din vedere. Bună seara.

Îi întinse o mână uscată. Albert, cu buchetul în mâini, îşi plimbă zâmbetul triumfal de la tată la fiică, şi rosti:

— Unde pot să pun florile astea? Sunt pentru dumneata, domnişoară Houghton.

Şi o privi iar cu strălucirea apoasă a ochilor zâmbitori.

— A, pentru mine? întrebă Alvina cu prefăcută voioşie. Mulţumesc.

James Houghton se zgâia acum la flori peste ramele ochelarilor, privindu-le cu neîncredere, de parc-ar fi fost un buchet de dihori albi. Pe urmă examină la fel de suspicios mâna pe care, în sfârşit, putu să i-o întindă Albert. I-o scutură încet şi-l pofti:

— Ia loc.

— N-aş vrea să vă deranjez din lectură, spuse Albert cu acelaşi zâmbet fix, triumfător.

— Mă rog... oricum s-a întunecat.

Alvina reveni în cameră cu florile într-o vază, pe care o

aşează pe masă.

— Ce parfumate sunt!

— Da? răspunse Albert cu neschimbatul zâmbet.

Urmă o tăcere. Albert, vag stingherit, întinse mâna spre cartea lui James.

— Ce citiţi? Se uită la copertă. A, *Tommy şi Grizel.* Vă place?

— Da. Abia am început-o.

— Mie mi se pare interesantă, se lansă el. Povestea unui om care nu poate evada din el însuşi. Există mulţi oameni de felul ăsta. Dar nu înţeleg de ce li se pare acest lucru un handicap.

— Ce li se pare un handicap? întrebă James.

— Faptul că nu pot evada din ei înşişi. Autocontrolul. Le frânează forţa de acţiune. Dar nu înţeleg de ce autocontrolul ar putea împiedica acţiunile cuiva. De ce să te îndoieşti de tine însuţi? Eu, de pildă, mă cunosc foarte bine, dar lucrul acesta nu-mi creează nicio îndoială. Şi nu văd de ce mi-ar crea.

— Tommy e un om slab, comentă James. Un personaj vrednic de dispreţ.

— N-aş afirma aşa ceva, îl contrazise Albert. Nu cred că e slab. Poate într-o singură direcţie. Dar nu înţeleg de ce

se lasă măcinat de un sentiment de vinovăţie. Faptul că eşti conştient de tine însuţi nu trebuie să-ţi creeze sentimente de vinovăţie, nu-i aşa?

Îl privi pe James cu ochii lui zâmbitori.

— Sigur. Dar când un om nu ştie ce vrea, n-o poate scoate la capăt.

— Nu sunt de aceeaşi părere. Eu nu înţeleg de ce se simte vinovat pentru că nu ştie ce vrea. Sentimentul de vinovăţie e cel care mi se pare fals, nu faptul că nu ştie ce vrea.

Albert insista asupra inutilităţii sentimentului de vinovăţie, ceea ce lui James i se părea complet lipsit de importanţă.

— Greşită este convingerea unora că au dreptul să-ţi comande ce anume să simţi şi ce anume să faci, peroră în continuare Albert. Nimeni nu poate şfi ce ar trebui să simtă altul. Fiecare din noi simte în felul lui şi are dreptul de a simţi astfel. Şi acesta este scopul educaţiei. Un părinte nu trebuie să insufle tuturor copiilor lui acelaşi fel de simţiri. Fiecare copil are alt fel de a fi, aşa încât fiecare va avea o reacţie diferită în faţa aceleiaşi împrejurări.

— În cazul ăsta s-ar crea o derută totală, aprecie James.

— Nu s-ar crea nicio derută. În ce priveşte respectarea

ordinii sociale, fiecare individ acceptă o serie de norme, de convenţii şi de legi. Dar în sufletul nostru, simţim aşa cum simţim, şi nu altfel.

— Nu sunt sigur, răspunse James. Există sentimente comune tuturor oamenilor. De pildă dragostea, cinstea, adevărul.

— Le consideraţi sentimente? Eu cred că noţiunea, conceptul de dragoste şi de cinste este comun tuturor indivizilor. Dar reacţia faţă de aceste concepte se deosebeşte de la individ la individ. Aceeaşi noţiune stârneşte sentimente diferite fiecărui om. Şi de la acest adevăr trebuie să pornim dacă dorim ca educaţia tinerilor să fie cât de cât utilă. Doar nu urmărim să confecţionăm sentimente în serie, nu?

James era prea zăpăcit ca să mai ştie dacă să fie de acord sau nu.

— Alvina, să aprindem o lumină? întrebă el.

Alvina aprinse lampa de gaz din mijlocul camerei. În lumina nudă, albă, a lămpii, faţa ei avea o expresie năucă. Dar Albert o fixa cu acelaşi zâmbet ţintuit pe buze. Părea că vorbele îi ţâşneau de la sine din gură, fără participarea lui efectivă. Nu se gândea la ceea ce spunea, şi nu spunea ceea ce gândea. De aceea Alvina aproape că nu-l auzea.

Dar îl socotea inteligent.

S-ar fi zis că Albert, aşa cum şedea la marginea canapelei, în apropierea focului, perorând de zor, gusta un adevărat extaz. Numai că, deşi vorbea în direcţia lui James, nu acestuia îi erau sortite cuvintele lui; i le debita numai. Dar James era prea abstracţizat ca să observe acest fapt; îşi dădea importanţă pentru că susţinea o conversaţie atât de intelectuală cu un student de la Oxford. Alvina, pe care experienţa trăită alături de tatăl ei o făcuse să deteste orice discuţie abstractă, constată o dată în plus această realitate. Discuţia celor doi nu-i stârnea nici cel mai vag interes.

Albert venise elegant îmbrăcat, cu o haină de tweed, pantaloni de flanel şi pantofi maro, ciorapi galbeni, în ton cu cravata galbenă cu maro. Domnişoara Pinnegar, care intră în cameră, îi aruncă o privire aprobatoare.

— Bună seara, îi spuse ea cu o vagă superioritate, întinzându-i mâna. Cum găseşti oraşul nostru după o atât de lungă absenţă?

Glasul îi era domol, de parc-ar fi vorbit în şoaptă.

— Îl găsesc neschimbat din multe puncte de vedere.

— Şi n-ai vrea să te întorci aici?

— N-aş crede. Ştiţi, după ce ai vizitat altă ţară,

Woodhouse pare cam sufocant. Dar îşi are şi el atracţiile lui.

Zâmbi cu tâlc.

— Da, sigur, vechii prieteni contează mult, aprecie domnişoara Pinnegar.

— Bineînţeles că au mare importanţă. Nicio prietenie nouă nu se poate compara cu cele vechi, afirmă el, privind-o zâmbitor pe Alvina.

— Da? se minună domnişoara Pinnegar. Nu crezi că prieteniile noi le înlocuiesc pe cele vechi?

— Nu pe deplin. Întotdeauna lipseşte ceva.

O privi iar pe Alvina, dar ea se făcu a nu observa.

— Se poate, replică domnişoara Pinnegar. Oricum, e bine că mai contăm şi noi, pe lângă alte atracţii. Şi cât vei rămâne în Anglia?

— Numai un an. Peste un an sper să mă înapoiez la Cape.

Zâmbi la perspectiva unei atari fericiri. Totuşi, s-ar fi zis că lucrul ăsta era lipsit de importanţă pentru el, şi că nimic, niciun alt lucru nu prezenta importanţă.

— Dar la Oxford te simţi bine? îl descusu în continuare domnişoara Pinnegar.

— Da. Am foarte mult de lucru.

— Ce urmezi? întrebă James.

— Engleza şi istoria. Dar fac şi cercetări ştiinţifice, pentru plăcerea mea.

Alvina îşi luă lucrul de mână. Se aşezase sub lumina lămpii şi avea un aer preocupat. Ce o interesau pe ea toate discuţiile lor? Bărbatul ăsta vorbea numai pentru urechile ei şi privea numai în direcţia ei. Îşi simţea şi ea propria-i importanţă. Dar atitudinea lui o înduioşa sau o impresiona? Deloc.

Se temea ca nu cumva vreunul din ceilalţi doi să-l reţină la cină. Nu avea decât pâine şi brânză, plăcintă cu coacăze şi apă. Nimic altceva. Dar nimănui nu-i trecu prin cap să-l invite şi, până la urmă, Albert se ridică să plece.

Alvina, condu-l tu pe domnul Witham la uşa prăvăliei, îi ceru domnişoara Pinnegar.

Alvina îl călăuzi prin strâmtoarea lungă, tenebroasă şi primejdioasă dintre mormanele de boarfe din prăvălie. La uşă, Albert îi spuse:

— Încă nu mi-ai dat răspunsul dacă vii la ceai joi.

— Nu cred că pot.

Se uită la ea cu mirare.

— De ce nu poţi? Ce anume te împiedică?

— Treaba. Am atâtea de făcut.

— Slab pretext, răspunse el zâmbind ironic.

— Zău că nu pot să vin, îţi mulţumesc pentru invitaţie. Noapte bună.

Îi strânse mâna şi închise uşa prăvăliei. Albert rămase în prag, în faţa uşii închise, apoi se îndepărtă, cu o grimasă de nemulţumire.

Când Alvina reveni în cameră, domnişoara Pinnegar dădu drumul la aprecieri:

— Ei, nu ştiu ce gândeşti tu, dar eu îl găsesc *foarte simpatic, foarte simpatic.*

— O minte sclipitoare, întări James, răsucindu-se în scaun.

— Pe mine mă plictiseşte de moarte, le-o trânti Alvina.

Cei doi o priviră uimiţi.

Din acea seară, Alvina începu să-l evite pe Albert cu încăpăţânare. Când îl zărea pe stradă, cu mersul lui încet şi sigur de sine, se simţea inundată de scârbă. După slujbele de duminică, bănuind că el o va aştepta la uşa pe care ieşea corul, se furişa din galerie în Capelă şi ieşea pe uşa din faţă. Şi când Albert îi făcu o nouă vizită într-o seară din timpul săptămânii, se nimeri, din fericire pentru ea, să nu fie acasă. Când reveni prin curtea din spate, îl văzu înăuntru, pe fereastra neacoperită de perdea. Pe dată,

Alvina se întoarse din drum. Şi nu intră în casă până nu se convinse că Albert plecase.

— De ce-ai venit aşa târziu! se indignă domnişoara Pinnegar. Domnul Witham te-a aşteptat toată seara, până acum zece minute.

— Ştiu, răspunse Alvina râzând. L-am văzut din curte. Aşa că am plecat iar, până ce-a întins-o el.

Domnişoara Pinnegar o privi cu reproş.

— Bănuiesc că ştii ce faci, spuse înţepată.

— Un comportament inexplicabil! exclamă James enervat.

— Nu vreau să-l văd, îi lămuri Alvina deschis.

A doua zi era sâmbătă. Alvina preluase misiunea domnişoarei Frost de a „decora Capela cu aranjamente de flori, la fiecare trei luni. Venise cu un maldăr de flori culese de prin grădinile cunoştinţelor, florile strălucitoare de august, roşii, purpurii, aurii: ochiul boului, micşunele, floarea soarelui, crizanteme, muşcate. Intră în faptul serii în Capelă, cu coşul încărcat cu flori. Paznicul, domnul Calladine, era avertizat să nu închidă uşa înainte de plecarea ei.

În Capelă – care era spaţioasă, aerată, liniştită – auzi nişte lovituri de ciocan care veneau dinspre galeria unde

era orga, şi zări acolo flacăra unei lumânări. Probabil că cineva repara orga înainte de slujba de duminică. Alvina închise fără zgomot uşa capitonată a Capelei, şi se duse în sacristie să ia vazele de flori, ca să le umple cu apă.

În Capelă era cald şi plăcut. Cu toate că umbrele înserării începuseră să se înfiripe, ferestrele laterale erau încă scăldate în lumina rubinie a soarelui care asfinţea, iar vitraliile din fund străluceau în cascade de raze galbene şi roşii. De sus, de la orgă se auzea întruna bocănitul. Alvina aranjă florile în vaze şi masa de împărtăşanie se prefăcu într-un mozaic ce părea să reflecte galbenul-auriu, roşul-sângeriu şi verdele-bronz al vitraliilor. Alvina urmărea să închege un amestec de pete de culoare, ca într-un caleidoscop, culori ce pulsau vii şi calde, vibrante. Un fermecător amalgam de culori. Din păcate, trecuse vremea crinilor.

Brusc, dinspre orgă răzbi o bubuitură, urmată de zgomotul unei prăbuşiri şi de o înjurătură mânioasă.

— Te-ai lovit? strigă Alvina în sus, către galeria goală.

Flacăra lumânării se stinsese. Nimeni nu-i răspunse.

Ieşi din Capelă şi urcă scările laterale, care duceau la galerie. Când ajunse sus, văzu corpul unui bărbat într-o cămaşă cu mâneci suflecate, prăbuşit pe jos, în spatele

orgii, şi lângă el o scară mobilă, ruptă. Nu izbutea să-şi dea seama cine este.

— Lua-o-ar naiba de scară că s-a rupt şi m-a trântit şi crez că mi-am scrântit picioru', auzi vocea înecată de furie a lui Arthur Witham.

Alvina trecu prudent peste scara desfăcută şi se apropie de Arthur, care se ghemuise pe jos, examinându-şi gamba.

— Te doare tare? îl întrebă aplecându-se peste el.

Îi desluşi faţa în penumbră. Era palid şi ochii îi scăpărau de furie. Faţa Alvinei aproape că o atingea pe a lui.

— Doare a naibii, îi răspunse cu o voce sugrumată. Era încă sub influenţa şocului.

— Lasă-mă să mă uit.

Arthur, care-şi strângea în mâini fluierul piciorului, deasupra gleznei, o lăsă să-l vadă. Alvina îi pipăi osul, prin ciorap, ca să se asigure că nu e vorba de o fractură. Simţi că degetele i se năclăiseră de sânge. Arthur făcu un gest ciudat. Îi luă mâna şi şi-o apăsă cu forţă pe gamba însângerată, de parcă şi-ar fi aplicat un plasture. Stătu un timp astfel, cu mâna ei lipită strâns pe picior, părând să nu mai ştie de nimic altceva. Era o reacţie la şoc, întreaga făptură i se concentrase pe punctul dureros, părând să fi devenit inconştient de tot ce-l înconjura.

Pe urmă, cu încetul, îşi reveni. Durerea i se intensificase, îl împungea un junghi în picior, unul din punctele lui cele mai nevralgice.

— Osul nu-i fracturat, îl asigură Alvina pe un ton profesional. Dă-ţi jos ciorapul.

Arthur, nestingherit, îşi suflecă pantalonul şi învălătuci ciorapul, cu mişcări încete, epuizat de durere.

— Aprinde lumânarea, îi ceru el.

Alvina descoperi lumânarea şi cutia de chibrituri care se afla întotdeauna pe orgă. Se apropie din nou de el cu lumânarea aprinsă, şi amândoi cercetară cu atenţie piciorul rănit. Continua să sângereze uşor. Se rănise rău, zona din jur se umfla şi era extrem de dureroasă. În lumina lumânării, Arthur, ghemuit pe jos, continua să-şi privească, neclintit, piciorul.

— Nu-i nimic grav, e numai dureros, îl încurajă ea, privindu-i fascinată firicelele de păr negru de pe fluierul piciorului. Ar fi bine să-ţi fac un bandaj. Ai o batistă?

— În buzunarul hainei.

Se duse după haină. O sâcâia faptul că Arthur nu-i acorda nicio atenţie. Găsi batista şi îşi şterse degetele mânjite de sânge. Apoi făcu un tampon din batista ei.

— Îmi dai voie să te bandajez?

Arthur nu-i răspunse. Şedea strângându-şi piciorul în mâini, privindu-şi ca hipnotizat rana, din care se prelingeau şuviţe de sânge pe firicelele de păr „spre gleznă. Alvina îl aştepta să-şi aducă aminte de prezenţa ei.

— Îmi dai voie să te bandajez? îl întrebă din nou, agasată.

Arthur îşi întinse încet piciorul. Îi şterse uşor rana, şi-i lipi tamponul pe care-l făcuse din batista ei. Şi Arthur îşi repetă straniul gest: îi luă mâna şi şi-o apăsă puternic pe rană, de parcă şi-ar fi aplicat un plasture. Alvina se simţi năpădită de furie, dar Arthur nici măcar n-o vedea. Iar ea, în continuă aşteptare, păru să alunece într-un soi de somnolenţă, de plăcută moleşeală. Braţul îi vibră uşor, apoi rămase rigid, sub presiunea degetelor lui. Alvina părea să fi căzut într-o deplină uitare, ca şi cum forţele mâinii lui îi toropeau toate simţurile.

— Bandajează-mă! îi spuse la un moment dat, pe un ton poruncitor.

Alvina, supusă, îi legă bandajul, cu degetele ei amorţite. Parcă îi absorbise toată vigoarea din ea.

În cele din urmă, Arthur se ridică greoi în picioare, se uită la orgă şi la scara ruptă.

— Ce scară prăpădită mi-a dat dobitocii ăştia de aici!

bombăni el adresându-se scării. Auzi, să pui viaţa omului în primejdie!

După care, ridică scara de pe jos şi se porni să-şi termine reparaţia.

— Ai de gând să-ţi continui munca?

— N-am încotro, mâine-i duminică. Ţine-mi te rog scara. Mai am puţin şi-s gata. Numa’ de strâns şuruburile.

— Eu zic să te laşi păgubaş.

— Ţine-mi scara ca să nu se mai prăbuşească.

Luă lumânarea şi se îndreptă şchiopătând spre orgă, furios, îndărătnic, scotocind printre şuruburi şi ciocane. Câteva minute lucră încordat, ciocănind şi strângând şuruburi. Alvina îi ţinea scara stricată şi contempla, privind de jos în sus, pantalonii lui diformi. Mintea îi roia de gânduri: „Doamne, ce prăpastie între piciorul omului real, cu rana sângerândă, cu firicelele de păr negru, şi pantalonii ăştia scorţoşaţi şi oribili care-l învelesc! Sâmburele, omul real, e atât de fragil, de vulnerabil, iar coaja e atât de rigidă şi de insensibilă!”

Şi până la urmă n-o să-i adreseze niciun cuvânt? Niciun semn de comunicare umană? Ce creaturi stranii şi ireale sunt oamenii! Această ignorare totală, după ce se folosise de ea! După ce-i apăsase mâna, cu blândă forţă, pe rana

lui, după ce-i absorbise toată vigoarea, lăsând-o toropită, vlăguită. După toate aceste clipe de suspensie, intrase din nou în pielea lui de pachiderm, insensibilă şi respingătoare, iar ea nu însemna decât suportul scării care putea să-l ţină în aer sau să-l doboare la pământ.

Alvina, cramponată de scară, se simţi cuprinsă de un fel de slăbiciune, dar şi de o furie isterică. Ar fi vrut să-şi poată aduna forţele, să se rupă din vrajă, să-şi recapete echilibrul lăuntric. Bărbatul ar fi putut să-i adreseze măcar un cuvânt de mulţumire, să o trateze ca pe o fiinţă umană, după ce că-i moleşise toată vigoarea din ea.

În sfârşit, Arthur îşi isprăvi treaba şi se uită în jur.

— Gata? întrebă Alvina.

— Gata, răspunse el morocănos.

Luă lumânarea în mână şi coborî de pe scară. Jos, se aplecă din nou să-şi examineze piciorul şi să controleze bandajul.

— O să-mi dea bătaie de cap, spuse cu arţag, de parcă ea era vinovată de ce se întâmplase.

— Bandajul rezistă?

— Cred că da, răspunse pe un ton bădărănos.

— N-ai vrea să-l încerci?

— Merge, spuse Arthur adunându-şi sculele. Mă duc

acasă.

— Şi, eu mă duc acasă.

Alvina luă lumânarea şi porni spre trepte. Arthur îşi trase haina pe el, gata să plece cât mai repede. Alvina, cu lumânarea în mână, se întoarse şi îl privi.

— Uite-te puţin la mâna mea, îi spuse.

Mâna era pătată de sânge. Se mânjise şi manşeta rochiei în dungi, albe şi negre.

— Ce, te-ai rănit?

— Nu m-am rănit. Dar priveşte-mi mâna. Şi mâneca rochiei.

— Las că iese la spălat, răspunse Arthur, puţin speriat.

— Sper să iasă. Dar în momentul ăsta petele există. Nu crezi c-ar fi cazul să-mi spui un cuvânt de mulţumire?

Bărbatul se trase puţin îndărăt.

— Mulţumesc. Îţi sunt îndatorat.

— S-ar cuveni să-mi fii mai mult de atât.

Arthur tăcu, dar o privi intens.

— Să mergem, spuse într-un târziu. Altminteri intrăm în gura lumii.

Alvina izbucni într-un hohot de râs. Cât de grotesc era totul! în ce situaţie ridicolă se afla. Râsul făcea ca lumânarea să-i tremure în mână. Cu câtă solemnitate îi

spusese „intrăm în gura lumii”. Cobora scările râzând întruna.

Jos îl găsiră pe Calladine, paznicul; un lungan deşirat, de vreo cincizeci de ani, cu o mustaţă neagră.

— Aţi terminat pentru astă seară? întrebă rânjind, contaminat de hohotele Alvinei.

— Fi-ţi-ar să-ţi fie scara de cap, se oţărî Arthur. Adevărată blestemăţie! S-a rupt ş-am căzut şi mare noroc că nu mi-am scrântit picioru’. Am scăpat ca prin urechile acului.

— A căzut scara? se miră Calladine plin de voioşie. Cu mine n-a căzut niciodată.

— Poate c-o da Dumnezeu să cază. Mi-a paradit picioru’.

— Chiar te-ai lovit de-adevăratelea?

— Ia gineşte aici!

Începu să-şi suflece iar pantalonul. Alvina puse lumânarea în mâna lui Calladine şi plecă. Mai aruncă o privire în urmă şi-l văzu pe Arthur aplecat peste preţiosul său picior, pe care lunganul de Calladine, îndoit din şale, îl lumina cu lumânarea.

Acasă, îşi scoase rochia, spălă manşeta mânjită, frecând-o bine, îşi frecă şi mâinile cu furie, apoi zvârli apa şi clăti ligheanul. După aceea îşi puse iar vechea ei rochie

neagră, se pieptănă şi coborî.

Dar era mânată de neastâmpăr, încercă să lucreze, apoi îşi abandonă lucrul şi începu să se fâţâie de colo-colo. Era sâmbătă seara, James deschisese prăvălia, iar domnişoara Pinnegar plecase la Knarborough, de unde nu urma să se întoarcă decât după ora nouă. Alvina începu să modeleze o formă de pasăre din brânză, un ou şi felii de pâine prăjită. Pupilele ochilor îi erau dilatate, dar batjocoritoare, faţa îi zvâcnea şi pe buze îi flutura un zâmbet ironic, nu foarte atrăgător.

Când o văzu pe domnişoara Pinnegar intrând, îi spuse:

— Îmi pare bine că te-ai întors. Masa e gata. Mă duc să văd dacă vrea să vină şi tata.

James refuză să închidă prăvălia, deşi ardea gazul de pomană. Intră doar un moment ca să-şi mănânce în grabă cina, şi ieşi cu gura plină când auzi clopoţelul clincănind. Îi plăcea să stea la şuete cu clienţii. Predilecţia lui pentru conversaţie se transformase într-o pasiune pentru trăncăneală.

Alvina se uita fix la domnişoara Pinnegar, aşezată în faţa ei la cina frugală. În ochii dilataţi îi scânteia încă licărirea zeflemitoare, aproape demonică.

— Am luat hotărârea cu privire la Albert Witham, declară

ea pe un ton ferm.

— Da? Şi ce-ai hotărât? o întrebă domnişoara Pinnegar cu oarecare ezitare, dar cu un glas strident.

— Termin cu el, răspunse Alvina cu un râs nervos.

— Dar ce s-a întâmplat?

— Nu s-a întâmplat nimic. Îmi calcă pe nervi.

— Cum aşa? Dintr-odată?

— N-a fost dintr-odată, răspunse Alvina continuând să râdă. Mi-e nesuferit. Nu mi-a plăcut de la bun început. Şi nu vreau să fac încercări. Clar?

Continua să râdă, de ea însăşi, de Arthur, de Albert, de domnişoara Pinnegar.

— Mă rog, dacă eşti atât de hotărâtă... răspunse domnişoara Pinnegar cu mustrare în ton.

— Sunt foarte hotărâtă.

— Oamenii foarte siguri de ei greşesc de cele mai multe ori.

— Prefer greşelile mele decât perfecţiunile altora.

— Bine, atunci nu te aştepta să ispăşească altcineva greşelile tale.

— Chiar dacă m-aş aştepta, tot n-ar ispăşi nimeni.

Noaptea, când intră în pat, Alvina rămase cu ochii pironiţi pe cercul de lumină proiectat de felinarul din

stradă pe perete. Mintea îi era torturată de gânduri, dar numai Dumnezeu ştie ce gânduri i se alungau prin cap.

Era răscolită de furie şi aştepta cu nerăbdare să se lumineze de zi. Voia să-l întâlnească pe Albert Witham şi să rupă odată pentru totdeauna cu el. Să curme orice fel de legătură dintre ei. Somnul nu se lipi de ea şi stătu ceasuri lungi cu privirile pironite pe pata de lumină. Şi privirile i se cerneau printre pleoapele mijite de furie.

A doua zi, duminică, nu se duse la slujbă, ci stătu acasă şi pregăti masa de prânz. Seara însă, îşi reluă locul în galeria corului. Strana familiei Witham era ocupată numai de Lottie şi de Albert – Arthur nu venise. Albert nu-şi lua ochii de la ea. Iar Alvina nu suporta nici să-l vadă – îi era pur şi simplu scârbă să-l privească. Cântă partitura de mezzosoprană a imnului de slavă, cu vocea ei joasă, catifelată.

Şi în timp ce-şi cânta partea, legănată de acordurile line, duioase, ale imnului de slavă ce se reverbera în Capelă, Alvina, cu mâinile pios încrucişate, se uita la pălăria lui Lottie. O enervau întotdeauna pălăriile lui Lottie, ţipătoare şi vulgare. Şi-i făcea greaţă ceafa lui Albert, care îngenunchease pentru a rosti rugăciunea de seară. Avea o înfăţişare meschină, comună. Îşi aminti că şi Arthur, când

îngenunchea, iar ea îl privea din galerie, avea exact aceeaşi înfăţişare. Bineînţeles! Cum de nu-şi dăduse seama? Avea o faţă vulgară, grosolană! Cum s-a putut gândi măcar „un minut la Arthur ca la un posibil amant? îşi pierduse capul. Arthur şi preţiosul lui picioruş! Alvina făcu o grimasă şi privi la enoriaşii adunaţi în Capelă, dorind să-i vadă odată salutând din cap şi plecând.

Bineînţeles, la uşa corului o aştepta Albert. Se apropie de ea, înălţându-şi pălăria, zâmbindu-i cu familiaritate şi spunându-i „bună seara”.

— Bună seara, răspunse Alvina.

— Nu te-am mai văzut de-o veşnicie, urmă el. De-ai şti cât te-am căutat!

Începuse să plouă şi Alvina îşi deschise umbrela.

— Haide să facem o plimbare, e o ploaie uşoară, o îndemnă Albert.

— Mulţumesc, dar nu pot. Trebuie să mă duc acasă.

— Ce-i graba asta? Vino până la Beeby Bridge.

— Mulţumesc, dar nu pot.

— De ce? De ce mă refuzi?

— Nu am chef de plimbare.

Albert se opri şi o privi. Pe chip i se ivise o expresie de furie rece, orgolioasă, vag dispreţuitoare.

— Din cauza ploii nu vrei să te plimbi?

— Nu. Sper să nu te superi, dar nu vreau să mă mai plimb niciodată. Plimbările mă lasă rece.

— A, nu văd de ce ţi-ar ţine de cald, încercă el să glumească, măsurând-o din cap până în picioare.

Alvina îl privi în ochi.

— Prefer să renunţ la orice plimbare. Nu mai doresc nicio plimbare.

— Refuz să te cred, răspunse Albert ţepos.

— Ba da. Sunt absolut sigură.

— Îţi închipui că eşti chiar atât de sigură? o întrebă cu o grimasă dispreţuitoare şi aruncându-i o privire obraznică.

— Bună seara, îi spuse Alvina, enervată de ironia lui şi, folosindu-şi umbrela ca o pavăză, se îndepărtă.

— Dacă-i pe aşa, noapte bună, auzi vocea lui Albert.

O voce dispreţuitoare, dar neputincioasă. Alvina tremura din toate mădularele. Dar inima îi vibra de bucurie. Scăpase de el!

Mai târziu, în noapte, se întrebă dacă îi vorbise cumva cu răutate. Oricum, era un fapt împlinit – o împlinire pe veci.

Vogue la galère![6]

---

[6] Fie ce-o fi (fr.).

Capitolul şase

Cel din urmă calvar al lui Houghton

Corabia Alvinei se înnămolise în mâlul Casei Manchester. Oricât se răzbuna prin năvalnice crize de sarcasm şi de independenţă, părea tot mai destinată să îngroaşe rândurile fetelor nemăritate.

Se zbătea între umilinţă şi spaimă; ba începu chiar să aibă tulburări cardiace, asemenea celor care o sfârşiseră pe mama ei. Urmărea cum trec zilele, lunile, anotimpurile, şi ea continua să slugărească în Casa Manchester, să facă cumpărături, să cânte duminicile în cor, să participe la reuniunile Capelei, să facă vizite prietenelor cu care râdea, pălăvrăgea sau juca jocuri de societate. Dar dedesubtul acestor aparenţe, ce se întâmpla cu viaţa ei? Mai nimic. Se apropia, văzând cu ochii, de integrarea în tagma fetelor bătrâne. Avea douăzeci şi opt de ani şi se îngropase în treburile casei, iar tatăl ei îmbătrânea tot mai mult, deşi mintea îi rămăsese ageră şi foarte, chiar prea întreprinzătoare. Şi domnişoara Pinnegar se ofilise într-o bătrânică cenuşie. Starea lor financiară era tot mai precară

şi Alvina nu întrevedea altă perspectivă decât cea a momentului când tatăl ei o să se stingă, căminul o să se dezagrege, iar ea va fi nevoită s-o ia de la capăt, muncind.

Munca părea să fie singura alternativă. Ar putea să-şi petreacă restul vieţii dând lecţii de muzică, asemenea domnişoarei Frost; sau ar putea lucra ca infirmieră; sau pur şi simplu să-şi ia o slujbă de casieră într-un magazin. Nu era o problemă să găsească o slujbă. Şi o să se lase măcinată de rutina muncii, ca atâtea alte femei, o să îmbătrânească şi o să moară, tot stând la taclale şi tot zbătându-se să supravieţuiască. Dar se va numi că a fost o femeie independentă. Confruntată acum cu fericirea independenţei, fără putinţa de a alege, o găsea ciudat de respingătoare.

Să muncească – să-şi ia o slujbă! Revolta ei împotriva unei asemenea perspective întrecea chiar indignarea împotriva familiei Witham. Albert Witham i se păruse odios – poate nu chiar atât de odios cât o fiinţă din alt regn. Nu-şi putea alunga senzaţia că Albert îşi frământa muţeşte buzele şi-i zâmbea de după peretele de sticlă al unui acvariu, el aflându-se în apă. Ar fi putut ea izbuti vreodată să se adapteze acestui element străin, neomenesc? Cine ştie? Ar fi fost o aventură hazardată, dar în orice caz

preferabilă unei slujbe. Noţiunea de „slujbă” îi încrâncena nervii. Chiar şi sinonimele acestui cuvânt, „post” sau „serviciu”, i se păreau oribile, insuportabile. Nu, n-o să muncească pentru un salariu. Era prea umilitor. E absolut *infra dignitatem*[7] ca o viaţă întreagă să îndeplineşti o serie de acţiuni automate, pentru câţiva şilingi la sfârşit de săptămână. E abject. O condiţie ruşinoasă. Cea mai josnică, cea mai infamă, mai umilitoare formă de sclavie: sclavia automatismului. E mai bine să fii un sclav real, să robeşti la poruncile şi capriciile unei fiinţe umane, decât să fii sluga rutinei automate, care constituie sclavia modernă.

Tremura de furie, de neputinţă, de spaimă. O urmăreau regretele că-l respinsese pe Albert. Ar fi trebuit să se mărite cu el. Albert s-ar fi dovedit, fără îndoială, a fi un peşte cu totul special. Dar pentru ea ar fi fost preferabil să se cufunde în elementul lui acvatic, decât să se osândească singură la silnicia unei slujbe. Da, Albert ar fi fost o vietate ciudată, inumană. Dar pentru ea ar fi însemnat o experienţă de viaţă. Într-un fel foarte bizar, Albert îi plăcea. Avea în el ceva cu totul aparte, ceva total, care îi plăcea. Şi nu era făţarnic. Era cinstit, direct... Şi, desigur, ar fi dus-o în Africa de Sud – un loc exotic. Poate

[7] Sub demnitate (lat.).

că ar fi avut şi copii. La acest gând, o scutură un fior. Copiii lui Albert? Nu. Albert părea o vietate cu sânge rece, de reptilă. Şi, totuşi, n-ar fi fost oare cu putinţă? N-ar fi fost cu putinţă să zămislească puii lui, palizi, bizari, cu sânge pe jumătate rece, micii ei peştişori? De ce nu? Dacă reuşeai să pătrunzi şi să-ţi însuşeşti bizareria acestor făpturi, totul devenea posibil. Dacă ar fi putut să se cufunde şi ea în acvariu! Dacă ar fi izbutit să suporte să-l sărute!

Domnişoara Pinnegar n-o scutea de reproşuri care o iritau:

— Nu pot înţelege de ce nu ţi-a plăcut domnul Witham, repetă ea.

— Asemenea lucruri sunt foarte greu de înţeles. De pildă cu nu pot înţelege de ce nu-mi place terciul de ovăz sau de ce nu-mi plac napii. Dar asta este.

— Nu se compară una cu alta, o repezi domnişoara Pinnegar.

— Dar rămâne tot de neînţeles.

— Pentru că aşa ceva nu-i nevoie să înţelegi.

— Şi crezi că în chestiunea cu Albert e nevoie să înţelegi?

— Desigur. Nu văd ce i-ai putea reproşa.

Alvina se îndepărtă fără să-i dea vreun răspuns. Acest

schimb de replici avusese loc cu câteva luni după ruptura cu Albert. Tânărul se reîntorsese la Oxford şi până la vacanţa de Crăciun nu avea să mai apară în Woodhouse. Familia Witham o trata pe Alvina cu ostentativă răceală. Parcă nici n-o vedea, iar ea le răspundea cu aceeaşi monedă.

Dar pe măsură ce se apropia Crăciunul, Alvina îşi schimba părerile. Ce-ar fi să încerce o împăcare cu Albert? Pur şi simplu, o să-i iasă în drum şi o să-i zâmbească. O să se cufunde cu ochii închişi, o să-l sărute, o să-l ia de bărbat şi o să-i nască peştişorii, vlăstarele lui. O cuprinse aproape nerăbdarea.

Dar când îl văzu din nou în Capelă, în strana familiei, rigid şi turtit, privind fix Dumnezeu ştie la ce, în orice caz nu la ceva omenesc – privind aşa cum privesc peştii – se simţi iar dezgustată şi îşi înfrână jocul fanteziei. Privirile lui Albert erau aţintite fix în faţa lui, fără să vadă nimic, şi între ei doi era un perete de sticlă. Alvina fu străbătută din nou de un fior de scârbă şi nu întreprinse nimic.

Şi după vacanţa de Crăciun şi plecarea lui Albert, îşi dădu seama că nu se mai putea agăţa de nicio perspectivă.

Din acel moment păru să se strângă în ea, dând

impresia că se micşorase la trup, de parcă intrase la spălat.

— Nici n-ai schimbat o vorbă cu domnul Witham, remarcă domnişoara Pinnegar.

— *El* m-a evitat.

— Pe mine m-a salutat politicos, şi-a scos pălăria.

— *Dumneata* erai mai potrivită să te măriţi cu el, domnişoară Pinnegar.

— Nu-mi purta mie de grijă, se stropşi domnişoara Pinnegar.

După aceea a adoptat o atitudine îmbufnată faţă de Alvina şi a făcut-o pe supărata multă vreme. Poate că ar fi continuat aşa, dacă într-o zi n-ar fi găsit-o pe Alvina în salonaşul pustiu al mamei ei, plângând în hohote.

Povestea Alvinei, până acum, s-a desfăşurat destul de banal. Este povestea multor fete care au rămas nemăritate. Până la urmă, toate îşi găsesc o slujbă. Soluţia standard. Dacă Alvina ar fi fost o fată ca toate celelalte, povestea ei s-ar fi desfăşurat tipic, de-a lungul unor lungi ani de muncă salariată; sau poate că s-ar fi terminat cu un măritiş banal, cu vreun profesoraş sau funcţionăraş banal.

Dar noi o socotim pe Alvina o fată neobişnuită. Pentru oameni obişnuiţi, destine obişnuite. Pentru oameni

neobişnuiţi, destine neobişnuite. Sau niciun destin. Metoda modernă de reducere a indivizilor la acelaşi numitor, de simplificare a complexităţii la o schemă uniformă, care se aplică oricui, îi anihilează pe oamenii neobişnuiţi. Îi anulează, îi aruncă peste bord.

Despre oamenii obişnuiţi s-a scris obositor şi agasant de mult. Probabil că şi ducele de Clarence, când a fost înecat într-un butoi cu vin de Malmsey, a găsit că vinul e greţos, în momentul când a început să se înăbuşe de atâta vin. Şi unde mai pui că oamenii obişnuiţi nu sunt vin de Malmsey. Ci apă chioară. Un lichid" insipid, dezgustător, când te gândeşti de câte ori am fost inundaţi, cufundaţi, înecaţi în oceane de banalitate. Gustul insipid al apei de la robinet ne face greaţă. La fel şi oamenii banali. Aceştia ne pun viaţa în primejdie, ne pun în primejdie sănătatea mintală şi sufletească, pentru că ne condamnă, pe fiecare dintre noi şi pe noi toţi, la platitudine silnică pe viaţă. Fiecare individ are, sau se presupune că are, latura lui specifică, ieşită din comun. Dar astăzi trebuie să cauţi cu lumânarea asemenea latură, atât e de roasă şi de uzată de rodajul cotidian al civilizaţiei noastre mecanice.

Nu, perspectivele Alvinei nu-şi aveau sursa în obişnuit. Dacă urma să vină ceva, nu putea veni decât din

neobişnuit. Şi în aceasta consta primejdia situaţiei ei. Aici era originea apatiei, letargiei şi spaimelor care o bântuiau în timp ce-şi târşea picioarele prin camerele Casei Manchester, evitând să se mai arate în stradă. Bărbaţii reuşesc de multe ori să-şi extragă ameţitoarea autoimportanţă din rădăcinile amare ale eşecului – rataţii sunt adeseori oamenii cei mai infatuaţi; cum era şi cazul lui James Houghton. Dar la femeie ratarea înseamnă împotmolire, neputinţa de a-şi găsi un loc al ei pe pământ. Şi de aici umilinţa, necruţătoarea umilinţă.

Anii îşi urmau unul altuia, lent şi greoi, şi cercul fiecărui an părea să i se strângă în jurul grumazului, ca un

ştreang, sufocând-o. Pe rând, împlinise douăzeci şi şase, douăzeci şi şapte, douăzeci şi opt, douăzeci şi nouă de ani. Se afla în preajma a treizeci de ani. O situaţie comică, dacă n-ar fi tragică.

Ah, schon zwanzig! Ah, schon zwanzig! Immer noch durch Leben tanz ich Jeder, jeder will mich küssen; Mir das Leben zu versusen.

Ach, schon dreissig! Ach, schon dreissig! Immer Madehen, Madehen heiss ich.

În dem Zopf schon graue Härchen Ach, wie schnell

vergehn die Jarchen!

Ach, schon vierzig! Ach, schon vierzig! Und noch immer Keiner find sich. Im Gesicht schon graue Flecken Ach, dar muss im Spiegel stecken.

Ach, schon fünfzig! Ach, schon fünfzig! Und noch immer Keiner will mich; Soll ich mich mit Banden zieren Soll ich cine Schleier fuhren? Dan heisst s, die Alte putzt sich Sie ist fu fzig, sie ist fu fzig![8]

Într-adevăr, în părul mătăsos, castaniu, al Alvinei apăruseră câteva fire albe. Şi anii care se târau lent, greoi, se adăugau, tăcut, unul altuia.

Nu avem însă intenţia să urmărim etapele din viaţa Alvinei în raport cu strofele cântecului. Posibil că fetele nemăritate din categoria obişnuite îşi sfârşesc viaţa la cincizeci de ani; nu se mai bucură de longevitatea care li se acorda în romanele de odinioară. Acestora li se potrivesc strofele cântecului.

---

[8] Iată, am douăzeci de ani / Iată am douăzeci de ani /, Încă trec dansând prin viaţă / Fiecare, fiecare ar dori să mă sărute / Viaţa să mi-o îndulcească. / Iată am treizeci de ani / Iată am treizeci de ani / Şi tot fată mă numesc / An bucle fire albe au apărut / Ah, ce repede se scurg anii / Iată am patruzeci de ani / Iată am patruzeci de ani / Şi tot nu s-a găsit nimeni pentru mine / Pete cenuşii s-au ivit pe obraz / Ah, probabil că oglinda e pătată / Iată cincizeci de ani / Iată, cincizeci de ani / Şi tot nu mă vrea nimeni / Să mă împodobesc cu funde? / Să-mi pun o trenă? / S-ar numi că baba se găteşte / Şi doar are cincizeci, cincizeci de ani.

James Houghton a avut o nouă iniţiativă. Un nou proiect s-a făurit în mintea lui febrilă. James era sensibil la toate schimbările şi prefacerile lumii contemporane lui, şi noutăţile l-au atras întotdeauna. Încă de pe vremea când reuşise să se strecoare afară din „Gâtul de jumate penny”, se lăsase fascinat de ideea unui patinoar artificial, care-l tentase ca o nouă Charybdă, prinzându-l în vârtejul său. Totuşi reuşise să-şi astupe ochii şi urechile în faţa tentaţiei, şi vreo trei ani zăcuse pe jumătate împotmolit la mal, ca epava unei corăbii. Continuase să-şi desfacă reziduurile mărfurilor şi să plescăie în apele stătute ale boarfelor lui. Domnişoara Pinnegar ajunsese la convingerea că, în sfârşit, James se astâmpărase.

Numai că la clubul lui amărât şi prăpădit, i-a ieşit în cale o nouă ispită sub înfăţişarea unui omuleţ grăsun, care fusese cândva impresar al artiştilor de varietăţi şi organizator de spectacole ieftine prin târgurile de provincie. Călătorise şi în America de vest şi înjghebase şi pe acolo câteva spectacole de divertisment. Îşi lăsase în Anglia nevasta şi fiica. Dar când se întorsese din America, îşi părăsise familia. Căuta mereu să pună sute de mile de distanţă între el şi nevastă. Şi acum naufragiase în Woodhouse. Intenţionase să deschidă un varieteu în satele

de olari – şi el să fie administrator; apoi voise să organizeze un local de divertisment la Ickley, în Derbyshire; colindase orăşelele industriale şi minereşti, vânând o şansă de a deschide un cabaret sau de a închega un spectacol din care să mai ciupească şi el un ban. Acum, nimerise la Woodhouse, fără o para în buzunar.

În Woodhouse exista un cinematograf: se numea „Empire” şi-i aparţinea lui Jordan, un zidar şi vopsitor de case, care făcuse avere. Pe vremuri, Jordan fusese un anonim agramat. Acum avea maşină şi urmărea cu profund dispreţ bâţâielile lui James, privindu-l insolent pe sub pleoapele pleoştite care-i ascundeau ochii negri, vicleni. A.W. Jordan era un bărbat voinic, cam suferind, dar invincibil.

— A pus mâna pe o ocazie care mie mi-a scăpat, comenta James neliniştit. O ocazie rară. Cum de nu mi-a venit ideea unui cinematograf?

Îşi vărsă năduful şi în faţa domnului May, omuleţul grăsuliu care vâna o şansă de „impresariat”. Domnul May era sferic la trup, avea obraji trandafirii şi durdulii, ochi de un albastru deschis, care păreau că vorbesc în locul lui, pentru că domnul May ştia să asculte şi să tacă. Îl ascultă şi pe James, îndesă cuvintele lui în pipă şi le trase în piept.

Asta nu înseamnă că fuma pipă, domnul May fuma numai ţigări. Dar băgă la puşculiţă destăinuirea lui James, ca pe ceva ce putea fi cândva speculat.

Domnul May, un om abil, avea un spirit teluric, şi nu aerian. Nu cinematograful „Empire” al lui Jordan îl interesa pe el, ci magherniţa de lemn din vechiul târg de vite, intitulată „Cinemaul şi Teatrul de Varietăţi al lui Wright”. Spectacolele „lu Wright” erau mult inferioare celor de la „Empire”. Totuşi minerii şi gagicele lor umpleau mereu sala până la refuz. Dar, din păcate, domnul May nu vedea nicio posibilitate să-i pice şi lui vreun oscior de ros de la ospăţul lui Wright. Cinematograful era o afacere strict familială: domnul şi doamna Wright, un fiu şi două fiice cu soţii lor – un consiliu de administraţie inexpugnabil. Deşi spectacolele erau exact de genul pentru care domnul May avea vocaţie: filme între performanţe actoriceşti. Filmele constituiau doar un număr din program, intercalat printre alte reprezentaţii mai grozave – cel puţin după gustul domnului May – şi anume prestidigitatori, cântăreţi comici, farse într-un act, animale dresate, clovni. Domnul May n-ar fi putut crede în ruptul capului că spectatorii ar putea să se amuze doar urmărind un film care pâlpâie şi-ţi oboseşte ochii.

Bietul om se dezumflase constatând că nu se putea fofila şi el pe undeva. Doar îl apăsa şi pe el povara unei familii – cu toate că lealitatea lui avea structura spectacolelor de varieteu, totuşi, când se gândea la soţia şi la fiica lui, îl rodeau remuşcările. Stagiul pe care-l făcuse în America îi imprimase câteva trăsături specific americane, printre altele naivitatea dublată de o spontană şi calmă lipsă de scrupule „în materie de afaceri”. Întrucât era foarte sensibil la aspectele materiale, se îmbrăca îngrijit şi dichisit, cu cămăşi imaculate, iar obrajii roz îi erau întotdeauna proaspăt raşi şi bucălaţi ca de heruvim. Dar... costumele îi erau complet demodate, astfel încât aparenţa de eleganţă, oricât ar fi fost de studiată pentru a da impresia de prospeţime, constituia mai curând o piedică. Îşi trântea pălăria de fetru pe o parte, ştrengăreşte, peste faţa trandafirie şi grăsulie. Dar ochii aveau o privire amară şi erau încercănaţi de parcă domnul May se întreba întruna de ce i-au mers toate pe dos în viaţă.

În camera lui de la hanul „Luna şi stelele” – hanul cel mai acătării din Woodhouse, pentru că domnul May alegea întotdeauna numai ce era mai bun – stătea şi chibzuia, cuprins de mâhnire. Nu avea ce face în Woodhouse. Ar

trebui să plece la Alfreton. Dar acolo ce-o să-l aştepte? Unde, unde, în lumea asta oribilă se putea găsi un colţişor pentru un om copleşit de răspunderi, care năzuia să aducă o contribuţie la propăşirea umanităţii şi căruia i se închideau „toate porţile? Domnul May sosise într-un vagon Pullman şi luase o cameră la hotelul cel mai bun din oraş, întocmai ca americanii cu bani din America. Se obişnuise – să fie culant. Dar în Anglia asta împuţită şi calică, nu făcea decât să-şi tocească ghetele, şi îl pândea primejdia să-şi pape şi banii puşi deoparte pentru biletul de tren. Şi acum, dacă se va vedea silit s-o întindă fără să plătească nota la hotel, cine era de vină? Societatea asta obtuză. Trebuia şi el să trăiască. Şi mai trebuia, cu orice preţ, să păstreze atâţia bani cât costa un bilet de tren până la Birmingham. Spunea tuturor că soţia lui locuieşte la Londra. Dar expedia pe furiş scrisorile din Lumley, ducându-se până acolo pe jos. Un om al misterelor.

Într-o zi porni din nou pe jos, la Lumley, ca să-şi expedieze corespondenţa. Dar de astă dată cercetă aşezarea cu mare atenţie. Un sat nenorocit, aruncat deasupra unei şosele înecate în praf şi năclăită pe alocuri într-un glod argilos, provenit de la industria olăritului. Din loc în loc se înălţau coşuri ce scuipau pale de fum negru,

care înecau drumul. Dincolo de o răscruce, se vedea topitoria de oţel, un amalgam de funingine şi rugină. Ceva mai departe, nodul de cale ferată, şi în spatele acestuia, case, zvârlite parcă la întâmplare, îndesându-se apoi în direcţia orăşelului Hathersedge, faimos prin fabricile lui de ciorapi. Faţă de posomoreala din Lumley, Woodhouse, cu biserica lui căţărată pe un dâmb, sumeţindu-şi cu fală turla printre crestele copacilor, pe fundalul colinelor verzi, părea un idilic colţ de rai.

Domnul May se duse glonţ la hotelul Derby, să dea pe gât o gură de whisky. Acolo, de bună seamă, intră în vorbă cu un muşteriu.

— Aveţi o viaţă cam plicticoasă aici în Lumley, începu el cu tonu-i declamator, de om de teatru. Nu există niciun loc de distracţie?

— Localnicii, când au chef să se distreze, se duc sau la Woodhouse sau la Hathersedge.

— Şi n-ar fi mai bine să aveţi aici un loc de distracţie al vostru, care să facă concurenţă cinemaului Wright?

— Ştiu eu... poate că da... dacă i-ar da cuiva prin minte s-o facă.

Aceasta a fost filiera parcursă de ideea domnului May, de la origini şi până la James. Ideea de a deschide un

cinematograf pe terenul virgin din Lumley. James nu le spuse nimic femeilor. Dar din ziua în care domnul May îi pomenise despre acest lucru, se transformă în cu totul alt om. Era numai freamăt şi nerăbdare, de parcă îi crescuseră aripi.

— Eu zic să mergem acolo, să găsim un loc de amplasare, îi propuse domnul May. Asta nu te angajează la nimic – nu-i un pas definitiv. Dar ca să-ţi faci o idee despre ce-i acolo.

Ca urmare, a doua zi de dimineaţă, acest cuplu foarte prost asortat luă drumul spre Lumley. James avea un aspect foarte şleampăt în pardesiul lui negru, uzat, pantalonii gri închis şi şapca ieftină. Era gârbovit şi mergea cu paşi iuţi, de parcă-l hăituia soarta. Faţa îi era suptă, dar încă frumoasă. Şi, paradoxal, şapca ieftină, prin discordanţa ei, îi sporea distincţia trăsăturilor. Era un domn. Privea în jur, agitat, şi saluta toţi trecătorii care îi ieşeau în drum.

Alături, păşea ţanţoş domnul May, îmbrăcat la patru ace, cu hainele fixe pe corpul cilindric, împieptoşat, cu capul dat pe spate, ca o pasăre înfoiată, fudulă. Costumul gri închis îi venea perfect, numai că acum era cam strâmt. Haina şi vesta erau tivite cu şiret de mătase în tonul stofei.

Lavaliera avea dunguliţe negre, ca şi cămaşa extrem de curată. Ghetele erau din antilopă neagră, dar cu tocurile cam mâncate. Pălăria gri i se înclina pe o parte, cu un aer ştrengar. Avea o înfăţişare cochetă, dar rămasă în urmă cu moda; obrajii îi erau rozalii, dar sub ochii de un albastru senin se săpaseră cearcăne vinete, de om care suferă de bilă; dădea impresia că stăpâneşte situaţia, deşi nu avea ce stăpâni.

Mergeau discutând amical, James aplecat în faţă, domnul May aplecat pe spate. Acesta din urmă îşi luase poza omului de societate, rafinat.

— *Certamente,* spunea el – uza foarte frecvent de – acest cuvânt şi-i rostea silabele din coadă cu vocale foarte deschise, rimând cu „amante”. *Certamente* e un loc hidos! N-am văzut niciodată un loc mai hidos, pe tot parcursul voiajelor mele. Dar asta e lipsit de importanţă... îşi întinse mâinile durdulii, care-i ieşeau din manşetele de un alb imaculat.

— Sigur că-i lipsit de importanţă, confirmă James. Absolut. Nu ne interesează. Pe noi ne interesează...

— Publicul... certamente. Şi ăsta există... Teritoriu virgin...!

— Da, clar. Teritoriu neatins. Un debuşeu neted ca-n

palmă.

— Debuşeu neted ca-n palmă, îl îngână domnul May, cu un uşor zâmbet. Un adevărat noroc!

— O afacere care, bine pusă la punct şi bine gândită, urmă James, bine gândită şi pusă la punct...

— Certamente! Şi de ce n-am gândi-o bine?

— Trebuie, trebuie s-o facem, replică prompt James, cu vocea lui uşor hârâită.

— Certamente. Dacă la Lumley n-am izbuti să ne formăm un public larg, atunci unde în altă parte?

— Şi ne vom putea orienta cu uşurinţă în ce priveşte gustul publicului, urmărind ce aduce Wright... şi Jordan... Ne-am putea duce la Hatersedge, la Knarborough, la Alfreton, înainte de... vreau să spun...

— Bineînţeles, dacă socoteşti că e necesar. Partea aceasta îmi va reveni mie. Voi discuta cu administratorii, cu actorii... prezentându-mă ca ziarist. Eu am lucrat în ziaristică, e foarte simplu să faci rost de legitimaţii de la diferite ziare.

— Găsesc că e o idee bună. Le spui că vrei să scrii un reportaj. Foarte bună idee.

— Şi-n felul ăsta îţi procuri toate informaţiile necesare.

— Absolut, absolut, îşi exprimă James acordul.

Încercaţi să vă imaginaţi cele două personaje ale noastre iscodind zidurile coşcovite, maidanele de gunoi şi băltoacele din Lumley. La un moment dat, dădură peste un maidan pe care poposiseră două vagoane de bâlci. Pe treapta unuia din vagoane, şedea o femeie care curăţa cartofi. Apoi apăru şi o fetiţă metisă, cărând o cană de apă, smălţuită, albastră. Din nişte corturi de pânză colorată, aflate în spatele vagonului, răzbeau lovituri de ciocan.

— Bună dimineaţa, i se adresă domnul May femeii. E bâlci la vremea asta?

— Nu, nu-i bâlci, răspunse femeia.

— Aha, lucraţi pe contul vostru. Şi cum vă merge?

— Aşa şi aşa.

— Aha, aşa şi aşa. Îmi pare rău. Bună ziua.

Domnul May cuprinse din privirile-i isteţe întreaga scenă şi zări un negru ieşind din unul din corturi. Un negru tânăr şi firav, care şchiopăta şi avea o faţă ca a negrului desenat de Watteau, adică tristă, îngrijorată, marcată de climatul nordic. Domnul May sesizase întreaga situaţie: negrul era soţul femeii şi tatăl fetei, transplantat în nord; cortul din care se auziseră ciocăniturile era amenajat pentru *„Hoop-La”,* aruncarea cercurilor, iar al doilea cort era probabil

destinat tragerii la ţintă cu nuci de cocos. Domnul May, cuprins brusc de repulsia americanilor faţă de negri, îl trase pe James de acolo. Mai târziu, află că femeia era localnică şi avea doi copii cu negrul, care era un om paşnic, la locul lui, şi că întreaga familie se ţinea departe de cei din Lumley.

— Te cred, aprecie domnul May, indignat numai la ideea unor posibile contacte sociale.

Pe urmă începu să iscodească de cât timp se instalaseră în locul acela – şi află că de vreo trei luni – şi cât aveau de gând să mai rămână – încă o săptămână, după care vor pleca la bâlciul din Alfreton – cui aparţinea terenul – domnului Bows, măcelarul. Aha! Şi la ce-l folosea? Era un teren de construcţie, dar nu prea grozav.

— Am dat exact peste ce ne trebuie. Am avut un noroc chior! strigă domnul May, dându-şi mare importanţă, de îndată ce ieşiră din nou în drum.

Dar voioşia şi aerele de importanţă îi cereau un efort care nu putea fi compensat decât prin paharul lui de whisky de la ora unsprezece, tonicul lui. Îi simţea teribil lipsa, dar nu cuteza să-i spună lui James, ” ştiindu-l antialcoolic convins. Aşa încât drumul de întoarcere i se păru lung cât toate zilele şi când ajunse, istovit, în

Woodhouse, se Trânti cu un suspin de uşurare şi de enervare pe un scaun din barul hotelului. Strâmbă din nasul lui scurt. Barul mirosea urât. A bere ieftină pe care o consumau minerii. Doamne, cât era de ostenit! Se lăsă pe speteaza scaunului, cu paharul de whisky în mână şi privirile pierdute în gol. Un om disperat. Cearcănele vineţii sugerau mai mult ca oricând o vezică biliară bolnavă. Avea senzaţia că soarta îl trădase cu totul şi se simţea îngrozitor de frustrat.

Totuşi, când trebui să se întâlnească din nou cu James, îşi reluă poza de jovială încredere în sine. Nu discutaseră încă problema banilor. Oare când îi va fi posibil să ciupească un avans de la James? Era necesar să pună punctul pe i. Îşi perie atent, în faţa oglinzii părul castaniu, creţ. Vai, ce de-a ghiocei îi mai răsăriseră la tâmple! Şi ce, e de mirare, când îl copleşeau atâtea griji? îşi îmbrăcă, peste cămaşă, vesta cu spatele de satin gri şi văzu că plesnea pe el. E drept că se mai rotunjise la corp, dar nu făcuse burtă, constată examinându-se în oglindă. Nu, nu! Ba chiar, privindu-se din profil, se sperie că slăbise. Avea o ţinută şi un mers săltăreţ ca de pasăre, cu pieptul bombat şi târtiţa în afară, ceea ce-i dădea un aspect caraghios. Doamne, ce se mai rărise spatele de satin al vestei!

Examină manşetele cămăşii. Şi astea se scămoşaseră. Noroc că păstrase material pentru manşete şi gulere de rezervă. Îmbrăcă haina, scuturând cu un bobârnac un invizibil fir de praf de pe rever, şi plecă să-l întâlnească pe James, hotărât să-i stoarcă un avans. Altminteri n-o putea scoate la capăt.

Dar în ziua aceea nu obţinu nimic. A doua zi, la ora şase dimineaţa, sună şi ceru ceaiul. La ora zece făcuse un tur de recunoaştere prin Lumley, discutase în principiu cu domnul Bows, măcelarul, despre teren şi, înfrânându-şi scârba, îl descususe şi pe negrul firav şi blajin cu privire la bâlciul din Alfreton şi la posibilitatea de a achiziţiona vreo baracă veche, pe care s-o transforme în cinematograf.

Trepidând de atâtea formidabile informaţii, se duse la întâlnirea cu James – de astă dată nu la clubul prăpădit, ci în sala de lectură de la Casa Meseriaşilor, în care nu călca picior de meseriaş, ci numai oameni ca James. Se aşezară la o masă de şah, ca şi cum aveau de gând să facă o partidă. Dar discutară cu intensitate, misterios.

Domnul May îi împărtăşi toate noutăţile, şi apoi încercă apa cu degetul:

— Cred că ar trebui să stabilim şi chestiunea financiară. Dacă vrem să găsim un stabiliment – domnul May se

referea întotdeauna la sediul cinematografului numindu-l „stabiliment” – atunci trebuie să ştim cât ne putem întinde cu cheltuielile.

Da... da... fireşte... răspunse James evaziv şi iritat, privindu-l pieziş pe domnul May care învârtea distrat în mână calul negru de pe măsuţa de şah.

— Ca să-ţi spun drept, domnule Houghton, în clipa de faţă cu nu dispun de bani lichizi. Fără îndoială că mai târziu, dacă se va ivi nevoia, o să fac rost de câteva sute de lire. O mulţime de lume îmi datorează bani. Am o sumedenie de datornici. Dar înţelegi cât e de greu să-ţi recapeţi banii, mai cu seamă din America. Dacă ţii, putem amâna tratativele până îmi sosesc banii din America. Asta ca să pot investi şi să devenim asociaţi. Dar până atunci, aş putea să funcţionez temporar ca administratorul dumitale – adică să-ţi fiu angajat...

Urmărea atent reacţia lui James. Acesta nu-şi desprinsese privirile de pe masa de şah şi tremura de emoţie. Nu voia un asociat. Afacerea trebuia să fie a lui, evita partenerii de afaceri.

— Deci accepţi să fii administrator cu un salariu fix? se grăbi să întrebe, cu vocea răguşită de aţâţare şi frecându-şi degetele lungi.

— Pentru moment, da, sunt de acord, dacă ştiu că de îndată ce-mi vor sosi banii voi deveni asociatul dumitale la firmă, în termeni pe care-i vom stabili ulterior.

Lui James nu-i prea mirosea bine treaba.

— Adică în ce termeni?

— Pentru moment e lipsit de importanţă. Consideră-mă administratorul dumitale, amploiatul dumitale, cu un salariu de... La ce sumă te gândeşti?

— Vrei să te plătesc cu săptămâna? întrebă James precaut.

— Eu zic cu luna.

Se măsurară, prudent, unul pe celălalt.

— Obligându-ne, reciproc, la un preaviz de o lună, în cazul renunţării vreuneia din părţi.

— Şi cât vrei? întrebă James cu teamă de avar.

Domnul May îşi cercetă atent unghiile curate şi lustruite.

— Nu cred că m-aş putea descurca cu mai puţin de douăzeci de lire pe lună. Certamente, e un salariu ridicol, în America nici nu s-ar fi pus problema unui salariu sub trei sute de dolari lunar. E salariul minim pe care l-am primit vreodată. Dar Anglia nu-i America, certamente, din nefericire pentru ea.

Capul lui James se clătina ca un pendul.

— Douăzeci de lire pe lună? Imposibil. Nu pot plăti atât. Nici nu se pune chestiunea.

— Atunci fă dumneata o ofertă. La cât te-ai gândit? Cât *poţi* plăti? răspunse domnul May iritat de viclenia provincialului ăstuia zahărisit, şi de propria lui decădere într-o poziţie de subaltern.

— Zece lire pe lună, asta-i tot ce-ţi pot da, răspunse James categoric.

— Cât? Şi din ce să trăiesc? Am o familie de întreţinut!

— Gândeşte-te că afacerea trebuie să fie rentabilă. Ori, pentru asta trebuie să reduc cheltuielile la sânge.

— Eu te-aş sfătui exact pe dos. La început trebuie să porneşti cu largheţe. Dacă te zgârceşti de la bun început, n-ai să realizezi nimic. Auzi, zece lire pe lună! îţi baţi joc de mine? Din ce să *trăiesc?*

Capul lui James îşi continua mişcarea oscilatorie, de împotrivire. În acea dimineaţă nu ajunseră la nicio înţelegere. Domnul May se întoarse să-şi ia doza de whisky, mai scârbit şi mai amărât ca oricând. Dar James era din nou electrizat de elanul marii lovituri.

La următoarea întâlnire dintre cei doi, domnul May a trebuit să depună un mare efort pentru a-şi menţine poza de veselie şi de nepăsare. Luase hotărârea de a-şi scoate

paguba prin alte metode. Trebuia să se compenseze în toate felurile posibile. O să accepte salariul de zece *lire* – dar absolut ridicol, cine a mai acceptat un salariu de zece lire, lua-l-ar naiba pe zgârie-brânză ăsta care mănâncă de sub el – un ramolit împuţit şi zgârciob! Da, o să accepte cele zece lire, dar n-o să se lase el, se pricepea cum să astupe găurile.

Se mai repezi o dată la negru ca să se informeze despre o baracă de lemn paradită, cu acoperişul spart, care aparţinuse unui vechi teatru ambulant şi se afla pe islazul comunal Selverhay, şi care ar fi putut, eventual, să fie achiziţionată. Stătu iar de vorbă cu domnul Bows. Îşi luă nota şi expedie câteva scrisori. A doua zi, la opt dimineaţa, porni la drum, pe jos, spre Selverhay. Şapte mile de drum anevoios şi plicticos. Sălta pe picioarele lui mici, în pantofii care-l cam strângeau, străbătând un ţinut frumos pe vremuri, dar care, presărat acum cu sate de mineri, arăta sordid şi cenuşiu. Se hurduca la deal şi la vale prin hârtoape, oprind ţopârlanii întâlniţi în drum ca să-i întrebe de direcţie. În sfârşit ajunse la Selverhay, care era de fapt o aşezare mai deprimantă decât toate celelalte: sărăcăcioasă, căţărată pe un deal, în bătaia vântului.

Văzu şi baraca: putredă, părăginită, vopsită în roşu

închis, Cu zdrenţe de afişe dezlipite care fluturau pe pereţi. În jur, fusese năpădită de bălării. Numai de n-ar fi lemnul prea putred! Se ciuci pe vine, îşi scoase briceagul şi începu să împungă lemnul. Un poliţist, cu un coif cât un butoi, îl văzu, descălecă de pe bicicletă, înaintă neauzit prin iarbă şi se înfipse în spatele lui. Domnul May fu cât pe-aci să facă un atac de apoplexie când îl auzi bubuind din senin:

— Ce faci acolo?

Domnul May se opinti în picioare, roşu ca racul şi cu vinele gâtului umflate, ţinând în mână briceagul deschis.

— A, bună dimineaţa. Îşi potrivi haina şi-l măsură pe lunganul de poliţist şi bicicleta lui scânteietoare. Intenţionez să cumpăr acest stabiliment şi îl examinam.

Mi-e teamă că e cam putred la temelie.

— Păi n-ar fi de mirare, zise poliţistul, urmărindu-l pe domnul May care îşi închidea briceagul.

— În acest caz, stabilimentul nu corespunde scopurilor mele.

Poliţistul tăcu.

— Ai putea să-mi indici unde să cer informaţii în legătură cu stabilimentul?

Domnul May se exprima ca un om de societate, plin de

amabilitate. Dar poliţistul îl privea în continuare cu neîncredere, măsurându-l din creştet până în tălpi, ca şi când avea de-a face cu o vieţuitoare curioasă, o drăcovenie cum nu mai întâlnise până atunci pe faţa cuviinciosului şi trainicului nostru pământ.

— Ce fel de informaţii? întrebă el.

— Dacă stabilimentul e de vânzare, răspunse domnul May înţepat.

Se „străduia să-l trateze cu cordialitate, ca de la egal la egal.

— Proprietarii nu-s de prin partea locului.

— Da? Şi unde locuiesc? Cum îi cheamă?

Poliţistul îl cercetă cu şi mai multă neîncredere.

— Cowlard îi cheamă. Şi când nu pleacă, sunt la Offerton.

— Vasăzică, Cowlard. Mulţumesc. Domnul May îşi scoase din buzunar carneţelul”. C-O-W-L-A-R-D. Corect? Şi care-i adresa, dacă nu te superi?

— Nu ştiu strada. Da te poţi interesa la „Trei Clopote”. Patroana-i soră cu ea.

— La „Trei Clopote”? Mulţumesc. La Offerton ai zis?

— Da.

— Offerton. Unde-i Offerton?

— La vreo opt mile de aici.

— Şi cum ajung acolo?

— Pe jos sau cu trenul.

— Are gară?

— Dacă are gară?

Poliţistul căscă ochii de parcă se afla în faţa unui ţicnit sau a unui nelegiuit.

— Da. Există o gară în Offerton?

— Auzi întrebare! E cea mai mare gară din comitat după Chesterfield.

— A-a-a! exclamă domnul May, având o subită revelaţie. Te referi la *Alfreton?*

— Da, Offerton.

Poliţistul nu mai avea acum nicio îndoială că vorbea unui nebun. Din fericire, nu era un oportunist şi nu ţinea să facă mare carieră – cu cât mai jos, cu atât mai călduţ, gândea el.

— Şi de aici cum ajung la gară? urmă domnul May.

— Vrei la Pinxon sau la Bull ill?

— Pinxon sau Bull’ill?

— E două gări diferite.

— La Selverhay?

— Da, e două gări.

— Şi care-i mai aproape?

— Păi depinde de care tren vrei să iei. Câteodată aştepţi ş-un ceas ori două...

— Nu ştii ce trenuri sunt, nu?

— Păi e unu de după-masă, da până ajungi dumneata acolo, pleacă.

— Până ajung unde?

— La Bull'ill.

— A, la Bull'ill. Aş încerca totuşi să-l prind. Vrei să-mi arăţi pe unde să merg?

După o oră de drum greu, domnul May ajunse la gara Buliwell şi când i se spuse că până la şase seara nu trece niciun tren, gândi că oricât i-ar oferi vreodată James Houghton, tot nu era plătit.

Până când James nu le anunţă Alvinei şi domnişoarei Pinnegar vestea că închiriase şi partea lui de prăvălie băcanului vecin, cele două femei nu avuseseră habar de ce se petrecea. Băcanul consimţise să închirieze şi partea lui James, la aceeaşi sumă pe care o plătea pentru prăvălia lui, ba chiar îşi asumase toate cheltuielile pentru reparaţii şi transformări. O afacere foarte bună pentru James nu scotea nimic din buzunar şi avea un profit curat.

— Şi de când începe? îl întrebă domnişoara Pinnegar.

— De la întâi octombrie, prăvălia e a lui.

— Nu-i o idee rea, îşi dădu cu părerea domnişoara Pinnegar. Prăvălia tot nu aducea nimic.

— Bineînţeles, aprobă James frecându-şi mâinile în semn de nervozitate sau de satisfacţie.

— Şi dumneata în sfârşit ai să te retragi într-o viaţă calmă, urmă domnişoara.

— Asta o să vedem, răspunse James şi, după ce rosti aceste cuvinte criptice, se duse, transportat de fericire, să se întâlnească cu domnul May.

James avea aproape şaptezeci de ani şi tot mai tremura ca frunza-n vânt. O frunză veştedă.

— Iar pune ceva la cale, îi spuse Alvina domnişoarei Pinnegar, cu un ton de avertisment.

— Şi eu cred la fel. Ce mai poate fi de astă dată?

— Nu ştiu, răspunse Alvina râzând. Dar trebuie să fie ceva groaznic, dacă nu ne-a spus un cuvânt.

— Da, altfel ar fi vorbit el, confirmă domnişoara Pinnegar rostind cuvintele rar, pe un ton îngândurat. Ce să fie?

— Nu-mi trece prin minte.

Cele două femei trăiau atât de retrase de lume, încât nu avuseseră cum să afle de raitele lui James la Lumley. Şi se

aşezaseră să pândească la geam, ca două pisici, întoarcerea lui James acasă.

Domnişoara Pinnegar îl văzu prima, venind şi discutând de zor cu domnul May. Acesta era îmbrăcat de sus până jos în gri, cu pieptul bombat ca un prihor, şi mai aprins ca de obicei la faţă. Stabiliseră înţelegerea dintre ei şi o stropiseră cu o băutură; domnul May băuse un whisky, iar James îşi îngăduise şi el un pahar de vin roşu.

— Alvina! Vino repede aici! o chemă în şoaptă domnişoara Pinnegar.

Alvina alergă în prăvălie ca să arunce o ocheadă pe la colţul vitrinei. Îi văzu pe cei doi stând locului: domnul May, ca o pasăre cenuşie înfoiată şi cu obrajii împurpuraţi, îşi înălţa capul în direcţia lui James şi-l apuca mereu de reverul hainei pentru ca să mai poată strecura şi el un cuvinţel, iar James, dând întruna din cap, obrajii zvâcnindu-i de emoţie şi de atâta vorbărie aţâţată, îşi muta greutatea corpului când pe un picior, când pe altul, sau se agita în jurul interlocutorului.

— Cine să fie individul ăsta cu aspect vulgar? întrebă domnişoara Pinnegar simţind că i se scufundă inima-n piept.

— Nu pot să-mi dau seama, răspunsese Alvina

prăpădindu-se de râs la priveliştea scenei atât de bufe.

— Nu ţi se pare un om îngrozitor?

— E incredibil. Uite ce faţă roz are!

— Şi reverele tivite cu şiret de mătase! exclamă domnişoara Pinnegar scârbită.

— Ai zice că-i un costum vândut de tata.

— Mă tem să nu-l fi vândut el pe taică-tău, răspunse domnişoara Pinnegar.

Cei doi făcură câţiva paşi în direcţia casei şi femeile se grăbiră să se retragă. Nu voiau să fie prinse la pândă. Deşi, cine se mai sinchiseşte azi de buna creştere?

— S-au oprit din nou, anunţă domnişoara Pinnegar care mai furişase o privire.

Cei doi parteneri continuau să discute înfierbântaţi, cu glasuri care aproape că puteau fi desluşite.

— Cine poate să fie? se întrebă a nu ştiu câta oară domnişoara Pinnegar, cu o voce abătută.

— Pare să aparţină lumii teatrului, aprecie Alvina.

— Crezi? Nu-i cu putinţă! Nu-i cu putinţă!

— Ce altceva ar putea să fie, nu vezi?

— Dar nu pot să cred, efectiv nu pot să cred.

Domnul May apucase braţul lui James cu degetele lui prădalnice şi acum îi scutura mâna cu efuziune. Iar James,

cu şapca lui ieftină pe cap, îi zâmbea de zor. Domnul May îşi luă rămas bun cu un gest graţios al mâinii înmănuşate, şi se înapoie în direcţia hotelului „Luna şi stelele” cu mersul lui săltăreţ, iar James se îndreptă spre casă, cu paşii lui grăbiţi, de om hăituit.

Alvina se îndepărtă cu iuţeală de vitrină, dar domnişoara Pinnegar rămase pe baricade. James intră cu grabă în prăvălie, şi când dădu peste ea, tresări speriat.

— A, domnişoara Pinnegar! exclamă în semn de recunoaştere şi încercă să treacă pe lângă ea.

— Cine era omul cu care vorbeai? îl întrebă femeia cu un ton autoritar, de parcă se adresa unui copil care o scotea din sărite.

— Ce? Ce-ai spus? se apără James.

— Cine era omul cu care vorbeai?

— Ce? Care om?

James o făcea pe surdul şi vorbea cu o voce hârâită.

— Individul acela! Domnişoara Pinnegar se duse la uşă. Uite-l! Individul acela!

James se apropie de uşă şi privi afară, pregătit parcă să vadă cine ştie ce năzdrăvănie. Imaginea domnului May văzut din spate, ţopăind, încorsetat în costumul prea strâmt, cu pălăria pe-o ureche şi mâinile în mănuşi de

antilopă gri, păru să-l surprindă. Era parcă iritat că fusese chemat să vadă aşa ceva.

— A, acela! E administratorul meu.

Şi intră grăbit în casă, întrebând de cină.

Domnişoara Pinnegar mai stătu un timp la uşă, cuprinsă parcă de letargie. Un soi de inconştienţă. Pe urmă se simţi gata să facă o criză de isterie sau să leşine. Dar se struni din răsputeri, cu un efort care o costa un an de viaţă. Pentru că de când se ştia nu leşinase vreodată şi nu făcuse vreo criză de isterie.

Îşi concentră întreaga energie şi putere de rezistenţă şi, după ce încuie uşa prăvăliei, intră în sufragerie, acceptându-şi destinul. James mânca şi nu-i dădu nicio atenţie. Aveau la masă tocană irlandeză.

— Ce administrator? îşi repetă domnişoara Pinnegar întrebarea.

James, aplecat deasupra farfuriei, îşi îngurgita tocana.

— Domnule Houghton, cu dumneata vorbesc! strigă domnişoara Pinnegar cu vocea alterată.

Faţa îi devenise palidă ca de mort. Plesni masa cu palma, un plesnet scurt, iritant.

James tresări şi privi năuc, de parcă tocmai se deşteptase din somn.

— Ce? Ce s-a întâmplat? întrebă gâfâind.

— Ce administrator? Vreau un răspuns!

— Administrator? Ce tot spui? Despre ce administrator vorbeşti?

Domnişoara Pinnegar se apropie de el, ca o nălucă ameninţătoare în rochia ei neagră.

James se feri.

— Ce administrator? repetă James. Administratorul meu. Al cinematografului meu.

Domnişoara Pinnegar se uită fix la el, fără să rostească un cuvânt. Întreaga furie pe care întreaga specie feminină o acumulase ani de zile împotriva lui James, se revărsă în clipa aceea asupra lui, în tăcere, ca un trăsnet mut, încărcat de electricitate latentă. Dar canalul prin care se scurgea această electricitate, adică domnişoara Pinnegar, simţea. Că explodează.

— Care cinematograf? Care cinematograf? Trebuie să înţeleg că...

Mânia o sufoca, simţea că-i plesneşte inima în piept. Se rezemă cu mâinile de masă.

Era o situaţie lugubră. Domnişoara Pinnegar căpătase o înfăţişare de groază, cu faţa împietrită ca o mască, ochii ficşi şi buzele livide. Părea că într-adevăj căzuse un trăsnet

peste ei. James rămăsese înlemnit. Îi învăluia o tăcere apăsătoare, o acalmie rău prevestitoare.

Şi în cele câteva clipe de tăcere, domnişoara Pinnegar o rupse definitiv cu James. O rupse cu el pe vecie... Tăie toate corzile spirituale. Când îşi reveni, se aşeză pe scaun, în faţa farfuriei ei de tocană. Şi începu să mănânce, făcând abstracţie de orice şi de oricine.

Alvina, care asistase la scena de groază, se uită de la unul la celălalt, apoi îşi lăsă nasul în farfurie. James încetase să mai mănânce. Singură domnişoara Pinnegar mesteca încet.

— Alvina, de ce nu mănânci? o întrebă într-un târziu.

— Mi-a pierit orice poftă.

— De ce?

Tonul domnişoarei Pinnegar era scurt şi imperios, aproape ca acela al domnişoarei Frost. Ciudat de asemănător!

Alvina începu să mănânce mecanic.

— Mie îmi place şi un nap, doi, în tocana irlandeză, spuse domnişoara Pinnegar. Îi dă gust.

— Da, dar napii încă n-au apărut. Nu e sezonul.

— Dar parcă marţi am mâncat napi la masă?

— Da, dar erau napi galbeni, nu din cei suedezi.

— Fie şi napi galbeni. Îmi plac şi napii galbeni în tocană.

— Îmi pare rău că n-am pus napi.

— Altă dată să pui.

Nimeni nu mai scoase o vorbă în legătură cu cinematograful; tăcere absolută. De îndată ce-şi înfulecă plăcinta cu prune, James se făcu nevăzut.

— Ce mai e şi povestea asta? întrebă Alvina când îl văzu plecat.

— Cumpără un cinematograf. Şi individul cu care vorbea e administratorul lui. Nici mai mult, nici mai puţin.

— Şi ce-o să facem cu un cinematograf? întrebă Alvina.

— Problema este ce o să facă el. Pe mine mă lasă rece. Nu mă interesează. Ştiu doar un lucru: eu n-am de gând să-i dau niciun ban. Şi o să-mi alung ideea din minte, pentru mine nu va exista niciun cinematograf. Asta-i tot ce-am avut de spus, încheie domnişoara Pinnegar.

— Dar e o realitate, un fapt care există.

— Facă ce-o şti. Pe mine nu mă interesează. În fond, – combinaţiile tatălui tău sunt ale tatălui tău. Eu n-am ce să mă amestec.

— Nici pe *mine* nu mă priveşte.

— Situaţia ta e alta. Eşti fiica lui. Din fericire, mie nu mi-e rudă. Vai de biata maică-ta ce-a avut de îndurat!

— Da, aş» a fost el toată viaţa.

— Asta este, conchise domnişoara Pinnegar.

Cuvintele ei aveau o notă finală. Şi sentimentele ei, odată răcite, nu se mai puteau reîncălzi. Aşa cum nu poţi încălzi un şoarece mort. L-ai face doar să putrezească mai repede.

Din ziua aceea, domnişoara Pinnegar a căpătat o înfăţişare de Femeie bătrână şi s-a gârbovit. Iar tonul ei îi amintea Alvinei tot mai mult de domnişoara Frost.

În seara celei de-a doua zile, după ce domnişoara Pinnegar se retrase, James se lansă într-o explicaţie cu fiica lui.

— Ţi-am spus că am cumpărat sediul unui cinematograf? Acum căutăm un aparat de proiecţie, un dinam şi aşa mai departe.

— Şi unde o să fie cinematograful?

— La Lumley. Vino mâine cu mine să-ţi arăt locul. Construcţia – adică o baracă de lemn care a aparţinut unui teatru ambulant – va sosi joia viitoare.

— Şi cu cine te-ai asociat, tată?

— Cu nimeni. Lucrez pe cont propriu. Am un administrator admirabil, familiarizat cu toate treburile astea. Un domn May. Un om foarte simpatic. Foarte

simpatic.

— Un omuleţ rotund, în gri?

— Da. Şi mi-am făcut următorul plan: domnişoara Pinnegar să vândă biletele şi să încaseze banii – adică să fie casieră; tu să acompaniezi filmele la pian; domnul May să fie operator – ia acum lecţii de mânuire *a* aparatului – iar eu să mă ocup de partea administrativă. În felul ăsta nu mai e nevoie să angajăm pe nimeni.

— Tată, domnişoara Pinnegar n-o să accepte să fie casieră.

— Crezi că nu? De ce?

— N-aş putea să explic de ce, dar sunt convinsă că n-o să accepte. Dac-aş fi în locul dumitale aş evita să-i cer aşa ceva.

James rămase tăcut.

— Nu face nimic, declară în cele din urmă. Nimeni nu-i de neînlocuit.

Şi ea, Alvina, va acompania filmele la pian? O nouă lovitură. Urcă în camera ei ca să râdă şi să plângă. Se imagina la pian, lovind clapele în ritmul valsului din *Văduva veselă,* sau însoţind părţile lacrimogene cu romanţa *Mătăniile.* În fiecare zi, la matineu şi seara, *Mătăniile.* Filmul ba se întuneca, ba se rupea, spectatorii

urlau şi băteau din picioare, un băieţandru soios zbiera: „Ciooocolaata, un penny bucata! Ciooocolaata, un penny bucata!”, iar ea luneca suav la altă melodie romanţioasă.

Un spectacol colosal! începu să râdă în hohote. Dar brusc i se năluciră în amintire imaginea mamei ei şi a domnişoarei Frost, şi începu să plângă sfâşietor. După aceea începură să i se perinde prin minte fragmente din cântece hazlii şi stupide. Se vedea înşirându-le în aranjamente, potpuriuri şi variaţiuni. De pildă: *„Nu pleca, Lucy”:*

Nu pleca Lucy, Lu, nu mă abandona
Doar ştii ce mult îmi place cu tine a întârzia,
Ascultă-mi cântul, dragă, şi haide, nu pleca,
Rămâi cu mine Lucy, te rog nu mă lăsa.

Toate cântecele astea care o înnebuneau pe domnişoara Frost: *Valsul visurilor, Rugăciunea unei fecioare,* şi altele la fel de detestabile. *În insula Spooney-coney M-o fi iubind careva? în insula Spooney-coney*

A plecat iubirea mea...

Sărmana domnişoară Frost! Alvina se imaginã dirijând, în pauzele când se rupea filmul, un cor de mocofani, în atmosfera îmbâcsită de miros de mahorcă şi de coji de portocale:

Vrei să faci amor cu mine? Vrei să faci amor cu mine?

(Cum să nu?)

În umbra stejarului.

Să m-alinţi, să mă iubeşti.

Vorbe dulci să îmi şopteşti.

(Hai s-o facem!)

Să mă strângi cu foc în braţe.

Să murmuri „Scumpo, ah ce bine!”

Zău, vrei să faci amor cu mine?

(Oh, zi-i tot aşa!)

Alvina însăilă felurite asemenea închipuiri, amplificându-le, creându-şi singură o stare de aţâţare nervoasă.

A doua zi îi relată domnişoarei Pinnegar tot ce aflase.

— Sigur, m-a şi găsit pe mine să-i vând biletele! Sigur că da! N-are decât să-şi vândă singur biletele. Şi tu ai să acompaniezi la pian? Doamne, ce ruşine! Cum nu-i este ruşine? Noroc că Dumnezeu s-a milostivit de domnişoara Frost şi de maică-ta şi nu le-a lăsat să mai vadă şi una ca asta. Tatăl tău şi-a pierdut complet simţul onoarei, dacă l-o fi avut vreodată, ceea ce nu cred. Nu pot spune altceva decât că-s fericită că n-am niciun amestec. Dar mi se rupe inima de tine, te compătimesc că-i eşti fiică. Vai de tine! Ce pot să spun, n-are pic de bună cuviinţă, pic de bună

cuviinţă!

Domnişoara ieşi ostentativ din cameră, cu un mers ferm.

James o luă cu el pe Alvina la Lumley, îi arătă locul viitorului cinematograf şi o prezentă domnului May. Acesta se înclină în faţa ei, în cea mai autentică manieră americană, şi o trată cu o deferenţă de gen american.

— Nu găsiţi că e un proiect extraordinar? o întrebă el.

— Minunat.

— Certamente, stabilimentol, în forma actuală, e provizoriu. Certamente, aspectul exterior n-o să fie prea atrăgător: o baracă veche de lemn, care a aparţinut unui teatru ambulant. Dar lucrul cel mai important în momentul de faţă e să punem treaba pe roate.

— Şi dumneata o să fii operatorul?

— Da, încuviinţă domnul May cu mândrie. Seară de seară stau lângă operatorul de la cinematograful „Marsh” din Knarborough. E o îndeletnicire interesantă, certamente interesantă. Şi dumneata ai să acompaniezi la pian? îi întoarse el întrebarea, înclinându-şi capul pe un umăr şi privind-o viclean.

— Aşa spune tata.

— Şi *dumneata* ce spui?

— Cred că eu nu am niciun cuvânt de spus în treaba asta.

— Ba eu cred că ai: Fireşte că dacă n-ai să vrei, ai să refuzi. E natural. N-am putea angaja un tânăr?... se adresă el lui James.

— Alvina poate să te acompanieze la fel de bine ca oricare tânăr. Nu trebuie să creştem cheltuielile. Mai ales pe salarii.

— Dar bineînţeles că-i vei plăti şi domnişoarei Houghton un salariu. Orice muncă trebuie retribuită. Fără doar şi poate. Şi pentru acelaşi salariu ai putea angaja orice neisprăvit cu forţă în mâini. Pentru domnişoara Houghton ar fi o muncă extrem de obositoare.

— Nu sunt de acord, îl repezi James. Nu cred că aşa stau lucrurile. Vor fi şi reprezentaţii care nu vor trebui acompaniate...

— Mă rog, şi eu pot să acompaniez unele reprezentaţii, când nu proiectez filmul. Nu sunt un pianist de mare clasă, dar mă pricep să cânt – şi îşi plimbă degetele pe nişte clape imaginare, privind-o pe Alvina şi zâmbindu-i ştrengăreşte. Pot acompania orice gen de spectacol, doar pe un jongleur cu farfurii n-aş cuteza să-l acompaniez, ca să nu-l fac să-şi scape farfuriile. Dar cântece – ah,

cântecele! *Con molta espressione!*

Şi ciocăni iar pianul imaginar cu degetele, şi-i zâmbi Alvinei, rotunjindu-şi fălcile grăsulii.

Alvinei îi plăcu domnul May. Când începeai să-l cunoşti mai bine, descopereai la el o notă bizară – ceva care te intriga. Un clovn, un măscărici! înfumurat! Iritant de înfumurat.

Domnul May începu să facă vizite dese la Casa Manchester. Domnişoara Pinnegar păstra o atitudine dezaprobatoare faţă de el, iar domnul May o trata cu totală indiferenţă. Dar conversaţiile în *tête-à-tête* cu Alvina i se păreau fermecătoare.

— Unde e soţia dumitale? îl întrebă ea odată.

— Soţia mea! Te rog, nu-mi mai vorbi de ea! exclamă el, gesticulând comic. Locuieşte la Londra.

— Şi de ce să nu-ţi vorbesc de ea?

— Nu doresc să mai ştiu nimic de dânsa. Nu ne-am înţeles deloc, a fost o căsătorie foarte nepotrivită.

Un lucru trist.

— Cumplit de trist, dar asta e. Râse cu voioşie, apoi îşi luă o mină gravă. E o persoană imposibilă.

— Înţeleg, îl consolă Alvina.

— Nu ştiu dacă poţi înţelege. Să nu-ţi închipui cumva –

îşi lăsă mâna pe braţul Alvinei – să nu-ţi închipui că e o femeie... *imorală...* Ar fi o concluzie cu totul greşită. Dimpotrivă. Slăbiciunea ei e excesul de moralitate: „Să nu mănânci decât trei foi de salată pe zi, şi restul banilor să-i economiseşti”. Asta-i norma ei de viaţă. Dac-ai şti prin ce mi-a fost dat să trec în primii ani de căsnicie! Numai trei ani am fost împreună. Dar mi-au părut treizeci!

— De ce?

— Nimic n-o mulţumea. Nu suporta să audă despre mâncare. Când o întrebam: „Grace, ce avem azi la cină?” îmi răspundea: „Cina mea e o baie înainte de culcare”. Era o vegetariană convinsă.

— Fantastic! îşi manifestă Alvina compasiunea.

— Absolut fantastic. Şi a fost fantastic de greu pentru mine. Ea nu mânca, şi nici pe mine nu mă lăsa să mănânc. Încercam să-mi gătesc singur, dar venea după mine în bucătărie, ca turbată. Să-ţi povestesc una bună. Odată mi-am făcut o iahnie de ciuperci – erau o splendoare de ciuperci, mari şi frumoase. Le pun într-o tigaie, să le înăbuş în unt – erau nişte ciuperci mustoase, fragede ca pieptul de pui – şi vine ea după mine, şi îţi jur că mi-a turnat în tigaie o oală cu zeamă de morcovi. Mă mir că n-am strâns-o de gât, zău aşa! Doamne, şi ce ciuperci

mustoase erau!

— Ciuperci mustoase... îl îngână Alvina.

— Ciupercile sunt mâncarea cea mai bună din lume, nu eşti de părere? o întrebă domnul May ridicându-şi privirile spre cer.

— Da, sunt gustoase.

— Cred şi eu. Şi, închipuie-ţi, să mi le inunde în zeama ei chioară de morcovi! Doamne, ce furie m-a apucat! Şi ce crezi că mi-a spus: „N-am vrut să irosesc zeama aceea atât de bună!” Auzi, ca să nu irosească insipida ei zeamă de morcovi, îmi nenoroceşte mie bunătate de ciuperci. Îţi dai seama ce fel de om era?

— Înţeleg ce greu ţi-a fost.

— Bineînţeles. Şi am slăbit. Am pierdut nu ştiu câte kilograme în primul an de căsătorie. Nu suferea să vadă că mănânc. Ştii cea fost în stare să-mi spună odată? „Am văzut cămara goală şi am sperat că nu mai ai ce să-ţi găteşti. Şi văd că tot ţi-ai gătit!” Ce zici de asta? îţi dai seama ce viperă? „Văd” că tot ţi-ai gătit!”

— Dar din ce voia să trăieşti?

— Voia să fac ca ea: să mănânc o foaie de salată şi să beau apă. Şi după aceea să citesc în extaz un pamflet al lui Bernard Shaw. Aşa era. Mă îmbolnăvea de stomac.

— Tragic! aprecie Alvina.

— Vai, vai! îşi înălţă din nou privirile spre cer şi îşi întinse braţele în lături. Nu-mi venea a crede. Nu puteam crede că există asemenea oameni pe lume. Ca să nu mai vorbim de prietenele ei! Femeile acelea cumplite – adeptele fabianismului! Cu teoriile lor despre eugenie. Au vrut să-mi analizeze principiile mele de morală în numele eugeniei. Doamne, în ce situaţie mă puneau! mai rău ca pe vremea Inchiziţiei! Şi asta a durat trei ani. Nici eu nu înţeleg cum am răbdat.

— Şi acum nu te mai vezi deloc cu ea?

— Deloc. Mă păzesc să afle pe unde mă găsesc. Dar o întreţin.

— Şi fiica dumitale?

— Cel mai drăgălaş copil din lume. Când m-am întors din America, am văzut-o în casa unui prieten. E o scumpete. Dar, certamente, maică-sa a îndepărtat-o de mine. Se uită la mine ca la un străin.

— Foarte trist! a

— Îngrozitor! îşi întinse din nou mâinile. Avea unghii manichiurate şi un inel cu piatră verde pe un deget.

— Câţi ani are fata?

— Paisprezece.

— Şi cum o cheamă?

— Gemma. S-a născut la Roma, pe când eram impresarul domnişoarei Maud Callum, *danseuse.*

Între Alvina şi domnul May se înfiripase o prietenie curioasă. O intimitate absolut platonică, verbală. El nu-i făcea curte. Dimpotrivă. Părea un porumbel gras, cenuşiu, singuratic, care ciugulea simpatia Alvinei, atent însă tot timpul ca nu cumva ea să-l provoace. Dacă ea i-ar fi făcut cel mai mic avans, ar fi fugit cuprins de silă. Avea repulsie faţă de provocările femeilor. Îl scârbeau, îl aduceau la exasperare, îl făceau să dispreţuiască întreaga specie feminină: nişte mâţe viclene, bipede şi fără mustăţi de pisică. Îl inspirau oroarea instinctivă pe care pisicile o inspiră păsărilor. Aprecia în femeie doar partea angelică şi, mai ales, îngerul matern. Pe acesta îl venera. Dar latura provocatoare...

Se ferea să fie văzut pe stradă cu Alvina. Când o întâlnea, o saluta cu o plecăciune şi îşi vedea de drum; se înclina plin de deferenţă, dar mergea mai departe, fără să se oprească, mai fudul şi mai sigur pe sine ca oricând. În lume, efectiv îi întorcea spatele.

Domnişoara Pinnegar, într-adevăr o mâţă bătrână, cenuşie şi vicleană, îl urmărea cu ochii ei spălăciţi.

— Are ceva de fătălău, comenta ea. Priveşte-l cum se îmbracă, cum merge, cum se mişcă – parcă nu-i bărbat întreg. În locul tău, Alvina m-aş feri să stau atâta vreme singură cu el în salon. Ai să intri în gura lumii.

— M-aş simţi flatată, răspunse Alvina râzând.

— Ce vrei să spui? se răsti domnişoara Pinnegar.

Din punct de vedere profesional, însă, domnul May era cât se poate de conştiincios. La cinci şi jumătate dimineaţa era în picioare şi ora şapte îl găsea pe drum. Ca o barcă goală în voia valurilor se lăsa purtat dintr-un loc în altul, şi-l găseai ba în Lumley, ba în Woodhouse, pe care-l colinda de la un capăt la altul. Era activ, operativ şi foarte descurcăreţ. Când găsea că treaba nu merge bine, se înfigea pe călcâie, cu mâinile la spate, şi dădea drumul la un torent de mustrări sacadate, ţăcănind ca un foarfece care taie aţele.

— De ce n-a fost încă conectat gazul? se repezi el în Arthur Witham. Ai zis ieri c-o să fie gata.

— N-au venit garniturile pentru ţevi.

— „N-au venit garniturile”. Dar ştiai de două săptămâni că ai nevoie de garnituri. De ce nu le-ai comandat din timp?

— Îmi ziceam c-o să găsesc pe aici unele potrivite.

— Îţi ziceai! Grozav! Treaba nu se face pe ce-ţi zici. Şi acuma îţi *zici* să comanzi din altă parte «sau ai şi comandat?

Arthur îl privi posac. Nu-l putea vedea în ochi. Dar domnul May fanda ca un spadasin.

— Sper că în sfârşit ai să treci la treabă. Eşti prea mocăit. Şi când îţi vin garniturile?

— Mâine.

— Cum? Iar o mai lungeşti o zi? Voi, în meseria voastră, nu ştiţi ce-i aia urgenţă? Mâine! Nici prin cap nu mi-ar fi trecut! Trebuia să fie gata de ieri şi mă mai amâni pe mâine? Vreau să cred că te gândeşti la *miercuri* când spui mâine, şi nu la mâinile lui mâine, sau mai ştiu eu la ce dată la care „îţi zici” c-ai să termini. Vreau să fie totul gata până mâine, miercuri! La aceste vorbe, domnul May îşi lăsă mâna prietenește pe braţul lui Arthur şi îşi înmuie tonul. Promiţi că-i gata totul până mâine?

— Nu crez că un altu’ ar face-o până mâine.

— Nu-mi spune ce-ar face sau n-ar face „un altu’”... Spune-mi că dumneata o faci.

— O fac dacă pot.

— Atunci e în ordine. Te rog să poţi – şi-ţi mulţumesc. O să-ţi fiu recunoscător dacă termini.

Arthur era furios dar n-avea încotro, trebuia s-o facă.

La începutul lunii octombrie sala era complet amenajată şi pretutindeni în Woodhouse fuseseră presărate afişe de reclamă pentru „Palatul de Divertisment Houghton”. Domnul May considera cuvântul „Palat” drept o ironie.

— Divertismentul îl vom oferi, spunea el. Dar în privinţa „Palatului”, să nu mai vorbim.

James, însă, plesnea de bucurie, ca să ne exprimăm ca oamenii din Woodhouse.

— Tata pluteşte în nori de atâta fericire, spuse Alvina.

— Zău? răspunse domnul May, descumpănit şi în gând urat.

James parcurgea cea mai agitată perioadă din viaţa lui. El desena afişele. Întâi trăgea nişte linii violete, sub care se putea citi, scris cu litere mari, negre: „PALATUL DE DIVERTISMENT HOUGHTON” Mai jos, scria cu litere mici: *„Inaugurarea va avea loc la Lumley, la 7 octombrie, orele 6.30 p.m”.* Unde îţi întorceai ochii dădeai peste dungile violete cu literele negre. Separat, picta reclamele programului, în albastru deschis şi roz, întocmai ca afişele de teatru. Şi dedesubtul acestora se putea citi un alt anunţ, scris cu litere verzi pe un fond galben: *„Ultimele solduri pentru lichidarea magazinului Houghton, din strada*

Knarborough, vor avea loc vineri 30 septembrie. Vă punem la dispoziţie articole la preţuri fixate de dumneavoastră”.

James îşi ieşise parcă din minţi. Strânse toate troacele pe care le mai găsi, le sortă în vrafuri, după criterii numai de el ştiute, apoi lipi anunţuri pe geamul vitrinei şi pe pereţii prăvăliei: *„Alegeţi ce vă place şi plătiţi cât doriţi”.*

Vindeau el şi domnişoara Pinnegar. Toate femeile din oraş dădură năvală. Suceau şi răsuceau mărfurile în mâini, iar James care abia de mai putea pridid, accepta preţurile care i se ofereau. Fără o vorbă. Singura condiţie era cumpărarea câte unui singur articol de fiecare dată. „Câte unul, numai un singur articol, vă rog!” Şi se adunau mormane de monezi de câte trei pence. Abia spre seară făcu unele derogări de la regula impusă.

Pe la unsprezece noaptea magazinul aproape că se golise de mărfuri şi o sumedenie de femei cumpăraseră lucruri care le erau inutile, la preţuri derizorii, fixate de ele. Epuizat, dar mulţumit, James închise pentru ultima oară prăvălia. A doua zi strânse din magazin tot ce-i mai aparţinea, baricadă uşa dintre locuinţă şi prăvălie, iar băcanul intră să preia localul gol. Luă de la James cheia de la intrare şi îşi puse băiatul să smulgă toate afişele lui Houghton şi să lipească în vitrină un anunţ nou. Acum, ca

să intre în casă, James şi ai lui trebuiau să meargă până la capătul străzii Knarborough, să cotească apoi pe strada Wellington, până în dreptul grajdurilor, şi să treacă apoi prin gangul care se deschidea acolo.

Dar nu-l deranja. Cu fiecare oră se apropia tot mai mult de inaugurarea „Palatului de Divertisment”. Era satisfăcut de domnul May; recunoştea că e un om iscusit. Iată, în sfârşit, Palatul pe picioare – deşi într-un echilibru cam şubred, strălucind de-ţi lua ochii, vopsit proaspăt în roşu-închis, de culoarea sângelui de bou. Pervazurile ferestrelor şi marginile uşii erau vopsite în albastru verzui şi galben. În faţa intrării construise o scăriţă de lemn şi înăuntru o podea nouă; primele rânduri de scaune erau îmbrăcate în pluş roşu, iar restul sălii fusese umplut cu bănci vechi de biserică. Minerii le recunoscură:

— Io-te băncile de la Capela veche.

— Ha, ha! Şi predica cine-o ţine?

Pricină de râsete şi de ironii. Şi cineva cu haz boteză „Palatul de Divertisment”, „Calvarul lui Houghton”, prin analogie cu o manifestare religioasă din Capelă care se numea „Calvarul lui Iisus” şi la care luau parte şi Alvina şi domnişoara Pinnegar.

— Încotro, Sorry?

— La Lumley.

— La „Calvaru” lu’ Houghton”?

— Da.

— I-o bătaie de joc.

Aşa discutau între ei minerii zgârciţi la vorbă, când se întâlneau unul cu altul. Dar să nu ne grăbim.

Domnul May se dăduse peste cap să organizeze programul primei săptămâni. Ca filme aveau: „Omul-pasăre”, care era un film norvegian despre schiori, pur documentar, lipsit de orice acţiune; „Omleta”, film comic, şi marele serial „Lupta cea mută”. Iar reprezentaţiile cu actori erau alcătuite din următoarele numere: întâi Miss Poppy Traherne, o tânără care apărea îmbrăcată în foarte numeroase fuste şi jupoane şi volane şi care se prefăcea, învârtindu-şi şi săltându-şi jupele, ba într-un crin de pădure cu ciorapi verzi, ba într-un curcubeu, o jerbă de artificii sau o ceaşcă cu farfurioara ei; era grozavă Miss Poppy Traherne. După ea apăreau fraţii Baxter, care se urcau unul în cârca celuilalt şi unul în capul celuilalt, şi stăteau ba în capul unuia din ei, ba fiecare în propriul cap, şi se căţărau fiecare pe umerii celuilalt de parcă fiecare era câte o scară de etaj, şi toţi trei la un loc erau un turn cu trei etaje în continuă mişcare, etajele de sus coborând şi

prefăcându-se în etajul de jos, iar cel din mijloc întinzându-se într-un etaj orizontal.

Reprezentaţiile urmau să fie deschise de Alvina, care avea să cânte la pian o uvertură stupidă, intitulată „Bun venit la toată lumea”. Avea trac şi era profund nefericită. Repetiţia generală a avut loc luni dimineaţă, sub conducerea domnului May. Alvina a executat uvertura şi după aceear a luat notele soioase de care Miss Poppy Traherne nu se despărţea niciodată, ca s-o acompanieze pe aceasta. Miss Poppy era foarte pretenţioasă, îşi învolbura fustele şi striga întruna: „Mai vioi, te rog” sau „Mai lent”, pe un ton arogant, imperios, sufocat de evantaiul volanelor care i se urcau până în cap.

— Cântă mai expresiv! porunci ea când se prefăcu în crin de pădure, cu o voce în care vibra extazul.

Dar Alvina nu putu înţelege comanda peremptorie: „Cu forţă, cu mai multă vigoare!”, când domnişoara se prefăcu în ceaşcă cu farfurioară. Poate că se dorea a fi o ceaşcă cu ceai tare.

Până la urmă îşi reluă vechea identitate şi întrebă cu răsuflarea tăiată şi cu vocea răguşită dacă numărul ei era cel cu care se deschidea spectacolul. Uvertura „Bun venit la toată lumea” nici nu conta pentru ea. Când domnul May

îi confirmă că ea era primul număr, domnişoara protestă gălăgios. James Houghton încercă s-o potolească, spunându-i că performanţa ei va fi precedată de un cuvânt de deschidere rostit de el. Miss Poppy se uită la el ca la un ceas cu cuc, aşteptând până isprăvi de strigat „Cucu!”. Şi după aceea se porni iar:

— Doar n-ai să ţii cuvânt de deschidere în fiecare seară! Şi săptămâna are şase seri.

Îi „închisese gura. Până la urmă, o împăcă domnul May, luând hotărârea să deschidă el spectacolul, prefăcându-se într-un câine boxer – îi asigură pe toţi că are costumaţia necesară în valiză – şi jucând, împreună cu unul din fraţii Baxter, sceneta „Bucăţica de zahăr”. Şi astfel Miss Poppy îşi păstră neîntinată virginitatea profesională.

Dincolo de scenă, o cortină de jumătate de metru despărţea cabinele pentru „doamne” de cele pentru „domni”. Când nu cânta la pian, Alvina şedea în cabina doamnelor, sau când aceasta era prea aglomerată, se aşeza pe treaptă. Urmărea cum se machiau doamnele sau le mai ajuta cu câte ceva. De cealaltă parte a cortinei vedea picioarele „domnilor”, în pantofi scâlciaţi, şi auzea glasurile lor vulgare. Câteodată se purta, prin cortină, câte o discuţie trivială, pentru că majoritatea actorilor se ştiau

între ei. Erau foarte prietenoşi pe faţă şi se mâncau unii pe alţii pe la spate.

Alvina se simţea foarte derutată. Se comporta cu multă amabilitate – ’chiar mult prea amabil – cu actriţele. Ele însă o tratau cu impertinenţă familiaritate, cu aere zeflemitoare şi chiar cu dispreţuitoare superioritate, văzând că domnul May îi acordă o atenţie deosebită şi respect. Iar Alvina era derutată şi ameţită şi parcă nu se mai regăsea.

În cele din urmă sosi şi seara premierei. Tatăl ei mai descoperise într-un colţ o bluză de mătase roz pentru ea şi un pieptene înalt, cu strasuri. Dar Alvina se împotrivi să le poarte. Voia să fie îmbrăcată în bluza ei neagră şi fusta neagră, şi să se pieptene ca de obicei. Domnul May îi ţinu partea:

— *Certamente.* Doar nu ea trebuie să atragă atenţia!

Domnişoara Pinnegar o însoţi până la Lumley şi când dădu cu ochii de „stabilimentul” roşu ca sângele de bou, cu lampioane de gaz la intrare, izbucni în plâns. Ea vedea pentru prima oară „Palatul”. Intră cu Alvina prin spate, şi o conduse până la cabina înghesuită ca o cutie de sardele. Dar când dădu peste Miss Poppy, cu părul ei galben platinat şi pantalonaşii verzi cu volane de dantelă, o rupse

la fugă. Sărmana domnişoară Pinnegar! Se opri afară, pe pajiştea cu iarbă zdrenţuită din faţa „Palatului”, înţesată acum de o hoardă de golani veniţi să caşte gura. Biata de ea plângea amarnic. Noroc că-şi pusese o voaletă. Pe urmă înaintă vitejeşte spre intrare şi urcă scăriţa de lemn. Publicul începuse să intre în sală. Pe geamul casei de bilete, se vedea faţa lui James.

— Unul, rosti el cu ton profesional, rupând un bilet. Dar când văzu cine era, spuse: A! *dumneata* poţi intra fără să plăteşti.

— Ba nu! îl înfruntă ea şi puse pe tejghea cele patru pence pe care degetele lacome, înnegrite, ale lui James le înşfăcară pe dată, în timp ce tânărul aflat în spatele domnişoarei Pinnegar o înghionti ca să intre mai repede.

— Bilet de patru pence, loc jos la mijloc, o informă controlorul de la uşă.

Domnul May se oferi să o plaseze pe un scaun îmbrăcat în pluşroşu, dar domnişoara Pinnegar refuză, se îndreptă spre o bancă de lemn şi se aşeză.

Sala era supraaglomerată şi publicul zbiera, fluiera şi tropăia. Scena era încă acoperită de cortină. James contractase reclame publicitare cu foştii lui colegi negustori, aşa încât cortina era un adevărat colaj de

anunţuri locale. În centru trona un porc rotofei şi o plăcintă planturoasă cu carne, iar din râtul porcului ieşeau cuvintele: „Ştiţi unde pot fi găsit. În plăcintele lui Frank Churchill, Knarborough Road, Woodhouse”. Numele vecinului lui James, „W.H. Johnson” era încercuit de o pălărie, un guler şi o cravată, nişte bretele şi o umbrelă. Şi alte reclame de acelaşi gen. În ansamblu, creau o atmosferă de intimitate familială. Dar domnişoara Pinnegar, pe banca ei de lemn, simţea că se sufocă.

În sfârşit, se făcu şi ora de începere a reprezentaţiei, iar minerii nerăbdători începură să şuiere şi să bocănească în podea. Ăsta era publicul pasionat, înfierbântat, pe care şi-l visase domnul May. Se repezi afară să-l scoată pe James din ghişeul de bilete şi să-l aducă în faţa cortinei pentru cuvântul de deschidere. Dar James, fascinat de şuvoaiele de monezi care i se rostogoleau pe sub degete, nu se îndura să se mişte de la casă, şi cei doi se luară aproape la harţă. Până la urmă, domnul May a putut să fie văzut fugărindu-l pe James, ca pe o găină speriată de tăiere, pe coridorul lateral, şi de acolo pe scenă.

James se proţăpi în faţa cortinei ilustrate, apoi se înclină în faţa publicului şi începu să bâiguie ceva care se pierdea complet în gălăgia generală. Dar zarva încetă şi fluxul

cuvântării se revărsă din plin. Toată lumea era însă sătulă peste cap de vorbăria lui James şi începu să se agite zgomotos.

— Renunţă! Renunţă! îi şopti domnul May care se afla jos, lângă scenă.

Ţi-ai găsit! James ar fi fost în stare să propovăduiască întreaga noapte. Domnul May, înnebunit, îi făcea semne disperate Alvinei care stătea nemişcată la pian, apoi alergă pe scenă. Îşi înălţă vocea acoperindu-l pe James, care fâlfâia de zor din mâinile înnegrite de monezile de aramă. Alvina atacă primele acorduri din uvertura „Bun venit la toată lumea!”, cu toată forţa şi solemnitatea de care se simţea în stare.

Domnişoara Pinnegar stătea împietrită ca un sfinx – exact ca un sfinx. Nici ea nu-şi dădea seama ce gândeşte. Dar se uita la James cu o privire neclintită. Din când în când îi arunca Alvinei o privire îngrijorată. Fata cânta de zor. Domnişoara Pinnegar ştia că Alvina era obligată să clămpăne la pian până când domnul May îi dădea semnalul că terminase cu „costumaţia” de câine boxer.

O tremurare a cortinei; Alvina încheie uvertura. Şi când cortina se ridică, domnişoarei Pinnegar îi scăpă de pe buze un „Nemaipomenit!” rostit cu glas tare.

Câinele boxer îşi cerşea bucăţica de zahăr cu o naturaleţe de un comic irezistibil. Publicul se prăpădea de râs. Alvina îl urmărea cu mâinile împreunate în poală. Sceneta a avut un succes colosal.

Din nou jos cortina. Pianul intonă primele măsuri din „Marşul toreadorului” – după care alunecă în cântecele lui Miss Poppy. Melodie romantică. Miss Poppy făcută ghem pe podea, învelită într-un şal verde, o rădăcină acoperită de iarbă. Apoi o gradată înălţare şi desfoiere până la izbucnirea în floare a unui superb crin de pădure. Cortina şi urlete de ovaţie din partea minerilor. Crinul e o floare care răspândeşte un farmec mistic, enigmatic.

O cascadă de acorduri la pian. Furtuna după care avea să răsară curcubeul. Ridicare de cortină – Miss Poppy făcând piruete până când multiplele fuste i se umflă ca suflate de vânt, se înalţă şi se boltesc într-un curcubeu multicolor deasupra picioarelor acum negre. Lămpile de pe scenă pâlpâie, Miss Poppy e ca o flacără în culorile spectrului.

Cu toate acestea, curcubeul se bucură de mai puţin succes decât crinul. În schimb jerba de artificii, executată la sfârşit într-un singur picior şi urmată apoi de un graţios salt în aer, e salutată iar cu urlete admirative.

Miss Poppy era convinsă că punctul culminant al performanţei ei îl constituie ceaşca pe farfurioară. Dar publicul, cu gusturi vulgare ca întotdeauna, nu se arătă de acord cu ea.

Alvina se ridică de la pian şi iese împreună cu Miss Poppy. Îi ia locul la pian domnul May, cu o detaşare de profesionist şi se dezlănţuie în acordurile menite să acompanieze etajele zburătoare ale fraţilor Baxter. Alvina, palidă, se năluceşte ca o fantomă în spatele scenei.

Lumina se stinge: chiote şi zgomot de pupături în întuneric – apoi, pe ecran, dârdâiala, titlul tremurător: „Omul-pasăre”. Aparatul de proiecţie e o rablă, iar domnul May nu e prea priceput. Tropăieli şi fluierături. Se aprinde din nou lumina: „Ciooocolaata, un penny bucata! Ciooocolaata, un penny bucata!”, întocmai ca în coşmarul Alvinei. Urmează filmul „Omleta”, după care, pauză. Se aprind luminile.

Domnişoara Pinnegar scoase un suspin adânc şi îşi împreună mâinile. Privea fix în faţa ei. În ciuda indignării, în ciuda pudorii şi bunei cuviinţe ofensate, se simţea aţâţată. Dar era conştientă că e un fenomen nesănătos. Vânzătorul îi răcnea în ureche „Ciooocolaata!” Dar parcă nici nu-l auzea. Privirea nu i se clintea. Când o văzu însă

pe Alvina făcându-i semne şi zâmbindu-i din fosa de sub scenă, simţi că-i dau lacrimile. Era copleşită de tot ce se întâmpla. Şi o indigna expresia excitată a Alvinei. Când trecu prin faţa publicului şi se instala din nou la pian, executând tulburătorul „Vals al visurilor”, Alvina părea la fel de înfierbântată ca şi tatăl ei. James, fireşte, se foia şi tremura şi se zbânţuia pe lângă public, ca o codobatură la ţărmul lacului.

În partea a doua a spectacolului urma o nouă scenetă comică, executată de doi dintre fraţii Baxter travestiţi în femei, de Miss Poppy travestită în bărbat, şi de doi oameni din sat care jucau rolul gardianului şi al contelui. Piesa a fost apreciată. Iar la sfârşit, s-a proiectat primul episod din „Lupta cea mută”.

Când se făcu iar lumină Alvina execută cu emfază imnul regal, publicul se scula în picioare, dar nu în linişte, ci sfârâind ca untdelemnul când iei tigaia de pe plită. James Houghton începu un discurs de mulţumire, exprimându-şi speranţa că... Dar nimeni nu stătu să-l asculte.

Domnişoara Pinnegar rămase s-o aştepte pe Alvina, iar Alvina, agitată la culme, rămase să-i aştepte pe domnul May şi pe tatăl ei.

Domnul May începu să se fudulească în localul gol.

— Ei, se adresă el domnişoarei Pinnegar, fluturându-şi pumnii în faţa ei. Acum ce mai zici?

— A ieşit foarte bine.

— Foarte bine? Puţin spus. O adevărată explozie în sală. Nu?

Şi începu să râdă strident, excitat.

James, închis în ghişeul de bilete, număra năucit monezile şi le vâra în valiza pe care o adusese cu acest scop. Ceilalţi fură nevoiţi să-l aştepte. În sfârşit îl văzură închizându-şi valiza.

— Ei, îl apostrofă domnul May. Încasări bune?

— Moderate, răspunse James răguşit de emoţie. Moderate.

— Moderate? Vai, vai! făcu domnul May luând valiza în mână.

James dădu să i-o smulgă.

— Încearcă, te rog, să vezi cât de grele sunt încasările moderate, se adresă domnul May Alvinei, pasându-i valiza.

— Doamne! se minună Alvina, trecându-i domnişoarei Pinnegar valiza.

— De necrezut! exclamă aceasta, şi-i dădu înapoi lui James valiza. Dar vorbea cu răceală.

După ce stinse felinarele cu gaz, domnul May se

îndreptă spre ei, prin sala goală şi cufundată în întuneric, ţinând o lanternă în mână.

— *Acest le premier pas qui coute*[9]*,* comentă el într-o franceză cu accent american.

Apoi încuie uşile şi vârî cheile în buzunar.

James mergea alături de el fără să vorbească, îndoit din cauza greutăţii valizei cu bani.

— Tată, la cât se ridică încasările? îl întrebă Alvina cu voioşie.

— Nu ştiu, încă n-am numărat, o repezi el.

Ajuns acasă, se grăbi să urce în chilia lui de pustnic. Mătură cu mâna tot ce se găsea pe masă, apoi începu să scoată cu dibăcie din valiză pumni întregi de monezi, pe care le aranjă una peste alta, în mici coloane, pe sortimente. În spate, o divizie de pence dolofane; fiecare coloană conţinea câte douăsprezece piese; acestea erau soldaţii simpli, cafenii, groşi. În faţa lor se înşira avangarda, coloanele suple ale jumătăţilor de penny. Într-un plan mai apropiat, comandanţii, o coloană solidă de jumătăţi de coroană, şi mai în faţă, câţiva ofiţeri superiori, importanţi – coloana de florini – adică generalii şi coloneii, apoi, pe lângă ei, căpitanii – şilingii, şi o ceată de

[9] Primul pas este cel greu (fr.).

locotenenţi argintii, monezile de şase pence. În capăt, toboşarul lung şi slab, o coloană subţire de monezi de trei pence.

În acest aranjament militar puteai descoperi toate armele: regimentul de dragoni solizi format din monedele lătăreţe de un penny, grele şi înfipte; infanteria uşoară alcătuită din jumătăţile de penny, comandată de impozantul general al jumătăţilor de coroană, raportând statului major constituit din coloneii florini şi căpitanii şilingi, alături de care se ţineau veselii şi chipeşii locotenenţi de şase pence, şi, uitat de toţi, slăbănogul toboşar de trei pence.

James nu-şi mai putea lua ochii de la armata lui. O iubea pătimaş. Îi plăcea să vadă masa împovărată de greutatea ei. Vedea în pencele de aramă o boltă îngreunată de nori, gata să se deschidă pentru a-i revela soarele unor bogăţii încă necunoscute; iar în argint, o rază de lumină ce-i va călăuzi paşii pe calea norocului. Masivitatea monezilor părea să-l excite, senzual, şi-i dădea fiori de plăcere. Monezile arămii, roşiatice ca nişte ploşniţe îmbuibate de sânge, păreau animate de o viaţă proprie, iar argintul părea să se avânte într-un mirific zbor.

Capitolul şapte

Natcha-Kee-Tawara

Prietenia dintre Alvina şi domnul May era din ce în ce mai strânsă şi gurile rele şuşoteau. Nimeni nu şi-ar fi putut închipui cât de ostil era domnul May faţă de orice provocare venită de la o femeie. Nimeni nu şi-ar fi putut închipui că era atât de ataşat de Alvina tocmai pentru că aceasta se comporta ca o soră faţă de el, biet om singur şi zbuciumat; o soră fără trup. Căci domnul May, deşi era un hedonist, cu o înclinaţie narcisistă faţă de propriul lui trup, avea oroare de trupurile altora.

Aprecierea lui în ce o privea pe Alvina era: „E o fiinţă dominată de spirit, care ignoră orice legătură trupească”.

Odată îi argumentă şi Alvinei, în felul lui candid, cum vedea el situaţia:

— Prieteniile sunt de două feluri, fizice şi spirituale. Legăturile fizice sunt vremelnice, trecătoare. Certamente te atrage fizic o persoană, te arăţi ataşat de ea şi te străduieşti să te porţi cât mai decent. Legătura e decentă cât timp o menţii tu astfel. Dar atracţia fizică e trecătoare,

ştii şi dumneata. Durează o săptămână sau două, o lună sau două. Dar din capul locului eşti conştient că va înceta – mai devreme sau mai târziu. Pe când legătura spirituală e de cu totul altă calitate. E o legătură durabilă, eternă. În măsura în care ceva uman (el pronunţa *human) poate* fi etern.

Când vorbea astfel, îşi împreuna mâinile ca un îngeraş. Şi era sincer, în măsura în care ceva *human* poate fi sincer.

Alvina era bucuroasă să fie una din legăturile lui spirituale şi eterne, să existe pentru el doar *în abstractu.* Pentru că, din punct de vedere fizic, domnul May nu o atrăgea câtuşi de puţin. Fiziceşte, nici măcar nu exista pentru ea, dimpotrivă, părea complet absent. Dar candoarea lui stârnea şarpele ironiei din sânul ei.

— Şi soţia dumitale din care categorie face parte?

— Ah, soţia mea! Ce supliciu! Când am cunoscut-o am comis greşeala de a încerca să unesc cele două categorii, să le contopesc într-o singură persoană. Şi rezultatul a fost catastrofal: am căzut cu fundul între două luntre. Şi ce mai căzătură! îţi închipui cum mă zbăteam între cele două luntre. Dar ea a încercat să mă înece, răsturnându-le. S-ar fi zis că n-o să mă mai pot redresa niciodată. Şi ştii care

era situaţia? Când mie îmi dădeau ghies chemările fizice, ea se afla într-o dispoziţie spirituală – nu-mi oferea decât citate din Bernard Shaw şi băi în chip de cină. Şi viceversa, când eu aveam elanuri spirituale, ea mi se arunca de gât. Şi accesele „fizice o apucau numai dimineaţa, numai dimineaţa când mă grăbeam să plec la îndeletnicirile mele. Fără greş. Ce zici de asta? Nimic nu poate fi mai iritant. Mai bine nu-mi mai aminti! Doamne, prin ce-am trecut! E de mirare că am supravieţuit. Zău că da! Deşi văd că zâmbeşti.

Alvina nu zâmbea, ci râdea cu poftă. Dar îi plăcea prietenia cu omuleţul acela ridicol.

Domnul May şi-a cumpărat un pardesiu nou, care, în sfârşit, îi venea pe măsură, şi o pălărie elegantă de fetru. Ba Alvina a putut zări, odată când domnul May s-a întins pe canapea, că-şi luase şi o cămaşă nouă, bleu, şi jartiere roşii, mercerizate. Îşi pusese întrebarea unde găsise aşa ceva şi din ce bani putuse să le cumpere. Dar le cumpărase.

James era complet absorbit de realizarea lui sau, mai curând, de ultimele două silabe: de zarea care i se deschidea. Pentru moment era satisfăcut – sau aproape, aproape. Bani ieşeau cu ghiotura. Dar era nevoit să

plătească toate datoriile în care se băgase pentru a cumpăra baraca şi mobilierul; aşa încât, din movilele de pence încasate se alegeau, până la urmă, foarte puţine lire de depus la bancă.

„Calvarul lui Houghton” se bucura de succes. Dar nu permanent. În serile ploioase, localnicii din Woodhouse nu se duceau până la Lumley, care era una din acele aşezări deprimante, negative, lipsite de orice fel de farmec. În acea zonă deluroasă, cu creste ondulate şi văi înguste şi întunecoase, numai târgurile căţărate pe culmile dealurilor, ca Woodhouse, Hathersedge şi Rapton erau prospere, în timp ce satele cuibărite în văile triste constituiau doar locuri de muncă, dar nu şi de plăcere. Numai James putuse avea ideea de a-şi plasa calvarul jos în vale, în satul înecat în praful ruginit al topitoriilor şi al olăriilor, din care niciodată nu se putea înfiripa vreo speranţă.

Visase să aibă săli arhipline, seară de seară şi, după un timp, să urce preţul biletelor. Dar aşa cum stăteau lucrurile, nu întrezărea nicio şansă de scumpire a tarifelor. Costul biletelor lui era mai mic decât al celor de la cinematograful „Empire” din Woodhouse. Palatul lui, din cauza poziţiei, era de categoria a doua. Acum îşi lega

speranţele de linia nouă de tramvai care se construia la Knarborough, pentru a face legătura între toate satele din ţinut – din ţinutul acela posomorât – urmând să treacă prin Woodhouse, Lumley, Hathersedge, cu staţia terminus la Rapton. Când avea să intre în funcţiune tramvaiul, neîndoielnic se vor înghesui la el toţi tinerii şi fetele din ţinut. Astfel încât James privea la zarea trandafirie a viitorului, repetând mereu:

— Când o să înceapă să circule tramvaiul, am să cumpăr un aparat de proiecţie nou, cu obiective mai bune, şi o să extind teatrul.

Domnul May evita să discute cu Alvina probleme de afaceri. Cu toate astea, o întrebă odată în primul an după deschiderea Calvarului:

— Cum ţi se pare că evoluează teatrul?

— Cred că n-a evoluat deloc faţă de început.

— Asta-i drept. Adevărul adevărat. Şi care crezi că-i cauza? Reprezentaţiile sunt doar pe gustul spectatorilor.

— Da, le acceptă. Dar le acceptă numai când participă la un spectacol, şi a doua oară nu mai vin. Ei ştiu că suntem mai ieftini, şi vin la noi pentru că nu le dă mâna să se ducă la „Empire” sau la sala din Hathersedge. Suntem un fel de înlocuitor, asta suntem.

Domnul May îşi fixă cu gravitate ochii albaştri asupra Alvinei, luându-şi o expresie amărâtă şi puţin speriată, începea să se teamă de eşec...

— Şi de ce crezi că se întâmplă aşa?

— Pentru că spectatorilor nu le plac spectacolele cu actori.

— Dar uiţi cum aplaudă şi cât sunt de încântaţi?

— Da, când se află în sală şi văd spectacolul sunt încântaţi. Dar nu mai vin a doua oară. Preferă să se ducă la „Empire” unde se dau numai filme. Ceea ce, pentru patron, e mai puţin costisitor.

Domnul May o privi înspăimântat.

— Eu nu sunt de părere că publicul vrea numai filme. Nu cred că preferă să vadă numai imagini pe pânză, stărui el, străduindu-se să fie convingător.

Domnului May filmele nu-i plăceau deloc. Interesul lui se îndrepta numai spre performanţele umane, spre jocul actorilor vii, palpabili.

— Nu cred că ai dreptate, urmă el; o reprezentaţie artistică bună impresionează mai mult decât orice film.

— Ştiu, dar nu cred că oamenilor le place să fie impresionaţi în felul ăsta.

— În care fel? întrebă domnul May descumpănit.

— Nu le place să fie impresionaţi de performanţele artiştilor. Cred că-i invidiază.

— O, asta-i o prostie! sări domnul May de parcă s-ar fi tras cu puşca în el. Iartă-mi expresia. Certamente, altceva am vrut să spun. Crezi că băieţii ăştia din mină şi fetele lor îi invidiază pe artişti pentru talentul lor? Pentru că ei nu sunt în stare să facă ceea ce fac artiştii?

— Sunt convinsă.

— Refuz să cred aşa ceva, răspunse domnul May zâmbindu-i Alvinei cu reproş, de parc-ar fi fost un copil care a făcut o poznă. Subestimezi natura *humană.*

— Găseşti? E drept că niciodată n-am preţuit-o prea mult. Dar am convingerea că oamenii de genul celor de aici îi invidiază pe cei care fac ceva sau au ceva ce ei nu pot face sau avea.

— Refuz să cred, repetă domnul May. Nu pot fi atât de mărginiţi. Atunci cum de nu-i invidiază pe actorii din filme, care fac lucruri mult mai speciale?

— Pentru că nu văd în ei oameni vii, reali. Filmele sunt nişte poze, ca acelea din „Daily Mirror”. Şi pozele nu trăiesc. Nu au viaţa lor proprie şi nu trăiesc decât prin cei care le privesc. Şi le dau senzaţia că ei, cei ce le privesc, sunt adevăratul motor al acţiunii.

— Vrei să spui că filmele îi fac pe mineri să simtă că ei sunt motorul acţiunii? Cum vine asta? Adică se identifică cu personajele filmului?

— Da – participă direct la tot ce văd – şi în acele clipe nu mai există nimic altceva în afară de ei. Asta e. Cu un film se pot identifica, dar cu un actor viu, nu. Cu actorul se confruntă, faţă în faţă. Şi asta le dă complexe.

Domnul May o privi disperat.

— Nu cred că oamenii sunt făcuţi astfel – cel puţin oamenii normali. Eu, de pildă, nu pot gusta decât personalitatea vie, personalitatea aparte a unui actor. De asta ador reprezentaţiile.

— Da, şi prin asta te deosebeşti de ceilalţi.

— Crezi?

— Da. Nu încerci trăirile lor.

— Nu încerc trăirile lor? Ce înţelegi prin asta? Că ei sunt mai sensibili decât mine?

— Nu mai sensibili, ci mai moderni. Dumneata poţi gusta lucrurile care te depăşesc. Dar ei nu. Ei nu pot gusta decât lucrurile cu care se pot identifica. Se feresc de orice îi depăşeşte. Şi de asta preferă filmele. Personajele acţiunii sunt ei, pe tot parcursul desfăşurării filmului.

Domnul May continua să nu înţeleagă.

— Nu mi-e clar ce spui, îi răspunse cu oarecare ironie, ca şi cum Alvina debita nişte caraghioslâcuri.

— Dumneata nu-i cunoşti. Nu înţelegi oamenii de aici. Nu ştii cât sunt de plini de propria lor importanţă.

Domnul May continua să o fixeze, dezorientat.

— Deci, în concluzie, crezi că ar trebui să renunţăm la reprezentaţiile cu actori şi să dăm numai filme, cum face „Empire”?

— Bănuiesc că ar fi mult mai bine.

— Şi cheltuielile ar fi mult mai mici. Dar ce plicticos ar fi! Pe *onoarea* mea, ar fi extrem de plicticos. Eu unul nu aş rezista.

— Pentru că aducem filme proaste. Ar trebui cumpărat un aparat nou şi ar trebui luate numai filme bune. Nu filme rupte şi tremurătoare ca ale noastre.

— Eu le găsesc destul de bune.

Aceasta era situaţia. Calvarul mergea, dar câştigurile erau din ce în ce mai mici. Veni vara şi câştigurile se subţiară şi mai vizibil. Dar James continua să fie optimist, îşi punea toate speranţele în tramvai şi construia castele de nisip, din moment ce nu putea construi nimic din cărămidă şi mortar.

Pe şoseaua Knarborough şi în valea Lumley lucrau, la

construcţia liniei, nişte trupe de marinari. Când coborau dealul, seara, Alvina îi întâlnea ducându-se spre casă. Câţiva dintre ei îi plăceau. Aşa cum veneau pe drum, cu un mers legănat, păreau nişte surghiuniţi; şi aveau un fel de a te pândi, cu capul pe umăr, care o fascina şi o speria în acelaşi timp. Îi plăcea mai ales unul dintre ei, un blond înalt, cu faţa rumenă, ca bătută de vânturile mării şi de soarele arctic. Obişnuia s-o privească lung. Se ştiau bine din priviri. Dar îl privea lung şi pe domnul May, cel umflat în pene. Alvina încerca să-şi imagineze gândurile tânărului. Oare ce-o fi crezând în legătură cu domnul May? Şi care nu-i fu mirarea când îl auzi pe acesta din urmă exprimându-şi părerea, într-o seară când marinarii trecură pe lângă ei:

— Ce arătos e băiatul ăsta!

Şi ei şi băiatul întoarseră capetele în acelaşi timp, constatând că se uitau toţi trei unii după alţii. Alvina începu să râdă. Ar fi preferat să se afle alături de marinar. Se cam săturase de aerele domnului May.

Alvinei îi plăcea „Palatul de Divertisment” şi schimbarea pe care o provocase în existenţa ei. Accepta totul şi comportamentul ei devenise ceva mai vulgar. Era o *declassee,* îşi pierduse manierele de doamnă. Celelalte

fiice de negustori se îndepărtaseră de ea sau o priveau cu dispreţ. Toată lumea era convinsă că „se încurcase” cu domnul May.

Dar Alvinei nu-i păsa nici cât negru sub unghie. Ba chiar îi tăcea plăcere. Îi plăcea să se simtă *déclassée* şi exclusă din „societatea bună”. Părea, în sfârşit, să-şi fi definit identitatea. Râdea de ea însăşi în timp ce făcea naveta între Woodhouse şi Lumley, între Casa Manchester şi „Palatul de Divertisment”. Râdea când dădea cu ochii de afişele de reclamă ale tatălui ei. Râdea când citea anunţurile senzaţionale publicate de James în gazeta „Woodhouse Weekly”. Râdea văzând că tinerii din Woodhouse o priveau de sus, ca pe un soi de măscărici pus să-i distreze. Fusese izgonită din graniţele perimetrului social; Şi lucrul acesta îi făcea plăcere.

Situaţia era extrem de amuzantă. Nu numai pentru că avea o ocupaţie permanentă, dar pentru că avea contacte cu lumea „artiştilor”. Săptămână de săptămână vedetele se schimbau – de obicei erau trei sau patru. În fiecare luni după-masă făcea câte o repetiţie cu actorii, apoi îi acompania seară de seară şi, de două ori pe săptămână, la matineu. James organizase şi două matinee; de fiecare dată, venea şi oarecare public. Deci Alvina avea ocazia să

cunoască toate aceste păsări ciudate de la periferia scenei. Îi găsea foarte asemănători între ei: neglijenţi, aiuriţi, total indiferenţi la ceea ce se numeşte morală, „având propria lor filosofie de viaţă, dar şi extrem de susceptibili. De cele mai multe ori, impulsivi. Da, aveau filosofia lor de oameni care se înfruntă din greu cu viaţa şi a căror sensibilitate s-a bătătorit. Nu s-ar putea spune că-i *plăceau* Alvinei – nu-i atingeau coarda afectivă. Dar o amuzau. Erau diametral opuşi normelor şi standardelor din Woodhouse, unde fiecare obiect sau fiinţă avea un preţ şi o etichetă. Erau oameni fără căpătâi. Nu se sinchiseau cine eşti sau cine nu eşti. Nu erau mânaţi decât de orgoliul lor profesional, foarte sensibil, şi de nimic altceva. Alvina îi urmărea cu interes. Nu prea ştiau de pudoare. Când un june prim îşi vâra capul pe sub perdele şi Colombina era în pantalonaşi, i se spunea, uneori, să-şi vadă de treabă, dar nimeni nu se scandaliza. Doamnele purtau pantalonaşi şi ciorapi negri din mătase, ceea ce nu părea deloc şocant, nu mai mult decât perucile şi mustăţile false. Toate acestea nu erau decât elemente de recuzită. Iar imoralitatea – cum se manifesta aceasta? Destul de ponderat. Cei mai mulţi dintre bărbaţi erau mai interesaţi de o sticlă de whisky decât de sexualitate, iar femeile erau

bune camarade şi vedeau în bărbaţi, în primul rând, partenerii lor de scenă – chiar când interpretau o scenă amoroasă, trivială. În raporturile lor nu era nimic obscen. Lucruri nu deosebit de ieşite din comun.

Artiştii erau de obicei cazaţi în camere închiriate de domnul May într-o casă din Lumley. Dar când se nimereau unii actori mai deosebiţi, le închiria camerele în casa mai arătoasă a unei văduve din Woodhouse. Nu-i lăsa niciodată Alvinei asemenea atribuţii, decât în cazul casei văduvei, pe care o cunoştea bine pentru că slujise cândva în Casa Manchester, ba chiar venea şi acum uneori să o ajute la curăţenie.

Da, erau nişte indivizi curioşi, extravaganţi, saltimbancii aceştia. Unii erau inventivi, imaginativi, şi mulţi dintre ei trăgeau zdravăn la măsea. Foarte mulţi trecuseră de tinereţe. Şi mulţi, în viaţa de zi cu zi, păreau complet absenţi. Oameni uitaţi de Dumnezeu, abandonaţi. Făpturi ciudate, dintr-o altă specie, de cele mai multe ori disperaţi, depăşiţi de viaţă. Cinematograful era o concurenţă care ameninţa să-i anihileze.

Alvina avusese un flirt serios cu un muzicant care cânta la flaut şi la piculină. Un bărbat în jurul a cincizeci de ani, frumos, deşi cu tendinţă spre îngrăşare. În stare de trezie,

era timid şi rezervat. La beţie, însă, avea o – vervă colosal de amuzantă – era fermecător. Alvina fusese aproape îndrăgostită de el. Dar ce beţiv era! Până la urmă a plecat şi Alvina nu a mai aflat nimic despre el.

Un altul, un actor cu mutră de american, bine ras, dar palid şi cu o înfăţişare cam şubredă, a lăsat-o total indiferentă, deşi o copleşea cu o amabilitate cavalerească. Era drăguţ, dar ei nu-i spunea absolut nimic. Pe Alvina o fascinau ciudăţeniile, de pildă dresoarea de dihori care punea bietele animale să execute tot felul de giumbuşlucuri, sau japonezul tatuat pe tot corpul, care dintr-o simplă mişcare a mâinii dobora la pământ pe oricare miner. Oameni bizari, dar foarte departe de ea – aflaţi la distanţe kilometrice. Şi tare ar mai fi vrut Alvina să anuleze aceste distanţe. Mai cu seamă în cazul japonezului, care apărea pe scenă aproape gol, îmbrăcat însă în ameţitoarele lui tatuaje. Cum o mai fascinase vulturul ce-şi lua zborul, cu aripile larg deschise, între umerii lui, sau arabescurile complicate de pe fesele pline. Nu era voinic, dar bine făcut, şi nu avea un fir de păr pe trupul mătăsos, complet tatuat. Pielea îi părea albastră, din cauza tatuajului siniliu, cu unele punctuleţe roşii, strălucitoare, în jurul sfârcurilor pieptului şi al buricului, în

care intra gura şarpelui ce-i încingea şalele. Îi mărturisea Alvinei că suferise dese otrăviri ale sângelui pe parcursul tatuărilor. O fiinţă foarte ciudată, cu ochi negri oblici, o expresie imobilă a feţei şi o indecenţă de broască. O înspăimânta. Dar când îl vedea îmbrăcat şi arătând ca un eurojaponez comun, banal, îl găsea şi mai înspăimântător. Pentru că faţa lui, netatuată, era galbenă, scofâlcită, înfricoşătoare, şi avea un ochi deschis şi unul strâns închis, ca un ciclop. Şi zâmbea tot timpul oribil, obscen. Imaginaţi-vă ce apariţie senzaţională constituia japonezul în Woodhouse, pe o dimineaţă cu soare: o lepădătură a Orientului, în haine ieftine şi pantofi cu tocuri roase. Cum ai fi putut bănui vulturul falnic dintre umerii lui, şarpele sinuos de pe şale, muşchii mlădioşi?

Şi iarăşi trecu vara şi veni toamna, iarna urma să fie mai favorabilă pentru James, întrucât în ianuarie trebuia să intre în funcţiune tramvaiul.

Pentru prima săptămână de circulaţie cu tramvaiul, James ţinea să organizeze un program cât se poate de atractiv. Domnul May începu prospecţiunile din timp. Punctul de maximă atracţie era trupa Natcha-Kee-Tawara. O trupă alcătuită din cinci actori: Madame Rochard şi patru tineri. Indieni Piele Roşie autentici; unul dintre indieni,

elveţianul de limbă germană, era un bun cântăreţ jodler, alt indian, elveţianul francez, era un comic talentat, cu un marcat accent franţuzesc. Madame Rochard, împreună cu germanul, interpreta o farsă irezistibilă cu două personaje. Însă numărul lor senzaţional îl constituia, desigur, piesa cu pieile roşii Natcha-Kee-Tawara.

Trupa urma să sosească în cea de a treia săptămână a lunii ianuarie, într-o duminică seara. Veneau din satele olarilor. În acea duminică seara, când se întoarse de la slujba religioasă, Alvina o găsi pe doamna Rollings, văduva, fosta lor slujnică, aşezată în living-room şi discutând de zor cu James, care părea foarte alarmat! De când cu „Calvarul”, James se ducea tot mai rar la Capelă. Îmbătrânise mult şi mersul îi devenise şovăielnic, tremurător, iar duminica era unica seară când se mai putea odihni şi el. Mai cu seamă că în acea anume duminică era frig şi lapoviţă, iar James tuşea rău de câtăva vreme. Aşa încât rămăsese, prudent, acasă.

Văduva Rollings ţinea în mână o sticlă, ca să se ducă la farmacie şi să cumpere sirop de tuse, pentru că Madame răcise îngrozitor. Dar nu-l găsise pe farmacist, care era la Capelă, aşa că urma să se ducă din nou, după ora opt.

Trupa, adică Madame şi cei patru băieţi, sosiseră fix la

ora şase. Doamna Rollings povestea că Madame era o femeie măruntă şi durdulie, şi se văicărea întruna că răcise la plămâni. Mereu îşi punea mâna pe piept şi încerca să răsufle adânc, ca să constate dacă respiră bine, dar se auzea un hârâit. Doamna Rollings o sfătuise să-şi vâre picioarele într-un lighean cu apă fierbinte şi muştar, dar Madame nici nu voia să audă şi cerea un sirop care să-i degajeze pieptul. Cei patru tineri erau politicoşi şi păreau cumsecade. Erau foarte ataşaţi de Madame. Aceasta îi ceruse să prepare nişte cotlete pentru tineri, şi unul pentru ea. Dar cum încerca să înghită o îmbucătură, îşi ducea mâna la gât. Unul dintre tineri se dusese în oraş, cumpărase nişte coniac pentru bolnavă şi şase sticle mari de bere pentru el şi ceilalţi actori.

James Houghton era extrem de îngrijorat de răceala care dăduse tocmai acum peste Madame. Îi punea văduvei aceleaşi şi aceleaşi întrebări, ca să-şi dea seama cât de gravă era situaţia. Dar doamna Rollings nu ştia mare lucru. James se încruntă amarnic. Dacă Madame n-o să poată să joace? Ce-o să se facă el? Era copleşit de anxietate.

— Alvina, ce-ar fi s-o însoţeşti pe doamna Rollings, să vezi cu ochii tăi cât de serioasă e boala?

— N-are rost să iasă Alvina din casă pe o vreme ca asta!

protestă domnişoara Pinnegar. Şi nici nu e decent să se ducă într-o casă cu patru bărbaţi. Ce învârteşte domnul May? El trebuie să se ocupe de problemele astea.

— Nu văd de ce nu m-aş duce, se împotrivi Alvina. Să caut numai dacă mai am pastile din alea pentru plămâni. Dacă e nevoie, am să-i fac şi o prişniţă, cum îşi punea mama.

Se duse sus să caute. O rodea curiozitatea să vadă cum arată Madame şi cei patru indieni ai ei.

O însoţi pe doamna Rollings la farmacie şi de acolo se duseră repede, prin lapoviţă, la casa văduvei, care se afla în apropiere. Chiar de la uşă auziră larmă de glasuri bărbăteşti. Dar în bucătărie nu era nimeni. Zgomotul răzbea din camera de la intrare.

Doamna Rollings ciocăni în uşa acestei încăperi.

— Intră! se auzi o voce dură.

Alvina intră în urma văduvei.

— Am adus siropul de tuse, îi anunţă doamna Rollings. Şi-a venit cu mine şi domnişoara Huffton să vază de bolnavă.

Aşezaţi în jurul mesei, erau patru bărbaţi tineri, cu mânecile suflecate şi cu câte o sticlă de bere în faţă. Plutea un puternic miros de tutun. Lângă soba în care

ardea un foc zdravăn, şedea o femeie grăsună, palidă la faţă, cu ochi negri aprinşi de febră, şi sprâncene negre, arcuite. Îi puteai da orice vârstă între patruzeci şi cincizeci de ani. În părul negru, frumos pieptănat, străluceau fire argintii. Era bine îmbrăcată, într-o rochie neagră, croită cu grijă, ornată cu un guler de dantelă. Pe faţă i se citea o expresie de autocompătimire. Fuma, lasciv, o ţigară.

Se ridică greoi de pe scaun şi-i întinse Alvinei o mână durdulie, împodobită cu patru sau cinci inele. Ţigara fusese aruncată în foc, fără ca Alvina să-şi fi dat seama.

— Bună seara, i se adresă Madame. N-am auzit bine numele dumneavoastră.

Vorbea cu o voce mâhnită, ca de trestie plângătoare.

— Alvina Houghton, sună răspunsul.

— Fiica proprietarului de la teatru unde o să jucaţi, o lămuri văduva.

— Ah, da, da! Domnişoara Houghton. Nu ştiam că numele dumneavoastră se pronunţă Huffton. Aşa e? Desigur, domnişoara Houghton. Am răcit îngrozitor la piept, urmă, ducându-şi mâna grăsulie, plină de inele, la pieptul majestuos. Mai întâi, îngăduiţi-mi să vi-i prezint pe actorii mei... mâna grăsulie, cu degetul arătător pătat de nicotină, se îndreptă cu un gest graţios în direcţia mesei.

Cei patru tineri, care se sculaseră în picioare, îşi aţintiseră privirile spre Alvina şi spre Madame. Se aflau cu toţii într-o cameră mică, cu mobilă puţină, tapisată cu stofă din păr de cal şi împodobită cu milieuri albe, croşetate. Podeaua era acoperită cu un linoleum şi masa cu o muşama viu colorată, cam roasă, dar curată. Din tavan atârna o lampă de gaz, fără apărătoare. Toată mobila consta doar în scaune, fotolii, masa din mijloc şi canapeluţa tapisată cu stofă aspră din păr de cal şi cu mileuri pe spetează. Cu toate acestea, camera părea ticsită, supraaglomerată de bărbaţi cu veste şi cravate elegante, dar cu hainele dezbrăcate.

— Iată-l pe Max, începu Madame prezentările. Vă spun numai numele de botez, nu şi pe cel de familie, ca să-i puteţi reţine mai uşor.

Max se înclină ceremonios în faţa Alvinei. Un elveţian tânăr, înalt, cu ochi migdalaţi, o faţă lată şi o ţinută milităroasă, ţeapănă.

— Iată-l pe Louis...

O plecăciune plină de graţie. Un elveţian de limbă franceză, de înălţime mijlocie, cu pomeţi proeminenţi şi un păr negru, des şi lucios, care-i cădea în şuviţe peste frunte.

— iată-l pe Geoffroi – sau mai bine Geoffrey...

O nouă plecăciune, un tânăr din munţii Franţei, voinic, serios, tăcut.

— Şi iată-l pe Francesco – sau Frank...

Francesco schiţă un vag zâmbet dispreţuitor şi-i adresă un salut milităros fără voie. Un italian meridional, foarte brun, cam şleampăt, cu ochi galbeni. Madame îl privi lung.

— Îl enervează numele lui pe englezeşte – adică Frank, adăugă ea. Vedeţi că strâmbă din nas. Nu vrea să-l audă. Noi îi spunem Cicio.

Cicio îşi lăsase capul în jos, cu timiditate, dar pe buze îi flutura zâmbetul vag, care părea într-adevăr o strâmbătură. Se trase spre§ scaun, gata să se aşeze.

— Aceşti tineri sunt familia mea, urmă Madame. Facem parte din trei neamuri diferite, cu toate că toţi, în afară de

Cicio, ne-am născut în Alpi. Vă rog să luaţi loc.

Se aşezară cu toţii în tăcere.

— Tinerii mei şi-au cumpărat puţină bere ca să uite de peripeţiile călătoriei, care a fost groaznică. De obicei, eu sunt împotriva băuturii şi nu le dau voie să bea. Dar în seara asta şi-au câştigat dreptul la o sticlă de bere. Eu am refuzat să beau pentru că mă balonează. Îşi duse din nou mâna la piept şi respiră de câteva ori, greu, hârâit. Uite,

aici e localizată răceala. Indică pieptul cu mâna. Mă tem îngrozitor că n-o să-mi treacă până mâine. N-aţi dori un pahar cu bere, domnişoară Houghton? Cicio, cere-i gazdei încă un pahar...

Cicio, care şedea în capul mesei, nici nu se mişcă, şi îi aruncă Alvinei o privire, de parcă ar fi vrut să se asigure dacă merită osteneala. Pe buzele arcuite, stăruia acelaşi surâs vag dispreţuitor. Madame se uită furioasă la el. Dar Cicio întoarse capul, prezentându-şi profilul frumos dăltuit, schimonosit acum de un rânjet.

— Mulţumesc, refuză Alvina. Nu beau niciodată bere.

— Chiar niciodată? îmi pare rău.

Madame îşi împreună mâinile în poală, continuând însă să-i arunce lui Cicio priviri asasine. Ceilalţi tineri, evident stingheriţi, îşi luară paharele în mână, traseră din ţigări, pufăiră fumul pe nări.

Madame se lăsă pe speteaza scaunului, închizând ochii. Era palidă, cu ochii încercănaţi. Părul, frumos pieptănat peste urechi, îi strălucea ca sticla neagră. Se simţea rău. Tinerii se uitau la ea îngrijoraţi şi vorbeau între ei în şoaptă.

— Am impresia că răceala dumneavoastră e serioasă, spuse Alvina. Daţi-mi voie să vă iau temperatura.

Madame păru speriată.

— Nu cred că-i nevoie, protestă ea.

Max, elveţianul german cu obrajii roşii, i se adresă pe un ton autoritar:

— Ba e nevoie, las-o să-ţi ia temperatura, ca să aflăm şi noi care e situaţia. Ţii minte când eu am făcut patruzeci de grade la Redruth?

Alvina îşi scoase termometrul din buzunar şi-l auzi pe Cicio bombănind în franţuzeşte – probabil o „înjurătură adresată lui Max.

— Ce-o să mă fac dacă mâine nu sunt în stare să joc? se lamentă Madame văzând-o pe Alvina ridicând termometrul în lumina lămpii şi scuturându-l. Max, ce-o să ne facem?

— O să stai liniştită la pat şi noi o să jucăm *Prizonierul alb,* încercă Max să o potolească pe tonul lui sacadat şi solemn.

Cicio zâmbi din nou dispreţuitor, arcuindu-şi buzele şi lăsându-şi capul pe umăr. Când Alvina se apropie cu termometrul în mână de Madame, aceasta îşi înălţă mâna, de parc-ar fi vrut să se ferească, şi găsi un nou argument:

— Niciodată... niciodată în viaţa mea nu am lipsit de la vreun spectacol. În zece ani de zile nu am lipsit o singură dată. Decât să zac părăsită aici, mai bine mor.

— Să zaci aici părăsită! îi îngână Max spusele. Cine o să te părăsească? Ce vorbe sunt astea?

— Las-o să-ţi pună termometrul! se amestecă şi Geoffrey, vorbindu-i cu severitate, dar şi cu afecţiune în acelaşi timp.

— Ai să vezi că până mâine te faci bine. Nici nu încape discuţie, o asigură Louis.

Madame clătină tragic din cap, deschise gura şi o lăsă pe Alvina să-i vâre termometrul, apoi se rezemă de speteaza fotoliului cu ochii închişi. Era extrem de palidă şi coada termometrului îi ieşea caraghios printre buzele strânse. Alvina încercui cu degetele încheietura mâinii albe, durdulii, ca să-i ia pulsul.

Max şi Louis o priveau îngrijoraţi, Geoffrey fuma nervos, iar Cicio, total indiferent, îşi aprinse încă o ţigară, frecând chibritul de talpa pantofului şi pufăind fumul pe sub nasul lui lung şi drept. Pe urmă îşi scoase ţigara din gură, scuipă calm pe podea, şi întinse scuipatul sub talpa pantofului. Max îl săgetă din priviri, cu un strivitor dispreţ, mormăind ceva despre *„eja. Schmutziges italienisches Volk”*[10] iar Louis, întorcându-şi capul ca să nu vadă şi să nu audă, lăsă

[10] Popor de italieni murdari (germ.).

să-i scape doar cuvântul *„Chien”*[11].

Amândoi se apropiară apoi de bolnavă. Termometrul arăta treizeci şi opt cu cinci.

— Ar trebui să vă culcaţi, o sfătui Alvina. Aţi mâncat ceva?

— N-am putut înghiţi decât o bucăţică, răspunse Madame cu voce scâncită.

Max se albise la faţă şi părea înspăimântat. Louis luă mâna bolnavei, i-o sărută şi întoarse capul ca să-şi ascundă lacrimile care-l podidiseră. Geoffrey îşi goli paharul de bere iar Cicio, continuând să-şi ţină capul în piept, îşi filtra privirea printre gene.

— Plec să aduc doctorul... spuse Alvina.

— Pentru nimic în lume! o opri Madame. Nu te duci nicăieri, drăguţa mea. Eu fac foarte uşor temperatură, la orice fleac.

— Face foarte uşor temperatură, repetă Louis îndurerat.

— Mă duc la culcare, anunţă Madame, ridicându-se din fotoliu.

— Un moment, interveni Alvina. Mă duc să controlez dacă a fost aprins focul în dormitor.

— Ce bună eşti, draga mea. Cicio, deschide-i

[11] Câine (fr.).

domnişoarei uşa.

Cicio se ridică, dar ajunse prea târziu la uşă, pentru că Max se şi grăbise s-o deschidă. Madame se aşează din nou.

— N-am lipsit niciodată în zece ani! se lamentă din nou. *Quoi faire, ah, quoi faire? Que ferez-vous, mes pauvres, sans votre Kishwegin? Que vais-je faire, mourir dans un tel pays! La bonne demoiselle – la bonne demoiselle – elle a du coeur. Elle pourrait aussi etre belle, s'il y avait un peu plus de chair*[12]*. Max, liebster, schau lch sehr elend aus? Ach, oh, ja, oh, ja!*[13]

— *Ah, nein, Madame, ach nein. Nicht se furchtbar elend*[14]*, răspunse Max.*

— *Manca il cuore solamente a Cicio,* continuă *Madame. Che natura povera, senza sentimento – niente di bel lo. Ahime, ciw amico, che ragazzo duro, aspro...*[15]

— *Trova?*[16] răspunse italianul arcuindu-şi din nou buzele.

Genele lungi i se plecaseră pe obraji şi arăta ca un băieţaş gata să plângă, dacă n-ar fi fost zădărât, stârnit să

[12] Ce să mă fac? ah ce să mă fac? Cum o să vă descurcaţi, bieţii de voi, fără Kishweign a voastră? Ce-o să mă fac, să mor într-o ţară ca asta? Buna domnişoară – buna domnişoară – e frumoasă. Ar putea fi şi mai frumoasă dacă ar mai pune ceva carne pe ea. (fr.).

[13] Max, iubitule, arăt groaznic? Ah, oh, da, oh, da. (germ.).

[14] Nu, Madame, nu. Nu arătaţi chiar atît de rău. (germ.).

[15] Numai Cicio e lipsit de inimă, ce fire stearpă, lipsită de sentimente - nimic frumos în el. Ah, ce mai prieten, ce băiat dur, aspru, (it.).

[16] Aşa găsiţi? (it.).

reacţioneze printr-o purtare sfidătoare.

Madame, tolănită în fotoliu, se văicărea în patru limbi, în general, discuta cu actorii ei numai în franceză. Dar acum se simţea clătinată, biruită de împrejurări.

— *La pauvre Kishwegint* îşi continuă ea lamentaţiile. *Elle va finir au monde. Elle passe – la pauvre Kishwegin*[17].

Kishwegin era numele eroinei indiene, interpretată de Madame în „Dansul indian”.

Acum când aflase că e bolnavă, se simţea şi mai bolnavă. Respira greu, o împungea un junghi ascuţit sub coaste. Obrajii îi ardeau de febră. Tinerii erau deznădăjduiţi. Louis nici nu mai încerca să-şi ascundă lacrimile. Numai Cicio continua să surâdă vag ironic, înteţind suferinţele bolnavei.

„Alvina coborî din dormitor, ca să o ajute pe Madame să se culce. Tinerii se ridicară în picioare şi-i sărutară pe rând mâna grăsulie, inelată şi parfumată cu apă de colonie, Madame ură noapte bună fiecăruia dintre ei, pe rând.

— Noapte bună, devotatul meu Max! Ştiu că vei avea grijă de mine. Noapte bună, duiosul meu Louis, ai o inimă de aur. Noapte bună, Geoffrey, bravul, viteazul meu Geoffrey. Cicio, de-ai şti cu ce greutate îmi împovărezi

[17] Biata Kishwegin. Dispare de pe lumea asta. Moare, biata Kiswegin (fr.).

inima! Dragii mei, fiţi bravi războinici indieni şi iubiţi-vă ca nişte fraţi. Şi rugaţi-vă pentru sărmana voastră Kishwegin. Noapte bună.

După acest ceremonial de noapte bună, urcă încet scara, sprijinindu-şi genunchiul cu mâna.

— Nu, pot să urc şi singură! îi spuse lui Max care sărise s-o ajute. Nu veni după mine. Nu!

Dormitorul era cald şi curat.

— De astă dată nu voi putea controla camerele băieţilor, să mă asigur că au tot ce le trebuie. Nu pot să-i las nesupravegheaţi. În special pe Cicio; în special pe Cicio!

Se aşeză lângă sobă şi dădu să se dezbrace.

— Lăsaţi-mă să vă ajut, îi ceru Alvina. Ştiţi, sunt infirmieră.

— Eşti foarte bună, foarte bună, drăguţa mea. Eu sunt o bătrână singuratică şi nu prea sunt obişnuită să fiu răsfăţată. Aşa că e preferabil să fac totul singură.

— Totuşi, îngăduiţi-mi să vă ajut, insistă Alvina.

— Vai, vai! Cine şi-ar putea închipui că viteaza Kishwegin are nevoie să fie ajutată! Aseară am jucat, cu băieţii mei, la teatrul din Leek. Şi cine ar fi spus că azi o să cad bolnavă în... cum îi zice oraşului ăstuia, draga mea? Mereu uit.

— Woodhouse.

— Da, da. Woodhouse. Parcă există şi un oraş Woodlouse? Nu? Aşa cred. E îngrozitor! De ce-a trebuit să trec prin asta?

Alvina o dezbrăcă în grabă pe femeia grăsună şi foarte îngrijită: Avea o carne molatică. Nu şi-o putea închipui dansând pe scenă un dans îndrăcit. Nu ştia că moliciunea ei se transforma brusc, ca o sepie, în exaltare spasmodică, în vigoare explozivă. Alvina îi perie părul lung, negru, şi i-l împleti într-o coadă. Pe urmă o ajută să se culce.

— Ah, ce bine e în pat! oftă Madame cu uşurare. E bine în pat, dar ce rece e – brrr, ce rece! Draga mea, vrei să-mi atârni rochia pe un umeraş şi să-mi rulezi ciorapii?

Alvina îi strânse şi împături lenjeria curată şi elegantă. Ce femeie îngrijită şi ciudată! Tot ce purta dedesubt era deosebit de elegant, până şi jartierele negre brodate cu fir de aur.

— Băieţii mei, săracii! Mâine vor fi lipsiţi de Kishwegin a lor! Draga mea, nu crezi că ar fi cazul să chem un preot să mă împărtăşească? Poate c-ar fi bine să chem preotul.

Dârdâia şi dinţii îi clănţăneau.

— Ce gând v-a mai venit! Nici vorbă de preot. Cum o să vă încălziţi un pic o să vă simţiţi mai bine. Nu-i decât o

răceală banală. Doamna Rollings vă încălzeşte o pătură la foc.

Alvina coborî. Max lăsase deschisă uşa camerei şi urmărea ce se petrece. Stătea cu pumnii strânşi, pe sub manşetele descheiate, şi cu sprâncenele dramatic încruntate.

— E grav? întrebă el de îndată ce o văzu pe Alvina.

— Nu pot să mă pronunţ, dar n-aş crede. Eşti bun să ţii dumneata pătura în faţa focului, cât doamna Rollings îi pregăteşte o fiertură?

Max şi Louis întinseră pături în dogoarea focului. Louis purta pantaloni foarte strânşi în talie, ceea ce îi rotunjea şoldurile, dându-i o ţinută oarecum feminină. Max era drept şi rigid. Doamna Rollings îl rugă pe Geoffrey să umple găleţile cu cărbuni şi să ducă una sus. Tânărul, supus, luă o lanternă şi se duse la magazia de cărbuni din curte. Pe urmă i se ceru să transporte în camera bolnavei unul din fotoliile capitonate cu stofă aspră din păr de cal.

— Ar trebui să mă reped până acasă, să iau câteva lucruri trebuincioase, i se adresă Alvina lui Cicio. Eşti bun să mă însoţeşti şi să-mi dai o mână de ajutor la cărat?

Cicio se ridică repede şi îşi aruncă ţigara în foc. Nu se uită niciun moment la Alvina. Genele lungi îi adumbreau

ochii. Era înalt, dar cam firav pentru un italian, şi umerii îi erau uşor aduşi. Când îşi apropiase degetele de gură ca să zvârle ţigara, Alvina îi observase mâinile lungi, fine, măslinii, mediteraneene. Mâini cum nu mai văzuse până atunci, mângâietoare, învăluitoare, întunecate. Cicio, curbându-şi spatele cu o ciudată unduire, plină de graţie, se duse în hol să-şi ia impermeabilul.

Cât o însoţi pe Alvina pe stradă, nu scoase un cuvânt şi se ţinu la distanţă de ea.

— Mi-e milă de biata Madame, se îndură în cele din urmă Alvina să rupă tăcerea. Gâfâia din pricina mersului repede. Tot timpul nu vorbeşte decât de voi, băieţii ei, adăugă ea.

Cicio continuă să tacă. Mergea cu mâinile înfundate în buzunare şi tremura de frig.

— Mă tem că mâine nu va putea dansa.

— Aşa crezi? vorbi în sfârşit şi Cicio.

— Nu cred, sunt convinsă.

Cicio nu mai adăugă nimic şi Alvina se învălui la rândul ei în tăcere, până ajunseră la gangul întunecos şi apoi la curtea mizeră din spatele Casei Manchester.

— N-ai să vezi pe unde să calci, îl avertiză Alvina. Ia-o pe aici.

Mâna ei, care bâjbâia în beznă, atinse mâna lui care bâjbâia.

— Vino pe aici, îl călăuzi Alvina, luându-i mâna.

Simţea atingerea gingaşă a degetelor lui, ca pe dezmierdarea unui copilaş. În cele din urmă ajunseră în pata de lumină care răzbea pe fereastra sufrageriei. Alvina intră repede în casă şi Cicio o urmă.

— Noaptea asta voi rămâne lângă Madame, îl lămuri ea. Are temperatură mare, dar s-ar putea să scadă până mâine dacă o să transpire bine.

Alvina urcă în camera ei ca să ia lucrurile de care avea nevoie. Cicio rămase în picioare lângă uşa din spate. Domnişoara Pinnegar îl sfătui să se apropie de soba caldă, dar el refuză, clătinând din cap, cu un zâmbet sfios şi cam tembel.

— Apropie-te de foc, să te încălzeşti şi să-ţi usuci puţin hainele înainte de a ieşi din nou, repetă domnişoara Pinnegar, măsurându-l lung pe tânărul care stătea nemişcat, cu capul plecat.

Refuză iar, dar de data asta se îndură să vorbească:

— Nu, că după aceea o să-mi fie şi mai frig, spuse el, dezvelindu-şi dinţii într-un zâmbet bleg.

— Cum doreşti, răspunse tăios domnişoara Pinnegar.

Nu-l înţelegea deloc, dar nici nu se străduia să-l înţeleagă pe nepoftitul ăsta.

Când se întoarseră la locuinţa doamnei Rollings, o găsiră pe Madame într-o puternică stare de agitaţie, delirând în legătură cu tinerii ei şi cu dansul ei. Cei trei băieţi rămaşi acasă păreau doborâţi de jale. Încălziseră atât de tare păturile, că aproape le arseseră. Alvina puse comprese ude în punctele indicate de bolnavă ca dureroase. Madame arăta ca un bebeluş rotofei cu pielea albă şi catifelată. Durerile în regiunea plămânilor însemnau, desigur, o uşoară pleurezie. Băieţii rămaseră dincolo de uşă şi Alvina o înveli pe pacientaei în păturile încălzite, îi vârî cu sila pe gât câteva linguri de fiertură de ovăz amestecată cu whisky, coborî fitilul lămpii de gaz şi-i trimise pe băieţi la culcare. Pe urmă se aşeză la căpătâiul bolnavei. Madame se zvârcolea în aşternut, gemând şi delirând. Alvina o potoli, cu gesturi calme, şi-i vârî mâinile sub pătură. Până la urmă bolnava se linişti. Fruntea îi era udă de năduşeală. Adormi şi transpiră abundent. Alvina o veghea, învelind-o ori de câte ori încerca să-şi zvârle păturile. O domolea cu o calmă dar fermă apăsare a mâinii, îi aranja păturile şi o obliga să stea la căldură, în ciuda zvârcolirilor şi protestelor ei că se sufocă şi că nu

mai poate răbda.

— Trebuie să staţi liniştită. Calmaţi-vă! Căldura vă face bine.

Sărmana femeie gemea şi se văita. Nu suporta să fiarbă în propria ei zeamă. Se zbătea şi încerca să-şi impună voinţa. Dacă n-ar fi supravegheat-o Alvina şi n-ar fi imobilizat-o sub apăsarea fermă a mâinii ei, bolnava s-ar fi dezgolit toată şi ar fi sorbit cu nesaţ aerul rece.

După miezul nopţii, transpiraţia se mai domoli şi Madame se linişti, simţindu-se mai uşurată. Şi abia atunci îşi îngădui şi Alvina să coboare un moment în bucătărie, în camera de la intrare era încă lumină. Bătu la uşă şi intră. Max şedea lângă foc, treaz şi arătând ca o întruchipare a durerii. În faţa lui, Louis aţipise, stors de atâta consum emoţional. Geoffrey se culcase pe canapea şi sforăia uşor, iar Cicio adormise cu capul pe masă şi braţele întinse de o parte şi de alta. Alvina îi privi din nou mâinile măslinii, mediteraneene, mângâioase, cu încheieturi prea subţiri pentru un bărbat musculos.

— De ce nu v-aţi culcat? îi întrebă ea.

Louis deschise ochii; Max, singurul care rămăsese tot timpul treaz, clătină abătut din cap.

— Dar Madame e mult mai bine. A transpirat abundent

şi acum doarme liniştit.

Max îi aruncă o privire neîncrezătoare, înnegurată, cu ochi rotunzi şi grei de somn, ca o bufniţă.

— Sincer, e mult mai bine, îl asigură Alvina. Vino să vezi cu ochii dumitale. Fii numai atent să n-o trezeşti.

Max se descălţă şi se ridică de pe scaun, întinzându-şi mădularele. Louis veni după el, ca puiul după cloşcă. Urcară amândoi scara, ţinându-şi papucii în mână. Intrară în vârful picioarelor în dormitor şi aruncară o ocheadă peste maldărul de pături. Madame, cu obrajii uşor îmbujoraţi, era cufundată într-un somn liniştit şi arăta neobişnuit de tânără; o şuviţă de păr i se lipise de tâmplă; respira calm, cu buzele uşor întredeschise.

Max o privi un timp, apoi îşi îndreptă spatele, îşi frecă cu mâna părul castaniu ţepos, tuns foarte scurt, nemţeşte, şi după aceea se lăsă ântr-un genunchi, ca în faţa” unei icoane, şi îşi făcu cruce; se ridică o clipă şi apoi îngenunche din nou, făcându-şi cruce. Repetă şi a treia oară mişcarea, îngenunchind de parcă se afla în faţa unui altar. Pe urmă se ridică definitiv şi se dădu în lături.

Louis îşi făcu şi el semnul crucii, cu ochii plini de lacrimi. Se aplecă, apucă un colţ al păturii şi-l sărută cu veneraţie. După care îşi îngropă faţa în mâini.

Şi în acest timp, Madame dormea ca un îngeraş.

Alvina ieşi din cameră. Max veni în urma ei, strecurându-şi braţul pe sub cel al lui Louis. Când se reîntoarseră în camera de jos, cei doi tineri se strânseră în braţe şi se sărutară pe obraji, solemn, aşa cum fac cei din Europa centrală.

— Se simte mult mai bine, confirmă Max, vorbind în franceză.

— Slavă Domnului, întări Louis.

Alvina îi privea uluită. Dar cei doi tineri nici n-o luară în seamă. Max se duse să-l trezească pe Geoffrey, iar Louis îşi lăsă mâna pe umărul lui Cicio şi începu să-l scuture. Însă nu-i putură deştepta pe cei doi. Îi zgâlţâiră, dar degeaba. În sfârşit, Geoffrey începu să se mişte. Dar Louis nu izbuti să dezlipească umerii lui Cicio de pe masă. Când îl ridică o clipă, capul şi braţele îi căzură din nou, inerte. Faţa i se odihnea în profil; genele lungi, negre, erau nemişcate, nările nasului lung, drept, nu-şi tulburară respiraţia regulată, buzele nu-i tresăriră. Avea un păr negru, frumos, care-i creştea ca o blană, având ceva animalic în el, iar mâinile lungi apăreau nude, gingaşe, măslinii. Purta un inel de argint pe un deget.

Louis îl zgâlţâia de umăr, fără rezultat; atunci Alvina

apucă brusc unul din braţele care alunecase de sub masă şi îi încleştă mâna, cu forţă. Cicio deschise pe dată ochii lui galbeniroşietici. Îţi făcea impresia că o mână murdară de funingine îi plasase ochii sub frunte, atât de negre îi erau genele şi sprâncenele. Era buimăcit de tăria primului somn, şi privi năuc în jur.

— Trezeşte-te, îl îndemnă Alvina râzând şi îi strânse puternic mâna.

Cicio îşi înălţă capul, răspunse instinctiv la strânsoarea mâinii ei, apoi ochii părură să i se clarifice, o recunoscu, slăbi încleştarea mâinii, îşi întoarse capul într-o parte şi îşi plecă genele.

— Scoală-te odată, animalule, îi strigă Louis în franceză, înghiontindu-l, aşa cum dai brânci unui bou îndărătnic care nu vrea să tragă carul.

Cicio se ridică, clătinându-se pe picioare.

— Madame se simte mai bine, îl informă Louis.

Mergem la culcare.

Îşi luară lumânările şi urcară scara, unul după celălalt, fiecare dintre ei înclinându-se în faţa Alvinei când trecea în dreptul ei. Max îi făcu o plecăciune rigidă. Louis se înclină galant, ceilalţi doi neglijent, pe jumătate adormiţi. Fuseseră cazaţi în cele două camere de la mansardă.

Alvina duse sus pernele canapelei şi îşi încropi un culcuş în faţa focului, lângă patul bolnavei.

Madame dormi mult şi adânc; în câteva rânduri se mai zbătu sub pături, gata să se deştepte, dar readormi. Abia la ora opt, când Alvina era de mult trează, rosti primele cuvinte:

— *Oh, alors...*[18] Deci sunt mult mai bine, m-am însănătoşit. Vasăzică o să pot dansa.

— Nu veţi putea dansa astăzi, o contrazise Alvina. Poate că mâine.

— Ba astăzi! Mă simt complet sănătoasă şi voi dansa azi. Eu sunt Kishwegin.

— Sunteţi mai bine, dar foarte slăbită. Azi trebuie să vă odihniţi încă. Dacă veţi încerca să vă daţi jos din pat, veţi vedea că nu vă puteţi ţine pe picioare.

Madame se uită enervată la faţa îngustă a Alvinei.

— Eşti o englezoaică dură şi materialistă, o apostrofă ea.

Alvina avu o tresărire şi o privi cu ochii ei mari, albaştri.

— De ce vorbiţi aşa?

Faţa Alvinei era palidă, patetică şi avea o expresie de martiră care de obicei o enerva pe Madame, dar care acum i se păru înduioşătoare.

---

[18] Deci (fr.).

— Ei, ei, îi spuse întinzându-i mâna durdulie şi inelată. Bănuiesc că sunt ingrată. Oamenii nu se prea poartă frumos cu dumneata, îmi dau eu seama. Vino aici!

Alvina se apropie încet şi-i luă mâna întinsă. Madame o trase lângă pat, îi sărută mâna, apoi o sărută pe amândoi obrajii, solemn, aşa cum se sărutaseră cei doi tineri în seara precedentă.

— Ai fost bună cu Kishwegin şi inima lui Kishwegin nu uită. Îţi promit, domnişoară Houghton, că o să fac tot ce-ai să-mi spui. Kishwegin ţi se supune.

Madame îi mângâie Alvinei mâna şi încuviinţă, docilă, din cap.

— Pot să vă iau temperatura?

— Sigur, draga mea, ia-mi temperatura. Dumneata ceri şi Kishwegin ţi se supune.

Madame îşi lăsă capul pe pernă şi strecură termometrul între buzele strânse, privind-o în tot acest timp pe Alvina cu ochii ei negri.

— Temperatura a scăzut la normal, o informă după ce se uită la termometru.

— E normală? repetă Madame cu o voce cam înăbuşită. Perfect. Atunci când pot să dansez?

Alvina se întoarse spre ea şi o privi cu seriozitate.

— Ca să vă răspund sincer, n-aş zice că înainte de joi sau vineri.

— Joi? Joi ai spus? întrebă cu o voce furioasă.

— Sunteţi foarte slăbită. Nu ştiu prin ce miracol aţi scăpat de o pleurezie. Era cât pe-aci s-o faceţi. Vreţi să cunoaşteţi adevărul, nu-i aşa?

— Doamne, cum sunteţi voi, englezii! exclamă Madame continuând s-o urmărească cu ochii ei negri. Nu înţelegeţi să procedaţi decât cum vă taie capul. În orice chestiune. Nu ţineţi cont de nimeni şi de nimic. Vă consideraţi superiori tuturor celorlalte neamuri. Şi voi, englezoaicele caritabile! Joi ai spus? Bine, fie şi joi. Deci Kishwegin e moartă până joi.

Întrucât o slăbise până şi acest mic discurs, îşi lăsă capul pe pernă. Îşi bău ceaiul, îi îngădui Alvinei s-o spele şi să facă ordine în cameră, apoi îşi chemă băieţii. Alvina îl înştiinţase pe Max că Madame nu trebuia tulburată.

Când primul dintre tineri intră pe uşă, în cămaşă şi papuci, Madame începu să declame:

— Ah, vitejii mei! Intraţi! Veniţi! în aceste clipe nu vă vorbeşte Kishwegin. Până joi, Kishwegin e suspendată. Aşa a comandat domnişoara englezoaică.

Întinse mâna parfumată cu o fină apă de colonie – toată

camera era îmbibată de mirosul coloniei – iar Max se înclină rigid şi io sărută. Madame îi dezmierdă capul cu cealaltă mână.

— Devotatul meu Max! Sprijinul meu!

Louis îi adusese un bucheţel de violete şi unul de anemone roz. Aşează florile pe pat, apoi îi luă mâna şi i-o sărută cu veneraţie.

— Madame se simte mai bine? întrebă cu un zâmbet cald.

— Mult mai bine, duiosul meu Louis, mult mai bine graţie şi florilor tale, cavalerul meu nobil.

— Luă în mâini violetele şi anemonele şi le sorbi mireasma îngropându-şi faţa în ele, apoi le puse deoparte şi-i întinse mâna lui Geoffrey.

— Bunul meu Geoffrey va face tot ce poate ca s-o înlocuiască pe Kishwegin, nu-i aşa? îl întrebă când tânărul se înclină.

— *Bien sur, Madame*[19]*.*

— Cicio, îţi lipseşte un nasture de la manşetă. Unde mi-e trusa de cusut?

Îşi plimbă privirea prin cameră, în timp ce Cicio îi sărută mâna.

---

[19] Desigur, doamnă (fr.).

— Doriţi ceva? o întrebă Alvina care nu ascultase discuţiile lor în franceză.

— Acul şi aţa, să-i cos un nasture lui Cicio. Caută-le, te rog, în săculeţul acela de mătase.

— Lăsaţi-mă pe mine să-i cos nasturele, Madame.

O, îţi mulţumesc.

În timp ce Alvina cosea nasturele, Madame le dădea instrucţiuni tinerilor, adresându-se în special lui Max. Le ceru să asculte de Max, pe care trebuiau să-l considere fratele lor mai mare. În acea după-amiază, în loc de „Dansul indian” vor interpreta numai piesa „Prizonierul alb”. Dar trebuiau s-o interpreteze cu mare atenţie şi era nevoie să găsească o fată care s-o joace pe tânăra indiană. Era un rol mut, foarte uşor, tânăra indiană nu avea altceva de făcut decât să şadă sau să se ridice în picioare. Oare n-ar putea domnişoara Houghton... a, nu, desigur, domnişoara Houghton acompania la pian, deci n-avea cum s-o joace pe tânăra indiană. Era necesar să găsească pe altcineva.

În timpul discuţiei, se înfiinţă şi domnul May, foarte agitat.

— Cum, nu va avea loc parada? strigă el.

— Ah, parada! exclamă Madame.

Trupa Natcha-Kee-Tawara, în cazurile în care era solicitată, îşi anunţa sosirea într-un oraş printr-o paradă a actorilor. Tinerii, în costume de războinici indieni, având-o pe viteaza Kishwegin în frunte, treceau călare pe străzile oraşului. Iar Cicio, un călăreţ iscusit pentru că fusese ordonanţa unui cunoscut marchiz, comandant al unui regiment italian de cavalerie, executa câteva acrobaţii călare.

Domnul May nu voia să renunţe pentru nimic în lu me la paradă. Făcuse rost de cai, vremea se îmbunătăţise şi ieşise soarele. Şi acum, dăduse peste o Madame ţintuită la pat, dându-le sfaturi tinerilor.

— Doamne, ce ghinion, ce ghinion! se frământa domnul May.

— E cumplit. Absolut cumplit! se văită Madame din pat.

— Şi cum se poate remedia?

— Vom interpreta – adică băieţii vor interpreta sceneta „Prizonierul alb”, dar trebuie să găsiţi o dublură pentru rolul tinerei indiene. Vai, probabil că până la urmă va trebui să joc tot eu.

Alvina observă chipul tulburat şi ostenit al bolnavei.

— Vă rog să coborâţi cu toţii, le ceru ea. Domnul May va rezolva totul.

Cei cinci bărbaţi părăsiră camera.

— Trebuie să mă dau jos din pat, începu Madame. N-am să dansez, am să fac numai figuraţie în piesă. Trebuie să-i asist! E cumplit, cumplit!

— Nu vă frământaţi atâta! Or să se descurce şi fără dumneavoastră. Bărbaţii sunt nişte copii mari. Lăsaţi-i să se descurce singuri.

— Nişte copii – într-adevăr copii, confirmă Madame. Toţi sunt copii. Şi ce-or să se facă copiii fără bătrâna lor dădacă? Ce-or să se facă războinicii mei fără Kishwegin a lor? Ce situaţie înfiorătoare – de-a dreptul înfiorătoare! Şi sărmanul domn May – cât de dezamăgit era!

— N-are decât să fie dezamăgit, spuse Alvina înfăşurând-o pe Madame în pături şi obligând-o să se întindă în pat.

— Eşti aspră! O englezoaică aspră. Aşa sunteţi cu toţii. Toţi sunteţi la fel.

Dar Madame, slăbită şi neliniştită, trebui să i se supună. Alvina circula prin cameră fără zgomot. După câteva minute, Madame adormi iar.

După aceea, Alvina coborî. Max îi explica domnului May, în nemţeşte, amănuntele piesei „Prizonierul alb”. Domnul May urmase în copilărie o şcoală germană. Cu capul pe

umăr şi mâna pe braţul lui Max, discuta cu acesta într-o germană de bucătărie. Ceilalţi actori păstrau tăcerea. Cicio nu le dădea nicio atenţie: fuma şi îşi contempla picioarele. Louis şi Geoffrey nu înţelegeau prea bine germana. Louis încuviinţa din cap, făcându-se că înţelege, iar Geoffrey rostea din când în când câte un *„Ja! Ja! Doch! – Eben*[20]*,* care cădeau ca nuca-n perete.

— Eu o s-o fac pe tânăra indiană! decretă domnul May, vorbind englezeşte şi adresându-se tuturor. Eu am să fiu indiana! Cum îi zice? Kishwegin? Eu sunt Kishwegin! – şi îşi undui formele, zâmbind încântat şi plin de sine.

Cei doi elveţieni priviră de la înălţimea lor în jos, spre scundul domn May, zâmbind uşor. Cicio, aşezat pe canapea, cu coatele pe genunchi, întoarse capul şi aruncă o privire enigmatică, goală de orice expresie, fenomenului care se numea domnul May.

— Să mergem să repetăm, îi îmboldi domnul May, mândru de noua sa importanţă. Să repetăm acum, dimineaţa, iar după masă vom organiza parada. E mai bine ca parada să aibă loc după masa, când minerii vin de la lucru. Aşa? Aţi spus ceva? Ce, n-am dreptate? Gata, sunteţi gata de repetiţie?

---

[20] Da! Da! Totuşi! Exact, (germ.).

Cuprins de febra anticipaţiei, le aruncă tinerilor o privire nerăbdătoare. Băieţii dădură din cap cu gravitate, de parcă îşi însuşiseră într-adevăr înţelepciunea războinicilor indieni. Se duseră să se îmbrace. Puţin mai târziu, întregul grup se îndrepta spre Lumley, tinerii în faţă, iar domnul May în spate, zbenguindu-se ca un mânz pe lângă Alvina.

— Ei, ce mai ai de spus? Ai văzut cum am salvat situaţia? Ne putem felicita.

La teatru, dădură peste domnul Houghton care se perpelea de nelinişte. Ştiind că Madame e bolnavă, nu-şi mai putea afla locul.

Max începu repetiţia spectacolului cu o admirabilă interpretare de jodler tirolez.

— Trebuie să li se lămurească, interveni domnul May. Trebuie să se explice publicului ce înseamnă un *jodler.*

Şi, plasându-se pe scenă, în faţa sălii goale, îşi dădu drumul:

„În neasemuiţii Alpi ai Elveţiei, acolo unde sălăşluiesc zăpezile veşnice şi cununi de gheaţă pe frunţile semeţe ale piscurilor la poalele cărora se despletesc câmpii mănoase, în floare, dacă vi se va întâmpla vreodată, aşa cum mi s-a întâmplat mie, să vă deşteptaţi într-o căsuţă de lemn vopsit, pe o fermă singuratică, rătăcită printre plaiuri

montane... nu, nu e bine... stai puţin... dacă... ba nu... aşa merge... dacă vi se va întâmpla vreodată să *petreceţi* o *noapte* într-o căsuţă de lemn vopsit, de pe o fermă singuratică, rătăcită printre plaiuri montane, vă vor deştepta în zori trilurile unui cântec nemaiauzit, neomenesc; în faţa ochilor vi se va înfăţişa splendoarea gheţurilor eterne, aureolate de soare, iar în urechi o să vă vibreze un hăulit ciudat, fără de cuvinte şi fără de înţeles, cântul zeului eternelor gheţuri, care îşi lansează glasul în tăriile cerului, în timp ce colindă pe crestele zorilor. Privirea o să vi se înalţe dincolo de câmpurile înflorite, către marmura zăpezilor albăstrii, şi acolo, departe, se va profila silueta unui om ce cutreieră munţii. Un ţăran care-şi înalţă glasul de muntean, hăulind asemenea primei făpturi care a salutat măreţia zăpezilor, înainte de a se fi ivit specia umană...”

James Houghton, sprijinindu-şi bărbia în palmă, ascultă alocuţiunea domnului May cu inima muşcată de gelozie. Şi avu o puternică tresărire când Max, înalt şi pitoresc în costumul lui de tirolez, cu cămaşă albă, bretele late verzi, pantaloni scurţi din antilopă brodaţi cu râuri verzi şi roşii, cu genunchii rotunzi goi, bine legaţi, şi bocanci de munte, lansă trilurile jodelului natal, un strigăt care-ţi pătrunde şi-

ţi răscoleşte sufletul. Max era roşu la faţă, impunător, încordat, aprig şi foarte muntean. Părea pradă unei pasiuni devoratoare, dar îngheţate. Privindu-l, Alvina înţelese deferenţa cu care îl privea Madame.

Louis şi Geoffrey interpretară, după aceea, o scenetă dialogată: doi indivizi care zăresc pe stradă, în acelaşi moment, un portmoneu doldora, şi se încaieră între ei; fiecare pretinde că vrea să predea portmoneul poliţistului, interpretat de Cicio, care se ţinea deoparte, prostănac şi caraghios. Domnul Houghton îi urmărea, dând din cap cu gravitate, de parcă ar fi cântărit calitatea spectacolului.

După aceea, se duseră cu toţii să-şi îmbrace costumele pentru numărul culminant al programului. Alvina repeta acompaniamentul, după notele pe care i le dăduse Madame. Când nimerea un pianist bun, Madame se bucura să fie acompaniată; când pianistul era mediocru, renunţa la muzică.

— Cum arăt? întrebă o voce disimulată, plină de importanţă.

Şi iată o Kishwegin feciorelnică, cu piele şocolatie, cozi lungi, negre, o fustiţă din antilopă, jambiere, mocasini şi braţele goale; şi, Doamne, cât de ruşinoasă şi cât de afectată! Alvina izbucni într-un râs zgomotos.

— Ce? Vrei să spui că nu-i bine? se îmbăţoşă domnul May.

— Dimpotrivă, e fantastic! răspunse Alvina înecându-se de râs. Dar lasă-mă să râd.

— De ce? Nu înţeleg de ce, răspunse domnul May preocupat. Râzi de costumaţia mea sau de *mine*? Dacă râzi de mine, te priveşte, dar dacă-i vorba de înfăţişarea mea, te rog să-mi spui dacă ceva e în neregulă.

În clipa aceea se ivi pe scenă un Cicio fioros, vopsit în chip de războinic indian. Era gol până la brâu, cu pantaloni din piele de piele scalpată, împodobiţi cu franjuri; pieptul şi braţele îi erau vopsite într-un roşu închis, iar în pletele lungi, negre, stăteau înfipte două pene de vultur. Faţa îi era înfricoşător pictată în dungi albe, roşii, galbene şi negre. Părea foarte mulţumit de sine. Umerii uşor aduşi şi arcuirea ciudată a buzelor, care-i dezgolea dinţii albi, îi întregeau acum admirabil masca.

— Unde ţi-e cingătoarea? întrebă el, arătând spre talia groasă a domnului May. Şi unde-s florile din păr?

Deodată, domnul May urlă cât îl ţinea gura şi dădu s-o ia la fugă. Un coşcogeamite urs, în două labe, venea spre ei cu paşi greoi, scuturându-şi spinarea şi întinzând o labă cât toate zilele în direcţia domnului May. Ursul se lăsă pe

cele patru labe şi se porni să râdă.

— Sper că n-ai să şi dansezi, grăi ursul cu vocea lui Geoffrey.

— Alvina, vino să-mi aranjezi florile în păr, o solicită domnul May.

Când intră în cabină, cortina despărţitoare nu era trasă şi Alvina îl văzu pe Max, în pantaloni de antilopă dar cu pieptul nevopsit, de o albeaţă neobişnuită, pictând faţa de războinic a lui Louis. Îi aruncă o privire Alvinei, apoi păru să nu se mai sinchisească de ea. Avea ceva nobil în torsul alb şi gol, în felul în care-şi ţinea capul, cu părul de un castaniu deschis. Părea, într-adevăr, superior tuturor celorlalţi.

Alvina îl împodobi cu flori pe feciorelnicul domn May. Veni şi Louis, vopsit tot în chip de războinic indian, dar parcă şi mai înfiorător decât Cicio. Max îşi trase peste cap o cămaşă de vânător, sfâşiată, şi o cartuşieră. El era prizonierul alb.

Băieţii aranjară decorul, sub privirile Alvinei. Pregătiră totul foarte repede. În fundal, o pânză pictată cu copaci şi cu o pădure adâncă, sumbră; în faţă, o colibă indiană, un foc, un leagăn de copil agăţat de un copac. Urmărindu-i în timp ce încropeau decorul, Alvina se străduia să

recunoască oamenii reali sub măştile de războinici. Dar feţele erau pictate cu atâta măiestrie, încât expresia fioroasă le pătrunsese parcă în carne; chiar şi graţiozităţile efeminate ale lui Louis păreau să degajeze o cruzime încarnată; iar spatele uşor încovoiat al lui Cicio îi dădea senzaţia că niciodată în viaţa ei nu s-ar putea încrede în omul ăsta. Ce fiinţe oribile sunt bărbaţii, cruzi, brutali, violenţi, sub pojghiţa lor civilizată.

Piesa avea o brumă de poezie. Începea înfăţişând-o pe Kishwegin în faţa colibei, amestecând o fiertură într-un ceaun, pândind la cel mai mic zgomot, întinzând din când în când mâna şi mişcând leagănul atârnat în copac; atunci când Madame juca rolul, îngâna un cântec de leagăn indian. Deodată intră în scenă războinicul Louis, târându-l după el pe vânătorul alb, Max, prizonier cu mâinile legate. Kishwegin îşi salută soţul; prizonierul alb e trântit lângă foc. Kishwegin serveşte soţului ei un blid cu mâncare şi-i cere voie să dea de mâncare şi prizonierului. Soţul aude un zgomot, sare, îşi ia arcul şi săgeţile şi se îndepărtează. Scenă mută de înţelegere şi compasiune între tânăra indiană şi prizonierul alb. Acesta îi cere, prin gesturi, să-i desfacă legăturile. Reapare războinicul Louis, mâniat foc pe Kishwegin. Intră în scenă războinicul Cicio, târând un

urs, aparent ucis. Kishwegin se uită la urs, războinicul Cicio se uită la prizonierul alb. Cicio îl supune pe prizonier la torturi, silindu-l ba să se ridice în picioare, ba să se lase pe jos, Kishwegin leagănă copilul. Prizonierul cade şi nu mai are putere să se ridice. Zace pe jos lângă ursul aparent mort. Kishwegin îi oferă un blid cu mâncare lui Cicio. Cei doi războinici discută muteşte, prin gesturi. Kishwegin leagănă pruncul cântând. Cei doi războinici se apleacă asupra prizonierului căzut şi-l examinează. Deodată, ursul scoate un mormăit şi se ridică în două labe. Louis se răsuceşte spre fiară, dar ursul îl doboară. Cicio înjunghie ursul cu pumnalul, Kishwegin se repede şi taie legăturile prizonierului alb. Acesta se ridică de la pământ, încercând să-şi dezmorţească braţele înţepenite. Ursul rănit îl zdrobeşte pe Cicio. Kishwegin cade în genunchi lângă soţul ei ucis de urs. Ursul îşi termină treaba cu Cicio, care cade mort, şi acum se îndreaptă spre Kishwegin. Dar prizonierul alb ucide, în sfârşit definitiv, ursul, o ia de mână pe Kishwegin şi amândoi îngenunchează lângă soţul ei mort.

Cei patru bărbaţi îşi jucau admirabil rolurile. Domnul May, însă, era cam prea zglobiu în rolul lui Kishwegin. Dar făcea faţă.

După repetiţie, Cicio se îmbrăcă în grabă şi se duse să

inspecteze caii închiriaţi pentru paradă. Îl însoţi şi Alvina, ceilalţi fiind prea prinşi de treburi.

— Îmi place grozav sceneta voastră, îi spuse Alvina.

Cicio se uită la ea. Ochii galbeni, plasaţi în obraz de o mână murdară de funingine, îi aruncară o privire binevoitoare, dar parcă fără s-o vadă, iar buza de sus se curbă în zâmbetul dispreţuitor, distant.

— Când nu joacă Madame, piesa n-are nicio valoare, zise el şi zâmbetul dispreţuitor se schimonosi într-o grimasă de cretin. Fără Madame – ridică din umeri, îşi desfăcu braţele în lături şi îşi arcui sprâncenele, fără Madame nu-i decât o zbenguială idioată.

— Nu-i adevărat, şi cred că domnul May s-a descurcat onorabil, în împrejurările actuale. Dar ce anume *face* Madame? întrebă Alvina roasă de o ciudată gelozie.

— Ce face? Ochii galbeni îi aruncară aceeaşi căutătură ironică, vicleană, de pisică pânditoare, gata să înhaţe o pasăre care a zburat pe lângă ea. Ridică iar din umeri. Ce face Madame? Ea a făcut. Totul. Ceilalţi sunt un nimic nu sunt decât ce a făcut Madame din ei. Dar acuma îşi închipuie că ei sunt totul. Înţelegi? Asta-i situaţia.

— Ce înseamnă că Madame a făcut totul? Ea a conceput sceneta?

— Da, ea mai întâi a gândit-o, şi pe urmă a *făcut-o.* Dac-ai vedea-o cum dansează – ah! Dac-ai vedea-o cum dansează în jurul ursului când e târât în scenă. Vai, ce frumos dansează! Şi bate din palme... uite aşa!

Cicio se opri în stradă, cu pălăria lui trântită pe o parte, cu aspectul lui cam vulgar şi, cu un zâmbet care-i flutură pe sub nasul lung şi drept, începu să bată din palme, înălţându-şi şi coborându-şi sprâncenele şi pleoapele, dansând cu trăsăturile feţei, în timp ce pe buze îi stăruia surâsul bleg.

Când termină acest dans al feţei, punctat de mişcări ritmice ale capului, o rafală de râsete se dezlănţui pe trotuarul de peste drum. Cicio avusese un public: un grup de lucrătoare de la olării, cu şorţuri mânjite cu lut, cu părul şi ghetele şi pielea năclăite şi pătate, se opriseră ca să-i urmărească pantomima. Fetele icneau şi strigau ca o turmă de cimpanzei cenuşii. Cicio se întoarse cu faţa spre ele şi rânji. Fetele se porniră să zbiere. Cicio se simţea stânjenit, păşind alături de Alvina cu picioarele lui mici în pantofi cu croială feminină.

— Nişte tâmpite! aprecie Alvina. Eu m-am obişnuit cu ele.

— Eu cred că ar trebui... îşi înălţă mâna şi schiţă un gest

repezit, ca o lovitură – ... ar trebui pălmuite, spuse el, lăsând mâna să-i cadă inertă.

— Cine să le pălmuiască? întrebă Alvina.

Cicio îi răspunse printr-o strâmbătură napolitană, învârtindu-şi degetele în aer, vrând parcă să spună: „Ei, asta-i bună! Să le mulţumească neghiobilor care încă n-au făcut-o!”

— Dar de ce o iubiţi toţi cu atâta devotament pe Madame? îşi continuă Alvina interogatoriul.

— Cum, adică, o iubim? întrebă el cu o nouă strâmbătură. Suntem ataşaţi de ea... ţinem la ea ca la o mamă. Asta nu-i *iubire...*

Ridică din umeri şi se uită în jos la Alvina, filtrându-şi privirea pe sub genele întunecate. Părea o căutătură piezişă, însoţită de zâmbetul acela ciudat, pe jumătate ironic, pe jumătate prostesc, care nu i se mai ştergea de pe buze.

Alvina era uşor agasată. Intuia că în străfundurile băiatului ăstuia zăcea o mare doză de bunătate înnăscută; şi îl simţea stânjenit pentru că ar fi vrut să-i comunice lucruri pe care nu le putea exprima, iar ea nu-i putea înţelege limbajul gesturilor. El nu comunica prin grai, încercarea de a se exprima îl depăşea. Dar gesturile şi

schimonoselile lui îşi aveau tâlcul lor şi, dacă îl puteai desluşi, aflai un milion de lucruri.

Desigur, era sărac cu duhul, în felul în care concepea Alvina această noţiune. Auzea descrierea cu care-l etichetase domnul May: „E întocmai ca un copil, adorabil, enervant şi prostuţ”.

— De unde eşti?

Din Italia.

Îi pusese o întrebare stupidă.

— Din ce loc anume?

— Din Neapole, spuse, aruncându-i aceeaşi căutătură neîncrezătoare, pânditoare.

— Ce frumos trebuie să fie acolo!

— Ha!... Îşi lăsă capul pe umăr şi desfăcu iar braţele în lături, vrând parcă să spună: „Păi dacă Neapole nu e frumos, atunci ce e frumos?”

— Aş vrea şi eu să-l văd, dar fără să mor, spuse Alvina.

— Nu înţeleg.

— Nu ştii că se spune: „Vezi Neapole şi pe urmă mori”.

Cicio căscă gura, apoi păru să înţeleagă. Şi o privi zâmbind.

— Ştii ce vrea să însemne asta? Să nu mori până ce nu vezi Neapole. Adică n-ai voie să mori până nu vezi

Neapole.

Îi zâmbi, ca un cunoscător în materie.

— A, acum înţeleg! Eu interpretam altfel zicala.

Cicio era vizibil satisfăcut că-i spusese o noutate şi o amuzase.

— Ah, Neapole! urmă el. Cât e de frumos! îşi întinse braţele. Marea... şi Posillipo... şi Sorrento... şi Capri... ah! N-ai ieşit niciodată din Anglia?

— Nu. Şi tare mi-ar plăcea să călătoresc.

Cicio o privi în ochi. Simţea nevoia să-i ceară pe loc să vină cu el.

— Atunci nu ştii nimic... nimic.

— Dar dacă e atât de frumos la Neapole, de ce ai plecat de acolo?

— Cum?

Alvina repetă întrebarea. Cicio se uită la ea, îşi întinse mâna, îşi frecă degetul mare de arătător şi de mijlociu şi răspunse cu un zâmbet frumos:

— Bani! Penny! La Neapole n-ai cum să câştigi bani. Da, Neapole e tare frumos, dar e mare sărăcie acolo. Te uiţi la soare, dar nu câştigi decât paişpe, cinşpe pence pe zi.

— Cam puţin.

Cicio îşi lăsă capul pe umăr şi îşi arcui sprâncenele cu

expresia: „Asta-i! Ce să-i faci?” Zâmbetul îi deveni brusc tandru, frumos, fermecător. Emana o subtilă melodie, o tristeţe, un aer de om viguros dar vulnerabil în acelaşi timp, care o înduioşa pe Alvina într-un chip ciudat.

— Dar ai să te întorci acolo?

— Unde?

— În Italia, la Neapole.

— Da, am să mă întorc în Italia, răspunse el cu oarecare rezervă, de parcă se ferea să promită. Dar nu la

Neapole.

— Niciodată?

— Ei, nu zic că niciodată. Am să mă duc la Neapole numai ca s-o văd pe sora mamei. Dar nu ca să trăiesc acolo...

— Ai părinţi?

— Eu? Nu. Am un frate şi două surori... sunt în America. Părinţii mi-au murit.

— Şi tu hoinăreşti hai-hui prin lume?

Se uită din nou la ea şi făcu un gest de tristă nepăsare.

— Dar o ai în schimb pe Madame în chip de mamă.

O nouă strâmbătură; colţurile gurii i se lăsară în jos, ca şi cum îl supărase ce-i spusese. Pe urmă, însă, îi dărui din nousurâsul duios, frumos, şi-i spuse:

— Crezi că există vreun om care doreşte să aibă două mame? Ei, ce-ai de zis? stărui, el de parcă îi pusese o ghicitoare.

— Nu cred, răspunse Alvina râzând.

O măsură iar din priviri, ca să se asigure de înţelesul cuvintelor ei.

— Mama mea adevărată a murit, urmă el. Dar franţuzoaicele astea... femeile astea franţuzoaice... te mămicesc până la o sută de ani.

— Nu înţeleg ce vrei să spui, răspunse Alvina râzând.

— Franţuzul are minte chiar şi la şapte ani. Dar cum apare maică-sa, face pe copilul chiar şi la şaptezeci. N-ai ştiut?

— N-am ştiut.

— Ei, acuma ştii, spuse Cicio, continuându-şi drumul alături de ea, şi intrând în altă stradă.

Sosiră la grajduri. Trei dintre cai se şi aflau acolo, printre ei calul arab pur-sânge pe care avea să-l călărească el. Cercetă caii cu ochi de expert. Şi începu să le vorbească, articulând silabe curioase, îi plesni uşor cu palma peste crupă, îi mângâie, îi pipăi, îşi trecu mâna peste spinarea şi pe burta cailor, le examină pe rând picioarele.

Se vârî sub pântecele unui cal şi de acolo se uită în sus

la Alvina, măsurând-o lung cu privirea ochilor galbeni. Alvina se simţi instinctiv măgulită de faptul că o cerceta şi pe ea ca pe un cal. Privirea lungă, galbenă, iscoditoare, continua s-o fixeze. Alvina se întreba la ce s-o fi gândind în timp ce-o privea. Dar Cicio îşi mută din nou ochii la cai, fără să rostească un cuvânt. Părea să comunice mai uşor cu caii, care-şi ciuleau urechile, atenţi.

— Asta-i calul meu, spuse într-un târziu, mângâind grumazul unui murg cu o stea albă în frunte.

— E foarte frumos şi nervos, sensibil, îşi dădu Alvina cu părerea.

— La voi, în Anglia, caii au o viaţă lungă pentru că nu trăiesc de-adevăratelea – înţelegi ce vreau să spun? Nu-s animale cu adevărat vii. Pentru voi numai locomotivele sunt vii, cai pe roţi.

O privi drept în ochi şi-i zâmbi, de parcă ştia că ea îl înţelege.

Pe Alvina începuseră s-o cam enerveze zâmbetele astea din grajd, şi privirile galbene, enigmatice şi oarecum ironice care o cântăreau. Primul impuls ar fi fost să fugă din grajd; dar un impuls mai profund, care-i depăşea raţiunea, o făcu să-i răspundă la zâmbet, să-l privească şi ea în ochi şi să-i spună:

— Le place când îi dezmierzi.

— Cui îi place?

O privea fix, neîntrerupt. Cât întuneric era în ochii lui! Doar un cerc subţire galben în jurul pupilei negre. Şi privirea lui pătrundea înăuntrul ei; dincolo de ea, cea de la suprafaţă. Şi totuşi era o privire impersonală.

— Cailor le place, desigur.

Parcă îi era teamă de privirea lui de pisică la pândă. Şi totuşi îi simţea bunătatea latentă, primordială. Avea senzaţia că e „singurul bărbat pătimaş şi bun totodată pe care-l cunoscuse în viaţa ei. Îi inspira o încredere instinctivă, intuitivă. Încredere în el? Sau în ce?

În acea după-masă de iarnă, străzile orăşelului Woodhouse oferiră un spectacol cu totul neobişnuit puhoiului de mineri care se revărsa spre case: în frunte, Kishwegin, în fusta de antilopă, jambiere cu franjuri şi o vestă cu franjuri, părul negru fluturându-i pe spate, călărea un armăsar alb, gătit cu o frumoasă pătură multicoloră şi felurite podoabe; în spatele lui Kishwegin venea Max, costumat în căpetenie de trib, purtând pe cap o coroană de pene lungi, vopsite; era urmat de ceilalţi trei războinici, cu feţele pictate, pene înfipte în păr şi superbe pături Navajo pe umăr. Toţi erau înarmaţi cu arcuri şi lănci.

Singur Cicio nu purta pătură, ci era despuiat până la mijloc, pictat pe faţă şi pe piept, şi învârtea ameninţător în mână o lance cu coadă lungă. Se repezea mereu în galop până în fruntea micului convoi, saluta căpetenia de trib ridicând în sus braţul cu lancea, apoi îşi relua locul în spate, strunindu-şi calul şi făcându-l să păşească în trap dansant. Cicio arăta sprinten şi mlădios pe cal.

O liotă de puştani zgomotoşi alergau urlând pe lângă convoi. Minerii, cenuşii şi bolovănoşi, urcând în cete la deal, venind din văile întunecoase dinspre vest, se opriră locului ca împietriţi, holbându-se la cavalcada care se apropia şi apoi trecea de ei, în clinchetul zurgălăilor ataşaţi la hamurile cailor, în vâltoarea de culori ale păturilor în dungi, ale şeilor, ale ghirlandelor de lână şi ale penelor care împodobeau capetele, şi fulgerând din vârfurile strălucitoare ale lăncilor. Când Cicio, cu masca lui fioroasă de războinic zbura în galop pe lângă trotuar, femeile ţipau înspăimântate. Copiii zbierau. Minerii răcneau. Iar Cicio zâmbea cu faţa lui cumplită, îşi înălţa lancea şi se învârtea în cerc, în jurul convoiului, ţinându-se pe cal drept ca o floare pe tulpină.

Domnişoara Pinnegar, Alvina şi James ieşiseră şi ei pe strada Knarborough să vadă parada. Era un spectacol de

glorie. Observară că toţi negustorii stăteau înfipţi în pragul prăvăliilor, iar strada era înţesată de gură-cască. În depărtare se zărea încă impunătorul cal alb cu smolita Kishwegin călărind semeţ în şaua acoperită cu o pătură vărgată în dungi rubinii, detaşându-se ca o pată întunecoasă pe amalgamul de culori vii; apoi şeful de trib, cu pielea la fel de tuciurie, ţinându-se ţeapăn dar nepăsător în şa, purtând pe umăr o pătură albă cu dungi roşii şi negre şi pe cap ciudata-i cunună de pene lungi, albe cu vârf vopsit, care-i ajungeau până pe spate; când se apropia, se vedea pielea de lup care-l încingea şi mocasinii săltând pe coastele calului negru; în spate veneau sălbaticii Louis şi Geoffrey, cu feţe înspăimântătoare şi pături vărgate în culori ce-ţi luau ochii, contrastând cu pielea lor arămie. Călăreau solemn, cu lăncile înălţate. Şi apoi Cicio pe calul pur-sânge, murg cu şa verde, perlat de sudoare, alergând ca o zvârlugă ba în faţă, ba în spate, fluturându-şi penele din ţeastă şi zâmbind ameninţător pe sub masca fioroasă’. Aceasta era cavalcada ce străbătea cenuşia stradă Knarborough, într-o după-masă de iarnă, sub reflexele portocalii ale unui soare ce asfinţea pe undeva, nevăzut.

— O mie de ani n-aş fi crezut c-o să văd aşa ceva! se

minună domnişoara Pinnegar. Pur şi simplu n-aş fi crezut!

Era tulburată de bizara sălbăticie a războinicilor, de agresivitatea vârtejului de culori ce spărgeau monocromia străzii Knarborough.

— Şi cine-ar spune că indiana aia e domnul May? urmă ea. Juri că-i femeie. Mă rog, mă rog, te face să te întrebi ce e de fapt, sau mai curând ce nu e. Dar sunt extraordinari. Ce-ai spus? Colosal. Juri că-s indieni adevăraţi. De necrezut. Zău, ce rasă înfricoşătoare!

În acel moment domnişoara Pinnegar ţipă ca din gură de şarpe şi se retrase grabnic, rezemându-se de zid, deoarece calul lui Cicio, trecând chiar la marginea trotuarului, o plesnise cu coada, iar războinicul îşi legănase lancea, atingându-i uşor cu vârful ei pe Alvina şi pe James Houghton. James începu să strige şi toată adunătura începu să zbiere. Dar Alvina întrezărise pe sub masca fioroasă scânteierea dinţilor albi ai lui Cicio, dezveliţi de surâsul lui lenevos, „zeflemitor. Îi răspunsese printr-un râs strident, aţâţat. Simţise, din goana calului, ochii lui galbeni aţintind-o, ca din întâmplare.

— Asta le întrece pe toate, protestă domnişoara Pinnegar. A fost o tâmpenie. Ce spaimă am tras! Şi ne-a pus în pericol. Ar trebui să li se atragă atenţia. Saltimbancii

ăştia îşi iau nasul la purtare!

Convoiul îşi continuă drumul, săltând pe caii greoi, fâlfâindu-şi şi fluturându-şi culorile ameţitoare. Şi Cicio, cu pieptul gol arămiu şi frumos, neted ca mătasea, ţinându-şi trupul drept în şaua verde, se rotea întruna, în trap şi în galop, ba în frunte, ba în spate.

— Pe ăsta nu-l văd bine, comentau femeile, până la urmă păţeşte el ceva.

— Ăsta-i sălbatic curat! îţi sare inima-n piept când îl vezi.

— Da ce bărbat bine! Dacă nu te uiţi la faţa vopsită. Aşa unu mai zic şi eu.

Când trecu din nou pe lângă Alvina, nu-i mai aruncă nicio privire. Zâmbetul enigmatic, răutăcios, i se lipise de buze. Îşi struni calul şi trecu la locul din coada alaiului, strigându-i lui Geoffrey ceva în italiană.

Începuse să se facă rece. Domnul May dârdâia. Cicio se opri o clipă, îşi rezemă lancea de un felinar, trase pătura verde de sub el, îşi înfăşură în ea pieptul gol şi porni mai departe, în trap. În cele din urmă, convoiul dispăru pe după deal, coborând spre Lumley. Şi Cicio se făcu nevăzut. Mulţimea începu să se risipească, în seara de iarnă. Contrar aşteptărilor domnului May, oamenii comentau cu

dezaprobare performanţa la care asistaseră; se simţeau parcă ofensaţi ca lor, oameni serioşi, să li se ofere asemenea mascaradă. Bună pentru ţânci. Ei aveau nevoie de ceva care să le dea de gândit. Domnişoara Pinnegar, cu nezdruncinatul ei simţ al realităţii, sintetiză în cuvinte sentimentele publice:

— Orice-aţi spune, începu ea când se văzu în siguranţă înapoi în Casa Manchester, cu focul aprins, şi turnând apa fiartă din ceainic, orice-aţi spune, a fost ceva... cum să spun... aşa ca să vedem şi noi cum arată pieile roşii. Dar un spectacol copilăresc. O aiureală. Eu nu ştiu cui poate să-i placă un spectacol de felul ăsta, în care nu se întâmplă nimic. La cinema, de pildă, vezi totul în acelaşi timp şi înţelegi ceva; lucrurile se leagă, te uiţi şi ştii ce vezi. Pe când dacă te uiţi la ăştia nu afli nimic. Decât că-s nişte amărâţi care s-au mascat ca să scoată şi ei o pâine. Şi nu cred c-ar trebui încurajaţi. Eu nu pot să-i aprob pe oamenii care nu muncesc şi fac pe nebunii pe străzi. Nu-s de mine. Eu prefer să merg o dată pe săptămână la cinema şi să învăţ ceva. Filmul îţi spune totul, înţelegi dintr-o privire tot ce trebuie să ştii şi te ţine o săptămână. La cinema vezi vieţile adevărate ale oamenilor. Eu nu înţeleg ce plăcere găsesc unii să vadă pe stradă oameni

boiţi. Care se dau în spectacol pe gratis.

Îşi exprimă aceste păreri în timp ce îşi luau toţi trei ceaiul cu pâine prăjită şi marmeladă. Adeseori, domnişoara Pinnegar însemna pentru Alvina un duş rece care o deştepta din cele mai minunate visări. Din câteva cuvinte, domnişoara Pinnegar reuşise să-i facă pe toţi, pe Madame, pe Cicio, pe ceilalţi, să apară ireali – o reală irealitate – adevărata realitate avându-şi sediul în imaginile pâlpâite şi poticnite ale filmelor. Şi de fiecare dată când era supusă unor asemenea duşuri, Alvina se simţea indignată. Acum o ura pe domnişoara Pinnegar. Dar nu găsi argumente ca s-o combată. Într-adevăr, Madame, şi Cicio, şi toţi ceilalţi erau ireali. Cicio era un fel de fantomă adusă de vânt, şi care avea să se destrame în vânt. Singurul lucru real, de neclintit, era Woodhouse, cu a lui *semper idem*[21] stradă Knarborough, cu eterna posomoreală jerpelită a Casei Manchester, cu mărginită şi plicticoasa domnişoară Pinnegar, cu spaimele tatălui ei, ale cărui degete, ba şi al cărui suflet se oxidase de la monezile de metal. Acesta era adevărul concret, palpabil, etern. Viaţa adevărată. Iar Cicio, scânteietor pe calul murg cu şa verde, nu era decât un măscărici, un circar, o

[21] Mereu aceeaşi (lat.).

himeră, o zdreanţă colorată pe care vântul o purtase pe strada Knarborough, de unde avea s-o sufle pe maidanul de gunoi. Pe maidanul de gunoi. Pe când domnişoara Pinnegar şi tatăl ei vor dăinui permanent, aşa, zaharisiţi, mâncaţi de molii, ronţăindu-şi pâinea prăjită şi leorpăind a treia ceaşcă de ceai. Pe ei n-o să-i sufle vântul – nu, niciodată! Woodhouse era o cetate eternă. Iar trupa Natcha-Kee-Tawara era purtată de vânt, ca un ghemotoc de hârtie colorată, spre maidanul de gunoi. Deşertăciune! Biata Madame! Biata Madame, graţioasă figură histrionică! Lălâia, nesărata domnişoară Pinnegar putea s-o facă ghemotoc în pumn şi s-o zvârle la maidanul de gunoi, anihilând-o. În timp ce ea, nesărata domnişoară Pinnegar, era nemuritoare.

Alvina simţi că-şi iese din sărite.

— Domnişoară Pinnegar, protestă ea, câteodată ştii să fii foarte antipatică. Eşti ceea ce se numeşte un om care-ţi taie pofta.

— Oi fi, răspunse tăios domnişoara Pinnegar, numai că nu aprob ceea ce înţelegi tu prin „poftă”.

— Nu cred că mă dezaprobi mai mult decât dezaprob eu atitudinea dumitale de „taie poftă”.

— Alvina, ţi-ai ieşit din minţi? se indignă tatăl ei.

— Şi ce, ar fi de mirare după viaţa pe care o duc aici?

Capitolul opt

Cicio

Răceala o lăsase destul de slăbită pe Madame. A mai stat la pat două zile, îngrijită de doamna Rollings, de Alvina şi de băieţi. Era foarte atentă să nu ofere prilej de bârfă. Niciunul dintre tineri nu avea voie să intre în dormitorul ei decât dacă mai era şi o a treia persoană de faţă. Şi chiar în acest caz, vizita avea un scop pur protocolar sau profesional.

— Vai, Woodhouse ăsta al vostru! O să mă simt uşurată când o să plec de aici, îi mărturisi ea Alvinei. Îmi poartă ghinion.

— Credeţi? răspunse Alvina mirată. Nu vi se pare că aţi fi avut mai mult ghinion dacă răceala asta îngrozitoare v-ar fi prins în altă parte?

— Draga mea, repulsia mea faţă de Woodhouse nu te atinge şi pe tine... Absolut deloc. Tu nu însemni Woodhouse pentru mine. Dimpotrivă, sunt de părere că oraşul ăsta îţi face foarte rău şi ţie. Arăţi atât de... cum să mă exprim? Atât de plăpândă şi de nefericită.

Rostise fraza pe un ton întrebător. —

— Fiţi convinsă că repulsia mea faţă de Woodhouse e mai profundă decât a dumneavoastră, răspunse Alvina.

— Sunt convinsă. Absolut convinsă. E un lucru limpede. Şi de ce nu pleci de aici? De ce nu te măriţi?

— Pentru că nimeni nu vrea să mă ia de nevastă.

Madame îi aruncă o privire scormonitoare, vicleană, pe sub sprâncenele arcuite.

— Cum e posibil? întrebă ea. Cum de n-ai găsit pe nimeni? Doar nu eşti urâtă... poate numai puţin prea slabă... şi prea tulburată.

Alvina râse jenată de privirea care continua s-o examineze.

— Şi nu ai chiar pe *nimeni?*

— Acum nu. Nu există nimeni. Se uită în ochii negri ai lui Madame, râzând stingherită. Ştiţi, tinerii din Woodhouse nu mă atrag deloc. N-aş putea niciodată...

„Madame o aprobă, dând din cap. Se citea o expresie de satisfacţie pe faţa ei palidă, cu ochii vioi negri, ce păreau a fi două creaturi gemene, cu viaţă proprie – două animăluşe negre, zburdând în zăpadă.

— Te cred... te cred... Cum ai putea? Dar mai există şi alţi bărbaţi, nu numai cei din Woodhouse...

Făcu un gest cu mâna spre fereastră, indicând depărtările.

— Da, numai că eu nu am cum să-i întâlnesc.

— Nu foarte des, Dar câteodată... câteodată...

Între cele două femei se lăsă tăcerea.

— Ah, ce dominate de simţul practic sunteţi voi, englezoaicele, de ce sunteţi aşa?

— Probabil că aşa am fost făcute. Dar englezoaicele n-ar putea niciodată egala simţul *dumneavoastră* practic şi deşteptăciunea dumneavoastră, Madame.

— *Oh la la!* Eu am alt fel de a fi practică. Eu sunt practică într-un fel nepractic... ca să zic aşa... Nu-şi găsea cuvintele. Uite, de pildă, Sue a voastră din romanul *„Jude Neştiutul” – o* carte foarte interesantă! – Sue e întotdeauna practică într-un mod practic. Şi dacă ar fi fost mai puţin practică, ar fi putut să fie fericită. Înţelegi ce vreau să spun? Nu înţelegi. Dar Sue e ridicolă – ca şi Anna Karenina. Amândouă sunt ridicole. Nu eşti de aceeaşi părere?

— De ce sunt ridicole? întrebă Alvina.

— Ambele i-au făcut să sufere pe toţi din jurul lor, când ambele aveau bărbatul pe care-l iubeau şi bani câţi doreau. Eu le socotesc proaste. Dacă cineva le-ar fi scuturat zdravăn, s-ar fi eliberat de toate prejudecăţile şi

frământările lor practice, şi ar fi putut să guste fericirea. Asta îţi spun eu, ca femeie. Frământările lor nu sunt practice. Deloc. Sunt pur şi simplu absurde. Sue şi Anna sunt nişte femei absurde. Asta-i adevărul. Eu nu văd nimic tragic în condiţia lor, ci numai absurditate. Cunosc bine bărbaţii şi nu-i scuz. Dar când e vorba de absurd, mă pricep să-l recunosc. Şi voi, englezoaicele, sunteţi absurde – de o absurditate primejdioasă.

— Mă rog, şi eu sunt englezoaică, spuse Alvina.

— Da, dragă, eşti englezoaică. Dar nu e necesar să fii şi absurdă. De ce-ai fi?

— Absurdă? Nu ştiu ce înţelegeţi prin absurditate.

— Ah, exclamă Madame, agasată. Englezoaicele nu înţeleg niciodată. Dar tu îmi placi, dragă. Eu sunt o femeie bătrână...

— Sunteţi mai tânără decât mine, îi tăie Alvina vorba.

— Sunt mai tânără decât tine pentru că eu judec cu inima şi nu cu creierul. Tu nu judeci cu inima. Şi totuşi ai inimă...

— Toate englezoaicele au inimă bună, replică Alvina.

— Nu de bunătatea asta e vorba. Toate sunt foaaarte amabile, dar foaaarte practice în amabilitatea lor. În amabilitatea asta, însă, inima n-are niciun amestec. Totul

porneşte din creier, numai din creier; o amabilitate cerebrală.

— Nu sunt de acord cu dumneavoastră.

— Nici nu mă aşteptam să fii. Dar nu mă deranjează. Tu eşti foarte bună cu mine şi pentru asta îţi sunt recunoscătoare. Dar şi bunătatea ta îşi are sursa în creier, în cap. Aşa că şi mulţumirile mele izvorăsc din cap şi nu din inimă.

Madame îşi împreună degetele albe şi făcu un gest de respingere. Ochii ei negri oglindeau dispreţ.

— Dar, Madame, – reacţiona Alvina atinsă în orgoliu, sunteţi o femeie de afaceri cum eu n-aş putea niciodată să fiu. Asta nu vine din cap?

— Ha! Desigur că n-ai fi o bună femeie de afaceri. Pentru că bunătatea ta e instalată în cap. Eu – se ciocăni cu degetul în frunte şi scutură din cap – eu am capul liber de bunătate. Eu am în cap simţul de afaceri. Şi, desigur, sunt o bună femeie de afaceri. Însă – expresia feţei i se schimbă, ochii i se dilatară şi îşi duse mâna la piept – însă, când cineva îmi vorbeşte cu inima, eu ascult tot cu inima. Nu cu capul. Glasul inimii nu poate fi auzit decât de inimă. Capul – asta-i altă poveste. Dar tu care ai ochi albaştri nu poţi înţelege. Numai ochii negri ştiu... Tăcu şi rămase

îngândurată.

— Şi ce se întâmplă cu ochii galbeni? întrebă Alvina râzând.

Madame îi aruncă o privire şi un surâs vag ironic îi adie pe buze. Dar, pentru prima oară, în ochii negri se aprinse un licăr de căldură.»

— Te referi la ochii galbeni ai lui Cicio? întrebă ea continuând s-o privească pe Alvina cu ochii ei iscoditori şi cu un zâmbet fin. Află că ochii lui sunt cei mai negri dintre toţi – şi clătină din cap cu subînţeles.

— Da? îngăimă Alvina simţind cum îi năvăleşte sângele în obraji.

— Ha, ha, ha! râse Madame. Ha, ha, ha! Uite, eu sunt o femeie bătrână. Am o inimă destul de bătrână încât să fie bună, şi un cap destul de bătrân, încât să fie deştept. Dar inima mea se dovedeşte bună faţă de puţini oameni – chiar faţă de foarte puţini – mai ales de când sunt în Anglia. Şi băieţii mei ştiu acest lucru. Faţă de tine, însă, poate că inima mea se va dovedi bună.

— Vă mulţumesc, spuse Alvina.

— Ei, vezi! Acest „Vă mulţumesc” a pornit din cap. Nu l-ai spus cu inima. Înţelegi?

Alvina ieşi din cameră, zăpăcită. Îşi dădea seama că

Madame se amuza să se joace cu ea.

Domnul May era încântat să interpreteze rolul lui Kishwegin. Când Madame părăsi patul şi coborî în camera de jos, Louis, care era un mim priceput, începu să-l imite. Alvina intră în cameră când toţi se prăpădeau de râs. Râsetele încetară şi tinerii se uitară la ea încurcaţi.

— *Continuei! Continuei!*[22] i se adresă Madame lui Louis. Apoi se întoarse spre Alvina; Ia loc, draga mea, ca să vezi şi tu ce actor talentat e Louis al nostru.

Louis îşi lăsă capul pe umăr, îşi ţuguie buzele reproducând admirabil afectarea domnului May, pe urmă, scoţându-şi fundul în afară şi bombându-şi pieptul, începu s-o imite pe falsa Kishwegin. Îşi legăna fesele, se fâţâia, se bâţâia, scoţând mici chiote, unduindu-şi graţios mâinile. Francezul înalt reuşea să-l caricaturizeze de minune pe scundul şi grăsunul administrator al domnului Houghton, imitându-l cu atâta haz grotesc, încât Madame râdea cu lacrimi, gravul Max, rezemat de perete, pufnea mereu ca o oală gata să dea în foc, Geoffrey izbea cu pumnii în masă şi se îneca de râs, iar Cicio, cu capul dat pe spate, râdea cât îl ţinea gura, batjocoritor, arătându-şi toţi dinţii. Nici Alvina nu se putu abţine şi izbucni în râs. Dar se făcuse

[22] Continuaţi! Continuaţi! (fr.).

roşie ca para focului. Pentru că Louis făcea, în spatele domnului May, o caricatură răutăcioasă, sarcastică, destructivă. Şi toţi se distrau pe socoteala bietului om. Alvina îşi muşca buzele – pantomima era de un haz desăvârşit, dar zdrobitor. Şi totuşi se lăsă contaminată de râs, fără voia ei. Louis era fantastic – îi biruise reţinerile. Râse până când se simţi sleită de puteri. Zăcea neputincioasă, vlăguită, purtată de torentul de râsete. Îl nimiciseră pe domnul May. Şi suferea.

În cele din urmă, Madame îşi şterse ochii negri împânziţi de lacrimi şi dădu apreciativ din cap. Brusc, Louis se opri şi îşi ridică degetul arătător, avertizându-i pe ceilalţi. Râsetele se opriră. Numai Alvina chicotea încă.

— Bună dimineaţa, doamnă Rollings, se auzi vocea domnului May. Ce societate veselă aveţi aici! Domnişoara Houghton a venit? Pot să intru?

Îi auziră paşii iuţi şi bătaia în uşă.

— Intră! răspunse Madame.

Toţi cei de faţă îl întâmpinară cu figuri grave. Numai Alvina, pe scaunul ei, era încă scuturată de râs. Domnul May se uită în jur, apoi se apropie de Madame.

— Bună dimineaţa, scumpă Madame, mă bucur să văd că aţi putut coborî. Îi luă mâna şi se înclină politicos în faţa

ei. Scuzaţi-mă dacă v-am tulburat buna dispoziţie.

Aruncă o privire şugubeaţă. Alvina încă nu-şi recăpătase stăpânirea de sine. Stătea aplecată într-o parte şi nu se simţea în stare să-i vorbească.

— Probabil că-cineva a povestit o glumă bună. Mi-o spuneţi şi mie? ceru el.

— Nu-i vorba de o glumă, răspunse Madame cu o voce tărăgănată. Louis a interpretat o mică pantomimă comică.

— A, probabil că a fost foarte nostimă. N-am putea s-o reprezentăm în spectacol?

— Nu, răspunse Madame cu aceeaşi voce tărăgănată. Era o prostie – o improvizaţie de moment. De ce nu luaţi loc? Putem să vă oferim un strop de whisky? Doriţi?

Max îi servi domnului May un whisky cu apă.

Alvina se calmase, dar continua să-şi ţină capul întors, în totală neputinţă de a vorbi cu domnul May. Max şi Louis se arătau deosebit de amabili. Geoffrey se zgâia la micul administrator cu ochii lui mari, de un albastru închis. Iar Cicio, aşezat cu coatele pe genunchi, o fixa, pe sub genele lungi, pe Alvina cea neajutorată.

— Spuneţi-mi, sparse Madame tăcerea, sunteţi satisfăcuţi de încasări?

— Ah, da! Foarte satisfăcuţi. În primele două seri totul a

mers strună. Admirabil!

— Îmi pare bine. Domnişoara Houghton e de părere că nici mâine n-am să pot dansa. Spune că ar fi imprudent.

— Domnişoara Houghton ştie ce spune, replică domnul May bucuros.

— Aşa e. Şi eu trebuie să mă supun dispoziţiilor ei.

— Sigur că da. Se gândeşte numai la binele dumneavoastră şi nu la interesele ei.

— Da. Da. Foarte frumos din partea ei.

— Domnişoara Houghton se poartă foarte frumos, cu toţi ai dumneavoastră, spuse domnul May, cu un vag subînţeles.

— Fără îndoială. Şi mă bucur că aţi interpretat atât de bine rolul lui Kishwegin. E frumos din partea dumneavoastră.

— Da, răspunse domnul May. Uneori îmi spun că mi-am ratat cariera. Ar fi trebuit să mă fac actor, să fiu pe scenă şi nu în spatele ei.

— Sunt convinsă, replică Madame. Dar e puţin prea târziu.

Privirile insistente pe care i le aruncau tinerii flatau orgoliul domnului May.

— Da, şi eu mă tem că-i prea târziu. Da. Publicul e

întotdeauna o enigmă. Dumneavoastră ce părere aveţi? Publicul vă apreciază şi acum în aceeaşi măsură ca pe vremuri?

Madame îl săgetă cu privirea ochilor negri.

— Nu, răspunse ea. Publicul şi-a schimbat gusturile. Cinematograful ne ruinează. Nu văd în faţa noastră un viitor mai mare de zece ani. Maximum. După aceea, adio şi n-am cuvinte.

— Da? Asta e părerea dumneavoastră? întrebă domnul May cu un aer grav.

— E convingerea mea, spuse Madame dând din cap cu resemnare.

— Şi de ce credeţi că se întâmplă acest lucru? stărui domnul May iritat.

— De ce? Nu ştiu. Efectiv nu ştiu. Probabil pentru că filmele sunt mai ieftine şi mai uşor de digerat pentru public. Nu le solicită nimic, nici participare afectivă, nici intelectuală, nimic. Şi publicul preferă filmele, pentru că ceea ce facem noi trebuie *simţit* cu inima şi judecat cu mintea. Aşa cred.

— Şi oamenii nu doresc să simtă şi să judece?

— Nu doresc. Vor să li se dea totul de-a gata şi să participe numai cu ochii. Şi nu numai aici, ci în toate ţările.

Aşa că, peste zece ani, Kishwegin va pieri.

— Nu-i posibil. Şi atunci care sunt perspectivele dumneavoastră?

— Poate că o să mor – ştiu eu? Dacă o să trăiesc, o să am un mic apartament la Lausanne sau la Bellinzona, şi o să duc din nou o viaţă de mic burgheză şi de bună catolică, ceea ce sunt şi acum.

— Ceea ce sunt şi eu, o asigură domnul May.

— Da? Un american catolic?

— Mă rog... un anglo-irlandezo-american.

— Da?

Domnul May se simţea mai întristat ca oricând. Unde, unde o să găsească şi el un liman pentru sufletul lui chinuit?

Nici trupa Natcha-Kee-Tawara nu cunoştea prea multă linişte. Joi după-masă programul urma să fie schimbat. În locul scenetei de până atunci, avea să fie interpretată „Nunta lui Kishwegin” (cu prizonierul alb, dacă doriţi să ştiţi). Repetiţiile erau conduse de Max. Cât nu juca, Madame nu voia” nici să calce în teatru. Max, deşi în general era retras şi avea stăpânire de sine, afişa câteodată un aer de *hauteur*[23] avea atitudini patronale,

[23] Superioritate, orgoliu (fr.).

supărătoare. Pe Geoffrey îl iritau cumplit aceste aere de stăpân. Cicio însă, care era un impulsiv, îşi ieşea din sărite şi îşi pierdea controlul. Mai ales că Max îşi manifesta din plin dispreţul lui faţă de „macaronar”, cum îi spunea lui Cicio.

— Bah! *Quelle tête de veau*[24] *ex*clamă Max furios pentru că Cicio, care avea o înţelegere mai greoaie, nu pricepuse ce i se cerea.

— *Comment?*[25] întrebă Cicio lenevos, batjocoritor.

— *Comment?* îl îngână Max. Cum? N-ai înţeles ce-am spus? Cap-de-viţel am spus. Sau mai degrabă cap-de-porc dacă-ţi convine mai bine.

— Cine-i ăla? Eu sau tu? sări Cicio.

— Tu, mitocan italian ce eşti!

Max se înroşise, stătea foarte ţeapăn, părul scurt părea să i se fi ridicat vertical pe ţeastă, iar ochii albaştri îi scăpărau.

— Aşa îndrăzneşte să-mi spună mie un porc de bădăran neamţ? strigă Cicio.

Îşi aruncau insultele în franceză. Alvina, aşezată la pian, îl văzu pe Max lung şi nemişcat, alb de furie, şi pe

---

[24] Ce minte de viţel (fr.).

[25] Cum ? (fr.).

Cicio, cu cămaşa descheiată şi gâtul gol cu venele umflate de mânie, smucindu-se în direcţia lui Max.

Repetau fără costume şi erau toţi în cămaşă. Cicio încleşta în mână un pumnal de decor.

— Gata! terminaţi odată! strigă domnul May poruncitor.

Dar Cicio, cu grumazul umflat de furie, părea aproape inconştient şi continua să strângă pumnalul în mână.

— Un macaronar împuţit, strigă Max în engleză, întorcându-se spre domnul May. Nimic nu înţelege.

În timp ce rostea ultimele cuvinte, Cicio se zvârli asupra lui, izbind cu pumnalul. Max se feri, primi lovitura în omoplat şi se prăbuşi peste domnul May, iar Cicio sări de pe scenă cu un salt de pisică, străbătu sala alergând şi se năpusti pe uşă, aruncând pumnalul care căzu cu zgomot pe podea. Max sări ca un demon, alb ca varul la faţă, şi se repezi pe urmele lui Cicio.

— Opreşte-te! Opreşte-te! zbieră domnul May. – *Halte, Max! Max, Max, attends!*[26] strigară după el Louis şi Geoffrey. Louis sări şi el de pe scenă şi alergă după prietenul lui. La fiecare salt, scena duduia.

Alvina, care rămăsese aşezată la pian, sărise în picioare răsturnându-şi scaunul când Cicio zburase ca o săgeată pe

[26] Aşteaptă! (fr.).

lângă ea. Acum îl văzu pe Max gata să dea peste ea, palid ca o stafie, cu o scânteiere cruntă în ochii albaştri.

— Nu! strigă, vrând să-l împiedice.

Max o văzu, se dădu în lături ca să n-o izbească, încercă să sară peste scaun, dar Louis îl prinse şi-i imobiliză braţele la spate.

— Max, attends, a-mi! Laisse-le partir. Max, tu sais que je suis ton a-mi. Tu le sais. Laisse-le partir![27]

Max şi Louis se încleştară pe culoarul dintre scaune. Max îl privea cu ură, dar nici Louis nu se lăsă mai prejos, îl imobiliză cu forţa, la fel de aprig ca şi Max care, în cele din urmă, cedă. Gâfâia agitat şi începuse să ostenească. Louis continua să-i ţină strâns braţul.

— Dă-l dracului, prietene, nici nu merită să te mai gândeşti la el. Ce poate el să înţeleagă, frate drag? Italienii ăştia din sud sunt pe jumătate copii, pe jumătate vite. Nici nu pot gândi. Te-a rănit, frate drag? Te doare? Era un pumnal de decor, dar a izbit cu putere – câine italian! Lasă-mă să-ţi văd rana.

Treptat, Max se lăsă îmbunat. În dreptul umărului, pe sub vestă, apăruse o pată de sânge.

— Te-a tăiat, dragul, dragul meu? strigă Louis. Dă-mi

[27] Max, aşteaptă, prietene. Lasă-l să plèce Max, ştii bine că-ţi sunt prieten. Ştii doar. Lasă-l să plece.

voie să mă uit.

Max îşi mişcă braţul, făcând o grimasă de durere. Îi dezbrăcară vesta şi-i descheiară cămaşa. Locul lovit se învineţea; avea o tăietură în piele.

— Sper că osul nu-i fracturat, strigă Louis speriat. Ridică braţul, *frère*[28], ridică braţul! Te doare tare? Aşa! Nu, nu. Osul nu-i fracturat.

— Nu mi-a rupt niciun os, îl linişti Max.

— Imbecilul! Noroc că măcar n-a făcut asta!

— Dar unde a dispărut? întrebă domnul May.

Cei doi înălţară din umeri, fără să-i acorde atenţie. Repetiţia era întreruptă.

— Să ne întoarcem acasă s-o înştiinţăm pe Madame, spuse domnul May, îngrijorat pentru spectacolul din acea seară.

Plecară încuind uşile teatrului. Alvina se gândea tot timpul la Cicio. Fugise în cămaşă. Îi luă haina şi pălăria, lăsate în cabină, şi le vârî sub Impermeabilul ei, pe care-l ţinea pe braţ.

O găsiră pe Madame montată în toate stările. Auzise pe cineva intrând prin spatele casei, urcând în camerele de sus, apoi fugind grăbit. Doamna Rollings îi spusese că

[28] Frate, (fr.).

venise italianul, doar în cămaşă, şi că apoi ieşise îmbrăcat cu pardesiul negru şi şapca neagră, şi plecase pe bicicletă, fără să-i adreseze un cuvânt. Madame era cu pălăria pe cap şi se chinuia să-şi pună pantofii.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea îngrozită.

Louis o lămuri laconic.

— Ah, animalul, animalul, nu a meritat efortul meu de a-l cizela, am azvârlit orzul pe gâşte strigă Madame, aşezându-se cu un picior încălţat şi celălalt desculţ. Dar e şi vina ta, Max, de ce „nu te-ai purtat ca un bărbat, înfrânându-ţi pornirile tale impulsive şi jignitoare? Doar v-am repetat întruna că în trupa Natcha-Kee-Tawara nu există decât o singură naţionalitate: pieile roşii, şi un singur trib: tribul lui Kishve? Şi tu l-ai făcut italian împuţit, sau porc de italian, şi el s-a comportat exact ca un porc. Prea mult, prea animalic, prea lipsit de *esprit*[29]. Da, Max, şi tu eşti la fel de vinovat. Ai o natură demonică, uneori mai rea decât cea de animal. Afurisit fie acest Woodhouse, ştiam că-mi poartă ghinion! De-am pleca odată de aici! Săptămâna asta parcă nu mai trece! Trebuie să-l găsim pe Cicio. Fără el se duce dracului spectacolul – până o să găsesc pe cineva în locul lui. Va trebui să găsesc pe

[29] Spirit, (fr.).

altcineva. Dar cum? Unde? în Anglia? Asta ar mai lipsi! Mi s-a făcut lehamite de Natcha-Kee-Tawara. Nu există un trib închegat al lui Kishwe şi nu va exista vreodată. Mi s-a acrit de Natcha-Kee-Tawara. S-o distrugem, să ne separăm, *mes braves*[30], să ne luăm rămas bun unii de la alţii, aici, în acest *funeste* Woodhouse.

— Vai, Madame, scumpa noastră Madame, replică Louis, nu avem voie să ne pierdem speranţa. Trebuie să facem un legământ de credinţă faţă dekishwegin a noastră! Să jurăm că nu ne vom despărţi niciodată! Max, tu nu vrei să ne separăm, nu-i aşa, frate iubit? Nu vrei să ne despărţim? Nici tu, Geoffrey, nici tu nu vrei...

Madame începu să plângă. Louis o acompania, până şi Max îşi întoarse capul, ca să-şi ascundă ochii umeziţi. Alvina ieşi din cameră şi domnul May o urmă.

După câteva minute, Madame veni după ei.

— Ah, mai sunteţi aici, am crezut că aţi plecat. Oare pe unde o fi luat-o Cicio, în direcţia Knarborough sau spre Marchay? Geoffrey se duce cu bicicleta să-l caute. Dar s-o fi îndreptat spre Knarborough sau spre Marchay?

— Ar trebui să-l întrebăm pe poliţistul din Piaţa Mare, spuse Alvina. Precis că l-a observat, pentru că bicicleta

[30] Vitejii mei (fr.).

galbenă a lui Cicio atrage atenţia.

Domnul May se duse să-l întrebe pe poliţist, iar ceilalţi rămaseră pe loc, discutând.

Curând domnul May îi anunţă că Cicio se îndreptase în direcţia Knarborough. Afară începuse să burniţeze.

— Ah! strigă Madame. Înseamnă să căutăm acul în carul cu fân. Cum o să-l găsim în oraşul acela atât de mare! E în stare să ne părăsească fără să-i pese de noi.

— Dacă are de gând să plece definitiv, o să vrea desigur să se sfătuiască cu Geoffrey, interveni Louis. Au fost întotdeauna buni prieteni.

Toţi ochii se întoarseră spre Geoffrey, care ridică din umeri.

— Buni prieteni, repetă el. Aşa e. Poate că se gândeşte să mă aştepte la vărul lui din Battersea.

— Câţi bani avea la el? întrebă domnul May.

Madame îşi întinse braţele în lături, neajutorată.

— Cine poate să ştie?

— Cu italienii ăştia niciodată nu ştii cum stai, i se adresă Louis domnului May. Sunt plini de bani, întotdeauna. Când sunt într-o ţară străină, îşi mănâncă de sub unghie. Aşa sunt toţi. Schiţă gestul napolitan al lui Cicio, cu degetele în aer.

— Şi credeţi că ar fi capabil să vă părăsească fără un cuvânt? strigă domnul May.

— Îl cred capabil, răspunse Madame pe un ton patetic, de stoică resemnare. E capabil. Singurul dintre toţi care e capabil de aşa ceva. Da, îl cred capabil.

— Şi ce-ar face?

— Adică unde s-ar duce? Întâi la Battersea, la vărul lui, şi pe urmă s-ar întoarce în Italia, dacă ar considera că a strâns destui bani ca să-şi cumpere o bucată de pământ sau mai ştiu eu ce...

— Deci trebuie să ne luăm rămas bun de la el? urmă domnul May mâhnit foc.

— Asta ar trebui s-o ştie Geoffrey, răspunse Madame, întorcându-se spre acesta din urmă.

Geoffrey înălţă din umeri, hotărât să nu-şi trădeze prietenul.

— Nu, eu nu ştiu nimic. Bănuiesc numai că o să-mi lase vorbă la vărul lui din Battersea. Dar nu ştiu dacă are de gând să plece în Italia sau nu.

— Nu bănuieşti şi unde ar putea fi găsit la Knarborough? îl apostrofă domnul May cu severitate, arătându-se demn de gravitatea situaţiei.

— Habar n-am. Poate la gară, ca să ia un tren de

Londra.

Era clar că Geoffrey nu voia să trădeze nimic.

— *Allors!* întrerupse Madame discuţia zadarnică. Tu, Geoffrey, te duci cu bicicleta să-l cauţi la Knarborough. Dar ai grijă să fii înapoi la timp pentru spectacol. Du-te! Şi dacă dai de el, convinge-l să se întoarcă. Spune-i s-o facă pentru mine. Aşa să-i spui.

Îi făcu semn cu mâna să plece. Geoffrey porni cu bicicleta, pe burniţă, să întindă cele două mile până la

Knarborough.

— Las că ştie el unde să-l găsească, spuse Madame, îşi cunosc ei vizuinile. E drept că noi n-am mai jucat la Knarborough de peste un an de zile. Dar se descurcă el.

Geoffrey pedala cu viteză prin zloată. Nu-i păsa dacă o să-l găsească pe Cicio sau nu. Îl îndrăgea pe italian, dar nu-l socotise niciodată un prieten de nădejde. Ştia că Cicio era nemulţumit şi ar fi vrut să caute altceva. Cunoştea şi ataşamentul lui pentru Italia, atracţia pe care o exercita aceasta asupră-i şi care, până la urmă, avea să-l rupă de trupa cu care lucra de peste trei ani. Şi Geoffrey, francezul din Martigny, ştia bine că, odată şi odată, napolitanul o să-şi rupă cătuşele şi o să plece pe neaşteptate în Italia. Ăsta era destinul lui şi Geoffrey adopta o atitudine filosofică.

Când ajunse la Knarborough, îi căută în primul rând pe actorii de varieteu, la pensiunile unde ştia că locuiesc aceştia. Cu toţii îl revăzură cu plăcere şi-i oferiră câte un whisky, dar niciunul nu-şi amintea să-l fi văzut pe Cicio. I-au dat adresele altor actori şi ale altor pensiuni. Geoffrey vizită diferite trupe şi formaţii actoriceşti, care îi erau cunoscute sau nu, încercă pe la diferite pensiuni pe unde mai trăsese cândva sau nu, pe la cârciumi şi pe la bombe. Apoi se duse la Baltă – zona unde locuiau italienii, ştia că aceştia se caută întotdeauna între ei. Fără rezultat. Dădu o fugă şi la gara Midiand, pe urmă la gara centrală, şi-i întrebă pe hamalii de pe peronul trenului de Londra dacă n-au văzut cumva un tânăr cu o bicicletă galbenă şi un pardesiu negru. Toate încercările rămaseră fără rezultat.

Se întunecase, Geoffrey îşi aprinse farul bicicletei şi porni îndărăt spre Woodhouse. Era un bărbat voinic, cu o fire nepăsătoare. Urcă încet străzile în pantă, pe urmă coborî la vale, prin bezna oraşului industrial. Mereu trebuia să treacă peste şinele de tramvai alunecoase, recent instalate şi, din când în când, să ocolească vagoanele de tramvai iluminate, care-şi tăiau drum prin întunericul dens. Ploaia se înteţise şi roata din spate îi aluneca mereu în noroi şi pe şine.

Când intră în viteză în hruba de întuneric dintre Staters Mill şi Durbeyhouse, văzu în faţă o luminiţă – farul altei biciclete. Se feri, atent să nu devieze de la partea lui de drum. Luminiţa, o flacără de acetilenă, se vedea tot mai aproape. Apoi o lumină mai mare, o împroşcare de noroi, şi desluşi spatele adus al ciclistului care era probabil Cicio, gonind în viteză pe bicicleta lui de curse.

— Hei, Cic'... Cicio! strigă Geoffrey oprindu-se.

— Ho-o-o-o! răsună în beznă răspunsul, neîndoielnic italian.

Văzu că şi Cicio se oprise. Luminiţa se roti şi bicicleta se întoarse, urcând anevoios la deal. Se opri lângă Geoffrey.

— *Toi*?[31] se miră Cicio.

— He! Ou *vas-tu?*[32]

— He! exclamă Cicio la rândul lui.

Discuţia lor era constituită în special din interjecţii exclamate pe tonuri variate.

— Te întorceai în Woodhouse? îl întrebă Geoffrey.

— De unde vii?

— Din Knarborough, am fost să te caut. Şi tu ce...?

— Mi s-a stricat roata din faţă, la Durbeyhouse.

---

[31] Tu? (fr.).

[32] Unde mergi? (fr.).

— Ţi-a căzut?

— He!

— Te-ai rănit?

— Puţin.

— Max n-a păţit nimic.

— *Merele!*[33]

— Haide, întoarce-te cu mine.

— No.

Cicio scutură din cap cu putere.

— Madame plânge. Te vrea înapoi.

Acelaşi îndărătnic scuturat din cap.

— Haide, Cic’... vino cu mine.

Scuturat din cap.

— Niciodată? întrebă Geoffrey.

— *Basta*[34]*,* nu mai vreau, răspunse Cicio cu o grimasă pe care i-o puteai bănui pe întuneric.

— Vino măcar pentru o vreme, după aceea o să plecăm împreună.

Scuturat din cap.

— Adică vrei să ne despărţim pe veci?

Cicio tăcu.

---

[33] Fir-ar să fie! (fr.).

[34] Destul (it.).

— Nu pleca, prietene.

— *Faut*[35]*,* răspunse Cicio cu un zâmbet zeflemitor.

— Ey! Alors! Aş vrea să vin şi eu cu tine.

— Unde?

— Oriunde. Pleci în Italia?

„– Ştiu eu? Poate că da.

— Aş vrea şi eu să mă întorc.

— Eh, alors! făcu Cicio dând să plece.

— Mai aşteaptă câteva zile, să vin şi eu.

— Unde?

— Haide să ne întâlnim mâine la Knarborough. Du-te la doamna Pym, în Hampden Street numărul 6. Acolo locuieşte-şi Gentiventi. Ne-am înţeles?

— Trebuie să mă mai gândesc.

— Mâine la unsprezece, Cicio, da?

— Mă mai gândesc.

— Rămânem prieteni, Cicio, da?

Geoffrey îi întinse mâna şi Cicio i-o luă cu încetineală. După aceea se strânseră în braţe şi se sărutară pe amândoi obrajii.

— Pe mâine, Cic’.

— Au revoir, Gigi.

---

[35] Trebuie (fr.).

Cicio încălecă pe bicicletă şi se făcu nevăzut. Geoffrey aşteptă să treacă un tramvai scânteietor iluminat, care venea drept spre el, prin întuneric. Apoi se urcă şi el pe bicicletă şi porni în direcţia Woodhouse. Se duse direct la teatru, aşa încât Madame stătu ca pe jăratic până la ora zece.

Când îi aduse la cunoştinţă noutăţile, Madame declară:

— Mâine merg şi-l iau cu mine.

După această hotărâre, se duse la culcare.

A doua zi dimineaţa se trezi devreme şi o chemă pe Alvina printr-un bilet. Se înfiinţă la ora nouă.

— Vrei să mă însoţeşti? o întrebă Madame. Vino cu mine la Knarborough şi noi două îl vom aduce înapoi pe răul de Cicio. Te rog să vii cu mine pentru că mă simt cam slăbită. Nu mă refuzi, nu? Foarte bine. Foarte bine. Îi anunţăm pe băieţi şi pe urmă plecăm cu tramvaiul.

— Dar nu sunt îmbrăcată pentru o vizită la Knarborough, protestă Alvina.

— Cine te vede? Să plecăm!

Se înţeleseră cu Geoffrey – să se întâlnească la unsprezece fără cinci, în colţul străzii Hampden.

— Ştii, băieţii tineri, mai cu seamă italienii, au un fel ciudat de a fi. Nu trebuie niciodată să le dai senzaţia că au

fost prinşi. E posibil să şi refuze să ne vadă. Şi, până la urmă, în ciuda strădaniilor noastre, s-ar putea să plece în Italia.

Discutau în tramvaiul care le scutura de-a lungul drumului nesfârşit şi plicticos. Când Coborâră, porniră să străbată străzile sinistre, urâte, ale oraşului industrial. La colţul străzii, aşa cum se înţeleseseră, îl aşteptară pe Geoffrey, care apăru ceva mai târziu, pe bicicleta năclăită de glod.

— Geoffrey, i se adresă Madame, du-te şi spune-i să coboare aici, la noi, şi o să mergem toţi patru la restaurantul „Gheişa”, să bem o cafea sau un ceai.

Cele două femei rămaseră în stradă, aşteptându-l, obosite, pe Cicio. Într-un târziu, se ivi Geoffrey clătinând din cap în semn că nu.

— Refuză să vină? întrebă Madame.

— Nu vrea.

— Şi ce spune, pleacă în Italia?

— Pleacă la Londra.

— E acelaşi lucru. Uite cum nu se poate avea încredere în el. Şi e chiar atât de încăpăţânat?

Geoffrey ridică nepăsător din umeri. Madame îşi dădea seama că nici pe el nu se putea bizui. Se simţea sfârşită,

doborâtă.

— Natcha-Kee-Tawara se duce de râpă, la asta am ajuns, conchise ea furioasă.

Geoffrey o privea cu indiferenţă.

— Şitu ai de gând să pleci cu el, nu-i aşa? îl întrebă pe neaşteptate.

Geoffrey zâmbi stingherit şi roşi. Dar nu-i răspunse.

— Atunci, pleacă... n-ai decât să pleci! Du-te cu el. Dar nu-mi călca onoarea în picioare, nu mă sili să nu respect contractul, rămâi măcar săptămâna asta, cât jucăm la Woodhouse. Nu mă sili să-l fac pe tatăl domnişoarei Houghton să piardă două spectacole. Nu mai ai niciun strop de simţ al onoarei în tine? Să onorăm angajamentul ăsta şi după aceea eşti liber să pleci. Du-te unde vrei. Dar rămâi până la sfârşitul săptămânii. Spune-i asta şi lui Francesco. De el nu vreau să mai aud. Îi cer doar atât, să respecte contractul în curs. Nu terfeliţi onoarea mea şi onoarea trupei Natcha-Kee-Tawara. Spune-i şi lui lucrul ăsta!

Geoffrey se întoarse în casă. Madame, cu pălăria ei neagră, cochetă, ornată cu o voaletă cu buline, şi în pardesiul şi fusta neagră, rămase în colţul străzii, tremurând de frig şi de indignare, fără să scoată un

cuvânt.

Geoffrey se arătă din nou, la fel de indiferent şi rece.

— Zice că nu vrea, o informă el.

— Ah, izbucni Madame în franceză, ingratul! Animalul! Am să mă răfuiesc eu cu el! O să-l fac să regrete! O să vadă el, această *canaille* josnică, lipsită de orice crez, de orice sentiment! Câtă dreptate ai avut, Max, bunul meu! Această *canaille* ar trebui bătută cum baţi un câine. Bătut până când i-ar veni mintea la cap. N-ar vrea cineva să-i tragă o bătaie bine meritată în numele meu? Du-te! Du-te la el şi spune-i că atâta vreme cât o să mai fie în Anglia o să-l ajungă mâna lui Kishwegin, care-i mai grea decât mâna destinului. Spune acest lucru laşului şi mişelului care sileşte o femeie să-şi calce cuvântul de onoare. Ah, *canaille, canaille!* Fără niciun crez, fără niciun sentiment! Ah, câinii ăştia din Sud, niciodată nu te poţi încrede în ei!

Începu să se învârtească pe stradă. Îşi ridică voaleta ca să-şi şteargă lacrimile de furie şi de dezamăgire.

— Madame, o clipă, vă rog. Aş vrea să mă duc eu să stau de vorbă cu el, interveni Alvina.

Era impresionată.

— Nu! N-are rost să te duci, o opri Madame.

— Ba am să mă duc! I se aprinsese în ochi flacăra

bătăliei. Condu-mă la camera lui, îi ceru ea lui Geoffrey.

Geoffrey se supuse şi o porni în faţa ei pe o scară lungă şi strâmtă, acoperită cu un linoleum îngălbenit, ros, până la o cămăruţă de la mansardă.

— Cicio! strigă el la uşă.

— *Oui!*[36] răspunse vocea îmbufnată a lui Cicio.

Geoffrey crăpă uşa. Alvina îl văzu pe Cicio aşezat pe muchiea unui pat strâmt, sub tavanul înclinat al unei mansarde sordide.

— Tu rămâi aici, îi ceru Alvina lui Geoffrey, aruncându-i o privire peste umăr în timp ce intra în cameră.

Închise uşa şi se rezemă de ea, privindu-l pe italian. Cicio şedea cu picioarele desfăcute, întinse pe podea, ţinând o ţigară în mâna care-i atârna moale între genunchi şi lăsând scrumul să cadă pe jos. Se uită curios la Alvina. Ea îl fixă cu ochii ei mari, albaştri, şi-i zâmbi, fără să vorbească. Cicio nu făcu nicio mişcare şi continuă s-o pândească, pe sub genele-i umbroase.

— Nu vrei să te întorci? îl întrebă în cele din urmă Alvina, zâmbindu-i şi privindu-l drept în ochi.

Cicio scutură scrumul ţigării cu degetul mic. Alvina observă cu mirare că-şi lăsa unghia degetului mic să

[36] Da. (fr.).

crească lungă, chiar foarte lungă. Îl privea în continuare, zâmbindu-i, iar el continua să o fixeze neclintit.

— Vino! îl îmbie ea, învăluindu-l cu privirea.

Cicio rămase în aceeaşi atitudine pânditoare, cu mâna atârnându-i între genunchi, ţinând ţigara din care se despletea o şuviţă de fum albăstriu.

— Nu vrei să vii? Nu vrei să te întorci? îi adresă un zâmbet cald, ciudat, continuând să stea rezemată de uşă.

Şi, deodată, Alvina se apropie de el, se aplecă, privindu-l în faţă cu oarecare sfială, îi luă mâna măslinie în mâinile ei şi io înălţă spre obraji: Mâna lui tresări, scăpă ţigara dintre degete, dar i se lăsă în voie.

Te întorci la noi, nu-i aşa? îl întrebă iar Alvina, zâmbindu-i cu blândeţe şi uitându-se drept în ochii galbeni, ciudaţi, neclintiţi, ale căror, pupile negre se dilataseră şi se umeziseră.

Zâmbi ochilor cu pupile negre care se umezeau, îmblânzindu-se; ochi de animal mângâiat pe neaşteptate. Şi Alvina duse mâna lui la buze şi o sărută uşor, gingaş, pe degete şi pe dosul palmei. Îi privi inelul de argint. Şi chiar în clipa în care-i săruta mâna, inelul i se păru un semn de subordonare, de supunere. Îl trase uşor. Cicio se ridică de pe pat. Ţinându-i mâna între degetele mâinii ei stângi,

Alvina se întoarse şi apăsă clanţa uşii.

— Te întorci, da? îl întrebă privindu-l în ochi.

Şi văzând supunerea din privirea lui care nu încetase nicio clipă să o fixeze, îi eliberă mâna şi deschise uşa. Cicio îşi luă pardesiul din cui, şi-l puse pe umeri, îşi luă pălăria şi aruncă jos ţigara pe jumătate fumată, strivind-o sub talpă. Veni în urma ei, mergând cu acea ţinută specifică italienilor, în care se îmbină bădărănia cu senzualitatea şi cu docilitatea.

În stradă, o văzură pe Madame, în costumul ei şic, rafinat franţuzesc, stând singură într-un colţ, părăsită. Pe sub voaleta cu buline i se întrezăreau ochii negri şi faţa foarte palidă. Se uită la Cicio care o urma pe Alvina amărât, ca un câine bătut. Nu făcu nicio mişcare până când Cicio nu se apropie de ea. Îi studia expresia feţei.

— *Te voilà doric*![37] îi spuse în cele din urmă pe un ton inexpresiv. *Allons boire un cafe,* he?[38]

Reuşise să-şi imprime glasului o notă caldă, dar ochii îi scăpărau de mânie. Cicio îşi purta pe faţă zâmbetul lenevos, frumos şi tembel. Porni alături de cele două femei.

---

[37] Iată-te, deci (fr.).

[38] Să mergem să bem o cafea, da? (fr.).

Madame păstra o tăcere încăpăţânată. Geoffrey trecu pe „lângă ei pe bicicletă şi le strigă că pleacă la Woodhouse.

Când se găsiră aşezaţi la o măsuţă, cu ceştile de cafea în faţă, Madame îşi înălţă pe frunte voaleta, care arăta acum ca o bandă neagră peste sprâncene. Faţa de copil dolofan îi era palidă şi golită *de* orice expresie, iar ochii negri îi străluceau inscrutabili. Îi urmărea, cu priviri enigmatice, pe Cicio şi pe Alvina.

— Doriţi şi nişte biscuiţi la cafea? întrebă pe un ton afectuos, discordant cu licărul de mânie din ochi.

— Da, răspunse Alvina.

Obrajii îi erau aprinşi şi privirea puţin sfidătoare, în timp ce Cicio şedea pleoştit, cu capul întors, ferindu-şi parcă privirea, dar cu surâsul lenevos, frumos şi tembel pe buze.

— Hei, Cicio, sper că n-ai să te mai încaieri cu Max, i se adresă Madame pe acelaşi ton afectuos, dar cu aceiaşi ochi întunecaţi şi reci. Să nu mai aud de prostii din astea. Ce părere ai? Vreau să aud răspunsul tău.

— În ce mă priveşte, aşa o să fie, răspunse italianul mijindu-şi ochii ca o pisică şi zâmbind ironic.

— Deci s-a terminat cu povestea asta! Aţi încheiat-o. Atunci e în ordine. E bine. Suntem bucuroase, nu-i aşa,

domnişoară Houghton? Suntem bucuroase că Cicio se întoarce şi s-a isprăvit cu ciorovăielile. Nu-i aşa că suntem bucuroase?

— Eu una sunt extrem de bucuroasă, spuse Alvina.

— Extrem de bucuroasă, sigur, extrem de bucuroasă. Ai auzit, Cicio? Ţine minte lucrul ăsta. Ai să-l ţii minte? He?

Cicio se uită la Madame, curbându-şi buzele într-un surâs zeflemitor.

— Desigur că am să ţin minte, răspunse moale, dar cu un subtil subînţeles.

— Da? Atunci e bine. E bine. Suntem iar prieteni cu toţii. Toţi din trupa Natcha-Kee-Tawara. He? Ce spui? Ai spus ceva?

— Da, răspunse Cicio, privind-o cu ochii lui galbeni.

— În ordine! în deplină ordine. Dăm uitării orice altceva.

Madame părea sinceră şi din nou plină de curaj. Dar privirea întunecată şi scormonitoare a ochilor ei, ca şi cea mijită a lui Cicio, trădau că dincolo de aparenţele împăciuitoare, starea de spirit era cu totul alta.

— Şi domnişoara Houghton ţine cu noi. Nu-i aşa? A contribuit o dată mai mult să ne reunească, aşa încât o socotim de-a noastră. Pe faţa plină, albă, lipsită de expresie a lui Madame, se ivi un surâs ciudat.

— Mi-ar plăcea să fac parte din trupa Natcha-Kee-Tawara! spuse Alvina.

— De ce nu? De ce să nu faci parte? Nu văd de ce nu. Ce zici, Cicio? Acompaniezi la pian şi ai putea interpreta şi roluri. Poate chiar mai bine decât Kishwegin. Ia spune, Cicio, n-ar putea să vină cu noi? Nu-i de-a noastră?

Cicio zâmbi larg, dezvelindu-şi toţi dinţii–, dar nu răspunse nimic.

— Ei, ce-ai amuţit? Răspunde! Nu-i de-a noastră?

— Da, spuse Cicio, evitând să se angajeze.

— Da, aşa cred şi eu. Şi eu cred aşa. O idee excelentă. O să reflectăm la acest lucru şi poate că o să stăm de vorbă cu domnul Houghton, să-i ceremsă vii cu noi. Da, da!

Femeile luară tramvaiul până în Woodhouse, iar Cicio încălecă pe bicicletă. În mod surprinzător, Madame şi Alvina nu găsiră multe lucruri să-şi spună pe drum.

Văzându-şi trupa reînchegată, Madame părea satisfăcută, ca şi cum nimic nu se întâmplase. Hotărâse ca în seara următoare, adică sâmbătă, să-şi interpreteze dansul. Duminică, trupa trebuia să plece la Warsall, la o depărtare de treizeci de mile, unde aveau un angajament. În acea seară, Cicio o fixă pe Alvina ori de câte ori i se ivi prilejul s-o facă. Ea simţea, dar nu ştia ce semnificaţie să

acorde privirii lui. Şi la un şarpe ar fi putut să se uite în acelaşi fel, dacă ar fi văzut unul târându-se prin teatru. O privire furişă, pânditoare, dar insistentă. Şi nu încerca să-i întâlnească ochii. Când Alvina îl vedea în picioare, lălâu, musculos, cu spatele încovoiat, capul împins înainte şi ochii privind pe furiş, gândea că nu-i place. Şi totuşi faţa lui avea o certă *finesse.* Pielea măslinie, netedă; ochii adumbriţi de atâta întuneric, încât ai fi crezut că sunt negri, şi care te şocau cu irisul lor de un galben sulfuros. Te şocau, de parcă ţi s-ar fi ivit brusc un leu în cale. Nasul lung, drept, fin, bărbia frumos dăltuită, sinuozitatea uşor batjocoritoare a buzelor, toate păreau să fi fost modelate de veacurile lungi ale unei civilizaţii pierdute. Şi parcă era mereu în aşteptare: învăluit în tăcere, nemişcat, degajând forţă musculară, detaşare, părea să aştepte ceva. Ce anume? Alvina nu ştia. Încerca să-i întâlnească privirea, să comunice cu el. Dar Cicio se ferea. Când se apropia de el şi-i vorbea, îi răspundea în felul lui bleg, cu neschimbatul zâmbet pe buze, şi cu aceeaşi expresie furişă a ochilor. Şi cuvintele lui nu spuneau nimic. Punea, voit, o distanţă între el şi ea. Când îl văzu vopsit în chip de războinic, Alvina simţi o vagă undă de scârbă în faţa torsului gol, musculos şi frumos, cu umerii aduşi; părea greoi, lasciv,

prostesc. Cât de bărbătească, prin contrast, se contura ţinuta dreaptă, rigidă, clară a lui Max. Da, moliciunea dulceagă a lui Cicio, chiar şi rotunjimile muşchilor lui plini şi puternici, îi stârniră greaţă.

Începu să lovească furios în clapele pianului. Madame, care în această seară urma să danseze, o săgetă din priviri. Alvina se ferise de Madame, aşa cum Cicio se ferea de ea – instinctiv şi totuşi deliberat, o îndepărtare şi cu toate astea o legătură.

Când dansa, Madame era magnifică. Neîndoielnic, se ascundea în ea o adevărată artistă. Se transfigura, devenind cu totul altă făptură: pură, virginală, de o candoare primară, răspândindu-şi vraja asupra a tot ce o înconjura. Un izvor de gingăşie şi de frumuseţe. Războinicii ei fascinaţi erau într-adevăr plini de bravură; ca prin farmec, Kishwegin îi transforma şi pe ei. Zadarnic izbea Alvina fără simţire în clape. Nu izbutea să destrame nimbul magic care-i aureola pe Kishwegin şi pe războinicii ei. Şi Cicio devenise superb, nu-i mai vedeai boiala ieftină, era însufleţit, aprig şi expresiv, străbătut parcă de un fluid misterios, pătimaş, îndepărtat. Un străin – dar de o frumuseţe răpitoare. Alvina simţi că o podideşte plânsul. Îi ura splendoarea. Îl îndepărta de ea, avea senzaţia că e

înlăturată. Între ea şi această magică strălucire nu exista nicio legătură.

Şi Madame era o străină, cu părul ei lung, negru, împletit în codiţe lucitoare, cu obrajii îmbujoraţi pe sub fardul arămiu. Era eterică, diafană! Umilă şi totuşi distantă, de o feminitate ce săpa o prăpastie între ea şi bărbaţi. O feminitate supusă, o eternitate de supunere, dar rămânând intangibilă. Dansul ei sperios în jurul ursului ucis era fermecător: curiozitate feminină, admiraţie înfricoşată în faţa masivităţii şi forţei fiarei răpuse, triumful victoriei asupra bestiei, cruzime şi milă, teamă că lighioana încă nu e moartă. Un amestec răscolitor de senzaţii, o dezgolire a sentimentelor primare ce evocau zorii omenirii, înainte ca Eva să fi muşcat din carnea ispititoare a mărului, pe când era doar tulburată, îngândurată, supusă. Şi, în acelaşi timp, irezistibila atracţie pentru prizonierul alb! Eva devenea şovăielnică, asculta dulcea chemare a ispitei, începea sfâşierea lăuntrică, îngenunchea lângă soţul ei ucis, la fel cum îngenunchease în faţa jivinei: cu teamă, cu admiraţie, cu durere şi bucuria descătuşării, cu îndoială şi speranţă. Apoi îl împingea uşor cu piciorul. Carne moartă, ca şi leşul ursului. O năvală de bucurie care se transforma în puhoi de durere; Şovăitoare, înlăcrimată, surâzătoare,

covârşită de conştiinţa păcatului şi de plăcerea păcatului, îşi îndrepta ochii spre Cicio care se încleşta cu ursul rănit. Era sufletul şi inima întregului spectacol, era într-adevăr Kishwegin. Iar războinicii ei crunţi deveneau parcă şi mai crunţi, mai misterioşi, fioroşi, devoraţi de cruzime, dar în acelaşi timp îndureraţi de fatalitatea sfârşitului.

La un moment dat, Cicio, care se lupta cu ursul rănit, scoase un râs ciudat, ceea ce nu se întâmplase în nicio seară până atunci. Un râs auzit şi de public, un râs batjocoritor, care-ţi dădea fiori reci. Şi în clipa în care trebuia să se prăvălească, zdrobit de animal, se desprinse o clipă din braţele ursului şi-i şopti lui Madame pe un ton ironic: *„Vivo sempre, Madame!”* Şi numai după aceea se prăbuşi.

Madame rămase o clipă locului, siderată, la auzul cuvintelor. O clipă de suspensie, de încremenire. Apoi îşi reveni şi îşi continuă jocul. Îşi duse îngrozită mâna la gură şi ţipă „Ursul!” Dar la sfârşit, Kishwegin, care de obicei trăia un moment de durere şi de triumf şi o tresărire deşoc electric când lua mâna omului alb şi o ducea la buze, cunoscu de astă dată o clipă de şovăială, de îndoială, de delăsare, iar Max nu ştiu cum să reacţioneze.

Nici Madame, nici Max nu cutezară, după spectacol, să-i

facă vreo observaţie lui Cicio în legătură cu replica nouă Introdusă în text. Louis, însă, se simţi dator să intervină:

— Cic ce ţi-a venit să schimbi scena? Puteai să ratezi întregul efect al piesei dacă Madame n-ar fi reacţionat atât de genial. Ce ţi-a venit să spui cuvintele acelea?

Louis îi vorbise în franceză, dar Cicio îi răspunse în italiană:

— Ce mi-a venit? M-am săturat să o tot fac pe mortul. Uite-aşa!

Madame şi Max nu scoaseră un cuvânt.

Alvina, după ce cântă la pian imnul regal, se duse în spatele scenei. Cicio şi Geoffrey împachetaseră decorul şi plecaseră. Madame discuta cu James Houghton, iar Louis şi Max se îmbrăcau. Domnul May se apropie de Alvina.

— Ei, a mai trecut o săptămână! Cred că eşti de acord că m-am descurcat onorabil în ciuda tuturor greutăţilor?

— Te-ai descurcat admirabil, îl măguli Alvina.

Dar bietul domn May avea un aer patetic, pierit. Alvinei însă nu-i ardea de el. Privirile îi rătăceau, fără astâmpăr, în dreapta şi-n stânga. Nici nu se uită la sărmanul om. Madame veni lângă ei.

— Ei, domnişoară Houghton, a venit momentul să ne luăm rămas bun.

— Nu v-a obosit dansul?

— Ei, nu mă simt chiar atât de bine ca de obicei, dar nici rău. Îţi datorez dumitale faptul că m-am înzdrăvenit. Dar să ştii că tatăl dumitale e mai bolnav decât mine. Îmi face impresia că e foarte bolnav.

— E epuizat de atâta muncă.

— Da, şi la bătrâneţe nu prea mai ai rezerve de epuizat. Vreau să-ţi mulţumesc încă o dată...

— La ce oră plecaţi mâine?

— Eu plec cu trenul de zece şi jumătate. Băieţii vor veni pe biciclete dacă nu plouă, aşa că nu au oră fixă...

— O să trec să-mi iau rămas bun, spuse Alvina.

— Vai, nu-i nevoie să te deranjezi...

— Oricum trebuie să iau lucrurile pe care le-am adus, vasul de inhalaţii şi celelalte.

— A, îţi mulţumesc că le-ai adus, dar n-are rost să te deranjezi. O să-l trimit cu ele pe Cicio... sau pe altul dintre băieţi.

— Vreau să-mi iau rămas bun de la toţi patru, stărui Alvina.

Madame se uită în jur. — Nu sunt cu toţii aici? Nu. Doi din ei au plecat. Atunci bine, vino. La ce oră crezi că vii?

— La nouă e bine?

— E foarte bine pentru că eu plec la zece. Bine. Deci *au revoir* pe mâine dimineaţă. Bună seara.

— Bună seara, răspunse Alvina roşie ca focul.

Plecă împreună cu domnul May, dar nici nu-l luă în seamă pe omuleţ. După cină, când James se retrase în camera lui să-şi sorteze banii, Alvina o întrebă pe domnişoara Pinnegar:

— Nu ţi se pare că tata arată rău, domnişoară Pinnegar?

— Eu am observat demult, răspunse înţepat cea întrebată.

— Şi ce crezi că ar trebui să facă?

— Se distruge singur, se duce la teatru pe ploaie şi pe vânt, îngheaţă bocnă la ghişeul de bilete şi pe urmă respiră aerul infect din sală. Se distruge singur, asta-i!

— Şi noi ce-am putea face?

— Nimic, cât timp magherniţa aia se mai ţine pe picioare. Nu putem face nimic.

Alvina era perfect de acord, drept care se duse la culcare.

A doua zi se sculă devreme, şi prima mişcare fu să se uite la ceas. Era o dimineaţă cu cer mohorât, dar nu ploua. La nouă fără cinci, alerga spre locuinţa doamnei Rollings. În curtea din spate se înşirau cele patru biciclete – două

strălucitoare, două stropite de noroi, în raport direct cu proprietarii lor. Cicio, ghemuit pe vine, repara un cauciuc; se ciucise foarte jos, sprijinindu-se pe vârfurile picioarelor. Când apăru Alvina, se răsuci pe dată, ca un animal care simte apropierea cuiva, dar nu se ridică în picioare.

— Gata de drum? îl întrebă, uitându-se la el de sus în jos.

Cicio îşi întoarse capul, cam plictisit, şi îşi înălţă bărbia. Era aproape de nerecunoscut, aşa cum îl vedea, în poziţie răsturnată. Îl privi cu mirare. Bărbia i se îndrepta spre ea aproape agresiv. Privit în această postură, arăta, brutal, neplăcut. Dar Alvina continuă să-i vorbească:

— Vrei să-mi ajuţi să duc înapoi lucrurile pe care le-am luat pentru Madame?

Cicio se ridică, tot fără să se uite la ea. Purta ghete de ciclist, rupte. Privirile îi rămăseseră fixate pe cauciucul bicicletei.

— Nu-i nevoie să vii chiar acum, îl linişti Alvina. Mă duc întâi să-mi iau rămas bun de la Madame. Într-o jumătate de oră poţi veni?

— Da, e bine, răspunse el cu ochii la cauciucul care zăcea pe jos, amărât şi dezumflat.

Acum, când stătea în picioare, Alvina fu frapată de

frumuseţea liniei capului proiectat în faţă, de ceafa lui puternică şi delicată, de felul cum îi creştea părul negru pe ceafă. Cât de frumos i se înălţa gâtul dintre umerii robuşti şi uşor aduşi! Şi ţinuta aceea a capului împins în faţă era stranie dar sugera intensitate. Faţa însă nu avea culoare, nu avea expresie, era inscrutabilă.

Alvina intră în casă. Tinerii se găseau în febra pregătirilor de plecare.

— Domnişoară Houghton, vino sus! strigă Madame.

Alvina urcă la ea şi o găsi făcându-şi bagajele.

— Scuză-ne, toţi suntem ocupaţi cu preparativele de plecare, se adresă Madame Alvinei, tratând-o ca pe o străină.

— Nu vreau să vă deranjez. Nu stau decât un minut.

— Nu, nu mă deranjezi. Uite lucrurile aduse de dumneata – Madame îi indică o mică grămăjoară de obiecte – şi-ţi mulţumesc mult, foarte mult. Dumneata mi-ai salvat viaţa. Aşa încât îngăduie-mi să-ţi ofer un mic semn de recunoştinţă. Nu-i cine ştie ce, pentru că Natcha-Kee-Tawara nu-i o trupă de nababi. Doar un suvenir, care să-ţi amintească de peripeţiile vizitei noastre la Woodhouse.

Îi dărui Alvinei o pereche de papuci delicioşi din mărgele

care alcătuiau ciudate arabescuri colorate, cu tălpi şi margini din piele de căprioară.

— Sunt ai lui Kishwegin, îi spuse ea, şi Kishwegin ţi-i dăruieşte în semn de recunoştinţă pentru că i-ai salvat viaţa, sau, în cel mai bun caz, ai prevenit o boală lungă şi grea.

— Vai... dar nu-i vreau... protestă Alvina.

— De ce? Nu-ţi plac?

— Sunt încântători, încântători, dar nu vreau să vă lipsesc de ei.

— Dacă eu ţin să ţi-i dau, nu mă lipseşti de ei. Îmi faci favoarea să-i primeşti? He?

Şi îi întinse papucii, cu mâinile ei plinuţe, inelate.

— Nu vreau să-i iau, repetă Alvina. Aparţin trupei Natcha-Kee-Tawara, şi nu vreau să-i răpesc trupei. Vă rog să-i păstraţi.

— Nu, din moment ce ţi i-am dăruit. Nu răpeşti nimic trupei" Natcha-Kee-Tawara luând o pereche de papuci.

— Şi sunt convinsă că îmi sunt mici.

— A! Asta-i altă poveste. Încearcă-i.

— Văd de pe-acum că-mi sunt mici, stărui Alvina stânjenită, râzând.

Se aşeză şi îşi scoase pantofii. Papucii îi erau aproape pe

măsură, doar o idee mai mici. Pe picior arătau încântător.

— Da, zise repede Madame. Îţi sunt într-adevăr mici. O să-ţi caut altceva.

— Nu, nu, vă rog să nu-mi căutaţi altceva. Nu vreau să iau nimic. Vă rog mult.

— Ce înseamnă că nu vrei să iei nimic? întrebă Madame, cu o privire ciudată. Nu vrei nimic de la Natcha-Kee-Tawara sau de la Kishwegin personal? He? De la care dintre ei?

— Vă rog să nu-mi daţi nimic.

— Bine, foarte bine. Atunci nu-ţi dau nimic. Pentru că nu-ţi pot da ceea ce ai dori de la Natcha-Kee-Tawara.

Reîncepu să-şi împacheteze lucrurile.

— Îmi pare teribil de rău că plecaţi, urmă Alvina.

— Da? îţi pare rău? Şi de ce, mă rog? Şi eu regret că nu o să te mai văd. Îmi pare şi mie rău. Dar nu se ştie niciodată, poate că o să ne mai întâlnim, he? O să-ţi scriu o ilustrată. Şi poate o să-ţi cumpăr un cadou şi o să ţi-l trimit cu unul din băieţi. Vrei? Pot să-ţi trimit?

— Aş fi foarte fericită dacă... dar nu, vă rog să nu-mi cumpăraţi nimic. Alvina îşi retezase vorbele la timp. Nu vreau să-mi cumpăraţi ceva. Arătaţi-mi doar că Natcha-Kee-Tawara îşi mai aminteşte de mine. Papucii îmi plac

extraordinar...

— Dar îţi sunt prea mici, răspunse Madame, ai cărei ochi negri, strălucitori, vedeau tot ce se ascundea îndărătul cuvintelor.

Madame, care avea şi ea mica ei avariţie, se bucura să-şi ia papucii înapoi.

— Bine, foarte bine, am să-ţi trimit cu unul dintre băieţi o amintire de la Natcha-Kee-Tawara. Să ţi-o trimit cu Cicio? He?

— Vă mulţumesc mult, răspunse Alvina eludând întrebarea şi strângându-i mâna. Îmi pare într-adevăr foarte rău că plecaţi. La revedere.

Madame răspunse la strângerea ei de mână şi în ochii negri, impenetrabili, se aprinse o luminiţă neaşteptat de afectuoasă şi de tandră. Alvina se îmbujoră şi se simţi gata să izbucnească în lacrimi.

— Regret, reluă Madame, că nu ai rămas cu trupa noastră. Dar nu se ştie niciodată. O să ne mai vedem noi. La revedere. Trebuie să-mi termin bagajele.

Alvina duse jos lucrurile ei. Pe urmă îşi luă rămas bun de la tineri, care erau pe jumătate îmbrăcaţi. Numai Max îşi terminase toaleta.

Cicio aranja cauciucul pe roata din faţă. Alvina îi privi

degetele fine, măslinii, care potriveau anvelopa. Lucra cu gesturi vioaie şi dibace, părând mult mai ager şi mai iscusit decât ai fi crezut după mâinile lui lascive, de mediteraneean. Învârti roata, împingând-o uşor.

— Eşti gata?

— Da, aşa cred.

Pe urmă luă pompa şi începu să umfle cauciucul. Alvina, neclintită, îi urmărea mişcările. Braţele lui aveau o forţă musculară latentă, stăpânită. Cicio ’ridică bicicleta culcată, rezemând-o de zid, şi îşi adună sculele.

— Ei, acum poţi să mă însoţeşti? întrebă Alvina.

Întoarse capul spre ea şi începu să-şi frece mâinile cu o cârpă. Apoi se duse în Casă, îşi îmbrăcă pardesiul şi şapca şi strânse obiectele pe care urma să le transporte.

— Unde mergi? îl întrebă Max.

Cicio arătă cu capul spre Alvina.

— Domnişoară Houghton, te rog să-mi dai voie să te ajut eu. Cicio încă nu e îmbrăcat...

Într-adevăr, Cicio era fără guler şi încălţat cu ghetele sparte.

— Nu face nimic, se grăbi Alvina să oprească elanul lui Max. Cicio ştie unde e casa, tot el le-a adus la venire.

— Ba am să vă ajut eu, pentru că sunt gata îmbrăcat. Vă

rog... Cicio, tu du-te să te îmbraci.

Cicio se uită la Alvina.

— Cum doreşti? întrebă el, aşteptând hotărârea ei.

— Te rog, lasă-l pe Cicio să ducă lucrurile, îi spuse ea lui Max. Îţi mulţumesc mult pentru bunăvoinţă, dar Cicio ştie drumul.

Şi Alvina porni pe străzile din Woodhouse, în liniştea de duminică dimineaţa, alături de italianul cu ghete rupte ducând în braţe obiectele ei medicale. Pe drum nu schimbară niciun cuvânt.

— Pe aici, îl îndrumă Alvina, când ajunseră, deschizând uşa holului.

O lăsase descuiată la plecare; de obicei, nimeni nu intra prin hol. Pătrunseră în salonul întunecos, mobilat de bibliotecile înalte, negre, ticsite de cărţi legate în piele de viţel, cu un covor roşu închis, înflorat, pe jos, şi cu pianul încărcat de note risipite. Cicio lăsă din braţe obiectele în locul pe care i-l indică Alvina, şi rămase locului cu şapca în mână şi privirile plecate.

— Îţi mulţumesc mult, spuse ea, neştiind cum să-l reţină.

Pe buzele arcuite ale lui Cicio flutură zâmbetul batjocoritor.

— „N-ai pentru ce, răspunse Cicio.

Îşi plimbă, stingherit, privirile de jur-împrejurul încăperii şi îşi opri ochii pe un portret mare, spânzurat pe perete.

— E portretul mamei mele, îi spuse Alvina.

Cicio nu răspunse, mulţumindu-se să o privească lung.

— Îmi pare foarte rău că pleci, începu Alvina, luându-şi inima în dinţi şi fixându-l cu ochii ei mari, albaştri.

Şi iar se ivi surâsul vag pe buzele lui Cicio, care îşi ţinea faţa întoarsă. Pe urmă, în sfârşit, o privi în ochi.

— Trebuie să plecăm, n-avem încotro, îngăimă sfios, cu un zâmbet parcă jenat.

— Şi îţi place viaţa asta de nomad? îl întrebă ea continuând să-l fixeze.

— Asta e, n-am încotro. Dar îmi place, răspunse italianul aprobând din cap.

Dădea impresia că vorbeşte la întâmplare. Dar acum o privi pe Alvina drept în ochi, cu acelaşi surâs zeflemitor şi aceeaşi expresie de prudentă fereală.

— Crezi că o să ne mai vedem vreodată? îl întrebă ea.

— Ai vrea? replică Cicio cu un surâs viclean, ridicând din umeri.

— Foarte mult...

Alvina simţi sângele năvălindu-i în obraji. Se auzeau

paşii târşâiţi ai domnişoarei Pinnegar.

Cicio continua să dea din cap, a încuviinţare, şi s-o privească în ochi. Colţurile ochilor i se înălţară, nasul păru să i se lungească.

— Bine, zise el. Săptămâna viitoare. Dimineaţa?

— Te aştept, spuse Alvina în clipa în care domnişoara Pinnegar se ivi în uşă. Cicio întoarse capul cu iuţeală.

— A, strigă domnişoara Pinnegar, sfredelindu-l pe Cicio cu privirea. Nu puteam înţelege cine e aici.

— Chiar nu puteai înţelege? întrebă Alvina. Am adus înapoi lucrurile luate de acasă.

— Da... da... de ce nu intraţi dincolo, să vă încălziţi la foc?

— Eu trebuie să plec. La revedere, spuse Cicio înclinându-se uşor în faţa Alvinei, şi abia schiţat în faţa domnişoarei Pinnegar.

Capitolul nouă

Alvina devine Allaye

Când trupa Natcha-Kee-Tawara a părăsit oraşul Woodhouse, Alvina a plâns. O durea despărţirea de ei, atât de mult se integrase în spiritul lor de echipă. Şi Cicio reprezenta pentru ea un membru al familiei Natcha, şi aştepta cu nerăbdare vizita lui, ca şi cum ar fi fost vizita întregii trupe.

Teatrul i se părea acum lipsit de viaţă. Îi era lehamite de „Calvar” şi ar fi vrut să se isprăvească odată cu el. Luni dimineaţa, repetiţia cu noii actori îi zgândări nervii. Tatăl ei, pe care neliniştile create de Natcha-Kee-Tawara îl aduseseră pe muchiea unei depresiuni nervoase, se arăta extrem de ursuz şi de irascibil. Era pradă unei asemenea anxietăţi, de parcă se aştepta ca baraca de lemn a „Calvarului” să ardă până în temelii, cu el înăuntru, ca un al doilea Samson. Nu mai suporta contactele cu artiştii, îi stârneau temeri şi îngrijorări cumplite.

— Va trebui să renunţăm la reprezentaţii şi să ne rezumăm la cinematograf, îi spuse el domnului May, în

febra unei agitaţii paroxistice. Când se încheie luna asta, nu mai fac niciun contract cu actori.

— Da? Eşti hotărât? îl întrebă domnul May.

— Chiar foarte hotărât. Categoric! James tremura de nervozitate. Am comandat un aparat nou de proiecţie, şi o serie de filme de la Chanticler.

— Bine... atunci... Domnul May era cuprins de spaimă şi mâhnire.

— *Certamente,* îi spuse el Alvinei în acea seară, dacă nu va rămâne decât un simplu cinematograf, eu nu mai am ce căuta aici – şi îşi înălţă sprâncenele ofilite într-un arc de tragică finalizare.

— De ce? întrebă fata.

— Cum, de ce? răspunse el cu o notă ironică în glas. Pentru că eu am o altă vocaţie. Nu sunt operator de filme. Pe faţă i se schiţă o grimasă de dispreţ.

— Dar eşti şi asta!

— Şi *asta,* dar nu *numai* asta. De exemplu dumneata te pricepi la bucătărie. Dar nu eşti numai bucătăreasă, nu-i aşa?

— E cu totul altceva.

— *Certamente, certamente* nu-i altceva.

Alvina râse răutăcios, iar domnul May o privi şocat.

— Şi ce ai de gând să faci? îl întrebă ea.

— Să-mi caut alt angajament, răspunse administratorul frustrat. Nu văd o alternativă.

— Ai putea rămâne aici.

— Nici nu mă gândesc; nici vorbă! şi se zgribulea în pene ca un porumbel rănit.

— Mă rog, chestiunea asta trebuie rezolvată între dumneata şi tata, puse ea punct discuţiei, privindu-l în faţă.

— *Certamente!* Cine altcineva ar putea s-o rezolve?

Dar vorbea pe un ton mâhnit, de parcă-şi pusese ultimele speranţe în Alvina.

Mai târziu, Alvina îi relată domnişoarei Pinnegar discuţia.

— Eu găsesc că e un lucru bun, decretă domnişoara Pinnegar cu simţul ei realist, dar plină de răceală. Mă îndoiesc însă că o să ajute la ceva.

— De ce te îndoieşti?

— Pentru că nu cred şi nicio clipă n-am crezut în localul ăsta. Acolo nu se poate realiza nimic.

— Nu înţeleg de ce. De ce eşti atât de categorică?

— N-aş putea spune – e ceva ce simt. De la început am simţit că e o greşeală. Totul a fost o greşeală.

— Dar de ce? stărui Alvina râzând.

— Taică-tău n-avea ce să caute în treaba asta cu clovni şi saltimbanci. Nu-i de demnitatea lui, nu i se potriveşte. E împotriva firii lui şi a întregii lui vieţi.

— Vai de mine, dar tata a fost toată viaţa lui un cabotin, chiar când era negustor. Mama spunea întotdeauna că-i un fel de măscărici.

Domnişoara Pinnegar o privi incredulă.

— Deci *asta-i* tot ce-a văzut mama ta în el. Atunci, urmă ea după o tăcere, cu o voce acră, cabotinajul e ereditar. Şi tu eşti o cabotină... cu nimic mai bună.

— Şi ce-i rău în asta? Mie îmi place... şi tatii la fel.

— Ba aici te contrazic. Greşeşti. Toată mascarada asta e împotriva părţii mai bune din firea lui.

— Nu zău? Asta-i o noutate! Şi care-i partea mai bună din firea lui?

— Dacă n-o cunoşti, răspunse domnişoara Pinnegar cătrănită, n-am să ţi-o spun eu. Dar asta nu schimbă nimic. Un timp, se învălui într-o tăcere îndărătnică. Apoi îşi dădu drumul cu năduf: O să-i dea înainte până o să se omoare cu mâna lui, şi aşa o să afle.

Cuvântul *aşa* şuieră pe lângă urechea Alvinei ca un glonţ. Rămase pe gânduri. Oare tatăl ei se omora singur? Mă rog, mai devreme sau mai târziu, toţi oamenii mor.

Dar întrebarea declanşă un torent de alte întrebări. Ce se va întâmpla cu ea când „Calvarul” va deveni un simplu cinematograf ieftin şi împuţit? Bizareria „artiştilor” o amuzase săptămână de săptămână. Uneori o iritaseră, o scârbiseră, dar mereu exista perspectiva ca săptămâna viitoare să vină ceva mai bun. Dacă ar fi să se gândească numai la Natcha-Kee-Tawara!

De fapt, se gândea chiar prea mult la Natcha-Kee-Tawara. Şi era conştientă de acest lucru.

Încerca să se vadă clămpănind la pian, acompaniind doar nişte filme tremurătoare şi stupide. Nu vor mai fi decât trei persoane – tatăl ei, ea şi domnul May, sau alt operator, alt administrator. Noul administrator! încercă să şi-l închipuie, însă nu reuşi să vadă altceva decât mutrele de automat, lipsite de viaţă, ale administratorilor de la „Wright” şi de la „Empire”. Dar gândurile ei îşi luau mereu zborul de la asemenea plictiseală. Era obsedată de Natcha-Kee-Tawara. Parcă o hipnotizaseră. Care dintre ei, sau ce anume la ei o fermecase, nu ştia. Dar nu-şi mai putea desprinde mintea, îi era dor de ei, sufletul i se agăţa de Natcha-Kee-Tawara.

Trecu ziua de luni, şi de marţi, şi de miercuri şi Cicio nu se arătă. Inima Alvinei se îndoia că îşi vor ţine promisiunea

– atât Madame, cât şi Cicio. Au dat-o uitării; doar ştia câte parale fac toţi artiştii ăştia. Şi inima îi devenea dură.

Miercuri seara se petrecu un eveniment trist la teatru. După ce a început spectacolul, domnul May l-a găsit pe James leşinat în ghişeul casei de bilete. Aproape că-şi pierdu cumpătul. N-o putea întrerupe pe Alvina de la pian şi nici suspenda spectacolul. Îl expedie pe băieţandrul care vindea şocolată în pauze să cumpere nişte coniac de la cârciuma „Pomul cu pere” de peste drum.

După ce-i vârî pe gât câteva picături de coniac, James îşi reveni în simţiri.

— Mă simt bine, răspunse el clănţănind din dinţi. Mi-e bine. Nu-i nicio problemă – şi rămase la ghişeu, ţinându-şi capul în mâini, în timp ce domnul May trebui să se ducă să proiecteze filmul.

În pauză, domnul May se întoarse la ghişeu, o cabină strâmtă în care cu greu încăpea James şi îl găsi tot cu capul în mâini, semiconştient. Îi mai vârî puţin coniac pe gât.

— Doar ţi-am spus că mi-am revenit, strigă James la el cu furie. Lasă-mă în pace!

Dar arăta îngrozitor. Domnul May se repezi şi o chemă pe Alvina, care îl găsi din nou aproape leşinat.

— Tată, strigă ea scuturându-l de umăr, ce-i cu dumneata?

James îngăimă câteva cuvinte incoerente. Faţa îi era pământie şi lipsită de orice expresie.

— Trebuie să-l transportăm imediat acasă, spuse Alvina. Fă rost de o trăsură.

— Mai toarnă-i pe gât puţin coniac, o sfătui domnul May.

Trimiseră băieţandrul să aducă o trăsură, iar James mai înghiţi o lingură de coniac.

Îşi reveni iar, plin de furie.

— Ce? Ce tot faceţi aici? De ce nu vă-vedeţi de treabă? Continuaţi spectacolul, eu n-am nevoie de voi! în ochi îi scăpără o privire sălbatică.

— Tată, trebuie să te duci imediat acasă.

— Lasă-mă în pace! Ţi-am spus să mă laşi în pace! Femeile au fost toată viaţa o pacoste pe capul meu. Toată viaţa am fost terorizat de femei, ba de una, ba de alta! Nu mai vreau, nu mai suport!...

Îi aruncă Alvinei o privire asasină şi leşină iar, cu capul pe braţe. Alvina se uită la domnul May.

Trebuie transportat imediat acasă, spuse ea.

Îi puse paltonul pe umeri, şi se instală lângă el. Filmul continuă fără acompaniament.

În sfârşit sosi trăsura. Îl transportă pe James acasă, în stare de inconştienţă. Când ajunseră în faţa locuinţei, trebuiră să-l care, în braţe. Alvina intră înainte, ca să aprindă lumina în holul întunecat.

— Tatii îi este rău, îi comunică domnişoarei Pinnegar.

— Am ştiut eu ce spun! exclamă aceasta ridicându-se de pe scaun.

Cele două femei se duseră să-l ajute pe vizitiul care-l transporta pe James în braţe.

— Reuşeşti să-l cari? îl întrebă Alvina.

— Păi e uşor ca un fulg, răspunse vizitiul.

— Tâî. Îâî. Îâî. Făcea întruna domnişoara Pinnegar. Am spus eu! De nu ştiu câte ori te-am avertizat.

Îl întinseră pe James pe canapea. Ochii îi erau întredeschişi. Îi mai turnară coniac pe gât şi-l trimiseră pe băiat după doctor, iar Alvina încălzi patul din dormitorul ei. Îl culcară în pat şi pentru Alvina începu o nouă veghe de noapte. James se zbătea, scotea sunete incoerente, dar nu-şi mai recăpătă conştiinţa. În zori, starea era aceeaşi. Pneumonie complicată cu pleurezie şi cu o uşoară meningită, diagnosticase doctorul. Pe la nouă, Alvina luă un ceai şi o gustare uşoară, şi se duse să se culce, urmând ca domnişoara Pinnegar să-i ia locul lângă bolnav. Ritmul

treburilor casei fusese întrerupt.

Domnişoara Pinnegar era o infirmieră nervoasă; tot timpul era speriată, copleşită şi tresărea spasmodic, privindu-l pe bolnav cu groază când articula câte un cuvânt. Alerga la pat şi făcea şi ea ce putea, dar în subconştient domnişoara Pinnegar găsea că misiunea ei era oribilă.

Mai târziu, veni doamna Rollings şi le anunţă că italianul din trupa care locuise la ea sosise pe neaşteptate şi cerea să o vadă pe domnişoara Houghton.

— Spune-i că se odihneşte pentru că l-a vegheat toată noaptea pe domnul Houghton care-i grav bolnav, răspunse domnişoara Pinnegar cu o voce tăioasă.

Alvina coborî pe la patru după masă şi găsi un pacheţel care conţinea un pieptene din os sculptat şi un bilet de la Madame:

„Domnişoarei Houghton, cu cele mai calde salutări şi cea mai sinceră recunoştinţă de la Kishwegin”.

Pieptenele, pe care era sculptat un şarpe, urma să fie tot cu ce se alesese de la Natcha-Kee-Tawara. Se interesă dacă Cicio îi lăsase vreun mesaj. Niciunul.

Apăru şi domnul May şi petrecu alături de ea o îngrozitoare jumătate de oră, după care Alvina îşi reluă

veghea. Bolnavul continua să fie inconştient, nu se produsese nicio ameliorare. Domnişoara Pinnegar, cu o mutră înciudată şi ochi înroşiţi, coborî în bucătărie. Starea lui James era lipsită de speranţă.

Se stinse în zori. Alvina, Ajutată de doamna Rollings, spălă şi îmbrăcă mortul. Era cinci dimineaţa, dar încă nu se luminase de zi. Mai târziu, Alvina se duse să se odihnească puţin în chilia de pustnic, îngheţată, a tatălui ei. Se strădui să doarmă, Dar somnul o ocolea. La şapte şi jumătate era în picioare. Veni doctorul, apoi alergă la primărie cu certificatul de deces şi se pierdu în îndeplinirea formalităţilor.

Apăru şi domnul May, şi luară hotărârea ca spectacolele să continue, urmând să găsească pe cineva care să acompanieze la pian şi pe cineva care să vândă biletele.

După-amiază sosi Frederick Houghton, vărul şi ruda cea mai apropiată a lui James. Un negustor de pânzeturi din Knarborough, între două vârste, cu păr gălbui; om bogat, evlavios şi cu concepţii de *bourgeois*[39]*.* Se strădui să discute cu Alvina întâi părinteşte, apoi prieteneşte, căutând să-i fie de ajutor. Dar fata nu-i dădea nicio atenţie – o enerva.

[39] Burghez, (fr.).

Când auzi poarta trântindu-se, Alvina, care se găsea cu vărul ei cel solemn în salon, într-un cadru grav, alergă la fereastră. Îl văzu pe Cicio proptindu-şi de gard bicicleta galbenă, şi apoi îndreptându-se, cu capul proiectat înainte, pe cărarea din curte, către spălătorie.

— Scuză-mă, te rog, îi spuse vărului, care o privi indignat, văzând că iese din salon în mijlocul discuţiei.

Ajunse la timp ca să-i deschidă lui Cicio, care bătea în uşă. Alvina rămase pe prima treaptă, mai sus decât el. Cicio îşi înălţă spre ea o privire surâzătoare, filtrată pe sub genele lungi, negre.

— Frumos din partea ta că ai venit, îl întâmpină Alvina.

Faţa ei era istovită, lipsită de expresie. Numai ochii albaştri îi străluceau, în ciuda ostenelii. Încerca senzaţia că-l vede pe Cicio de la mare depărtare.

— Madame vrea să ştie cum se simte domnul Houghton.

— Tata? A murit azi în zori, îl informă ea cu o voce stăpânită.

— A murit? strigă italianul cu o urmă de spaimă şi parcă de ultragiere în glas.

— Da, azi dimineaţă.

Vorbea fără lacrimi, fără nicio emoţie. Se uita la el ca de la mare depărtare, din capul treptelor bucătăriei. Cicio îşi

lăsă ochii în jos şi îşi examină picioarele. Apoi îi ridică din nou şi o privi. Alvina se uită la el de la aceeaşi mare depărtare. Şi rămaseră privindu-se, ca doi străini pe care îi despărţea o mare distanţă.

Cicio întoarse capul şi îşi plimbă privirea prin curtea mizeră, unde nu putea vedea decât roţile bicicletei proptite de gard. Părea să mediteze. Alvina ştia că dacă ar fi plecat acum, o părăsea pentru totdeauna. Dar Cicio îşi întoarse din nou capul spre ea şi o cercetă cu o nuanţă de curiozitate. Stătea neclintită pe treaptă, palidă, cu ochii mari nemişcaţi, impasibili. Parcă nici nu-l vedea. Continuă să o măsoare cu ochii lui galbeni, pânditori, impenetrabili, până când privirile li se întâlniră. Şi în acea clipă, capul lui făcu o mişcare uşoară, abia observată, de parcă ar fi chemat-o spre el. Inima Alvinei zvâcni, se dizolvă parcă în ea. Şi din nou capul lui Cicio se mişcă abia vizibil, în spate şi într-o parte, chemând-o. Faţa îi era încremenită, ca de lemn, dar în ochii care nu-şi dezlipiseră privirea de la ea, se ivise un licăr de superioritate. Triumfa asupra ei. Şi Alvina ştia. Iar sufletul i se dizolva, ca şi cum îi părăsea trupul. Se volatiliza, dincolo de trupul ei, lăsând-o abandonată, un trup fără suflet.

Dar când Cicio se întoarse şi dădu să se îndepărteze, cu

capul proiectat în faţă, şi când furişă o privire peste umăr, Alvina coborî treptele şi veni după el. Cicio se îndrepta spre poartă, prin curtea întunecoasă. Lângă locul unde-şi lăsase bicicleta, peretele şurii forma un colţ mai adăpostit. Se opri în acest colţ şi se întoarse spre ea, parcă în aşteptare. Alvina stătea în faţa lui, cu ochii măriţi, impasibili, dar reflectând supunerea absolută a femeii, o supunere necunoscută ei până atunci, de parcă sufletul murise în ea. Îşi înălţă ochii spre el, ca o victimă. Şi în privirile lui dansa o luminiţă de triumf. Se aplecă spre ea.

— Mă iubeşti, nu-i aşa? o întrebă cu o voce care părea să o învăluie.

— Da, murmură Alvina fără voinţă, fără suflet; o victimă.

Cicio o înlănţui blând cu braţul, ridicând-o spre el.

— Da, repetă el ca un ecou, şi cu un triumf aproape zeflemitor. Da, da!

Şi o sărută uşor, cu gingăşia înţelegerii depline. Alvina gemu în sinea ei şi rămase inertă, complet inertă în braţele lui. Cicio o săruta cu gingăşie, cu o gingaşă pasiune, care o încingea ca o pală de foc.

Se auzi un zgomot de paşi. Domnişoara Pinnegar venea să vadă ce s-a întâmplat cu Alvina. Cicio o lăsă din braţe, o privi lung, enigmatic, şi-l şopti zâmbind:

— Mă întorc mâine.

Apoi se îndepărtă grăbit, ridicându-şi din mers bicicleta ca pe un fulg şi fără să-i arunce măcar o privire domnişoarei Pinnegar, trânti poarta în urma lui.

— Alvina! strigă domnişoara Pinnegar.

Dar Alvina nu-i răspunse ci trecu pe lângă ea fugind, intră în casă şi urcă în chiliuţa rece în care se mutase, încuie uşa şi se lăsă în genunchi, ghemuindu-se cu capul aproape de podea, sfâşiată de un paroxism de sentimente. Da, îl iubea! Dar nu simţea bucurie, ci durere, un chin sfâşietor. Se legăna ca un pendul, covârşită, strivită de o senzaţie de nesuportat. Pentru că îl iubea.

O auzi pe domnişoara Pinnegar bătând în uşă:

— Alvina! Alvina! Ce faci acolo? Te aşteaptă jos vărul tău. Nu vii să discuţi cu el?

— Într-un minut.

Înşfăcă perna de pe pat, o strânse la piept şi continuă să se legene, potopită de sentimente de nesuportat. Cum va putea, cum va putea să supravieţuiască?

Se trânti pe podea, până când valul de senzaţii noi se domoli. Urmă o clipă de suspensie, ca un somn adânc: o veşnicie de somn într-o frântură de clipă. Pe urmă se ridică în picioare. Se privi în oglindă, liniştită, dar parcă

plutitoare, îşi pieptănă părul, se spălă pe faţă. Era de un calm imperturbabil, distantă, detaşată, ca şi cum nimic nu ar mai fi putut să o atingă vreodată.

Coborî la odiosul văr al tatălui ei. Părea atât de inaccesibilă şi de virginală, încât nici vărul, nici domnişoara Pinnegar nu-şi puteau da seama ce se întâmplase cu ea. Dădea răspunsuri scurte la întrebările lor, dar nu se putea vorbi cu ea. Cei doi se sfătuiră între ei. Până la urmă vărul plecă, cuprins de repulsie faţă de Alvina. Dar ea nici nu-şi dădea seama, se bucura doar că nu-l mai vede în casă. În tot restul zilei păru neatentă, preocupată, distantă. Şi noaptea căzu într-un somn adânc, fără vise.

A doua zi era sâmbătă. Afară se stârnise o adevărată vijelie, cu vânt, ploaie şi lapoviţă. Alvina era disperată – îşi dădea seama că Cicio nu putea veni pe Bicicletă, iar cu trenul n-ar fi putut sosi şi pleca în aceeaşi zi. Pe de o parte, încerca un sentiment de uşurare. Era mâna sorţii; şi o zi de răgaz era binevenită.

După-amiază sosi o telegramă:

„Venim amândoi mâine dimineaţă condoleanţe şi compasiune

Madame”.

A doua zi era duminică şi înmormântarea avea loc în cursul după amiezii. De câte ori se gândea la Cicio, Alvina încerca o senzaţie cumplită, nu-l voia, Şi totuşi ardea să-l vadă venind. Tânjea după el.

Îi arătă domnişoarei Pinnegar telegrama.

— Doamne sfinte! strigă chinuita făptură. Saltimbancii ăia! Or să mai vrea să participe şi la înmormântare! De parcă domnul Houghton a însemnat ceva pentru ei...

— Eu găsesc că-i foarte frumos din partea lor.

— Mă rog, asta-i părerea ta. Eu nu cred că tatăl tău ar fi dorit ca astfel de oameni să-i urmeze dricul. Şi de ce spune „amândoi”? cu cine are de gând să vină? Domnişoara Pinnegar o sfredeli pe Alvina cu privirea.

— Vine cu Cicio.

— Italianul acela! Păcatele mele! Ăsta ce mai caută aici? Alvina, eu nu te mai înţeleg. Chicho? Aşa-l cheamă? N-am mai auzit de asemenea nume. Parcă nici nu-i nume de om. Şi n-avem loc pentru ei în trăsuri.

— O să mai comandăm o trăsură.

— Altă cheltuială! Ce obrăznicie din partea lor...

Alvina, însă, nu-i acorda nicio atenţie. A doua zi îşi puse rochia nouă de doliu, din voal negru. Se pieptănă cu grijă. În fond, veneau Cicio şi Madame. Când se gândea la Cicio,

o străbătea un fior plăcut. Se foia prin casă, în aşteptare. Din fericire, cei care aveau să participe la înmormântare aveau să vină numai după ora unu. Alvina se aşeză lângă soba din salon, tristă, meditativă. De treburile înmormântării se ocupau doamna Rollings şi domnişoara Pinnegar. Aceasta din urmă, palidă la faţă şi cu ochii înroşiţi de plâns, părea extrem de nervoasă.

Abia pe la ora prânzului auzi Alvina zgomotul porţii. Alergă să descuie uşa de la intrare. Apăru Madame, cochetă, cu pălăriuţa neagră şi voaleta cu buline. Cicio, în pardesiul lui negru, închidea poarta.

— Ah, draga mea! izbucni Madame întinzându-i amândouă mâinile în mănuşi de piele neagră; într-una din mâini ţinea o umbrelă. De-ai şti ce rău îmi pare – am fost atât de impresionată când am aflat! Bietul tău tată! A murit într-adevăr? Nu pot, nu pot să mă obişnuiesc cu un gând atât de îngrozitor!

Îşi ridică voaleta pe frunte, o sărută pe Alvina şi îşi duse batista la ochi. Intră şi Cicio în casă, îşi scoase pălăria când o văzu pe Alvina şi-i adresă un zâmbet. Era palid şi părea stingherit. Alvina îi pofti în salon.

Madame se uita de jur împrejur, cu ochi de pasăre „cântărind şi evaluând în gând mobilierul. Era vizibil

impresionată. Dar când vorbea, nu făcea decât să-l jelească pe James.

— Vai, draga mea, povesteşte-mi cum s-a întâmplat.

— Nu prea am ce să povestesc, răspunse Alvina. Apoi îi relată în câteva cuvinte criza şi decesul lui James.

— S-a consumat prea mult, s-a epuizat! exclamă Madame, dând din cap. Voaleta neagră, ridicată, arăta ca o panglică de doliu pe fruntea ei. Nu avem voie să ne batem joc în asemenea hal de sănătatea noastră. Şi ce-ai de Gând, vei conduce mai departe teatrul împreună cu domnul May?

Cicio se aşezase în faţa sobei. De câte ori îl privea, Alvina simţea fiori străbătându-i tot trupul. Îi observă părul negru, frumos, compact, fără cărare, îmbrăcându-i capul ca o cască; pe frunte îl dădea într-o parte. În timp ce Madame turuia, Cicio îi arunca Alvinei câte o privire, apoi îşi retrăgea ochii de la ea.

În sfârşit Madame se opri din vorbă, şi urmă o lungă tăcere.

— Vreţi să asistaţi la înmormântare? îi întrebă Alvina.

— Vai, dragă, ar însemna să vă deranjăm...

— Nu, deloc, am angajat o trăsură pentru voi.

— Ce grijulie eşti, draga mea! O să rămân numai eu,

Cicio nu o să te deranjeze...

Cicio îi aruncă Alvinei o privire.

— Aş vrea să rămână şi Cicio, răspunse Alvina cu simplitate, roşind violent.

Simţea că roşise, şi nu-şi dădea seama de ce. Îi era frig şi avea un nod de plâns în gât. Madame îi aruncă o privire pătrunzătoare.

— *Siamo d'accordo*[40], rosti Cicio.

Cele două femei se uitară la el. Şedea într-o atitudine stingherită, cu capul întors spre foc, privind în jos, dar zâmbea.

Madame o cercetă din nou pe Alvina.

— E adevărat ce spune? întrebă ea.

— Nu ştiu ce-a spus, ripostă Alvina.

— Că v-aţi înţeles...

Privirile lui Cicio se întoarseră spre fata îmbrăcată în rochia nouă de doliu. Alvina îi răspunse la privire.

— Nu ştiu, bâigui ea. Aşa să fie? întrebă uitându-se la el.

Madame rămase un timp tăcută. Apoi începu să vorbească, cu un aer grav.

— Da... bine... bine. Îşi mută privirile de la unul la celălalt. Trebuie să ne gândim bine, însă, la o serie de

[40] Noi am căzut la o înţelegere, (it.).

lucruri şi de împrejurări. Dar dacă eşti hotărâtă...

Nimeni nu rosti un cuvânt. Madame se ridică brusc, se apropie de Alvina şi o sărută pe amândoi obrajii.

— Te iau sub ocrotirea mea, îi şopti, apoi se aşează din nou. Şi ce te-ai înţeles cu domnişoara Houghton? îl întrebă deschis pe Cicio, vorbindu-i cu răceală.

Italianul se uită la Madame fără să spună nimic, mulţumindu-se să-i arunce un surâs batjocoritor, apoi îşi întoarse ochii spre Alvina. Fata roşi şi îşi lăsă capul în piept.

— Răspunde-mi când te întreb, se răţoi Madame. Doar eşti un om cu minte în cap.

Expresia ei trăda că nu-i prea convinsă de această din urmă afirmaţie.

Dar Cicio continuă să tacă, ignorând-o cu totul pe Madame.

— Bine, bine, Signorino, dar ai grijă, pentru că o să fiu şi eu alături de voi.

Glasul îi era în parte glumeţ, în parte ameninţător. Cicio îşi răsfrânse dispreţuitor buza de jos.

— Dar nu-l cunoşti, i se adresă Madame Alvinei.

— Ştiu, răspunse ea, puţin atinsă. Apoi schimbă vorba: Nu vreţi să vă scoateţi pălăria?

— Dacă într-adevăr ţii să rămân la înmormântare...

— Ţin mult. Şi tu, Cicio, n-ai vrea să-ţi atârni pardesiul în hol?

— O, protestă Madame cu severitate. Cicio n-o să rămână la masă. O să mănânce în oraş.

— Vrei să mănânci în oraş? îl întrebă Alvina întorcându-se spre el.

Cicio o fixă cu ochii lui galbeni, ironici.

— Cum doreşti tu... şi îşi dezveli dinţii în zâmbetul lui zeflemitor.

Alvina cunoscu o clipă de spaimă. Era oare, pur şi simplu, un cretin bestial? Gândul i se transmise, ca un şoc, în întreg organismul. Cicio continua s-o privească batjocoritor, cu ochi galbeni. Alvina se simţi iar topită de înfiorare. Îi privi faţa măslinie, şi luă hotărârea:

— Eu doresc să rămâi.

Pe chipul lui Cicio încolţi zâmbetul de triumf. Madame îi aruncă o privire usturătoare, apoi se ridică, rezemându-şi mâna în şold. I-o evoca Alvinei pe Kishwegin. Dar până şi dispreţul rece pe care-l manifesta Madame faţă de Cicio constituia un argument de atracţie în plus. Cicio îşi scoase tabachera din buzunar.

— *On ne fume pas dans le salon*[41]*,* se răsti Madame la el.

— Cicio, se interpuse Alvina, atârnă-ţi pardesiul în hol. Şi dacă ai chef să fumezi, fumează.

Cicio se ridică şi îşi scoase pardesiul, cu aceeaşi mină zeflemitoare, sfidătoare. Era îmbrăcat în negru, dar foarte spilcuit, şi purta ghete de lac negru, cu feţe galbene. Un bărbat frumos, fără îndoială, dar indiscutabil vulgar. Lucru pe care-l atesta inelul de argint de pe deget. Iar casca de păr negru, compact, meridional, era în total dezacord cu hainele englezeşti, dichisite. Alvina trebui să recunoască în sinea ei că Cicio arăta ca un fante de mahala. Şi simţi un junghi dureros în inimă. Ce-ar fi putut face? Şi aşa cum stăteau lucrurile, Cicio era evident nefericit. Dar îşi menţinea cu îndărătnicie atitudinea sfidătoare.

Madame ţinea să vadă mortul, aşa încât urcă în dormitorul impunător, alături de Alvina. Se uită la chipul mortuar, transparent, frumos, diafan, îşi făcu cruce şi începu să plângă.

— *Un bel homme cependpt,* şopti ea. *Mort en un seul jour. Acest trop fort, voyez!*[42] Glasul îi era înăbuşit de spaimă şi de plâns.

---

[41] Nu se fumează în salon (fr.).

Intrară apoi în chilia unde se mutase acum Alvina. Madame se uită cu atenţie de jur împrejur, cum făcuse în fiecare încăpere în care intrase.

— Aici era camera tatii, o lămuri Alvina, şi celălalt era dormitorul meu. Tata nu voia nicio mobilă în camera lui, în afară de pat. O dorea aşa, goală.

— Înclinaţii de pustnic, de anahoret, comentă Madame. Cine ar fi crezut? Ah, bărbaţii, bărbaţii!

Îşi scoase pălăria şi îşi aranjă părul în faţa oglinzii atât de mici, încât trebui să se privească foarte de aproape ca să se poată vedea. Alvina stătea şi aştepta.

— Spune-mi, o întrebă în şoaptă Madame, întorcându-se spre ea, ce mai e şi povestea asta cu Cicio, *hein?*

Deşi nu mai era în camera mortului, continua să vorbească în şoaptă. Îi aruncă Alvinei o privire ascuţită cu ochii ca două mărgele negre.

Alvina o privi la rândul ei dar nu se pricepu ce să răspundă.

— Ce gânduri ai cu el? Vrei să te măriţi cu Cicio? De ce ai face-o?

— Pentru că îmi place, răspunse Alvina şi roşi.

Madame se strâmbă cu dezgust.

---

[42] Şi totuşi era un bărbat frummos. Şi-a murit într-o singură zi. E prea mult. (fr.).

— Da, urmă ea pe un ton dispreţuitor, desigur, pentru că îţi place. Dar ce ştii despre el? Nimic. Cum îţi poate place un om pe care nu-l cunoşti? Şi dacă e un om rău? Tot ţi-ar mai plăcea?

— Dar nu e un om rău, nu-i aşa?

— Eu nu ştiu, nu ştiu nimic. S-ar putea să fie. Nici eu nu pot spune că-l cunosc. Cu toate că face parte din trupă de mai bine de trei ani. Cine e şi ce a fost? Un om de cea mai joasă speţă. A fost barcagiu, muncitor manual, model la un artist. E gata să facă orice.

— Câţi ani are?

— Douăzeci şi cinci. Un copilandru. Dumneata eşti mai în vârstă, nu?

— Treizeci de ani, mărturisi Alvina.

— Treizeci? E o diferenţă simţitoare. Şi cum poţi avea încredere în omul ăsta? Cum poţi! De ce crezi că vrea să se însoare cu dumneata?

— Nu ştiu.

— Nici eu nu pot spune că ştiu. Oricum, ştiu mai mult decât dumneata despre italienii ăştia care se angajează la orice muncă, pe unde nimeresc, muncă necalificată, munca cea mai de jos, cea mai de jos... Madame îşi lăsă, sugestiv, palmele în jos. Şi îndată ce văd ocazia de a se

ridica – palmele lui Madame luară direcţia în sus – nu mai ştiu cum să se agaţe de ea. O să încerce să se ridice prin dumneata, şi pe dumneata o să te facă să cobori. Asta-i! Nu-i prima oară când văd aşa ceva.

— Cum se poate ridica prin mine? Nu înţeleg, răspunse Alvina, râzând cu tristeţe.

— Vai de mine, cum de nu înţelegi? Întâi şi întâi eşti englezoaică, ori pentru un italian ăsta e un lucru care-l ridică. Şi apoi faci parte din clasa celor de sus, clasa stăpânilor care-l angajează şi-l plătesc pe Cicio şi pe cei de teapa lui. Sigur că se ridică prin dumneata. Se ridică chiar foarte mult. Dacă n-o să te tragă pe dumneata în jos, la nivelul lui. Ori una ori alta. Şi pe urmă îşi spune că, probabil, ai bani – că îl moşteneşti pe tatăl dumitale – Madame privi cu precauţie spre uşă – şi italienii sunt ahtiaţi după bani, aşa sunt cu toţii...

— Credeţi? întrebă Alvina înfricoşată. Sunt convinsă că nu mi-a rămas un ban de la tata. Cred că era înglodat în datorii.

— Da? Aşa crezi? Crezi că asta-i situaţia? Sărmana domnişoară Houghton! Şi ai de gând să-i spui lucrul ăsta lui Cicio? Hein?

— Sigur că da, din moment ce acest lucru are

importanţă pentru el, răspunse Alvina.

— Bineînţeles că are importanţă. Chiar foarte multă importanţă. Pentru că lui îi suflă vântul prin buzunare. Face şi el ca toţi italienii: agoniseşte, economiseşte, strânge bani la ciorap ca să plece odată şi odată în Italia şi să-şi ia o bucată de pământ. Dar dacă te ia pe dumneata de nevastă, cheltuielile i se dublează; şi-apoi o să trebuiască să renunţe la Natcha-Kee-Tawara. O să-i fie foarte greu.

— Fiţi sigură că o să-i spun adevărul din timp, răspunse Alvina care pălise.

— Trebuie să-i spui. Aşa-i corect. Şi atunci ai să vezi cum o să reacţioneze. Dar Cicio e încăpăţânat ca un catâr. Dacă n-o să dea înapoi, şi o să stăruie să rămâi alături de el, atunci dumneata trebuie să te gândeşti foarte bine. Ai putea să trăieşti în Anglia ca nevastă de muncitor necalificat, ca nevasta unui nemernic de „macaronar”, cum li se spune? Nu-i lucru de glumă. Dumneata încă nu-ţi dai seama de situaţie. Nici eu nu mi-am dat multă vreme seama. Dar am văzut atâtea la viaţa mea...

Alvina o privea cu ochi dilataţi, neliniştiţi, iar Madame o sfredelea cu ochii ei de mărgele negre.

— Nu, răspunse Alvina, n-aş vrea să fiu nevastă de

muncitor şi să trăiesc într-o casă amărâtă pe o stradă murdară...

— Într-o casă? o întrerupse Madame. N-ai să locuieşti niciodată într-o casă. Ăştia locuiesc la grămadă, mai multe familii într-o casă. O să ai poate două camere, sau mai curând una, într-o casă cu mai multe familii, şi nu foarte curate, să ştii...

— N-aş putea suporta aşa ceva, răspunse Alvina pe un ton ferm, scuturând din cap.

— Bineînţeles că n-ai putea suporta. Cum să suporţi? Italienii au un standard de viaţă foarte coborât. Şi concepţii de viaţă foarte josnice. Nu ştiu ce-i acela un cămin, aşa cum îl concepeţi voi, englezii. Nu-i simt nevoia. Şi nu ştiu nici ce-i aceea o casă curată, onorabilă, îngrijită, aşa cum o concepem noi, elveţienii. Nu, ei se retrag în cuştile lor murdare ca să doarmă sau să se adăpostească de intemperii. Asta-i tot.

— Şi aşa trăiesc şi în Italia?

— Mai rău... pentru că acolo e mereu soare.

— Deci nu-i nevoie de casă, îi termină Alvina fraza. Aşa ceva mi-ar plăcea!

— Sigur că-i frumos acolo, dar nu ştii ce viaţă duc. Şi dac-ai să pleci în Italia, ai să te pomeneşti singură printre

oameni ce trăiesc ca vitele. Şi dac-ai să fii cu el în Italia... o să te bată... nicio îndoială că o să te bată...

— Dacă o să mă las, i-o trânti Alvina.

— Cum poţi să-l împiedici – când ai să fii o străină printre străini, departe de toţi ai dumitale? Nici dracu n-o să se uite la dumneata. În Italia, când eşti în poziţia de nevastă, n-ai niciun fel de drept. Conform legilor italieneşti nevasta este proprietatea soţului. Nu-i ca în Anglia. Şi divorţul e exclus. Dacă te bate, taci şi înghiţi...

— Dar de ce să mă bată? Ce motiv ar avea să mă bată?

— Pentru că aşa le stă în fire. Sunt geloşi ca nişte tigri; sau, pur şi simplu, li se năzăreşte ceva şi li se urcă mânia la cap. Aşa sunt ei.

— Dar numai când sunt provocaţi, specifică Alvina, amintindu-şi de incidentul cu Max.

— Parcă poţi şti vreodată ce îi provoacă? Cum poţi şti când se simt provocaţi? Se înfurie din senin. Şi atunci te bate...

Ochii de mărgele negre erau din ce în ce mai triumfători. Alvina se uită la ea, apoi se îndreptă spre uşă.

— Oricum, sunt avertizată, spuse ea cu o voce incoloră.

— E un lucru adevărat. Absolut adevărat, adăugă Madame pe un ton înciudat.

Alvina nu voia s-o mai vadă.

— Trebuie să mă duc la bucătărie, îi spuse ea. Aţi vrea să coborâm?

Evită să intre cu Madame în salon. Cuvintele acesteia o răscoliseră prea adânc şi nu se simţea în stare să dea ochii cu Cicio.

În bucătărie, domnişoara Pinnegar, înfierbântată, îi dădea o mână de ajutor doamnei Rollings la pregătirea mesei de prânz.

— Îi opreşti la masă pe amândoi sau numai pe ea? se răţoi la Alvina.

— Pe amândoi, răspunse Alvina începând să prepare sosul, pentru a-şi masca supărarea şi îndoielile.

— Va să zică rămâne şi el, continuă domnişoara Pinnegar. Nu înţeleg de ce-l tot cară după ea. Ce-ar spune bietul taică-tău dacă ar şti că ai invitat la masă un măscărici de duzină şi care arată exact ceea ce este.

Domnişoara Pinnegar, înfigând furculiţa în cartofi pentru a constata dacă au fiert, părea să-şi fi ieşit din sărite.

Alvina aranjă tacâmurile apoi intră în salon.

— Poftiţi la masă, vă rog, le spuse oaspeţilor.

Cicio se ridică, zvârli ţigara în foc, se uită de jur împrejurul camerei, apoi privirile îi poposiră pe fereastră.

Afară se ivise dintre nori un soare palid, leşinat; dar era afară. Avea senzaţia că e întemniţat în casă, că a fost dezrădăcinat din solul lui. Simţea o nevoie irezistibilă să iasă la aer curat.

Când trecu prin hol, întinse mâna să-şi ia-pălăria. Pe faţă îi apăruse din nou zâmbetul jenat, tembel.

— Eu plec, anunţă el.

— Dar am pregătit masa pentru amândoi, sări Alvina.

— Dacă ai stat până acum, rămâi mai departe, îi porunci Madame, cu o privire neagră, nimicitoare.

Dar Cicio, făcând o mutră de idiot, îşi luă pardesiul din cui. Madame îşi ridică sprâncenele cu o expresie de dispreţ strivitor:

— Ce să spun, frumoasă purtare mai ai!

Alvina îl privea neputincioasă.

— La înmormântare vii? îl întrebă Madame.

Cicio clătină din cap.

— Când vreţi să plecaţi? i se adresă el.

— Pe la patru, după înmormântare. Vom fi la gară la timp ca să prindem trenul.

Cicio încuviinţă din cap, zâmbi tembel, şi plecă.

— Vezi bine, ăsta-i Cicio!... zise Madame, înecată de furie, îndreptându-se spre bucătărie.

— Domnişoară Pinnegar, iat-o pe Madame, i se adresă Alvina.

— Bună ziua, răspunse domnişoara Pinnegar cu o atitudine de superioritate.

Madame o cântări din creştet până în tălpi.

— Şi bărbatul unde-i? Nu pot să-i ţin minte numele, adăugă domnişoara Pinnegar.

— A refuzat să rămână. Apropo, Madame, care-i adevăratul lui nume?

— Marasca... Francesco. Francesco Marasca, napolitan.

— Marasca, repetă Alvina.

— Un nume care sună ca un blestem, ca prevestirea unei nenorociri, adăugă Madame. Ma-ras-ca, repetă ea, subliniind fiecare silabă cu o mişcare a capului.

— Aşa vi se pare? întrebă Alvina. Credeţi că sunetele au înţelesuri ascunse? Că există sunete bune şi sunete rele?

— De bună seamă, întări Madame. Există sunete bune, sunete pline de viaţă, constructive, şi sunete rele, destructive. Ma-ras-ca! Sunete rele, care evocă un blestem.

— Ce înseamnă că sunt rele? Ce fac? stărui Alvina.

— Ce fac? Usucă viaţa, o face să se prăbuşească, nu să se ridice.

— Dar de ce trebuie ca lucrurile să se ridice mereu? De ce e necesar ca viaţa să se tot ridice?

— N-aş putea să-ţi spun, răspunse Madame, tăindu-şi carnea în farfurie cu gesturi repezi.

O pauză de conversaţie.

— Şi ce fel de înţeles conţin celelalte nume? întrebă domnişoara Pinnegar. De exemplu, Houghton?

Madame lăsă furculiţa din mână, dar continuă să ţină cuţitul. Se uită de jur împrejur prin încăpere, evitând însă s-o privească pe domnişoara Pinnegar.

— Houghton! Huffton! repetă ea. Aşa cum se pronunţă, sună rău, duşmănos, neomenos. Dar aşa cum se scrie, Houghton, e altceva, e uman, e pozitiv.

— Dar s-a pronunţat întotdeauna Huffton, ripostă domnişoara Pinnegar.

— Noi am ţinut să-l pronunţăm astfel, interveni Alvina.

— Pentru că noi ştim cum trebuie pronunţat, se încăpăţână domnişoara Pinnegar.

Madame se întoarse în scaun ca să se uite mai bine la acra domnişoară.

— Faceţi parte din familie? o întrebă.

— Nu, dar locuiesc cu ei de multă vreme.

— Aha!

Domnişoara Pinnegar se simţi umilită, şi prânzul celor trei femei se sfârşi pe o notă amară.

Domnişoara Pinnegar se ridică şi se retrase în camera ei ca să plângă. Se simţea doborâtă. Alvina începu să spele şi să şteargă vasele cu iuţeală, pentru că în scurt timp urmau să vină oaspeţii pentru înmormântare. Madame se duse în salon, să fumeze pe ascuns o ţigară.

Primul sosit la funesta ceremonie a fost domnul May, îmbrăcat în negru din cap până în picioare, şi arătând cam sleit de puteri. Evita întotdeauna să se îmbrace în negru şi părea stingherit, conştient de efectul deprimant pe care-l avea culoarea asupra lui. Voia să se întreţină cu Madame.

Aceasta renunţă să mai simuleze jale, dimpotrivă, femeia de afaceri din ea era extrem de interesată şi ochii negri îl iscodeau pe domnul May:

— Ce se va întâmpla cu teatrul? începu să-l interogheze. Îl menţineţi?

— Nu ştiu. Nu ştiu ce intenţionează domnişoara Houghton. Vorbea emfatic.

— Teatrul e acum al ei?

— Din câte înţeleg...

— Şi crezi că ea va voi să-l vândă?

Domnul May îşi desfăcu braţele în lături, a neputinţă. Dar afişa o atitudine distantă.

— Eu socotesc că ar trebui să deveniţi asociaţi şi să mergeţi înainte..

Domnul May îşi luă o poză şi mai distantă, şi se strânse în el, de parc-ar fi fost legat. Dar ochii de mărgele negre şi curiozitatea femeia-scă nu se lăsau.

— Sau ar trebui să cumperi partea domnişoarei Houghton, urmă ea cu viclenie.

— Certamente... dar acest lucru depinde numai de domnişoara Houghton.

— Da... desigur... Spune-mi... dumneata eşti căsătorit?

— Da.

— Şi soţia dumitale locuieşte în Woodhouse?

— Nu. Soţia mea locuieşte la Londra.

— Ai şi copii...?

— O fiică.

Madame dădea întruna din cap, încuviinţând, ca şi cum constata mereu că doi şi cu doi fac patru.

— Şi la cât crezi că se ridică moştenirea domnişoarei Houghton?

— Te gândeşti la bunurile materiale? Nu ştiu. Nu m-am informat.

— Dar aşa, cu aproximaţie.

— N-am idee.

— Nu? înseamnă că nu-i cine ştie ce.

— Crede-mă că nu ştiu. Singurul lucru cert este că nu va moşteni o avere.

— Nu? continuă Madame să-l descoase. Dar femeia cealaltă crezi că o să primească ceva?

— Femeia cealaltă? întrebă domnul May uimit, ridicând tonul la fiecare silabă.

Madame făcu un semn cu capul în direcţia bucătăriei.

— Baba aia... domnişoara Pin... Pinny... nu ştiu cum îi spune.

— Domnişoara Pinnegar. Este şefa atelierului. Habar n-am, crede-mă, răspunse domnul May privind-o cu o răceală strivitoare.

— Aha! făcu Madame interesată. Dar despre ce fel de atelier e vorba?

Urmări cu ochi vicleni explicaţiile plictisite ale domnului May şi nu-l slăbi până nu scoase de la el toate amănuntele care o interesau. După aceea rămaseră amândoi tăcuţi, Madame examinând de zor salonul.

— Frumoasă casă! comentă ea. E a lor?

— Bănuiesc...

Madame încuviinţă iar din cap.

— Datorii avea?... hein? Vreo ipotecă...? întrebă cu o viclenie demonică în ochi.

— Asta-i prea de tot! strigă domnul May sărind în picioare. Scuză-mă, trebuie s-o întreb ceva pe domnişoara Rollings.

— Du-te, du-te!

Domnul May ieşi din salon cu mersul lui săltăreţ, de astă dată furios.

Madame rămase singură, tolănită în fotoliu, inspectând salonul şi făcând evaluări în sinea ei, până când începură să apară participanţii la înmormântare. Acum porni să-i cântărească pe aceştia. Unii aduseseră coroane. Sicriul fusese coborât şi depus în living-room, camera de zi a răposatei doamne Houghton. Era acoperit cu flori albe şi panglici roşii. Venise multă lume, era zgomot şi o atmosferă sufocantă.

În sfârşit sosi dricul, iar în urma lui trăsurile. Alvina păşi în urma dricului, la braţ cu vărul tatălui ei, pe care nu putea să-l sufere. Domnişoara Pinnegar se integrase în convoi. Ceea ce îi era penibil.

A fost o înmormântare impresionantă. Nouă trăsuri urmară dricul – mpartea lui James reînviase vechea stimă

a orăşelului faţă de casa Manchester. În urma trăsurilor, venea o delegaţie de mici negustori, toţi îmbrăcaţi în negru şi cu mănuşi negre. Negustorii înstăriţi se aflau în trăsuri.

A fost poate singura zi din viaţa Alvinei în care atenţia tuturor era îndreptată asupra ei şi toţi ochii o urmăreau. Toţi îi comentau soarta. „Biata Alvina!” o compătimeau membrii clasei de mijloc din Woodhouse; „Biata domnişoară Houghton!”, o plângeau nevestele de mineri. Şi comentariile se împleteau: „Vai de capul ei, n-are pe nimeni pe lume – şi e săracă lipită. Te pomeneşti c-a rămas şi c-un noian de datorii. Şi doar pe vremuri James Houghton era mare bogătaş. E, dacă s-ar fi îngrijit de viitorul ei ar fi fost acum o moştenitoare bogată. Ce, doar maică-sa a avut o zestre de trei sau patru mii de lire. Dar James a dat iama în tot bănetul cu „Gâtul de jumate penny” şi cu cărămidăria şi cu „Calvarul”. James şi-a făcut-o cu mâna lui. El şi-a plătit toate păcatele. Eu n-aş spune asta! ia gândeşte-te la ce viaţă a supuso pe nevastă-sa, şi p-urmă pe Alvina. Nu s-a nenorocit numai pe el da i-a nenorocit şi pe cei din jurul lui. Ei, s-a isprăvit cu el, acu nu mai are ce toca. A murit subit, nu? Da-n ultima vreme arăta-tare prăpădit. Îl sufla vântul. Da, dar toată ziua bună

ziua îl găseai pe drum spre Lumley. Crezi că teatru ăla face vreun ban? „Calvarul”? Se spune că merge bine. Am auzit că scotea bănişori frumoşi din el. Avea mereu săli pline. Dar acu că domnu Houghton nu mai e, poate că n-o să reziste nici teatru’. Oare o fi lăsat ceva avere? Pot să jur că nu. Totu-i ipotecat. Dac-a rămas ceva de pe urma lui, au rămas datorii, pui mâna-n foc! Şi ce-o să se-aleagă de fată? Păi, o să trebuie să se mute din Casa Manchester, şi ea şi domnişoara Pinnegar. Da din ce-o să trăiască? Poate c-o să se apuce iar s-o facă pe sora de caritate. N-a făcut gaură-n cer cu meseria asta şi ce mai de-a bani au cheltuit pe cursuri! Da, nu-i bună la treabă – zăpăcită ca taică-su, aşchia nu sare departe de trunchi. Cum de nu s-a găsit vreunu s-o ia de nevastă? Nu se lipesc bărbaţii de ea, aşa-i? Nici nu ştiu să fi fost vreodată în vorbă cu careva. Da’ parc-a fost logodită? Aşa se spune, da nimeni nu l-a văzut vreodată pe logodnic şi numai ce s-a logodit c-a şi rupt logodna! Într-o vreme, ţii minte, umbla cu Albert Witham. Da? N-am ştiut. Când a fost cu el? Păi, când studia Albert la Oxford, ca să ia postu’ de director de şcoală. Şi-atunci de ce nu s-a măritat cu el? N-o fi vrut omu s-o ia. Asta o fi fost. Se temea poate c-o să se uite de sus la el. Vremuri apuse pentru ea. Acu cred c-ar lua pe oricine. Şi s-a făcut

de baftă cu administratoru lui taică-su. Un adevărat scandal. Ai văzut-o la „Calvar”? Nu-l slăbeşte o clipă. Aşa unu i se potriveşte. Zău aşa, fata asta nu ştie să se respecte! Eu zic că nicio fată care se respectă n-ar fi în stare” să decadă în asemenea hal, să se arunce în braţele primului venit. Asta face? Da, se înhăitează cu toţi artiştii, cu oricine se nimereşte. Şi nu mai e trufanda! Cine dracu s-o mai ia? câţi ani să aibă? Treizeci şi... bine trecută de treizeci. Zău? N-aş fi crezut. Uite-te bine la ea! A intrat în gura lumii – o fată bătrână, răscoaptă. Câteodată arată bine. Da, când îşi zice c-a înhăţat pe câte unu’. Da-ncearcă mereu şi nu-i pică nimic în plasă, nu-i merge. Totuşi e un lucru curios. O fi; înainte vreme nu-i ajungeai cu prăjina la nas, şi acu s-a răsuflat. Cine s-o mai ia? Şi n-are pe nimeni la care să se ducă, e singură pe lume? Ăla cu care merge la braţ e văru lui taică-su. Uite-i că vin. E un om distins, nu? Cred că domnişoara Frost a fost îngropată lângă doamna Houghton. Aşa s-ar fi cuvenit, nu? Şi pe Alvina or s-o îngroape lângă domnişoara Frost. Am auzit că groapa a fost săpată pentru amândouă. Doar domnişoara Frost i-a fost adevărata mamă, s-a ocupat de ea mai mult decât mama ei bună. De fapt, domnişoara Frost a fost zâna lor bună, pe toţi i-a ajutat şi i-a ţinut. Şi Alvina o iubea la

nebunie. Uite mormântul domnişoarei Frost... uite-l colo! Nu-i cine ştie ce. Nu, e destul de modest. Vezi c-au lăsat loc şi pentru Alvina? Pe piatră, sub numele domnişoarei Frost. Sssst, că vin!”

Alvina, aşezată acum în trăsură, urmărea chipurile mulţimii: feţe familiare, pe care le cunoscuse toată viaţa aşa cum îşi cunoştea propria ei faţă. Dar acum avea senzaţia că le vede de la mare depărtare, din tenebrele în care se simţea scufundată. Impozantul văr era aşezat în faţa ei – şi prezenţa lui o irita.

Plânsese în capelă, gândindu-se la mama ei, şi la domnişoara Frost, şi la tatăl ei. I se părea că o înconjoară un pustiu, că nu se mai poate agăţa de nimic. Şi când a îngenuncheat în timpul slujbei, a izbucnit în plâns. Plânsul ei a contaminat-o şi pe domnişoara Pinnegar, care a vărsat lacrimi amare. Totul era cumplit! Şi, după aceea – cumplitul „după aceea”!

Convoiul funerar se îndrepta spre cimitir. Era o vreme cenuşie, friguroasă. Alvina, în bătaia vântului, pe locul viran de lângă groapă, Tremura din toate mădularele. Purta un palton subţire, cu un guler din blană de focă neagră, care nu-i ţinea cald. Privea florile albe care fremătau în vântul rece. Le privise la fel şi la

înmormântarea mamei ei, şi la înmormântarea domnişoarei Frost. La gândul singurătăţii care o aştepta, o năpădi un val de afecţiune pentru domnişoara Pinnegar. Ştia bine că vor trebui să se despartă. În felul ei curios, arţăgos, tăcut, biata femeie ţinuse la James Houghton. Asta fusese tot ce i-a oferit ei viaţa. Consolarea de a trăi în sânul unei familii, de a se bucura de un cămin. După aşa ceva tânjea acum Alvina, „după căminul şi viaţa de familie ireversibil pierdute, acum că James nu mai exista. Parcă nu-i venea să creadă că nu mai exista. Îşi consumase toată energia din el. Îşi trăise viaţa. Cât de mult se schimbase, prin ce transformări trecuse, faţă de vremea când Alvina era o copiliţă şi îl considera pe tatăl ei un gentleman foarte distins. Cu cât trăieşti mai mult, cu atât pierzi mai mult.

Îşi întoarse privirea spre Madame, care dârdâia de frig, cu faţa mascată de voaleta cu buline. Dar Madame i se părea acum a fi la depărtări incomensurabile, complet ireală. Şi Cicio – care era numele lui? Nu-şi mai amintea. Cum spusese Madame că-l cheamă? Se strădui să-şi amintească silabele scandate de Madame. Marasca – maraschino. „Marasca! *Maraschino!* Unde auzise de maraschino? îşi încordă memoria şi îşi aduse aminte de medici şi de supeurile pe care i le ofereau după ce ieşeau

de la teatre. Da, maraschino era băutura preferată a doctorului Young, cel candid. Revăzu şi felul în care îşi mişca doctorul Young buzele pofticioase când rostea numele *maraschino.* Ei nu-i plăcuse băutura. Prea tare, amară – nu-i plăcuse; ce deosebire faţă de acea Chartreuse verde, pe care i-o oferise doctorul James. Da, asta era Maraschino! O băutură extrasă din cireşe. Şi ce asemănător suna numele lui Cicio! Nostim! Dar Alvinei i se părea că toate numele italieneşti sună la fel.

Cicio, marasca, băutura tare, amară, stătea pe margine şi se uita. Ce se petrecea acolo nu avea niciun fel de semnificaţie pentru el. Se simţea izolat, stingherit, deplasat, înfrigurat şi-i ura pe toţi oamenii aceia care se holbau curioşi la el. O văzu pe Madame, grăsulie şi elegantă, ca o potârniche cochetă, grasă, într-un cârd de orătănii de curte. Şi se cramponă de prezenţa ei. Dacă n-ar fi fost Madame, s-ar fi simţit rupt de omenire pe dâmbul acela bătut de vânt. Ea făcea parte din lumea lui. Dar toţi ceilalţi – cât de străini şi de greoi erau! îl impresionau hainele lor bune, dar pentru Cicio muncitorii englezi erau un fel de barbari greoi şi duri; la fel cum pentru ei, el era un fel de sălbatic primitiv. Da, i se păreau duri, aspri, ca şi clima lor. Le simţea, în sufletul lui, asprimea şi duritatea.

Şi Alvina făcea parte din categoria lor. O vedea lângă groapă, palidă, angulară, mohorâtă, şi în ochii lui se identifica într-un fel cu caracterul lugubru, cu urâţenia funestă a întregii scene. Nu întâlnise niciodată ceva mai respingător. Stătea ca pe jăratic – nu ştia cum s-o întindă mai repede de acolo. Nimic nu-şi dorea mai mult. Dar tenacitatea lui de meridional îl ţintuia locului, şi-l îndemna» să o pândească întruna, cu ochii lui de întuneric, pe fata întunecată de lângă groapă. În clipele acelea nici măcar nu-i plăcea. Dar stătea nemişcat şi o pândea. După sfârşitul slujbei de înmormântare, când invitaţii se întoarseră în trăsuri, Madame se apropie de Alvina.

— Domnişoară Houghton, vreau să-mi iau rămas bun. Trebuie să prindem trenul. Îţi mulţumesc mult. La revedere.

— Dar... Alvina privi în jur.

— E ŞI Cicio aici. L-am văzut. Trebuie să alergăm la gară.

— Dar e mai bine să mergeţi cu trăsura. Chemaţi-l pe Cicio să urce lângă dumneavoastră. Unde e?

Madame i-l arătă pe Cicio care se plimba printre morminte, cu pălăria pe-o ureche. Aruncă o privire celor două femei. Alvina nici nu se mai sinchisi de vărul tatălui

ei şi se duse glonţ la Cicio.

— Madame se va duce cu trăsura la gară şi doreşte să vii şi tu cu ea.

Cicio se uită la trăsuri.

— Bine, spuse, făcându-şi drum printre morminte şi urmând-o pe Alvina.

— Bun, va să zică mergem împreună cu trăsura, constată Madame. La revedere, draga mea domnişoară Houghton. Poate ne vom mai reîntâlni. Nu se ştie niciodată. Să ştii, draga mea, că sunt cu inima alături de dumneata.

O îmbrăţişă pe Alvina şi o sărută teatral. Vărul urmărea scena cu un aer de superioritate. Cicio nu scoase un cuvânt.

— Vino odată, Cicio! îl strigă Madame.

— La revedere, îi spuse Alvina lui Cicio. Ai să mai vii pe aici, nu-i aşa? Şi îi aruncă o privire încordată.

— În ordine, răspunse Cicio, şi-i Strânse mâna în silă. Promisiunea lui fusese disperat de abstractă.

— Ai să vii, nu-i aşa? repetă Alvina, privindu-l cu ochii albaştri, intenşi, care însă nu-l vedeau.

— În ordine, repetă şi el, evitând să se uite la ea şi întorcându-i spatele.

Alvina rămase ca încremenită, neştiind ce să facă. După aceea se întoarse la trăsura în care o aştepta vărul ei, ca să se ducă acasă, la praznic.

— La revedere! strigă Madame fluturând o batistă tivită cu negru. Cicio, însă, neobişnuit cu un vehicul pe patru roţi, rămase înfundat în perne.

A fost un chin pentru Alvina să asiste la praznicul cu mâncăruri gătite şi cu dulciuri. Dar se sfârşi şi acest chin, aşa cum se sfârşesc toate pe lumea asta, şi cele două femei rămaseră din nou singure în singurătatea Casei Manchester.

— Domnişoară Pinnegar, dacă nu erai dumneata aici, aş fi rămas singură în pustiul ăsta, spuse Alvina abătută, disperată.

— Şi eu fără tine la fel, răspunse domnişoara Pinnegar privind-o stăruitor.

Se uitară una la alta şi în acea noapte dormiră împreună, în camera domnişoarei Pinnegar, ca să se simtă mai puţin singure.

În zilele următoare, Alvina trecu prin clipe de grea încercare. James îi lăsase ei totul, în afară de drepturile asupra atelierului, care îi reveneau domnişoarei Pinnegar. Dar în ce consta acest „totul”? Casa era ipotecată. Se

prezentară şi creditori reclamând sume serioase datorate în contul „Calvarului”. După achitarea cheltuielilor imediate de înmormântare, Alvina rămase cu circa o sută de lire din prima de asigurare. Unica sumă pe care putea conta.

O grămadă de persoane veniră să stea de vorbă cu ea, scoţând-o aproape din minţi: avocatul, preotul, vărul tatălui ei, bătrânii, burtoşii negustori din Woodhouse, domnul May, domnişoara Pinnegar. Toţi îi făceau sugestii, propuneri, oferte, toţi îi dădeau sfaturi. I se sugera să vândă teatrul şi Casa Manchester, şi să păstreze cu chirie podul în care funcţiona atelierul domnişoarei Pinnegar: Alvina şi domnişoara Pinnegar să se mute într-o locuinţă mică, închiriată; domnişoara Pinnegar să conducă atelierul, iar Alvina să dea lecţii de muzică; ambele fiind asociate la profitul adus de atelier.

Acesta era planul bisericii; mai existau şi alte proiecte, aparţinând unei facţiuni opuse bisericii. Facţiunea teatrului, din care făcea parte domnul May şi câţiva negustori bogaţi pe care şi-i aliase: acest proiect miza totul pe teatru. Alvina urma să fie proprietara „Calvarului”, investindu-şi toate forţele morale şi materiale în succesul şi progresul acestuia, şi înlăturând orice altă preocupare.

Mai existau proiecte mărunte: Alvina să ocupe postul de infirmieră a parohiei, cu un salariu de şase lire pe lună; sau să deschidă o mică şcoală particulară; sau o prăvălioară de mărunţişuri; sau să-şi ia o slujbă în birourile vărului tatălui ei, Ja Knarborough. Alvina le răspundea tuturor, stereotip: „Încă nu ştiu ce-o să fac. Nu ştiu. Nu m-am hotărât. Am să mă mai gândesc”. Până când cu toţii îşi pierdură răbdarea. Fiecare dintre ei era convins că propunerea lui e cea mai valabilă, şi că-i va asigura salvarea. Şi fiecare era indignat, ba chiar exasperat, văzând că Alvina nu se grăbeşte să-i primească propunerea cu amândouă mâinile. Ea îi asculta pe toţi, ba chiar le cerea sfaturi. Îi întreba întruna: „Dumneavoastră ce părere aveţi despre acest proiect?” Şi le comunica celor din facţiunea teatrului proiectul facţiunii bisericeşti şi viceversa, celor ce hotărâseră să fie profesoară de muzică le cerea părerea asupra proiectului de a fi infirmieră parohială, iar cei care o sfătuiau să deschidă o şcoală particulară erau consultaţi asupra planului de a deschide o prăvălie de mărunţişuri. „Spuneţi-mi părerea dumneavoastră”, le cerea tuturor, pe rând. Şi fiecare o asigura că planul lui e cel mai eficient. Treptat, informă pe fiecare dintre ei de propunerile celorlalţi. „Ştiţi, domnul avocat Beeby e de părere că...” oh „Da, dar

domnul pastor Clay spune că...” şi tot aşa, până când toate proiectele porniră să zbârnâie prin treizeci de capete caritabile şi nepoftite. Şi treizeci de voinţe caritabile şi nepoftite se întreceau să-şi impună, fiecare, propriul plan de nepoftită cantabilitate. Şi în tot acest timp, Alvina, candidă şi patetică, îi îmboldea pe toţi, provocându-i, însă fără premeditare. Dar unicul lucru sigur era că ceva din adâncurile ei, o voinţă fermă, îndărătnică, o împiedica să ia vreo decizie. Nu accepta ca alţii să-i hotărască soarta, dar şi ea refuza să se hotărască. Aşa încât binevoitorii ei sfetnici începură să spună: „M-am săturat până peste cap de încăpăţânările ei. Îi vorbeşti şi parcă nici nu te aude. Nu o poţi face să gândească raţional. Eu mă las păgubaş”. Mai bine de trei săptămâni Woodhouse se zbătuse să rezolve problema de nerezolvat a viitorului Alvinei. Au bombardat-o cu oferte caritabile – trei săptămâni la rând.

Avocatul se ocupa de autentificarea testamentului şi inventarierea bunurilor lăsate de James; domnul May se ocupa în continuare de „Calvar”, dar Alvina renunţase să mai acompanieze la pian; domnişoara Pinnegar se ocupa de atelier, iar Alvina se preocupa de neputinţa ei de a se decide.

În prima săptămână nu avu nicio veste de la Cicio. Primi

doar o carte poştală de la Madame, expediată din Cheshire, de la mare distanţă. Dar Alvina nu prea avu timp să se gândească la ei, atât de prinsă era în încâlceala de planuri caritabile şi sfaturi binevoitoare cu privire la perspectivele ei; devenise pentru moment centrul atenţiei publice şi se lăsa purtată de val. Răspunse mesajului expediat de Madame, dar nu-şi lăsă gândurile să rătăcească la Natcha-Kee-Tawara. Devenise conştientă de propria-i importanţă, acum că se afla împresurată de bunăvoinţa, destul de despotică, a orăşelului; o bunăvoinţă pe care ea o zădărnicea, inconştient, dar fără greş. Era literalmente zăpăcită, năucită de torentele de planuri de vânzare, de închiriere, de tratative şi negocieri, oferte de preţuri, oferte de cumpărare a Casei Manchester şi a „„Calvarului", discuţii pentru organizarea unei companii de administrare a teatrului, consultaţiile avocăţeşti referitoare la vânzarea Casei şi la licitaţia pentru vânzarea mobilei, tocmelile cu cei ce urmăreau să achiziţioneze aparatura atelierului pe o nimica toată. Şi Alvina" îi ţinea pe toţi în şah, fără să ia vreo hotărâre, amânând răspunsul până când avea să se mai sfătuiască cu cineva, şi cu încă cineva. După cea de-a doua săptămână, zăpăceala se prefăcu în enervare, şi abia în cea de-a treia săptămână

nehotărârea începu să o sufoce, să o oprime, paralel cu îngrijorarea şi deruta pentru că Cicio nu dăduse niciun semn de viaţă. O prinse un dor nebun de cei din Natcha-Kee-Tawara, dar habar nu avea pe unde colindau. I se făcu silă de toată zarva pricinuită de bunurile ei – bunuri, în realitate, foarte nesigure. Nu visa decât să se rupă de Woodhouse, să sfâşie toată reţeaua de probleme meschine în care se încâlcise. Nepăsarea şi nesocotinţa ei frenetică de altă dată puseră din nou stăpânire pe ea.

Şi într-o bună zi, declară subit că trebuia să plece undeva, fără să specifice unde. Luă toţi banii lichizi de care putu dispune, adică o sută douăzeci şi cinci de lire, lăsă toate baltă şi se urcă în trenul de Cheshire, adică ultima adresă a trupei Natcha-Kee-Tawara; acolo fu informată că trupa se deplasase la Stockport; şi de la Stockport fu trimisă înapoi la Chinley, unde fu nevoită să petreacă noaptea. A doua zi, hotărâtă aproape să se reîntoarcă la Woodhouse, îşi mai încercă norocul la Sheffield. Şi acolo, în oraşul acela posomorât, descoperi pe un zid afişul trupei. Se duse la teatru cu un taxi şi, negăsindu-i, îi căută la pensiunea unde aflase că locuiau. Primul peste care dădu a fost Louis, în cămaşă, pe scară. Când îl văzu, Alvina se porni să râdă de emoţie şi fericire. Parcă începuse o viaţă

nouă pentru ea. Dar Madame, când o întâlni, o privi agasată.

— Madame, nu am mai putut să suport despărţirea de dumneavoastră, strigă Alvina.

— Văd, răspunse mica franţuzoaică.

Madame ţesea ciorapii băieţilor. Se purta faţă de ei ca o mamă devotată: îi îngrijea, le spăla rufele, le cârpea, le gătea, aproape că nu cunoştea un moment de odihnă.

— Şi aveţi ceva împotrivă? adăugă Alvina.

Madame continuă un timp să ţească în tăcere.

— Cum s-au rezolvat treburile la Woodhouse? o întrebă într-un târziu.

— N-am mai putut să suport. Literalmente nu am mai putut îndura. Aşa că am luat toţi banii de care am putut dispune şi am şters-o de acolo. Nimeni nu ştie unde sunt.

Madame cântări cu ochi vicleni, critici, fata tulburată care stătea în faţa ei. Înfăţişarea Alvinei avea o scânteiere şi o fermitate cu totul noi pentru ea şi o sinceritate care lui Madame îi inspira pe de o parte îndoială, dar care, pe de altă parte, o dezarma.

— Şi ce-i cu testamentul şi cu toate problemele?

— Pentru moment, toată lumea se agită în jurul lor.

— Te alegi cu ceva bani?

— Acum n-am-putut lua decât vreo sută şi ceva de lire, răspunse Alvina râzând. Ce-o să mai rămână după ce se va lichida totul, habar n-am. În orice caz nu prea mult, asta-i singura certitudine.

— Dar cam în jurul cărei sume? O mie de lire o să-ţi iasă?

— Foarte posibil, după cum e la fel de posibil să nu mă aleg cu nimic.

Madame dădea încet din cap, aşa cum făcea întotdeauna când evalua în gând.

— Şi dacă nu te alegi cu nimic, ce planuri ai?

— Nu ştiu, răspunse Alvina cu seninătate.

— Şi dacă îţi ies bani?

— Nici în cazul ăsta nu ştiu. M-am gândit însă că dacă aţi accepta să acompaniez spectacolele dumneavoastră, aş reuşi, o bucată de vreme, să mă întreţin din banii mei. Cândva mi-aţi spus că aş putea face parte din trupa Natcha-Kee-Tawara. Aş dori foarte mult să mă primiţi.

Madame îşi lăsă bărbia în piept, astfel încât Alvina nu-i putu vedea decât părul negru, ondulat. Pe urmă îşi înălţă ochii, cu un surâs viclean, ironic, subtil.

— Cicio n-a mai venit pe la dumneata, hein?

— Nu. Cu toate că mi-a promis.

Madame îi răspunse cu un surâs sarcastic.

— Asta se cheamă la dumneata promisiune? Ţi-e suficient doar un cuvânt aruncat la întâmplare? Şi zici că ai o sută de lire? Asta-i tot?

— O sută douăzeci.

— Şi unde-i ţii?

— În valiza pe care am lăsat-o la gară. Sunt bancnote. Mai am la mine nişte mărunţiş.

Alvina îşi deschise geanta şi împrăştie pe masă nişte monezi galbene şi argintii.

— Le-ai lăsat la gară! exclamă Madame pe un ton mustrător. Atunci e posibil să nu mai ai un ban, adăugă cu un glas sinistru.

— Vai de mine, eu cred că valiza e în siguranţă. Nu vi se pare...?

— Mă rog... posibil... pentru că ne aflăm în Anglia. Şi socoteşti că or să-ţi fie de ajuns o sută douăzeci de lire?

— De ajuns pentru ce?

— Ca să-l cumperi pe Cicio.

— Să vă spun drept, nu la el m-am gândit.

— Zău? întrebă Madame pe un ton batjocoritor. Aşteaptă puţin, pentru că vreau să-l anunţ eu.

Se duse la uşă. Şi îl chemă pe Cicio, Care intră îmbufnat.

— Cicio, te rog să dai o fugă până la gară, să ridici de la bagaje valiza domnişoarei Houghton. Dă-i tichetul, dragă. Aşa! Te duci la gara Midiand. Şi, Cicio, mă asculţi? Fii cu ochii-n patru pentru că în valiză sunt o sută douăzeci de lire, care aparţin domnişoarei Houghton. Ai înţeles? Nu care cumva să se piardă.

— Sunt tot ce am, întări Alvina.

— Tot ce ai deocamdată, deocamdată...; până când se limpezesc toate lucrurile, nu are decât atât. Aşa încât fii cât se poate de atent, Cicio. Ai înţeles?

— În ordine, răspunse tânărul.

— Domnişoară Houghton, descrie-i valiza.

Alvina i-o descrise, după care Cicio ieşi din cameră. Madame îi ascultă paşii care se îndepărtau, dădu din cap – cu un aer atotştiutor, şi se adresă Alvinei:

— Scoate-ţi paltonul şi pălăria, dragă. Când se întoarce Cic o să luăm ceaiul. Să-i lăsăm timp de gândire, timp să se hotărască dacă-i convine sau nu. În orice caz, ăştia sunt bani siguri şi poate că o să ai mai mult. Oricum, să-l lăsăm să-şi facă socotelile. Banii lichizi s-ar putea să-l atragă. Da, poate conta pe atâta şi atâta...

— Credeţi că e *într-adevăr* un lucru atât de important pentru el? se minună Alvina.

— Cum să nu fie, dragă? De ce n-ar fi? Doar trăim pe pământ, unde trebuie să mâncăm şi să ne îmbrăcăm. Nu suntem în Paradis. Dacă aveai o mie de lire, te cerea pe loc de nevastă. Dar şi o sută douăzeci înseamnă ceva. Oricum, mai bun decât nimic. Sigur că da...

— Dar e oribil!

— *Oh, la, la!* Oribil! auzi vorbă! Dacă în locul lui ar fi fost Max, care e un sentimental, banii n-ar fi avut importanţă. Dar pentru oricare dintre ceilalţi – doar sunt bărbaţi şi îşi cunosc interesele, ştiu ei de care parte e unsă pâinea cu unt. Sunt ca pisicile, dragă, nu le place pâinea fără unt. Şi au dreptate. În fond, nici mie nu-mi place.

— Îmi daţi voie să vă ajut la cârpitul ciorapilor?

— *Hein?* Bine, cârpeşte ciorapii lui Cicio. El îi rupe întotdeauna în vârf. Vezi?

Madame introduse două degete în gaura din vârful unui ciorap roşu cu negru şi-i adresă Alvinei un zâmbet răutăcios.

— Puteţi să-mi daţi orice ciorapi doriţi, mi-e egal.

— Da? Atunci îţi dau alţii. Dacă doreşti, o să discut eu cu Cicio.

— Ce anume?

— Am să-i spun că ai cutare sumă şi că există

posibilitatea să ai mai mulţi bani şi că ţii la el... Aşa-i? N-am dreptate? Cred că-ţi place foarte mult – *hein?* Nu-i aşa?

— Şi ce importanţă are asta?

— O să-l întreb dacă şi el e de acord să se însoare cu dumneata – pur şi simplu. Vrei?

— Nu, răspunse Alvina. Vă rog să nu-i spuneţi nimic. Cel puţin nu încă.

— Ce-i aia „nu încă”? Deci, nu! Bine, încă nu. Te mai gândeşti...

Alvina ţesea ciorapii şi în sinea ei se amuza de propria-i neobrăzare. O amuza grozav faptul că nu ştia singură dacă vrea să se mărite cu Cicio sau nu. O vedea pe Madame ca pe un păianjen gras, viclean, care-şi ţese pânza. Iar Cicio era musca rotitoare, gata să cadă în plasă. Şi ea, ea nu ştia ce să facă. Şi iată scena, ea şi Madame, cârpind ciorapi într-o cămăruţă asfixiantă, la lumina unui foc de gaz, de parcă niciuna nici alta nu aveau altă misiune pe lume. Dar, se consola Alvina, Woodhouse era la o aruncătură de băţ, şi se putea oricând întoarce.

Madame coborî să prepare ceaiul. Oriunde s-ar fi aflat, ea supraveghea pregătirea meselor pentru băieţii ei. Şi o făcea cu pricepere şi conştiinciozitate. O strigă pe Alvina, pentru că Cicio venise cu valiza.

— Controlează, te rog, dacă sunt toţi banii.

Alvina desfăcu valiza şi numără bancnotele mototolite.

— Draga mea, adăugă Madame, să-mi dai mie banii să-i ţin în caseta mea safe. O să-ţi dau o chitanţă pe care o vor semna şi băieţii.

Toată lumea se aşeză la masa de ceai, în salonul încărcat.

— Băieţi, li se adresă Madame, vreau să aud părerea voastră: sunteţi de acord să o cooptăm pe domnişoara Houghton în trupa Natcha-Kee-Tawara? în calitate de acompaniatoare?

Cei patru tineri îşi aţintiră ochii asupra Alvinei: Max, cel care îşi asumase responsabilităţile, o privi cu seriozitatea unui o „în de afaceri, Louis cu tandreţe, Geoffrey cu intensă curiozitate, Cicio pe sub gene.

— Ar fi o plăcere pentru noi, se pronunţă Max. Dar trupa Natcha-Kee-Tawara îşi poate permite luxul de a plăti o acompaniatoare?

— Bineînţeles că nu, îl linişti Madame. Domnişoara Houghton va face la noi un stagiu de probă, timp de o lună, în care se va întreţine din propriile-i mijloace. Nu-i aşa? Este propunerea pe care ne-o face ea.

— Dar cheltuielile pentru deplasări i le-am putea plăti,

adăugă Max.

— Nu, interveni Alvina. Doresc ca timp de o lună să plătesc singură toate cheltuielile. Ţin foarte mult să fiu cu voi.

Se uită la rigidul Max cu o privire în care sarcasmul se îmbina cu implorarea.

— Socotesc că prezenţa domnişoarei Houghton ar însemna o onoare pentru noi, declară acesta.

— Sigur că da, întări Louis, înclinându-se deasupra ceştii de ceai.

Geoffrey încuviinţă din cap, iar Cicio îşi plecă genele, în chip de aprobare.

— Asta înseamnă că suntem cu toţii de acord, spuse Madame cu voioşie. Astă seară vom bea o sticlă de vin în onoarea noii membre a trupei noastre. Da, domnii mei? Ce propuneţi? Chianti – *hein?*

Cei patru bărbaţi se înclinară.

— Domnişoara Houghton va trebui să-şi ia un nume de artistă, nu-i aşa? Doar nu putem s-o trecem pe afiş „domnişoara Houghton”.

— Spuneţi-mi doar Alvina.

— Alvina – Al-vy-na! Nu te supăra, draga mea, dar nu-mi sună bine. Nu-mi place „vi” ăsta din mijloc. Las că diseară

îţi găsim noi un nume.

După ceai, începură să caute o cameră pentru Alvina, întrucât la pensiunea lor nu exista niciun loc liber. Găsiră însă o cameră liberă la mansarda unei case din vecinătate.

— Sper că ai să te simţi bine în cămăruţa asta, îi spuse Madame.

— Da, îmi place, o asigură Alvina privind de jur împrejurul camerei respingătoare, care-i evoca un alt stagiu de probă din viaţa ei, cel de soră de maternitate.

În acea seară, se găti cu rochia ei nouă de voal negru şi, ca să o imite pe Madame, îşi puse patru inele cu pietre preţioase. De obicei purta doar inelul din email negru încadrat cu diamante mici, care-i aparţinuse domnişoarei Frost. Acum renunţă însă la el, şi alese inele cu diamante mai mari şi unul cu safir. Se analiză în oglindă, ceea ce nu-i sta în obicei, urmărind efectul de ansamblu. Şi îşi prinse la gât o broşă veche, preţioasă, cu rubine.

Gătită astfel, se duse la pensiunea unde locuia trupa. Madame o cercetă cu ochii ei vicleni, în care se aprinse un licăr de gelozie: eterna gelozie feminină care se poate stârni spontan între o potârniche grasă, franţuzească, cu faţa albă şi păr negru lucios, îngrijit pieptănat, cu ochi de mărgele negre, iscoditori, şi cu o rochie neagră cochetă,

chic, şi o englezoaică subţire la trup, îmbrăcată în voal moale, cu păr castaniu moale lăsat liber pe umeri, şi ochi timizi, albaştri-cenuşii.

— O, eşti cu totul alta – cu totul alta, exclamă Madame apreciativ. Dacă te-ai mai îngrăşa puţin – atunci... Madame îşi plescăi sugestiv buzele. Vai, dar ce broşă frumoasă! Madame îşi plimbă degetele pe broşă. Se vede că e o antichitate, strasuri vechi, strasuri vechi...

— Nu, o contrazise Alvina, rubine veritabile. A aparţinut străbunicii mele.

— Serios? Rubine veritabile? Eşti sigură?

— Foarte sigură.

Madame îi examină toate bijuteriile cu ochi de expert.

— Da, da, încuviinţă ea.

Alvina nu-şi putea da seama dacă tonul ei vădea îndoială, invidie, admiraţie sau dacă era într-adevăr impresionată.

— Şi diamantele sunt veritabile? o întrebă luându-i mâinile şi cercetând inelele.

— Eu aşa ştiu.

Madame continuă să cerceteze inelele cu ochi lacomi, apoi o fixă pe Alvina cu o expresie de reală invidie.

— Păi numai în astea mai zac vreo patru mii de franci,

aprecie ea, continuând să încuviinţeze din cap.

— Credeţi? răspunse Alvina mirată.

— Cu certitudine! Acum e de ajuns... e de ajuns...

Amândouă femeile rămaseră tăcute.

Băieţii cumpăraseră bunătăţi pentru cină. Louis, care descoperea întotdeauna delicatesele franţuzeşti şi nemţeşti, se înfiinţă acum cu două pachete mari. Cicio cumpărase două sticle de vin. Geoffrey venise cu diverse pacheţele ambalate în hârtiepergament. Alvina o ajută pe Madame la aranjarea mesei – platouri diferite cu fileuri de anşoa, sardele, ton, şuncă şi salam; apoi rupse un fir de ferigă dintr-un ghiveci şi-l înfipse în plăcinta cu carne de porc, după care împodobi masa cu tacâmurile şi paharele ieftine, de prost gust. La fiecare mişcare diamantele aruncau scântei şi rubinele reflexe de foc. Iar ea râdea veselă, aţâţată, cu obrajii îmbujoraţi, şi o trata pe Madame cu o deferenţă care o măgulea pe franţuzoaică. Alvina nu-şi dădea seama şi nici nu se sinchisea dacă fata împodobită cu juvaeruri din salonul sordid, vulgar, sufocant al pensiunii era ea cea adevărată sau nu. Se simţea veselă, emoţionată, excitată. Era conştientă că tinerii o urmăreau din priviri. Max dorea întruna s-o ajute. Geoffrey nu-şi mai lua ochii de la inelele ei. Dar Alvina nu

avea decât o singură grijă: să flateze vanitatea de potârniche albă, grăsulie, puhavă, a lui Madame. Aşează în dreptul ei farfuria cea mai plină, paharul cel mai curat, cuţitul cu mânerul cel mai alb, furculiţa cea mai bună. Şi franţuzoaica sesiza toate aceste atenţii.

La spectacol, înainte de cină, Alvina acompaniase dumnezeieşte, parcă numai pentru Kishwegin. Iar Kishwegin a fost entuziasmată.

— Draga mea, i se adresă Madame, am înţeles toată simţirea cu care ai cântat. Mi-ai atins coarda cea mai sensibilă. Şi o sărută pe Alvina pe obraji, încolăcindu-i gâtul.

— Sunt foarte fericită că v-a plăcut, răspunse Alvina, iar tinerii zâmbiră pe furiş.

După spectacol, se întoarseră în grabă la pensiune, pentru cina festivă. Femeile se aşezară faţă-n faţă, în cele două capete ale mesei; Madame îi avea în dreapta şi în stânga pe Max şi pe Louis, iar Alvina pe Cicio şi pe Geoffrey. Scaunul lui Cicio fusese plasat la dreapta Alvinei, ceea ce constituia o aluzie subtilă.

Atacară aperitivele şi paharele umplute pe trei sferturi cu vin de Chianti. Alvina voise să boteze vinul cu puţină apă, dar tinerii o împiedicară de la asemenea sacrilegiu.

Atmosfera era încălzită, veselă. Ochii de mărgele ai lui Madame deveniseră şi mai negri, obrajii şi mai albi; iar glasul, pe măsură ce golea paharele, îi suna tot mai dogit.

— În această seară, începu ea toastul de admitere, Natcha-Kee-Tawara oficiază un ritual de adopţiune. Fata cea albă este primită în tribul rondelelor, al rândunicilor care pribegesc din ţările reci în cele calde, clădindu-şi cuib sub streaşină. O nouă rândunică a poposit printre noi, un *Hurón*[43] venit din rândul Feţelor Palide ale tribului Yengee.

În ochii negri ai lui Madame se aprinsese flacăra unei exaltări sălbatice.

— Nebotezată, lipsită de nume, a venit fecioara cu podoabe, inimă neagră şi flăcări de rubine. Să bem vinul Feţelor Palide, să bem pentru Kishwegin, să bem pentru războinicii ei, sorbiţi în nări mireasma vinului, *Vaali, à vous*[44]*,* închină ea înălţându-şi paharul. *Vaali,* beţi în onoarea ei – *Boire a elle...*

Îşi îndreptă paharul spre Alvina, şi tinerii o imitară, înălţându-şi paharele în direcţia ei şi ciocnindu-le. Alvina le privea gurile zâmbitoare şi dinţii scăpărători în timp ce

---

[43] Membru al unei confederaţii de triburi indiene de pe malul lacului Ontario.

[44] Vaali, în sănătatea ta. (fr.).

strigau la unison: *„Vaali! Vaali! Boire à vous!”*

Cicio, îşi lăsă, pe sub masă, mâna pe genunchiul Alvinei. În mod reflex, ea întinse mâna să se apere. Dar Cicio îi prinse degetele în mâna lui şi o privi lung, prin sticla paharului, în timp ce sorbea vinul. Alvina îi urmări mărul lui Adam, mişcându-se în sus şi în jos, când înghiţea. Cicio lăsă paharul pe masă şi continuă să o fixeze.

— *Vaali!* rosti şi el cu o voce îngroşată de băutură. Apoi se adresă lui Geoffrey peste masă: *„He, Gigi, Viale! Le petit chemin! Comment? Me prends-tu? L’Aleé...”*[45]

Louis izbucni într-un hohot gros de râs.

— Buună! strigă el. Ştiţi, Madame, pe italieneşte Viale înseamnă o, cărare strâmtă, o alee. Asta a fost o glumă bună.

Şi Max începu să râdă în gura mare, obscen.

— *L’Allée Italienne!*[46] strigă râzând.

— Ce importanţă are dacă e alee strâmtă sau drum larg de care, atâta timp cât poţi înainta în voie, se alătură şi

Madame la aluziile obscene.

Acum în sfârşit înţelese şi Geoffrey despre ce era vorba.

---

[45] Hei, Gigi, uliţa strâmtă! Drumul îngust! Cum? înţelegi ce vreau să spun? Aleea... (fr.).

[46] Aleea italienească. (fr.).

Îşi umplu paharul, cu un gest solemn, ţinându-şi cotul în sus.

— *A toi, Cic – et bon voyage*[47]*,* închină el, şi bău cu înghiţituri mari, lăsându-şi capul pe spate.

— Da, da, i se alătură iar Madame. Îţi urez cale deschisă, Cicio, că tu nu prea eşti un drumeţ experimentat...

Na, pour qa y a plus d'une voie[48]*.* în timpul acestui schimb de replici în franceză, Alvina îşi mută privirile strălucitoare de la unul la altul, fără să înţeleagă mare lucru. Îşi dădea doar seama că făceau haz pe socoteala ei. Îi privea, când pe unul, când pe celălalt, cu ochi" mari, scânteietori, întrebători. Cicio îi dăduse drumul la mână şi îşi ştergea buzele cu palma. Nici el nu se prea simţea la largul lui.

— Assez *de cette eternelle voix italienne,* continuă Madame. *Courage, courage au chemin d'Angleterre*[49]*.*

— *Assez de cette eternelle voix rauque*[50]*,* o repezi Cicio.

Râsul se şterse de pe chipul lui Madame.

---

[47] În sănătatea ta, Cic' – şi drum bun. (fr.).

[48] Ei, în ce priveşte asta, există mai multe căi. (fr.).

[49] Destul eterna cale italienească... Curaj, curaj pe drumul englezesc, (fr.).

[50] Destul cu această eternă voce răguşită, (fr.).

— Băieţii nu sunt de acord cu numele Vaali, ales de mine, îi spuse ea Alvinei. Ei te-au botezat *Allaye*[51], îţi place? Ai ceva împotrivă?

— N-am nimic împotrivă, răspunse Alvina.

Nu înţelegea deloc de ce Geoffrey şi toţi ceilalţi râdeau cât îi ţinea gura. Se uita la ei cu ochi miraţi, derutată. Obrajii îi erau împurpuraţi şi arăta candidă, tânără, plăpândă.

— Deci consimţi să te integrezi în tribul Natcha-Kee-Tawara sub numele de Allaye? Da?

— Da.

— Şi te supui legilor tribului? Consimţi?

— Da.

— Atunci, ascultă cu atenţie regulamentul nostru.

Madame îşi umflă pieptul ca un porumbel negru şi aruncă fulgere negre din ochi.

— Spune după mine: Suntem un singur trib, şi o naţionalitate unică.

— Suntem un singur trib şi o naţionalitate unicăr repetă după ea Alvina.

— Repetaţi cu toţii după mine!

— Suntem un singur trib şi o naţionalitate unică...

---

[51] Nume provenit din francezul allée – alee.

răsună corul de voci groase, bărbăteşti, cu cele mai felurite accente.

— Bine! Şi nu cunoaştem altă naţionalitate decât cea a irondelelor.

— Şi nu cunoaştem altă naţionalitate decât cea a irondelelor, repetă corul nearmonios, din care răzbătea o notă batjocoritoare.

— Huronio – irondele – adică *rândunele* o lămuri Madame pe Alvina.

— Ştiu, asta înţeleg.

— Înţelegi? Foarte bine. Aşadar: Nu cunoaştem altă naţionalitate decât cea a irondelelor. ŞI NU AVEM ALTĂ LEGE DECÂT CEA A HURONILOR.

— Nu avem altă lege decât cea a Huronilor, îngână corul, psalmodiind cu sarcasm.

— NU AVEM ALTĂ CĂPETENIE DECÂT PE KISHWEGIN.

— Nu avem altă căpetenie decât pe Kishwegin, psalmodie corul.

— NU AVEM ALT CĂMIN DECÂT CORTUL LUI KISHWEGIN.

— Nu avem alt cămin decât cortul lui Kishwegin.

— NU AVEM ALT ŢEL DECÂT PROPĂŞIREA TRIBULUI NATCHA-KEE-TAWARA.

— Nu avem alt ţel decât propăşirea tribului Natcha-Kee-

Tawara, repetă corul.

— NOI SUNTEM IRONDELELE.

— Noi suntem irondelele.

— SUNTEM KISHWEGIN!

— Suntem Kishwegin!

— SUNTEM MONDAGUA.

— Suntem Mondagua.

— SUNTEM ATONQUOIS.

— Suntem Atonquois.

— SUNTEM PACOHUILA.

— Suntem Pacohuila.

— SUNTEM WALGATCHKA.

— Suntem Walgatchka.

— SUNTEM ALLAYE.

— Suntem Allaye.

— *La musica! Pacohuila, la musica!...* porunci Madame, sărind în picioare, exaltată.

Cicio, cu un salt de pisică, îşi scoase mandolina.

— A – A – Ai – Aii – yiia – ya... se porni Madame pe un vaiet lung, oriental. Iar mandolina îi îngână vaierul pe coarde. Madame, ca săltată de un arc, se lansă într-un dans aerian dar frenetic. Apoi îşi fâlfâi mâna, chemând un partener, continuându-şi tânguirea în ritmul unei tarantele.

Louis îşi aruncă haina şi se prinse în dans. Cicio continuă să ciupească coardele în acelaşi ritm ciudat, văicăritor, iar Madame şi Louis se învolburau în piruete, făcând să se zguduie încăperea.

— Bravo! Bravo! o aclamară cu toţii când Madame se trânti istovită pe un scaun. Şi se repeziră să-i sărute mâna. Unul după celălalt îi sărutau degetele, iar ea, cu răsuflarea încă tăiată, îşi lăsa mâna stângă pe creştetul fiecăruia dintre ei. Numai Cicio nu luă parte la ritual, ci rămase retras, continuând să dezmierde coardele mandolinei. Nici Alvina nu se mişcase de pe scaunul ei.

— Pacohuila şi Allaye! Veniţi aici! îi chemă Madame cu o mişcare poruncitoare a mâinii.

Cicio lăsă mandolina şi se duse să-i sărute mâna lui Kishwegin. Alvina se apropie şi ea, iar Madame îşi puse palma pe creştetul ei.

— Iat-o pe „indiana Allaye, fiica lui Kishwegin, rosti ea cu ton teatral, în felul Tawara. Şi unde este viteazul ei războinic, braţul curajos care o va susţine pe fiica lui Kishwegin? Care irondelă îşi întinde aripa ocrotitoare deasupra creştetului noii venite?

— Pacohuila! strigă Louis.

— Pacohuila! Pacohuila! Pacohuila! îi ţinură ceilalţi

isonul.

— Pacohuila, întinde-ţi aripa ocrotitoare, întinde-ţi aripa umbroasă, ca un acoperiş negru menit s-o adăpostească pe Allaye, porunci Kishwegin, iar Cicio, în cămaşă, îşi întinse dramatic braţul.

— Allaye, înclină-te, înclină-te, şi cuibăreşte-te sub aripa lui Pacohuila, urmă Kishwegin, punându-şi mâna pe umărul Alvinei.

Alvina se ghemui sub braţul drept al lui Pacohuila.

— S-a adăpostit pasărea-n cuib? cântă Kishwegin pe una dintre melodiile lor.

— Pasărea se află-n cuib... răspunse corul.

— Şi cuibul e îmbietor? cântă Kishwegin.

— Îmbietor e cuibul.

— Rândunelul o ocroteşte?

— O ocroteşte.

— Cine o ia pe Allaye?

— Pacohuila.

Cicio se aplecă şi o ridică în picioare pe Allaye cea tupilată sub braţul lui.

— *Cest ga*[52]*,* încheie Madame şi o sărută. Şi acum, băieţi, ca să nu ne pomenim cu vizita poliţistului din

[52] Asta este (fr.).

Sheffield, trebuie să ne retragem în wingwam-urile noastre.

Cicio n-o slăbea din ochi pe Alvina. Madame îi făcu semn pe furiş să o conducă la pensiunea ei.

— Allaye, ai cheia camerei tale?

— Era necesar să iau cheile?

Madame îi adresă un surâs cu tâlc şi scoase o cheie.

— Kishwegin vă deschide tuturor porţile, spuse ea, şi, cu un gest emfatic, îi întinse lui Cicio cheia.

— Eşti de acord să-i dau lui cheia? întrebă ea cu un zâmbet vag ironic.

Cicio, cu capul pe umăr şi nelipsitul lui surâs pe buze, luă cheia. Alvina se uită de la unul la celălalt cu ochii ei senini, miraţi.

— Kishwegin vă luminează calea! continuă Madame, întinzându-i lui Cicio, cu un aer triumfal, o lanternă de buzunar.

Alvina îl examină pe Cicio. Şi constată o dată în plus linia sinuoasă a capului care se proiecta în faţă, şi frumuseţea cefei puternice, înclinate. Frumuseţea lui o fascina, stârnea în ea o supunere necunoscută până atunci, o beţie a simţurilor.

— Noapte bună, Allaye, *bonne nuit, fille des Tawara*[53], îi spuse Madame sărutând-o şi privind-o cu ochii ei negri, impenetrabili.

Ceilalţi membri ai tribului îi sărutară pe rând mâna, înclinându-se în faţa ei. Şi pe urmă îi strânseră mâna lui Cicio şi-i şoptiră ceva.

Cicio nu-şi luă paltonul şi pălăria, ci o conduse, aşa cum era, la casa vecină, unde-i deschise uşa. Alvina intră şi el îi lumină drumul pe scară, cu lanterna dată de Madame. În faţa uşii cămăruţei ei, Alvina se întoarse şi se uită la Cicio. Abia de-i putea vedea chipul în întuneric, şi totuşi îi simţea strania frumuseţe. O frumuseţe misterioasă care-i înmuia trupul.

— Nu intri? îl întrebă cu un glas tremurător.

Sprâncenele lui Cicio se înălţară cu un ironic amuzament, apoi începu să râdă înfundat. Dădu din cap, aprobator, după care izbucni într-un hohot de râs gălăgios, triumfător, crud, râs de meridional oacheş. Alvina, şocată, dădu să se ferească. Dar se pomeni brusc într-un întuneric dens.

Răsuflarea i se înteţi. Cicio îi cuprinse mijlocul cu braţul şi o împinse uşor în cameră, închizând uşa în urma lui.

---

[53] Noapte bună, fiică a tribului Tawara. (fr.).

Alvina se simţea covârşită de forţa lui grea, musculară. O strânse în braţe brutal, misterios, dominator şi cumplit, în bezna opacă. Şi totuşi, Alvina îi simţea frumuseţea nevăzută, copleşitoare. Dacă s-ar fi putut smulge măcar o clipă din vraja frumuseţii lui, ar fi izbutit să se elibereze. Măcar o singură clipă dacă l-ar fi găsit respingător, robia ei ar fi încetat, dominaţia lui asupră-i ar fi luat sfârşit. Dar era biruită, înfrântă de vraja lui, de vraja frumuseţii lui stranii, misterioase, de nepătruns. Şi Cicio a ucis-o. A luat-o şi a ucis-o în întuneric. Dacă şi cât a suferit Alvina, nimeni nu poate şti. Dar în timp ce se simţea sfâşiată, era acut conştientă de frumuseţea lui insinuantă, întunecată, zdrobitoare.

Mai târziu, şi-a rezemat capul de pieptul lui şi a izbucnit în lacrimi, iar el a sărutat-o uşor, ca pe un copil, fără să-i dea mare atenţie. Alvina l-a simţit rânjind. În beznă, l-a simţit rânjind, şi atunci s-a lăsat scuturată de sughiţurile unui plâns isteric. Iar Cicio a sărutat-o uşor şi a început să râdă înfundat, greu, în timp ce o străpungea, în timp ce o ucidea din nou. Alvina ştia că urmăreşte să o înrobească. O anihila, o sufoca, o învârtejea ca o trâmbă de vijelie. Ar fi putut să-i reziste, să i se împotrivească, dacă veninul frumuseţii lui nevăzute nu i s-ar fi scurs în vine înmuind-o,

ameţind-o, ucigând-o. Şi se lăsa neputincioasă în voia furtunii, strivită de pasiunea lui.

Când se lumină de zi, Cicio se întoarse spre ea, filtrându-şi pe sub gene privirea ciudată, necruţătoare, a ochilor galbeni, de parc-ar fi vrut să constate dacă mai e în viaţă. Îl privi şi ea lung, pe sub pleoape îngreunate de robie. Cicio îi adresă un zâmbet, se sculă, se îmbrăcă şi o lăsă în plata Domnului. Alvina se răsuci cu faţa la perete, biruită. Dar nu total biruită. Dacă n-ar fi vlăguit-o acea vrajă fatală a frumuseţii lui, încă ar mai fi izbutit să se smulgă. Dar era cuprinsă de letargie, de apatia sclaviei. Da, voia s-o înrobească.

Mai târziu se duse la pensiunea trupei ca să ia micul dejun. O aşteptau cu toţii. Alvina arăta vulnerabilă, fragilă, cu ochi miraţi, purtând strălucirea lichidă a lacrimilor înfrânate.

— Vino, tu, fiică a tribului Tawara, o întâmpină Madame cu veselie. Te aşteptăm cu toţii. O dimineaţă luminoasă şi fericită pentru tine, da? Iată, e ziua darurilor, fraţii tăi ţi-au adus prinosul de iubire.

O luă de mână şi o conduse la scaunul ei. Lângă farfuria Alvinei se înşirau un buchet de violete, un buchet de garoafe, încântătorii papuci din mărgele, şi o pereche de

mănuşi din antilopă, garnisite cu puf la manşete. Papucii fuseseră dăruiţi de Kishwegin, mănuşile erau darul lui Mondagua, garoafele veneau de la Atonquois, iar violetele de la Walgatchka – toate însoţite de cărţi de vizită pe care scria *„Pentru Allaye, fiica tribului Tawara”.*

— Darul lui Pacohuila l-ai primit, continuă Madame, zâmbind. Iar fraţii lui Pacohuila sunt şi fraţii tăi.

Tinerii se înşirară în faţa Alvinei, îi luară pe rând mâna şi şi-o lipiră de frunte, rostind:

— Sunt fratele tău Mondagua, Allaye!

— Sunt fratele tău Atonquois, Allaye!

— Sunt fratele tău Walgatchka, Allaye! şi tu ştii că sunt cel mai bun dintre toţi fraţii, îi spuse Geoffrey, privind-o grav, cu tandreţe.

Alvina zâmbi slab, întrebându-se uluită dacă toate astea erau reale. Atmosfera era atât de ceremonioasă! se întrebă dacă nu cumva făceau tot teatrul ăsta ca să-şi bată joc de ea. Îi venea să plângă.

Veni Madame cu cafeaua, pe care ţinea întotdeauna s-o prepare cu mâna ei, şi se aşezară cu toţii la masă. Cicio îşi păstrase locul în dreapta Alvinei, dar se ferea s-o privească sau să i se adreseze. Se uita întruna la Gigi care şedea în faţa lui; îi arunca priviri pline de tâlc şi de infatuare. Şi-i

vorbea acestuia cu vocea aceea plină, sonoră, baritonală, care pe Alvina o scotea din sărite, i se părea oribilă. Vorbeau între ei în franceză, părând să-şi spună lucruri pe care Alvina nu trebuia să le înţeleagă. Aşa încât fata, în ciuda apaticei ei subordonări, se simţi jignită şi se ridică de la masă de îndată ce-i fu posibil. Se aşteptase şi dorise ca Cicio să-i acorde o atenţie deosebită, să consfinţească prin purtarea lui ceea ce se petrecuse între ei. Dar tânărul nu făcea decât s-o ignore. Se întoarse la pensiunea ei ca să-şi deretice singură camera, evitând astfel o inspecţie a gazdei. Spera că Cicio va veni să mai stea cu ea.

În timp ce-şi clătea cearşaful în lighean, se trezi cu gazda care, după o ciocănitură în uşă, intră fără să mai aştepte răspunsul. Era o mahalagioaică din Yorkshire, mare amatoare de bere, grosolană, antipatică.

— A, văz că ţi-ai făcut singură patu, da?

— Da, răspunse Alvina, am făcut eu ordine în cameră.

— Văz, văz, da tare te-ai mai grăbit.

Alvina păstră tăcerea.

— Şi văz că te-ai apucat să speli şi rufe mari.

Alvina nu-i dădu niciun răspuns.

— Le poţi atârna la uscat în curte.

— E mai bine să le usuc în casă.

— N-ai loc de uscat în casă. Dă-mi-le mie când eşti gata. Ţi le usuc eu la bucătărie. Da ceva de băut n-ai?

— Nu. Eu nu beau. Nu-mi place.

— Atunci se vede că-ţi place altceva mai vârtos decât sticla. De, fiecare cu gusturile lui, aşa a fost dintotdeauna. Da care din ei ţi-a căzut cu tronc? L-am zărit azi dimineaţă când a plecat, da n-am văzut care din ei era. Ce păcat că n-ai ceva de dat pe gât, mi s-a uscat limba-n gură. Şi zi, care e, ăla blond lung?

— Nu. Cel brun.

— Aha! Mă rog, i-un băiat bine pentru unu de teapa ăstora. Da credeam că Madame i-o femeie cu prinţipuri de morală. Nu credeam că închide ochii la treburi din astea. Uite ce-i, frumoaso, ai să-mi dai mai mult pe cameră. Încaltea să mă aleg şi eu cu un ce profit. Că să ştii *că eu una* sunt o femeie cu prinţipuri de morală. Şi nu vreau să-i văz toată ziulica intrând şi ieşind, că aşa ceva nu-mi place. E vorba de ripotaţia casei mele. Şi cine-ar fi zis de dumneata că eşti o mironosiţă. Hai, mai dă ceva pe deasupra, că altminteri eu nu accept. Asta-i o casă de oameni cinstiţi, să nu-mi umbli mie cu fofârlica.

Stătea înfiptă în uşă, cu faţa roşie de băutură şi ochii crunţi. Alvina, stăpânită îi întinse” o monedă de zece

şilingi.

— Ei, nici chiar aşa, fetiţo. Dacă zici că nu bei, e păcat să arunci aşa cu banii. Cinci şilingi ajunge. Vezi bine, nu vreau să te spiculez, eu sunt femeie bună la inimă. Da ştii, trebuie să respectăm dicenţa... Aşa, din prudanţă.

— N-am cinci şilingi.

— Nu? Bun, atunci dă-mi o jumate de coroană acu, şi restu îmi dai mâine. Aşa-i bine, îi bine. Să-ţi dea Dumnezeu sănătate, că eşti o fată inimoasă. Inima bună face mai mult decât virtutea făţarnică. Aşa zic eu. E mai de preţ. Eşti o fată cinstită, drăguţo, eşti o fată de inimă.

Femeia afumată de băutură plecă, dând din cap.

S-ar fi cuvenit ca Alvina să fie extrem de afectată, dar nu era deloc. Ba chiar se privi în oglinda pătată şi râse de una singură. Singurul lucru care o afecta era absenţa şi indiferenţa lui Cicio. Acum îl aştepta cu febrilitate să vină. Nu putea biata Alvina să-şi închipuie că lui Cicio nici prin cap nu-i trecea asemenea gând.

Se rezemă, plictisită, de pervazul ferestrei şi privi la strada cenuşie, pavată cu pietre ascuţite. O văzu pe gazda ei traversând cu paşi iuţi asfaltul înnegrit şi camuflând sub şorţul soios ceva ce era, fără îndoială, o sticlă de un litru. Urmări silueta greoaie până se făcu nevăzută pe uşa

cârciumii din colţ. Şi în clipa aceea îl zări pe Cicio, călare pe bicicleta lui galbenă, alături de Gigi, tot pe bicicletă, porniţi împreună la o raită matinală pe strada puternic povârnită.

Alvina continua să zăbovească în cămăruţa hidoasă, deşi ştia că Madame o aşteaptă. Dar se simţea lipsită de vlagă, abătută, posacă. Până la urmă, temându-se să n-o jignească pe Madame, îşi luă inima în dinţi şi se duse la pensiune.

Max îi deschise uşa.

— Ah, bine că te văd, o întâmpină el. Tocmai discutam ce s-o fi întâmplat cu dumneata.

— Mulţumesc că-mi purtaţi de grijă, spuse Alvina pătrunzând în holul murdar, unde alte două biciclete stăteau rezemate de perete.

Madame, încinsă cu un şorţ mare, alb, se afla în bucătărie, frecând cu lămâie o găină grasă, galbenă, înainte de a o pune la fiert.

— Ei, bine că te-ai îndurat să vii. Am şi fost în oraş după cumpărături şi am şi început pregătirile pentru masă. Da, poţi să mă ajuţi. Ştii să speli bine prazul? Să nu rămână grăunte de pământ pe el! Pot să mă încred?

Madame îşi petrecea dimineţile în bucătărie, fie

evacuând-o complet pe gazdă, fie folosind-o ca ajutor. Madame, deşi nu era mâncăcioasă, avea un gust rafinat. Şi era foarte inventivă în materie de reţete. Savura mâncărurile fine. Ceea ce făcea ca trupa Natcha-Kee-Tawara să economisească mai puţini bani decât ar fi fost normal. În calitate de bucătăreasă, Madame era foarte pretenţioasă, exigentă, tiranică. Alvina, care nu ştia decât să prepare câteva feluri modeste, „se simţea direct jignită de pretenţiile lui Madame. Îi veni să urle când femeia grasă îi dădu înapoi foile verzulii de praz, pentru că descoperise în partea albă un firicel minuscul negru, ca un purice în albeaţa unui pat.

— Mi-e teamă, Madame, că nu-mi pot concentra îndeajuns atenţia. Pot să fac altceva pentru dumneavoastră?

— Pentru mine? Pentru mine nimeni nu trebuie să facă nimic. Numai pentru băieţi. Stai că-ţi dau îndată ce să faci...

Se duse cu Alvina sus, în camera ei, şi-i arătă pantalonii din piele, cu franjuri pe margini a unuia dintre războinici. Se rupseseră la o cusătură. Îi dădu Alvinei un ac gros şi un fir de aţă cerată.

— Ăştia sunt pantalonii lui Gigi, confecţionaţi dintr-o

piele prost tăbăcită, de calitate inferioară, care se rupe. Uită-te aici. Şi-i indică un alt loc în care pantalonii fuseseră cusuţi. Nu-ţi scoate şorţul, e păcat să-ţi strici rochia. La sfârşitul săptămânii o să trebuiască să te repezi la Woodhouse, să-ţi mai iei îmbrăcăminte. Mai mare păcatul de rochia asta de voal, s-o porţi întruna. Unde-ţi sunt inelele? Cum? Le-ai lăsat în cameră? Le-ai încuiat măcar? Vai, draga mea, eu nu te înţeleg... Madame se albise la faţă şi o ţintuia pe Alvina cu priviri nimicitoare. Dacă ţi le fură? Vai de mine! M-au trecut sudorile. Începu să respire agitat. Dacă nu ţi le fură cineva, înseamnă că ai un noroc porcesc. Fugi, ce mai stai? Fugi să vezi ce-i cu inelele.

Madame bătu autoritar cu piciorul în podea.

— Adă aici tot ce ai... tot ce ai de valoare... Am să ţi le ţin eu în păstrare. Cum de ţi-a venit să...

Aproape că-i dădu un brânci Alvinei ca să fugă mai repede la pensiunea ei. Îşi găsi toate bijuteriile aşa cum le lăsase. Le adună şi i le dădu lui Madame, care începu să le plimbe mângâietor printre degete, privindu-le cu ochi de îndrăgostită.

— Şi acum, când vrei să porţi vreuna din bijuterii, mi-o ceri mie.

Cu ce ochi avizi cerceta Madame broşa de rubine!

— Madame, îi spuse Alvina mânată de un impuls subit, dacă vă place atât de mult, consideraţi-o a dumneavoastră.

— Ce-ai spus?

— Dacă doriţi broşa aceasta, v-o dăruiesc.

— Să-mi dăruieşti broşa...! strigă Madame şi tot sângele îi năvăli în obraji. După care începură falsele proteste de rigoare: Vai, cum aş putea! Cum să ţi-o iau! Doar nu te poţi gândi cu adevărat să dăruieşti aşa ceva. Nu poţi să vrei una ca asta...

— Ba vreau, insistă Alvina. Dacă vă place, e a dumneavoastră.

— Vai de mine, cum s-o iau! Nu, nu pot s-o primesc! E o splendoare, şi valorează peste o mie de franci, pentru că, într-adevăr, s-ar părea că pietrele sunt veritabile.

— Vă asigur că sunt veritabile. Şi dacă vă place atât de mult, vă rog s-o luaţi.

— Vai, nu pot, nu pot!

— Vă rog...

— Vai, rubinele astea sunt superbe, bijuterie antică, bijuterie antică! Şi chiar vrei într-adevăr să mi-o dăruieşti?

— Da, cu multă plăcere.

— Ce inimă nobilă ai!... Madame o strânse pe Alvina în

braţe şi o sărută.

Dar Alvina îşi păstră răceala. Madame, după ce mai aruncă o privire de îndrăgostită broşei, se grăbi să încuie toate bijuteriile.

— Vai de mine, găina! îşi aduse aminte. Nu trebuie să fiarbă prea mult.

După un timp, Alvina fu chemată la masă. Tinerii erau aşezaţi în jurul mesei şi discutau între ei, ca bărbaţii. După ce isprăvi de mâncat, Cicio se aşeză într-un colţ şi începu să cânte la mandolină, picurându-şi sunetele melancolice.

— Mă duc puţin în oraş, anunţă Alvina.

— Cine te însoţeşte?

— Nu-i nevoie să mă însoţească nimeni, doar dacă doriţi să veniţi şi dumneavoastră cu mine, Madame...

— Nu, nu pot, îmi pare rău. Nu am timp. Chiar vrei să mergi singură?

— Da, să dau o raită prin prăvăliile cu lucruri de damă.

— Dacă asta ţi-e dorinţa, du-te. Dar să te întorci la ora ceaiului, da?

După plecarea Alvinei, Cicio lăsă mandolina şi îşi aprinse o ţigară. După câtva timp îi ceru lui Geoffrey să iasă cu el în oraş, şi plecară împreună. Alvina, când ieşi dintr-o prăvălie de stofe de pe Rotherhampton Broadway, se trezi

cu ei postaţi în faţa vitrinei. O porniră amândoi, nedespărţiţi, alături de ea. Apoi Alvina intră într-o prăvălie de lenjerie de damă, lăsându-i în stradă, fără să le spună un cuvânt. Stătu în prăvălie, trăgând de timp cât putu. Dar când ieşi, îi găsi tot în faţa vitrinei. Erau cât se poate de răbdători.

— Cum, mai sunteţi aici? Eram sigură că aţi plecat.

— Nu ne grăbim, îi spuse Cicio luându-i pachetele din mână, cu aerul că era privilegiul lui.

Alvina îl privi: i-ar fi plăcut să nu poarte pălăria atât de înclinată pe-o ureche, i-ar fi plăcut ca paltonul lui să nu fi fost atât de cambrat în talie, i-ar fi plăcut să nu-şi fi ţinut tot timpul ţigara între buze, de-i atingea vârful nasului. Dar ce i-ar fi plăcut ei nu-l interesa pe el. Mergea lângă ea, cu o mină de bărbat, „pe jumătate oficial, pe jumătate nu”, care o enerva.

Alvina mai colindă printr-o sumedenie de prăvălii, şi după-aceea se întoarseră acasă cu tramvaiul. Cicio se grăbi să plătească biletele de tramvai, oprindu-l pe Gigi care începuse să caute mărunţiş prin buzunare. Şi după ce-cumpără biletele, îl luă pe Gigi de umeri, cu un gest vulgar de triumfătoare afecţiune. Alvina simţea că-i plesnesc nervii.

Când sosiră acasă, toţi se străduiră să-i intre în voie, să o câştige. Dar fără niciun rezultat. Păstra o politeţe îngheţată:

Îşi luară ceaiul şi mai târziu se duseră la teatru. Alvina îi acompania mecanic, iar acasă, cina cu şuncă fiartă şi bere se desfăşura într-o atmosferă convenţională, în această seară, până şi Madame se temea puţin de Alvina.

— Vreau să mă culc devreme, sunt obosită, îi anunţă fata.

— Da, aş spune că suntem cu toţii obosiţi, întări Madame.

— Oare de ce, întrebă Max cuprins subit de o dispoziţie filosofică, oare de ce nu poţi avea niciodată două seri vesele una după alta?

— Max, îl apostrofă Madame, berea te transformă pe tine într-un *farceur* reuşit.

Alvina se ridică.

— Vă rog, rămâneţi aici, nu am nevoie să fiu însoţită. Am cheia şi sunt obişnuită cu întunericul. Vă doresc noapte bună.

Bărbaţii se ridicară în picioare şi se înclinară ceremonios. Dar Cicio, cu un zâmbet îndărătnic, schimonosit, veni după ea.

— Te rog nu te deranja, îi ceru Alvina la uşa din faţă, întorcându-se spre el.

Ca şi când n-ar fi auzit-o, Cicio o urmă până la uşa pensiunii ei.

— Ai lanterna? întrebă Alvina. Pe scară e un întuneric de tăiat cu cuţitul.

Cicio rămase locului ca să scoată lanterna din buzunar. Alvina profită de oprirea lui, şi se strecură repede în casă, trântind uşa după ea. Cicio rămase împietrit câteva clipe, şi o grimasă neplăcută îi schimonosi faţa, de-a lungul nasului. Apoi se întoarse acasă.

Alvina se vârî în pat cu repeziciune şi dormi buştean. A doua zi se arătă la fel de îngheţată. Membrii trupei se simţeau derutaţi şi agasaţi de comportamentul ei. Îi stânjenea, le frâna veselia firească. În acea seară – vineri – Cicio nu a mai însoţit-o Şi Alvina ştia bine că după plecarea ei toată lumea respirase uşurată.

Nimeni nu mai încerca să fie drăguţ cu ea. A doua zi, sâmbătă, adică ultima zi a săptămânii, avu din nou senzaţia că e o intrusă. Trupa îşi regăsise atmosfera cordială. Iar ea era lăsată deoparte, ignorată. Cicio nu-i arunca nici măcar o privire, îl vedea doar din profil şi faţa lui avea o expresie neplăcută, batjocoritoare.

— Şi mâine pleci la Woodhouse? o întrebă Madame cu răceală.

Nu i se mai spunea Aliaye.

— E necesar să-mi aduc câteva lucruri, nu? răspunse Alvina.

— Da, dacă mai intenţionezi să rămâi cu noi.

Fraza era usturătoare ca o palmă în obraz.

— Da, doresc să rămân cu voi.

— Bine. Atunci pleacă mâine la Woodhouse şi luni dimineaţă ne întâlnim la Mansfield. De acord? Rămâi o noapte la Woodhouse.

Mintea Alvinei fu săgetată de gândul: „Vor să petreacă o seară între ei, fără mine”. Un val de mândrie se ridică în ea. Îi veniră pe buze cuvintele: „Pot să rămân toată viaţa la Woodhouse”. Dar îşi înghiţi răspunsul.

În fond, erau nişte oameni foarte josnici. Ar fi trebuit să fie mândri să o aibă printre ei. Cu câtă lăcomie înşfăcase Madame broşa de rubine! Şi ce bădăran era Cicio! Ea coborâse şi se înjosise amestecându-se cu ei, trăind laolaltă cu ei, în promiscuitatea lor. Ea, care fusese crescută în cu totul altă societate. Normele lor erau extrem de coborâte – nu numai în ce priveşte moralitatea dar şi concepţia de viaţă. Se umilise îngrozitor acceptând

modul lor de viaţă. Alvina evoca şi invoca imaginea domnişoarei Frost şi a mamei ei: două adevărate doamne, două femei cu inimă nobilă. Orice or fi gândit şi simţit în legătură cu ea.

— Oricum, încă nu era totul pierdut. I se dăruise lui Cicio. Gândul îi ardea inima, o muşca furia, o ustura umilinţa la care se pretase, şi, vai! o sfâşia chinuitor iubirea neştirbită, dar neîmplinită. În ciuda tuturor mustrărilor pe care şi le adresa singură, era îndurerată în iubirea ei, pentru că Cicio o ignorase. Şi instinctul îi spunea că s-ar putea s-o ignoreze pe veci. Se duse în camera ei, plângând, şi se zbătu întreaga noapte între mândria ei rănită şi dorinţa arzătoare.

Capitolul zece

Prăbuşirea Casei Manchester

A doua zi Alvina se deşteptă calmă şi meditativă. Pe când se pieptăna, răzbiră până la ea suspinele melancolice ale mandolinei lui Cicio. Se uită pe geam, peste învălmăşeala mizeră a curţilor dosnice şi zări o frântură de Cicio, cocoţat pe o ladă în curtea pavată cu cărămizi brune din spatele pensiunii lui, în cămaşă, ciupindu-şi mandolina care se jelea. Cicio părea întotdeauna insensibil la frig, nu reacţiona decât la şfichiuirea vântului şi la biciuirea ploii. Acum îşi cânta la mandolină canţonetele lui napolitane, în care vibrau doruri şi jinduri necunoscute Alvinei. Şi cu toate că nu putea desluşi decât o frântură din Cicio, priveliştea capului lui era suficientă ca să-i redeştepte fascinaţia şi dorinţa ce-i moleşea tot trupul. Cât de îndepărtat, cât de meridional îi apărea! Şi avea în el ceva atât de învăluitor, de misterios! Doamne, şi ar putea să-l piardă pe veci! Cât de puţin lipsea ca să-l piardă!

Coborî în grabă şi se duse la pensiune. Îi deschise Geoffrey. Alvina îi dărui un zâmbet deschis, luminos, de

parcă peste noapte se prefăcuse ca prin farmec.

— L-am auzit pe Cicio cântând la mandolină, îi spuse ea.

Pe faţa lui Geoffrey se ivi un zâmbet lătăreţ. Făcu o mişcare cu capul în direcţia curţii din spate, şi o privi pe Alvina cu subînţeles şi cu o licărire de adâncă intimitate în ochi, ca şi când ar fi vrut să-i dea a înţelege că prietenul ei suferea din dragoste.

— Să mă duc la el? îi ceru Alvina sfatul.

Geoffrey îşi lăsă mâna pe umărul ei, vrând parcă să o încurajeze, şi încuviinţă din cap. Era un tânăr voinic, cu o faţă fălcoasă şi plăcută, viu colorată, având în el ceva de taur alpin, lent, etern, şi chiar misterios. Pe Alvina o răscoli privirea lui ce părea să izvorască din profunzimi pline de mister, deşi se propaga prin nişte ochi bovini, străjuiţi de gene negre. Arcul ciudat al sprâncenelor îi dădeau un aer ireal, de apariţie nepământeană. Alvina îi zâmbi din nou. Dar Geoffrey înclină capul şi, încleştându-i în continuare umărul cu mâna lui grea, o împinse uşor spre Cicio.

Când ieşi în curtea din spatele casei, Alvina îl privi pe Cicio în faţă, cu acelaşi zâmbet deschis şi luminos cu care-l întâmpinase şi pe Geoifrey. Degetele lui Cicio tremurară pe corzilecare scoaseră un sunet discordant. Stătea nemişcat, privind-o, de parcă abia acum se trezise

înţelegerea în el. Şi Alvina se înfioră sub privirea enigmatică a ochilor galbeni, adăpostiţi de atâta umbră. Îi purta pică, şi totuşi se apropie de el, până îl atinse cu voalul rochiei. Cicio continua să-şi ţină aţintită asupra ei privirea întunecată, grea, care o strivea. Era ca un animal ce-şi pândeşte prada. Alvina îşi plimbă ochii prin curtea părăginită în care se pripăşise o prăpădită tufă de agrişe.

— Cicio, vii cu mine la Woodhouse? îl întrebă ea brusc.

Nu-i dădu niciun răspuns până când Alvina nu-şi mută din nou privirea de la el. Şi când ochii li se întâlniră iar, o întrebă, continuând să o pândească:

— La Woodhouse?

— Da, răspunse ea şi buzele i se albiră.

Şi atunci văzu din nou înfiripându-se pe buzele lui zâmbetul triumfător. Alvina ar fi vrut să-şi pună palma peste gura lui, să nu-i mai vadă zâmbetul. Îşi concentră privirea pe ochii lui galbeni, adumbriţi de întunericul genelor şi sprâncenelor. Ochii o pândeau, aşa cum pândeşte pisica o pasăre, dar fără cruzime. Pupilele lui radiau o căldură solară, de o insondabilă profunzime şi atât de dulce pentru ea.

— Vrei să vii? repetă Alvina întrebarea.

Dar ochii lui îi răspunseră printr-o sclipire. Cicio îşi

întoarse capul, ocolind parcă un răspuns precis.

— Da, spuse într-un târziu.

— Cântă-mi ceva, îl rugă Alvina.

Cicio refuză, clătinând din cap.

— Te rog, cântă-mi, insistă Alvina, privindu-l de sus în jos.

Cicio îşi lăsă capul în piept, spre mandolină, şi începu deodată să cânte din gură o canţonetă napolitană. Cânta cu o voce joasă, înăbuşită, care-i ţâşnea parcă din cap, şi îşi mişca buzele uitându-se în sus la ea cu o expresie ’tandră şi ironică totodată, în timp ce cântecul intonat cu acea *voix blanche*[54], contopită cu trilul tremurat al mandolinei, părea să o mângâie. Glasul lui catifelat o pătrundea şi o străbătea ca „un fior dureros, dar atât de dulce – fiorul glasului lui. Îi urmărea mărul lui Adam mişcându-i-se în gâtlej, şi sprâncenele umbroase, îmbinate peste ochii care-şi filtrau privirea pe sub gene. Iată sfinxul cântând şi ea pironită între labele lui. Simţea că se topeşte, că se contopeşte cu însăşi forţa lui.

Salvarea îi veni de la Madame.

— Ce faceţi aici? Serenadă pe stomacul gol? Aveţi o rezistenţă de fier. Şi nu credeţi c-ar fi de preferat nişte ouă

[54] Voce albă. (fr.).

cu costiţă, *hein*? Aroma nu vă gâdilă nările?

Cicio îşi reteză cântecul cu un zâmbet de dispreţ batjocoritor şi îşi întoarse privirea într-o parte.

— Eu prefer serenada, răspunse Alvina. Ouă cu costiţă am mai mâncat la viaţa mea.

— Da? Dar prea des n-o să le mai mănânci. Acum veniţi la masă. Da?

Cicio se ridică în picioare şi o privi pe Alvina cu acelaşi înţeles cu care l-ar fi privit şi pe Gigi dacă s-ar fi aflat acolo. Ochii lui îi vorbeau despre Madame, spunându-i lucruri pe care limbajul lui nu izbutea să le articuleze. Văzându-l, Alvina izbucni în râs şi faţa lui se lumină de un zâmbet vesel, zeflemitor.

O urmară pe Madame în casă. Alvina care mergea în faţa lui Cicio îi simţi degetele lunecând pe ceafa ei şi coborând gingaş pe şira spinării. Se înfiora toată, de parcă vreo lighioană invizibilă şi-ar fi plimbat laba pe ea, mângâind-o, şi, întorcându-Şi brusc capul, văzu zâmbetul răutăcios al lui Cicio chiar îndărătul ei.

— Probabil că o să plecăm cu acelaşi tren, îi înştiinţă Madame. Plecăm de la Gara Centrală şi avem acelaşi drum până la primul nod de cale ferată, unde tu ai să cobori, Allaye, ca să iei trenul de Knarborough. Ne revedem

mâine. Dar băgaţi de seamă, e destul de târziu.

— Eu plec cu ea la Woodhouse, îi comunică Cicio în franceză.

— Zău? Pleci şi tu? Mergi cu trenul sau cu bicicleta?

— Cu trenul.

— Dai tu atâţia bani?

Cicio ridică din umeri.

După micul dejun, când Alvina se reîntorsese în camera ei să-şi strângă lucrurile, Geoffrey ieşi în curtea din spatele casei, unde stăteau rezemate bicicletele.

— Ascultă-mă Cic, mi-ar plăcea să viu şi eu la Woodhouse. Haide să plecăm amândoi pe biciclete.

Cicio îşi clătină capul a împotrivire.

— Eu plec cu trenul, cu ea.

Geoffrey se posomorî.

— Tare-aş vrea să văd şi eu cum e *chez elle*[55]*.*

— Atunci vorbeşte cu *ea.*

Geoffrey îl privi cu reproş.

— Vrei să te descotoroseşti de mine. Mi-ar plăcea şi mie să văd cum e la ea acasă.

— Ţi-am spus să vorbeşti cu ea. Şi pe urmă vino cu bicicleta.

---

[55] La ea. (fr.).

— Văd că-ţi pare bine să te scuturi de mine, mârâi Geoffrey.

Cicio îi atinse cu degetul obrazul fălcos şi-i zâmbi cu tandreţe.

— Nu vreau să mă scutur de tine, Gigi. Nu m-am sfătuit cu tine? Şi nu mi-ai spus tu să plec? Sigur, vino şi tu. Dar mai întâi spune-i ei, şi pe urmă vino. Vii cu bicicleta, da? Dar cere-i ei să vii. Hai, du-te şi stai de vorbă cu ea.

Alvina a fost mirată când a auzit pe cineva bătându-i în uşă, şi apoi vocea lui Gigi, cu accentul lui străin, marcat:

— Domnişoară Houghton, dă-mi voie să-ţi duc valiza.

Îi deschise uşa şi făcu ochii mari. Era tocmai pe punctul de plecare.

— Poftim, ia-o, îi spuse zâmbind.

Dar Gigi se proţăpi în faţa ei, ca un taur alpin în care mocnea o forţă primejdioasă. Zâmbetul Alvinei âl încurajase.

— Allaye, vreau să-ţi cer ceva.

— Ce?

— Pot să vin şi eu la Woodhouse?

— Când?

— Azi. Să vin cu bicicleta şi să ajung la ora ceaiului. Să fiu cu tine şi cu Cicio. Vrei?

Un zâmbet lătăreţ dar timid îi încolţise pe faţă.

— Da, vino.

Geoffrey o măsură cu ochii lui bovini.

— Vrei de-adevăratelea? întrebă întinzându-i mâna.

Alvina i-o strânse prieteneşte.

— Sigur că vreau. Vino!

— Bine, îi spuse lăţindu-şi buzele groase până la urechi şi fixând-o întruna. Spune-mi, Cicio e băiat bun, nu? o întrebă după un timp.

— Ştiu eu... crezi că e?

— Daaa! E cel mai bun, răspunse Gigi dând din cap cu gravitate.

Părea atât de serios şi de solemn, încât pe Alvina o pufni râsul. Râse şi Geoffrey şi-i ridică valiza ca pe o jucărie. Când îl văzu pe Cicio afară îi strigă:

— Hei, Cic*, sommes d accord*[56]*.*

— Bene! răspunse Cicio şi întinse mâna să ia valiza. *Donne!*[57]

— Ne-ne, se opuse Gigi, ocolindu-l.

Când se întâlniră cu toţii în gara nouă şi foarte populată, Alvina avu senzaţia că, în sfârşit, era integrată în trupă. Fără să fi fost ostentativi, cei din Natcha-Kee-Tawara

[56] Am căzut de acord, (fr.).

[57] Dă-o! (fr.).

arătau de la o poştă că sunt o trupă de teatru – adică altfel decât restul călătorilor. Madame, gătită cu voaleta cu buline, privea cu neastâmpăr în dreapta şi-n stânga, dar păstra o vizibilă stăpânire de sine, specifică profesiunii ei. Max se învârtea ca un poliţist vigilent pe lângă o ladă neagră uriaşă, pe care era vopsit în roşu numele Natcha-Kee-Tawara, ca o inscripţie criptică; alături se înălţa un mic morman de decoruri şi recuzite. La alt capăt al peronului, Louis cumpăra biletele. Cicio şi Gigi aduceau bicicletele. Şi cu toţii formau, evident, o trupă în turneu, agitată, veselă, preocupată – dar total deosebită de ceilalţi pasageri: o ceată de nomazi.

Alvina se duse la chioşcul de ziare; Geoffrey, statuar, se apropie de ea.

— La ce oră crezi că te putem aştepta? îl întrebă ea.

Gigi îi dărui zâmbetul lui cald.

— O să mă aşteptaţi? Să zicem... începu să calculeze în minte. Cred că în jur de patru.

— Şi noi ajungem tot pe la patru.

Gigi dădu din cap a înţelegere.

În tren toţi se manifestau ca nişte oameni voioşi, nepăsători. Bărbaţii fumau şi scuturau scrumul pe jos, strivindu-l şi împrăştiindu-l cu talpa pantofului. Madame

cerceta plină de curiozitate chipurile tuturor pasagerilor. Max citea ziarul „Lloyds” şi-i atrăgea lui Louis atenţia asupra unor pasaje. Cicio, la un moment dat, îi arse o palmă zdravănă lui Gigi peste coapsă, apoi îl privi râzând. În sfârşit, ajunseră la nodul de cale ferată, unde urmau să se despartă. O rafală de pupături şi de formule de bun rămas, ca şi cum se părăseau pe viaţă. Louis se duse la vagonul restaurant şi aduse de acolo portocale şi plăcinte, iar Madame îi dădu Alvinei o şocolată. Şi apoi se porniră din nou: „La revedere, la revedere, Allaye! La revedere, Cicio! *Bon voyage*! Petrecere bună!”

Alvina şi Cicio se deplasară în grabă să prindă rapidul de Knarborough.

— Sunt foarte drăguţi toţi ai tăi. Îmi plac, îi spuse ea.

Cicio aprobă din cap. Şi Alvina îşi dădu seama, după expresia lui, cât de ataşat era totuşi de ceilalţi şi, mai ales, câte emoţii era în stare să încerce în felul lui mut, nearticulat. Ţinea mult la toată trupa. Alvina îşi strecură mâna în mâna lui. Cicio i-o strânse instinctiv, într-un impuls de comunicabilitate fizică, apoi îi eliberă mâna cu indiferenţă. Nu erau singuri în compartiment. Dar Alvina simţise cât de spontană, cât de caldă, cât de totală fusese strângerea lui de mână.

Se uitau amândoi pe geam, contemplând peisajul învăluit în calmul duminical. Coborâră la Knarborough, la ora unu, şi intrară într-un mic restaurant să ia masa de prânz.

— Nu ţi se pare curios să călătorim împreună? îl întrebă ea.

— Ţie ţi se pare curios? îi întoarse el întrebarea, zâmbindu-i senin.

— Da. Ţie nu?

Cicio îi răspunse cu un râs scurt.

— Şi te iubesc atât de mult, încât aproape că mă sufocă iubirea, adăugă Alvina, tremurând peste farfuria cu cartofi.

Cicio se uită în jur, pe furiş, ca să se convingă dacă nu cumva îi auzise cineva. Nu admitea efuziunile în public. După ce se linişti, văzând că nu era nimeni în preajma lor, îi prinse genunchii între genunchii lui, pe sub masă, într-o strânsoare lentă dar puternică. Alvina, prizonieră, îi întinse mâna peste masă. Cicio îşi lăsă o clipă mâna peste mâna ei, apoi şi-o retrase prudent. Dar genunchii îi erau încă strânşi în cleştele viu al genunchilor lui.

— De ce nu mănânci? o întrebă Cicio zâmbind, arătând cu capul spre farfurie.

Îi descleştă genunchii.

Luară tramvaiul până la Woodhouse, un drum lung şi plicticos, care dură o oră. Se aşezară pe imperiala acoperită, în atmosfera îmbâcsită de fum de tutun. Cicio se-transformă brusc: deveni rezervat, închis, stânjenit – un meridional oacheş printre străini. Şi gândul Alvinei se întoarse brusc spre femeia din Lumley măritată cu un negru. Acum o înţelegea de ce era atât de retrasă. Şi ea se simţea acum, într-un fel, o exilată, din cauza străinului de lângă ea. Da, o exilată! Şi ce mult îi plăcea să se simtă exilată! O fascina natura misterioasă, îndepărtată, străină şi dispreţuită a lui Cicio. Iubea această natură a lui, o adora, şi era pregătită să sfideze întreg universul. Şedea lângă ea, întunecat, închis în el însuşi, complexat din cauza aşa-zisei sale inferiorităţi faţă de oamenii ăştia din nordul industrial. Şi ea îi ţinea partea, îi era alături, împotriva propriului ei neam.

Pe măsură ce se apropiau, începură să urce în tramvai oameni cunoscuţi. Alvina le răspundea cu atâta răceală la salut, încât oamenii întorceau mereu capul ca să se holbeze la ea şi la Cicio. Dar nu-i adresară niciun cuvânt. Între ea şi ei se căscase pentru totdeauna o prăpastie – şi ea o adâncea de bunăvoie...

Tramvaiul îi scutură printre dealurile şi prin văile

abrupte ale ţinutului industrial, până ajunseră aproape de Woodhouse! Când trecură pe lângă ruinele „Gâtului de jumate penny”, Alvina nu încercă nicio emoţie. Acum traversau strada Knarborough. Tinerii din Woodhouse se plimbau cu fetele lor, cu toţii dichisiţi în haine de duminică. Cât de familiară îi era Alvinei întreaga privelişte: gulerul de vulpe al lui Lizzie Bates, şi paltonul mov al lui Fanny Clough, şi pălăria cu pene a doamnei Smitham. Cât de bine le cunoştea! Şi inevitabil, vechile simţăminte generate de Woodhouse începură să pună stăpânire pe ea: se bucura că plimbăreţii nu o puteau vedea, pentru că s-ar fi ruşinat în faţa lor de înfăţişarea lui Cicio. Un moment regretă că venise cu el. Şi când se apropiară de casă, începu să se întrebe la care staţie să coboare pentru a înfrunta cât mai puţină lume. Până la urmă, însă, îşi oţeli impulsul de sfidare şi coborî, împreună cu Cicio care-i purta valiza, drept în mijlocul gloatei duminicale, care rămase cu gura căscată. Şi Alvina ştiu că va rămâne stigmatizată pe viaţă.

Cotiră spre intrarea în Casa Manchester. Alvina o înştiinţase de sosirea ei pe domnişoara Pinnegar, Dar aceasta, crezând că vine cu trenul, o aştepta mai târziu. În aşteptare, se întinsese să tragă un pui de somn, aşa încât

trebuiră să bată cu putere în uşă ca s-o trezească. Le deschise, zăpăcită de somn, cu obrajii ei pătaţi, scurtă, îndesată şi arţăgoasă.

— N-am ştiut că nu vii singură, sunară primele cuvinte cu care o întâmpină pe Alvina.

— Nu? răspunse Alvina sărutând-o. Cicio a venit ca să-mi ducă valiza.

O! Bună ziua.

Îi întinse mâna şi Cicio i-o scutură cu indiferenţă.

— Azi a sosit telegrama ta, o informă domnişoara Pinnegar pe Alvina. Am înţeles că vii cu trenul. Doamna Rollings se întoarce pe la patru.

— Foarte bine.

În casă domnea liniştea unei după-amiezi de duminică. Cicio îşi dezbrăcă paltonul şi se aşeză direct pe scaunul lui James Houghton. Alvina îi dădu permisiunea să fumeze. Era tăcut şi îngândurat. Domnişoara Pinnegar, o apariţie patetică, cu obrajii pătaţi, spinarea încovoiată, şi un breton sur pe frunte, nu ştia ce trebuie să facă sau să spună.

Veni pe scări după Alvina, până în camera ei.

— Nu înţeleg de ce l-ai cărat după tine pe *ăsta,* se răţoi ea. Ce-i în „capul tău? Tot oraşul vorbeşte.

— Nu-mi pasă câtuşi de puţin. Băiatul îmi place.

— Nu-ţi crapă obrazul de ruşine? ridică domnişoara Pinnegar vocea şi îşi înălţă mâna exact cu gestul nervos al domnişoarei Frost. Cum te poţi înjosi în asemenea hal? Şi n-a trecut decât o lună de când l-ai îngropat pe taică-tău.

— Nu văd ce legătură e între una şi alta. Tata e mort şi sunt convinsă că morţilor nu le mai pasă de nimic.

— Eu n-am mai pomenit ca o fată de familie să vorbească în felul ăsta.

— Dar de ce? Vorbesc foarte serios.

Domnişoara Pinnegar încremeni în locul în care se afla, neştiind ce să mai spună.

— Sper că n-ai de gând să-l opreşti aici la noapte, rosti într-un târziu cu vocea gâtuită.

— Ba rămâne peste noapte aici. Şi mâine ne întoarcem împreună la Madame. Acum am intrat şi eu în trupă, sunt acompaniatoarea lor.

— Şi-ai să te măriţi cu *ăsta?*

— Încă nu ştiu.

— Cum nu ştii? Păcatele mele! Eu înnebunesc!

— Îţi spun că încă nu ştiu.

— E o nebunie. Nebunie curată! Ţi-ai pierdut minţile! De multe ori am avut eu impresia că biata maică-ta nu era zdravănă la cap. Şi acuma calci pe urmele ei. Te-ai smintit.

Ar trebui să fii pusă sub supraveghere.

— Asta e părerea dumitale, domnişoară Pinnegar. În orice caz, însă, te rog să nu-ţi dea prin minte să mă supraveghezi dumneata.

— Păi dacă n-o fac eu, cine vrei s-o facă?

— Să n-o facă nimeni.

Domnişoara Pinnegar îşi înghiţi cuvintele.

— În condiţiile astea simt că nu mai pot rămâne o zi în Woodhouse, spuse până la urmă.

— *Eu* plec definitiv din Woodhouse, o informă Alvina.

— Sper; asta ar mai lipsi, să rămâi cu el aici.

Domnişoara Pinnegar se prăbuşi brusc pe un scaun şi începu să se vaiete, plângând.

— Bietul taică-tău! Bietul taică-tău!

— Eu cred că morţilor le merge foarte bine. De ce-l plângi?

— Eşti o fată pierdută! strigă domnişoara Pinnegar.

— Oare? începu Alvina să râdă. Îmi place cum sună.

— Da, asta eşti, o fată pierdută, conchise domnişoara Pinnegar cu o notă finală.

— Îmi place să fiu o fată pierdută.

Domnişoara Pinnegar plânse până când nu mai avu lacrimi de vărsat. Se închircise la trup şi arăta complet

pierită. Alvina se apropie şi îşi lăsă mâna pe umărul ei:

— N-are niciun rost să mă boceşti, domnişoară Pinnegar. Nu te prosti. Mă simt foarte bine cu Cicio şi cu Madame. Poate că o să mă mărit cu el. Dar dacă nu mă mărit cu el – şi rostind aceasta Alvina încleştă strâns umărul sărmanei domnişoare până când nefericita gemu de durere, – dacă nu mă mărit, nici nu vreau să mai ştiu vreodată de el!

Domnişoara Pinnegar se ghemui pe scaun, doborâtă.

— Mi-e ruşine să mai rămân în Woodhouse, se lamentă ea.

— Ei şi? o domoli Alvina, sărutând-o. Ce, Woodhouse e singurul oraş din lume?

— De patruzeci de ani sunt aici şi a devenit căminul meu.

— Iar mie mi-a fost cămin timp de treizeci de ani. De asta sunt fericită să nu-l mai văd.

O nouă tăcere.

— M-am gândit, urmă domnişoara Pinnegar mai liniştită, să-mi iau o prăvălioară la’Tamworth. Şi familia Watson s-a mutat acolo.

— E o idee foarte bună.

Domnişoara Pinnegar îşi concentră toată energia şi curajul care mai pâlpâiau în ea.

— Aici nu mai am ce căuta. Woodhouse nu-mi mai poate oferi nimic.

— Te cred. O să te simţi mult mai bine când ai să pleci de aici.

— Da... în condiţiile de faţă... e mai bine să plec.

Arăta ca o băbuţă scurtă şi îndesată, cu părul sur.

Coborâră amândouă, şi domnişoara Pinnegar puse ceainicul la fiert. Alvina se întoarse la Cicio.

— Vrei să-ţi arăt casa? îl întrebă.

Cicio dădu din cap şi Alvina îl plimbă prin toate camerele. Cicio arunca priviri iuţi, curioase; vedea totul, dar nu făcea nicio observaţie.

— Aici era salonaşul mamei mele. A zăcut ani de zile în fotoliul ăsta.

— Stătea tot timpul aici? întrebă Cicio mirat, uitându-se în ochii Alvinei.

— Da. Suferea de inimă. Uite încă o fotografie a mamei. Eu nu semăn cu ea.

— Dar asta cine-i? întrebă Cicio indicând o fotografie a domnişoarei Frost, distantă, cu părul ei de argint.

— Guvernanta mea, domnişoara Frost. A locuit la noi până a murit. Am iubit-o foarte mult. A însemnat enorm pentru mine.

— A murit şi ea?

— Da, acum cinci ani.

Trecură în salon. Cicio se apropie de pian şi îşi trecu degetele peste clape.

— Cântă ceva, îi ceru Alvina.

Scutură din cap, zâmbind, şi îi ceru să cânte ea ceva. Alvina se aşeză la pian şi cântă una din ariile lui Kishwegin. Cicio o urmărea zâmbind.

— E un pian foarte bun... nu? întrebă el.

— Da, sună frumos.

— E al tău?

— Pianul? Sigur că da. Bănuiesc că totul e al meu. Teoretic. Încă nu ştiu la ce hotărâri s-a ajuns în privinţa afacerilor tatălui meu.

Cicio o măsură din priviri, apoi începu iar să cerceteze camera. Văzu portretul în culori al unei fetiţe cu bucle lungi castanii şi ochi mari, îmbrăcată într-o rochiţă albastru deschis, şi încinsă cu o eşarfă de un albastru închis.

— Asta eşti tu?

— Da! mai semăn? Vezi ce caraghioasă eram?

Urcară în dormitorul monumental.

— Aici a fost dormitorul mamei, şi acum e al meu.

Cicio se uită lung la ea, apoi examină încăperea, după

care privi repede pe fereastră afară şi, în cele din urmă, îşi întoarse ochii iarăşi spre ea. Alvina roşi, se grăbi să-l conducă în camera lui şi să-i arate baia. Pe urmă coborâră la parter.

Cicio privea uimit vastitatea încăperilor, înălţimea tavanelor, spaţiile mari ale întregii case şi mobilierul scump.

— Ce casă mare! aprecie el. E a ta?

— Tot teoretic. Eu am moştenit totul – dar şi datoriile, înţelegi?

— Datorii mari?

— Da. Nu ştiu încă la ce sumă se ridică. E posibil ca datoriile să depăşească valoarea proprietăţii. Mâine o să mă duc să stau de vorbă cu avocatul şi să mă lămuresc. E foarte posibil ca după achitarea datoriilor să rămân fără un ban şi fără nimic.

Alvina se oprise pe scară ca să-i furnizeze toate aceste informaţii. Cicio se afla pe o treaptă mai sus şi se uita în jos la ea, făcând calcule în minte. Apoi îi spuse cu amărăciune:

— Mare păcat să pierzi toate astea!

— Din moment ce am din ce să trăiesc, nici nu-mi pasă.

Cicio făcu gestul lui de protest, cu braţele desfăcute în

lături, arătând că nu o poate înţelege. Pe urmă îmbrăţişă din nou cu privirea scara impozantă şi holul de jos.

— Ce casă grozavă! Bine-ar fi să fie a ta!

— Dacă-ţi place atât de mult, atunci mă rog şi eu să-mi rămână, răspunse Alvina cu ardoare.

Cicio înălţă din umeri.

— Cum s-ar putea să nu-mi placă?

— Uite, eu o detest. Mi se pare o grotă întunecoasă, mohorâtă. Am oroare de ea, pentru că mi-a înghiţit toată viaţa şi nu mi-a dat în schimb decât necazuri şi tristeţe. O urăsc!

— Nu înţeleg de ce, răspunse Cicio cu un glas ciudat în care se amesteca şi puţină ironie. Bine-ar fi să fie a ta! repetă el când intrară în sufragerie, unde domnişoara Pinnegar ungea pâine cu unt.

— Ce să fie a ta? întrebă ea.

— Casa, îi răspunse Alvina.

— Asta încă nu se ştie. Să vedem ce-o spune avocatul, replică ea, aranjând feliile de pâine cu unt pe o farfurie. După care ţinu să sublinieze pe un ton acru: E un lucru nedrept, ” dar nu e singurul. Dacă domnişoara Houghton ar fi moştenit tot ce i se cuvine de drept, situaţia ar fi cu totul alta, poţi să fii convins.

— Înţeleg, răspunse Cicio către care se îndreptase aluzia.

— Alta ar fi fost situaţia... dacă ar fi avut parte de averea în care s-a născut... n-ar fi fost nevoită să acompanieze la pian o reprezentaţie din pauzele unui film.

— Probabil că nu, admise Cicio.

— Sigur că nu. Nu pentru aşa ceva a fost ea menită.

— Credeţi?

— Şi ce, dumneata nu crezi? îl repezi domnişoara Pinnegar privindu-l în faţă.

Cicio rânji.

— Eu n-am cum să ştiu.

— Păi e un lucru care se înţelege de la sine.

— He, făcu Cicio căruia subînţelesul nu-i era foarte clar.

— Desigur că cei care nu ştiu ce înseamnă o viaţă cuviincioasă nu pot înţelege nimic, i-o trânti ea ridicându-se şi scuturând în foc firimiturile de pâine care căzuseră în poala şorţului negru.

Cicio continua s-o urmărească. Domnişoara Pinnegar ieşi din sufragerie şi se duse în spălătorie. Alvina, care voia să aprindă focul în salon, veni cu un făraş să ia jăratic din sufragerie.

— Vrei jăratic? o întrebă Cicio luându-i făraşul din mână.

Ce focuri grozave aveţi voi aici! adăugă vârând făraşul sub mormanul de cărbuni incandescenţi.

— Destul! îl opri Alvina. Vino să-i ducem în salon.

Cicio o urmă ducând făraşul cu rubine învăpăiate, pe care le zvârli peste surcelele pregătite în sobă. Apoi o urmări pe Alvina care mai punea câteva bucăţi de cărbune pe foc.

— Ce lucru frumos e focul! se extazie Cicio. Şi ce minunat arde! Tare frumos mai e! Ştii, la noi se spune: „Fără mâncare omul mai poate trăi, dar fără foc, nu”.

— Dar la Neapole nu e întotdeauna cald, vara şi iarna? se miră Alvina

— Nu e. Şi-apoi satul de unde vin eu e la munte, cale de-un ceas de Neapole, cu rapidul. Iarna e un frig de crapă pietrele şi vara te topeşti de căldură.

— E frig ca în Anglia?

— Şi mai şi Iarna vin lupii. Noaptea, pe ger, îi auzi cum urlă.

— Vai de mine!...

— Şi omoară câinii. Îi sfâşie în bucăţi. Lupii urăsc câinii, îi urăsc.

Emise un sunet nearticulat ca s-o facă să înţeleagă cu câtă furie urăsc lupii pe bieţii câini. Alvina râse.

— În locul lor, i-aş urî şi eu spuse ea.

— Crezi? O privi cu multă curiozitate. De ce să urăşti câinii? A doua zi îi găseşti sfâşiaţi... zvârliţi prin pădure sau printre stânci, abia de-i poţi descoperi.

— Ce înfricoşaţi trebuie să fie câinii!

— Da, sunt înfricoşaţi!

Şi Cicio îşi însoţi şi îşi întări cuvintele cu gesturi sugestive şi cu exclamaţii, menite să suplinească ceea ce nu era în stare să exprime.

— Şi te simţeai bine acolo, în satul tău?

Cicio îşi lăsă capul pe un umăr.

— Nu... cum să-ţi spun... he... acolo n-ai ce face... bani ioc... munceşti, munceşti din zori şi până în noapte... şi nu te alegi cu nimic... niciun fel de viaţă... n-ai nimic de făcut. Tatăl meu a murit când eram mic, şi mama m-a dus la Neapole. Acolo trai... da... mergeam cu barca, pescuiam... transportam oameni cu barca...

Îşi roti braţul prin aer ca să contempleze tot ce nu putea rosti prin cuvinte. Şi îi zâmbi – cu un zâmbet care oglindea melancolie, nostalgie, şi o certă îndepărtare, splendoarea unei străvechi fatalităţi, a unei atavice acceptări a destinului.

— Eraţi săraci?

— Săraci lipiţi pământului. Umblam desculţi, în zdrenţe, şi mâncam pâine şi peştişori din mare, scoici...

Mâinile lui se agitară în gesturile explicative dar ochii îi rămăseseră pironiţi pe faţa Alvinei, continuând să oglindească o adâncă cunoaştere de dincolo de cunoaştere. De parcă, în străfundurile lui, nu făcea nicio diferenţiere între sărăcie şi avuţie, ambele însemnând doar două ipostaze de viaţă egale. Dacă ţinea să aibă bani, acest lucru pornea numai din orgoliu, pentru că în genere săracii sunt umiliţi, şi nu dintr-o necesitate vitală. Avea o cunoaştere înnăscută, atavică, a zădărniciei lumii, o cunoaştere care-şi înfigea rădăcinile în generaţiile nesfârşite care se înşirau în urma neamului său. Doar pojghiţa de civilizaţie modernă suprapusă peste această antică cunoaştere făcuse din acumularea de bunuri materiale o *„idée fixă”*. Instinctiv, ştia că totul e deşertăciune. Dar influenţa civilizaţiei moderne, oricât de străvezie şi de nesubstanţială ar fi fost, reuşea totuşi să-i biruie instinctul, să-l îndemne să-şi afirme şi el într-un fel existenţa pe pământ. Alvina îl urmărea fascinată, desluşind în el frumuseţea acelui fatalism ancestral, rod al civilizaţiilor străvechi care-şi lăsaseră amprenta; dar recunoscu, totodată, şi meschinăria vulgară a faţadei

moderne.

— Şi când ai să te întorci în Italia ai să te duci în satul tău?

— Nu ştiu...

— Cum se numeşte satul?

— Pescocalascio.

Alvina repetă cu greu numele.

— Scrie-l, ca să-l pot reţine.

Cicio scoase din buzunar un creion şi un petec de hârtie, dar Alvina îi aduse un caiet vechi de desen. Notă încet, cu scrisul lui înflorit, italienesc, numele satului.

— „Scrie şi numele tău, te rog.

„Marasca Francesco”, scrise Cicio mai departe.

— Scrie şi numele tatălui şi al mamei tale.

Cicio o privi nedumerit.

— Vreau să văd cum arată scrise.

„Marasca Giovanni” scrise el, apoi adăugă dedesubt „Califano Maria”.

Alvina se uită la cele patru nume aşternute cu scrisul înflorit, şi le citi apoi cu glas tare. Cicio îi îndreptă pronunţia, zâmbind. Când învăţă să le rostească corect, îi spuse:

— Da, acum le-ai citit bine.

Domnişoara Pinnegar se ivi în uşă, indignată, comunicându-le că doamna Rollings văzuse pe un alt membru al trupei venind pe bicicletă.

— Gigi! strigă Cicio. Nu ştie pe unde se intră, adăugă el, luându-şi pălăria şi ieşind în grabă să-şi întâmpine prietenul.

Sosi şi Geoffrey, încălzit, roşu, transpirat.

— N-ai găsit casa? îl întrebă Alvina.

— Casa am găsit-o, dar nu reuşeam să găsesc uşa.

Râseră cu toţii şi se aşezară în jurul mesei de ceai.

Geoffrey şi Cicio discutau în franceză şi păreau uşor stingheriţi. Din fericire, învăţaseră de la Madame să mănânce manierat. Cu toate astea, domnişoara Pinnegar era oripilată de purtările lor.

— Habar n-ai ce casă extraordinară e asta! îi spuse Cicio lui Geoffrey în franceză.

— Da! răspunse Geoffrey cu gura plină, privind în jur.

— Eh... dacă ar fi a *ei...*

Când isprăviră ceaiul, Cicio i se adresă Alvinei:

— Vrei să-i arăţi şi lui Gigi casa?

Şi reîncepu turul de inspecţie a casei. Geoffrey se oprea în fiecare cameră, zdravăn înfipt pe picioarele lui groase, studia totul şi comenta în franceză, vorbind cu Cicio. Pe

scară, mângâie balustrada lustruită, din mahon solid. Când intrară în dormitor, aproape că se înspăimântă la vederea patului uriaş şi a dulapului înzidit. În sala de baie, răsuci robinetele argintii, de modă veche.

— Uite camera mea, îi arătă Cicio.

— *Assez eloignee*[58]*,* replică Gigi.

Cicio măsură din ochi coridorul care-l despărţea de dormitorul Alvinei.

— Da, ai dreptate, spuse el. Dar drumul e deschis.

— Uite, băiete, reluă Geoffrey în franceză, dacă te-ai putea însura cu casa asta...

— Te cred, dar nu ştie dacă mai e a ei. Au datorii mari, care s-ar putea să înghită casa.

— Zău? Mare păcat. *La pauvre fille, pauvre mademoiselle!*[59]

— Mare păcat! Ce zici?

— De o mie de ori păcat! De o mie de ori! Că ştii, dragul meu, dacă dragostea n-are nevoie de bani, căsătoria are. Dragoste poate face oricine, chiar şi lăcustele. Dar căsătoria trece prin stomac. Aşa e. *La pauvre demoiselle* –

---

[58] Destul de îndepărtată, (fr.).

[59] Biata fată, biata domnişoară, (fr.).

c est un malheur pour elle[60]*.*

— Aşa-i, continuă Cicio. *Et aussi pour moi*[61]*.*

— Şi pentru tine, *cher.* Dar cine ştie... adăugă Geoffrey trecându-şi braţul în jurul umerilor lui Cicio şi scuturându-l.

Cei doi tineri îşi zâmbiră.

— Da, cine ştie... repetă Cicio.

— Sigur, cine ştie, Cic dragă.

Coborâră apoi în salon, unde o auzeau pe Alvina cântând la pian. În drum, Geoffrey mai aruncă o privire în dormitorul monumental.

— Tu n es jamais monté şi haut, mon beau. Pour moi ce serait dificile de m elever. J'aurai bien peur, moi. Tu te trouves aussi un peu ébahi, hein? N'est-ce pas?[62]

— Y'a place pour trois[63]*,* îi răspunse Cicio.

— Non, je creverais là-haut. Pas pour moi[64]*.*

Coborâră împreună scara, râzând. Domnişoara Pinnegar luase hotărârea ca în această duminică seară să nu se

---

[60] Biata domnişoară – e o nenorocire pentru ea. (fr.).

[61] Şi pentru mine de asemenea, (fr.).

[62] N-ai urcat niciodată atât de sus, frumosule. Mie mi-ar veni greu să urc. Mi-ar fi frică. Şi tu te simţi puţin zăpăcit. Nu-i aşa? (fr.).

[63] E loc pentru trei. (fr.).

[64] Nu, eu aş crăpa acolo sus. Nu-i de mine. (fr.).

ducă la Capelă, pentru a nu o lăsa pe Alvina singură. Se aşezase pe un scaun, închircită în ea însăşi, şi citea o carte. Alvina flirta cu cei doi tineri, râdea, le cânta la pian şi, în cele din urmă, le sugeră să joace cărţi.

— Cum, strigă domnişoara Pinnegar exasperată, să jucaţi cărţi într-o seară de duminică?

— Domnişoară Pinnegar, ce-i rău în asta?

— Doar ştii foarte bine că eu respect duminica, aşa cum o respecta şi tatăl tău... şi mama ta, şi domnişoara Frost.

— Iar eu gândesc că-i o prejudecată stupidă, ripostă Alvina.

— Bine, fă cum crezi, răspunse domnişoara Pinnegar, revoltată.

Îşi închise cartea, se ridică şi ieşi din cameră.

Alvina scoase cărţile de joc şi aduse o cutie plină cu monezi de un penny, rămăşiţe din încasările „Calvarului”. În acel moment cineva bătu în uşă. Domnişoara Pinnegar deschise şi, cu un aer triumfător, îl conduse înăuntru pe domnul May.

— A, avem oaspeţi! exclamă. Am aflat că te întorci azi, domnişoară Houghton, şi am venit să-ţi prezint omagiile mele. N-am ştiut că nu eşti singură. Ce mai faci, Francesco? Şi dumneata, Geoffrey? *Comment allez-vous,*

alors?[65]

— *Bien!*[66] îl asigură Geoffrey. Vrei să joci cărţi cu noi?

— Jucaţi duminică seara? Asta-i revoluţie! Joc, joc şi eu, nu sunt un evlavios. Dacă-mi cere domnişoara Houghton...

Domnişoara Pinnegar îi aruncă Alvinei o privire de avertisment.

— Da, te rog, domnule May, fii a patra mână la joc, fu reacţia Alvinei.

— Bine, am să joc, mai ales când mă ispitiţi cu muntele ăsta de monezi. Cine ţine socotelile? Joacă şi domnişoara Pinnegar?

— Biata domnişoară, însă, le întoarse spatele ei încovoiat şi ieşi din cameră.

— Cred că se simte insultată, comentă Alvina.

— De ce? Doar n-am făcut-o pe ea să păcătuiască, noi suntem cei cu păcatul. Uite, eu sunt un bun catolic, dar nu cred în toate opreliştile astea, sunt superstiţii provinciale. Cine face cărţile? Dumneata, domnişoară Houghton? Dar nu sunteţi de părere că e un joc cam *uscat*? Ce spuneţi?

Băieţii râseră.

— Domnişoară Houghton, dacă îmi permiţi, dau o fugă şi

---

[65] Ce mai faceţi, deci? (fr.).

[66] Bine. (fr.).

aduc ceva de băut. Ce zici, îmi permiţi? Un joc stropit e mult mai plăcut. Ce preferaţi să beţi, domnii mei?

— Bere, răspunse Cicio, şi Geoffrey confirmă din cap.

— Bere! Fie şi-aşa! Grozav. Dar pentru mine o să iau un strop de whisky. Bere de ghimbar sau bere amară? Ar fi, cred, mai bine să iau bere la sticle. Dar cum să ascund sticlele? Domnişoară Houghton, vrei să-mi aduci o valiză? Ca să dau impresia că plec într-un voiaj. Şi chiar aşa se întâmplă – călătoresc până la „Soare” şi înapoi. Dacă nici asta nu înseamnă a merge departe, chiar pentru alde domnişoara Pinnegar sau alte feţe bisericeşti, atunci nu ştiu ce să mai zic.

Alvina îi aduse un sac de voiaj.

— Perfect! exclamă domnul May. Perfect! Aici încap pe puţin şase sticle. Spuneţi, adăugă el în şoaptă, n-ar fi mai înţelept să ies pe uşa din faţă ca să nu mă simtă balaurul?

Se strecură tiptil, şi băieţii îl priviră rânjind. Din fericire, paharele bune erau ţinute în bufetul din salon. Dar din nefericire, când se întoarse domnul May, avură nevoie de un tirbuşon. Aşadar, Alvina trebui să se ducă în bucătărie să-l ia. O găsi pe domnişoara Pinnegar în faţa focului, cu ochelarii pe nas şi cartea în mână. Urmări cu ochi de linx mişcările Alvinei. Şi când o văzu cu tirbuşonul în mână, se

strânse ghem în scaunul ei.

„Şi chiote de petrecere se-mprăştiară-n noapte”. Domnul May, după o lungă perioadă de abstinenţă, se Dezlănţui acum în plină vervă. Urlau cu toţii în cor, în aţâţarea jocului, zbierau şi ţipau, ba ciorovăindu-se, ba râzând cât îi ţinea gura. Domnişoara Pinnegar se struni cât putu în faţa tumultului. Dar veni şi momentul când nu se mai putu stăpâni.

Şi când jocul era în toi, iar jucătorii mai plini de foc, uşa salonului se deschise şi bătrâna măruntă, bondoacă, îmbrăcată în serj negru, se înfiinţă în prag ca un mesager, al Judecăţii de Apoi, cam dezumflat.

— Ce-ar spune *tatăl tău* dac-ar vedea ce se întâmplă aici? tună ea.

Râsetele încetară, cei patru se opriră din joc şi îşi îndreptară ochii spre apariţie. Domnişoara Pinnegar şovăi sub săgetările a patru perechi de ochi.

— Tata! strigă Alvina... De ce nu-i dai pace tatii în mormânt?

— Fată pierdută ce eşti! strigă la ea domnişoara Pinnegar. Întoarse spatele şi trânti uşa după ea.

Domnul May se porni să râdă cu atâta poftă, încât îşi răsturnă paharul de whisky.

— Poftim, strigă el înăbuşindu-se de râs, uite ce pagubă mi-a făcut mie!

Cicio deschise gura şi râse fără sunet.

— Fată pierdută! zice că eşti o fată pierdută! Cum o să fii pierdută din moment ce te găseşti acasă? spuse Geoffrey făcând ochi mari, nedumeriţi, şi plimbându-şi privirea în jur de parcă într-adevăr pierduse ceva.

Îi răspunseră cu hohote de râs.

— *Certamente, certamente,* ce ultragiu adus moralei, să bei şi să joci cărţi duminică seara! îngrozitor! V-aţi împovărat conştiinţele cu un păcat de o tonă. Şi încă în Casa Manchester...! izbucni într-un nou acces de ilaritate, se roşi la faţă ca un curcan şi începu să icnească! A fost o scenă colosală! *„Fată pierdută* ce eşti!” Vai de mine, e *certamente* pierdută! Bine că şi-a dat seama şi domnişoara Pinnegar. Şi cine n-ar dori să se piardă în felul ăsta! Ce n-ar da domnişoara Pinnegar să se piardă şi ea, dacă i-ar mai merge! *Certamente* ar vrea. E şi firesc.

Domnul May îşi şterse lacrimile de râs cu batista care se udase de whisky.

Până la urmă, domnul May şi Geoffrey umflară toţi banii, în afară de o monedă de două pence pe care o câştigase Cicio. Alvina pierdu şi le rămase datoare.

— Ei, a fost un joc colosal de plăcut, exclamă domnul May. Colosal! Nu-i aşa?

Tinerii confirmară din cap, zâmbind.

— Regret că domnişoara Houghton a *pierdut* tot timpul. Dar ştiţi cum se spune: „Cine are noroc la joc, n-are noroc în dragoste”. Şi invers. Eu unul n-am avut niciodată noroc în dragoste. Şi sunt convins că domnişoara Houghton preferă să piardă la cărţi şi să câştige în dragoste. Aşa-i?

— Bineînţeles, îl asigură Alvina.

— *Certamente.* Ei, din moment ce recunoaşte, nu putem decât să-i urăm succes în dragoste. De acord, domnilor? Şi sunt încredinţat că fiecare dintre noi ar dori să contribuie la acest succes. De acord domnilor? Ce n-am fi noi gata să facem pentru ca domnişoara Houghton să fie fericită în dragoste? Aşadar, să bem pentru fericirea domnişoarei Houghton. Îşi înălţă paharul şi închină: Domnişoară Houghton îţi urez din inimă să ai noroc în dragoste şi fii încredinţată că vei avea întotdeauna în mine un servitor credincios...

Se înclină spre Alvina şi goli paharul până la fund.

Geoffrey ridică la rândul lui paharul şi îi spuse Alvinei, privind-o solemn:

— Eu ştiu c-o să ai noroc în dragoste, ştiu eu ce ştiu, zise

el cu grosolănie.

— Şi Cicio? întrebă domnul May, Cicio nu închină?

Cicio îşi înălţă paharul, îi adresă Alvinei o uşoară strâmbătură ţuguindu-şi gura în chip de sărut, apoi îl goli.

— Mă rog, comentă domnul May, o spui prin bere dacă n-o poţi spune prin vorbe.

— Cât o fi ceasul? întrebă Alvina. Trebuie să luăm cina.

Trecuse de nouă. Alvina se ridică şi se duse la bucătărie, cu alaiul de bărbaţi în urma ei. Domnişoara Pinnegar se făcuse nevăzută.

— S-o fi dus să se culce? întrebă domnul May.

Tiptil, în vârful picioarelor, urcă până sus să se încredinţeze că domnişoara dormea. Un om scund, tubular, roşu la faţă, ridicol. Era foarte familiarizat cu împărţirea casei. Se întoarse cu mersul lui săltăreţ.

— I-am auzit tusea, anunţă el. Şi lumina e aprinsă în camera ei, se vede pe sub uşă. S-a dus la culcare. N-am spus eu întotdeauna că are o inimă generoasă? Beau în sănătatea ei. Pentru domnişoara Pinnegar, spuse ridicând paharul cu solemnitate în direcţia scării – şi să-i dorim *somn uşor şi vise plăcute.*

După acest toast, râse cu subînţeles, se aşeză în capul mesei şi începu să tranşeze friptura de berbec rece.

Şi săptămâna asta unde joacă trupa voastră?

Îl informară.

— Aha! Şi voi doi plecaţi pe biciclete în noaptea asta la tribul lui Kishwegin? Atunci n-avem voie să vă mai reţinem mult.

— Cicio va dormi aici ca să-mi ajute să-mi transport mâine bagajul, îl lămuri Alvina. Ştii că m-am angajat în trupă ca acompaniatoare?

— Cum? N-am ştiut! Sincer? Ah! Desigur! Bine! N-am avut habar. Te-ai angajat? Ce surpriză! Fireşte! Ca acompaniatoare? Şi dacă nu sunt indiscret, care-i procentul dumitale din câştigul tribal?

— Încă n-am stabilit.

— Încă nu! Sigur! Sigur! încă nu s-a putut stabili. Şi te-ai angajat permanent? Certamente, la un asemenea salariu...

— Da, m-am angajat permanent.

— Înţeleg! Şi nu te-ai gândit niciun moment ce va însemna asta pentru mine? Ce lovitură îmi dai? Şi la „Calvar” n-ai de gând să revii? Deloc?

— Nu; intenţionez să vând „Calvarul”.

— Nu mai spune! Te-ai şi hotărât? Surpriză după surpriză. E o hotărâre definitivă?

— Categoric.

— Înţeleg. Se uită la cei doi tineri. Acum încep să înţeleg. O opţiune emoţională, ca să zic aşa. Mi-a căzut fisa – ca să mă exprim vulgar. Dar ce lovitură pentru mine!

— De ce? îl întrebă Alvina.

— Păi ce-o să se întâmple cu „Calvarul”? Şi, prin urmare, ce-o să se întâmple cu mine?

— De ce să nu-l administrezi în continuare? Să organizezi o societate?

— Nu cred că-i posibil. S-a zis cu mine. M-ai ras.

— Îmi pare foarte rău. Sper că situaţia nu-i chiar atât de neagră.

— Îţi mulţumesc că-mi dai *speranţe,* răspunse domnul May sardonic. Cine spunea că speranţa e dulce? Eu simt că-i amară.

Sărmanul omuleţ era palid ca un mort. Cicio şi Geoffrey îl priveau cu compasiune şi înţelegere.

— Şi de când pui în practică hotărârea asta funestă? continuă domnul May s-o întrebe pe Alvina.

— Mâine mă duc la avocat şi-i cer să vândă tot ce mi-a rămas ca să ştiu odată cum stau.

— Să vândă totul? Casa şi mobilierul?

— Da. Tot ce se poate vinde.

— Chiar aşa? Pentru domnul May surpriza era atât de

copleşitoare, încât nu-şi mai găsea cuvintele. Am senzaţia că se năruie lumea peste mine.

— După câte ştiu, pentru dumneata lumea s-a năruit în mai multe rânduri, îl ironiză Alvina.

— Da... s-a mai năruit de vreo două ori. Dar *niciodată* chiar în capul meu.

Câteva momente nimeni nu vorbi.

— Şi domnişoara Pinnegar ştie? urmă domnul May.

— Nu foarte clar. Dar are de gând să preia o prăvălie în Tamworth, unde se găsesc nişte prieteni de-ai ei.

— Da? Şi dumneata ai *într-adevăr* de gând să cutreieri toată ţara împreună cu tinerii ăştia? întrebă domnul May, arătând cu capul spre Cicio şi Gigi. Aşa, fără *niciun salariu?* Glasul lui căpătă o notă stridentă. Zău aşa! E un fel de proxenetism din partea lui Madame. Serios.

— N-aş crede că asta-i situaţia, răspunse Alvina atinsă. Te rog să te controlezi, asta e o insultă.

— O *insultă?* Nu ştiu. Eu cred că este *adevărul...*

— Nu îngădui să mi se spună aşa ceva, se înfurie Alvina.

— Zău? se repezi domnul May ca turbat. Adică nu pot să spun ce gândesc?

— Nu, dacă gândeşti lucruri murdare...

— Ce vorbeşti? Necazul e că sunt adevărate.

Alvina îl privi cu ochi încărcaţi de mânie.

— Te rog să părăseşti „această casă! Pleacă imediat! N-am să-ţi îngădui să mă insulţi!

— Vai de mine! strigă domnul'May ridicându-se, cu ochii scăpărători, gata să-i iasă din cap. Vai de mine! Cum aş îndrăzni să te insult în faţa acestor doi gentlemani!

Cicio se ridică şi el de pe scaun şi, cu o mişcare înceată dar repetată a capului, îi arătă uşa.

— *Allez,* îi spuse el.

— *Certainement!* se îmbăţoşă domnul May, ca un cocoş turbat. *Certainement! Je m en vais. Cette compagne n est pas de mon choix!*[67]

— *Allez!*[68] ceru Cicio cu glas mai ferm.

Domnul May ieşi din cameră săltând ca o pasăre care se îneacă cu propria ei fiere. Cicio rămase în picioare, cu mâinile pe masă, aşteptând să-l audă plecând. În cele din urmă răsună bufnitura uşii din faţă, trântite.

— A şters-o! zise Geoffrey, şi Cicio zâmbi sarcastic. *Voyez, un cochon de lait*[69]*,* urmă Gigi liniştit, cu o voce răsunătoare.

---

[67] Desigur! Plec. Societatea asta nu-i pe gustul meu! (fr.).

[68] Plecaţi! (fr.).

[69] Vedeţi, un purcel de lapte, (fr.).

Cicio se aşeză din nou şi Geoffrey îi mai turnă bere, adăugând:

— Bea, Cic că balonul s-a dezumflat. Fâss! Gigi se plesni cu pumnul peste obrazul umflat cu aer. Allaye, în sănătatea ta! Noi suntem Tawara. Suntem Allaye! Suntem Pacohuila! Suntem Walgatchka. *Allons!* Purcelul de lapte a fost fript şi înghiţit. *Voilà!* Bău şi el, zâmbind cu gura până la urechi. Era puţin cherchelit. Unul câte unul, îi scoatem din luptă, hors de combat. Şi cine rămâne pe câmpul de luptă? Pacohuila, Walgatchka şi Allaye...

Zâmbi cu gura până la urechi. Alvina, sleită de accesul ei de furie, zăcea cufundată în gânduri.

— Allaye, ce părere ai? Tu eşti mireasa lui Tawara, îşi urmă Geoffrey peroraţia.

— Şi cine e Tawara?

Geoffrey înălţă din umeri, îşi desfăcu palmele şi începu să-şi legene capul într-o parte şi în alta, ca un mandarin comic.

— Asta-i întrebarea! strigară. Cine e Tawara? Cine? Ia s-aud. Cicio e Tawara... eu sunt Tawara... şi Max, şi Louis, îşi deschise larg braţele cuprinzând parcă întreg tribul, chiar şi pe cei absenţi.

— Bun, dar nu pot fi mireasa tuturor patru, râse Alvina.

— Nuuu! Nuuu! Nu m-am gândit la aşa ceva. Tu eşti mireasa tribului Tawara şi locuieşti în cortul lui Pacohuila. Şi dacă va veni vreodată timpul – zic dacă va veni vreodată timpul – când Pacohuila n-o să te mai vrea în cortul lui, atunci vizuina ursului Walgatchka te aşteaptă. Ţi-e deschisă şi te aşteaptă. Îşi desfăcu larg braţele. Şi când Allaye va pătrunde în vizuină, îşi va afla adăpost, iar Walgatchka ursul o va apăra şi o va sluji. După legile Feţelor Palide, după legile *yenghee,* după legile *fransuye,* Walgatchka va fi soţul-urs al lui Allaye. Din clipa în care Allaye va păşi în vizuina lui.

Îşi învârti ochii în cap, sub privirile uimite ale Alvinei.

— Şi dacă o să-mi fie frică de un soţ-urs?

Geoffrey se ridică solemn în picioare.

— Jur pe Manitou, spuse el, că ursul Walgatchka îşi înclină capul cu umilinţă în faţa ta – Geoffrey îşi înclină capul – şi colţii lui sunt netezi şi dulci ca floarea de crin – îşi trecu degetul peste dinţii albi şi deşi – şi labele lui sunt moi şi catifelate ca albina când pătrunde în potirul florii.

Îşi întinse mâinile, veni lângă Alvina şi, brusc, îngenunche ân faţa ei, arătându-i mâinile mari, şi dinţii mici, şi învârtindu-şi întruna ochii în cap.

— Nu, lui Allaye să nu-i fie frică de ursul Walgatchka,

repetă el.

În tot acest timp Cicio îl urmărise pe Geoffrey cu un zâmbet amuzat; dar acum se ridică, îl luă pe Geoffrey de umeri şi-l ajută să se scoale în picioare.

— *Basta!* spuse el. *Tu es saoul*[70]*.* Ridică-te în picioare. Nu văd cum ai s-ajungi pe bicicletă până la Mansfield, *hein?* Dihanie afurisită ce eşti!

— Cicio, se porni Geoffrey. Tu ştii că te iubesc, te iubesc ca pe un frate. Te iubesc ca pe un frate, scumpul meu Cicio, şi tu ştii lucrul ăsta. Dar – şi aici izbucni cu sălbăticie – sunt sclavul lui Allaye, ursul cel bun al lui Allaye.

— Haide, ridică-te în picioare, scoală-te! *Per Baccof!*[71] Lui Allaye nu-i trebuie un urs bun.

Îi zâmbi lui Geoffrey, uitându-se la el de sus în jos. Geoffrey se ridică şi-l strânse pe Cicio la pieptul lui lat.

— Cic reluă el, Cic ştii că te iubesc ca pe un frate. Dar lasă-mă să fiu ursul bun al lui Allaye, ursul ei blând şi bun!

— Bine, răspunse Cicio ca să-l domolească. Fii ursul cel bun al lui Allaye!

Geoffrey aproape că-l strivi pe Cicio la pieptul lui.

— Îţi mulţumesc, frate, îţi mulţumesc. Dă-mi sărutul tău!

---

[70] Eşti beat. (fr.).

[71] Pe Bachus. (it.).

Cicio îl sărută pe amândoi obrajii. După care Geoffrey îngenunche din nou în faţa Alvinei, întinzându-i faţa lui roşie, lătăreaţă:

— Allaye, sărută-l pe ursul tău bun. Sărută-ţi sluga, ursul Walgatchka, care-i un urs rău şi sălbatic pentru toată lumea în afară de stăpâna lui, Allaye, şi de fratele lui, Pacohuila.

Geoffrey, în genunchi în faţa Alvinei, cu faţa întinsă spre ea, scoase un adevărat mormăit de urs sălbatic. Alvina îi aruncă o privire întrebătoare lui Cicio, apoi îl sărută uşor pe Geoffrey pe obraz, spunându-i:

— N-ai vrea să te duci la culcare, să tragi un somn?

Geoffrey se ridică iar, scuturând din cap:

— Nu, nu... Nu! Ursul Walgatchka pleacă la cortul lui Kishwegin, la tribul Tawara.

— Mâine, *mon brave,* interveni Cicio. În noaptea asta rămânem amândoi aici, *hein?* N-are niciun rost să ne despărţim în noaptea asta, *hei, frère?*

Geoffrey îl îmbrăţişă din nou.

— Pacohuila şi Walgatchka sunt fraţi de sânge, un singur sânge în două trupuri; un singur pârâu între două văi; un singur lac între doi munţi.

Geoffrey îl privi pe Cicio cu ochii lui mari, bovini, peste

care se lăsau pleoapele grele. Alvina aprinse o lumânare şi le-o dădu.

— Vă puteţi înghesui amândoi într-un singur pat? Vă mai aduc o pernă.

O luă înaintea lor pe scară, conducându-i în camera de sus. Geoffrey bocănea cu zgomot pe trepte, şi în urma lui venea Cicio. În faţa uşii, Alvina le dădu lumânarea şi încă o pernă, le murmură noapte bună, apoi coborî. Făcu în grabă ordine în sufragerie, strângând rămăşiţele cinei, şi scoase din salon sticlele şi paharele. Le spălă şi le şterse, înlăturând astfel toate urmele bairamului. Cărţile de joc se întoarseră în cutia lor de mahon. Casa Manchester reveni la aspectul ei sobru, posomorât. Apoi stinse gazul şi urcă în dormitorul ei majestuos. Dinspre capătul coridorului se auzea sforăitul înăbuşit al lui Geoffrey. Se simţea complet vlăguită – nu-i mai păsa de nimic.

Dar dimineaţa, a fost prima în picioare. Auzi mişcările domnişoarei Pinnegar în dormitorul acesteia, şi se grăbi să i-o ia înainte. Deschise toate ferestrele şi uşile ca să alunge izul de bere şi de tutun. Îi auzea pe băieţi foindu-se în sala de baie. Prepară în grabă micul dejun şi aprinse focul. Doamna Rollings urma să vină mult mai târziu. La şapte fără un sfert îşi făcu apariţia şi domnişoara Pinnegar

şi se duse să-şi pună ceaiul la fiert.

— Au rămas amândoi peste noapte? întrebă îmbufnată.

— Da, i-am culcat pe amândoi în camera din capăt.

Domnişoara Pinnegar se abţinu de la orice comentarii, şi se instală în camera de zi cu ceaiul şi cu un ou fiert. În general, dimineţile era bosumflată.

Cicio apăru, ca de obicei în cămaşă, dar îşi pusese gulerul. O salută pe domnişoara Pinnegar.

— Bună dimineaţa, îi răspunse aceasta şi continuă să-şi bea ceaiul.

În sfârşit, se ivi şi Geoffrey. Domnişoara Pinnegar îl privi încruntată şi-i răspunse la salut cu multă răceală. Se concentră asupra oului fiert, golindu-l cu linguriţa, fără să scoată un cuvânt.

Băieţii se duseră în curte să pregătească bicicleta lui Geoffrey. Era o zi cenuşie, tristă, apăsătoare. Cât umflau cauciucurile, auziră nişte paşi târşâiţi în spatele lor. Se întoarseră şi o văzură pe domnişoara Pinnegar descuind poarta, fără să le dea lor cea mai mică atenţie. Apoi bătrânica urcă greoi scara exterioară de lemn care ducea la pod. Puţin mai târziu, spre uimirea tinerilor, se produse năvala fetelor din atelier. Fetele, când dădură cu ochii de doi bărbaţi în curte, se porniră să chicotească şi să se

hlizească, rămânând pe trepte, zgâindu-se moarte de curiozitate, îmbrâncindu-se şi şuşotind între ele, până când apăru domnişoara Pinnegar pe treapta de sus, în chip de monitoare, şi agită furioasă un clopoţel prins lângă uşa de intrare în atelier.

După această întâmplare extraordinară, Geoffrey şi Cicio intrară să-şi ia gustarea de dimineaţă.

— Tu ai preparat toate astea? o întrebă Cicio pe Alvina, uitându-se la masa garnisită.

— Da. Eu prepar micul dejun, de ani de zile.

— Ei, de-acu înainte n-ai să-l mai prepari aici, îi zise, privind-o cu subînţeles.

— Aşa sper şi eu, răspunse Alvina.

Cicio se aşeză în capul mesei, ca şi cum ar fi fost privilegiul lui de soţ. Geoffrey se arăta neobişnuit de stânjenit şi de taciturn. Până la urmă, după ce isprăvi de mâncat, se ridică să plece.

— La revedere, îi spuse Alvinei, înclinându-se şi zâmbindu-i ruşinat.

Cicio îl conduse la poartă. Când reveni în casă, Alvina spăla din nou vasele.

— Noi la ce oră plecăm? o întrebă.

— Cu trenul de prânz. Până atunci, mă duc să discut cu

avocatul.

— Ce vrei să discuţi cu el?

— Îi cer să vândă totul.

— Şi după aceea te măriţi cu mine?

Alvina tresări şi îl măsură în tăcere.

— Dar tu nu doreşti să te însori.

— Ba doresc...

— Nu crezi c-ar fi mai bine să aştepţi să vezi...

— Ce să văd?

— Dacă-mi rămâne ceva avere.

Cicio o privi lung şi ochii i se întunecară.

— De ce să aştept?

Alvina fu străbătută de un tremur.

— Păi n-ar fi mai bine pentru tine să-ţi pice şi ceva bani?

Buzele lui Cicio se arcuiră într-un surâs lenevos, enigmatic. Ochii nu-i oglindeau niciodată zâmbetul, decât rareori când îl privea pe Geoffrey. Atunci îi inunda o duioşie învăluitoare şi surâzătoare.

— Aşa gândeşti tu?

— Da. Şi ăsta-i adevărul, nu?

Cicio îi urmări mâinile care spălau tacâmurile şi care începuseră să-i tremure uşor. Apoi o privi din nou în ochii mari, care-l pironeau cu o expresie îngândurată, vag

mustrătoare.

Izbucni în râsul lui neobrăzat.

— Cred şi eu că-i mai bine când pică ceva bani. Dădu să pună mâna pe ea, însă Alvina îl respinse. Dar să ştii că eu mă însor cu tine din dragoste. Cunoşti şi tu acuma ce înseamnă dragoste...

Îşi petrecu braţul în jurul mijlocului ei, râzând obscen. Alvina se desfăcu din strânsoare.

— Dragoste poţi avea şi fără să te însori cu mine. Ştii bine”.

— În ordine! în ordine! îmi dai dragoste? Asta-i tot ce vreau acum.

Alvina se zbătu, respingându-l.

Nu acuma, strigă ea.

Îi văzu ochii scânteind de dorinţă.

— Ba acuma! în clipa asta!

Ochii galbeni o priveau străini, poruncitori.

— Acum nu pot. Nu vreau.

Cicio scoase un râs răutăcios, şi-i spuse cu oarecare tandreţe:

— Vino acuma cu mine, în patul acela mare...

Faţa Alvinei împietri în împotrivire.

— Ţi-am spus că nu pot acum, ripostă cu fermitate.

O privi drept în ochi. Alvina îi răspunse printr-o privire rece, neînduplecată. Câteva clipe rămaseră astfel, privindu-se unul pe celălalt. Apoi, când o şuviţă de păr îi alunecă Alvinei pe frunte, Cicio fu năpădit de un val de dorinţă caldă, tandră, care-i înmuie dârzenia de mascul dominator. Dar văzând împotrivirea ei din ce în ce mai aprigă, şovăi, cuprins de un dezgust subit, şi aproape că o lăsă în voia ei. Pentru ca în clipa următoare dorinţa să-l îndârjească iar, şi atunci, fără să-i mai pese de ea, o ridică în braţe.

— Vreau acuma! Acum!

Alvina încercă să se smulgă din braţele lui. Dar îşi dădu seama că eforturile ei erau zadarnice – îi simţi forţa mult superioară şi rămase inertă, mută, înlemnită de furie. Palidă, mută, inertă, îl lăsă să o posede. Şi se simţi transportată de fluidul misterios, întunecat, al voinţei lui, demolată, pentru totdeauna, de pe vechiul ei piedestal.

Există uneori clipe când viaţa ne dezrădăcinează şi ne aruncă undeva, în afara drumului nostru. Asta-i ceea ce simţea acum Alvina – fusese smulsă din rădăcini şi aruncată – nu ştia unde – într-un hău întunecat, populat de bărbaţi tuciurii cu ochi galbeni enigmatici, cu grai străin de graiul ei şi vieţi străine de viaţa ei. Alunecase parcă din

lumea ei solidă într-o altă lume, într-un univers de beznă în care nimic nu mai semăna cu cele ştiute de ea. Şi era singură, dar nu-i păsa. Cunoscuse ceea ce dorise să cunoască. În tumultul de pasiune al bărbatului care o asalta, descoperise un liman de singurătate, frumoasă, calmă, răcoroasă ca o umbră în care se învăluise şi în care gusta seninătatea împlinirii. Era clipa desăvârşirii, era plinul liniştii.

Din stradă şi din atelierul de deasupra lor răsunau cele mai felurite zgomote. Dar liniştea lor era deplină.

Într-un târziu, Cicio se desprinse şi o privi.

— Dragostea e foarte frumoasă, Allaye, îi spuse el.

Alvina rămase încremenită în tăcere, uitându-se la chipul lui ciudat, surâzător, pe care simţea că îl mai cunoscuse, îl mai cunoscuse cândva, într-o altă existenţă, îndepărtată, neştiută. Cicio îi prinse sânul în căuşul palmei şi o sărută.

— Mă iubeşti? o întrebă el meditativ.

Alvina nu-i răspunse, rămase în neclintirea ei. Şi Cicio o privi adânc în ochi, ca de la mare depărtare, dar implacabil. Pe urmă se ridică de lângă ea şi plecă.

Alvina continuă să zacă înfăşurată în deplina şi frumoasa ei singurătate, mai cuprinzătoare acum când el

plecase. Dar foarte curând i se făcu dor de el. Se cercetă în oglindă, îşi potrivi rochia, îşi pieptănă părul, îşi aranjă şorţul şi coborî. Nu-l văzu pe Cicio – ieşise în stradă. O mâţă de pripas sări din spălătorie şi în goana ei sparse o farfurie. Apa de vase se răcise. Alvina mai turnă apă caldă şi începu să spele farfuriile.

Câteva minute mai târziu reapăru Cicio şi se înfipse în prag, urmărind-o. Alvina se întoarse spre el râzând.

— Ce părere ai tu despre tine? îl întrebă.

— Ştiu eu?... îi răspunse clătinând din cap, cu un zâmbet triumfător, misterios, alunecos.

Intră în casă, trecând pe lângă ea. Alvina se simţi iar potopită de fiorii dulci ai iubirii: cât de evanescent, de frumos, se volatilizase din ochii ei. Continuă să şteargă vasele, vibrând de fericire. De ce era oare atât de absurd de fericită? Şi totuşi, de ce încerca să respingă, cu toate forţele ei, senzaţia frumuseţii lui sumbre, inefabile? Da, inefabilă, mereu inefabilă. Misterul acestei frumuseţi o înrobise. Alvina trebuia să se împotrivească propriei ei dorinţe pătimaşe de a i se arunca la picioare. Şi ce fericire ridicolă o inunda!

Începu să cânte, cât puse la punct bucătăria. Apoi urcă la etaj ca să facă ordine prin camere şi să-şi împacheteze

lucrurile. La ora zece era aşteptată de avocat.

Începu să aleagă din bunurile ei personale. Ce să ia, ce să nu ia? Şi se pomeni că timpul trecuse şi se făcuse aproape zece. Coborî în grabă scările şi îl găsi pe Cicio aşteptând-o liniştit. Înălţă ochii spre ea.

— E târziu, îi spuse Alvina. Dar nu cred că discuţia o să dureze mai mult de o oră.

Cicio îşi trânti pălăria pe-o parte şi ieşi s-o conducă.

— Am să-l anunţ pe avocat că ne-am logodit. Pot să-i spun lucrul ăsta?

— Spune-i ce vrei, răspunse Cicio cu nepăsare.

— Asta nu ne angajează la nimic, continuă Alvina veselă. Indiferent de ce-i spun lui, noi o să procedăm tot cum o să credem de cuviinţă. O să-i comunic că urmează să ne căsătorim la vară, după ce-o să ne cunoaştem mai bine, şi după aceea o să plecăm în Italia.

— Şi de ce trebuie să-i spui toate astea?

Trebuie, într-un fel, să-i expun perspectivele şi intenţiile mele de viitor, ca să nu fiu nevoită să fac ceea ce or să-mi ceară ei. Vrei să vii şi tu cu mine la avocat? E un moşulică drăguţ. Dacă te vede cu ochii lui, o să creadă în existenţa ta.

Dar Cicio nu Voia.

— Nu, nu vin. Nu pe mine vrea el să mă vadă.

— Dacă nu-ţi surâde, nu veni. Dar să ştii că ţin minte să-i spun numele tău, Francesco Marasca, şi ţin minte numele satului tău, Pescocalascio.

Cicio o asculta, mergând alături de ea pe strada aproape pustie din Woodhouse, într-o dimineaţă de luni. Cunoscuţii o salutau pe Alvina. Unii curioşi traversau de pe trotuarul de vizavi ca să-i vorbească şi să aibă prilejul de a se uita bine la Cicio. Dar tânărul era foarte rezervat şi aproape că le întorcea spatele.

— Câteva săptămâni o să locuiesc prin diverse locuri, pe la prieteni, îi informă Alvina. Nu, nu ştiu când am să mă întorc la Woodhouse.

— Alvina, arăţi foarte bine, îi spuneau cunoscuţii. Arăţi excelent. Îţi face bine schimbarea.

— Aşa este, răspundea Alvina veselă, bucuroasă că arată bine.

— La poarta casei avocatului, lângă peretele îmbrăcat în iederă, Alvina îl privi pe Cicio cu ochi surâzători şi-i spuse:

— La revedere, pentru scurt timp.

Avocatul, un om scund, cu părul alb, îi era cunoscut Alvinei încă din copilărie, dar mai mult în calitatea lui profesională decât personală. Alvina intră în biroul lui,

zâmbind luminos. Avocatul, cufundat în fotoliu, o cercetă cu ochi scrutători şi i se adresă pe un ton oficial:

— Ei, domnişoară Houghton, ce veşti noi ai?

— Eu nu am, domnule Beeby; am venit să-mi daţi dumneavoastră veşti.

— Înţeleg, răspunse avocatul jucându-se cu un *presse-papier.* Regret însă, că, din păcate, veştile pe care sunt în măsură să ţi le dau nu sunt plăcute. Dar nici foarte proaste, adăugă cu un surâs şiret.

— Testamentul a fost autentificat?

— Va fi peste câteva zile.

— Aţi adunat toate revendicările creditorilor?

— Cred că da. Aşa cred.

Îşi lăsă mâna pe un maldăr de hârtii, ţinute în loc de presse-papier-ul cu care se juca.

— Astea toate sunt numai reclamaţii de datorii?

— Da, răspunse el cu o voce care nu prevestea nimic bun.

— Cam multe! aprecie Alvina.

— Un număr copleşitor. Copleşitor! O să-ţi prezint un proces verbal.

Se ridică şi îi înmână un act, îi explică Alvinei că datoriile reclamate de creditori depăşeau valoarea bunurilor lăsate

de tatăl ei cu vreo şapte sute de lire.

— Adică trebuie să mai dau şapte sute de lire din buzunar? întrebă ea.

— Valoarea proprietăţilor este estimativă, o lămuri avocatul. E posibil să obţinem la licitaţie sume mai mari decât cele preconizate de mine. Dar e posibil să obţinem şi mai puţin.

— Dar e cumplit! exclamă Alvina simţind că-i fuge pământul de sub picioare.

— O situaţie foarte tristă. Foarte tristă! Totuşi nu cred că la vânzare vom obţine mai puţin decât am evaluat eu. Nu cred.

— Dar şi în cazul ăsta, tot mai rămânem cu datorii mari.

Şi se văzu în minte robind toată viaţa ca să achite datoriile tatălui ei.

— Mă tem că aşa stau lucrurile.

— Şi ce se poate face?

— Mă rog... creditorii vor fi nevoiţi să-şi mai reducă pretenţiile. Nu în proporţii mari. Şi nu cred că or să facă mare tămbălău. Oricum unii vor obţine sume mai mari decât s-au aşteptat. Nu-i nevoie să ne facem griji pe chestia asta. Şi chiar dacă ne facem, tot nu rezolvăm nimic. Dar să trecem acum la situaţia dumitale personală.

Doreşti să stabilesc o înţelegere cu creditorii ca să-ţi mai lase „unele rezerve? Cei mai mulţi dintre ei te cunosc, ţi-au cunoscut familia şi sunt la curent cu situaţia actuală. Să încerc?

— Ce să încercaţi?

— Să stau de vorbă cu ei, să-i conving. Ai putea, eventual, reţine un procent din venitul atelierului domnişoarei Pinnegar. Sau s-ar putea constitui o societate de administrare a cinematografului. Ce te atrage mai mult?

Alvina şedea nemişcată pe scaun şi se uita pe fereastră la cârceii de iederă şi la liliacul înmugurit. Era conştientă că nu putea, realmente, nu putea să renunţe la orice rezervă. Sperase, în sinea ei, să mai rămână cu câteva sute de lire, poate chiar peste o mie. Ceea ce i-ar fi tentat mult pe cei care nu aveau un ban. Dar ca să rămână fără nimic... să nu aibă altă avere decât biata ei sută de lire! Şi ce se va întâmpla când se vor epuiza şi astea?

Se uită la avocat, fâstâcită.

— Nu credeai că o să fie chiar atât de tragic, nu?

— Nu mă aşteptam, răspunse Alvina.

— Mă rog... putea să fie şi mai rău.

Avocatul se uită la ea, aşteptând, parcă un răspuns.

Alvina îl privea fără să-l vadă.

— Ei, ce-ai dori să fac? îşi repetă întrebarea.

Alvina îi adresă o privire mirată.

— Sau vrei să te mai gândeşti înainte de a lua o hotărâre?

— Nu. N-am ce să mă mai gândesc.

Avocatul o privi cu curiozitate, bătând nervos cu degetele în tăblia biroului.

— Atunci voi face tot posibilul să smulg de la creditori maximum ce voi putea obţine.

— Ah, la asta vă referiţi? Ştiţi, aş prefera să renunţ la tot. Nu doresc să rămân agăţată aici de nimic. Nu trebuie să fiţi îngrijorat de soarta mea. Oricum plec din oraş.

— Pleci din oraş? întrebă avocatul cercetându-şi unghiile.

— Da, nu mai pot rămâne în Woodhouse.

— Aha! îmi permiţi să te întreb unde te duci?

— M-am angajat ca pianistă. La o companie de teatru care face turnee.

— Da? răspunse avocatul scrutând-o.

Alvina se uită distrată pe geam. Avocatul îşi reîncepu examinarea unghiilor.

— Şi ai un salariu convenabil?

— Da, vă mulţumesc.

— A, atunci e altceva. Se schimbă lucrurile. Avocatul se foi stingherit în scaun. Ştii, noi suntem prieteni vechi – am lucrat ani de zile pentru tatăl dumitale. Noi – mă refer la persoanele interesate de soarta dumitale, printre care mă număr şi eu – noi n-am dori să ştim că te simţi obligată să te dezrădăcinezi din Woodhouse... hm, cum să spun?... ca o victimă a împrejurărilor. Dacă crezi... hm... că ne-am putea pune de acord... să facem un aranjament care să-ţi convină şi care să-ţi ofere un mijloc de existenţă...

O scrută iarăşi cu ochii lui albaştri, sfredelitori. Iar Alvina îl privi fără să-l vadă.

— Nu... vă mulţumesc foarte mult. Nu vă daţi osteneala. Sunt hotărâtă să plec.

— Cu compania de teatru care face turnee?

— Da.

Un nou studiu intens al unghiilor.

— Cum doreşti, răspunse avocatul lustruind cu vârful unui deget unghia altui deget. Mă rog... mă rog... dacă hotărârea e irevocabilă...

Şi iar o privi cu intensitate. Alvina dădea din cap întruna, ca un mandarin de porţelan.

— Atunci, adăugă avocatul, trebuie să continuăm

evaluările şi preparativele de vânzare.

— Vă rog, răspunse Alvina cu voce leşinată.

— Ai luat notă că tot ce se găseşte în Casa Manchester, în afară de bunurile dumitale personale şi cele care aparţin domnişoarei Pinnegar, revin creditorilor şi nu pot fi înlăturate din casă.

— Da.

— Va trebui făcut un inventar al tuturor bunurilor din casă. Aşa încât ar fi necesar ca dumneata şi domnişoara Pinnegar să vă adunaţi tot ce vă aparţine... Dar cu domnişoara Pinnegar urmează să discut azi, mai târziu. Vrei s-o anunţi, te rog, că o aştept azi pe la şapte? Cred că la această oră e liberă...

Alvina fusese cuprinsă de un tremur nervos.

— O să-mi împachetez toate lucrurile, îi comunică ea.

— Bineînţeles, dacă există unele mici obiecte care constituie amintiri şi de care eşti legată sentimental, sunt convins că nimeni nu va obiecta dacă le vei păstra. Dar dacă e vorba de obiecte de valoare, cum ar fi pianul

dumitale, e necesar să le adresez o cerere scrisă.

— Nu, nu vreau să reţin nimic, îl asigură Alvina.

— Chiar nimic? Mai gândeşte-te. Rămâi, sper, câteva zile în oraş?

— Nu. Plec astăzi.

— Astăzi? E o hotărâre ireversibilă?

— Da. Sunt obligată să plec azi la prânz.

— Din cauza contractului cu trupa? Şi unde dă trupa dumitale spectacole în această săptămână? Departe de aici?

— La Mansfield.

— A, atunci, dacă prezenţa dumitale va mai fi necesară, vei putea veni?

— Numai dacă e strict necesar... Nu vreau să mă întorc la Woodhouse decât dacă nu vă puteţi dispensa de prezenţa mea. Nu s-ar putea rezolva prin scris?

— Sigur... sigur... cea mai mare parte a problemelor le vom rezolva prin corespondenţă. Şi acum...

Se porni să-i lămurească unele amănunte tehnice şi Alvina semnă câteva acte. În sfârşit, după aproape o oră de când sosise, fu liberă să plece.

— Drum bun, domnişoară Houghton. O să păstrăm legătura prin scris. Îţi urez ca noua dumitale îndeletnicire să-ţi fie pe plac. Şi sper să nu părăseşti oraşul Woodhouse pe veci.

La revedere, îi spuse Alvina, grăbindu-se să plece.

Încerca să-şi recapete controlul asupra ei înseşi, dar se

simţea doborâtă. Într-adevăr, lovitura o dărâmase.

Trebui să stea locului câteva clipe, în poarta avocatului, ca să-şi revină. Casa se afla în partea dinspre dealul cimitirului. Acolo se aflau toţi ai ei: mama, domnişoara Frost, tatăl ei. Privirea îi zăbovi pe deal, şi avu impresia că zăreşte crucea albă de pe mormântul domnişoarei Frost şi pietrele cenuşii de pe mormintele mamei şi tatălui ei. După un timp se întoarse, păşind agale pe lângă zidul bisericii, în direcţia Casei Manchester.

Se simţea profund umilită şi nu voia să vadă pe nimeni. N-ar fi suportat-o nici pe domnişoara Pinnegar şi nici pe cei din Natcha-Kee-Tawara. Şi cel mai puţin pe Cicio. Oraşul îi dădea o senzaţie stranie, de parcă pământul i-ar fi scăpat de sub tălpi, s-ar fi înălţat şi ar fi plesnit-o în obraz. Gândul că vechea casă Manchester şi tot ce se afla în ea aparţineau acum creditorilor tatălui ei o făcea să simtă că, pe neaşteptate, întreaga ei viaţă fusese sfâşiată în bucăţi. Detesta Casa Manchester. Nu mai voia să petreacă niciun minut în ea.

Dar nici la Natcha-Kee-Tawara nu voia să se ducă. Ceasornicul bisericii bătu orele unsprezece. Trenul de Mansfield pleca la douăsprezece şi patruzeci. Dar Alvina nu se duse acasă, ci o luă în jos, spre câmp şi spre pârâu.

Cât de familiar îi era acest drum! De câte ori o văzuse pe aici pe domnişoara Frost, venind repede spre casă de la lecţiile ei. Şi primăvara, de câte ori se dusese să privească un cireş sălbatic, nins de flori, şi un arbust înflorit care împrăştia petale albe peste un gard viu. Şi de câte ori, primăvara, venise domnişoara Frost acasă cu o rămurică înflorită în mână!

Nu voia să plece în acea după-amiază la Mansfield. Se simţea prea umilită. Ştia cu ce ochi avea s-o primească Madame! Ştia că în trupă va avea un statut de tolerată. O situaţie profund umilitoare. Dar şi mai umilitor, de o mie de ori mai umilitor, ar fi fost să rămână în Woodhouse, la cheremul bunăvoinţei caritabile şi calculate a celor înstăriţi din orăşel. Nu ştia singură ce era mai rău, expresia impertinentă, pe jumătate dispreţuitoare pe jumătate satisfăcută cu care ar fi întâmpinat Madame vestea falimentului ei financiar, sau mila şi insinuările perfide ale celor din Woodhouse. Vedea licărul dispreţuitor din ochii negri ai lui Madame, zâmbetul ei ironic şi în parte triumfător, la primirea veştilor ei. Dar auzea şi tonul de dictatorială superioritate cu care Henry Wagstaff avea să dirijeze mila şi pomana filantropilor din Woodhouse. Şi ar fi vrut să fugă de toţi – să nu mai vadă pe nimeni, nici dintr-o

parte nici din alta, niciodată.

Nu-l voia nici pe Cicio. Şi el o insulta. Toţi o insultau. O consideraseră o posibilă moştenitoare. Dacă i-ar fi rămas măcar cinci sute de lire, două sute de lire, situaţia ar fi fost alta. Incontestabil! în primul rând pentru Cicio. Chiar şi un nimic de două sute de lire i-ar fi inspirat lui Cicio respect. Dar dacă o lua săracă, fără un ban, respectul avea să se prefacă în dispreţ. Avea s-o privească cu un rânjet batjocoritor. Simţea acest lucru.

Din fericire, avea modesta ei sută de lire şi nişte bijuterii pe care le putea vinde. Şi aici se încheia toată averea ei. Dar, slavă Domnului, pentru moment era independentă.

Însă, oricare va fi hotărârea de viitor, acum trebuia să se întoarcă acasă, să-şi strângă toate lucrurile. Să le împacheteze în două cufere, să le aibă gata pregătite.

Pentru că de un singur lucru era sigură: din momentul în care va ieşi din Woodhouse, nu avea să se mai întoarcă niciodată aici. Dacă Anglia ar fi fost o insulă împrejmuită numai de stânci, dacă nu ar mai fi existat niciun alt loc pe lume şi nicio cale de trecere prin zidurile de stâncă, ar fi preferat să se arunce în mare decât să se întoarcă în Woodhouse. Dar, în situaţia de faţă mai putea exista o scăpare; se agăţa cu ghearele şi cu dinţii de vremelnica ei

independenţă materială.

Reveni în oraş. Se făcuse douăsprezece, aşa încât n-ar mai fi putut prinde trenul de Mansfield. Dar nu regreta. Avea nevoie de un timp de gândire. O să-l expedieze pe Cicio înaintea ei. Urcă agale, cu tristeţe, dealul atât de familiar. Da, oraşul ei natal o insulta; şi cei din Natcha-Kee-Tawara o insultau. Dar în mijlocul umilinţelor se simţea izolată în ea însăşi; şi voia să fie izolată.

Îl găsi pe Cicio aşteptând-o în curte; o aştepta parcă de secole şi îşi pierduse răbdarea.

— Ce mult ai stat!

— Da.

— Trebuie să ne grăbim să prindem trenul.

— Eu nu plec cu trenul ăsta. O să vin cu alt tren. Tu ai timp numai bine să mănânci ceva şi să alergi la gară.

Intrară în bucătărie. Domnişoara Pinnegar încă nu coborâse din atelier, iar doamna Rollings curăţa cartofi.

— Domnul Marasca pleacă cu trenul de douăsprezece patruzeci, aşa încât te rog să-i serveşti repede o bucată de friptură rece, îi ceru Alvina doamnei Rollings. Fii bună şi pregăteşte masa cât mă duc eu sus.

— Au venit nişte facturi de la „Sharps and Fullbanks”, îi spuse doamna Rollings.

Alvina luă facturile de la întreprinderea de pompe funebre şi păli citindu-le. Cheltuielile de înmormântare, de care uitase complet, însumau treizeci de lire.

— Şi domnul Atterwell a zis că să-i spuneţi ce să sape pe piatra de mormânt, dacă vreţi să scrie ceva.

— Bine. O să văd.

Doamna Rollings abandonă cartofii de prânz ai domnişoarei Pinnegar, şi puse masa pentru Cicio. În timp ce acesta îşi mânca friptura, apăru şi domnişoara Pinnegar. Întrebă de Alvina şi se duse după ea.

— Ai mâncat? o întrebă când o găsi aşezată la masa de scris şi aşternând o scrisoare.

— Nu plec cu trenul ăsta. O să iau un tren de după-masă.

— Şi el vine cu tine?

— Nu. Pleacă acum.

Domnişoara Pinnegar coborî şi se retrase în spălătorie. Numai când veni jos Alvina intră şi ea în camera de zi.

Alvina i se adresă lui Cicio:

— Te rog să-i dai lui Madame scrisoarea asta. Eu voi veni direct la teatru, la ora şapte seara.

— De ce nu vii acum cu mine?

— Nu pot. Avocatul mi-a comunicat că datoriile

depăşesc valoarea tuturor proprietăţilor. Nu-mi mai aparţine nimic – nici măcar farfuria din care mănânci. Se va vinde casa şi tot ce-i în ea pentru achitarea datoriilor. Trebuie să-mi strâng toată îmbrăcămintea ca să nu fie vândută laolaltă cu celelalte. Domnişoară Pinnegar, bine că mi-am amintit, domnul Beeby te aşteaptă astă seară pe la şapte la el.

— E adevărat ce-ai spus? întrebă domnişoara Pinnegar cu răsuflarea tăiată. E adevărat? Trebuie să vindem casa şi mobila şi totul? Adică să rămânem fără un acoperiş deasupra capului? Refuz să cred.

— Asta mi-a spus domnul Beeby.

— Îngrozitor! strigă domnişoara Pinnegar prăbuşindu-se pe un scaun.

— Eu mă aşteptam la aşa ceva, spuse Alvina. Îmi strâng toate lucrurile în cele două cufere şi o s-o rog pe doamna Slaney să-mi dea voie să le depozitez la ea. Nu plec decât cu o valiză de mână.

— E chiar adevărat? încă nu pot să cred. Şi când trebuie să părăsim casa?

— Bănuiesc că nu-i chiar atâta urgenţă. Trebuie întâi să se facă inventarierea tuturor bunurilor, aşa că, cel puţin până la vânzare, mai putem rămâne în casă.

— Şi când are loc vânzarea?

— Nu ştiu. Peste o săptămână, două.

— Vând şi cinematograful?

— Da... se vinde tot... şi pianul, şi portretul mamei.

— Nu pot să cred, refuz să cred. Cum a putut tatăl tău să facă aşa ceva?

— Cicio, îi spuse Alvina, trebuie să pleci de îndată dacă vrei să prinzi trenul. Nu uiţi să-i dai lui Madame scrisoarea, da? Nu vreau să pierzi trenul. N-aş vrea să sporesc încurcăturile pe care i le-am provocat lui Madame. Cred că e supărată pe mine.

Cicio se ridică greoi, ştergându-şi gura.

— Dar vii la şapte? o întrebă.

— Vin direct la teatru.

Cicio plecă, fără să mai spună nimic.

Intră şi doamna Rollings în cameră.

— Ai auzit? o întrebă domnişoara Pinnegar, cu un glas patetic.

— N-am înţeles prea bine.

— Se vinde totul! Se scoate totul la vânzare. Până şi ultimul lucru. De ce mi-a fost dat să apuc asemenea nenorocire! se văită domnişoara Pinnegar.

— Eu ştiam că aşa o să se întâmple, declară doamna

Rollings. Dar pe dumneata, domnişoară Pinnegar, nu te atinge, Dumneata nu ţi-ai băgat banii aici, nu?

— Nu. Puţinul pe care-l am eu e pus deoparte. Dar cât am eu, nu-mi ajunge ca să-mi asigure bătrâneţele. Chiar dacă nu mi-e dat să trăiesc mai mult de zece ani de acu înainte, tot nu-mi ajunge. Dacă m-aş restrânge să nu cheltuiesc mai mult de-o liră pe săptămână, tot înseamnă cincizeci şi două de lire pe an. Adică cinci sute douăzeci de lire în zece ani. Şi cine poate să trăiască cu mai puţin de-o liră pe săptămână? Or, eu n-am nici jumate din banii ăştia. Eu am trăit numai din leafă. Nu ca domnişoara Frost, care câştiga mult mai bine ca mine. Şi-apoi ea n-a trăit decât cincizeci de ani. Aşa că din ce să-mi ţin zilele?

— Ai putea să înjghebi o mică prăvălie, interveni Alvina.

— Da. Asta-i singura ieşire. Asta trebuie să fac. Dar ce te faci tu? Ce-o să se întâmple cu tine?

— N-avea grijă! Mă descurc eu, o linişti Alvina.

— Uşor de spus „N-avea grijă”. Când ai să ajungi şi tu la vârsta mea, ai să vezi că dacă ai trăit, fără grijă, te pomeneşti la sapă de lemn. Trebuie să ai grijă de viitor: Nici tu nu eşti scutită de povara grijilor.

— „Pentru ziua de azi, e de ajuns cât rău am avut”, cită Alvina din Biblie.

— Ba e de ajuns chiar pentru multe zile.

Domnişoara Pinnegar îşi pierduse complet stăpânirea de sine. Dar Alvina îşi spunea că nu în felul ăsta trebuie întâmpinate nenorocirile. Cele trei femei amărâte luară o masă de prânz care le rămase în gât: friptură rece, cartofi fierbinţi şi o budincă reîncălzită.

— Oricât te frământi şi te lupţi în viaţa asta, oricât te-ai lupta, până la urmă tot învins eşti, spuse domnişoara Pinnegar. Tot învins te trezeşti, până la urmă.

— Dacă-i numai la urmă, n-are importanţă, comentă Alvina. Înseamnă că ţi-ai trăit traiul.

— Traiul ţi-l tot trăieşti până mori, o contrazise domnişoara Pinnegar. Şi dacă toată viaţa ai muncit şi ai slugărit, ai şi tu dreptul să te bucuri de roadele muncii tale.

— Dar dacă ţi-a plăcut să munceşti şi să slugăreşti, atunci chiar că n-are importanţă, repetă Alvina.

Domnişoara Pinnegar era însă prea răscolită ca să poată privi lucrurile printr-o prismă filosofică. Dar Alvina era conştientă că furia sau exploziile de nervi nu aveau niciun sens. Ceea ce n-o împiedica să se simtă şi ea răpusă. Se pomeni că o invidia pe domnişoara Pinnegar pentru perspectiva prăvălioarei din Tamworth. Viitorul ei era mult

mai nesigur. „Răspunde ori mori”, a grăit sfinxul. Domnişoara Pinnegar putea da un răspuns, pentru că destinul ei se potrivea întrebării. „Prăvălie de mărunţişuri”, suna răspunsul ei. Şi sfinxul-va considera că e un răspuns satisfăcător, şi o va lăsa să trăiască. Dar fiecare făptură omenească are un destin propriu şi un sfinx propriu. Cel al Alvinei era un sfinx pur-sânge şi nu admitea răspunsuri corcite. Un pur-sânge cu colţi lungi, tăioşi. Alvina era ultimul urmaş al rasei nebune, dar pur-sânge a Houghtonilor, şi destinul ei se contura cu totul deosebit, dar încă neclar. Ghicitoarea sfinxului era de nerezolvat.

Şi singura soluţie ar fi fost să n-o rezolve, să o evite cât îi stătea în puteri şi să-i dea sfinxului un răspuns la întâmplare. Nu te poţi împotrivi destinului. Ori dai tu lovitura, ori te laşi lovit.

— Domnişoară Pinnegar, o întrebă Alvina, mai avem ceva bani lichizi?

— Vreo douăzeci de lire la bancă. Situaţia registrelor mele e foarte limpede.

— Dar nu-i putem scoate, nu-i aşa?

— Din registrele mele rezultă clar provenienţa fiecărei încasări.

Alvina calculă în gând.

— Crezi că trebuie să ne mai sosească ceva facturi de plătit? Mă refer la acelea pe care ar trebui să le plătesc eu imediat. Mai am ceva datorii?

— Nu cred, răspunse domnişoara Pinnegar.

— Banii de la asigurare o să-i păstrez. Spună creditorii ce-or vrea. Am încasat prima de asigurare şi am de gând să reţin banii.

— Foarte bine, treaba ta. Dar trebuie să achiţi nota cheltuielilor de înmormântare.

— Am s-o achit. Sugerează-i dumneata lui Atterwel! ce să scrie pe piatra de mormânt. Asta ce-o să mai coste?

— Cinci şilingi litera, nu mai ţii minte?

— Da? Atunci să nu scrie decât numele şi data naşterii. La cât crezi că revine? „James Houghton. Născut la 17 ianuarie...”

— Trebuie să pui şi data morţii: „Decedat la...”, insistă domnişoara Pinnegar.

— „Decedat la... una, două, trei, patru, încă nouă litere, plus data. Alţi şaizeci-şaptezeci de şilingi. Îngrozitor de scump pentru „Decedat la...”

— Dar nu poţi să nu scrii. Nu te zgârci la piatra de mormânt.

— Mă rog, dar mi-e necaz, spuse Alvina.

Capitolul unsprezece

O logodnă respectabilă

Când s-a întors la trupă, Alvina a păstrat zile la rând o atitudine rezervată, supusă dar rece, conformă cu starea ei de tolerată. Membrii trupei nu se prea sinchiseau de ea. Îşi vedea fiecare de treburile lui. Calda comuniune şi acea joie *de vivre*[72] manifestate în seara primirii ei în trib, păreau să se fi risipit. Madame se dovedea nervoasă, extrem de exigentă şi, oarecum, dispreţuitoare. Iar Cicio era nedespărţit de Gigi.

În a doua săptămână, Madame le aduse vestea, aflată de la gazda lor şi de la lălâia fiică a acesteia, că un individ necunoscut se interesase în secret despre relaţiile şi moralitatea membrilor trupei. Se vede că era vorba de un detectiv de doi bani, pus pe urmele lor. Madame aşteptă un timp, apoi îl trimise pe Max la Mansfield, sub un pretext oarecare, ca să o tragă de limbă pe fosta lor gazdă de acolo. Da, şi pe acolo îşi făcuseră apariţia nişte aiuriţi de detectivi care o descususeră pe gazdă cu privire la

[72] Bucurie de viaţă, (fr.).

moravurile celor din Natcha-Kee-Tawara, la cine cu cine dormea în cameră, la relaţiile dintre Madame şi băieţi şi, mai ales, la legăturile dintre aceştia şi Alvina.

Madame continuă să stea în expectativă. Şi după aceea, când trupa se deplasă la Doncaster, aceleaşi două javre de detectivi începură să-i urmărească şi să-i bată la cap cu întrebări pe chiriaşii din pensiune. Nici nu se mai ascundeau şi membrii trupei îi cunoşteau. Madame se pricepu să scoată de la gazdă tot ce voiseră să afle cei doi nemernici. Îi interesa distribuirea camerelor de dormit şi dacă gazda auzise ceva zgomote suspecte noaptea sau dacă văzuse ceva ce putea isca bănuieli. Deci Natcha-Kee-Tawara era pusă sub urmărire. Cauza? Madame o ghici pe dată.

— Vor să tragă concluzia că suntem nişte străini imorali şi să ne expulzeze.

— Ce-i interesează pe ei imoralitatea noastră? se miră Max, furios.

— Te pui cu puritanii de englezi? Cu convenţionalismul şi pudibonderia lor?

— Eu sunt convins că i-a asmuţit cineva pe urmele noastre, interveni Louis.

— Posibil, s-o fi sesizat cineva de prezenţa lui Allaye, îşi

dădu Madame cu părerea.

— Sigur! strigă Geoffrey! Proxenetism! Domnul May a făcut acuzaţia asta!

Madame încuviinţă din cap.

— Domnul May! Da, domnul May. Cu certitudine că el a declanşat totul. Domnul May cunoaşte tot ce trebuie despre moralitate şi imoralitate. Da, da. El ne acuză de imoralitate, *mes braves!*

— Dar nimeni nu săvârşeşte nicio imoralitate aici... în afară de mine, spuse Alvina cu buzele palide.

— Tu, de la tine se trage totul, i-o trânti Madame cu un zâmbet pervers.

— Şi ce-i de făcut? întrebă Max, gâtuit de furie.

— Să-i ia dracu! Să-i ia dracu pe toţi! exclamă Louis, graseindu-şi „r”-urile.

— Calmaţi-vă, îi sfătui Madame. Fiţi calmi. Nu ne pot face nimic. Sunteţi nişte străini murdari, *mes braves.* Unicul lucru pe care l-ar putea face ar fi să ne someze să părăsim ţara lor cea pură şi pudică.

— Dar cui facem noi vreun rău? strigă Max.

— Să-i ia dracul repetă Louis.

— Nu importă, *mort cher.* Suntem într-o ţară de puritani. Trebuie să aşteptăm cu calm.

— Dacă credeţi că totul porneşte de la prezenţa mea, pot să plec, spuse Alvina.

— O, tu nu eşti decât pretextul, dragă, o domoli Madame, zâmbindu-i cu înţelegere.

Madame se prefăcu că ia lucrurile cu umor, dar era albă ca varul la faţă, şi ochii negri îi scăpărau de furie.

— Să lăsăm lucrurile să se desfăşoare de la sine, urmă ea cu glas monoton. Să vedem ce se întâmplă. Şi dacă va trebui să plecăm din această scumpă ţară, *adieu!* Şi se înclină cu gravitate în faţa unei Anglii imaginare.

— Eu trebuie să plec, eu sunt cauza acestor neplăceri, interveni Alvina extrem de deprimată în faţa furiei evidente a lui Madame şi a încruntărilor bărbaţilor.

Sprâncenele încruntate ale lui Cicio nu fuseseră parcă niciodată atât de negre.

Alvina simţea că de la prezenţa ei pornise totul. Şi o chinuia o senzaţie mai amarnică decât tot ce simţise până atunci: senzaţia că o reptilă vâscoasă i se târăşte pe şira spinării. Fiecare clipă era cumplită: senzaţia că cele două javre le adulmecau urmele, străduindu-se să înhaţe o probă de imoralitate. Şi pe urmă... osânda autorităţilor! Un complot tainic, îngrozitor, şi gheara ameninţătoare a poliţiei! O forţă invizibilă, malefică, urmărindu-i, pândindu-

i, aruncându-şi umbra ameninţătoare asupră-le, gata să-i înşface; şi absoluta neajutorare, neputinţă a unor oameni nevinovaţi, nici măcar acuzaţi, ci pândiţi din umbră şi ameninţaţi. Senzaţia că cei din Natcha-Kee-Tawara, împreună cu ea, apăreau ca nişte brute odioase, care putuseră stârni asemenea grozăvie; şi conştiinţa clară că niciunul dintre ei nu era o brută odioasă, vicioasă. Toate aceste gânduri îi măcinau sufletul. Când vedea un poliţist, Alvina îşi simţea inima sărind din loc. Deşi ştia că spaima ei nu avea niciun temei legal. Şi totuşi, de câte ori auzea o bătaie în uşă, o apuca un soi de leşin.

Nu putea concepe situaţia, dar era o realitate: se găseau sub urmărire. Incontestabil. Şi unica explicaţie era că cineva din Woodhouse acuzase trupa de proxenetism. Desigur că domnul May alertase personalităţile cu greutate din Woodhouse, arătându-se îngrijorat de virtutea ei şi vârându-li-se sub piele. Da, Alvina era convinsă că îngrijorarea pentru virtutea ei era mobilul întregii chestiuni şi că autorul era domnul May, care atrăsese atenţia vreunui magistrat sau amărât de consilier municipal.

Îşi expuse temerile în faţa lui Madame, care nu o prea luă în serios. Ea înclina să creadă că era vorba de un complot pus la cale de vreo trupă rivală, care încerca să

scape de concurenţa lor.

Oricare ar fi fost cauza, câteva săptămâni fură urmăriţi, în toate locurile, de copoii turbaţi, gata să-i muşte şi să-i nimicească şi împroşcându-i cu noroiul calomniei. Băieţii erau tăcuţi şi îmbufnaţi. Dar solidari. Se uniseră într-un solid patrulater de furie şi tăcută înverşunare. Şi Alvina, şi Madame se retrăseseră în ele însele. Dar spectacolele mergeau înainte.

Treptat, norii se subţiară apoi se împrăştiară, fără să se fi declanşat vreo furtună. Senzaţia Alvinei era că furtuna fusese împiedicată prin zidul de curaj şi de dârzenie mută, mânioasă, a celor din Natcha-Kee-Tawara. Dacă s-ar fi produs cea mai măruntă ştirbire în zid, cea mai neînsemnată dezbinare, ar fi fost împresuraţi. Dar se baricadaseră în mânie, făcuseră un puternic front comun şi izbutiseră să destrame norul.

Venea primăvara şi Alvina se simţea tot mai stingheră printre cei din Natcha-Kee-Tawara. Cât timp trăiseră sub ameninţare, o trataseră cu totală indiferenţă. Bărbaţii aproape că nici nu-i vorbiseră. Dar şi faţă de Madame se arătaseră la fel de taciturni, uniţi strâns în pătratul lor de rezistenţă. Din care Alvina fusese cu totul exclusă. Acum, când primejdia se risipise, se mai luminaseră, începuseră

să facă haz şi să o trateze cu familiaritate. Dar nu putea face faţă cordialităţii lor. Avea o atitudine artificială, falsă.

Madame dăduse dovadă de oarecare mărinimie. Alvina îşi plătea doar camera şi biletele de călătorie. Masa intra în contul trupei. Madame era cea care cumpăra mâncarea pentru toţi şi care gătea. Îi aplicase şi Alvinei măsura de care se bucurau şi ceilalţi, adică nu-şi plătea hrana.

Sperase ca, după o lună, Madame să-i ofere un mic salariu, sau măcar plata cheltuielilor de întreţinere. Dar nimeni nu avu o astfel de idee. Şi Alvina înţelese că s-ar fi putut dispensa foarte uşor de serviciile ei. Drept care îşi economisea pe cât putea fondurile şi începuse să se gândească la un angajament real. Îşi luase obiceiul ca, în orice oraş se găseau, să se ducă dimineaţă de dimineaţă la biblioteca publică, pentru a urmări anunţurile din ziare. Căuta ofertele de serviciu pentru surori de maternitate, guvernante, acompaniatoare la pian, dame de companie în călătorii, chiar şi de cameriste. Dar săptămâni la rând nu găsi nimic, deşi expediase şi ea câteva scrisori.

Într-o dimineaţă, Cicio care începuse iar să-i facă ochi dulci, o însoţi la bibliotecă. Se găseau în Lancaster. Alvina avea certitudinea că Cicio nu mai însemna nimic pentru ea.

— De ce te duci întruna la bibliotecă? o întrebă el.

— Ca să răsfoiesc ziarele.

— Aha! cauţi o slujbă?

Această dovadă de perspicacitate din partea lui o uimi.

— Dacă aş găsi o slujbă, aş accepta-o.

— *He!* Ştiu.

Şi în acea dimineaţă Alvina citi în avizierul bibliotecii un anunţ al Consiliului Municipal pentru angajarea unei asistente de maternitate, cu experienţă. Cererile trebuiau depuse la Consiliul Medical. Alvina îşi notă toate datele, sub ochii lui Cicio.

— Ce-i aia asistentă de maternitate? întrebă el.

— O *accoucheuse*[73]*,* îl lămuri Alvina. Sora care asistă gravidele când nasc.

— Şi tu te pricepi la aşa ceva? întrebă Cicio cu un rânjet de îndoială.

— Am urmat o şcoală.

Cicio tăcu, dar o întovărăşi şi la întoarcere. În apropierea pensiunii, o întrebă:

— Asta înseamnă că nu vrei să mai rămâi cu noi?

— Nu pot să mai rămân.

— „Nu poţi”, o imită el pe un ton zeflemitor. De ce spui

[73] Moaşă, (fr.).

mereu că nu poţi?

— Pentru că nu pot.

— Pfffui!... făcu el cu dispreţ.

Alvina se duse în camera ei. Din fericire, printre lucrurile aduse din Casa Manchester se găseau şi diploma ei de infirmieră precum şi scrisorile de recomandare ale medicilor. Redactă o cerere, apoi se urcă în tramvai, până la primărie, şi îşi depuse cererea în căsuţa poştală. După care expedie o telegramă profesorului ei şi-i ceru o scrisoare de referinţă în plus. După aceea se duse la bibliotecă, şi luă un manual de specialitate, pentru a-şi împrospăta cunoştinţele. Dacă o vor accepta, va trebui să se înfăţişeze unui juriu de medici. Avea o săptămână la dispoziţie. Se documentă temeinic, străduindu-se să-şi amintească de tot ce învăţase şi practicase.

Se întreba dacă n-ar face o impresie mai bună prezentându-se în faţa juriului în uniforma ei de infirmieră.

Îşi lăsase uniformele în cuferele depozitate la doamna Slaney, în Woodhouse. Era luna mai şi toată harababura din Woodhouse se lichidase. Casa Manchester şi mobilierul fuseseră achiziţionate – sau cel puţin casa – de familia unui cizmar, pe patru mii de lire, adică o sumă mai mare decât cea estimată de avocat. Dar pentru cinematograf se

luase o sumă derizorie. Una peste alta, îi rămăseseră Alvinei doar treizeci şi trei de lire, sumă pe care creditorii o rotunjiseră cu mărinimie la cincizeci de lire. Alvina ţinuse să împartă această sumă cu domnişoara Pinnegar. Şi cu asta îşi încheiase socotelile. Domnişoara Pinnegar plecase la Tamworth şi într-o săptămână urma să inaugureze prăvălioara. Alvina primise de la ea scrisori pline de fericite emoţii şi entuziasm.

Câteodată, destinul te serveşte prompt şi conştiincios, făcând treburile să meargă ca pe roate. Joi, Alvina fu anunţată să se prezinte lunea viitoare în faţa Consiliului Medical. Dar până sâmbătă seara nu-şi putu lua inima în dinţi ca s-o informeze pe Madame. Seara, la cină, îi spuse pe neaşteptate:

— Madame, vreau să ştiţi că am făcut o cerere la Municipalitatea Lancaster ca să candidez pentru un post de infirmieră de maternitate.

Madame o privi mirată. Deci Cicio nu suflase o vorbă.

— Nu mai spune! Şi cum de nu m-ai anunţat?

— Pentru că nu avea rost să vă anunţ cât nu era nimic sigur. Acum am fost solicitată să mă prezint luni, urmând să se ia o hotărâre.

— Da? Ai fost solicitată? Te prezinţi luni? Şi dacă

reuşeşti rămâi aici? Da?

— Bineînţeles.

— Bineînţeles! Bineînţeles! Hm! Şi dacă nu?

Cele două femei se priviră lung.

— Dacă nu, ce? întrebă Alvina.

— Dacă nu reuşeşti să iei slujba. Încă nu ştii sigur, nu?

— Nu. N-am încă nicio siguranţă.

— Bun. Şi în cazul ăsta... Spune!

— Ce să vă spun? Ce-o să fie, dacă nu mi se dă slujba?

— Da, ce-ai de gând să faci?

— Nu ştiu.

— Cum nu ştii? Ce înseamnă că nu ştii? Dacă nu reuşeşti, rămâi cu noi?

— Dacă doriţi dumneavoastră...

— Dacă doresc *eu? Eu* să doresc? Ştii că eşti bine, nu importă ce doresc *eu.* E vorba de ceea ce doreşti *tu.*

— Am impresia că nu aveţi mare nevoie de mine.

— De unde provine această impresie? Ce anume a generat-o? Care dintre noi ţi-a dat a înţelege aşa ceva? Spune-mi.

— Nimeni. Am eu această senzaţie.

— A, asta-i altceva. Dacă nimeni nu ţi-a dat a înţelege aşa ceva şi totuşi ai asemenea senzaţie, înseamnă că e în

tine, înţelegi? Eh? Aşa e?

— Poate că e aşa.

— Bine, bine, continuă Madame. Când o să ai chef să te întorci la noi... vino!

Bărbaţii urmăreau discuţia cu indiferenţă. Cicio privea într-o parte, cu un zâmbet vag, tembel.

A doua zi, Madame îi dădu Alvinei toate valorile pe care le adăpostise în micul safe, pe care-l numea „banca” ei.

— Iată-ţi banii – i-am numărat – e exact. Te rog să-i numeri încă o dată.

Alvina se conformă, apoi rămase cu banii strânşi în mână.

— Şi iată-ţi inelele, şi lanţul de aur, şi medalionul... după cum vezi nu lipseşte nimic... A, un moment, broşa! Unde-i broşa? Uite-o! Să ţi-o dau înapoi, *hein?*

— Dar e a dumneavoastră, Madame, răspunse Alvina jignită.

O privi pe Madame în ochi, şi franţuzoaica îşi plecă privirile.

— Da, desigur, mi-ai dăruit-o mie. Dar, ştiu eu?...

mi-am spus că nu prea ai mulţi bani, şi poate că ai vrea s-o vinzi...

— Nu, mulţumesc, răspunse Alvina cu răceală, şi se

îndepărtă de Madame, care rămase cu broşa roşie în mâna grăsună.

„Bine că măcar i-am dat un obiect preţios”, îşi spuse Alvina în sinea ei când se retrase tremurând de furie.

Îşi împachetase toate lucrurile; voia să-şi caute altă cameră. Îşi luă rămas bun de la membrii trupei, cu un zâmbet distant.

— Poate c-ai să vii totuşi mâine la matineu sau măcar mâine seară să ne acompaniezi la Wigen? Da? o întrebă Madame.

Vă mulţumesc.

Închirie o cameră pentru o noapte la un mic hotel din Lancaster, arătându-le motivul prezenţei ei acolo. Era stăpânită de o furie adâncă, devorantă, de o ură împotriva tuturor, îmbinată cu o totală indiferenţă faţă de întregul univers.

Drept care, a doua zi, toate au mers strună. Era hotărâtă ca, la cel mai mărunt impediment din partea Consiliului Medical, să renunţe la tot şi să plece la Windermere. Nu vizitase niciodată ţinutul Lacurilor, şi Windermere era în vecinătate. Se hotărâse să nu mai admită nicio insolenţă, din partea oricui ar fi fost. Va pleca la Windermere, să petreacă o vacanţă în preajma lacurilor. Să-şi ofere şi ea o

dată o plăcere! O să se simtă bine şi o să guste din plin libertatea. Aproape că se ruga să fie respinsă de Consiliu, să-şi ia valiza şi să plece în deplină libertate. Doar îi rămăseseră aproape o sută de lire. Aşa că nu avea de ce să-şi facă griji. Voia să fie singură în mijlocul omenirii – singură şi liberă pe banii ei. O ispitea o asemenea perspectivă.

Şi, în consecinţă, la primărie totul a funcţionat perfect. Consiliul Medical s-a arătat de o amabilitate copleşitoare. A fost angajată pe loc, fără cea mai mică ezitare. I s-a oferit o cameră încântătoare care dădea în grădina unui spital, sora-şefă era o persoană extrem de drăguţă, iar medicii o înconjurau de o atenţie deosebită.

Când ar fi dispusă să intre în slujbă? Dânşii când socotesc că ar fi nevoie? Cât mai curând posibil, când doreşte ea. Mă rog, ar putea chiar de mâine, numai că trebuie să se ducă să-şi ia uniforma. O, nicio problemă, sora-şefă îi putea împrumuta o uniformă şi şorţuri, până o să-i sosească bagajul.

Şi, chiar în aceeaşi după-masă şi-a luat în primire camera luminoasă cu vedere spre grădină, şi a îmbrăcat uniforma de infirmieră. Totul a decurs perfect. I-a expediat o telegramă lui Madame, apoi a telegrafiat la Woodhouse

să i se expedieze cuferele. Şi, ca prin minune, Alvina deveni cu totul altă femeie.

N-are rost să subliniem că se simţea foarte bine. Dimineaţa, după o baie fierbinte, îmbrăcată în rochia albă, şorţul alb scrobit, boneta albă, avu senzaţia că a reînviat. Se simţea atât de purificată şi de recunoscătoare! Curăţenia şi tot" albul acela păreau să-i intre în piele, să o lumineze. Cât de diferite erau toate faţă de viaţa ei umilă de la Natcha-Kee-Tawara!

Grădina era un mozaic de flori colorate: buchete de boules-de-neige şi de călini împestriţau verdele boschetelor, brânduşe roz şi roşii cochetau zglobii prin iarbă, irişi violeţi sau albi îşi înălţau potirele catifelate pe sub copacii proaspăt înfrunziţi. Un grădinar tânăr potrivea răzoarele şi un convalescent se plimba agale pe o alee.

Întrucât mai erau zece minute până la începerea serviciului, Alvina îi aşternu în grabă o scrisoare lui Cicio:

„Sunt bucuroasă că am obţinut slujba de Infirmieră: Toată lumea e deosebit de amabilă cu mine şi mă simt extrem de bine. Aici e locul meu. Îmi voi aminti mereu de zilele petrecute cu trupa Natcha-Kee-Tawara, şi de tine, care mi-ai fost străin. La revedere.

A.H".

Expedie scrisoarea, spunându-şi că, fără doar şi poate, avea s-o citească şi Madame. Treaba ei.

Alvina se lansă cu mult zel în noua ei muncă. Avea o activitate fertilă, atât în spital cât, mai ales, la domiciliul gravidelor. Vizitele la domiciliu se ţineau lanţ, era foarte solicitată. La orice oră din zi şi din noapte. Era o muncă epuizantă şi nu avea timp să se mai gândească la propria ei viaţă. Era prea ocupată pentru a putea lega prietenii. Toţi cei din jur, sora şefă, celelalte surori, medicii, pacientele, nu însemnau pentru ea decât decorul în care-şi desfăşura activitatea. Nu o interesau bărbaţii; dacă se apropiase de cineva, aceasta era sora-şefă. Când avea unele momente de răgaz, în după-amiezile însorite, lua ceaiul cu sora-şefă, în camera acesteia. Erau clipe sporadice de odihnă, pentru că Alvina putea fi în orice moment solicitată de un medic sau altul.

Sora-şefă o învăţă să croşeteze, activitate de care Alvina nu se apropiase până atunci. Acum şedeau amândouă şi trăncăneau, în timp ce degetele harnice mânuiau agil croşeta şi aţa. Alvina începuse din nou să se împlinească la trup. Aspectul ei fizic se îndreptase simţitor încă de pe când se integrase în trupa Natcha-Kee-Tawara; obrajii i se rumeniseră şi trupul îşi redobândise supleţea. Dar viaţa de

infirmieră „oricât de mult ar fi acaparat-o, îi prindea de minune. Încetul cu încetul, redeveni o femeie atrăgătoare, calmă, voioasă, prietenoasă în relaţiile cu celelalte surori şi ataşată de sora-şefă care era inteligentă, educată şi discretă.

Alvina lucra cel mai mult cu un medic scoţian, doctorul Mitchell. Un profesionist priceput, energic, cu o clientelă mare din straturile populaţiei mai sărace. Era un bărbat de cincizeci şi patru de ani, înalt, spătos, bine făcut, dar cu mâini şi picioare imense. Avea o faţă viu colorată, bine rasă, ochi albaştri şi dinţi albi, puternici. Râdea mult şi vorbea cu un glas tunător. Alvina aflase, din clevetelile celorlalte surori, că doctorul Mitchell fusese un băiat sărac la început când se aciuise în oraş, şi că îşi începuse cariera prin a spăla eprubetele în cabinetul altui medic scoţian, doctorul Robertson, care-l ajutase să studieze, până ce-şi luase diploma şi îşi alcătuise o clientelă proprie. Acum agonisise avere, şi era celibatar. Dar surorile nu-şi prea pierdeau vremea cu el, pentru că era un individ impulsiv şi despotic.

Teroriza pacienţii săraci, când îi vizita.

— Ce drăcie ai în sticla aceea? bubuia cu glasul lui răsunător când vedea pe noptiera vreunei gravide un

flacon cu „Sirop împotriva durerilor”. Vars-o imediat la closet, şi dacă mai ai chef altă dată de sirop împotriva durerilor, topeşte cremă de ghete în apă fiartă şi bea-o, că o să-ţi ajute la fel.

Şi bieţii oameni când îl vedeau pe medicul acela impozant, cu faţa roşie şi glas bubuitor, repezindu-i cu asprime, căpătau mare încredere în el.

Avea ochi de argus, nimic nu se putea ascunde de el. Când îi auzeau paşii tropăind pe scări, amărâţii de pacienţi se grăbeau să camufleze câte ceva. Şi el ştia prea bine. De cum intra într-o încăpere, mirosea aerul, scormonea cu privirea prin toate ungherele şi, în timp ce-şi consulta pacienta, descoperea negreşit câte o sticlă ascunsă după oglindă sau în alt loc. O deschidea şi o mirosea.

— Bere neagră? întreba pe un ton înfricoşător.

Numai Dumnezeu din ceruri ar mai putea folosi asemenea ton dacă ar descoperi, pitit pe după boschetele Raiului, un rest de măr.

— Bere neagră? Te intoxici cu bere neagră?

Şi privea ameninţător spre amărâta de gravidă, albă la faţă, cocoşată în pat.

— Am băut o picătură, domnu doctor. Doar ce-am sorbit o picătură, că mă simţeam sleită de puteri.

Doctorul lua sticla de bere şi ieşea cu ea. Femeile din jurul gravidei înălţau din umeri şi se uitau una la alta speriate. Oare o fi plecând de tot? Pe urmă se auzea o bubuitură puternică şi zgomot de cioburi. Doctorul arunca sticla de sus, din capul scărilor, şi apoi revenea grav în cameră.

— S-a dus! anunţa el. Şi dacă mai prind pe cineva că-ţi aduce bere neagră, îl zvârl pe scări cu sticlă cu tot.

— Domnu doctor, da numai o înghiţitură, să mai prind putere săndur, se ruga gravida. Îmi face bine.

— Îţi face bine! îţi face bine! Când ai un stomac paradit ca al tău! îţi face bine! Poate că te pricepi la medicină mai bine ca mine! Atunci nu era nevoie să mă mai chemi! Mă înveţi tu pe mine ce-ţi face bine şi ce nu? Frumos am ajuns! Ce nevoie mai ai de doctor dacă tu ştii mai bine...

— Vai, nu vă supăraţi, domnu doctor. N-am zis asta. Da când simţi că se crapă pământu cu tine şi cu pat cu tot, nu ştii ce să mai faci...

— Ce să faci? Să bei puţină supă de vacă, sau să mănânci o bucată de budincă de orez. Dacă vrei să capeţi puteri, ia hrană, nu pişat. Şi voi, destupaţi-vă bine urechile, striga el la femeile din jurul pacientei, care se ghemuiseră de frică. Să nu vă prind că-i daţi vreo picătură

de alcool, s-o feriţi de alcool ca de dracu.

— Da berea neagră n-are alcool decât patru la sută, domnu doctor, se nimerea câte o vitează să-l contrazică.

— Patru la sută! Şi ce înţelege o neştiutoare ca tine prin patru la sută?

Femeia bodogănea ceva.

— Ce-ai spus? Zi cu glas tare. S-aud şi eu. Că doar am de învăţat de la tine.

Dar femeia nu mai îndrăznea să spună nici pâs, şi fugea din cameră plângând. Iar doctorul îmblânzit, o lămurea pe gravidă ce trebuie să facă:

— Ai nevoie să te nutreşti. Să te hrăneşti. Ce-i aia că nu poţi mânca? Aiurea! Vârâ-ţi mâncarea cu degetul pe gât.

— Vai, domnu doctor!

— Ia nu mă mai lua cu „Vai, domnu doctor!” Fă ce-ţi spun eu. Asta trebuie să faci!

După aceea pleca şi femeile auzeau hârâitul automobilului care se îndepărta.

— Soră, te rog, stai cu mine până vine domnul doctor Mitchell. Mor de frică, ai să vezi cum o să se răstească la mine.

— Dar de ce se lasă toată lumea terorizată de el? întreba Alvina cu candoare.

— Vai, da-i bun la inimă ca pâinea caldă, soră. E spurcat la gură da are o inimă de aur. Şi mai bine cu unu ca el decât cu ăia cu vorba dulce şi inima de piatră. Doctorul Mitchell e tare priceput, cu el n-are ce să-ţi fie frică, chiar dacă ţi le zice de la obraz.

Pe Alvina însă o indigna forma asta de bunătate despotică şi zgomotoasă, care le băga în sperieţi pe bietele femei.

Bărbaţii nu-l înghiţeau pe doctorul Mitchell şi-l ocoleau cât puteau. Dar întrucât era medicul Clubului şi al Asigurărilor Sociale „erau nevoiţi uneori să-l înfrunte. Cum era chemat la un muncitor bolnav sau rănit, îi spunea:

— Să te fereşti de bere ca de dracu.

— Da...

— Să nu te atingi de bere că altfel nu mă ating nici eu de tine.

— Ce strigaţi aşa la mine, domnu doctor, ce vă înfuriaţi, că şi aşa sunteţi roşu la faţă ca un rac.

— Sunt roşu la faţă pentru că alerg pe ploaie şi pe ninsoare şi pe ger ca să îngrijesc nişte ignoranţi ca voi. Eu n-am pus în viaţa mea picătură de alcool pe limbă.

— Da ce, credeţi că eu beau? Când şi când trag câte o duşcă de bere. Asta nu se cheamă că-s beţiv. Şi nu văz să-

mi facă rău.

— Ai auzit sau n-ai auzit ce ţi-am spus?

— Am auzit, vai de mine!

— Şi dacă nu te lepezi de bere, doftoriceşte-te de unul singur. Eu nu mai calc în casa asta. Să ştii că vorbesc serios, doamnă Lanck, se adresa el nevestei muncitorului.

— Ştiu bine, domnu doctor. Şi mai ştiu c-aveţi dreptate. De când îl tot bat eu la cap să se lase de băutură...

— Dacă nu înţelege, n-are decât să se frece singur la cap. Dacă nu ţine seama de ce-i spun eu, îl priveşte.

Doctorul pleca ţanţoş şi femeia pornea să se văicărească.

Dar şi femeile aveau unele necazuri cu doctorul Mitchell. Pe vreme urâtă, când intra în vreo casă mai curată, Alvina o auzea imediat pe gospodină plângându-se:

— Vai ce vreme, soră, vino înăuntru. Ce zi groaznică! Şi doctorul o să pice acu c-am făcut curat, ş-o să dea buzna direct în casă cu ghetele lui cât două bărci. Poartă ghetele cele mai mari din tot ţinutu. Bărbată-miu zice că chiar din toată ţara. Şi niciodată n-o să se şteargă pe picioare, Doamne fereşte, şi lasă pe jos o baltă cât toată podeaua. Cum vine, o ia direct cu ghetoaiele alea noroioase pe scările mele frecate.

— Dar de ce nu-i spuneţi să se şteargă pe picioare? întrebă Alvina mirată.

— Vai de mine! Ce gând! Mi-ar sări cu picioroangele-n cap până s-apuc să-i spun eu ceva. Ce, ăsta-i om de înţeles? El îi stăpânu şi-ţi închide gura. Dacă îndrăzneşti să piui, te-a văzut Dumnezeu.

Alvina se amuza. Învăţase să le cunoască pe femeile astea care se dădeau în vânt după doctorul Mitchell pentru că le făcea de două parale şi avea inimă bună.

Dar uneori, câte un bărbat i-o mai trântea şi doctorului. O dată, intră să-şi facă vizita în casa unui muncitor care tocmai îşi lua masa de prânz.

— Femeie, nu poţi să-mi găteşti ceva mai ca lumea decât papu ăsta greţos? se răsti muntele de bărbat ciufut când dădu cu ochii de budinca de orez.

— Tacă-ţi gura! N-am avut timp să-ţi gătesc altceva.

Doctorul Mitchell tocmai intra pe uşa joasă, nevoit să-şi îndoaie umerii.

— Nu-ţi place budinca de orez! se amestecă el. Nici că poate exista ceva mai sănătos şi mai nutritiv. E mâncarea mea zilnică. În fiecare zi am budincă de orez pe masă.

Bărbatul înghiţea în silă budinca; în mustăţile stufoase i se agăţaseră boabe de orez. Nu răspunse nimic.

— Zău, domnu doctor? se repezi femeia. Şi chiar nu mâncaţi altceva?

— Niciodată!

— Zău? Aşa mult vă place?

— Îmi face foarte bine. Budinca de orez e o hrană uşoară şi se digeră foarte bine. Stomacul meu e foarte sensibil.

Muncitorul îşi trecu dosul palmei peste mustăţile luxuriante.

— Da’ io n-am stomac sinsibil, aşa că papu ăsta mai rău mi-l lipeşte. Mie nu-mi ţine de foame. Stomacu’ meu trebe să simtă c-are ceva în el, io am nevoie de găluşti de sos ş-o halbă de bere. Atunci se mulţumesc şi maţele mele, şi nu mai chiorăie. Că eu unu muncesc. Şi dac-ai munci ca mine, şi dumneata ai simţi la fel, domnu doctor!

— Dac-aş munci ca tine! sări doctorul ca ars. Eu muncesc de zece ori cât tine şi cât oricare altul! De asta am digestie proastă, pentru că niciodată nu pot sta liniştit la masă, şi nu pot dormi liniştit o noapte întreagă. Ce, îţi închipui că eu pot sta la masă să-mi diger mâncarea? Toată ziua bună ziua trebuie să alerg pe drumuri ca să îngrijesc nişte ignoranţi ca tine

— Atunci de ce nu-ţi iei şi bibironu cu dumneata? îi

închise gura muncitorul.

Săptămâni întregi, după aceea, doctorul Mitchell a păstrat o mutră încruntată. Fusese jignit în orgoliul lui de mascul. Iar Alvina râdea pe înfundate.

În primele zile, doctorul o tratase de sus, cu superioritate. Dar Alvina era sigură de priceperea ei, în aceeaşi măsură în care era şi el sigur pe a lui. Zâmbea şi-l lăsa să spună ce vrea. Nu simţea faţă de el nici teamă nici admiraţie. De fapt, mai curând o dezgusta: namila asta de flăcău tomnatic, roşu la faţă ca un rac, cu luna de chelie în creştet şi stomacul de bebeluş, cu glasul lui bubuitor, purtările de tiran şi inima de aur, era de fapt un egoist înfumurat. Nimeni nu manifestă mai mult egoism orgolios decât inima bună convinsă de propria ei bunătate. Şi pe de altă parte, ducea o viaţă prea ascetică pentru a face atâta paradă de masculinitate. Alvina simpatiza mai curând cu muncitorii cu mustăţi pleoştite, unse cu sos. Doctorul era atât de dominator şi de poruncitor, încât direct încălca bunul simţ.

Totul pornea de la conştiinţa lui că se ridicase, de la un băiat simplu, la rangul de gentilom. Dar când cineva e deliberat gentilom, înseamnă că e mai puţin decât om. Şi când îl obsedează teama că s-ar putea să *nu* apară ca un

gentilom, atunci e un cavaler de tristă figură. Mai există şi o a treia postură: când ţine să demonstreze prin comportamentul lui că a *devenit* gentilom; atunci cade în ridicol. Alvina îl plasa pe doctorul Mitchell în această de-a treia categorie şi îl găsea caraghios. Îl tolera, cu îngăduitor amuzament, aşa cum îi tolerează femeile pe proşti şi pe farsori. Se amuza în sinea ei de câte ori vedea, în Consiliu, silueta lui impozantă, pătrunsă de propria-i importanţă. La fel de mult se amuza când îl întâlnea la câte o licitaţie, unde doctorul se repezea să achiziţioneze antichităţi. Se amuza când îl auzea lăudându-se că pleacă în Scoţia la vânătoare de potârnichi şi că în fiecare duminică dimineaţa fură câte o oră ca să joace golf. Şi îl bârfea, cu calmă ironie, împreună cu sora-şefă. Personalul spitalului îl antipatiza pe doctorul Mitchell.

Treptat, însă, atitudinea doctorului Mitchell faţă de ea se schimbă total. De la tonul de superioritate trecu la unul de jenantă egalitate. Care nu-i stătea bine. Pentru că doctorul Mitchell nu putea avea egali. El era plasat între vastele straturi de inferiori – cărora le aplica rodnica lui bunătate cei asigura vreo două mii de lire pe an – şi pătura superiorilor, adică a celor care se născuseră cu avere, şi nu trebuiseră s-o dobândească, asemenea lui. Cel mai

mult îl iritau negustorii sau liber profesioniştii care izbutiseră să se ridice de jos, până la rangul conferit de automobil. De aceea, egalitatea cu care începuse să o trateze pe Alvina, era penibil de artificială.

Ea îşi păstra atitudinea de amuzament distant, iar el se topea din ce în ce. Din postura lui de făptură superioară şi dominatoare, care plutea deasupra capului ei, devenise acum un fel de peşte uriaş, care-şi Scotea capul din apă şi se holba la ea. Se purta faţă de Alvina cu un soi de infatuată deferenţă.

— Azi arăţi cam trasă la faţă, tună la ea într-o dimineaţă cu zăduf.

— Probabil din cauza furtunii.

— Care furtună? Vrei să spui că din pricina muncii furtunoase. Te conduc cu maşina la spital.

— Nu, mulţumesc, nu vă deranjaţi. Mai am de făcut o vizită.

— Unde?

Alvina îl informă.

— Bine. Acolo n-ai de stat mai mult de cinci minute. Te aşteptân faţa uşii.

Alvina se miră, dar se supuse din instinct.

Cât erau încă în maşină, trecu pe lângă ei un vânzător

cu un cărucior plin de castraveţi verzi. Doctorul Mitchell opri şi îşi scoase capul pe fereastră:

— Ia căruţul ăsta cu otravă şi îngroapă-l!

Oamenii de pe stradă se opriră locului, uimiţi.

— Ce pofteşti, domnule? întrebă vânzătorul cu gura căscată.

Doctorul Mitchell arătă cu degetul spre castraveţii verzi.

— Fă să dispară mormanul ăsta de otravă, îngroapă-l înainte să îmbolnăveşti lumea cu ei, bubui el.

— Ce morman de otravă? întrebă vânzătorul siderat.

Începuse să se adune lumea.

— Ce morman de otravă? repetă doctorul după el. Căruţul ăsta cu castraveţi, nu înţelegi?

— A, exclamă omul, examinând castraveţii care arătau cam veştejiţi. Da ce-are castraveţii ăştia? E proaspeţi – azi dimineaţă i-a adus la piaţă.

— Că-s proaspeţi sau nu, tot otravă sunt pentru stomac! urlă doctorul subliniind furios fiecare cuvânt.

— Nu, îl contrazise vânzătorul, castraveţii face rău numa la ăi de nu le place. Mie niciodată nu mi-a căzut greu şi-i mănânc ca merele, cu coajă cu tot.

Îşi ilustră spusele luând un castravete din căruţ, muşcând din el şi mestecându-l până i se umplu gura de

zeamă.

— Uitaţi, n-are nimic, urmă omul arătând castravetele pe jumătate muşcat.

— Nu castravetele mă interesează pe mine, urlă doctorul. Pe mine mă interesează stomacul în care se duce castravetele ăsta. Eu sunt doctor. Şi jumătate din bolile pe care trebuie să le vindec vin de la porcăriile astea. Jumătate din indigestiile care-i seceră vara pe oameni.

— Aşa? Atunci îţi convine, înseamnă că scoţi un ban de pe urma lor. Dacă-i pe aşa, putem lucra în tovărăşie. Dacă io vânz mai mulţi castraveţi, dumitale îţi pică mai mult loz. Ş-atunci ce-i rău? „Caaastraveeţii! Proaspeţi castraveeeţii! Fragezi şi mustoşi, ieftini şi frumoşii”, strigă omul din fundul rărunchilor.

— Nu pricepi, menirea mea de medic nu este numai să vindec bolile, ci să le şi previn atunci când pot, explică Mitchell cu gravitate. Or, castraveţii sunt o adevărată otravă pentru stomac.

— Caastraveeţii! Proaspeţi castraveeţii! continuă vânzătorul să urle, îndepărtându-se.

— N-au instinct de autoapărare! îi spuse el Alvinei, zâmbind şi arătându-şi dinţii mari, albi şi puternici.

— Eu nu mi-aş pune atâta la inimă, răspunse ea. Eu sunt

de părere că oamenii trebuie lăsaţi să facă ce vor.

— Chiar când ştii că-şi fac rău cu mâna lor? întrebă el zâmbind condescendent.

— Sigur că da. Asta-i priveşte. Oricum, mai devreme sau mai târziu, tot îşi fac rău.

— Şi dacă i-ai putea împiedica, n-ai face-o?

— Ar fi ca şi cum ai încerca să scuipi împotriva vântului.

— Asta-i părerea dumitale? înseamnă că eşti o pesimistă. Eşti sceptică în privinţa naturii umane.

— Aşa oi fi? răspunse Alvina râzând şi spunându-şi că, în fond, îi era egal.

Dar se părea că doctorul aprecia scepticismul Alvinei cu privire la natura umană. Găsea că îi dă un aer de distincţie. Pentru el, Alvina era o femeie distinsă. Se îndrăgostea de ea văzând cu ochii.

Când îşi dădu seama de acest lucru, Alvina, flatată, începu să-l accepte, ba chiar îi găsi o plăcută trăsătură adolescentină într-adevăr, doctorul avea o candoare puerilă. Şi dat fiind că se uita la ea ca la un altar, Alvina începu să se simtă tot mai măgulită şi deveni mai îngăduitoare cu el.

Ori de câte ori îi era posibil, doctorul Mitchell o conducea cu maşina. La ora ceaiului, bătu la uşa sorei-

şefe, zâmbind radios:

— Îmi daţi voie să intru? întrebă şăgalnic.

— Vă rog.

— A, luaţi ceaiul! Ce bine prinde o ceaşcă de ceai la ora asta!

— Doriţi şi dumneavoastră un ceai, domnule doctor?

— Da, cu multă plăcere.

Se aşează la masa lor, copleşindu-le cu zâmbete. Alvina se ridică să mai aducă o cană.

— Te rog, nu te deranja, soră. Noi, bărbaţii, suntem întotdeauna nişte intruşi, zâmbi el, adresându-se sorei-şefe.

— Iar femeilor le place uneori să aibă de-a face cu intruşi.

— Dar poate că dumneata, soră, nu eşti de aceeaşi părere, se adresă el Alvinei, privind-o cu ochi strălucitori!

Alvina tocmai lua ceaşca din dulap. Arăta extrem de drăguţă în rochia şi boneta de un alb sclipitor, cu părul ei castaniu, moale, şi trupul unduios, cu şolduri pline, ispititoare.

— Ba sunt şi eu de aceeaşi părere, răspunse ea.

— Da? Doctorul nu prea ştia cum să-i interpreteze cuvintele. Totuşi, adăugă el, nu cred că-ţi place să fii

deranjată când îţi iei ceaiul.

— Noi suntem obişnuite să fim deranjate întruna.

— Doriţi ceaiul mai slab sau mai tare, domnule doctor? întrebă sora-şefă.

— Cât se poate de slab, mulţumesc.

Doctorul avea maniere cam afectate, dar se întrecea în galanterii. După ce plecă, sora-şefă rămase cam nedumerită, iar Alvina părea stingherită.

— Doctorul Mitchell e în plină înflorire, constată ea.

— Da, confirmă sora-şefă. A devenit bărbatul menit să placă femeilor. Oare cine l-a făcut să înflorească? în orice caz, e o acţiune remarcabilă.

O măsură cu amuzată viclenie pe Alvina.

— Nu, nu eu, râse aceasta. Nu-i meritul meu.

— Atunci gândeşti, poate, că e al meu? întrebă sora-şefă cu perversitate.

— Sunt convinsă, soră. În sfârşit, dă şi el dovadă de bun gust.

— Ai dreptate, răspunse sora-şefă. O să-mi aranjez boneta mai cochet.

Se aşează în faţa oglinzii, îşi trecu degetele prin păr, umflându-l, şi îşi aranjă boneta ştrengăreşte.

— Admiră-mă! îi zise Alvinei, cu o mică plecăciune.

Amândouă se amuzară, apoi plecară la treburile lor.

Lucrurile stăteau într-adevăr aşa. În doctorul Mitchell se operase o schimbare radicală. Se simţea extrem de bine în preajma Alvinei, ba chiar se întrecea pe el însuşi pentru a-i cuceri atenţia. Zâmbea, se scălâmbăia plin de sine, sau se arăta timid şi stânjenit. Se apleca peste scaunul ei, gata s-o atingă, şi-i plăcea să-i ofere o ţigară de fiecare dată când se întâlneau, cu toate că el nu era fumător. Dar avea o tabacheră de aur, pe care era mândru s-o folosească.

Într-o zi o pofti să-i arate grădina lui. Locuia într-o casă veche, spaţioasă, îmbietoare, înconjurată de o grădină mărginită de un zid. O conduse printre pomi, îi arătă răzoarele de flori, o îndemnă să-i guste căpşunile, o sili să-i admire sparanghelul. După aceea o invită în salon, unde îi oferi un ceai cu prăjituri, şi căpşuni cu frişcă, delicatese pe care el nici nu le atinse. Şi tot timpul zâmbea ca fermecat. Acumulase avere şi acum voia să se bucure de ea, şi mai ales de Alvina, pe care o urmărea cum toarnă graţios-ceaiul din vechiul ceainic stil georgian şi care-i zâmbea încântător peste ceştile de porţelan stil regina Anne.

Iar Alvina, perversă, îi făcea plăcerea de a-i admira toate comorile. Salonul era într-adevăr foarte frumos şi prin uşa de sticlă ce dădea pe terasă se vedeau tufele de trandafiri

albi, peluza scăldată în soare şi câteva straturi de flori roşii. Interiorul salonului era însă ostentativ antic, îi admiră bufetul şi fotoliile în stil iacobin, scaunele Hepplewhite, sofaua Sheraton, etajerele Chippendale, covorul Axminster, ceasornicul de bronz cu busturile lui Shakespeare şi Ariosto – da, îl admiră chiar şi pe Shakespeare în bronz pe ceasornic – vitrina suflată cu aur, taburetele brodate cu mărgele, hidoasa farfurie de Sèvres cu amoraşi pictaţi, şi... dar ce n-a admirat Alvina! Nimic nu scăpă admiraţiei ei. Şi doctorul Mitchell se umfla în pene în asemenea măsură, încât simţea că o să facă explozie dacă n-o să se arunce la picioarele Alvinei, sau n-o să execute alt gest formidabil. Niciodată nu mai încercase asemenea senzaţie de dilatare, la propriu. O senzaţie extraordinară! Era „transportat, şi atât de exaltat, încât ar fi fost în stare să-i sărute picioarele. Dar din deprinderea lui de a se înfrâna, nu făcu altceva decât să-i zâmbească fericit.

Într-o altă zi, când discutau despre vârstă, doctorul îi spuse:

— Omul are vârstă pe care o simte. Eu, la douăzeci de ani, mă simţeam bătrân, aveam impresia că duc în spate toate răspunderile omenirii. Şi acum, la vârsta de mijloc, plutesc ca un fulg, de parcă pentru mine viaţa abia începe.

Şi îi zâmbi radios Alvinei.

— Poate, într-adevăr, îi răspunse fata, de abia acum începe viaţa dumitale personală. Până acum, ai trăit-o doar pe cea profesională.

— Cred că aşa e. Până acum am trăit numai pentru binele altora, al bolnavilor mei. Şi acum poate că ar fi timpul să mai trăiesc şi pentru mine.

Zâmbi generos, de parcă întrevedea începutul unei vieţi noi, al răsplăţii.

— De ce nu? îl încurajă Alvina.

— Da, aşa voi face, o încredinţă el mărinimos.

Încetul cu încetul, încolţi şi se consolidă în el hotărârea de a se căsători şi de a-şi mai modera elanul profesional. Se gândea să-şi ia un asistent, şi în felul ăsta să-şi acorde mai mult timp liber. Era extrem de mândru de casa lui, şi acum nu-şi dorea decât să-şi împlinească viaţa alături de femeia pe care şi-o alesese, să se fudulească în faţa lumii cu soţia şi cu casa lui, să-i vorbească acestei soţii despre el însuşi, să se proiecteze şi să se recunoască în ea. Ea îl va însoţi în maşină la vizitele lui medicale; hotărâse că va fi fericită să-l însoţească. O va învăţa să conducă maşina şi ea îl va duce pretutindeni şi îl va aştepta în automobil. Când el va ieşi din casele pacienţilor, o va găsi

aşteptându-l în maşină, va ’urca alături de ea şi se va simţi atât de bine, şi de liniştit şi de satisfăcut, în timp ce ea îl va conduce la locuinţa bolnavului următor. Şi îi va povesti despre cazurile lui.

Şi când n-o să-l însoţească, o va găsi la întoarcere aşteptându-l nerăbdătoare în prag, de îndată ce va auzi zgomotul maşinii. Şi vor petrece împreună, în frumosul lui salon, seri lungi, intime, iar el va fi fericit de tovărăşia ei caldă. O să i se caţere pe genunchi, o să se cuibărească la pieptul lui şi vor savura împreună dulcea comuniune a iubirii, înainte de a se adăposti în patul cald, în extazurile împreunării. Şi dimineaţa, nicio grabă. Or să se plimbe mână-n mână prin grădină, or să se bucure de fiecare floare nou răsărită şi de fiecare fruct copt, ea o să poarte rochii vaporoase, înflorate, şi părul îi va flutura în vânt, eliberat de bonetă. Iar el n-o s-o părăsească o clipă. Despărţirea de ea, când se va duce la spital, va fi dureroasă, şi va număra ceasurile până când va veni îndărăt, s-o strângă în braţe. Fiecare dintre ei va însemna totul pentru celălalt. Ah, ce fericiţi or să fie!

Chibzuia dacă să aibă copii sau nu. Primul gând a fost că un copil ar îndepărta-o de el, i-ar răpi afecţiunea ei. Da, dar...! Mă rog, or să vadă cu timpul...

Niciodată visul dragostei nu-i mai tineresc decât la frageda vârstă de cincizeci şi patru de ani.

Dar înainta precaut, pas cu pas. Înainte de a-i formula întrebarea definitivă, s-a ferit de a-i face vreun avans. Şi întrebarea a fost formulată în prima zi de luni din luna august, zi care a rămas înscrisă cu litere negre în istorie, pentru că a coincis cu declararea războiului. Întrucât povestirea noastră a ajuns acum în fatalul an 1914.

Declaraţia de război a provocat mare agitaţie în oraş. Dar cum era zi de sărbătoare, cei mai mulţi cetăţeni aveau senzaţia că vestea nu făcuse decât să intesifice emoţiile festive. Jumătate din populaţia oraşului plecase în excursie la Blackpool sau la Southport, şi cealaltă jumătate făcea picnic la Lacuri sau la iarbă verde. Totuşi, în Lancaster domnea un aer festiv, şi cei rămaşi acasă ieşiseră să se plimbe veseli în soare.

Doctorul Mitchell o răpise pe la trei şi jumătate pe Alvina de la spital, şi o adusese acasă la el, la ceai.

— Ce zici de izbucnirea războiului? îl întrebă Alvina.

— A, în şase săptămâni nici n-ai să mai ştii că a fost, răspunse doctorul, indiferent.

Subiectul fu abandonat, dar în mintea Alvinei încolţi gândul fugitiv: ce-o să se întâmple oare cu cei din Natcha-

Kee-Tawara? Nu mai ştia nimic de ei.

— Unde ţi-ar fi plăcut să petreci ziua de azi? o întrebă doctorul Mitchell în maşină, zâmbindu-i larg.

— La Windermere... la Lacuri.

— Dacă ai să vrei, poate că în curând o să facem turul Lacurilor.

Dar Alvina nu-i luă cuvintele în seamă.

— Frumos! răspunse ea distrată.

— Am putea face o călătorie cu maşina, şi să începem a le vizita din oricare parte ai dori.

— Da, răspunse ea, sesizând în sfârşit despre ce era vorba.

Luară ceaiul în salon, într-un galant *tête-a-tête,* după care doctorul o întrebă dacă are ceva împotrivă să viziteze şi restul casei. Alvina se declară amatoare şi doctorul o conduse în sufrageria solidă din lemn de stejar, în biroul lui, ticsit de tomuri medicale, în cămară şi în bucătăria unde menajera îi aruncă o privire ostilă. Pe urmă urcară la etaj, unde admiră dormitorul opulent, cu scrinuri vechi din mahon, sfeşnice de argint, garnituri de perii cu mâner de fildeş pe măsuţa de toaletă, un pat alb cu aspect sterilizat, şi rogojini pe jos; intrară apoi în dormitorul rezervat musafirilor, cu mobilă lăcuită şi scaune galbene, perne

mari, azurii, şi un covor în tonuri pastelate, cu ghirlande roşcate.

Alvina se extazia într-o explozie de exclamaţii admirative, care-l fericeau pe doctor: „Vai ce frumos, încântător, adorabil, admirabil, superb, îmi place extraordinar, în viaţa mea n-am văzut ceva mai frumos!” Doctorul nu-şi mai încăpea în piele. De fapt, însă, Alvina se gândea la Casa Manchester, o revedea, tenebroasă şi sinistră; îşi amintea câtă ură şi silă îi inspirase ei şi de câtă admiraţie şi invidie îi umpluse pe Cicio şi pe Geoffrey. Cum îi mai înnebunise Casa şi cât ar mai fi vrut să fie a lor! zâmbi, în sinea ei, cu amărăciune. Se simţea inexplicabil de tristă şi de amărâtă în această după-amiază, o muncea iarăşi o nedesluşită nostalgie, un dor de ducă, simţământ de care crezuse că se eliberase definitiv.

Doctorul nu se lăsa; o duse şi mai sus, în podul mansardat. Era un bărbat robust, îmbrăcat întotdeauna în costume bleumarin, frumos croite şi extrem de curate. Şi Alvina simţea instinctiv că bărbaţii robuşti, în costume bleumarin frumos croite, cu obrajii roşii ca racul, chelie în creştet şi picioare uriaşe, alcătuiau o specie de oameni distincţi, solizi, sentimentali şi anoşti.

— Ce pod romantic! Mă încântă unghiurile astea

misterioase pe care le fac pereţii cu tavanul înclinat! Ah, ce fereastră delicioasă! Se aşează în firida ferestrei. Admirabil! Ce frumoasă e priveliştea oraşului şi a dealurilor văzută de aici de sus! Eu mi-aş face din podul ăsta o cameră a mea.

— Atunci fă din el *una* din camerele tale! ia-ţi-l! îţi aparţine!

Alvina se sculă de pe pervazul gros al ferestrei şi se uită la el. Doctorul zâmbea fericit, timid, şovăielnic, nervos. Alvina îşi spuse că era preferabil să trateze lucrurile cu umor.

— Vorbeam şi eu aiurea, tot ce-mi trăsnea prin cap, ca un copil.

— Înţeleg, dar eu vorbesc foarte *serios,* răspunse doctorulcu un glas tărăgănat.

Alvina tăcu, dar îi aruncă o privire de reproş. Doctorul, însă, era numai zâmbet.

Mărită-te cu mine, ia-ţi podul ăsta şi fă ce vrei din el.

Îi vorbea cu tonul cu care i-ar fi oferit o şocolată. Şi continua să surâdă, dar şovăielnic.

— Nu ştiu ce să spun, răspunse Alvina încet.

Zâmbetul lui deveni ceva mai ferm.

— Bun, atunci spune da. Ştii, eu nu sunt bun la *declaraţii*

de dragoste. Vreau să vii în această casă şi să trăieşti fericită... alături de mine. Ultimele trei cuvinte sunau ca un post scriptum, în care, în sfârşit, se hotărâse să se angajeze.

— Dar niciun moment nu m-am gândit la aşa ceva, răspunse Alvina, în timp ce în mintea ei se ciocneau cele mai felurite idei.

— Ştiu că nu te-ai gândit... Gândeşte-te acum.

Doctorul Mitchell îşi recăpătă mulţumirea de sine însuşi.

— Gândeşte-te acum, reluă el, şi spune-mi dacă, pe lângă pod, mai putea suporta şi pe mine.

Doctorul se îneca de bucurie; îşi lăsă capul pe un umăr, evocându-i-l o clipă pe domnul May. Dar era mult mai periculos decât domnul May. Era un despot şi dacă-l zgândărai câtuşi de puţin, trebuia să te păzeşti de el. Alvina era foarte conştientă de acest lucru. Un bărbat robust, în costum bleumarin elegant, şi cu dinţi puternici şi foarte albi. Se gândi iar că ar fi mai bine să ia totul în glumă.

— Eu mă gândesc la *dumneata,* răspunse ea cochetând. Dar îmi pun şi întrebări în legătură cu *dumneata.*

— Mă rog, răspunse doctorul satisfăcut, pune-ţi întrebări până ce-mi dai răspunsul.

— Aşa o să fac, se agăţă ea de răgazul care i se oferea. Voi continua să-mi pun întrebări până când îţi voi da răspunsul.

— Da. Aşa vreau să procedezi. Şi când am să-ţi repet întrebarea, data viitoare, ai să-mi dai şi răspunsul. Eşti de acord?

Zâmbi generos, înclinându-se asupra ei; şi, privind-o, doctorul îşi spuse că era tânără şi fermecătoare, absolut fermecătoare!

— Aşa să fie! încuviinţă Alvina. Dar să nu-mi repeţi prea curând întrebarea. Luna asta să nu-mi pui nicio întrebare, da?

— Luna asta? Ochii doctorului scăpărau de mulţumire. Amânarea îl bucura la fel de mult ca şi pe ea. Dar luna asta de-abia a început! urmă el. Mă rog. Cum doreşti. Luna asta nu-ţi mai pun nicio întrebare.

— Şi eu o să-mi pun toată luna întrebări în legătură cu dumneata, căutând un răspuns.

— În ordine, admise doctorul.

Coborâră şi Alvina plecă, chemată de îndatoririle ei. Era foarte răscolită. Un bărbat spătos, bogat, în costum bleumarin, arătos, în vârstă de cincizeci şi patru de ani, cu dinţi puternici şi un stomac sensibil; era un lucru răscolitor.

O situaţie materială mai mult decât îndestulătoare, o locuinţă spaţioasă şi luminoasă, cu lucruri superbe – dacă le-ar fi aranjat ea, după gustul ei. Şi, desigur, un soţ care ar fi adorat-o. Alvina încerca aceeaşi plăcută emoţie ca atunci când cineva îţi dăruieşte o pereche de pantofi noi. Era tulburată şi măgulită; şi aproape sigură că o să accepte darul.

Dar, bineînţeles, trebuia să se gândească şi la bărbatul în sine! Era foarte prezentabil. Nu putea să nege. Dacă în acea primă jumătate a lunii august doctorul Mitchell ar fi fost mai insistent, Alvina ar fi spus da, aproape cu certitudine. Dar el se limita să radieze de fericire anticipată şi să aştepte.

Aripa ameninţătoare a războiului începuse să-şi arunce umbra şi peste Lancaster. Plăcuta emoţie a Alvinei era adumbrită de nelinişte. Şi vechile ei jinduri începură să scoată capul... Spiritul ei, care în tot acest timp dormitase toropit, se deşteptase acum agitat şi se zbătea să-şi lărgească gulerul sufocant. Cine era bărbatul ăsta vârstnic, ca să pună stăpânire pe ea? Cine era, ca să se lase sărutată de el? Sărutată şi mângâiată de el? Greţos! Gândul îi repugna. Doamne, să-şi rezeme capul de vesta aceea bleumarin latră cât toate zilele! Se înfiora de scârbă.

Să-şi înalţe privirile şi să vadă faţa aceea roşie ca un rac fiert, lăţită de zâmbet, gata să se aplece peste faţa ei şi s-o sărute! înlătură cu mâna imaginea acestei feţe! Şi fugi, ca să nu-i revină viziunea.

Şi totuşi, pe de altă parte! O viaţă plăcută şi îmbelşugată pentru tot restul zilelor ei! Meschinele probleme materiale dispărute pentru totdeauna! Şi Alvina ştia prea bine că meschinele probleme materiale îţi pot face viaţa iad.

Gândurile se izbeau cap în cap, şi Alvina evita să ia o hotărâre. Dar îi era ciudă pe sărmanul doctor Mitchell pentru că nu putea s-o convingă şi prin persoana lui fizică; pentru că punea piedici în calea propunerii lui. Nu voia să ia o hotărâre pripită. Şi îndoiala, grea ca un jug, o îndârjea împotriva omului care o supunea la asemenea corvoadă.

Câteodată se revolta împotriva lui; alteori îi râdea batjocoritor în faţă; totuşi nu prea cuteza să-şi dea frâu liber, pentru că îi era frică de el şi de firea lui impulsivă. Şi în clipele de furie înfrânată se gândea la cei din Natcha-Kee-Tawara. Se gândea din ce în ce mai mult la ei. Ce s-o fi întâmplat cu ei, pe unde or fi peregrinând, în ce măsură îi atinsese războiul? Geoffrey era francez – probabil că va trebui să plece să se înroleze în Franţa. Max şi Louis erau

elveţieni – deci în afara războiului. Nici pe Cicio, care era italian, nu-l atingea războiul. Se întreba dacă trupa o mai fi fost în Anglia, şi dacă nu se va dezagrega în momentul în care Geoffrey îi va părăsi. Se întreba dacă s-or mai fi gândind vreodată la ea. Dar ştia că se gândesc la ea, că n-o uitaseră, că se crease o legătură între ei şi ea.

De fapt, în a doua jumătate a lunii august, Alvina îşi puse într-adevăr întrebări, dar întrebări în legătură cu Natcha-Kee-Tawara, în mult mai mare măsură decât în legătură cu doctorul Mitchell. Dar nu-i erau de folos întrebările. Simţea că dacă ar şti pe unde se află, ar zbura la ei. Dar, pe de altă parte, ştia că n-ar face-o.

Când se nimerea prin vecinătatea gării, dădea peste busculade şi mare zarvă. Oamenii îşi conduceau fiii care plecau pe front. Curgeau râuri de bere, trenurile erau pline de soldaţi beţi; fetele se agăţau de iubiţii lor, ţinându-i de rever. Şi când trenul pornea, tinerii ostaşi fluturau din mână, iar femeile şi părinţii rămaşi pe peron, plângeau şi sughiţau.

Alvina simţea un fior rece de-a lungul şirei spinării. Era ceva ce nu mai avea legătură cu doctoruL Mitchell. Ba chiar ceva ce făcea ca pretenţiile acestuia să pară ireale, discrepante. Nu ştia cum să reacţioneze. Când privea

trenurile şi toată această cruntă şi uriaşă transplantare umană, simţea că trebuie să participe şi ea într-un fel, să joace şi ea un rol. Şi ştia bine că va trebui să-l amâne iar pe doctorul Mitchell.

Se consultă cu sora-şefă, care o povăţui să tragă de timp, să lungească lucrurile. Sau de ce să nu se înroleze ca voluntară pe front? E drept că ea era soră de maternitate, ceea ce nu li se prea potrivea ostaşilor. Totuşi era infirmieră şi putea fi de ajutor.

Alvina îşi spuse că asta era calea pe care trebuia s-o urmeze. Toată omenirea era în fierbere. Bărbaţii luau parte directă la acţiune, dar şi femeile puteau fi necesare. În ultima zi a lunii august se înscrise pe lista voluntarilor pentru front.

În ziua de întâi septembrie doctorul Mitchell se înfiinţa dis-de-dimineaţă la spital, când Alvina abia intrase în treburile matinale. Doctorul o găsi în camera sorei-şefe, care, discretă, ieşi din încăpere, lăsându-i singuri.

Doctorul era emoţionat şi arbora zâmbetul lui larg, sub care, însă, se ghicea oarecare nervozitate. Şi Alvina era emoţionată, iar inima îi bătea cu furie.

— Am venit după răspuns, începu doctorul Mitchell. Ce-mi spui?

Alvina se făcu a nu înţelege şi se uită la el cu ochi miraţi. Doctorul o privi cu subînţeles şi se apropie de ea.

— Astăzi este ziua când trebuie să-mi dai răspunsul, nu? Rosteşte-l!

Dar Alvina îl privi în continuare cu ochi mari, gravi, păstrând tăcerea. Mitchell se apropie şi mai mult de ea.

— Tăcerea aceasta înseamnă acceptare? întrebă el cu un râs nervos, încercând s-o strângă în braţe.

Alvina se feri, făcând un pas îndărăt.

— Nu, încă nu, îl rugă ea.

— Pentru ce?

— Pentru că încă nu ţi-am dat răspunsul.

— Atunci dă-mi-l odată! strigă iritat.

— M-am înrolat ca infirmieră voluntară pe front, bolborosi ea. Am simţit că e de datoria mea.

— Cum aşa? întrebă el pe un ton lugubru. Cred că era firesc să-mi dai mai întâi un răspuns.

Alvina îl privi lung, fără să rostească o vorbă. O speria expresia lui.

— Ieri m-am înrolat.

— Puteai să aştepţi măcar până mâine, până după răspuns. Ar fi fost mai civilizat.

Era mânios foc. Dar văzând expresia pe jumătate

temătoare, pe jumătate vinovată de pe chipul ei, se înfrână. Învăţase în ultimele săptămâni să se stăpânească.

— Făcând abstracţie de toate astea, urmă el pe un ton în care răzbea o notă de ameninţare, un răspuns tot trebuie să-mi dai. Chiar dacă te-ai înrolat ca voluntară, tot te poţi logodi în prealabil cu mine.

Alvina continua să-l privească grav. Şi doctorul veni iar periculos de aproape de ea, astfel încât costumul bleumarin se ridică majestuos, dominând-o, iar faţa roşie se înclină spre faţa ei.

— Dată fiind situaţia de faţă, cred că e mai bine să nu mă logodesc încă, îi declară Alvina.

— Cum aşa? Iarăşi cele trei silabe lugubre. Ce legătură are situaţia de faţă cu logodna?

— Trăim în totală nesiguranţă. Cred că e bine să mai aştept.

— Să mai aştepţi? Ţi se pare că încă n-ai aşteptat destul? Ce ne-ar împiedica să ne logodim? Nimic. Zău aşa. Sunt destul de matur ca să nu mă mai las dus de o femeiuşcă. Şi sunt prea îndrăgostit de tine ca să te las să-mi scapi. Hotărăşte-te! zâmbi aprig şi îşi întinse laba uriaşă, ca să-i ia mâna. Vreau să-ţi pun în deget inelul de logodnă. Şi să ştii că ziua în care o să ne căsătorim va fi

cea mai fericită din viaţa mea. Întinde mâna...

Alvina şovăi. O rodea curiozitatea femeia-scă de a vedea inelul. Aproape că-i întinse mâna. Dar brusc o copleşi scârba la gândul că o s-o sărute. Da, desigur că o s-o sărute şi întreg trupul i se închirci şi i se împotrivi la ideea acestui contact fizic. Îşi duse mâna la spate şi-l privi sfidător drept în ochi.

— Dă-mi mâna!

Alvina clătină vag din cap, continuând să-l privească în ochi. Şi atunci impulsivitatea doctorului Mitchell scăpă din frâu. Îşi pierdu controlul, o apucă de umăr, o scutură şi o izbi de perete, de parc-ar fi vrut să o treacă prin zid. Faţa îi devenise de un roşu apoplectic, ca un soare însângerat. Dar îşi reveni pe moment, o eliberă din strânsoare şi începu să-şi scuture mâna dreaptă, de parcă i-o muşcase un guzgan.

— Scuză-mă, strigă la ea ca un nebun. Te rog să mă scuzi. M-a luat furia pe dinainte. Regret!

Tremura tot. Alvina îşi redobândi echilibrul şi-l privi palidă, cu ochi reci.

— Îmi pare rău, îmi pare rău, striga el ca un copil gata să izbucnească în plâns. Uită de scena asta! Uit-o! Uită că am făcut-o eu.

Faţa îi era golită de orice expresie şi îşi freca întruna mâna cu care o izbise, de parcă-l durea. Alvina îl studia cu răceală, uimită de acest acces. Nici măcar nu încerca supărarea la care se aştepta el. Fusese trântită de perete – ei şi? O durea umărul pe care-l încleştase laba lui. Dar cunoscuse ea şi dureri mai mari. Îl privea cu ochii dilataţi, dar reci.

Şi atunci se petrecu lucrul la care se aştepta cel mai puţin: doctorul Mitchell căzu în genunchi în faţa ei, şi când Alvina se dădu înapoi, o prinse de poala rochiei şi o trase spre el. Era un moment extrem de penibil.

— Iartă-mă, zbiera doctorul. Spune că m-ai iertat! Iartă-mă şi iubeşte-mă! iubeşte-mă! Iartă-mă şi iubeşte-mă!

Alvina se uita cu groază la bărbatul matur, spătos şi robust, cu faţa roşie, îngenuncheat în faţa ei şi strigând ca un copil. În timp ce încerca să-şi smulgă rochia din încleştarea degetelor lui, uşa se deschise încet şi sora-şefă apăru în prag, cu boneta ei mare, plisată pe margini. Alvina o privi speriată, simţi că-i năvăleşte sângele în obraji, se aplecă spre bărbatul prosternat şi îi atinse faţa cu mâna.

— Bine, bine, n-are nicio importanţă. Nu te mai gândi la asta.

Mitchell îi prinse mâna.

— Iubeşte-mă! iubeşte-mă! iubeşte-mă! striga ca un apucat.

Sora-şefă închise uşa fără zgomot şi dispăru.

Alvina era încremenită de uimire, n-ar fi crezut vreodată ca un bărbat să fie capabil de o asemenea exaltare. Dar nu se simţea câtuşi de puţin înduioşată, ci numai uluită.

— Spune-mi că mă iubeşti! Nu-i aşa că mă iubeşti şi tu? zbieră Mitchell ridicându-se în picioare, strângând-o pătimaş în braţe şi îngropându-şi faţa în părul ei.

Sufocată în braţele lui, cum îi putea spune că nu-l iubeşte? Tăcu. Îi era milă de umilinţa şi de suferinţa lui, şi rămase inertă în menghina braţelor uriaşe, strivită de vesta imensă din serj bleumarin.

Mitchell începea să-şi recapete controlul de sine. Nu mai spuse nimic dar continua să o strângă la piept. Nici nu se gândea să-i dea drumul.

— Primeşti inelul meu, nu-i aşa? întrebă într-un târziu cu o voce gâtuită, amărâtă. Nu-i aşa că primeşti inelul?

— Da, răspunse Alvina cu indiferenţă, gata să promită orice i-ar fi cerut, numai să scape odată de această scenă dezgustătoare.

În timp ce o ţinea lipită de pieptul lui cu o mână, îşi vârî

cealaltă mână în buzunar şi scoase o cutiuţă. Reuşi să deschidă cu o singură mână cutiuţa care căzu pe jos, şi să-i ofere inelul. Era un briliant.

— Pe care deget să ţi-l pun? Pe ce deget se pune?

Alvina îşi smulse mâna din încleştarea lui şi îi întinse inelarul. Purta pe el inelul de doliu care-i aparţinuse domnişoarei Frost. Doctorul îi trecu inelul cu briliant peste cel de doliu şi o strivi iar în braţele lui.

— Acum ştiu că şi tu mă iubeşti, îi spuse cu o voce redevenită naturală.

Satisfacţia de sine care răzbătea în glasul lui zgândărea nervii Alvinei. Izbuti, în sfârşit, să se elibereze din strânsoare.

— Vii-cu mine? o întrebă Mitchell.

— Nu pot. Am o mulţime de treburi în spital.

— O să-ţi ţină locul sora Allen.

— Prefer să nu-i cer.

— Şi ce vizite ai de făcut azi?

Alvina i le înşiră.

— Bine, atunci vino la ceai la mine. De acum înainte vei lua în fiecare zi ceaiul cu mine.

Alvina îşi aranja în faţa oglinzii boneta şi uniforma şi nu-i răspunse.

— Suntem logodiţi, aşa încât putem fi văzuţi oricât de des împreună, spuse el plesnind de mulţumire.

— Pe unde o fi sora-şefă? întrebă Alvina grăbindu-se să iasă în culoarul alb, răcoros.

Doctorul veni în urma ei şi o întâlniră pe sora-şefă care ieşea din camera de gardă.

— Soră! tună doctorul Mitchell cu vechea lui emfază, felicitărne. Sora Houghton şi cu mine ne-am logodit, o anunţă cu zâmbetul lui larg.

— Adică te pot felicita pe dumneata, ripostă sora-şefă.

— Ba pe amândoi, din moment ce formăm un singur tot.

— Încă nu; răspunse solemn sora-şefă.

Până la urmă, izbuti să scape de el şi se duse după Alvina, care îşi preluase treburile.

— Ei, toate s-au aranjat? o întrebă sora-şefă cu gravitate.

— Nu s-a aranjat nimic. O mie de ani n-o să mă mărit cu el.

— O mie de ani e un termen cam lung. Spune-mi, a auzit când am deschis uşa?

— Sunt sigură că n-a auzit.

— Slavă Domnului!

— Da. Ar fi fost îngrozitor. Imaginează-ţi să cadă în

genunchi la picioarele mele şi să răcnească la mine să-l iubesc! Dezgustător!

— Da. Niciodată nu-i cunoşti îndeajuns pe bărbaţi. Sunt imprevizibili; nimic, absolut nimic nu trebuie să te surprindă din partea lor. Pe mine, cel puţin, nu mă mai surprinde nimic...

— Ba eu am fost extrem de surprinsă, mărturisi Alvina. Şi neplăcut surprinsă.

— Dar văd că l-ai acceptat.

— Aş fi fost în stare să accept orice, numai ca să-l potolesc. Exact cum procedezi cu un copil care urlă.

— Dar mă tem că modul ăsta de a-l potoli e foarte riscant. Adică i-ai dat exact ce ţi-a cerut.

— Nu-mi purta de grijă, o linişti Alvina. Şi nu uita că s-ar putea să fiu transferată în orice moment de aici...

— Dar el ar putea să anuleze transferul. Doar e în consiliu. N-are decât să declare că eşti indispensabilă în spital.

Era un lucru asupra căruia Alvina simţea nevoia să chibzuiască. Fusese convinsă că o să poată evada. Îşi scoase inelul şi-l vârî în buzunarul şorţului, unde rămase uitat până după-masă, când Mitchell o întâlni în casa unuia dintre pacienţi. O aşteptă şi o conduse cu maşina.

— Unde ţi-e inelul? o întrebă.

Abia atunci îşi aminti Alvina că-l lăsase în buzunarul unui şorţ pe care-l aruncase la negre – şi că, probabil, inelul dispăruse pe veci.

— Doar n-am să-l port la lucru, îl lămuri ea. Îţi dai seama.

Fu nevoită să ia ceaiul în salonul lui. Îi evită mângâierile, declarându-i că nu poate suferi giugiulelile îndrăgostiţilor. Şi doctorul era prea înrădăcinat în deprinderile lui de celibatar pentru a se lăsa ispitit de joaca dragostei – cel puţin înainte de căsătorie. Aşa încât îi dădu pace, spre marea ei bucurie, şi spre marea lui gratitudine pentru că voia să fie lăsată în pace. Dar simţea o profundă nevoie de prezenţa ei. Ar fi vrut-o tot timpul alături. Acest lucru urmărea prin căsătorie: să o ştie că face parte din bunurile lui, să-i fie mereu în preajmă, să nu se mai simtă niciodată singur. Da, să fie izolat de întreaga omenire, dar cu ea alături.

— Pe când ai dori să facem nunta? o întrebă. N-are sens s-o amânăm. Suntem doi oameni maturi şi independenţi, şi ştim ce facem. Acum că am anunţat logodna, trebuie să fixăm nunta.

Se uită la ea cu oarecare teamă. Sub înfăţişarea

adultului dominator, Alvina ghici copilul speriat, îndărătnic.

— Oricum, după Crăciun, răspunse ea cu un ton categoric.

— După Crăciun? izbucni Mitchell. Aiureli! Ce rost ar avea să aşteptăm atâta? Ne căsătorim luna viitoare, cel mai târziu.

— Nu. E prea curând.

— Şi ce-i cu asta? Cu cât mai curând, cu atât mai bine. Trebuie să-ţi dai imediat demisia, ca să poţi fi liberă.

— E nevoie de demisie? Doar s-ar putea să-mi sosească transferul pe front.

— Mă îndoiesc. Doar eşti soră de maternitate.

Şi aşa se scurgeau zilele. În fiecare după-masă luau împreună ceaiul în salonul lui, şi Alvina începuse să se deprindă cu el. Făceau proiecte de mobilare a casei – şi Alvina nu se putu opri să-i propună unele modificări în aranjament, după gustul ei. Mitchell plănuia călătoria de nuntă în Scoţia. Cu toate acestea, Alvina ştia, instinctiv, că n-o să se mărite niciodată cu el. Iar sora-şefă se amuza copios.

— .Ai să-i cazi în plasă, îi prezicea ea. Te prinde cu prea multe fire.

— Urma alege, răspundea Alvina.

O să vedem, o să vedem!

Într-adevăr, Alvina şovăia, nehotărâtă. Nu voia să se mărite cu doctorul Mitchell. Dar voinţa ei era ca un arc bine strâns, care încă nu sărise împotriva lui. Îşi dăduse demisia, aşa cum îi ceruse el. Dar nu o făcuse pentru a fi liberă să se mărite cu Mitchell, ci pentru a fi liberă să fugă de el. Aşa încerca să se convingă singură. Şi totuşi se afla în puterea lui.

Într-o zi, spre sfârşitul lunii septembrie, se afla lângă el în maşina care staţionase lângă gară pentru a face loc unui detaşament de ostaşi în uniformă, porniţi cu fanfara în frunte, să se îmbarce într-un tren militar care venea din nord. Războiul îşi lăsase amprenta peste întregul oraş. Bărbaţii dădeau buzna să se înroleze, dar majoritatea erau respinşi, întrucât în acea perioadă se respectau încă anumite norme regulamentare.

Mulţimea se retrăgea pe trotuare pentru a lăsa loc convoiului ostăşesc şi circulaţia era întreruptă, când din direcţie opusă, adică dinspre gară, se revărsă un nou puhoi de oameni, sosiţi cu trenul de patru şi un sfert. Vilegiaturişti care se întorceau din vacanţa petrecută la mare: familii încărcate cu geamantane, copii cu găleţici şi lopăţele, trăsuri care de-abia îşi puteau croi drum prin

mulţimea compactă. Alvina urmărea cu interes ciocnirea dintre cele două curente opuse.

Şi în timp ce se uita, privirile îi fură atrase de doi bărbaţi, dintre care unul purta o cutie de mandolină şi o valiză binecunoscută ei. Era Cicio. Celălalt bărbat îi era străin – dar evident făcea parte din lumea teatrului. Cicio trecu foarte aproape de ea – atât de aproape încât i-ar fi făcut plăcere să-i toarne nişte apă rece în guler, de-a lungul cefei frumoase, măslinii, indiferente. Prima ei reacţie fu un impuls de ură.

Cicio se oprise locului, urmărind fanfara şi discutând cu celălalt, iar buzele i se curbau în surâsul lui familiar, vag batjocoritor, italienesc. Genele i se plecau pe obraji la fel de lungi şi de negre, ochii galbeni făceau aceeaşi ciudată impresie că fuseseră plasaţi în obraz cu o mână murdară de funingine. Era îmbrăcat în acelaşi costum maro, care ei nu-i plăcea, purta aceeaşi pălărie neagră, trântită ştrengăreşte pe-o ureche. Arăta la fel de vulgar, şi totuşi emana acelaşi mister meridional care îi dădea fiori în faţa frumuseţii lui. Alvina simţea că îl urăşte. Doar o părăsise.

În sfârşit, regimentul cu fanfară se scursese. Un copil se izbi fără voie de una din roţile automobilului. Alvina sări brusc şi apăsă claxonul, care scoase un muget strident,

sacadat. Toţi ochii, inclusiv cei ai ostaşilor, se întoarseră spre ea.

— Nu putem încă înainta, aprecie doctorul Mitchell.

Dar Alvina nu-l auzi, pentru că în clipa aceea îl urmărea pe Cicio. Se întorsese şi se uita curios la maşină. Şi ochii lui enigmatici, cu albul care contrasta atât de ciudat cu măsliniul feţei şi cu galbenul nefiresc al irisului, întâlniră, cu o sclipire de recunoaştere, ochii ei. Buzele i se curbară într-un zâmbet de salut. Dar Alvina îl privi cu o răceală împietrită, fără nicio tresărire a feţei; o privire care parcă nici nu-l vedea, secată de orice expresie, chiar şi de ostilitate sau resentiment. Văzu cum surâsul i se şterse de pe buze, şi ochii i se feriră în lături, şi în jos, cu acea caracteristică sfială de animal. De parcă n-ar fi vrut să se ştie privit, de parcă se păzea şi se zbătea ca o nevăstuică în capcană, rănit de gheaţa din privirea ei.

Alvina se întoarse cu solicitudine spre doctorul Mitchell şi-l întrebă duios: — Ai spus ceva?

Capitolul doisprezece

Logodna lui Allaye

Respectul cu care o înconjura oraşul Lancaster îi făcea mare plăcere Alvinei. Se ştie că nimeni nu poate fi profet în ţara lui, şi cu atât mai puţin un om cu o personalitate deosebită nu se poate impune în oraşul lui. Dar în acest oraş din nord, personalitatea Alvinei se impunea. Era considerată ca făcând parte din respectata castă medicală. Şi, separat, ea însăşi era privită ca o personalitate.

Ceea ce îi făcea plăcere, şi nu avea de gând să scadă în ochii orăşenilor, deşi simţea că logodna cu doctorul Mitchell nu prea era pe placul acestora. Logodna fusese anunţată în ziarele „Times”, „The Morning Post”, „The Manchester Guardian”, şi în gazeta din Lancaster. Aşadar toată lumea aflase de ea. Ceea ce arunca asupra ei o lumină oarecum vulgară, – de intimitate dezvăluită. Nu se îndoia că crescuse enorm în ochii tuturor celor din Woodhouse. Dar în Lancaster, această logodnă îi lipise o etichetă. Înainte, fusese înconjurată de o aură de mister

incitant. Acum, ca logodnică a doctorului Mitchell, era o entitate bine cunoscută, clar definită.

Intuise acest lucru din contactele ei cu societatea bună din Lancaster. Sora-şefă se trăgea dintr-o familie de condiţie bună, şi îşi păstrase întreaga distincţie, în ciuda bonetei mari, cu margini plisate. Şi doamnele din înalta societate a oraşului veneau să ia ceaiul în camera ei de la spital, ba, chiar, aceste ceaiuri deveniseră simbolul unei elegante conspiraţii feminine. Se purtau discuţii cu iz literar-artistic, ţinând seama că odinioară sora-şefă îl cunoscuse personal pe eseistului Walter Pater.

Alvina fusese primită să ia parte la aceste ceaiuri intelectuale, alături de doamnele din elita orăşelului. Cucoanele alcătuiseră o adevărată mafie în camera sorei-şefe. În afară de ele două, mai participau o doctoriţă, fiica unui prelat, şi soţiile a doi dintre magnaţii industriali ai oraşului. Nu se întâlneau şi în afara spitalului, dar ceaiurile spitaliceşti închegaseră între ele acea solidaritate de mafie feminină care prin ea însăşi e o forţă ce poate influenţa chiar şi femeile cele mai convenţionale. Discutau între ele despre lucruri pe care nu le-ar fi pomenit niciodată de faţă cu bărbaţii sau chiar cu alte femei ce nu făceau parte din mafie. Se scuturau de orice falsă pudoare sau

convenţionalism, şi vorbeau fără ocolişuri despre cele mai intime – chiar şi secrete – probleme ale lor, tratând cu calm şi înţelegere tot ce făceau – chiar şi lucrurile care li s-ar fi părut altora imposibile. În faţa lor, Alvina simţea că păcatul săvârşit de ea nu fusese decât o dulce poznă inofensivă şi, pe de altă parte, că logodna ei cu un om care îi repugna fizic constituia o acţiune *infra dig*[74].

— Şi chiar ai de gând să-l iei de bărbat? o întrebă doamna Tuke, aruncându-i o privire rece.

— Nu mă pot vedea luându-l... răspunse Alvina.

— Ah, dar câte lucruri pe care nu le-am putea concepe în închipuirea noastră nu se întâmplă! Este domeniul în care trupul nostru îşi spune cuvântul, fără să ne consulte. Uite, de pildă, eu una nu pot concepe că o să nasc un copil.

Îşi lăsă pleoapele peste ochii mari, cu un aer plictisit.

Doamna Tuke era măritată cu fiul unui mare industriaş local. Avea douăzeci şi opt de ani, un ten palid, ochi mari negri, un nas uşor acvilin, părul negru, şi îţi evoca profilul de pe o medalie de Siracuza. Umbra de zâmbet, care nu era de fapt zâmbet, cuibărită în colţul buzelor, nasul vulturesc, privirea lascivă a ochilor mari, migdalaţi,

[74] Sub demnitate, (lat.).

adăpostiţi de pleoape grele, contribuiau la a-i da expresia greacă, antică, a femeilor din Siracuza; sau a primejdioaselor femei rafinate, sadice, din vechea Sicilie, cele care îşi râdeau de prizonierii atenieni din închisoarea Latomia.

— Şi socoţi că poţi avea un copil fără să-l doreşti deloc? o întrebă Alvina.

— Nicio fibră din mine nu doreşte acest copil, nicio particulă din mine. *Carnea* mea nu-l vrea, şi nici spiritul meu. Şi totuşi *trăieşte* în mine – îşi desfăcu în lături braţele frumoase, cu un gest care sugera neputinţa. *Le voilà!*[75] Şi iată-mă şi pe mine *plantée*[76] şi aşa cum nu-mi pot imagina copilul, la fel nu pot înţelege de ce m-am măritat cu Tommy. Şi iată că am făcut-o!

Clătină din cap, arătând că toate aceste lucruri îi depăşeau posibilitatea de înţelegere, şi umbra de zâmbet care nu era zâmbet i se adânci în colţul buzelor.

Alvina urma s-o asiste pe doamna Tuke la naştere. Evenimentul ar fi trebuit să se petreacă pe la sfârşitul lui august, dar deşi ajunseseră la jumătatea lui septembrie, nu se ivise încă niciun semn.

---

[75] Iată-l. (fr.).

[76] Fixată locului, (fr.).

Tuke-fiul nu era deosebit de bogat. Cum visul lui era să compună muzică, trăia deocamdată din buzunarul lui taică-său. Soţii Tuke locuiau într-o vilişoară dintr-o suburbie, oferită tot de Tuke senior, mobilată cu piese antice, şi aranjată cu un gust excentric care îi scandaliza pe contribuabilii oneşti din Lancaster. Pentru că Effie Tuke prefera să înlocuiască un tablou de pe perete cu o bucată de brocart auriu, scump, şi să planteze rafturi verzi în nişa din zidul alb al sufrageriei. Mobila din hol fusese vopsită cu un lac galben, şi apoi pictată cu arabescuri verzui şi albăstrii; pe canapele trântise perne extravagante, în culori vii, iar pe rafturi aşezase vaze din faianţă de Sardinia, cu tot felul de dragoni înfricoşători pe ele.

Ce-i mai puteai spune? De câteva zile, Alvina îşi părăsise camera de la spital şi dormea la Effie, care suferea de insomnii. Seara, Effie se ridica din pat, proptindu-se în perne, cu cele două cozi de un negru lustruit încadrându-i de o parte şi de alta faţa palidă, emaciată; îşi punea pe umeri capotul din mătase de culoarea plumbului, căptuşit cu o mătase scumpă, albastră, şi astfel, irizând sclipiri de sidef şi de abanos, de oţel cenuşiu şi de safir albastru, se foia în aşternutul alb, agitându-şi batista parfumată în unduiri de mătăsuri albastre, văicărindu-se de nevroza

care o împiedica să doarmă şi implorând-o pe Alvina să mai rămână lângă ea. După aceea se liniştea brusc şi începea să contemple piatra roşie ca sângele de pe degetul ei, de parcă şi ar fi citit viitorul în lucirea rubinie.

— Cred că o să păţesc şi eu ca femeia din *„Cent Nouvelles Nouvelles”,* adică o să-mi port cinci ani fătul. Ai citit povestea? Cu femeia aceea care spunea că a căzut grea pentru că mâncase frunze de pătrunjel îngheţate. Mai ştii, totul e posibil...

Alvina râdea, puţin obosită. Dar avea o judecată lucidă, o raţionalitate oarecum cinică şi o detaşare care o calmau pe femeia nevrozată.

Într-o noapte, pe la ceasurile unsprezece, când amândouă stăteau de vorbă în dormitor, tresăriră la auzul unor sunete ciudate. Se porniseră şi câinii să latre indignaţi. Pentru că o mandolină se tânguia în noapte, nostalgic, melancolic, delicat, pătrunzător. Alvina se făcu albă ca varul. Ştia că e Cicio. Îl văzuse dând târcoale casei, dar nu-i adresase nici măcar o privire.

— Ce să fie asta? se minună doamna Tuke ciulindu-şi urechea. Muzică în noapte! O mandolină! Colosal! Să fie o serenadă? îşi arcui sprâncenele cu viclenie.

— Probabil, răspunse Alvina.

— Nemaipomenit! Să alegi asemenea moment din noapte pentru a închina o serenadă unei femei! E incredibil, ca tot ce se întâmplă pe lumea asta!... *Trebuie* să văd cu ochii mei!...

Coborî greoi din pat, se înfăşură în capotul de mătase sclipitoare, îşi puse papucii în picioare şi se duse la fereastră. Era o noapte senină de septembrie, argintată de lună. Sub fereastră se întindea grădina, cu o alee scurtă până la gardul de fier care o împrejmuia. Sunetele mandolinei păreau să se desprindă din întunericul străzii.

— Tommy! îl strigă doamna Tuke pe soţul ei care se ivise pe alee. Ce părere are urechea ta muzicală?

— Bună! Dar pe tine nu te deranjează? răsună vocea soţului învăluit în clarul de lună.

— Dimpotrivă. Îmi place. Aş vrea să aud şi glasul trubadurului. „O *Richard, o mori roi!”*

Dar muzica încetase.

— Vai de mine! L-ai speriat! Şi noi care abia aşteptăm să ni se facă serenade, nu-i aşa, soră? Pune-mi, te rog, blana pe umeri. Aşa, mulţumesc. Acum deschide, te rog, şi cealaltă fereastră şi uită-te afară.

Alvina se postă la cealaltă fereastră şi scrută întunericul nopţii.

— Mai cântă! strigă doamna Tuke nopţii de afară. Te rog, mai cântă ceva!

Îşi scoase pe fereastră braţul alb, rupse un trandafir de pe zidul luminat de lună şi, cu o rotire albă a mâinii, îl aruncă spre gardul grădinii – fără să nimerească însă ţinta.

— Mai cântă ceva, strigă către întuneric. Tommy, intră în casă. Sperii pasărea cântătoare.

— După melodie pare să fie un italian, decretă Tommy.

Mie îmi face greaţă sentimentalismul italian. Respingător de lacrimogen!

— N-are importanţă, dragă. Eu ştiu că italienii cântă cu o patimă de parcă li se scurge inima pe gură. Dar nouă ne place să ni se facă serenade, nu-i aşa, soră?

Alvina, rezemată de fereastră, nu răspunse.

— Ce zici? stărui curiozitatea doamnei Tuke. Nu-ţi place?

— Ba da. Îmi place.

— Şi nu arzi să mai auzi un Cântec?

— Ba da.

— Hei! se adresă doamna Tuke clarului de lună. *Una canzone bel la – bel la – molto bel la!*

Rotunjea silabele, una câte una, trimiţându-le ca pe nişte balonaşe în noapte. Suna ridicol. Un hohot de râs aspru se înălţă de pe aleea de sub fereastră.

— Tommy, ţi-am spus să intri în casă! N-o să mai cânte cu tine acolo. Cine ar putea cânta când te vede pe tine!

Se auziră paşii lui Tommy pe prundiş, apoi zgomotul uşii închise.

— Aşa! respiră uşurată doamna Tuke.

Şi, într-adevăr, strunele mandolinei reîncepură să vibreze în noapte şi curând se auzi şi glasul. O cunoscută canţonetă napolitană şi Cicio o cânta cu toată autenticitatea sentimentelor.

Doamna Tuke se apropie de Alvina.

— Nu-i aşa că glasul îi izvorăşte de-a dreptul din testicule? întrebă ea plimbându-şi mâna pe pântecele bombat şi rotindu-şi ochii în cap, batjocoritor. Şi, pe de altă parte, sunt *convinsă* că face bine la intestine, te curăţă mai puternic decât seminţele de siminichie.

Se întoarse râzând la fereastra ei, strângându-şi blana şi rezemându-se cu coatele de pervaz.

„Torn a Surrientu

Fammi campar!”

Cântecul se încheie brusc, pe o notă de jale sfâşietoare, aproape animalică. Doamna Tuke rămase împietrită, cu bărbia prinsă în palmă. Şi Alvina stătea neclintită. După un timp, doamna Tuke îşi scoase iar braţul de fildeş şi rupse

câţiva boboci din trandafirii agăţaţi pe zid.

— *Molto bella...* strigă ea cu oarecare ironie în glas. *Molto bella! Je vous envoie une rosé*[77]*.*

Aruncă bobocii pe alee. O siluetă bărbătească se contura în faţa gardului, în clarul de lună.

— *Entrez!* îi strigă doamna Tuke. *Entrez! Prenez votre rose*[78]*.*

Se auzi un răspuns nedesluşit.

— Ce-aţi spus? întrebă doamna Tuke.

— *Je ne peux pas entrer*[79]*.*

— *Vous ne pouvez pas entrer? Pourquoi alors? La porte n est pas fermée* à *clef! Entrez donc!*[80]

— *Non. On n entre pas*[81]*,* răspunse vocea lui Cicio.

— *Quoi faire alors?*[82] Alvina, te rog du-te şi dă-i trandafirii peste gard. Te rog, du-te. Cântecul e într-adevăr greţos. Dar du-te să vezi cum arată. Eu n-am cum să cobor. Dă-i trandafirii şi uită-te la el cum arată. Te rog.

---

[77] Vă trimit un trandafir, (fr.).

[78] Intraţi! Luaţi-vă trandafirul, (fr.).

[79] Nu pot intra, (fr.).

[80] Nu puteţi intra? De ce? Poarta nu-i încuiată. Intraţi, (fr.).

[81] Nu. Nu se cuvine să intru.

[82] Atunci ce-i de făcut? (fr.).

Ochii doamnei Tuke sclipeau aţâţaţi. Alvina o privi curioasă. Se amuza în sinea ei.

Coborî scările cu încetineală şi ieşi în alee. Rupse doi trandafiri parfumaţi dintr-o tufă care mărginea aleea, şi ridică bobocii aruncaţi de Effie. Se apropie de Cicio care se afla dincolo de gard.

— Allaye! murmură el cu o voce mângâietoare, încărcată de dor.

— Doamna Tuke mi-a cerut să-ţi dau florile astea, îi spuse Alvina, împingându-i trandafirii printre vergelele gardului.

— Allaye! o învălui din nou şoapta lui dezmierdătoare şi buzele catifelate, fierbinţi, aprinse de dorinţă, îi sărutară degetele prinse de gard.

Fiori electrici redeşteptară trupul Alvinei. Cicio deschise brusc poarta şi o trase afară. O înghesui în zid, o prinse în braţe, ridicând-o în aer, cu pătimaşă dorinţă.

— Allaye! Te iubesc, Allaye, frumoasa mea, te iubesc, Allaye!

O luă în braţe şi porni să se îndepărteze cu ea. Forţa lui musculară, zvâcnetul braţelor puternice o anihilau cu totul. Cicio porni să coboare strada cu ea în braţe, strângând-o la piept, dizolvând-o.

— Soră! Soră! Nu te mai văd! Soră, unde eşti?... se auzi în noapte strigătul înspăimântat al doamnei Tuke.

Câinii începură din nou să latre.

— Cicio, dă-mi drumul! Cicio, lasă-mă jos! îi ceru Alvina.

— Allaye, vino cu mine în Italia, vino în Italia cu mine! Nu pot să plec fără tine în Italia. Vino cu mine, Allaye, mărită-te cu mine, vino cu mine... Allaye, Allaye...

Glasul lui avea o rezonanţă stranie, răguşită, aşa cum sufla deasupra feţei ei, în timp ce braţele care fremătau de dorinţă o strângeau pătimaş.

— Bine, bine, încercă Alvina să-l domolească. Bine, dar dă-mi drumul, Cicio!

— Allaye, vino cu mine în Italia! Vino cu mine, repeta el cu un glas strangulat de dorinţă şi de suferinţă.

— Soră! Soră! Unde eşti? Soră! Am nevoie de ajutorul dumitale! Soră! se văita glasul înspăimântat al doamnei Tuke.

— Cicio, dă-mi drumul! strigă Alvina zvârcolindu-se în braţele lui.

Braţele lui Cicio se înmuiară şi Alvina se lăsă în jos, ca ploaia pe pământ. Dar Cicio se crampona încă de Ea.

— Allaye, vino cu mine în Italia! Vino cu mine!

Alvina îi văzu faţa de o frumuseţe nepământeană în

lumina lunii. Şi din nou trupul i se înfioră.

— Da, răspunse ea. Am să vin cu tine. Dar acum lasă-mă. Unde ţie mandolina?

Cicio se întoarse, şi se uită îndărăt, pe stradă.

— Soră! Unde eşti? Vino imediat! Au început durerile! Nu mai pot îndura! se auzi iar strigătul doamnei Tuke.

Alvina se dezlipi de Cicio, care rămase puţin buimac, şi alergă până la poartă, apoi dădu buzna pe alee.

— Soră nu mă lăsa! repeta vocea chinuită, gâfâindă, de la primul etaj.

Alvina urcă scările în goană. O găsi pe doamna Tuke prăbuşită pe un scaun, trasă la faţă, cuprinsă de panică. Un spasm de durere o încleştă din nou, mugi îngrozitor şi îşi prinse faţa în pumni.

— S-au declanşat durerile! strigă Alvina, alergând la ea.

— E groaznic! Groaznic! Nu vreau! Nu vreau! urla femeia frământată de chinurile facerii.

Alvina începu s-o domolească şi s-o potolească pe cât putu. Şi de afară răzbi din nou vaierul de jale al cântecului napolitan, prelingându-se în noapte, ca un plânset neomenesc, animalic:

E tu clic io part addio!

T’alluntare di sta core.

Nei paese dell amore

Tien o cor di non turnar,

Ma nun me lasciar!...

Era realmente de nesuportat. Dar doamna Tuke se calmă brusc, îşi rezemă pumnii de genunchi, şi rămase nemişcată, cu cele două cozi de abanos care-i încadrau faţa de fildeş, şi cu ochii dilataţi, privind în gol. Şi când se rostogoli languros versul *„Ma nun me lasciar”* începu să bolborosească:

— E groaznic! Dezgustător! Nu înţeleg! Ce e toată gălăgia asta? La fel de rea ca durerile. Ce e? Ce vrea? Doar eu înţeleg italiana...

Se întrerupse. Şi iar se lichefie de dor şi jale versul:

„Ma nun me lasciar...”

— Ma nun me lasciar... îngână ea cântecul. Asta se cheamă: nu mă părăsi. Şi de ce? De ce să nu poată o fiinţă omenească să părăsească o altă fiinţă omenească? De ce nu? Gălăgia asta dezgustătoare! Nu-i aşa că amorul e lucrul cel mai oribil? Eu îl găsesc îngrozitor. Te distruge, te transformă într-o vită care urlă ca la abator. Uite, eu urlu din cauza unei urmări a amorului, şi ăsta urlă din cauza altei urmări a amorului. Două lighioane care urlă în noapte. Eu m-am pierdut pe mine, el s-a pierdut pe el.

Dezgustător! Cum arată omul ăsta? E frumos? Un animal viril?

O privea pe Alvina cu ochi mari, opaci, enigmatici.

— E un bărbat pe care-l cunosc, răspunse Alvina.

Curiozitatea o deşteptă pe doamna Tuke din letargia în care lunecase.

— Îl cunoşti? De unde îl cunoşti?

— E o istorie foarte lungă. L-am cunoscut într-o trupă de actori ambulanţi.

— Într-o trupă de actori ambulanţi? Ce chestie! Şi cum ai venit în contact cu asemenea indivizi?

Alvina îi dădu câteva explicaţii sumare.

— Nu mai spune! Ai trecut prin asemenea experienţe de viaţă? Se uită atent la Alvina. Şi l-ai dat gata pe individ, asta-i clar, adăugă ea. O trecu un frison şi îşi duse batista la nas. Ah, ce animalică e carnea! urmă ea. Din cauza ei un om urlă afară pentru că dumneata eşti înăuntru, iar eu urlu pentru că mi-a însămânţat un prunc în pântece. De nesuportat. Şi cum arată?

— Nu ştiu, răspunse Alvina. Nu grozav. Poate că e un animal viril...

Doamna Tuke o urmări ca să se convingă dacă vorbeşte cu ironie.

— Aş vrea să-l văd şi eu, spuse ea. Crezi că-i posibil?

— Nu ştiu.

— Crezi că ar refuza să intre? Cheamă-l sus. Vreau să-l văd şi eu.

— Vrei într-adevăr?

— Da...

Doamna Tuke n-o slăbea din ochi pe Alvina. Se ridică în picioare cu greutate, şi Alvina o ajută să intre în pat.

— Roagă-l să vină sus doar pentru un minut, insistă

Effie. Să-i oferi un pahar din formidabilul vin de Porto al lui Tommy. Ţin mult să-l văd. Cheamă-l numaidecât sus!

Şi îşi întinse braţul lung, sidefiu, într-un gest de rugă.

Alvina râse şi plecă să-l cheme, muncită de îndoieli. Cântecul amuţise. Îl descoperi pe Cicio rezemat de gard; când o văzu, avu o tresărire.

— Allaye!

— Te rog, vrei să intri pentru câteva minute în casă? Nu pot s-o las singură pe doamna Tuke.

Cicio intră şi o urmă pe Alvina pe scări, în deplină tăcere. Îl conduse în dormitor. Cicio rămase încremenit când dădu cu ochii de Effie, întinsă în pat, cu cozile ei lungi, negre ca abanosul, ochii mari, înneguraţi, şi subtilul ei surâs evanescent.

— Intră, îl chemă ea. Vreau să-ţi mulţumesc pentru cântece. Sora spune că serenada îi era închinată ei, dar mi-a făcut şi mie plăcere s-o ascult. Vrei să-mi repeţi cuvintele? E un cântec extrem de frumos.

Cicio stătea ca împietrit în prag, rezemat de uşă, şi cu zâmbetul lui timid, pe jumătate zeflemitor, pe jumătate şovăielnic.

— Bea un pahar de vin de Porto, îl îmbie Effie. Soră, serveştene, te rog, la toţi trei câte un pahar. Vreau şi eu puţin vin. Şi biscuiţi.

Îşi întinse din nou braţul de fildeş de pe care luneca în sus mătasea albastră a mânecii cu o mişcare mângâioasă.

Cicio se foia privind-o pe Alvina care turna vinul rubiniu în pahare. Înghiţi vinul lui dintr-o singură sorbitură şi aşează paharul pe masă.

— Mai bea un pahar, îl invită Effie studiindu-l peste buza paharului ei.

Cicio o privi cu un zâmbet tembel şi făcu nu din cap.

— Nu vrei să mai bei? Atunci spune-mi cuvintele cântecului.

Cicio o privi din adâncurile noptatice ale ochilor lui, cu buzele arcuite în acelaşi zâmbet zeflemitor şi prostesc, fără să scoată un cuvânt.

— N-am reuşit să înţeleg decât un singur vers, urmă Effie privindu-l plină de curiozitate. N-am înţeles decât *„Ma nun me lasciar”* – adică nu mă părăsi. Nu asta înseamnă?

Cicio se foi ruşinat şi făcu da din cap.

— Nu mă părăsi! Am ştiut eu că despre asta-i vorba. Şi vrei ca sora să nu te părăsească? Ai vrea s-o ai alături *clipă de clipă?*

Cicio continuă să surâdă jenat, zeflemitor, şi îşi întoarse ochii spre Alvina. Effie îi surprinse dorul, dorinţa dureroasă din privire, care pe ea o scârbea.

Un nou spasm îi co nvulsionă faţa, după care rămase nemişcată, ca o stană de piatră.

Hai să coborâm, i se adresă Alvina lui Cicio.

Îşi luă pălăria şi o urmă grăbit pe scări în jos, până în hol, unde-şi lăsase mandolina. De sus se auzeau ţipetele înăbuşite ale gravidei. În clipa aceea se deschise brusc uşa biroului şi se ivi domnul Tuke, masiv, cu părul ciufulit.

— Soţia mea ţipă? întrebă el îngrijorat.

— Da” au început durerile.

— Vai de mine! Şi o laşi singură?

Părea foarte nervos.

— Nu lipsesc decât un minut.

Pufnind indignat, domnul Tuke se repezi pe scări.

— Doamna Tuke e pe punctul de a naşte un copil, îl lămuri Alvina pe nedumeritul Cicio. Trebuie să alerg imediat la ea.

Îi întinse mâna. Cicio o lăsă cu mâna întinsă, şi o învălui în aceeaşi privire arzătoare, grea de dorinţă, de un jind care-l împingea neabătut spre ea.

— Allaye! murmură, arcuindu-şi buza de sus, dezgolindu-şi dinţii într-un rânjet de suferinţă primitivă, animalică. Nu se putea desprinde din loc.

— Trebuie să mă întorc sus, şopti Alvina.

— Allaye, vii cu mine în Italia?

— Da. Madame unde e?

— A plecat. A plecat şi Gigi. Toţi au plecat.

— Unde?

— Gigi în Franţa – a fost mobilizat.

— Şi Madame, Louis, Max?

— Înapoi în Elveţia.

Stătea locului, incapabil să se mişte.

— Trebuie să mă duc la doamna Tuke, repetă Alvina.

O fixă cu ochii lui galbeni, pe sub genele lungi, umbroase, şovăind ca un animal hăituit, gata să se lase răpus. Alvina îl părăsi în hol şi fugi sus. O găsi pe doamna Tuke strângând convulsiv cearşaful în mâini şi strigând:

— Nu, Tommy! Ştii că ţin la tine, dar acum nu te pot suporta! Pleacă! Ah, Dumnezeule, Tommy, pleacă de aici! Te vreau la distanţă! Pune o distanţă între noi! Pleacă!

Tommy îşi prinse capul în mâini. Până atunci lucrase la un coral grandios, compoziţia lui, şi era ca scos din minţi.

— Nu poţi suporta prezenţa mea? strigă el cutremurat şi se năpusti pe scări.

— Soră! îşi continuă Effie izbucnirea de volubilitate. N-are niciun rost să ne împotrivim, să încercăm să ne croim singuri viaţa. Suntem cu toţii la bunul plac al *Forţelor.*

Glasul îi răsuna ca un strigăt de furie.

— Da, dar există şi forţe constructive, prielnice, vitale, spuse Alvina.

— Nu înţelegi! Eu doresc să fiu eu *însămi.* Şi nu pot fi eu însămi. Mă sfârtecă *Forţele.* E cumplit...

— Mă rog, asta ne depăşeşte. Nu noi am construit universul. Dacă ţi-a fost hărăzit să fii sfârtecată de forţe, te laşi în voia lor. Pentru că alte forţe te vor reintegra.

— Dar nu vreau să fiu reintegrată. Vreau să fiu eu însămi. N-am nevoie să mă las reconstituită, ca un scaun sfărâmat şi reparat la loc. Vreau să fiu *eu însămi.*

— N-ai să fii reconstituită ca un scaun dezintegrat. Trebuie să crezi în viaţă.

— Urăsc viaţa! Viaţa nu-i decât o învălmăşeală de forţe oarbe. *Eu* sunt o făptură dotată cu inteligenţă. Viaţa nu-i inteligentă, e oarbă! Uite ce înseamnă pentru mine viaţa în clipele astea! Găseşti că e inteligentă? Vai... oh... au, e groaznic! Aaah.

Era lac de sudoare din cauza spasmelor. Tommy o zbughise pe scări, înnebunit. Îl auziră vorbind afară, în noapte. Vorbise cu Cicio. Apoi telefonase, disperat, doctorului. Dar doctorul îi răspunsese că sora o să-l cheme la momentul potrivit.

Când fluxul durerilor se retrase din nou, şi Effie se simţi în stare să răsufle, îşi continuă filosofarea:

— Da, urăsc viaţa şi credinţa în viaţă şi toate prostiile astea. Credinţa nu-i altceva decât teamă. Şi viaţa e un vălmăşag de forţe lipsite de inteligenţă, cărora li se supun orbeşte fiinţele lipsite de inteligenţă. Se prostituează în faţa vieţii... se prostituează... Au!... Au!...

— Poate că viaţa e mai presus de inteligenţă, rosti Alvina.

— Mai presus de inteligenţă! *Nimic* nu poate fi mai presus de inteligenţă. Omul tău e un animal viril. Ochii aceia galbeni sunt lipsiţi de inteligenţă. Ochi de animal...

— Nu, cu el e altceva. Aş vrea să nu mă simt atrasă cu

atâta putere de el...

— Ei, iacătă! Nici dumneata nu vrei să te laşi la bunul plac al Forţelor! Nici eu nu mă las! Nu mă las! Vreau să fiu eu însămi. Şi *Forţele* mă rup în bucăţi. Mă sfâşie. Aaah! Nu vreau! Aaah!...!

Tommy cel înnebunit îl chemase din nou pe Cicio în casă, în biroul lui, băuseră împreună vin de Porto şi discutaseră despre Italia, de care Tommy era îndrăgostit. Cu toate că se simţea îngreţoşat de toată muzica italiană scrisă de la Scaralatti încoace. Cum lui Tommy nu i se îngăduia accesul în dormitorul de sus şi nici măcar să telefoneze doctorului, rămase toată noaptea cu Cicio în birou, bând Porto. Goliră trei sticle şi jumătate şi Alvina îi descoperi a doua zi dimineaţa pe amândoi dormind buştean, cu lămpile aprinse. Tommy era întins pe canapea şi capul mare, cu păr blond ciufulit, îi atârna peste rezemătoare ca un fruct răscopt, gata să cadă. Cicio zăcea pe podea, cu faţa în jos, adăpostită în braţele încrucişate.

Alvina se chinui mult ca să-l poată deştepta pe Cicio, căzut în totală inconştienţă. Până la urmă se lăsă păgubaşă, şi se gândi să încerce mai întâi cu Tommy. Când îl scutură uşor, Tommy se rostogoli de pe canapea şi se prăbuşi pe jos cu un zgomot care-l deşteptă, speriindu-l.

Se burzului la Alvina şi o întrebă ce naiba face acolo. Alvina îşi duse, conspirativ, degetul la buze, şi Tommy, reamintindu-şi brusc de situaţie, fu pe punctul de a se prăbuşi din nou.

— Effie a adormit, şopti Alvina.

— E băiat sau fată? zbieră el.

— Încă nu s-a născut.

Dumnezeule, e ca o afurisită de fugă! strigă, năucit.

După aceea se căzniră amândoi să-l trezească pe Cicio, care zăcea inert şi neînsufleţit ca păpuşa moartă din baletul *„Petruşka”.*

Când, în cele din urmă, îşi recăpătă cunoştinţa, deschise ochii, îi zâmbi Alvinei şi şopti ’Allaye!” Surâsul şi şoapta ţâşnite din subconştientul omului pe jumătate adormit, o răvăşiră adânc pe Alvina.

Capitolul treisprezece

Măritişul

Şi urmarea a fost că Alvina a plecat în prima săptămână a lunii octombrie la Scarborough, fără să anunţe pe nimeni. A cerut o învoire de la spital, unde demisia ei nu intrase încă în funcţiune, pretextând aranjamentele preliminare căsătoriei. Toată lumea presupunea că se referă la căsătoria cu doctorul Mitchell, deşi Alvina nu-i dăduse încă acestuia răspunsul definitiv. Luna de preaviz se terminase, aşa încât Alvina era, practic, liberă. Îşi împachetă geamantanul, luându-şi toate lucrurile ei, şi plecă în rochia obişnuită, lăsând la spital uniforma şi ustensilele de infirmieră.

Era familiarizată cu oraşul Scarborough, şi închirie o cameră la pensiunea unde trăsese cu mulţi ani în urmă, când o însoţise aici pe domnişoara Frost.

După ce se spălă şi se odihni puţin în urma călătoriei, porni la plimbare pe faleza de nord, pentru a-şi limpezi gândurile. Soarele asfinţise şi marea i se dăruia în toată splendoarea ei.

Ce să facă, ce să facă?

Fugise de amândoi bărbaţii – şi de Cicio, şi de Mitchell. În ultimele două săptămâni făcuse tot ce putuse ca să-i evite pe amândoi. Şi acum îşi oferise un răgaz de singurătate şi de libertate. Se rupsese şi de dominaţia doamnei Tuke, care o acaparase chiar mai mult decât bărbaţii. Doamna Tuke născuse o fetiţă, şi acum era în plină înflorire. Cicio rămăsese în casa lor. Tommy făcuse o pasiune pentru el, şi îl angajase în funcţia de asistent şi consilier personal. Tommy era capabil de asemenea extravaganţe financiare, chiar dacă nu-şi achita notele la măcelărie.

Alvina se aşează pe o stâncă, lăsându-se în voia frământărilor ei. Toţi o solicitau, toţi trăgeau de ea. Nu voia să se mărite nici cu unul, nici cu celălalt. De ce să se mărite? Era foarte mulţumită să rămână cu ea însăşi. Îi invadaseră viaţa, intimitatea, cu dorinţele lor care o scârbeau. Ce să facă? se gândi să se înroleze din nou ca voluntară pe front – în alt oraş. Dar mai întâi simţea nevoia unui interval de singurătate.

În zilele următoare, zile însorite de început de octombrie, făcu excursii şi plimbări solitare prin ţinutul mlăştinos. Trei zile totul a fost perfect, fermecător –

libertatea totală, absolută, paradiziacă.

Dar în cea de-a patra zi a început o ploaie măruntă, rece, pătrunzătoare, deprimantă, care nu mai înceta. Alvina zăcea în cameră, tristă, amărâtă, neputincioasă, şi nu vedea nicio poartă de scăpare, nicio rază de lumină în faţa ei. Se culcă devreme, după ce luase hotărârea, concentrându-şi toate resturile de energie şi voinţă, să plece la Londra şi să-şi ofere serviciile în spitalele militare; să-şi caute de lucru cu orice preţ.

În acea noapte avu un vis ciudat: se făcea că se afla într-un port cu Alexander, primul ei logodnic, care era foarte supărat pe ea şi o mustra cu asprime pentru că întârziase şi din cauza ei pierduseră vaporul. Trebuiseră să plece cu un vapor – şi ea, din inerţie, venise mai târziu cu un ceas, şi acum privea vaporul care se îndepărta din ce în ce din sfera ei vizuală. Întârziase o oră. Îi arătă lui Alexander ceasul ei de mână: era zece şi trebuise să vină la nouă. Dar pe el îl înfuria şi mai mult faptul că ceasul ei rămânea mereu în urmă. Îi arătă cadranul ceasului din port: era zece şi zece.

Dimineaţa, când se trezi, Alvina se gândi la Alexander. De ani de zile nu se mai gândise la el. Îşi puse întrebarea dacă Alexander avea într-adevăr dreptul să fie furios pe

ea.

Vremea continua să fie cenuşie şi posomorâtă – nori grei, încărcaţi de ploaie reţinută, se târau peste marea ursuză. Totul era sinistru, o tristă prelungire a zilei din ajun. Alvina îşi spuse că nu avea niciun rost să se lase pradă disperării şi neputinţei. Niciuna nici alta nu o duceau la nimic. Trebuia să se lanseze în acţiune: să pună mâna pe viaţă şi să-i sucească gâtul.

Consultă mersul trenurilor care se găsea în holul pensiunii. Mersul trenurilor, covorul fermecat, papucii vrăjiţi din ziua de azi. Când te simţi cuprins de disperare, pleacă! Pleacă! Asta-i soluţia. Da, dar încotro?

O nouă străfulgerare de energie. O să-i telegrafieze lui Cicio şi o să-i ceară să se întâlnească... unde?... La York... la Leeds... la Halifax? Trecu în revistă localităţile marcate pe mersul trenurilor şi alese Leeds. Oare Cicio o să-i primească telegrama la timp ca să se poată întâlni? O să-şi încerce şansa.

Expedie telegrama, îşi făcu o valiză de mână, îi înştiinţă pe cei din casă că pleacă pentru o zi, şi se urcă în tren. O irita faptul că se îndrepta în direcţia Lancaster. Dar n-avea nicio importanţă.

În gara Leeds, aşteptă mult sosirea trenului dinspre

nord. Şi primul călător pe care-l zări a fost Tommy. Îi făcea semne cu mâna din uşă şi sări din tren înainte de oprire.

— Bună! îi strigă el. Îmi pare bine că te văd. Am venit cu Cicio. Effie a ţinut să-l însoţesc.

În sfârşit coborî şi Cicio, ducând valiza lui Tommy. Îl transformase în valetul lui? Era prea de tot.

— Deci ai venit cu feciorul? întrebă Alvina cu acreală, când Cicio se opri cu valiza în faţa ei.

— Cum poţi să spui aşa ceva? sări Tommy, luându-l pe Cicio de umeri. Suntem prieteni la cataramă. Dar eu nu pot căra greutăţi, inima îmi face surprize. Ştii, soră, scuză-mi sinceritatea, dar îmi plăceai mai mult în uniforma albă. Negrul nu te prinde. Nu te superi...

— Ba mă supăr. Pentru că, în afară de uniforme nu am decât rochii negre.

— Ia spune... ai vreun program pe astă seară?

— E mult prea târziu...

— Bun, atunci mergem la hotel, şi stăm puţin de vorbă, îţi dai seama că eu mă conformez instrucţiunilor lui Effie...

Când ajunseră la hotel, Tommy îi dădu o scrisoare din partea lui Effie, redactată cam în următorii termeni: „...Nu cumva să-ţi treacă prin cap să te măriţi cu italianul ăsta, înseamnă să te vâri într-o cocină, şi oamenii nu trebuie să

se vâre singuri în cocină. Eu *ştiu ce* spun...” încheia Effie pe un ton sinistru.

Dar Tommy uza de alte argumente şi de altă melodie. Da, Cicio era un om încântător, o pasăre rară, o adevărată comoară de puritate. El, Tommy, înţelegea că o femeie se putea lăsa atrasă de Cicio şi voia să se mărite cu el. El nu era de acord cu Effie. Pe de altă parte, însă, căsătoria e un lucru atât de serios, atât de ireversibil! Şi-apoi era vreme de război. Nimeni nu ştia ce avea să aducă ziua de mâine... era riscant azi să te măriţi cu un străin. Şi încă ceva... nu te superi dacă vorbesc pe şleau... bineînţeles că diferenţa de rang social, de categorie, e o stupiditate. Omul îşi poartă rangul în el însuşi. Dar din punct de vedere intelectual, nu găseşti că diferenţa e prea mare, soră? Asta e o diferenţă care nu poate fi trecută cu vederea. Nu te poţi mărita cu un om cu care n-ai ce vorbi. Cicio e o minune a naturii... pentru că e atât de primitiv, de necorupt de civilizaţie... Dar nu s-ar putea spune că e o minune şi din punct de vedere al minţii...

Alvina se gândi la Effie care se plângea întruna că nu poţi sta de vorbă cu Tommy: cum îi apeşi butonul, nu turuie decât despre muzică şi pseudofilozofie. Îi apăru în faţa ochilor braţul lung, sidefiu, al lui Effie, înălţat într-o

atitudine de repudiere, de agasare.

„Bineînţeles – se indigna necruţătoarea doamnă Tuke – te laşi sclavă instinctelor ancestrale, îţi urmezi bărbatul pas cu pas, i te supui, numai pentru că el e bărbatul. Sclavă, asemenea femeilor din triburile primitive”.

Fireşte, Cicio nu participa la aceste discuţii. Fusese rugat să-i lase singuri. Numai când Alvina intră în camera ei şi se aşeză în faţa oglinzii, deschise şi el uşa şi păşi timid înăuntru.

— Intru, ţinu s-o anunţe, trăgând uşa după el.

Alvina rămase cu peria de cap în aer, privindu-l.

Se apropie de ea, zâmbindu-i cald, şi dădu s-o ia în braţe. Dar Alvina împinse scaunul, punându-l între ei.

— De ce l-ai adus pe domnul Tuke? întrebă ea.

Cicio ridică din umeri...

— Nu eu i-am cerut să vină.

— De ce i-ai arătat telegrama?

— A luat-o doamna Tuke.

— De ce i-ai dat-o?

— Ea mi-a dat-o mie. M-a chemat în camera ei să o iau.

— Bine, atunci întoarce-te la ei! îl repezi Alvina şi începu să-şi perie părul cu mişcări nervoase.

Cicio o privi cu ochii îngustaţi.

— Ce înseamnă asta? o întrebă. Allaye, nu mă mai întorc la ei. Tu vii cu mine în Italia.

— Zău! exclamă ea cu dispreţ. Am să plec acolo unde o să cred eu de cuviinţă.

Cicio scutură din cap.

— Vii cu mine, Allaye! Vii cu Cicio!

Alvina se simţi tulburată în faţa acestei implorări duioase, triste, copilăreşti.

— Cum să vin cu tine? Cum să depind de tine?

Cicio scutură din nou din cap şi o privi cu ochii lui galbeni în care tremura implorarea, chemarea fierbinte, dar şi o diabolică dorinţă, irezistibilă.

— Ai să vii cu mine Allaye. Vii cu mine în Italia. Nu te mai întorci la celălalt bărbat. E prea bătrân pentru tine, şi ăsta nu-i un lucru bun. Vii cu mine. De asta mi-ai trimis „o telegramă.

Alvina fu cuprinsă de un tremur şi îşi îngropă faţa în palme.

— Nu pot! gemu ea. Nu pot! Nu pot!

— Ba poţi. Ai să vii cu mine. Am bani. Vii cu mine în satul meu, în casa unchiului meu. E o casă frumoasă, ai să vezi. În munţi. Vii cu mine, Allaye.

Alvina nu-şi putea ridica ochii spre el.

— Şi de ce mă vrei? îl întrebă ea într-un târziu.

— Cum de ce te vreau? Nu ştiu, răspunse cu un râs ciudat, zeflemitor. Ce întrebare!

Alvina păstră tăcerea, evitând să-l privească.

— Nu pot, cred că nu pot, răspunse mecanic, înălţându-şi, în cele din urmă, privirile spre el.

Cicio îi zâmbi – un zâmbet tandru, rafinat, demonic, dar nespus de dulce. Se înfiora toată, fără să se poată mişca, de parcă era hipnotizată. Şi se târa spre ea, lent, ca un şarpe, iar Alvina nu se putu trage îndărăt.

— Vii cu mine, Allaye, îi spuse pe un ton învăluitor, cu accentul lui italienesc. Ai să vii. Vii în Italia cu mine, da.

Puse mâna pe braţul ei şi Alvina tresări şi fremătă de parcă o muşcase un şarpe. Dar braţele lui tandre, puternice, o înlănţuiră.

— Da? urmă Cicio. Vii cu mine? Da? Ai să vii.

Exercita asupra ei o putere hipnotică, îi toropea simţurile, o înrobea.

— Nu pot, gemu Alvina, încercând slab să se elibereze. Dar era ca paralizată.

Tainic şi perfid era Cicio – nu ţinea nicio clipă seama de ea. Cât de mângâioase şi de molatice îi erau mişcările, şi totuşi cât de nepăsătoare faţă de voinţa ei. Nu ţinea nicio

clipă seama de ea. Şi de ce nu-i rezista Alvina? De ce i se abandona? Pentru că era vrăjită şi împotriva vrăjii nu poţi lupta. De ce? Pentru că Cicio era atât de frumos, şi frumuseţea lui misterioasă o paraliza, o desfiinţa. De ce îl vedea atât de frumos? De ce nu i se putea împotrivi? Alvina se simţea ca o prostituată sacră din antichitate; o prostituată sacră.

Dimineaţa plecară împreună, foarte devreme, la

Scarborough, şi-i lăsară o scrisoare lui Tommy, care încă nu se trezise. Şi cum ajunseră la Scarborough, se duseră glonţ la ofiţerul stării civile, care îi înştiinţa că peste două săptămâni se puteau căsători. La capătul celor două săptămâni, Alvina era la fel de paralizată, numai că devenise conştientă de starea ei hipnotică. Storsese din ea toată vlaga. Cicio îi vorbea, dar numai despre lucrurile cele mai elementare şi mai neinteresante. Nu se putea înfiripa între ei acea comuniune pe care Alvina o visase întotdeauna şi despre care îşi imaginase mereu că ar trebui să existe între doi oameni care se iubesc. Da, el o iubea – dar într-un fel tainic, ascuns, hipnotic, care o făcea să nu mai fie ea însăşi. Nu era o iubire care să o însufleţească, să o tonifieze, să o revigoreze. Era o iubire care o anihila. Nu putea fi altceva decât roabă supusă,

lipsită de identitate. Se simţea parcă înfăşurată într-un giulgiu. Mintea îi era împâclită, gândurile îi încolţeau dar se mistuiau la jumătate de drum, fără să poată răzbi la suprafaţa conştiinţei... Şi totuşi se simţea atât de bine! Instincte ancestrale... cuvintele doamnei Tuke îi dansau în minte. Oare instinctele ancestrale o cufundau, o înecau, o îngropau în neputinţă, o paralizau sub hipnoza lui Cicio? Instinctele ancestrale o împingeau la această supunere faţă de trupul lui de bărbat? Poate că da. Poate că da. Dar în acelaşi timp izvora în ea o dulce plinătate, o molcomă mulţumire. Da, ceva din ea gusta deplina mulţumire. Pe undeva era mândră de izolarea ei, de eterna solitudine, de obscuritatea în care o învăluia umbra lui.

Aşa era şi aşa trebuia să fie. Carnea i se înfiora de plăcere când îl atingea, pentru că era atât de frumos, şi ea atât de supusă lui. Când el se mişca, vibra şi ea, de parcă era umbra lui. Şi cu toate acestea, spiritul îi rămăsese lucid, critic. Îl vedea pe Cicio aşa cum era, îi cunoştea cususrurile, era capabilă să-l deteste. Exterior. Dar *în esenţă,* pentru ea era una cu desăvârşirea. O făcuse să-şi piardă orice putere. Dar nu-i păsa. Îi topise puterea de a se îngrijora de cususrurile lui. O cufundase într-o calmă, plăcută, otrăvitoare nepăsare. Era parcă drogată. Dar

conştientă. Îşi va reveni oare vreodată din acest dulce leşin, cald şi întunecat? Se speria şi spera din tot sufletul să nu-şi revină. Instincte ancestrale! Ce cuvinte stranii!

Dincolo de întrebările care-i colcăiau undeva, în magma subconştientului, se simţea bine; o inerţie profundă ca un somn, o pasivitate şi o impasibilitate atât de opace şi atât de plăcute, încât se temea să nu-i fie fatale. Fatale? Ea însăşi îşi era fatală. Dar nu putea fi altfel.

Se mărită legal cu Cicio. Şi Alvina se bucură. Încercă uşurarea de a şti că acum nu mai avea de ales, că nu mai exista ieşire. Devenise doamna Marasca. Domnişoara Houghton nu mai avea ce căuta. Marasca, băutura amară. Se vede că muşcase şi ea dintr-un fruct amar, otrăvitor. Şi ce fericită era că muşcase! Cât de frumos era Cicio! Şi nimeni, nimeni în afară de ea nu-i putea desluşi frumuseţea ascunsă. Era o frumuseţe atât de copleşitoare, încât fremăta toată ori de câte ori se uita la el. Frumuseţea lui, misterul lui, întunecimea lui! într-adevăr, Cicio devenise mai frumos de când se căsătorise. Se lăsa scăldat de lumină. Înainte, de când venise în Anglia, mergea pe stradă strecurându-se, prelingându-se pe lângă ziduri, pentru a se lăsa cât mai puţin observat. Acum însă, ceva din el ţinea să se afirme, devenise o prezenţă

pregnantă, fascinantă, şi lumea întorcea capul după el pe stradă. Avea o graţie de leopard şi o mândrie întunecată care atrăgea atenţia englezilor.

Voia să plece în Italia cu orice preţ. Şi acum, voinţa lui era aceea care domina. Alvina, soţia, îi era subordonată. A doua zi după căsătorie plecară la Londra. Cicio voia să termine cât mai repede formalităţile de repatriere în Italia. Se simţea prost ca străin în Anglia, acum când toţi străinii erau priviţi cu suspiciune, ca spioni potenţiali.

La Londra locuiră la vărul lui, proprietarul unui restaurant din Battersea, un tip care-şi făcuse o situaţie şi devenise un perfect hibrid anglo-italian, produs autentic londonez, îmbinând de minune însuşirile de curăţenie şi onestitate englezească cu viclenia italienească. Îl chema Giuseppe Califano, era palid la faţă şi avea patru plozi cu care se mândrea. Vărul o trata pe Alvina cu un jovial respect, arătând că o considera o cucerire de preţ pentru familie, dar dând totodată a înţelege că el nu era pe deplin de acord. Socotea că făcuse o mezalianţă măritându-se cu Cicio. Trecuse peste rangul ei social. Şi privea cu oarecare satisfacţie decăderea ei. Era un italian anglicizat şi îşi însuşise toate criteriile convenţionalismului englez. Puştii lui erau nişte mici puşlamale englezeşti, iar el o privea

aproape cu superioritate pe Alvina care se înjosise.

Dar când ochii albaştri ai Alvinei îi aruncară o privire insinuantă şi distantă totodată, aproape că se îndrăgosti şi el de ea şi începu să-l invidieze pe Cicio. Femeia din Alvina îl tulbura. Îi înmuiase ţinuta ţeapănă de patron englez şi aţâţase vechiul lui temperament italienesc, care se dăduse la fund. Încercase să vadă în ea o doamnă englezoaică şi să o trateze ca atare. Dar privirea lascivă, distantă, a ochilor Alvinei mergea drept la sufletul lui de italian.

Îl invidia pe Cicio. Şi acesta, intuind, arbora un surâs enigmatic şi Un vag aer de triumf, pe jumătate sfidător. Îl întrecuse pe vărul lui cel înavuţit şi anglicizat. Şi se plimba pe străzile Londrei pustiite de acel început de război cu o mândrie de leopard tânăr. Era biruitorul, repurtase o tainică victorie asupra nordului englezesc.

Alvina nu-i cunoştea simţămintele. Deocamdată trăia într-o învolburare plăcută, care-i dădea o senzaţie delicioasă dar stranie. Era stranie această vizită „în Battersea, în această familie anglo-italiană, în care copiii vorbeau cu mai multă uşurinţă engleza decât italiana. Era straniu să priveşti pe fereastra de la etaj, de deasupra restaurantului, să te uiţi la copacii ruginiţi din parc şi să asculţi zgomotul tramvaielor. Straniu să ieşi din casă şi să

te pomeneşti pe malul Tamisei. Straniu să percepi atmosfera tulburată de ecourile, de spaimele războiului. Dar se ferea să analizeze situaţia. Era mulţumită să se dizolve în neantul pasiunii, să se drogheze. Nu o mai frământa nici gândul la instinctele ancestrale ale doamnei Tuke. Ca în transă, fără să gândească, îşi trăia zilele, mergea cu Cicio în oraş, făceau împreună cumpărături, se duceau la teatrul de varietăţi, stătea în camera ei şi cosea, ori lua masa cu familia Califano. Şi chipul îi strălucea senin. Soţia vărului, doamna Califano, îi arăta o amabilitate deosebită, dar dincolo de faţada binevoitoare şi afabilă se ascundea un zâmbet răutăcios, dispreţuitor. Era însă o italiancă anglicizată, în care emanciparea şi independenţa englezească se băteau cap în cap cu supunerea italienească. Nutrea faţă de Alvina o bunăvoinţă compătimitoare, amestecată cu gelozie.

Dar Alvina nu simţea nimic – în afară de prezenţa lui Cicio. Prezenţa lui fizică o ameţea, o topea. Trăia în umbra lui. Şi îi era înrobită, de parcă îşi întinsese asupra ei tentacule care o imobilizau. Nu ştia nimic în legătură cu el. Trăia într-un fel de inconştienţă, fremătând în preajma lui, de parcă îi infuzase în vene propriul lui sânge, de parcă respira prin plămânii lui. Era conştientă de subjugarea ei.

Un ungher din minte păstrase un licăr de conştienţă, şi stătea la pândă.

Şi Cicio gusta o fericire deplină care i se oglindea în frumuseţea chipului. Ochii îi licăreau ca ochii unei vietăţi sălbatice care şi-a înhăţat prada şi priveşte victorioasă de după un tufiş. Se purta foarte tandru cu ea. Şi mângâierile lui o lichefiau, o dizolvau în fluxul uitării de sine, ca şi cum toate stavilele şi zăgazurile din străfundurile ei şi-ar fi dat drumul. Se scufunda în adâncurile insondabile ale iubirii lui calde, pătimaşe, inconştiente. Ar fi putut să se scufunde în dulcea plăcere a îmbrăţişării lui zvâcnitoare.

Mult mai târziu, când va fi în stare să-l judece pe Cicio cu un ochi critic, asprimea îi va fi temperată de duioşia cu care avea să-şi amintească de momentul când l-a văzut la consulatul italian din Londra.

La consulat era mare aglomeraţie, oameni care cereau paşapoarte, care gesticulau, strigau, se îmbrânceau sălbatic. Au aşteptat şi ei la rând, disciplinaţi, şi până la urmă au intrat – Cicio nu ştia să se înfigă, să-şi facă drum. În birou, un bătrânel amabil, cu un cioc alb, a ridicat placa mobilă şi a invitat-o pe Alvina să se aşeze la o măsuţă, ca să-şi completeze formularul. Alvina i-a mulţumit zâmbitoare, iar bătrânelul i-a făcut o plecăciune ţeapănă,

de parcă se temea să nu-şi compromită reputaţia.

Cicio veni după ea – de fapt el trebuia să-i completeze formularul, pentru că întrebările erau în italiană. Alvina, în picioare lângă el, urmărea liota gălăgioasă, agitată, veselă, de italieni din cartierele londoneze sărace, care se succedau prin faţa ghişeelor. Deşi consulatul era plasat în centrul Londrei, întreaga sală trepida de o vitalitate dezlănţuită, degajată, temperamentală, dezordonată, dar de o caldă umanitate, străină de orice înseamnă spirit englezesc.

— Cum o chema pe mama ta? o întrebă Cicio.

Alvina se uită în jos la el. Şedea concentrat, ţinând graţios condeiul între degete, preocupat de dificila şi culturala misiune de a completa un formular. Şi chipul lui degaja o lumină tainică, o frumuseţe efemeră, diafană, care zăcuse parcă ascunsă până atunci şi abia acum ieşise la lumină. Alvina simţi un tremur scuturându-i trupul, de parcă ceea ce vedea era mai puternic decât forţa ei de rezistenţă. Faţa lui era ca o floare proaspăt deschisă, exalând parfumul subtil al sufletului, o faţă de o frumuseţe transparentă, prin care se zărea mugurul plăpând, vulnerabil, al inimii lui. Luxurianta, întunecata splendoare a naturii lui meridionale, atât de opusă naturii ei, i se

înfăţişa acum radiind de pasiune, de gingăşie, de frumuseţe. Alvina păli, înfricoşată. O frântură de clipă, în timp ce se uita în jos la el să-i răspundă la întrebare, faţa ei păru stoarsă, uscată, îmbătrânită. Brusc, ochii i se umplură de lacrimi; se aplecă simulând că urmăreşte ce scrie, şi îşi lipi buzele de mâna care ţinea condeiul, sărutând-o acolo, în mijlocul îmbulzelii zgomotoase.

Cicio rămase cu mâna în aer, privind-o iar cu sclipirea victorioasă a vietăţii sălbatice care zburdă în libertate. Pe buze îi înflorise un zâmbet fugar, foarte frumos. Oare ce vedea când se uita la ea? Nu ştiau nici el şi nici ea. Alvina nu va putea şti niciodată. Şi în acea clipă jură în inima ei că nimeni, niciodată, nici măcar Dumnezeu, nu va putea să o îndepărteze de bărbatul acesta. Avea să i se dedice pe vecie. Dar o cuprinse iar senzaţia de suspendare în neant şi se întoarse privind mecanic înghesuiala din Consulat, fără să o vadă. Cicio se ridică şi Alvina păru să se deştepte din vis.

Formalităţile de repatriere ale lui Cicio se prelungiră până la începutul lunii noiembrie. Şi în tot acest timp Alvina pluti în acelaşi luminos vid de conştiinţă. Aproape fără să-şi dea seama, se trezi într-o dimineaţă pe un peron al gării Charing Cross, prinsă în viesparul celor ce plecau

spre continent. Îi însoţiseră Giuseppe şi soţia lui Gemma, doi dintre copii, şi câţiva italieni, cunoscuţi ai lui Cicio. Se îmbulzeau cu toţii să-i ajute. Giuseppe îl convinsese pe Cicio să ia bilete de clasa a doua, şi nu de a treia. Era încă devreme şi Alvina şi Cicio se instalară într-un compartiment, cu toate geamantanele risipite în jurul lor. Obrajii lui Cicio erau palizi sub tenta lor măslinie. Arăta nervos, agitat; coborâse din nou pe peron şi gesticula vorbind în dialectul lui italian. Alvina stătea încremenită în colţul ei. Din când în când urca în compartiment câte una din femei sau câte un copil, iar Giuseppe veni cu un teanc de reviste ilustrate, cumpărate în gară. O copleşeau cu atenţii de parcă aveau de-a face cu o infirmă sau cu un înger. Dar cel care-i preocupa mai mult era Cicio. Îi vorbeau întruna, pe rând sau toţi laolaltă, dându-i sfaturi şi indicaţii, iar el se uita ba la unii, ba la alţii, pe sub genele lungi, plecate, şi le zâmbea cu zâmbetul lui nervos, stupid. Era foarte emoţionat.

În cele din urmă, pasagerii fură invitaţi să urce în vagoane. Femeile şi copiii o sărutară în grabă pe Alvina şi o întrebară:

— Cum te simţi acum că pleci în Italia?

Dădeau din cap cu gravitate şi subînţeles, dar Alvina nu

înţelegea nimic din gesturile lor, presupunând doar că exprimau prietenie.

Pe urmă toată lumea îl sărută pe Cicio. Bărbaţii îl strânseră în braţe şi îl sărutară zgomotos pe amândoi obrajii, iar copiii se ridicară în vârful picioarelor şi îşi întinseră feţele, aşteptând cele două sărutări. Păreau să aştepte cu nerăbdare sărutările lui – şi toată lumea îi strânse mâna cu nădejde, pe rând, iar Cicio le zâmbi agitat, emoţionat.

Capitolul paisprezece

Traversarea

Când trenul porni, Giuseppe continuă să alerge pe peron, ţinând mâna lui Cicio, scoasă pe fereastră. Femeile plângeau, fluturându-şi batistele, copiii ţipau, ceilalţi italieni strigau ceea ce nu apucaseră încă să-i transmită, şi toată lumea gesticula frenetic. Alvina stătea nemişcată, minunându-se de toate aceste efuziuni. Pe măsură ce trenul se îndepărta de gară, toţi cei rămaşi pe peron deveneau tot mai mici, mai nedesluşiţi. Ziua era ceţoasă şi Tamisa se zvârcolea galbenă pe sub podul de oţel. O dimineaţă întunecoasă, umedă.

Trenul era foarte aglomerat. Alături de Alvina se găsea o franţuzoaică şic care citea *„L'Aiglon".* Culoarele şi compartimentele erau ticsite de bagaje învălmăşite. Locul lui Cicio era în faţa ei. Şedea în pardesiul lui negru, descheiat, şi într-un costum cenuşiu, iar pălăria neagră era aplecată, ca de obicei, peste ochiul stâng. Îi furişa din când în când câte o privire, însoţită de un zâmbet jenat. Dar Alvina şedea încremenită în colţul ei. După ce ieşiră din

Bromley se aşternu câmpul, cenuşiu sub razele răzleţe ale unui soare cenuşiu. Dealurile erau pudrate cu o pulbere de zăpadă. Dar în tren era foarte cald, o atmosferă înfierbântată de mulţime, de emoţii, de nervi. Înaintau încet, greoi, ritmic, prin ţinutul de pădure.

Şi iată marea, la Folkestone. Soarele se muncea să răzbească printre masele de nori albi, ca nişte bolţi măreţe, susţinute de pilonii adunaţi la orizont. Nu adia nicio briză, iar marea liniştită se vălurea molcom şi fâşâia. Pe vaporul cu care traversară canalul, Alvina şi Cicio găsiră locuri la pupa, pe puntea de clasa a doua; erau înconjuraţi de bagaje. Cicio îşi înfăşură un fular alb în jurul gâtului, iar Alvina se strânse în gulerul ei de focă, cu mâinile în manşon. Era gingaşă şi frumoasă, cu privirea ei pierdută în gol, ca în transă, iar Cicio, aplecându-se ocrotitor asupră-i, arăta fascinant de exotic, aerul lui meridional conferindu-i o certă distincţie, care ştergea, în acele clipe, orice inferioritate de clasă. Ochii celorlalţi pasageri erau atraşi şi fermecaţi de acest cuplu exotic.

Soarele se plantase sus pe cerul palid, peste marea lină, iar norii albi pluteau domol pe albastrul iernatic. O rază de soare tăia apa cu o suliţă de paiete argintii. Alvina şi Cicio priveau soarele care urmărea vaporul, din partea dreaptă.

— Uite soarele! spuse Cicio, surâzându-i Alvinei şi indicându-i globul timid.

— Îmi place, îl asigură Alvina.

Continuă să-i surâdă, tăcut. Era extrem de emoţionat şi ea nu înţelegea din ce pricină.

Câteva pale de vânt rece înfiorară marea, dar porţiunile însorite erau calde. Porniră împreună să facă un tur pe punte, în jurul cabinelor. Pe mare apăruseră nave militare, distrugătoare, masive, cenuşii, lugubre. În depărtare se zărea o goeletă înaltă, scânteietoare. Câteva vase pescăreşti pluteau în ciorchine. Un peisaj liniştit, sub un soare firav, hibernal.

Se întoarseră la locurile lor şi Alvina apucă brusc braţul lui Cicio, ca electrizată de un şoc. Pentru că în spatele lor, şi în spatele soarelui, dispărea Anglia. Ţărmul Angliei, tot mai estompat, dinţat de stânci cenuşii, livide ca un cadavru, şi de creste stropite cu petece de zăpadă. Anglia ei, ca un coşciug lung de culoarea cenuşei, care se scufunda lent, înghiţit de ape. Alvina privi fascinată şi înfricoşată. Un coşciug opac la razele soarelui, compact, tenebros. Anglia lividă şi moartă, cu petece de zăpadă slujidu-i drept giulgiu mortuar. Anglia! Alvina revăzu în minte Woodhouse, miezul de întuneric al întregului

întuneric. Căminul ei!

Simţi că-i îngheaţă inima în piept. Parcă niciodată nu se simţise mai singură, mai înstrăinată, mai îndepărtată. Cicio, lângă ea, se aneantizase, era inexistent. Şi Alvina, aflată parcă sub o vrajă, scruta orizontul, dincolo de soare, dincolo de mare, unde se dizolva încet substanţa cenuşie, stropită de zăpadă, a Angliei, împrăştiindu-se în apă, înecându-se. Nu-şi putea crede ochilor. Nu era cu putinţă. I se înfăţişa altceva. Ce anume? Un coşciug prelung, de culoarea cenuşii îngheţate, pierind lent în mare. Să fi fost Anglia? Se întoarse cu faţa spre soare. Dar norii se îmbucaseră, umbrele se împletiseră printre ei. Frigul începuse să usture. Stătu un timp lung împietrită, o veşnicie. Şi când îşi întoarse iar ochii spre Anglia, nu mai desluşi decât o masă amorfă, dincolo de mare, o masă de ceaţă străpunsă de câteva catarge cenuşii. Acum se materializa din pâclă coasta Franţei.

Alt contur cenuşiu, stropit cu pete de zăpadă. În lumina scăzută, se profila gheboşată, meschină, ostilă. Alvina îşi imaginase Boulogne ca o explozie de lumină şi veselie. Şi când colo era parcă mai posomorât şi mai deprimant decât ţărmul Angliei. Era lipsit de aura magică, mitică, feerică, a Angliei.

Vaporul se apropie de debarcader şi ancoră în port. Alvina urmărea cheiul care se apropia treptat de ei. Cicio culegea geamantanele. Şi brusc izbucni strigătul de început, care te întâmpină la orice sosire: *„Porteur! Porteur!”*[83] Doriţi un *porteur?* Un hamal care sărise pe punte legă geamantanele lor cu o curea. Cicio şi Alvina se înghesuiră în şuvoiul de oameni care se îmbrânceau la ieşire şi la controlul paşapoartelor. Pasagerii erau nervoşi, nerăbdători, zăpăciţi, iar funcţionarii răcneau la ei indicaţii în franceză şi în engleză, în sfârşit, ajunse în faţa unei mese la care nişte ofiţeri cu barbă scoteau şi examinau hârtiile lungi, roz, din paşapoartele englezeşti, încercă o senzaţie de inferioritate pentru că paşaportul ei era italienesc, şi deci lipsit de interes. Dar funcţionarul o privi cu atenţie şi începu să-l chestioneze pe Cicio. Ei nu i se punea nicio întrebare – de parcă era doar umbra lui Cicio. Intrară apoi în uriaşa, ticsita cazarmă a vămii, unde-i aştepta hamalul lor, atrăgându-le atenţia prin semne. Cicio se zbătea să-şi croiască drum prin înghesuială, iar hamalul o împinse pe Alvina ca să poată ocupa locuri în trenul care-i aştepta. În cele din urmă înţepeni iar pe o bancă şi păstră locul liber de lângă ea pentru Cicio. Rămase iar

[83] Hamal (fr.).

nemişcată, privind dincolo de şine la foiala din portul învăluit în lumina amurgului. Bărbaţii o măsurau lung, funcţionarii se holbau la ea, soldaţii glumeau între ei privind-o. Şi după un răstimp care i se păru un secol, se ivi şi Cicio cu hamalul după el. Când se aşeză lângă ea, desfăcură proviziile pe care şi le luaseră pentru drum, mâncară, şi băură vin şi ceai. Şi după o aşteptare de câteva ore interminabile, în sfârşit se urni şi trenul şi porni să străbată câmpul scuipat cu zăpadă, în drum spre Paris. În tren era mare îmbulzeală şi o atmosferă înăbuşitoare, deşi nu era cald. Lângă Alvina se aşezase o huidumă de francez tânăr, care-şi revărsa cărnurile peste ea, dându-i o senzaţie de fierbinţeală respingătoare. Se întunecase de-a binelea. Trenul avea o mare întârziere. Întârzieri misterioase, înfricoşătoare. Raze de lumină stranie se încrucişau pe cer, şi toată lumea părea să ciulească urechile la unele zgomote stranii şi ameninţătoare. Totul era atât de straniu, de ameţitor, de ireal, încât Alvina îşi pierdu controlul de sine şi căzu într-un fel de letargie. Opriri, porniri, hurducări, fulgerări de lumină, întuneric şi, în cele din urmă, mult aşteptata feerie a Parisului.

Întuneric, un oraş în beznă, ninsoare densă, şi niciun tren cu care să se deplaseze în noaptea aceea până la

Gare de Lyon. Controale de paşapoarte, întrebări, lume, gălăgie şi, în cele din urmă, se văzură liberi să pornească noaptea prin Paris. Înfriguraţi şi năuciţi. Şi iarăşi vociferări – o ciondăneală cu un şofer de taxi parizian, în timp ce ninsoarea se îndesea. În sfârşit, maşina îi duse la Gare de Lyon.

Şi cum ajunseră acolo, se năpusti peste ei o namilă bolovănoasă în uniformă aspră de soldat francez: Geoffrey. Participase la câteva acţiuni grele şi arăta cam zăpăcit, sălbăticit. Îl strânse pe Cicio în braţe, îl sărută şi plânse pe umărul lui în zarva şi îmbulzeala de la Gara din Lyon. Lumea îi privea, dar nimeni nu părea să se mire. Geoffrey plângea în hohote, iar Cicio lăcrima în tăcere.

— De la ora cinci nu m-am mişcat de aici tot aşteptându-vă. Şi îndată trebuie să mă întorc. Cicio! Cicio! Cât am vrut să te văd! Pentru că te văd pentru ultima oară, n-am să te mai văd niciodată, frate, fratele meu! strigă Gigi printre sughiţurile de plâns.

— *Gigi! Mon Gigi! Tu as donc reçu ma lettre?*[84]

— Am primit-o ieri, Cicio, dragul meu Cicio! Ce-o să mă fac fără tine? Am să mor!

— Nu, Gigi, *frère.* N-ai să mori!

---

[84] Gigi al meu! Deci ai primit scrisoarea mea? (fr.).

— Ba am să mor, Cicio. Simt c-am să mor.

— Frate, n-ai să mori, ascultă ce-ţi spun eu!

Dar faţa i se contorsionă brusc, îşi scoase pălăria, îşi ascunse faţa în ea şi izbucni în plâns.

— *Adieu, a-mi! Adieu!* strigă Gigi, apucându-l pe Cicio de braţ.

Cicio îşi scoase faţa din pălărie, şi şi-o trânti iar pe cap. Pe urmă cei doi se îmbrăţişară plângând.

— *Toujours* à *to!*[85] strigă Gigi, înclinându-se solemn în faţa lui Cicio şi a Alvinei. Apoi execută o întoarcere militărească şi se îndreptă grăbit spre ieşirea gării; poalele mantalei aspre, soldăţeşti, fluturară în curentul de la uşă.

Cicio se uită în urma lui până nu-l mai văzu. După aceea se întoarse şi o privi pe Alvina cu ochi de animal rănit. Porniră de-a lungul peronului mohorât, întunecat. O mulţime de lume, – printre care foarte mulţi italieni – se adunase să aştepte trenul, sub fulgii care nu mai conteneau. Cicio cumpără mâncare de drum şi închirie nişte perne. În sfârşit, trenul trase la peron. O busculadă îngrozitoare pentru ocuparea locurilor; bărbaţii se căţărau şi intrau pe ferestre. Alvina reuşi să-şi găsească un loc, dar Cicio rămase pe culoar, în picioare.

---

[85] Pe veci al tău. (fr.).

Nesfârşita călătorie, înceată, istovitoare, prin Franţa cufundată în beznă. Aerul din vagon era atât de zăpuşitor, încât metalul de pe jos se încinsese şi Alvina îi simţea fierbinţeala sub tălpi. Pe fereastră nu se vedea decât ninsoarea şi fâşii de câmp înzăpezit. Un italian gras, hotelier de meserie, a învelit becul din compartiment, şi-a tras şapca peste faţă şi s-a culcat pe jos, chiar la picioarele Alvinei. Din compartimentul de alături se auzea plânsul unui sugar. Şi a plâns toată noaptea – pe întregul drum de la Paris la Chambery. Din când în când trenul se oprea fără nicio noimă, în plin câmp, în zăpadă, italianul gras culcat pe jos sforăia răsunător. Atmosfera era irespirabilă şi Alvina simţea că nu mai rezistă. Şi trenul pornea iar, hurducându-se. Din loc în loc, lumini de gară, strălucirea fulgilor iluminaţi, printre perdelele prost împreunate. O nouă hurducare, o nouă oprire bruscă, bombăneli şi mârâieli ale celor adormiţi; cineva se ridică şi dezveli becul, un altul îl înveli din nou, un al treilea dădu la o parte perdelele ca să se uite la întunericul de afară, altcineva bocăni pe culoar, şi copilul plângea.

Era copilul a doi sărăntoci din Milano – un bărbat pipernicit şi o femeie şleampătă. Aveau cinci ţânci prăpădiţi – băieţi cu toţii. Patru dintre ei purtau şepci roşii

– al cincilea, plângăreţul, era sugar. Alvina îi ştia pentru că îl auzise pe ofiţerul de la vama franceză răcnind la nenorocitul de tată.

În sfârşit se revărsară zorii şi perdelele fură date la o parte. Spre surprinderea Alvinei, i se înfăţişă un cer senin, pentru că ajunseseră în sudul Franţei. Zăpada pierise. O îmbinare de peisaj meridional şi alpin. Tufe de cactuşi dintre care se iveau căsuţe albe cu acoperişuri din ţigle roşiatice. O privelişte încântătoare şi Alvina încercă acea veche şi ciudată senzaţie că mai văzuse cândva toate acestea, într-o altă viaţă mai frumoasă. Afară plutea o atmosferă primăvăratică. Alvina ieşi pe culoar ca să se mai dezmorţească şi să stea de vorbă cu Cicio.

Îl găsi rezemat de geamul compartimentului, în picioare, tremurând uşor din cauza mişcării trenului. Era galben la faţă şi păstrase privirea dureroasă, de animal rănit.

Alvina era însă emoţionată de privelişte meridională.

— Ştii că e prima dimineaţă pe care o petrec într-o ţară străină? spuse ea.

— Da.

— E foarte frumos aici. Seamănă cu Italia?

Cicio privi afară, înnegurat, şi scutură din cap, negând categoric. Dar continua să fie trist. Alvina se uită la faţa lui

şi simţi un junghi în inimă.

te gândeşti la Gigi? îl întrebă.

Îi răspunse cu un surâs chinuit, forţat, dar nu scoase niciun cuvânt. Îl simţea foarte departe de ea, şi lovit de o mare suferinţă. Alvina porni mai departe pe culoar, pentru a se desprinde de această nouă durere, care nici măcar nu era a ei. Trase cu urechea la pălăvrăgeala francezilor şi italienilor de pe culoar. În vagon se simţea, palpabil, frământarea şi temerile francezilor; dar afară peisajul era patriarhal: boi albi, domoli, care trăgeau pluguri, alei de plopi care se încăpăţânau să supravieţuiască în flora subalpină; îi apărură, din mersul trenului, ţărani care se opriseră din muncă pentru a se uita la tren, o femeie care-şi alăpta copilul, gări mici, înţesate de mulţimi preocupate, trepidante. Un pod peste un râu, un lac mirific. Peisajul i se părea mai grandios, mai nobil, decât în Anglia. Simţeai parcă rădăcini istorice mai adânci şi mai larg ramificate, şi amprenta unui trecut mai impunător. Şi încercă, pentru prima oară în viaţa ei, nostalgia antichităţii romane. Era impresionată. Trăia primul ei contact cu continentul, şi nimerise în miezul alpin al continentului. Şi tot pentru prima oară înţelese că evadase din mărunta, meschina perfecţiune a Angliei în majestuoasa imperfecţiune a

continentului european.

Înainte de Chambery se duseră în vagonul restaurant să ia micul dejun. Alvina se simţea invadată de o fericire necunoscută până atunci. Îi părea rău de suferinţa lui Cicio, dar, pe de altă parte, se bucura că n-o solicita" prea mult. Gusta în tăcere senzaţia măreţiei istorice a ţinutului pe care-l străbătea, plăcerea de a fi înconjurată de oameni de pe continent, aroma cafelei franţuzeşti şi a cornurilor cu miere, conştiinţa că aveau loc evenimente istorice de mare însemnătate. Ea personal trecuse de hotarul fricii de război şi de invazie. Dar percepea spaima vibrând în jur. Şi totuşi, nu-şi putea împiedica voioşia şi plăcerea. Universul se zvârcolea în spasme, iar ea, Alvina Houghton, se afla în mijlocul lui. Dar Alvina era familiarizată cu spasmele – şi se simţea plină de elanuri noi.

Trenul începu să urce spre Modane. Cât de măreţi erau Alpii! Câtă splendoare – ce forţă invincibilă! Drumul urca mereu şi ochii Alvinei sorbeau încântaţi priveliştea colinelor abrupte, a crestelor crenelate încununate de zăpezi diamantine, semeţia piscurilor ce împungeau cerul, văile misterioase înveşmântate în păduri de brad, căsuţele vesel colorate. La marginea drumului se căscau cariere de piatră în care cete de bărbaţi tăiau în stâncă. Trecu pe

lângă tren şi un orăşel de munte straniu şi murdar. Şi trenul escalada sub soarele tot mai luminos al dimineţii, şi se târa atât de lent pe serpentinele sinuoase, încât un câine cafeniu, care o zbughise dintr-o curte, ţinu câteva minute bune pasul cu vagoanele, lătrând-o pe Alvina, ba chiar întrecu reptila metalică, şerpuitoare şi pufăitoare, şi se zbârli agresiv la pasagerii din primele vagoane. Alvina scoase capul pe fereastră şi cele două locomotive din capul trenului îi apărură brusc la curba din faţă. Era ceasul de prânz.

Se apropiau de frontieră, adică de Modane, şi Cicio începu să aştepte, din ce în ce mai emoţionat, intrarea în Italia. Trenul opri cu precauţie în gara ponosită. Şi iarăşi hamali şi munţi de bagaje, şi strigăte, şi îngrămădeală la vamă, şi învălmăşeală la biroul de paşapoarte şi nebunie în masă.

Coborâră pe peron şi, după ce-şi marcară locurile, se duseră să ia masa în restaurantul gării. Până la restaurant, trebuiră să treacă prin săli şi ganguri ticsite. În sălile de aşteptare soioase şi pe coridoarele lungi, familii întregi de italieni, bărbaţi, femei, copii, zăceau culcaţi pe jos, în mijlocul mormanelor de valize şi de saci şi de boccele trântite la nimereală. Unii erau emigranţi, alţii refugiaţi.

Alvina nu întâlnise niciodată oameni mai abrutizaţi, mai îndobitociţi, mai animalici. Era cutremurată. Mentalitatea ei englezească nu putea să înţeleagă că muncitorul italian se întinde pe jos, ca o vită, în orice loc îl prinde oboseala, în stradă, în gară, în oricare cotlon.

Şi după ce mâncară, iată-i din nou strecurându-se printre zidurile impozante ale Alpilor, spre Torino. Peste întreg peisajul se lăsase o zăpadă imaculată, scânteietoare, proaspătă, neîntinată de Picior de om, sclipind în soarele după-amiezii, pe munţi, pe şine, pe acoperişul trenului. Cădea înserarea. Şi în gări, obişnuita forfotă.

La Torino sosiră pe întuneric. Mulţi pasageri coborâră, alţii noi se urcară în tren. Alvina şi Cicio stăteau alături. Erau toropiţi de oboseală – dar se găseau în Italia. Se duseră să ia cina în gară. Şi apoi se avântară în noapte spre Alexandria, Genova, Pisa şi Roma.

Trenul era mai puţin aglomerat, urcuşul greoi se terminase, în Italia se simţeau mai uşuraţi. Cicio intră în vorbă cu alţi pasageri, iar Alvina îşi vârî perna sub cap şi moţăi până la Genova. Aici, o nouă lungă aşteptare, după care adormi iar. Se trezi cu marea la picioare – o mare poleită de clarul de lună, o mare ce sălta zglobie până

aproape de roţile trenului. Trenul unduia chiar la muchiea Mediteranei, strecurându-se printre golfuri, pe sub castele de basm căţărate pe stânci şi pe faleze ce se precipitau abrupt în mare, o feerie nocturnă, fără de sfârşit. Alvina era fermecată, fermecată de însăşi splendoarea universului. Şi îşi spunea: „Oricât de urâtă şi de dură e viaţa, oricât de câinoasă au făcut-o oamenii, lumea în sine e un loc miraculos, vrăjit, uimitor. Lumea e un loc formidabil!”

Aţipi iar. Şi în somnolenţa ei era conştientă de mare, de tuneluri, de munţi, de faleze, de lacuri argintate de lună, de apropierea zorilor. Şi odată cu zorii se ivi şi Pisa. În lumina tulbure, perlată, văzu pe o placă de tablă cele patru litere magice: „Pisa”. Aflase de la Cicio că aici se schimba trenul pentru Florenţa. Totul o încânta – i se părea extraordinar. Privi gara întunecoasă – şi deodată urechile îi fură izbite de un muget pătrunzător, scos parcă de trompeta unui copil. Dar nu asocie mugetul sirenei cu pornirea trenului.

Şi când ieşiră din gară, un soare „glorios ţâşni parcă de-a dreptul din câmp. Totul îi plăcea. Îi plăcea să se ştie în Italia, îi plăcea înaintarea ritmică a trenului, îi plăcea să vadă bancnote italieneşti în mâinile oamenilor, să audă

vorbinduse italieneşte în jurul ei, cu toate că limba suna mult mai puţin sonoră şi muzicală decât se aşteptase. Îi plăcea să contemple majestuosul peisaj antic. Citea întruna cripticele inscripţii din vagon: *„E periculoso sporgersi”*[86] şi *„E vietato fumare”*[87]*.* Cicio i le traduse şi o învăţă cum se pronunţă. Italienii comunicativi îi întrebau dacă erau căsătoriţi, de ce neam era tânăra soţie, şi o priveau cu ochi calzi şi admirativi, cu toate că Alvina se simţea murdară şi teribil de obosită.

— Din Anglia? Da? Formoza ţara, li se adresa un bărbat din colţul compartimentului, mândru să-şi valorifice cunoştinţele de limbă engleză.

— Nu tot atât de frumoasă ca Italia, răspunse Alvina.

— Ce spus?

Alvina repetă.

— Nu tot atât de formoza? Este acolo ceaţa? Da? Şi omul îşi plimbă degetele prin aer pentru a mima ceaţa. Dar formoza ţara... Mult... *comoda.*

După ce-şi isprăvi performanţele de limbă corcită, se retrase triumfător în colţul lui. Şi discuţiile continuară într-o italiană rapidă şi nazală. Femeile îşi simţiseră

[86] E primejdios să te apleci pe fereastră, (it.).

[87] Fumatul interzis, (it.).

curiozitatea stârnită. O-măsurau pe Alvina, îi analizau fiecare părticică din trup. Ea îşi dădu seama că urmăreau să vadă dacă e însărcinată, Şi, desigur, îl întrebară pe Cicio în italiană dacă „aştepta un copil”. Dar el scutură din cap, jenat, de parcă nu se pricepea ce să răspundă. Pe urmă, femeile începură să mănânce salam cu pâine şi găluşti de orez. Mâncau cu mâinile murdare şi beau vinul roşu-direct din sticlă. Le oferiră şi lor, şi părură încântate când Alvina acceptă nişte salam cu pâine. Cicio scoase coaja de la feliile de salam, şi îi făcu un sandviş. Femeile o urmăriră cum muşca din sandviş, de parcă li se înfăţişa cine ştie ce minune, şi o întrebară cu mândrie:

— *Buono? Buono?*

Iar Alvina, care cunoştea cuvântul, le răspunse dând din cap:

— Da, e *buono!*

Ceea ce le produse mare mulţumire. Îi întinseră hârtia cu felii de salam, şi începură să-i zâmbească generos şi s-o îndemne:

— *Se vuole ancora...*[88]

Şi Alvina mânca, şi dădea din cap, şi le spunea:

— Da, e foarte bun.

---

[88] Dacă mai vreţi... (it.).

Femeile şuşotiră între ele, dar Cicio le făcu semn din cap că nu. Totuşi una dintre femei şterse zdravăn, cu o batistă curată, gura sticlei de vin, şi i-o întinse Alvinei, spunându-i:

— *Vino buono! Vecchio! Vecchio!*

Cu gesturi sugestive ale capului, îi oferi Alvinei să bea. Ea îi aruncă o privire lui Cicio, care urmărea scena, încurcat.

— Să beau? îl întrebă.

— Cum vrei, îi răspunse el cu un gest de nepăsare, specific italienesc.

Bău puţin vin, şi picături roşii i se prelinseră pe bărbie. Nu ştia să bea din sticlă. Dar vinul o încălzi şi o făcu să se simtă bine. Era cumplit de ostenită.

— *Le place? Piace?*

— Întreabă dacă îţi place, îi traduse Cicio.

— Da, mult. Cum se spune „mult”?

— *Molto.*

— *Si, molto.* Fireşte, cunoşteam cuvântul *molto* din muzică, îşi aminti ea.

Femeile scoaseră exclamaţii de plăcere, dădură din cap şi îi zâmbiră, iar trenul îi scutură mai departe, până sosiră la Roma. Iar bagaje coborâte din tren, o frenetică luare de rămas bun, forfotă de oameni în gară. *Roma! Roma!* Dar

pentru Alvina Roma nu a însemnat decât un nume pe o plancardă de tablă, şi învălmăşeala de oameni, şi Cicio alergând în urma hamalului, şi un prânz în restaurantul aglomerat al gării.

Imediat după ce mâncară se urcară în alt tren. Noi persoane în compartiment. De astă dată se îndreptau spre Neapole. Alvina era doborâtă de oboseală. Peisajul devenise monoton, plat, plicticoasa Campagna, şi nesfârşitele ruine ale apeductului. Un tramvai răzleţit parcă de orice oraş omenesc, care mergea în direcţia Frascati, huruia pe lângă calea ferată.

După un timp ţinutul începu să se onduleze în dealurile care prevesteau noi munţi; văi adânci, plantaţii de trestie şi, treptat, orăşelele străvechi, îngrădite de ziduri groase, căţărate pe pantele munţilor ce păreau să izbucnească direct din câmpia plată, ca în nişte gravuri topografice, râuri repezi, strecurându-se printre hăţişuri sălbatice; totul avea un aspect antic, primar, neîntinat, necălcat parcă de picior de om, în pofida secolelor de civilizaţie pe care le purtau în spate. Erau munţii Albani, de la sud de Roma. Trenul urca pante povârnite, cobora în văi sălbatice, şerpuia pe serpentine.

Călătoria se apropia de sfârşit dar Alvina era prea

zdrobită de oboseală ca să se poată gândi la ce va urma. Se îndreptau spre satul lui Cicio, unde aveau să se instaleze în casa unchiului său, fratele mamei lui. Unchiul locuise pe vremuri la Londra, şi lucrase ca model al unui pictor. Când se reîntorsese cu banii agonisiţi, îşi clădise o casă pe pământul primit de la tatăl lui, bunicul lui Cicio. Nevasta îi murise, copiii îi plecaseră care încotro, şi acum locuia acolo singur cuc. Era tatăl lui Giuseppe, patronul restaurantului londonez, în casa căruia locuiseră.

Mai mult nu ştia. O bucată din pământul de acolo, din satul Pescocalascio, îi aparţinea lui Cicio. Un pământ străvechi, sălbatic, lăsat mamei lui de acelaşi bunic, un ţăran care muncise din greu toată viaţa lui. Acum, pământul lui era lucrat de cei doi unchi, Pancrazio şi Giovanni. Pancrazio era unchiul mai avut, cel care lucrase ca model la Londra şi construise „vila”. Giovanni – de Giovanni Alvina nu ştia mare lucru. Atâta tot putuse afla de la Cicio.

Pancrazio trebuia să-i aştepte la gară. Cicio adună toate bagajele, îşi puse pălăria, de astă dată drept, pe creştet, şi urmări pe fereastră munţii dinţaţi, care se profilau în lumina după-amiezii. În valea dintre două dealuri stâncoase, se ivi un oraş, aşternut pe o fâşie de şes ce se

pierdea în munţi, ca o râpă. Trenul opri. Sosiseră la destinaţie.

Alvina coborî cu greutate din tren – oboseala o doborâse. Era patru după-masa. În gară, Cicio îl căută din ochi pe unchiul lui, dar nu era nicăieri de văzut. Îşi lăsă valizele jos, îi ceru Alvinei să le păzească, iar el se duse să caute depozitul de bagaje. Un hamal se apropie, vorbindu-i de zor, dar biata Alvina nu înţelese ce voia de la ea. În cele din urmă se ivi Cicio, încărcă unul din cufere în spinare, iar hamalul luă celălalt cufăr. Alvina rămase din nou singură, înconjurată de valizele de mână. Urmări trenul care se pusese din nou în mişcare. În sfârşit reveni

Cicio cu hamalul, luară bagajele, o luară şi pe ea, şi ieşiră printr-o poartă în piaţa pustie din spatele gării, unde staţionau două omnibuze antediluviene şi câteva trăsuri. Cicio urcă şi legă valizele pe acoperişul unuia dintre omnibuze, ajutat de un om. După ce isprăvi, Cicio întinse omului şi hamalului câte o monedă de şase pence. Hamalul aruncă moneda cât colo, şi se porni să dea din mâini şi să vocifereze violent. Începu şi Cicio să ţipe la el, şi se ciorovăiră ca două păsări înfuriate. În sfârşit, apăru şoferul, o ditamai namilă mustăcioasă. Până la urmă, Cicio se mai lăsă cu patru pence, iar hamalul, îmbunat, le ură un

inimos *„buon viaggio”.*

Alvina se pomeni iarăşi pe o banchetă, cu Cicio lângă ea. Şi de îndată ce se aşezară, cineva li se adresă într-o engleză sonoră:

— Unde aţi fost? Cum de v-am scăpat în gară?

Li se înfăţişă unchiul Pancrazio, un om mărunt de statură, neglijent îmbrăcat, arătând mai bătrân decât cei şaizeci şi ceva de ani pe care-i avea; purta o mustaţă falnică, avea ochii înroşiţi, şi o faţă puternic zbârcită. Cicio îl prezentă Alvinei.

— Nu înţeleg cum de nu v-am văzut în gară! se tot mira el. Doar eram acolo când a sosit trenul, se vede c-am avut orbul găinilor.

Dar se vedea şi mai bine că era puţin băut. Pe urmă nu mai putură să comunice cu el, pentru că vehiculul era supraaglomerat de ţărani cu pălării negre şi mantale mari, impunătoare. Pancrazio îşi găsise loc în capătul opus, şi rămăsese încremenit acolo, cu faţa lui zbârcită, impasibilă, şi cu ochii cam sticloşi, cu marginile înroşite. Ochii lui aveau irisul gălbui, ca şi cei ai lui Cicio, numai că pleoapele îi cădeau grele, îngustându-i privirea, făcându-l să semene cu un motan bătrân, desfrânat. Din când în când îndrepta spre Alvina câte o privire impasibilă, lipsită de curiozitate –

nu o examina. În cea mai mare parte din timp a zăcut nepăsător, îndepărtat, ca un indian piele-roşie.

La un moment dat, se căţără în omnibuz un preot corpolent, îmbrăcat în negru. Uşa se închise cu greu în urma lui. Omnibuzul era atât de înţesat, încât nu aveai unde arunca un ac. Al doilea omnibuz plecase înaintea celui în care se găseau Alvina şi Cicio.

Soarele se pregătea să asfinţească pe după munţi, şi câmpul era invadat de umbrele înserării. Omnibuzul se lansase în viteză pe un drum drept, mărginit de ogoare, care, dintr-un anumit punct, urca direct în munţi. Pe marginea şoselei treceau ţărani în mantalele lor somptuoase, şi ţărănci în fuste înfoiate, pieptare albe şi bluze cu mâneci umflate. Mânau vaci sau capre sau duceau de căpăstru câte un catâr încărcat de poveri. Femeile purtau pe cap basmale colorate, întocmai ca femeile care, în copilăria Alvinei, bântuiau pe la serbările şcolii duminicale oferindu-ţi să-ţi citească viitorul în biletele scoase de un papagal verde. Urcau spre munte, lăsând în urmă oraşul.

La un moment dat, la o răscruce de drumuri, omnibuzul se opri răbdător, lângă un pârâu glacial, ca să lase să treacă un convoi de boi suri ce trăgeau o încărcătură de

buşteni. După boi, apărură şi ţăranii care-i mânau. Se auzea şopotul pârâului glacial, şi tălăngile vacilor mânate spre casă, laolaltă cu caprele şi porcii, pe marginea ierboasă a drumului şi prin păşunile verzi, catifelate. Pasagerii din omnibuz coborâseră ca să-şi dezmorţească mădularele şi să mai schimbe un cuvânt între ei, şi pe uşile deschise pătrundea un aer rece, usturător. Pe măsură ce asfinţitul brăzda cerul cu reflexe rubinii, zăpada de pe crestele munţilor căpăta o ciudată strălucire irizată, trandafirie, ireală, în timp ce în vale se aduna tot mai mult întuneric.

După o jumătate de oră de aşteptare, şoferul veni alergând pe marginea şoselei, pasagerii îşi reluară locurile, iar, omnibuzul îşi relua urcuşul pe drumul care se îngusta tot mai mult. Se opinti gâfâind pe prima serpentină, în partea dreaptă priveai direct într-o prăpastie adâncă, vag luminată încă de dârele sângerii ale asfinţitului. Drumul urca printr-o trecătoare, şerpuind în serpentine şi curbe spectaculare. Pe alocuri, povârnişul era aproape perpendicular şi omnibuzul se împingea greoi şi precaut, apoi descria câte o curbă, se angaja într-o nouă serpentină, după care se opintea iar pe o pantă înaltă. Hăurile din dreapta dispăruseră şi acum urcau în spaţiul

strâmt şi cotit dintre doi pereţi de munte, cu colţi de stâncă ce se precipitau deasupra drumului, în întunericul tot mai ameninţător. Dar omnibuzul, gâfâind astmatic, urca şi cotea şi se căţăra şi nu se lăsa. Ici colo se ivea câte o casă, pe alocuri pădurici de stejar, câte o râpă colţuroasă care despica zidul muntos, apoi din nou sclipirea magică a zăpezii de pe piscuri, încununând tenebrele pământului.

Alvina privea drept în faţă şi de câte ori vedea cerul apărând între două piscuri, gândea că au şi ajuns pe creastă. Dar omnibuzul ocolea pe o nouă serpentină, rotindu-se în jurul muntelui.

În sfârşit, un cătun agăţat pe un podiş. Probabil că aici vor coborî. Nu. Coborî doar tânărul voinic şi arătos aşezat în faţa ei, bombănind înciudat pentru că şoferul nu voise să staţioneze unde îi ceruse el, şi-l lăsase la distanţă de drum. Toţi pasagerii ţinură partea tânărului şi-l bodogăniră pe şofer! Preotul mătăhălos se strecură pe locul eliberat de tânăr. Şi omnibuzul începu din nou să zigzagheze şi să se înfăşoare ca o bobină pe cotorul muntelui, tot mai sus, către limanul de cer dintre creste.

În sfârşit apărură nişte căsuţe risipite printre stânci, şi omnibuzul opri într-o piaţetă. Bagajele fură dezlegate şi date jos de pe acoperiş. Şi Alvina coborî în centrul

rudimentar al unui orăşel de munte străvechi, parcă neprihănit de civilizaţie. Pe un dâmb se înălţa biserica. La dreapta un drum pietros cotea în valea deschisă. Câteva case mai acătării, printre care se prizăreau nişte coşmelii prăpădite. Şi de jur împrejur, copaci scheletici, desfrunziţi. Cerul era bătut în stele mari, strălucitoare, aerul tăios. În piaţă, un furnicar de oameni întunecaţi. Femei cu nişte găteli complicate pe cap, în formă de scoică, evocând bonetele cameristelor din casele bogătaşilor, se apropiară şi se zgâiră la ei. Muntence cu faţa aspră ca piatra.

Pancrazio discuta de zor cu Cicio, în dialectul lor, apoi o dădu pe engleză:

— N-am putut face rost de un docar, să vă iau de la gară. Dar o să găsesc eu unul pe aici. Şi acum ce aveţi de gând? Până mă întorc eu, lăsaţi-vă bagajele la Grazia.

Intrară într-un fel de hrubă care purta numele de „Restaurantul poştei”, cu pardoseală de pământ pe jos şi mirosind a murdărie de pisici. În jurul unui arzător de aramă în care clipea anemic puţin jăratic, se adunaseră vreo, trei bătrâne care-şi încălzeau mâinile. Bărbaţii trăgeau vârtos la măsea. Cicio comandă cafea cu rom, şi Grazia, patroana cu faţa dură şi o bonetă cam mototolită, luă nişte ceşti de cafea murdare, le clăti într-o apă şi mai

murdară, apoi luă ibricul de pe jăratic, turnă în ceşti cafeaua clocotită dar stătută, şi o stropi cu rom. Adăugă în fiecare ceşcuţă câte o linguriţă de zahăr, şi o amestecă neglijent, dând pe dinafară, astfel încât în farfurioare se formase câte o mică baltă de cafea.

Cicio sorbi cafeaua şi Alvina, vrând să-l imite, îşi fripse buzele. Cicio plăti şi ieşiră iar în aerul îngheţat.

— Ce doreşti să cumperi? îl întrebă Pancrazio care revenise.

— Ce să cumpăr?

— Merinde. Aţi adus provizii cu voi?

— Nu.

Porniră pe drumul pietros şi întunecat până la o măcelărie, unde luară o bucată mare de carne însângerată, apoi la brutărie de unde luară nişte pite uriaşe. Mai cumpărară zahăr şi cafea, iar Pancrazio li se plânse în engleza lui îngrijită că unt nu se poate găsi. Femeile cu bonetele lor înalte şi ciudate şi cu feţele colţuroase se apropiau mereu de ei, se uitau la Alvina ca la o arătare şi puneau felurite întrebări. Cicio şi Pancrazio le răspundeau cu răceală şi cu *hauteur*[89]*.* Evident, între sătenii din Pescocalascio şi aşa-zişii orăşeni din Osson nu

[89] Superioritate, (fr.).

se stabiliseră relaţii de prietenie. Alvina se simţea ca într-o junglă sălbatică, primitivă, în bezna acestui straniu orăşel de munte.

După ce cumpărară proviziile de hrană, se instalară într-un docar cu două roţi, procurat de Pancrazio. Alvina şi Cicio în spate, Pancrazio pe capră, lângă vizitiu, iar valizele claie peste grămadă la picioarele lor. Geamantanele mai mari fuseseră depozitate la Grazia, urmând să fie ridicate a doua zi. Era un frig înţepător şi o beznă care licărea de ger. Încă nu se arătase luna.

Docarul o porni la vale pe drumul albicios, luminat doar de stele, care cobora de pe platou în groapa de beznă de la poale. Îi sălta şi-i scutura în întuneric, îndreptându-i spre alt întuneric, iar vizitiul, destul de neatent, se întreţinea cu calul spectral, adresându-i felurite exclamaţii şi şfichiuindu-i crupa cu biciul. Dar nici pe Pancrazio nu-l scutea de întrebări.

Alvina se înghesuia în Cicio, pe care nimic nu părea să-l afecteze. Vântul îi biciuia faţa îngheţată, stelele licăreau cristaline şi reci. Şi coborau printre hârtoape, jos, pe sub stânci colţuroase, tot mai jos, spre miezul întunericului. Cicio stătea aplecat în faţă, privind drept înainte. Alvina nu vedea decât un amalgam de munţi, stânci şi stele.

— Nu mi-ai spus că ţinutul e atât de sălbatic, vorbi ea într-un târziu.

— Nu e, răspunse Cicio cu un glas chinuit, şi o notă de suferinţă. Apoi îşi puse mâna pe braţul ei şi o întrebă: Nu-ţi place?

— Ba îl găsesc minunat, răspunse buimacă.

Cicio o înconjură cu braţul şi o strânse pătimaş. Dar Alvina nu simţea nevoia de sprijin moral. Totul îi apărea, într-adevăr, ireal de frumos, năucitor. Nu înţelegea de ce se întristase Cicio, de ce părea să-şi fi pierdut curajul. Ea nu pricepea decât splendoarea decorului halucinant în lumina stelară, şi senzaţia coborârii precipitate, înfricoşătoare, ameţitoare.

În sfârşit ajunseră la fundul plat al văii, pe drum drept. Apăru o casă, cu un foc firav aprins afară, şi nişte siluete fantomatice în lumina focului.

— Ce fac acolo? întrebă ea.

— Nu ştiu, răspunse Cicio, şi traduse întrebarea în italiană: *cosa fanno loro?*

— *Ka...? Fanno il buca,* răspunse vizitiul.

— Spală rufe, îi traduse Pancrazio.

— Spală rufe?

— Le fierb în cazan, o lămuri Cicio.

Docarul uruitor înainta în noapte, scuturându-i pe şosea. Alvina distingea în întuneric cărările povârnite şi munţii abrupţi din jur. Sus, pe cer, lucea Carul Mare. Şi pentru prima oară în viaţa ei se simţi pierdută, într-adevăr o fată pierdută. Evadase din lume, trecuse dincolo de hotarele civilizaţiei, şi se pierduse în misterul unor meleaguri neumblate. Era pierdută pentru Woodhouse, pierdută pentru Lancaster, pentru Anglia – pierdută pentru tot şi toate.

Trecură printr-o pădurice de un întuneric opac, în care se auzea clipocitul unui pârâu repede. Docarul se opri pe neaşteptate. Dintr-o poartă luminată se materializă o figură, care apoi se topi din nou în întuneric.

— Coborâm aici, anunţă Pancrazio. Docarul nu poate răzbate mai departe.

— Am ajuns? întrebă Alvina uşurată.

— Nu încă, mai e o milă de drum. Dar trebuie să mergem pe jos, că nu-i drum de trăsură.

Cicio întrebă ceva în italiană. Alvina coborî.

— Bună seara, n-aţi îngheţat? se auzi o voce aspră de femeie, vorbind o engleză italianizată.

Alt membru al familiei lui Cicio. Alvina se uită la femeia chipeşă, trupeşă, întunecată, şi cu voce aspră, a cărei

siluetă se decupa în lumina unei uşi.

— Mi-e frig, răspunse Alvina.

— Intraţi să vă încălziţi puţin, o pofti tânăra”.

— Aici locuieşte soţul surorii mele, o lămuri Pancrazio.

Alvina intră într-un fel de han. Pardosit tot cu pământ, şi având în centru o tingire uriaşă cu cărbuni aprinşi, care părea un eleşteu de rubine. La o masă de lemn negeluit, nişte bărbaţi îmbrăcaţi în paltoane şi cu pălăriile pe cap jucau cărţi, la lumina unei lămpi de gaz, în timp ce hangiul le tot turna vin în căni.

— Veniţi mai aproape, să vă încălziţi, o pofti gazda, arătând spre lacul de jăratic, îi dădu un scaun şi Alvina se aşeză. Bărbaţii o măsurară din priviri, fără să-şi întrerupă o clipă jocul. Cicio aduse înăuntru bagajele. Când îl văzură, bărbaţii se sculară în picioare şi-l salutară zgomotos, aruncându-i câte o privire şi Alvinei, de parcă ar fi fost o apariţie de pe altă planetă! Vorbeau un dialect dur, italienesc, amestecat cu unele cuvinte americane.

Pe urmă părură să se sfătuiască între ei, iar Cicio se apropie de ea şi-i spuse:

— Ne întreabă dacă nu vrem să înnoptăm aici.

— Nu, cred că e mai bine să mergem acasă.

Când auzi cuvântul „acasă”, Cicio îşi întoarse faţa,

întunecat.

— Eu cred că te-ai simţi mai bine peste noapte aici decât în biata mea locuinţă, se amestecă Pancrazio. Ştii, eu trăiesc singur, nimeni nu are grijă de gospodărie...

Alvina se uită în jur la peştera în care se găsea, şi la bărbaţii bolovănoşi, cu pălării negre. Îşi punea întrebarea cum s-ar putea simţi mai bine aici.

— Nu face nimic, stărui ea, prefer să ne continuăm drumul.

— Bine, atunci trebuie să luăm catârul, spuse Pancrazio cu o stoică hotărâre.

Şi ieşiră din încăpere. Un om mărunt de stat, cu o înfăţişare ca de bandit de drumul mare, se ivi dintr-o şură, ţinând un felinar în mână. Purta o manta cu gulerul ridicat până la nas, o pălărie trasă până peste sprâncene, obiele albe la picioare legate cu curele de piele încrucişate, şi opinci de piele.

— Fratele meu, Giovanni, făcu Pancrazio prezentările. E cam sărac cu duhul.

Pe urmă i se adresă lui Giovanni, răpăind în dialect. Omul o salută pe Alvina ducându-şi un deget la pălărie, şi-i înmână lui Pancrazio felinarul. Şi apoi se lăsă înghiţit de întuneric. După o bucată de timp, însă, reapăru cu un

catâr. Cicio scoasedin nou bagajele şi la lumina felinarului încărcară bietul dobitoc, legându-i poverile de o parte şi de alta, într-un echilibru îndoielnic. Pancrazio îl luă de căpăstru şi îl trase:

— Merge! Voi porniţi înainte, şi eu vă urmez.

— Hi-i-i, îndemnă Giovanni catârul, plesnindu-l peste coapsă.

Pe urmă îl apucă de funie şi începu să călăuzească micul convoi prin beznă, păşind ferm pe picioarele înfăşurate în obiele albe, soioase, care-i ieşeau ca doi stâlpi mobili de sub mantaua neagră. Alvina auzea fâşâitul opincilor pe piatră şi Tropăitul calm al măgăruşului.

Ea mergea lângă Cicio, care purta felinarul. În faţa lor catârul îşi bălăngănea poverile, şi în faţa catârului păşea ferm Giovanni. Drumul se strecura printre copaci şi erau tot timpul însoţiţi de susurul unei ape care se prăvălea repede. Când şi când, trebuiau să se ferească de câte o stâncă dinţoasă, ce-şi năpustea colţii spre ei. Era un ger înfiorător şi drumul îngheţase, întărindu-se ca piatra. Pe cer, puzderie de stele clipitoare.

— Ce straniu e totul! murmură Alvina. Te bucuri că te întorci acasă?

— Nu-i casa mea, se stropşi Cicio, de parcă îl ustura

cuvântul „casă”. Mă bucur însă că o s-o văd din nou. Dar nu-i un loc pentru oameni tineri. Ai să vezi şi tu că n-o să-ţi placă.

Alvina era mirată să-l vadă atât de cătrănit. Şi Pancrazio, care venea în fugă după ei ca să-i ajungă, arăta la fel de necăjit.

— Cred că eşti moartă de oboseală, îi spuse el. Trebuia să fi dormit noaptea asta sus, în oraş.

— Oboseala mi-a trecut, răspunse Alvina, dar mi-e o foame de nu văd cu ochii.

— Bine! Când ajungem la locuinţa mea, o să mâncăm ceva.

Şi continuară să străbată întunericul, Pancrazio luă felinarul din mâna lui Cicio şi se apropie de catâr, să verifice încărcătura. O pită uriaşă, rotundă şi turtită, scăpă pe jos, trăgând o bocceluţă după ea. Pancrazio începu să înjure de mama focului, în dialect, dându-i lui Giovanni felinarul. Cicio ridică pita de pe jos.

— Rupe-mi o bucată, îi ceru Alvina.

Şi amândoi se porniră să mestece pâine goală, în întuneric.

Curând, Pancrazio opri catârul, luă felinarul de la Giovanni şi le comunică:

— Aici părăsim drumul mare şi o luăm pe o scurtătură.

Îi indică Alvinei, luminându-i cu felinarul, o cărăruie care se strecura printre hăţişuri. Alvina începu să coboare cărarea abruptă, în timp ce Pancrazio, precaut, îi lumina drumul. În spatele lor venea Giovanni ducând catârul de căpăstru. La capătul cărării ajunseră în albia pietroasă, albicioasă, a unui râu de munte. O albie largă, plină de bolovani albi, care sclipeau în lumina stelelor. Şi tot timpul îi însoţea acelaşi şopot de apă repede. Un loc sălbatic, ce părea necălcat de picior de om. Pe malul celălalt, destul de îndepărtat, se vedeau alte hăţişuri compacte, negre.

Pancrazio lumina albia cu felinarul, şi ceilalţi îşi căutau drum printre bolovani, până ajunseră la apa râului – un râuleţ îngust dar foarte repede. Peste apă fusese aruncată, în chip de punte, o scându-ră lungă şi îngustă, într-un echilibru instabil. Alvina traversă cu mare teamă scândura, urmată de Pancrazio cu felinarul în mână. După el venea Cicio cu pâinea şi bocceaua căzută. În spate, pe bolovani, se auzeau copitele catârului şi înjurăturile lui Giovanni. Când ajunseră pe malul celălalt, Pancrazio se înapoie, ca să-i lumineze şi lui Giovanni drumul. Alvina văzu catârul apropiindu-se de râu, apoi rămânând locului, proţăpit pe picioarele din faţă, cu botul în jos, adulmecând apa.

— Hiii! Hiii! îl îndemnă de zor Pancrazio, şfichiuindu-i coapsele.

Dar catârul îşi întoarse botul într-o parte şi nu se clinti. Pancrazio, mânios, apucă funia şi îl târî după el în susul albiei.

— Cine i-a mai inventat şi pe catâri! Nişte dobitoace îndărătnice făcute numai ca să-ţi scoată sufletul.

Vocea lui furioasă spinteca întunericul îngheţat. Cicio începu să râdă. El şi Alvina se opriseră pe malul celălalt al râului şi-i urmăreau pe cei doi bărbaţi care urcau cu felinarul şi catârul.

Scena se repetă aidoma: măgăruşul îşi aplecă botul şi-l retrase de îndată ce simţi apa. Iar înjurături şi plesnituri de bici. Nici gând. Catârul, după o matură şi lungă chibzuinţă, se dădu îndărăt. O nouă explozie de înjurături italieneşti cutremură aerul îngheţat. Şi cei doi cu felinarul urcară şi mai sus, devenind aproape invizibili.

Alvina şi Cicio îi urmăreau. Felinarul apărea ca un punctuleţ luminos. Şi, deodată, un răget, un tropot, un plescăit.

— A trecut apa, anunţă Cicio.

Pancrazio reapăru cu felinarul.

— Blestemată dihanie! O să-i sucesc gâtul cu mâna

mea! strigă.

— Nu-i deprins cu apa? întrebă Alvina.

— Ba bine că nu. Dar nu trece decât pe unde i se năzare lui. Orice i-ai face!

În vecinătatea tufişurilor de pe celălalt mal, aşteptară catârul care tropăia tacticos peste pietre, tras de Giovanni cel răbdător. De aici începură să urce o potecă povârnită, pietroasă, care se furişa printre ridicături. Un urcuş greu, care o dădu gata pe Alvina. Dar îşi oţeli puterile. Şi iar se opriră să aştepte tacticosul catâr, după care făcură la dreapta, pe sub nişte arbori stufoşi. În întuneric se desluşea o casă.

— Ăsta-i? întrebă Alvina cu sufletul la gură.

— Nu. Şi asta-i tot a mea, dar nu aicea locuiesc. Puţin mai departe. Dar tot pământul ăsta e al meu.

Urcară în continuare, pe un pământ dur, năpădit de tufe de iarbă. Urcuşul se termină în faţa unei îngrămădeli înalte de bolovani pe care trebuiră să-i escaladeze şi, în sfârşit, le apăru în faţă o casă mare, impunătoare, învăluită în beznă totală.

— Vai de mine! strigă Pancrazio. N-au făcut nimic din ce le-am cerut.

Începu să scoată nişte exclamaţii de exasperare. – Ce n-

au făcut? întrebă Alvina; Nici foc, nici lumină, nimic. Aşteptaţi puţin, în sfârşit, îi ajunse şi catârul. Cicio, Alvina, Giovanni şi măgăruşul rămaseră locului aşteptând în lumina argintată a stelelor, în faţa casei sălbatice. Pancrazio se făcuse nevăzut pe undeva prin spate. Cicio, mai cătrănit ca oricând, îi spuse ceva lui Giovanni.

În sfârşit se arătă Pancrazio cu felinarul şi le deschise uşa din faţă.

Alvina pătrunse într-un coridor larg, pardosit cu piatră, plin cu unelte agricole trântite la nimereală; într-un colţ era un morman de paie şi o moviliţă de fasole boabe. Apoi urcă o scară de lemn, neacoperită. Asta-i tot ce. Reuşi să vadă în raza de lumină aruncată de felinar. Pancrazio trase de un şnur, dând la o parte o perdea, şi intrară în bucătărie. O încăpere mare, cu pereţi afumaţi, un tavan boltit şi o vatră neagră, îngheţată. Un mobilier foarte sumar, rudimentar, înnegrit de funingine; o pardoseală de piatră, plină de gunoaie; ferestre cu zăbrele de fier, îngropate în zidul foarte gros; una din ferestre era astupată cu o scându-ră. Întreaga cavernă părea un decor de teatru, în care nimeni n-ar fi putut locui în viaţa reală.

— Fac îndată lumină, anunţă Pancrazio. Luă o lampă de pe cămin şi îi potrivi fitilul.

Cicio lăsase pâinea şi bocceaua pe o ladă, şi stătea mut, în picioare, lângă Alvina.

E o încăpere frumoasă, îl încurajă ea. Într-adevăr, sala cu tavanul ei boltit, zidurile groase şi afumate, vatra încăpătoare şi neagră, aveau un farmec lugubru. Dar Cicio părea să nu fi înţeles ce-i spusese şi-i zâmbi îndurerat.

Pancrazio aprinse lampa, şi Alvina privi de jur împrejur, nevenindu-i să-şi creadă ochilor.

— O să aprind focul, spuse Pancrazio. Cicio, tu ajută-l pe Giovanni să descarce bagajele.

Alvina nu se mai putea opri din cercetarea încăperii, în faţa sobei era o bancă lungă de lemn, cu speteaza spre interior. Sub o fereastră îngustă, ca o nişă în zidul masiv, se afla o măsuţă, iar pe marginea groasă a zidului în care era îngropată „fereastra fuseseră depozitate ziare, scrisori, cuie şi un ciocan. Pe măsuţă trona o altă moviliţă de fasole uscată şi două căpiţe de ştiuleţi de porumb, într-un colţ, pe nişte rafturi, stăteau, una lângă alta, două farfurii de faianţă, ciobite, şi pe masa de dedesubt era aşezată o găleată cu apă şi un polonic mare. Mobilierul era completat de o ladă mare de lemn, două scăunaşe şi, lângă vatră, o stivă de surcele, nuiele de papură, crenguţe de viţă, coceni de porumb, ramuri de stejar.

Pancrazio intră cu o încărcătură nouă de vreascuri.

— Afurisiţii, nimic n-au făcut din ce le-am cerut eu. N-au aprins focul, n-au făcut curăţenie în casă, n-au făcut nimic. Mă tem că n-ai să te simţi bine aici. Când nu-i o mână de femeie care să facă ordine, toate-s cu susu-n jos.

Aruncă în vatră o mână de nuiele şi le aprinse. Ţâşni o flacără luminoasă. Intră şi Cicio cu bagajele şi cu proviziile de hrană.

— Aş vrea să mă schimb, spuse Alvina. Şi mor de foame.

— Eu te sfătuiesc să rămâi cu paltonul pe dumneata. E foarte rece şi sala-i friguroasă.

Cu alte cuvinte, era o adevărată gheţărie. Alvina dârdâia. Îşi scoase pălăria şi gulerul de focă.

— Vrei să frigem nişte carne? întrebă Pancrazio.

Aduse o tigaie, scoase nişte untură din lada de lemn, care era cămara lui şi, ţinând tigaia peste para focului, începu să prăjească bucăţi de carne. Alvina se oferi să pună masa, dar nu exista faţă de masă.

— Stăm aici pe bancă, lângă foc, şi mâncăm, îi spuse Pancrazio.

Luă de pe raft cele două farfurii de faianţă şi mai aduse o farfurie adâncă, trei furculiţe de tablă, două cuţite desperecheate, şi nişte sare zgrunţuroasă într-o cutiuţă de

lemn. Şi le aşternu pe toate pe bancă. Cicio tăcea mâlc.

Banca era afumată de funingine şi slinoasă. Alvina se temea că o să-şi păteze paltonul. Totuşi se aşează vitejeşte pe bancă, cu farfuria în mână şi cu furculiţa care se îndoia, şi mâncă o bucată de carne şi o bucată de pâine. Era extrem de neconfortabil, dar carnea era gustoasă şi focul se înteţise. Însă încăperea se umpluse de un fum care-i ustura ochii. Cicio şedea lângă ea şi înfuleca de zor.

— Totul mi se pare interesant şi amuzant, îi spuse Alvina.

Cicio privi cu ochii lui trişti, de animal rănit. Alvina nu înţelegea ce-l munceşte.

Nu găseşti că-i amuzant? îl întrebă zâmbindu-i.

Îi răspunse şi el cu un surâs.

— Dar n-o să-ţi placă, adăugă.

— De ce? strigă ea speriată că prevestirea lui avea să se împlinească.

Pancrazio ieşea mereu cu felinarul în mână. Mai aduse nişte pere smochinite, struguri albi cu boabe sferice, şi o mână de nuci. Le oferi pe un şervet.

— Sper că perele mai sunt bune. Şi scuză, te rog, aspectele incomode ale casei mele.

Veni şi Giovanni şi aduse o oală cu supă şi o sticlă cu

lapte. Pe bancă nu încăpeau decât trei persoane, aşa că-şi trase unul din scăunaşe în mormanul de surcele şi se aşeză şi el. Era un om de vreo cincizeci de ani, cu ochi albaştri strălucitori şi o faţă plată, dar cu o expresie blajină, uşor îndobitocită. Toţi trei bărbaţii stăteau cu pălăriile pe cap.

Giovanni adusese supa pentru el şi pentru Pancrazio, dar cum nu exista decât o singură lingură, întâi mâncă Pancrazio, apoi îi întinse oala şi lingura lui Giovanni care se împotrivi, dar până la urmă sorbi câteva înghiţituri, îi pasă din nou oala fratelui său, şi aşa, folosind lingura pe rând, goliră toată oala. La urmă Pancrazio aduse şi nişte vin alb, nu prea gustos, pentru care îşi ceru scuze. O întrebă pe Alvina dacă vrea o cafea, şi biata de ea acceptă din toată inima.

Deşi focul îi dogorea obrajii şi partea din faţă a corpului, spatele îi era complet îngheţat. Pancrazio luă un ceaun, îi trecu o nuia lungă prin mâner şi i-l dădu lui Cicio să-l ţină deasupra focului ca să fiarbă laptele, în timp ce el aşeză pe spuză un ibric de aluminiu cu cafea. Şi îl puse pe Giovanni să sufle în foc printr-o ţeavă lungă de metal, care stătea sprijinită pe două picioruşe în celălalt colţ al camerei.

Giovanni idolatriza focul. Ochii îi scânteiară de fericire când începu să sufle în ţeavă. Mai zvârli câteva surcele pe foc, deşi Pancrazio protestă. Aranjă maldărul de vreascuri, apoi suflă în foc până ce izbucni o pălălaie mare, numai bună de fiert cafeaua.

— *Basta! Basta!*[90] strigă Cicio.

Dar Giovanni sufla din fundul rărunchilor, uitându-se la Alvina cu ochi strălucitori. Voia să facă un foc cât mai frumos, special pentru ea.

Serviciul de cafea se compunea dintr-o singură ceaşcă, o cană emailată şi un castronaş. Pancrazio râşnea cu zgomot cafeaua. Bătrân şi încovoiat de spate cum era, ducea în spinare toate treburile.

În sfârşit Giovanni renunţă să mai sufle. Deasupra focului atârna, agăţat de vatră, un ceainic cu apă care începuse să fiarbăf Cicio încercă să-l ia din cui şi îşi opări degetele. Ospăţul se încheiase şi Alvina se văzu liberă să se ducă la culcare. Pancrazio o porni în frunte pe scări, cu o lumânare aprinsă în mână, după el urca Cicio ducând ceainicul cu apă clocotită, şi în urma lor venea Alvina. Bărbaţii erau tot cu pălăriile pe cap, şi tropăiau lugubru pe treptele de lemn, neacoperite.

---

[90] Gata! Gata! (it.).

Dormitorul se dovedi o nouă gheţărie. O cameră spaţioasă, cu o podea de ciment, pereţi albi şi o uşă de sticlă ce răspundea într-un balconaş. Paturile de fier, înalte, albe, erau aşezate fiecare la câte un perete, paralele, despărţite între ele de un lavoar sprijinit pe trei picioare.

Camera era literalmente îngheţată şi cimentul de pe jos era de-a dreptul gheaţă sub tălpi. Cicio se lăsă pe un scaun şi începu să-şi scoată ghetele. Alvina se îndreptă spre fereastră şi se uită afară. Luna se ridicase şi scălda peisajul într-o lumină de vis; zăpada de pe crestele dantelate scânteia ca diamantul în noaptea de cristal.

Alvina ieşi o clipă pe balcon. Era un decor de feerie: luna de argint, piscurile de diamant, iar la poale căuşul văii adânci, poleite; clipocitul cristalin al râului, şi de jur împrejur dealurile noptatice, învelite în hăţiş, şi arborii stufoşi. Un decor de feerie – dar de feerie polară.

— Ai face mai bine să închizi uşa, o sfătui Cicio.

Alvina se întoarse în cameră. Era doborâtă de oboseală, paralizată de frig, şi se simţea insuportabil de murdară în urma nesfârşitei călătorii. Cicio se culcase fără să se mai spele.

— De ce foşneşte patul? îl întrebă ea.

Saltelele erau umplute cu pănuşi uscate de porumb, ceea ce le făcea foarte înalte şi fâşâitoare, ca un şarpe printre frunze moarte.

Alvina îşi clăti mâinile, zvârli apa murdară pe fereastră, pe urmă se spălă zdravăn cu apă fierbinte.

— Mulţumescu-ţi Doamne că m-am putut spăla, oftă ea frecându-se cu ştergarul aspru. Aşa mai simţi că trăieşti!

Cicio o urmări în timp ce-şi peria părul. Era toropită de istoveală şi de frig. Se urcă, buimacă, în patul înalt, fâşâitor. Salteaua avea un ghemotoc drept la mijloc, şi era îngheţată. Încerca senzaţia că se prăbuşise în râul cel rece. Păturile erau îngrozitor de grele. Era covârşită de emoţii, de uluire. Se cutremură şi lunecă într-un soi de inconştienţă. Îşi dădea seama că Cicio era nefericit şi nu înţelegea de ce.

După o oră de somn letargic se trezi tresărind puternic. Camera era îmbăiată în clarul de lună. Nu-şi dădea seama unde se găseşte. Se simţea înspăimântată. Şi îngheţată toată. O cotropi groaza. Cicio zăcea nemişcat în pat, ca un mort. Totul avea un aspect fantomatic, groaza plutea în aer. Îşi spuse că o să moară de spaimă. Nu izbutea să se mişte sub greutatea păturilor. Ştia că totul în jur e înfiorător, că îi înăbuşă viaţa, că o ucide. Făptura ei era

ameninţată în însăşi esenţa vitală. Peste o clipă se va preface în stană de piatră.

Izbuti, cu un efort supraomenesc să se ridice în pat. Nemişcarea lividă a lui Cicio era la fel de înspăimântătoare ca tot ce o înconjura. Şi el o îngrozea. Ce să facă, unde să fugă? Era pierdută – pierdută – pierdută pe vecie.

Gândul îi impuse mintea ca un pumnal. Coborî din pat, şi se apropie de Cicio. Era livid, înspăimântător, dar cald. Îi simţi căldura învăluind-o, pătrunzând-o, dizolvând-o. Şi iarăşi patima lui aprinsă, deznădăjduită, îi stinse orice zvâcnire a conştiinţei...

Capitolul cincisprezece

Un loc numit Califano

Da, neîndoielnic, Alvina era o fată pierdută. Dezrădăcinată din tot ce însemnase viaţa ei. Ovidiu exilat în Tracia, a ştiut de ce se lamenta cu atâta sfâşiere. Sufletul are nevoie, în aceeaşi măsură ca şi trupul, de hrană. Şi când îi iei hrana cea de toate zilele, nu-l mai alină nimic.

În acest sat, Pescocalascio, însăşi majestatea şi dura forţă a munţilor şi a văilor părea s-o strivească pe fata crescută în „domoala atmosferă a Angliei. Dar nu numai pe ea, ci şi pe localnici. Cicio şi Pancrazio se agăţau, în străfundurile lor, de Alvina, de parcă i-ar fi putut salva şi pe ei de la nimicire. Alvina se străduia să-şi oţelească, să-şi călească şi ultima fibră de curaj. Pentru că ştia că ea e sprijinul moral al celor doi bărbaţi.

Nu-şi dăduse seama de acest lucru de la bun început. Era prea buimăcită, prea uluită de întreaga bizarerie din jur; părea halucinată, în parte fascinată de splendoarea locului, în parte înspăimântată de crunta apăsare, de

aneantizarea făpturii ei. Era ca şi împietrită. Iar timpul se scurgea.

Se pare că există locuri prielnice şi locuri potrivnice, ostile fiinţei noastre psihice. Se pare că fiecare ţinut şi fiecare ţară are nucleele sale de forţă negativă, locuri care se opun şi resping, refuză să se lase penetrate de cultura vie, de căldura vieţii.

Şi Alvina se rătăcise într-un astfel de loc, aici în inima munţilor Abruzzi.

Locuinţa lui „Pancrazio nu se afla chiar în satul Pescocalascio, ci la un ceas distanţă de acesta, într-o aşezare numită Califanp. Se mai aflau însă rămăşiţele unui soi de bordei primitiv, fără ferestre, în care totuşi, văzuseră lumina zilei Pangrazio şi mama lui Cicio; de aici descălecase familia Califano. Puţin mai încolo, era „vila” lui Pancrazio. Ceva mai jos, o clădire nouă, cu aspect modern, înfiptă în mijlocul unei pajişti necultivate. Aici locuiau ţăranii care munceau pământul. Şi mai jos, se răzleţeau alte şapte sau opt case. Într-una din ele locuia Giovanni. Dar până la Pescocalascio, adică până la o distanţă de un ceas de urcuş povârnit, cu poteci strâmte, stâncoase, râpoase, nu exista urmă de prăvălie, sau de dugheană, sau de oficiu poştal.

Dar în zilele însorite, totul apărea de o frumuseţe tulburătoare: erau zile calde, limpezi, azurii, care păreau să zburde printre măgurile de la poalele munţilor: dâmburi şi movile neregulat ondulate, sălbatice, purtând pâlcuri de stejari cafenii, frunzoşi, nalbe uriaşe şi tufe de grozamă; unele dintre ridicături erau cultivate primitiv, sporadic. Şi ce putea fi mai sublim decât să-l vezi pe Cicio într-o vale, dincolo de o mlaştină, arând cu un plug tras de doi boi albi. Ce putea fi mai încântător decât să coboare cu Pancrazio până la tufişurile dese de pe malul râului, să traverseze albia bolovănoasă şi apoi râul până la hăţişurile de pe celălalt mal, şi de acolo să se caţere pe scurtătura povârnită până la drumul mare. Pancrazio era deosebit de bucuros când Alvina îl însoţea la Pescocalascio. Aprecia mult faptul că nu se arăta speriată, precum şi admiraţia ei faţă de măreţia locului.

Ce putea fi mai minunat decât un apus de soare de iarnă! Uneori, la întoarcerea din sat, Alvina şi Pancrazio zăboveau din cauza măgăruşului. Acesta călca la fel de precaut şi tacticos pe pârtiile înclinate care îngheţau de îndată ce pierea soarele. Şi de fiecare dată se încăpăţâna să nu treacă râul, în timp ce umbrele violacee „ale amurgului se cuibăreau în albia pietroasă şi alburie, iar pe

creste – Doamne, câtă splendoare! – zăpada se învăpăia şi trimitea scânteieri de rubin spre cerul albastru siniliu. Vâlvătaia roşie, de o măreţie păgână, pe care o aprindea asfinţitul în văi, îţi lua graiul; o măreţie aprigă, evocând jertfele sângeroase aduse zeilor antichităţii. Alvina simţea că se operează o prefacere în ea", că se transfigurează, că i se revelează un mister al vieţii. Şi inima i se îndârjea. Da, zeii aveau dreptul să ceară „jertfe omeneşti, aveau un drept inamovibil. Zeii crunţi, cruzi, care-şi muiau buzele în sânge de om, aceştia erau zeii adevăraţi.

Sensibilitatea de medium hipnotic caracteristică Alvinei era chinuită de nostalgia şi totodată de groaza inspirată de trecutul păgân pe care-l intuia permanent. Nu era lucid conştientă de acest lucru. Dar vibra în ea o coardă neştiută, dureroasă, care-i scormonea sufletul – niciodată trupul – deşi avea substanţă fizică. Câteodată, când cobora colina stâncoasă a unui deal şi-l zărea brusc în vale pe Cicio, în cămaşa lui albă, împingând coarnele plugului tras de boii majestuoşi, albi-cenuşii ca aripile fluturelui de noapte, înaintând lenevos, legănat şi tăind brazdă în pământul înţelenit, Alvina se simţea aproape cuprinsă de un leşin, atât de acut intuia lumea antichităţii, cu îndeletnicirile-i identice. Şi Cicio era atât de mut, atât de

închistat în misterul lui, închizând atâta durere, de parc-ar fi fost înfricoşat de el însuşi şi de ceea ce se ascundea în el. Şi întreaga lui intensitate se revărsa asupra ei. Alvina îşi spunea că n-o să poată supravieţui.

Câteodată se ducea să culeagă ghindă, o ghindă mare, specială, foarte preţuită în acest ţinut unde porcul era socotit aproape obiect de veneraţie. Culegea în tăcere, până-şi umplea coşuleţul. Şi din depărtare răzbeau zgomotele antice: Giovanni despica lemne cu toporul, Cicio mâna boii, Pancrazio îşi ocăra măgăruşul, un ţăran înfigea sapa în pământul pietros. Toate aceste sunete ancestrale se făceau auzite peste zgomotul de fond al râului care se prăvălea şi peste suflarea neîntreruptă a zăpezilor de pe piscuri. Şi în acele momente cunoştea o fericire aprigă, dârză, venită de dincolo de disperare. Nimeni nu avea să-i mai descopere vreodată urma. Trecuse dincolo de lume, în prelume, alunecase îndărăt, în eterna antichitate.

Şi atunci o vedea urcând dealul pe Maria, bătrâna soţie a lui Giovanni, cea cu faţă de spiriduş. Mâna vaca la deal, ducând-o de-o funie legată de coarne; o călăuzea, ferind-o de fâşiile semănate cu grâu şi îndreptând-o spre peticele de păşune ierboasă de pe lângă tufişuri. Maria purta, ca

toate ţărăncile de prin partea locului, o fustă înfoiată, un pieptar alb, o cămaşă cu mâneci umflate, iar pe cap, o basma roşie. Numai că fusta era murdară, ca şi faţa ei, iar cerceii de aur atârnau agăţaţi de nişte urechi care arătau de parcă nu fuseseră niciodată spălate. Părea afumată şi înnegrită de cât fum înghiţise.

Maria, cu basmaua roşie legată pe cap, mânând vaca albă, se apropia de Alvina râzând, ştiind că ea se teme de vaci. Începea să-i vorbească pe o voce stridentă, în dialect. Alvina se străduia să înţeleagă măcar un cuvânt. Cu neputinţă; vorbea păsăreşte. Ai fi zis că scotea nişte sunete nearticulate, ca animalele. Asta nu era limba italiană. Cu toate acestea, ascultându-i întruna pe cei din jur vorbind în dialect, urechea Alvinei începuse să se deprindă şi să desluşească unele expresii.

O îndrăgea pe Maria aşa cum îi îndrăgea pe toţi din familie. În felul lor primitiv, se purtau foarte afectuos cu ea. Cât se pricepeau ei, numai că nu se prea pricepeau, îşi arătau multă bunătate unii altora, pentru că toţi se simţeau pierduţi, nişte aborigeni uitaţi de Dumnezeu, părăsiţi dincolo de lume. Pentru ei Alvina era o fiinţă superioară, venită de pe meleaguri superioare. Se bucurau când o vedeau dezghiocând ştiuleţii de porumb sau

adunând ghindă. Toţi nu mai ştiau cum să-i intre în voie, de parcă Alvina le satisfăcea nevoia lor înnăscută de a sluji pe cineva. Alvina, englezoaica, exercita asupra lor o vrajă magică şi, cât timp era mulţumită, se simţeau şi ei fericiţi şi uşuraţi să o aibă în sânul lor.

Dar şi momentele când era nefericită! Zilele lungi, sinistre, biciuite de ploaie rece şi de lapoviţă, când lumea paradiziacă de afară nu-i era accesibilă, iar interiorul casei era un infern. Bărbaţii supravieţuiau, în muţenia lor primitivă, pentru că ei aveau munca. Dar Alvina ce putea face?

Casa era îngrozitoare. Numai în două camere se mai putea, de bine de rău, trăi: bucătăria şi dormitorul Alvinei. Bucătăria cu ferestrele ei zăbrelite, îngropate în zidul gros, la înălţime, şi cu un geam spart, mereu astupat cu o scându-ră, era ca o cavernă întunecoasă, boltită, iar aerul avea un miros înţepător din cauza fumului degajat de lemnele ude. Alvina se aşeza pe banca tare şi unsuroasă din faţa vetrei şi înteţea focul, aruncând mereu pumni de surcele. Dar fumul îi dădea usturimi în gât, şi tot timpul avea senzaţia că e jegoasă. Nu avea nimic de făcut. În dormitorul ei era un frig de gheaţă, şi în alt loc nu se putea duce. Asculta, venind din depărtare, prin zăpadă, răgetul

jalnic al măgarului.

Casa era mare, dar de nelocuit. Jos, la intrare, în stânga coridorului spaţios, care pe vreme rea, slujea drept adăpost pentru catâr şi pentru câteva găini plimbăreţe, se găsea o cameră spaţioasă, prelungă, pe care Pancrazio o transformase în magazie, de unelte şi în cămară de cartofi şi dovleci, şi în care câţiva guzgani îţi făceau surpriza de a-ţi ieşi în cale când te aşteptai mai puţin. La dreapta coridorului era *cantina*[91], altă hrubă tenebroasă, în care Pancrazio îşi ţinea butoaiele cu vin acru, şi unelte agricole. Din aceste încăperi se compunea parte rul.

Când urcai, la primul cot al scării dădeai peste un hambar; în chip de uşă, se găsea o reţea de sârmă prin care se vedeau stive portocalii de ştiuleţi de porumb, şi grămezi de boabe de grâu. La etaj erau patru camere, dar numai dormitorul Alvinei şi al lui Cicio era mobilat. Pancrazio dormea într-o cameră goală, pe un morman de zdrenţe şi cârpe vechi. În fund, într-o încăpere în care se uscau paiele, se afla un scrin ornat cu rămăşiţele unor cărţi vechi, dezmembrate, şi cu nişte fotografii îngălbenite, pe care Pancrazio le adusese din Anglia. Printre ele, în mod inexplicabil, se găsea şi o fotografie ponosită a

[91] Pivniţă, (it.).

Lordului Leighton. Şi, în sfârşit, cea de a patra cameră, comunicantă cu cea în care erau depozitate cerealele, avea uşa permanent încuiată.

Aspectul exterior, în bătătura casei, era la fel de dezolant. Cândva, fusese acolo o grădiniţă împrejmuită cu un gard de piatră. Dar păsările de curte, vacile, măgarul îi făcuseră de petrecanie. Acum, în tot locul, afară şi înăuntru, pământul sau podeaua erau presărate cu găinaţ, măgarul se deprinsese să-şi lase o grămăjoară de baligă în prag, unde fumega în aerul rece, în timp ce behăitul disperat se înălţa în tăriile cerului. Drum tăiat nu exista, doar nişte poteci adânci ca nişte făgaşuri, pline de bolovani, care duceau în vale, sau cărări abrupte, stâncoase, ce urcau pe munte. Făgaşurile din vale bălteau, chiftite de noroi şi apă, astfel încât erai nevoit să sari din piatră în piatră, cu riscul de a-ţi pierde echilibrul, sau să calci pe marginea foarte îngustă, ierboasă, a cărării.

Dar în dimineţile bătute de lapoviţă ce putea Alvina să facă? Pe la opt şi jumătate, Pancrazio îi aducea un ceainic cu apă clocotită. Doar el însoţise prin Europa gentlemani englezi, cărora le fusese fie valet, fie model. Şi îi plăcuseră gentlemanii englezi şi învăţase de la ei cum să se poarte. Şi acum îi făcea mult mai multă plăcere s-o slujească pe

Alvina decât să trudească pe pământurile lui.

Cicio se deştepta cu noaptea-n cap şi o pornea aiurea, fără niciun rost precis, în felul nesocotit al italienilor. Alvina părăsea dimineaţa dormitorul ei alb, glacial, şi se ducea în bucătăria neagră, glacială. Pancrazio, plin de afabilitate, îi încălzea laptele în ceaunul agăţat de un băţ şi ţinut deasupra focului. Se aşeza pe banca slinoasă şi îşi lua cafeaua cu lapte în care muia un colţ de pâine veche. Şi după aceea începea nesfârşita zi.

Îşi spăla cana şi farfuria şi se apuca să deretice prin bucătărie. Deasupra focului, atârna agăţat de un lanţ un alt ceaun mare, negru, în care Pancrazio fierbea hrana porcului, singura făptură pentru care se gătea în această gospodărie. Cicio intra bocănind şi aducea un braţ de ramuri ude, pentru foc, Pancrazio ba ieşea ba intra, şi supraveghea cu grijă ceaunul.

Într-o dimineaţă, Alvina hotărî să intre în acţiune şi să spele bine, cu apă fierbinte, toată vesela lor, de îndată ce Pancrazio avea să plece. Zis şi făcut, când Pancrazio ieşi cu preţiosul ceaun negru ca să-şi hrănească porcul, Alvina se lansă în spălatul vaselor. Toată zestrea bucătăriei era alcătuită din vreo şase oale de gătit şi cele câteva farfurii de faianţă. Ceea ce nu-i luă mult timp. După care se apucă

să frece zdravăn şi să răzuiască mesele şi rafturile. Îmbrăcă în hârtie curată interiorul lăzii cu provizii. Curăţă şi spălă pervazurile groase ale ferestrelor înalte, şi poliţa de peste cămin, presărată toată cu resturi de ceară întărită şi plină de praf, picurată de lumânări. Şi după aceea veni rândul băncii din faţa focului. O frecă de jeg şi o scoase la lumină. Apoi începu să arunce priviri cercetătoare la podea. Dar oricât simţ de curăţenie englezească ar fi animat-o, zădărnicia unui asemenea efort o dezarma. A freca podeaua aceea de piatră ar fi fost ca şi cum ar fi frecat pământul din curte. De fapt, podeaua era din pământ pavat cu un strat subţire de piatră. O mătură bine, şi aranjă ca lumea stiva de surcele şi vreascuri din colţul sobei. Şi după aceea spălă geamurile ferestrelor înalte, ca să poată intra mai multă lumină.

Rezultatul străduniilor ei? Un miros leşios, de săpun ud, şi nimic altceva. Maria, care venise între timp, se tot învârtise în jur exclamând de mirare şi admiraţie. Ba chiar gonise nişte găini care erau gata să profaneze acest templu al curăţeniei. Şi nimic altceva. Cea mai zadarnică străduanie. Pereţii rămăseseră la fel de negri şi de îmbâcsiţi de funingine, podeaua la fel de pătată, frigul pătrunzător îţi tăia la fel şalele şi spinarea, fumul de lemn ud îţi ustura

la fel ochii şi gâtul. Găleata cu apă scoasă din fântână era aceeaşi, şi foiala bărbaţilor şi a găinilor ploate, adăpostindu-se prin casă, era la fel de disperantă.

Un timp, Alvina se ţinu tare. Pe urmă făcu o răceală îngrozitoare, complicată cu usturimile provocate de fum. Avea junghiuri cumplite în piept, se simţea îngrozitor de slăbită, şi de sleită de puteri. Nu putea sta la pat, în dormitor, pentru că era prea frig. Şi dacă se aşeza în bucătărie, în faţa focului, o sufoca fumul în faţă, şi o împungea frigul în spate. Iar Pancrazio se arăta cam nemulţumit văzând cât se ardea din mormanul de vreascuri, şi tot fără rezultat. Unica soluţie pentru ea ar fi fost să-şi afle o ocupaţie oarecare. Dar în casa asta nu se găsea nimic de făcut. Nici să coase nu putea cu mâinile înţepenite de frig.

Singura ei misiune era să pregătească prânzul şi cina. Ce putea să prepare însă când n-avea nici măcar o cratiţă ca lumea, şi pe un foc de lemne care o asfixia cu fumul acru? Se mulţumea să pună cartofi la fiert şi să prăjească bucăţi de carne în untură, ţinând peste flăcări o tigaie cu coadă lungă, slinoasă, îmbâcsită de grăsime. Într-o bună zi Pancrazio o anunţă că Maria avea să gătească pentru ei spaghete cu sos de roşii, supă de legume îngroşată cu

rântaş şi *polenta*[92]*.* Feluri care îi căzură greu la stomac, sporindu-i starea proastă.

Alvina simţea că o ucide toată oroarea din jur şi absurda lipsă a celui mai elementar confort. Dar reîncepuse vremea frumoasă şi, odată cu ea, se reînfiripa şi vraja. O părăsiseră însă puterile şi făcea mereu temperatură din cauza răcelii care nu-i mai trecea. Nici măcar lumina soarelui şi măreţia peisajului nu puteau compensa sălbăticia, primitivitatea existenţei pe care o ducea. Locul începuse să-i facă silă.

Şi când o vedeau nemulţumită, toţi ceilalţi sufereau.

— Vrei să te întorci în Anglia? „o întrebă Cicio cu tristeţe, dar şi cu sarcasm.

Alvina îl privi şi nu-i răspunse nimic, iar Cicio îşi întoarse ochii şi ieşi afară.

— O să construim o sobă în dormitorul celălalt, declară într-o bună zi Pancrazio.

Şi trecu pe dată la treabă. Cicio îi ceru Alvinei să stea câteva zile la pat, ceea ce însemnă pentru ea un soi de refugiu. Şi pe urmă începu o activitate febrilă în casă. Pancrazio, Cicio, Giovanni şi un zidar din sat porniră să zidească soba nouă. Toată ziua bună ziua tropăiau şi

[92] Mămăligă, (it.).

bocăneau pe treptele de lemn. Maria căra în creştet piatra şi varul, şi îşi băga capul astfel încununat pe uşa Alvinei, înşirându-i cuvinte din care nu putea înţelege nimic. Şi când nu căra poveri, o trata pe Alvina cu „supă, cu cafea sau cu lapte cald.

În cele din urmă soba fu terminată şi încăperea deveni de-a dreptul îmbietoare. Avea două ferestre mari, în care bătea soarele de după-amiază şi care ofereau privelişte munţilor într-o parte, şi a satului risipit pe deal, în cealaltă. Când Alvina îşi mai reveni în puteri, plecară cu toţii, într-o dimineaţă de luni, la târg, la Ossona. Porniră dis de dimineaţă, înainte de ivirea zorilor, dar când ajunseră la râu se şi lumina de zi. Ieşiră la drum, şi Pancrazio înhămă măgăruşul la docar şi, în cele din urmă, după un drum chinuitor, sosiră la Ossona. Munţii sticleau feeric în razele soarelui matinal, scăldaţi în jerbe de reflexe verzui, violete şi trandafirii, iar pământul era atât de îngheţat încât răsuna sub paşi ca piatra. Ţăranii veneau şuvoi: femeile în veşminte de sărbătoare, pieptare albe şi bluze cu mâneci umflate, fuste grele din mătase, verzi, albastre, vişinii, şi basmale viu colorate pe cap. Bărbaţii îşi purtau mantalele bogate şi opinci de piele, cu vârf ascuţit, în picioare. Pretutindeni roiau catârii cu poveri, căruţele încărcate sau

câte o vacă lenevoasă, rătăcită.

Târgul de vite, în orăşelul străvechi căţărat pe podişul în care se sfârşea trecătoarea, era însufleţit, oferind o imagine caleidoscopică în dimineaţa geroasă şi luminoasă. Pe sub copacii desfrunziţi se înşirau tauri, vaci, oi, porci, capre, în continuă foială. Cineva aprinsese un foc şi oamenii îngheţaţi se îngrămădeau în jurul vâlvătăii. Se descărcau legume din desagii atârnaţi pe coastele măgarilor, iar din căruţe apăreau tot felul de minuni: – ghete, oale de metal, obiecte de bucătărie, pălării, dulciuri, grămezi de ştiuleţi, de fasole, de seminţe. Pe la ora opt, fierberea şi hărmălaia atinseseră culmea. Şi o forfotă continuă de ţărani munteni voinici, gătiţi în portul locului.

Cicio, Alvina şi Pancrazio examinau şi cumpărau. Achiziţionară oale de bucătărie şi tigăi, legume şi dulciuri, rogojini de papură, două scaune de lemn şi un fotoliu vechi, capitonat. Se plimbau prin înghesuială, se tocmeau şi se târguiau rezervat, ca nişte italieni anglicizaţi ce erau.

Pe la ora nouă, în sfârşit se îndură şi soarele să viziteze târgul, şi Alvina se aşeză pe zidul ce împrejmuia orăşelul şi începu să guste din plin priveliştea: unduirea de culori a fustelor creţe, ţărăneşti, pălăriile negre, solemne, ale bărbaţilor, maldărele de mărfuri, porcii guiţători, vacile

blajine, grase, catârii priponiţi – şi se întrebă dacă o să poată trăi până când o să simtă că face parte din toată această viaţă. Nu se putea identifica, nu se putea simţi de-a lor. Până la urmă, Cicio va trebui să o ducă înapoi în Anglia, sau să emigreze împreună în America. Acum îi pomenea foarte des de emigrarea în America.

Dar exista posibilitatea ca Italia să intre în război. Toţi începuseră să fie preocupaţi de această perspectivă. Alvina se uită în jos, la forfota târgului. Stătea pe parapetul zidului, în căldura domoală a soarelui. Cicio şi Pancrazio duceau tratative pentru cumpărarea a două scoarţe de piele. Îl privi pe Cicio, în atitudinea lui familiară, cu ceafa îndoită şi capul împins în faţă. Soţul ei! Simţi că-i moare inima în piept.

Oare şi femeile astea de la ţară încearcă simţămintele care o munceau pe ea? Patima care o prefăcea în sclavă supusă şi, pe de altă parte, senzaţia de vid, de nimicnicie? Probabil că şi ele simţeau la fel. Patima înrobitoare, anihilantă, în faţa bărbatului, şi îndepărtarea de viaţa reală. Da, desigur că îndărătul poftei hrăpăreţe de înavuţire, şi îndărătul moralei sumbre şi răzbunătoare a oamenilor de la munte şi a religiei lor întunecate, îndărătul tuturor acestora, erau muncite, probabil, de aceleaşi

sentimente care o torturau şi pe ea. Cu femeile se putea identifica. Numai că ea n-ar fi putut îndura tot timpul asemenea stare. Fusese doar o experienţă de viaţă. Cicio o s-o ducă în America, sau poate că în Anglia, ba nu, mai bine în America.

Şi chiar în momentul când Cicio întoarse capul spre ea, căutând-o din ochi, Alvina simţi o ciudată vibraţie în Pântece, o uşoară răsturnare înăuntrul ei, şi totuşi detaşată de trupul ei. Îşi duse mâna în capul pieptului. De jos, din piaţă, Cicio se uita după ea, scormonind cu privirea. O descoperi. Îi apăru aureolată de lumina soarelui ca de un nimb străveziu, deosebită de toate celelalte femei. Veni glonţ la ea, dăruindu-i surâsul lui lent, enigmatic. Alvina ştia în ce fel o iubeşte – cu o iubire primară, aproape animalică, elementară, nearticulată. Şi ea stătea cu mâna pe pântece, speriată. Aproape că nici nu se uită la el. Ştia că e însărcinată. Nu se uită la el, Dar în întreaga piaţă nu-l vedea decât pe Cicio.

— Am luat cele două piei, o anunţă. Cu douăzeci şi şapte de bucată.

Alvina îşi lăsă privirea asupra lui, se uită la pielea lui netedă, măslinie, la ochii cu iris de aur, – atât de apropiaţi de ea, atât de topiţi în ochii ei, şi totuşi atât de departe!

Cât de departe era fiinţa lui Cicio de fiinţa ei!

— Cred că aştept un copil, îi spuse.

— He? exclamă el spontan. Dar înţelesese bine şi o privea cu o expresie ciudată.

Simţea tăria, tirania şi frumuseţea pasiunii lui. Şi în acea clipă Alvina ar fi vrut să rămână acolo, întinsă pe zidul oraşului, în mângâierea blândă a soarelui, toropită de un etern leşin. Viaţa însemna o agitaţie, o încordare prea mare pentru ea. Dar ochii lui galbeni o învăluiau, o cereau. Şi ea nu putea decât să cedeze, să cedeze, să cedeze. Dar oricât se afunda, nu se putea îngropa în pământ.

Îl urmărea pe Pancrazio ducând pieile la docarul adăpostit sub un copac firav, albicios, de pe platoul ce domina valea. Pe urmă îl văzu croindu-şi drum prin mulţime, în direcţia lor.

— Simţi ceva? o întrebă Cicio.

— Da... uite aici... îi spuse, apăsându-şi mâna pe pântece, şi încercând din nou acea stranie senzaţie de răsturnare lăuntrică.

Îl privi ca de la mare depărtare, dar speriată.

— E bine, spuse Cicio pe un ton triumfător, dar. Cu un înţeles incomunicabil.

— Ei, mergem să mâncăm ceva? îi întrebă Pancrazio,

care se apropiase de ei.

Pe urmă se lăsară zgâlţâiţi îndărăt în docarul tras de măgăruş, în după-amiaza rece. Se înserase până când ajunseră să deshame măgarul, în faţa căsuţei singuratice unde îşi ţinea Pancrazio docarul. Giovanni îi aştepta cu felinarul aprins. Cicio şi Alvina porniră înainte, iar cei doi fraţi mai rămaseră să încarce desagii măgăruşului.

Cicio manifesta mare grijă faţă de Alvina. Şi după ce trecură râul şi intrară în bezna hăţişurilor, o strânse în braţe şi o sărută pătimaş. Peste umerii lui, Alvina vedea zăpada neîntinată a piscurilor scânteind în amurg. Lansase jerbe de culori scânteietoare în zorii aurii când trecuseră râul la dus, şi îşi trimitea strălucirea sinilie către cerul de seară, acum, la întors. Prin ce vale a umbrelor rătăciseră paşii ei! Ce însemna această patimă sălbatică a bărbatului care plana asupră-i ca un sol al întunericului? Cum de se putuse pierde, până-ntr-atât, pe ea însăşi?

Capitolul şaisprezece

Suspensie

Venea Crăciunul. Şi îi mai aştepta încă un morman întreg de ştiuleţi de porumb nedezghiocaţi. Alvina şi Cicio şedeau în hambar, scobind boabele de pe coceni.

— Te simţi în stare să stai aici până se naşte copilul? o întrebă Cicio.

Alvina urmărea degetele lui care rupeau pănuşile de pe ştiuletele roşiatic, ca un auriu con al abundenţei. Muntele de ştiuleţi de lângă ei ardea ca un rug încins, Alvina le simţea parcă dogoarea. Iar de cealaltă parte, maldărul de pănuşi uscate, striate, fâşâitoare, era la rându-i luminat de razele blânde. Conurile prelungi, cu boabe netede, mărgelate, treceau prin degetele lui Cicio, pentru ca apoi, denudate, golaşe, să fie date deoparte. Ochii galbeni o priviră din nou, cerându-i răspunsul.

— Da, zise Alvina. Cred că pot rămâne. Rămâi şi tu?

— Da, dacă n-or să mă cheme pe front. Aş vrea mult să se nască aici.

— Şi ai vrea să creşti un copil aici?

— Tu ai suferi dacă ai fi nevoită să rămâi în locul ăsta atâta amar de vreme, nu?

— Tu ai rezista?

Cicio clătină vag din cap, cu un gest care nu însemna nici da, nici nu.

Alvina începuse să se simtă ceva mai acasă. Avea acum camera ei, ceştile şi linguriţele ei, farfuriile ei, câteva lucruşoare ale ei. Pancrazio îşi reluase vechile obiceiuri, mâncă la Giovanni felurile gătite de Maria, iar Cicio şi Alvina luau mesele în camera lor, plăcută şi încălzită, de sus. Se simţeau bine împreună, când erau singuri. Dar uneori, crunta pustietate şi dezolare a locului îşi picura iar veninul în sufletul Alvinei.

Avea însă o cameră izolată, curată, unde putea să coasă sau să citească. Trimisese câteva scrisori sorei-şefe şi doamnei Tuke, care-i expediase un pachet de Cărţi. Când putea, îi dădea ajutor lui Cicio, şi îşi găsise o nouă îndeletnicire: învăţase de la Maria să toarcă lâna albă a oilor.

Într-o dimineaţă, când Pancrazio plecase cu Giovanni, Alvina stătea cu Cicio şi desprindeau împreună pănuşile de pe cei din urmă ştiuleţi. Deodată, în lumina plumburie răsunară nişte sunete extrem de stranii şi de primitive:

bâzâitul unui cimpoi care însoţea un glas uman, dar neomenesc, pe jumătate cântând pe jumătate recitind şi psalmodiind nişte versuri, urmate de o explozie de sunete stridente ale unui instrument de lemn, necunoscut. Alvinei îi pieri graiul de surpriză. Era o muzică bizară, pătrunzătoare, răscolitoare, putea fi însuşi mugetul muntelui. Nu era melodioasă, sau propriu-zis muzicală. Dar câtă vrajă, câtă nostalgie a trecutului păgân deştepta în imaginaţia Alvinei.

— Aşa-i înainte de Crăciun, o lămuri Cicio. De-acu şi până la Crăciun, vin zi de zi să ureze.

Alvina ieşi în micul balcon. Jos, în ninsoarea deasă, cu fulgi pufoşi, se găseau doi bărbaţi. Unul, mai în vârstă, trăgea de un cimpoi peticit cu cârpe; celălalt, mai tânăr, îmbrăcat în haine verzulii, îşi dăduse capul pe spate şi mugea neinteligibilul colind: versuri scurte, scandate, după care urmau nemaiauzitele suspine tulburătoare ale unui fluier de lemn, pe care-l ţinea în mână. Când cânta la fluier, Alvina avea senzaţia că omul îşi pierduse răsuflarea, că îşi răsuflase şi sufletul din el. Pentru ca pe dată să înceapă cascada de versuri mugite, întrerupte iar de ţipătul primitiv al fluierului, totul peste bubuitul înfundat al cimpoiului. Şi fulgii pufoşi cădeau peste cei doi bărbaţi,

împânzind atmosfera şi depunându-se în bătătură, bătătura împodobită ca de Crăciun cu vreascuri, paie, frunze uscate, găinaţ de gâşte şi de găini, baligă uscată şi proaspătă de măgar, cârpe şi ghemotoace de hârtie.

Colindul se sfârşi abrupt, bărbatul mai tânăr îşi scoase pălăria de pe cap şi se înclină în faţa Alvinei care-i urmărea din balcon, şi amândoi oamenii se îndepărtară. Alvina îi văzu dispărând printre stejarii sălbatici, stufoşi.

— Zi de zi or să vină de-acu şi până la Crăciun, îi repetă Cicio. Merg cu uratul din casă-n casă.

Într-adevăr, când Alvina ieşi din bucătăria îngheţată şi străbătu zăpada moale ca să scoată apă din fântână, urechile îi fură din nou izbite de sunetele bizare, neomeneşti, halucinante, venite acum din depărtare. Şi se simţi dureros sfâşiată de vechiul ei jind după ceva despre care nu ştia ce este sau ce poate fi. Dar ştia că-şi poate pierde minţile şi că se pierdea pe ea însăşi acolo în creierii de piatră ai munţilor muţi, în valea adâncă, atemporală, ruptă de întreg restul universului.

Cicio trebăluia tot timpul pe peticul lui de pământ, şi în jurul casei. Construia o latrină din chirpici, pentru că cea pe care o aveau, fără uşă, expusă văzului public, era de nefolosit. Alvina găsea ciudat că Cicio se ducea atât de rar

la Pescocalascio şi se amesteca atât de puţin cu localnicii. Parcă se ferea de ei. Numai cu rudele, foarte numeroase, se simţea la largul lui şi se arăta mai familiar.

Dar câteodată devenea rezervat şi faţă de aceştia. Odată, unchiul lui care ţinea moara, o huidumă de om, murdar şi nespălat, cu o nevastă jegoasă, îmbrăcată toată în juvaeruri de aur clincănitoare, şi care reuşea să îndruge câteva cuvinte americane, i-a invitat pe el şi pe Alvina şi i-a îndopat cu vin şi cu o plăcintă de brânză cu orez, în vizuina neagră care se chema cameră de oaspeţi. Cei doi nu ştiau cum să se arate mai ospitalieri şi mai amabili.

— Sunt foarte drăguţi, îi spuse Alvina lui Cicio la plecare. Şi foarte binevoitori.

Cicio făcu o grimasă în tăcere.

— Nu găseşti? întrebă ea.

— Se poartă frumos cu tine pentru că ştiu că eşti străină şi că n-ai să faci mulţi purici pe aici.

— Asta ar fi un motiv ca să se arate mai bănuitori şi mai strânşi.

— Ba nu, le place să facă paradă faţă de străini. Cu cei de aici sunt zgârciobi. Giacomo toarnă apă în vinul pe care-l vinde. Şi dacă las câteva ceasuri măgarul în grajdul lor, mă pune să-i plătesc o chirie nevesti-sii, că de nu, altă

dată nu-l mai primeşte. Ha! Ha! De-ai şti ce lichele sunt oamenii de pe aici!

— Aşa sunt în toate părţile, îi răspunse Alvina.

— Or fi! Dar nicăieri nu bârfesc atâta pe seama altora, cum o fac ăştia de aici. Pe unde am colindat eu, n-am mai auzit atâta bârfă.

Alvinei i se părea ciudată această neîncredere şi adâncă suspiciune pe care şi-o arătau muntenii ăştia, unii altora. Erau suspicioşi, înrăiţi, primejdioşi.

— Ce fericit sunt că am din nou un suflet de femeie în casa mea! exclamă Pancrazio.

— Dar de ce nu venea nimeni la dumneata să-ţi facă curăţenie? întrebă Alvina. De ce nu plăteai o femeie să-ţi ţină gospodăria?

— Pentru că nimeni n-ar fi vrut să vină, o informă Pancrazio în engleza lui" de salon. N-ar fi venit nicio femeie pentru că eu sunt văduv, şi dacă ar fi văzut-o careva intrând în casa mea, i-ar fi ieşit vorbe.

— I-ar fi ieşit vorbe? Ce-ar fi putut să spună de ea? întrebă Alvina mirată, privind la faţa pungită a sexagenarului.

— Cleveteli. Ce n-ar fi putut spune? Oamenii de pe aici au inimă haină. Toţi îţi poartă pică şi te vorbesc de rău. Pe

mine mă invidiază că am o casă – zic de mine că sunt prea *signore.* Mă întreabă mereu: „Da ce, te crezi un *signore*?” Sunt oameni negri la inimă, ciudoşi, e bine să te fereşti de ei...

— Dar cu mine se poartă foarte frumos.

— Pentru că sunt siguri că n-ai să stai mult pe aici. Dacă or să te vadă că rămâi, să vezi ce-or să mai înceapă să te vorbească pe la spate. Ai să vezi. Sunt oameni cu inimă de câine, se muşcă unul pe altul, muşcă pe oricine în afară de străinii care le sunt necunoscuţi.

Alvina simţea dispreţul înciudat din glasul lui Pancrazio, dispreţul omului care a petrecut mulţi ani în Anglia şi s-a bucurat de încrederea lumii bune englezeşti, dar care, când s-a întors acasă, s-a ciocnit de străvechea răutate a unor ţărani întunecaţi, dăltuiţi din piatra rece a muntelui, ferecaţi printre stânci, la marginea lumii. Alvina înţelegea de ce era fericit să o aibă în casa lui, şi mândru să o slujească. Pentru el întruchipa lumina şi liniştea nordului, o anume libertate, un orizont deschis, apropiat de tăriile celeste, pe care „ăştia de aici” nu puteau nici măcar să le înţeleagă.

Alvina ştia că de câte ori se duceau la Ossona, toţi îl descoseau pe Pancrazio în legătură cu ea şi cu Cicio. Intuia

întrebările la care Pancrazio răspundea cu mare rezervă:

— Şi cât au de gând să mai stea pe aici?

Nelipsita întrebare izvorâtă din invidie. Şi nelipsitul răspuns:

— Vreo câteva luni. Cât o să le facă lor plăcere să stea.

Şi Alvina simţea valurile de invidie care se năpusteau asupra lui Pancrazio, gata să-l înece, pentru că ea, o englezoaică, locuia în casa lui şi-l întovărăşea în docarul care-i ducea la Ossona.

Dar şi pe ea o interesa să-l studieze pe Pancrazio. Un slăbănog, cam mocăit, prematur îmbătrânit. Doar ochii galbeni, ca ai lui Cicio, aveau uneori o strălucire ciudată, demonică, lacomă, pe care Alvina nu o putea înţelege. Câteodată, când Cicio nu era acasă, se aşeza lângă ea şi-i povestea tot felul de întâmplări în legătură cu marii pictori englezi ai ultimelor decenii, Lordul Leighton, Millais.

Alma-Tadema, şi alţi academicieni, unii încă în viaţă, alţii morţi. Faţa lui bătucită purta uneori o expresie de totală detaşare, de impasibilitate, ca de indian piele-roşie. După care izbucnea într-un râs răutăcios, pervers, şi ochii lui mijiţi îţi evocau un motan desfrânat. Uneori îşi povestea amintirile cu simplitate, cu stoică resemnare, care-i conferea o notă de nobleţe; alteori le istorisea cu o perfidă

ironie, cu un sarcasm respingător.

— Leighton – care pe atunci încă nu era lord – nu mă voia, de model pentru că eram slab pentru gustul lui. Prefera tinerii blonzi, bine legaţi, cu trupuri armonioase. Odată însă când lucra la un tablou care a devenit celebru – poate că-l ştii – un Crist răstignit – îi descrise tabloul. Ei, pentru tabloul ăsta, modelul trebuia să stea legat de o cruce de lemn. Şi asta îţi rupea mădularele, zău aşa! Aoleu! Strălucirea perversă, demonică, se aprinse iar în ochii galbeni ai lui Pancrazio. Ştii, urmă bătrânul, Leighton scotea şi sufletul din modele, o clipă de răgaz nu-ţi dădea. Numai ce-l auzeai spunându-ţi: „Fire-ai să fii al naibii, nu mişca, ticălosule, stai încremenit până-mi termin eu treaba!” Ei, şi Leighton nu reuşise să găsească un model care să primească să pozeze legat pe cruce. Oamenii făceau câte o încercare, a doua oară nu mai veneau. Şi i s-a spus să lucreze cu Califano, pentru că numai Califano era în stare să reziste la aşa ceva. N-a avut încotro şi m-a chemat pe mine. Mi-a zis: „Nu-mi place cum arată corpul tău, Califano, dar dacă nici tu nu rezişti, apoi nimeni n-o să reziste. De acord să încerci?” „Da, am zis eu, încerc”. M-a legat pe cruce. Mă plătea bine, aşa că a trebuit să rezist. Ei, şi mă ţinea în pielea goală, răstignit pe cruce, câte

patru ceasuri dimineaţa. După care îmi dădea masa de prânz, şi după ce mâncam, mă răstignea iar. Era o corvoadă cumplită. Parcă mi se rupeau mădularele, când plecam acasă, nu mă puteam ţine pe picioare, mă sprijineam de ziduri. Şi noaptea nu puteam închide ochii, parcă mi se înfigeau cuţite în braţe şi în şale. „Te-ai angajat s-o faci, îmi spunea el – şi trebuie să-ţi ţii cuvântul”. „Am să mi-l ţin” îi răspundeam eu. Şi iar mă răstignea. Crucea aceea stătea pe un fel de dulap răsturnat, nu ştiu cum se cheamă...

— Un postament.

— Da, un postament. Şi într-o zi, cât zăceam eu legat pe cruce, nu ştiu ce face Leighton că se împiedică de postamentul ăsta, cade, şi mă dărâmă şi pe mine, cu cruce cu tot. El era dedesubt, eu în pielea goală peste el, şi crucea peste noi amândoi. Eu nu mă puteam mişca, aveam braţele şi picioarele ţintuite. Iar el, cu mine pe deasupra şi crucea peste noi, nu se putea elibera. A zăcut aşa, răcnind din răsputeri, până când în sfârşit s-a îndurat cineva să vină şi m-a dezlegat. Nu, n-am fost răniţi, pentru că crucea a căzut într-un fel în care nu ne-a stâlcit. „Ei, acum aţi văzut şi dumneavoastră ce înseamnă crucea”, i-am spus eu. „Da, satană ce eşti, dar să nu crezi că-mi

scapi”. Câteodată, ca să umple timpul, îmi punea tot felul de întrebări. Odată m-a întrebat: „ia spune, Califano, cât crezi că e ceasul acum. Ai dreptul la trei răspunsuri, şi dacă unul e corect, îţi dau şase pence”. I-am răspuns că e ceasul trei. „Primul răspuns, zice el, mai ai dreptul la două. Cât e ceasul?” Din nou i-am spus că e trei. „Ai epuizat două dintre răspunsuri, netotule. Mai ai unul. Cât e ceasul?” Dar eu nu m-am lăsat şi i-am răspuns tot „Trei”. Atunci şi-a scos ceasul din buzunar. „Ei, fire-ai al naibii să fii, cum de-ai ştiut atât de exact? Meriţi un şiling...” Era într-adevăr ora trei şi mi-a dat un şiling în loc de şase pence.

Alvina încerca o senzaţie foarte ciudată când stătea cu Pancrazio la o ceaşcă de ceai, după-amiaza, în bucătăria neagră, şi asculta istorioare despre marii pictori englezi. Era şi mai ciudat să priveşti faţa bătucită, şănţuită, a lui Pancrazio, şi să te gândeşti la răstignirea lui, în acei ani la Londra, pe altarul artei victoriene târzii. Dar şi mai ciudat i se părea să revadă prin ochii lui galbeni, cu margini înroşite, pe toţi acei mari boemi, deveniţi faimoşi. Pancrazio vorbea despre ei cu admiraţie dar şi cu dispreţ, aşa cum ar vorbi un bătrân libidinos, depravat, despre un tinerel frivol, uşuratic.

De fapt, Pancrazio nu a fost niciodată libidinos şi depravat, ci un mare timid, încorsetat în morala strictă a munteanului. Dar pleoapele căzute care-i pricinuiau acea perversă mijire a privirii, şi licărul galben, perfid, care i se aprindea în ochi, îi dădeau o înfăţişare periculoasă. S-ar fi zis că ardea în el un foc galben, sulfuros, care-i încingea uneori trupul ofilit, dându-i o expresie diabolică. Alvina îşi spunea că dacă ar sta mult timp singură cu el, ar trebui să facă apel la întregul curaj conferit de ascendenţa ei englezească, pentru a-şi alunga frica.

Înaintea Crăciunului, într-o dimineaţă de duminică, Alvina, Cicio şi Pancrazio se duseră pentru prima oară la Peşcocalascio. Ninsese puţin şi zăpada se infiltrase adânc în făgaşele cărărilor pe care le urcau. Era soare şi munţii scăpărau orbitor, dar pământul se îmbibase de umezeală. Îşi croiră drum pe sub stejari şi pe lângă arbuşti, se căţărară pe ridicăturile presărate printre munţi, până ieşiră la şoseaua din care se desfăcea o cărare ce ducea la un sat mai îndepărtat.

De pe această cărare veni spre ei un om mărunt de stat. Îi ajunse în apropierea satului şi le adresă un salut, în engleză:

— Bună dimineaţa. Ce zi frumoasă!

— Dar toată lumea vorbeşte englezeşte pe aici? se miră Alvina.

— Eu locuiesc la Glasgow de optsprezece ani. Am venit aici doar în vizită.

Era un negustor din Glasgow, originar de pe aceste meleaguri. Plin de amabilitate, îi invită la han şi le oferi băuturi, cafea, şi biscuiţi cu migdale Alvinei. Desigur, nutrea doza lui de gratitudine faţă de Anglia.

Satul era fermecător. Aşezat în semilună pe coama unui deal. De pe uliţa principală, terasată, vedeai la picioare întreaga vale cu labirintul ei de coline şi dâmburi, şi cele două râuri care o brăzdau, totul îngrădit de doi pereţi muntoşi. Un spaţiu larg, dar închis, peste care se lăsase o strălucită hlamidă de nea. Doar depresiunile adânci, care înghiţiseră zăpada, apăreau ca nişte dungi cafenii. În faţă, pe marginea unui podiş stătea agăţată Ossona. Numeroase sate, mari şi mici, se cramponau ca nişte alpinişti pe pantele abrupte ale dealurilor, ori se sumeţeau pe colinele din vale. Părea să fie o lume în lume, o vale somptuoasă, presărată cu puzderii de coline şi sate şi păduri şi râuri, dar îngrădită de munţi, şi închisă.

Pescocalascio fremăta de lume. Cu toate că drumurile erau desfundate sau înzăpezite, ţăranii, în portul lor

mândru şi cu opincile udate de mâzgă şi de zăpadă, se învârteau, cumpărau, vindeau, se tocmeau şi pălăvrăgeau între ei. În hanul care era în acelaşi timp şi prăvălie, o bătrână fierbea cafea deasupra jăraticului dintr-un arzător de metal, iar ţăranii se aşezaseră la mesele din spate, unde mâncau hrana pe care şi-o aduseseră de acasă.

Pe la amiază trebuia să sosească poşta. Cicio plecă să vadă dacă au sosit ceva scrisori, iar Pancrazio o duse pe Alvina să viziteze castelul de pe creasta dealului. Acolo, pe pantele înalte, copiii îşi aruncau bulgări de zăpadă şi făceau mare hărmălaie. Castelul medieval, crăpat de pe urma ultimului cutremur, domina valea cu labirinturile ei precum şi satele Califano – un punct în stânga – şi Ossona – o pată în dreapta; se profila pe cerul albastru, de parcă era suspendat, iar crenelurile, turnuleţele şi donjonul se decupau în lumină. În spatele castelului se deschidea altă vale, cu pereţii stâncoşi, îngustă ca o trecătoare, prin care curgea un râu şi unde se ridica uzina electrică a oraşului, înecată în umbră. În capătul văii strâmte începeau urcuşurile lungi pe coastele munţilor, care se pierdeau sus, în zăpada incandescentă, iar îndărătul acestora se ivea lanţul masiv al Abruzzilor.

Coborâră de la castel şi trecură pe lângă casele

dărâmate de cutremur. Cicio încă nu revenise. În faţa oficiului poştal, care se găsea pe o uliţă mai dosnică, se înghesuia mulţimea în aşteptare. Alvina îşi simţea picioarele ude. Pancrazio o duse să bea o cafea şi o strega[93], ca să se mai încălzească şi să prindă puteri. Pe şoseaua ce părea atârnată peste vale, oamenii se plimbau sub soarele călduţ. Alvina remarcă un grup de tineri ferchezuiţi, spilcuiţi; la un moment dat se apropiară de Pancrazio şi i se „adresară într-o engleză de mahala, italienizată, care o irita pe Alvina. Erau cu toţii modele de pictori. Pancrazio se arătă distant faţă de ei.

Alvina se aşeză într-un colţ mai izolat, pe scaunul oferit de bătrână, după ce mai întâi îl şterse de praf aşa ca să vadă şi ea, şi îşi bău cafeaua. Pancrazio îşi luase bere. În sfârşit apăru şi Cicio, aducând scrisorile care soseau cu mare întârziere din cauza cenzurii. Chiar înainte de a le deschide, Alvina îşi simţi inima apăsată, mohorâtă.

Citi mai întâi o scrisoare de la domnişoara Pinnegar, care-şi revărsa toate grijile şi spaimele provocate de război. A doua scrisoare era de la doctorul Mitchell, redactată cu ură şi dorinţa de a o insulta:

„Nu mi-aş fi putut închipui vreodată că, atunci când ţi-

[93] Băutură alcoolică tare.

am oferit să fii soţia mea, erai înhăitată cu un circar italian murdar. Deci sub aparenţa dumitale de puritate se ascundea o femeie vicioasă şi perversă. Nu pot decât să mulţumesc cerului că mi-a cruţat ruşinea de a te fi luat de soţie, şi îmi exprim speranţa că atunci când te voi întâlni făcând trotuarul în Leicester Square, să te fi iertat îndeajuns încât să-ţi pot arunca un ban...”

Şi aşa mai departe. Obrajii Alvinei păliră şi o cuprinse un tremur. Îşi îndreptă privirea spre Cicio, dar era cu spatele la ea şi discuta cu cineva de la o altă masă. Alvina se ridică şi se apropie de tingirea cu jăratic încins, ca şi cum ar fi vrut să-şi încălzească mâinile. Făcu scrisoarea sul, şi o aruncă peste cărbuni. Bătrâna bodogăni ceva ce nu înţelese. Rămase acolo până ce epistola se prefăcu în scrum negru, apoi cuprinse cu privirea încăperea şi ţăranii de la mese, pentru a-şi îndrepta pe urmă ochii din nou spre priveliştea majestuoasă a văii. Cei de dincolo nu mai însemnau nimic şi nu mai puteau face nimic bun pentru ea. Dar o puteau încă răni. Primise o palmă usturătoare. Şi o îneca ura îndârjită împotriva tuturor Mitchell-ilor de pe lume.

Cu greu deschise cea de-a treia scrisoare. Venea de la Effie Tuke şi, ca şi domnişoara Pinnegar, nu-i scria decât

despre război. Va intra şi Italia în război, de partea aliaţilor? Aşa ar fi fost normal. Şi cum îndura Alvina depărtarea de ţara ei, frământată acum de asemenea evenimente majore? Putea oare gusta fericirea în asemenea împrejurări? Era mare nevoie de infirmiere pe front. Şi ea, doamna Tuke, se înrolase ca voluntară. Îşi aducea şi ea obolul. Va trebui să se sacrifice, renunţând să o mai îngrijească pe micuţa Jennifer, care oricum avea o admirabilă doică scoţiană, mult mai pricepută decât o mamă. Poate că ea, ” doamna Tuke, o să se mai întâlnească cu Alvina în vreun spital din Franţa, nu se ştie niciodată. Şi aici scrisoarea se sfârşea.

Alvina reveni la masă, palidă, tremurândă. Pancrazio o măsură curios.

— Veşti proaste? o întrebă.

— Toată lumea îmi scrie numai despre război.

— Da, da! Şi făcu gestul fatalist, caracteristic italian, care voia să spună: „Asta-i!”

Într-adevăr, pretutindeni, toată lumea vorbea numai despre război. Tinerii spilcuiţi, modelele de pictori, părăsiseră Anglia tot din pricina războiului şi acum se aşteptau ca şi Italia să se prindă în joc. Şi toată lumea de la mese vorbea, vorbea şi gesticula. Alvina îşi plimbă din

nou privirea în jur. Totul îi era atât de străin, încât de-a dreptul o speria.

— Oare o să izbutesc vreodată să vin singură până aici ca să-mi fac cumpărăturile? întrebă ea.

— N-ai să vii niciodată singură aici, răspunse Pancrazio cu nedezminţita lui curiozitate. Vei fi însoţită de mine sau de Cicio. Să „nu porneşti niciodată singură la asemenea depărtare.

— De ce?

— Pentru că eşti străină. Nu eşti o *contadina*[94]*.*

Alvina percepea la el mentalitatea orientală cu privire la femei, care se făcea încă simţită la mediteraneeni: femeia trebuie să fie subordonată şi ocrotită. Îi ameninţa independenţa. Şedea, cu picioarele ude şi reci şi se uita la cerul însorit, la zăpada care se topea, la oamenii care se mişcau afară, la cei dinăuntru care beau la mese şi la tejghea, la ţărăncile care târguiau materiale de fuste. Cicio era tot cu spatele la ea, discutând de zor, în dialectul lor hămăit, cu vecinul de la cealaltă masă. Alvina ştia că discută tot despre război. Urmări conturul frumos al obrazului lui, cam livid în acea dimineaţă. Se ridică precipitat şi-i spuse lui Pancrazio:

---

[94] Ţărancă, (it.).

— Ies puţin la soare.

Se opri pe terasa suspendată deasupra văii, şi privi în jur, în lumina orbitoare. Cicio, rămas înăuntru, se ridicase în picioare, dar tot mai discuta cu omul de la masa vecină, agitându-şi mâinile şi întreg corpul. El nu vorbea numai cu gura. Tot trupul lui lua parte la discuţie şi suplinea prin gesturi şi mişcări ceea ce nu putea spune prin vorbe.

Alvina simţi cum o năpădeşte sila. Intuia adevărata natură a lui Cicio: era lipsit de simţul căminului, al vieţii casnice, aşa cum o concep englezii. Pentru Cicio casa nu avea să însemne niciodată refugiul, cetatea lui. Cetatea lui adevărată era piaţa publică din Pescocalascio. Acolo se simţea acasă. Casa propriu-zisă nu semnifica decât adăpostul în care îţi faci culcuşul. Nu-ţi duceai viaţa în ea. Adevărata lui existenţă se desfăşura în aer liber, în comunitate, în forum. Pentru italianul din el, casa adevărată era piaţa din Pescocalascio, micul forum de la poalele castelului, în care se vărsau toate uliţele satului şi unde oamenii se adunau în grupuri şi vorbeau, vorbeau, vorbeau. Cicio aparţinea acestui loc, sau cel puţin eul lui activ, dinamic, conştient. Şi eul acesta activ şi conştient era străin de ea. Ei îi aparţinea doar eul pasiv, subconştient, pasiunea atavică, moştenită de sângele lui.

Dar gândirea şi simţirea lui bărbătească, vie, îşi aveau locul de desfăşurare în piaţa publică. Acum, când îl vedea discutând politică, cu participarea întregului său trup, Alvina înţelegea acest lucru. Nimic nu l-ar fi putut determina să-şi întrerupă discuţia înainte de a fi spus tot ce avea el de spus. Şi când isprăvi, se despărţi de ceilalţi cu o strângere de mână şi se îndepărtă, parcă total eliberat de interesul care-l frământase până atunci.

Alvina voia să-l facă să stea de vorbă şi cu ea, să-i împărtăşească şi ei problemele lui. Imposibil. Refuza, îndărătnic şi posac, orice conversaţie bărbătească cu ea.

— Dacă Italia o să intre în război o să pleci şi tu pe front? îl întrebă.

— Desigur, răspunse Cicio, zâmbind de naivitatea întrebării.

— Şi eu o să rămân singură aici?

Dădu din cap, cu un aer posomorât.

— Şi vrei să pleci?

— Nu, nu vreau să plec.

— Dar crezi că Italia ar trebui să intre în război?

— Da.

— Asta înseamnă că vrei să pleci.

— Dacă Italia intră în război vreau să plec, şi cred că ar

trebui să intre.

Într-un anumit fel ciudat, Cicio se temea oarecum de ea, în parte o adora ca pe o icoană, în parte o dispreţuia. Şi când se străduia să-l provoace la o discuţie, de felul celor pe care le poartă bărbaţii între ei, se închista în el, ca un copil îndărătnic, şi pe faţă i se ivea zâmbetul lent, zeflemitor. Bloca, instinctiv, orice comunicare între ei, mai cu seamă când era vorba de politică sau de religie. Dar cu bărbaţii discuta cu mare plăcere şi cu înflăcărare despre aceste subiecte. În politică avea unele idei influenţate de socialism, iar în ce priveşte religia era liber cugetător. Însă Alvina se simţea exclusă din aceste domenii. Şi apoi Cicio evita o discuţie serioasă în limba engleză.

Îşi dădea seama de unde pornea acest refuz categoric de a discuta lucruri serioase cu o femeie. Şi cu toate că simţul ei de independenţă feminină se simţea insultat, se ferea totuşi să se afirme. Mai ales că ştia bine cât era Cicio de mărginit în chestiunile intelectuale. Aşadar, treaba lui, să se ducă în piaţa publică sau la cârciumă să discute cu bărbaţii!

În realitate se ducea foarte rar pe acolo. Pescocalascio nu era propriu-zis satul lui. În sufletul lui Cicio, care fusese luat din sat şi dus la oraş încă din copilărie, nu se sădise

pe deplin acel *„campanilisimo”,* adică necesitatea italienilor de a se reuni şi de a fi văzuţi în preajma bisericii din sat, discutând aprins în piaţa publică. El îşi petrecea cea mai mare parte din timp muncind la câmp sau la pădure, iar serile se îndeletnicea cu împletirea unei plase pescăreşti sau a unui coş pescăresc din nuiele subţiri de trestie. O artă pe care o învăţase în copilărie la Neapole.

Iar Alvina cosea hăinuţe pentru copilul ce avea să vină, sau torcea lână. Căpătase îndemânare în răsucirea între degete a firului aspru de o grosime egală, şi bobina de la picioarele ei se îngroşa şi juca la capătul firului. Acum când aveau camera lor caldă şi plăcută, se simţea fericită în tihna ei, alături de Cicio. Îi plăcea prezenţa lui, îi plăcea tăcerea lui, materială, fizică. Când stătea singură cu el, în tăcere, nu-l mai simţea departe. Avea senzaţia că şi el, asemenea ei, era străin de Califano; şi că se agăţa şi el de prezenţa ei, la fel cum se agăţa şi ea de a lui. Iar Pancrazio, fericit la rândul său de prezenţa ei, o slujea şi o ocrotea. Cicio şi Pancrazio aproape că i se închinau acum că era însărcinată. Şi Alvina îşi făurise o lume a ei, izolată, poate amăgitoare, dar plină de farmec. O bucura faptul că cheltuielile erau atât de reduse. Îi rămăseseră din capitalul ei încă şaizeci de lire neatinse şi le ţinea închise într-o

casetă. Şi apoi, dacă trecea râul, ajungea la Ossona; or, Ossona avea gară şi trenuri care ar fi putut-o duce în orice loc.

Se scurse şi ianuarie, cu zile scurte, cu zăpezi şi sporadice apariţii de soare. În zilele senine, Alvina cobora la albia râului, acum pustie dar fascinantă. Îl însoţea pe Pancrazio când căra piatră sau var cu catârul. Pancrazio mereu căra câte ceva, pentru că muncile de zidărie îl atrăgeau mult mai mult decât munca la câmp. Şi Alvina culegea uneori narcise sălbatice, care creşteau pitite printre stânci, nişte flori alburii cu miez galben şi cu un parfum ameţitor, tulburător ca glasurile bărbaţilor care cântaseră colinde de Crăciun, îi plăceau la nebunie. Descoperise şi spânz verde, altă plantă minunată, şi nişte mici comori: ciclame alpine, cuibărite în iarba îngheţată, flori liliachii, cu frunze solzoase, sau trandafirii şi diafane ca violetele. Când a descoperit prima ciclamă, i-au dat lacrimile. Nici ea nu ştia de ce.

În februarie, când zilele se mai lungiră, începură să înmugurească migdalii, rătăciţi între dealuri, printre măslinii argintaţi. Dar abia în martie avu loc o reală erupţie de flori. Şi în camera Alvinei erau mereu vase şi sticle cu violete albe şi albastre, cu ramuri de migdal înflorit,

argintii şi vaporoase, şi crengi pline de floare de piersic şi cais, cu petale de un roz gingaş, tremurătoare. Toată ziua colinda şi culegea flori. Pe mal erau ogoare întregi de flori de şofran, albastre. Şi când razele de soare poposeau asupră-le, îşi deschideau generos corolele, stele albăstrii în cinci sau şapte colţuri de un albastru arzător, care-i evoca Alvinei un metal încins, cu reflexe roşcate şi violacee, pe care-l văzuse cândva într-un laborator al spitalului din Islington. Un rug de steluţe albastre arzând pe tot malul, la poalele stejarilor. Alvina simţea uneori nevoia să îngenuncheze cu fruntea în ţărână, ca într-o rugă orientală, în faţa acestei minunăţii albastre atât de pură, de absolută. Veni să le vadă şi într„o dimineaţă cenuşie şi le găsi pe toate închise, cu petalele strânse, pe tecile verzi, plăpânde, clocotind de sevă, săgetând printre firele de iarbă şi de brebenoc. Când micul potir se închidea, dosul petalelor de şofran era brăzdat de dungi mai întunecate, ca un cap de viezure sau de motan tărcat. Alvina culesese un pumn din aceste mici cupe închise, vărgate; şi în căldura camerei ei, petalele se desfăcură într-o jerbă de foc albastru.

Martie era o lună binefăcătoare. Bărbaţii se lansaseră în muncile de primăvară, iar ea se avânta din ce în ce mai

departe în hoinărerile ei. Câteodată se simţea înfiorată de o frică bizară. Dar nu o frică de oameni ci de misterul elementelor naturii. Într-o zi ieşi în şosea şi se duse să-şi expedieze scrisorile din satul Casa Latina. De cum apăreau aşezările omeneşti, peisajul devenea dezolant. Casele aveau aspectul meschin, cu faţade coşcovite, ponosite, părăginite, specific locuinţelor de la marginea şoselei din Italia. Erau cârpăcite cu petice mari de lut verzui şi arătau ciupite şi noduroase şi furunculoase de parcă aveau lepră. Alvina la început se înspăimântase, până aflase de la Pancrazio că bubele erau pricinuite de sulfatul de cupru cu care era stropită viţa căţărată pe ziduri. Dar deşi cunoştea explicaţia, casele astea bolnave o deprimau.

Satul Casa Latina se adăpostea în umbră, de cealaltă parte a văii. Când te apropiai, te întâmpina un şir de barăci turtite, noi. Locuinţe cu un etaj, construite după cutremur. Hidoase. Satul era vechi, întunecos, retras pe vecie în vasta umbră a muntelui. Împrejmuit circular de râuri cu ape iuţi şi reci şi având o piaţă publică umbroasă, părăginită. Dar în centrul pieţii trona o biserică impozantă, cu două turle şi o faţadă superb cioplită.

Alvina intră în biserică şi brusc se simţi năpădită de greaţă. Interiorul era spaţios, cu pereţii văruiţi, şi încărcat

cu statui votive. Păpuşi în mărime naturală, închipuind Madona, îmbrăcate în mătăsuri jegoase, tăiate de vreme, încărcate cu beteală şi juvaeruri false, şi închise în cutii de sticlă; un Crist mânjit cu dâre de sânge, răstignit pe cruce; şi ţărăncile murdare, în genunchi, făcând mătănii şi bolborosind rugăciuni. Un fetişism ieftin, vulgar, ţipător, care o făcu să iasă cât mai repede la aer curat, ferindu-se să atingă perdeaua grea, din piele unsuroasă şi slinoasă, din faţa uşii. N-o să mai calce în viaţa ei prin Casa Latina. Se lămurise. Dacă îi era hărăzit să-şi trăiască zilele în această parte a lumii, atunci trebuia *neapărat* să se ferească de interiorul ei. De orice interior în afară de camera ei. N-o să mai intre în nicio casă, sau biserică, nici măcar în prăvălii sau la poştă. De îndată ce intra într-un interior, o inunda scârba. Dacă voia să-şi menţină mintea sănătoasă, trebuia să-şi ducă viaţa numai în „aer liber, şi să se păzească de case. Imaginea interioarelor localnicilor o scârbea, ca şi spaţioasa şi respingătoarea biserică din Casa Latina. Dezgustătoare.

Şi câtă măreţie, câtă splendoare în lumea de afară! Grâul şi porumbul încolţiseră fraged şi catifelat, viţa de vie înmugurise. Zambilele înfloriseră în ciorchini de potire albastre. Dar priveliştea micilor ugere azurii i-o evocau

Alvinei pe Artemis cea cu multe mamele – văzuse pe undeva un tablou sau o statuie. Acum, de când se afla în luxurianta lascivitate şi pasivitate a Sudului, Artemis cea cu ciorchini de mamele devenise o imagine îngreţoşătoare pentru ea. Şi mănunchiurile de zambile mănoase şi lăptoase i-o sugerau.

Îndrăgea anemonele violete, atât de zglobii. Auzise cândva legenda că fiecare lacrimă pe care o vărsase Venus pentru Adonis se prefăcuse într-o anemonă. Dar nu semănau a lacrimi. Catifelarea lor purpurie, puritatea lor, ţinea parcă de prelume. (Cu cât colinda mai mult prin sălbăticia naturii, Alvina percepea tot mai puternic umbra ancestralei lumi păgâne. Câteodată avea impresia că îşi pierde minţile şi că o să izbucnească în răcnete, atât de răscolitoare şi de covârşitoare era intuiţia, percepţia acelui ceva prelumesc şi, întrucâtva, răzbunător, simţea Alvina. Încerca senzaţia că desluşeşte în văzduh umbrele Furiilor şi Lemurilor, nume a căror rezonanţă îi sugerase încă din copilărie, când răsfoia filele dicţionarului mitologic ilustrat, o răzbunare crudă şi rece ca piatra de mormânt. Da, simţea în subatmosferă prezenţe fantomatice, crude. Ascunse şi perfide. Te ademeneau cu frumuseţe şi te pândeau pe furiş să le cazi în gheare. În miezul frumuseţii

fermecate se iviseră gheare crunte; întâi te momea frumuseţea şi, pe urmă, crud şi inevitabil, te înşfăcau ghearele.

Colindând ceasuri întregi de una singură, prin ciudăţenia acelor locuri, Alvinei i se năzărea că vede forme fantomatice, iar fiinţele vii i se păreau tot mai bizare. Până şi Cicio şi Pancrazio căpătau în ochii ei un aer straniu. Drept care, după lungile hoinăreli din primele luni, nu mai cuteză să rătăcească departe de casă. Se ascundea în camera ei şi torcea şi învăţa italiana. Cei doi bărbaţi nu se osteneau s-o înveţe limba. Primul ei profesor a fost un tânăr, pe nume Bussolo, care lucrase şi el ca model la Londra şi venea din când în când pe la ei ca să mai vorbească englezeşte.

Nu-i plăcea Alvinei pentru că era ferchezuit şi spilcuit. Avea însă un soi de perspicacitate şi de agerime.

— Locul ăsta le prieşte numai bătrânilor, spunea el despre Pescocalascio. N-ai să te poţi aclimatiza aici. Niciun om tânăr nu poate trăi aici.

O spunea cu o convingere care îşi făcea loc în spiritul Alvinei. Toţi tinerii din sat gândeau la fel şi toţi aşteptau cu nerăbdare să plece. Dar îi ţintuia războiul.

Cicio şi Pancrazio nu mai ştiau decât de viţa de vie.

Când îi urmărea cum stăteau îndoiţi din şale săpând, legând aracii, curăţind, stropind, altoind, concentraţi, încordaţi, nemaiştiind decât viţa de vie, respirând viţa de vie, trăind viţa de vie, Alvina se mira că din degetele, din coatele, din umerii lor nu dăduseră încă lăstari şi cârcei de viţă. I se părea total nefirească această neabătută preocupare pentru vie. Era şi ăsta un soi de fetişism, deci de degradare umană. Nu ştia ce pacoste era pentru Pancrazio nenorocita lui de vie, cu strugurii bătuţi întruna de grindină şi mai mult mucegăiţi decât copţi.

Aprilie sosi cu un soare fierbinte, de o dogoare pârjolitoare când avea el chef să ardă. Alvina era uimită, toropită de arşiţă. Şi totuşi îi plăcea, îi amorţea orice gând, se lăsa transportată în neştire de tăria soarelui. Dar de la o vreme începu să-şi dea seama că incandescenţa zilei avea asupră-i efectul întunericului nopţii; un fel de orbire, de amuţire a vieţii. Se ascundea toată ziua în cameră, până când se isca briza răcoroasă a serii.

Şi ameninţarea războiului devenea din ce în ce mai palpabilă. Ştia că Cicio va trebui să plece. Şi plecarea lui nimicea speranţa de a mai scăpa vreodată de acolo. Era un gând ucigător, şi Alvina se oţelea pentru a putea să-i reziste. Cicio o să plece şi ea o să rămână în locul ăsta

mistuitor, pe care uneori îl ura cu patimă şi înverşunare. Ştia că după răstimpul de vreme călduroasă, uscată, o pândeşte moartea, că o să se ofilească şi o să se pulverizeze în scrum ca trandafirii de aprilie care se veştejeau şi se prefăceau în pulbere pe zidul înfierbântat. Dar din când în când se stârneau rafale puternice de vânt rece, şi a doua zi cerul era acoperit şi văzduhul răcoros, înviorat. Printre firele de grâu se iţeau căpşoare de gladiole sălbatice, roz, pure şi diafane ca dimineaţa omenirii, dimineaţa virginală de dinainte de era omului. Gladiole trandafirii prin grâul verde şi printre bolovani, şi stânjenei rubinii şi aurii, cu pete pufoase cafenii, ca o viespe; ce s-ar fi întâmplat fără această vrajă a florilor? Şi irişii pitici, înalţi cât degetul, plăpânzi ca florile de şofran dar mai străvezii, albaştri, albaştri ca dimineaţa paradisului, care a răsărit înainte de dimineaţa omenirii. Irişii străvezii, gingaşi, firavi, trăiau câteva ceasuri şi mureau, ca nişte făpturi astrale, rătăcite pe pământ. Florile au făcut să încolţească din nou în sufletul Alvinei nostalgia locului aceluia. Prezenţa oamenilor i se părea nefastă. Dar florile care dădeau suflet şi magie pământului, florile îi redeşteptau starea de transă, de hipnoză, de negândire.

Coborî spre Cicio care smulgea gladiolele rubinii dintre

firele de grâu pe jumătate crescute, şi plivea bălăriile. Aruncă pe jos un braţ de gladiole şi luă secera ca să reteze puzderia de gălbinele presărate prin grâu. Părea foarte încordat şi preocupat.

— E neapărat nevoie să le seceri pe toate? îl întrebă Alvina.

Cicio aruncă deoparte un maldăr de gălbinele ucise, îşi scoase şapca şi îşi şterse fruntea udă.

— S-a declarat războiul, o anunţă el.

Într-o străfulgerare Alvina îşi aminti că văzuse furişându-se printre stânci silueta factorului poştal. Rozul şi auriul mormanelor de flori începură să-i danseze în faţa ochilor, ca într-un caleidoscop. Cicio o urmărea cu ochi galbeni, adumbriţi. Alvina se lăsă în genunchi pe un morman de gălbinele. Îşi simţea ochii răniţi, parcă trăsniţi. Murea.

— Şi trebuie să pleci? îl întrebă într-un târziu.

— Va trebui să plecăm cu toţii.

Îi răzbea în glas o notă de triumf sadic. Alvina îşi îngropă faţa în florile ucise. Dar nu! Nu avea voie să moară. N-o să se lase înfrântă!

— Dacă ai să lipseşti mult, am să mă întorc în Anglia. Nu pot rămâne aici fără tine.

— Îl ai pe Pancrazio... şi o să ai copilul.

— Da. Dar o să fiu tot singură cu mine. Şi nu pot să trăiesc aici fără tine. O să plec în Anglia.

Cicio o măsura cu ochii mijiţi.

— Nu cred că or să-ţi dea voie.

— Ba or să-mi dea.

Erau clipe când îl ura. S-ar fi zis că urmărea s-o anihileze total. Ea ticluia planuri – să evadeze din valea aceea nimicitoare, să fugă la Roma şi să ia contact cu ambasada engleză. L-ar îndupleca pe consulul englez şi l-ar determina s-o ajute. Nu putea să se lase nimicită. Ştia bine cât de uşor i-ar fi fost să moară dacă s-ar lăsa înfrântă, să moară şi să fie îngropată în cimitirul din Pescocalascio. Şi cu cât sentimentalism ar fi vorbit cu toţii de ea, aşa cum vorbea Pancrazio de soţia lui. Alvina simţea că, într-un fel, Pancrazio îşi ucisese, inconştient, soţia, aşa cum şi Cicio ar fi fost în stare s-o omoare pe ea. Pancrazio îi povestea mereu Alvinei despre soţia lui şi despre tot ce suferise, şi-i sublinia întruna cât de bun fusese el cu ea. Desigur că fusese şi bun. Dar în adâncurile sufletului său se găsea şi un element de cruzime, de sadism pervers, un element rău de care nu era conştient. Care se făcea uneori simţit în maliţiozitatea cu care îşi povestea peripeţiile cu pictorii englezi. Se trăda prin spaima pe care o avea faţă de soţia

lui moartă, prin strădania de a o convinge pe Alvina că fusese bun cu ea. Alvina ştia că bătrânului îi era frică noaptea de stafia, de strigoiul soţiei moarte, care-l bântuia ca să se răzbune pe el. Uneori, de groază, se înghesuia în lumina focului. Şi imaginea cimitirului îl umplea de o teamă superstiţioasă. Şi nu numai pe Pancrazio, ci în general pe localnici – era un lucru pe care Alvina îl observase. Cimitirul lor urât, pătrat, cu laturi de zid, ticsit cu lespezi de piatră şi cavouri ca nişte dulapuri, zăcea într-o viroagă de sub satul Pescocalascio şi se înfăţişa vederii ca servit pe tavă.

— Uite cimitirul nostru, i-l arătase Pancrazio. Aici o să ne facem cu toţii ultimul drum.

Şi cuvintele lui fuseseră impregnate de spaimă, de groază. Îi descrisese cum sătenii purtaseră până acolo, pe umeri, sicriul soţiei lui – un drum lung, greu, pe deal, care le luase aproape două ceasuri.

Urmară zile de îngrozitoare aşteptare – aşteptarea ordinului de mobilizare a lui Cicio. Un grup de tineri din sat primiseră chemarea – drept care se organizaseră triste saturnalii, se îmbătaseră cu toţii, bărbaţi şi femei, şi tinerii fuseseră însoţiţi cu plânsete, bocete „vaiete deznădăjduite până la Ossona, unde s-au îmbarcat în tren. O manifestare

cumplită.

Peste vale se lăsase un zăbranic de jale şi moarte. Şi totuşi, într-un anumit fel lugubru, s-ar fi zis că ţăranii încercau oarecare satisfacţie.

— Tu nu mai ai linişte până nu pleci, îl mustră Alvina pe Cicio. Ar fi mai bine să te cheme odată şi să se termine!

— O să fiu chemat săptămâna viitoare, îi răspunse el posomorât.

Când se lăsă întunericul, Cicio se apropie de Alvina, în timp ce pregătea mâncarea.

— Regreţi că ai venit aici cu mine, Allaye, nu-i aşa?

Întrebarea era pătrunsă de răutate. Alvina lăsă lingura din mână şi îşi întoarse privirea de la foc. Cicio se afla în umbră, cu capul împins înainte, şi faţa lui atemporală, misterioasă, cu surâsul ei lent, era vag iluminată de reflexele jucăuşe ale flăcărilor.

— Nu regret, răspunse Alvina, rostind cuvintele rar şi oţelindu-şi curajul. Nu regret pentru că te iubesc...

Se lăsă pe jos, pe scoarţa din faţa sobei. Cicio întoarse capul şi după câteva momente ieşi din cameră. Alvina reîncepu să amestece fiertura din oală, cu gesturi încete, disperate. Mai târziu, coborî să ia ceva din bucătărie. Şi dădu peste Cicio aşezat pe scară, adăpostindu-şi faţa cu

braţul îndoit, de parcă se ferea de o lovitură.

— Ce-i cu tine? îl întrebă, punându-şi mâna pe braţul lui.

Cicio îşi înălţă faţa spre ea.

— Dacă ar fi posibil, te-aş lua de aici, îi spuse cu un glas chinuit.

— O să te aştept, răspunse Alvina.

Cicio se ridică, se prăbuşi pe un scaun de lângă masa aşezată pe palierul lat alocării şi îşi îngropă capul în braţele întinse pe masă.

— Să nu mă aştepţi! Să nu mă aştepţi! izbucni el într-un hohot înăbuşit.

— De ce? întrebă ea cuprinsă de groază. Cicio nu răspunse. De ce să nu te aştept? repetă Alvina, şi îi mângâie părul. Cicio se ridică şi se întoarse spre ea. Te iubesc, şopti Alvina, te iubesc, chiar dacă iubirea asta o să mă omoare.

Dar Cicio se întoarse cu spatele, îşi rezemă braţul de perete şi îşi îngropă iarăşi capul în îndoitura cotului, fără să rostească un cuvânt.

— Ce se întâmplă? întrebă Alvina. Ce se întâmplă cu tine? Nu înţeleg.

Cicio îşi şterse faţa udă cu mâneca şi o privi în ochi.

— Pentru mine nu mai există speranţă, spuse pe un ton

înciudat, mohorât.

Alvina îşi simţi inima şi pruncul prăbuşindu-se în ea.

De ce?

Îi era dat oare să aducă pe lume un prunc lipsit de orice speranţă?

— Ba există speranţă. Te rog, fără melodramă, îi închise ea gura.

Şi coborî” scara, să ia lucrul după care venise. Dar când intră în bucătărie, nu mai ştia ce căuta. Se aşeză în întuneric, pe banca din faţa vetrei stinse, simţind că moare toată viaţa din ea, că i-a sunat sfârşitul. Acolo, în beznă, Alvina a simţit moartea împresurând-o. Şi i s-a părut că aude gemând pe scară: „Nu pot să mă întorc! Nu pot să mă întorc!” Alvina îl auzi. Îl auzi distinct, dar niciodată nu a ştiut dacă aceste cuvinte au fost într-adevăr rostite de Cicio, sau dacă urechea sufletului ei a auzit glasul sufletului lui. Ar fi vrut să-i vorbească, să îl cheme. Dar nu a izbutit. Zăcea în bezna bucătăriei cavernoase, pierită, fără glas, fără putere, ca o simplă bucată de carne.

„Nu pot să mă întorc”, auzea, iar şi iar, cuvintele fatale.

Şi atunci apăru Pancrazio.

— Ah! strigă el înspăimântat când i se năluci o siluetă în faţa sobei. Bodogăni ceva în italiană, cu un glas gâtuit de

frică. Apoi îşi reveni şi întrebă: Tu erai? De ce stai pe întuneric?

— Tocmai mă pregăteam să urc.

— M-ai făcut să trag o spaimă!

Alvina urcă în cameră şi continuă să pregătească mâncarea de cină. Cicio coborî la Pancrazio, care adusese un ziar. Se aşezară amândoi pe bancă, puseră lampa între ei şi porniră să citească împreună ştirile şi să le comenteze.

Săptămâna următoare venea rândul contingentului lui Cicio. Plecarea era iminentă. Au urmat zilele cele „mai chinuitoare: – zilele de aşteptare a inevitabilei plecări. Însă nici Cicio şi nici Alvina nu aduceau vorba despre plecare.

Dar în ajunul zilei fatale, Alvina nu mai putu rezista şi vorbi:

— Ai să te întorci, nu-i aşa? îl întrebă pe Cicio care şedea încremenit pe un scaun în lumina lunii, pe balcon.

O noapte caldă, argintată de lună. Aerul era îmbălsămat de parfumul florilor de portocal şi în întuneric vibra un cântec de privighetoare. Dinspre dealuri adia o aromă dulce, ca de miere.

— Ai să te întorci? îl întrebă Alvina.

— Cine ştie?

— Dacă tu vrei să te întorci, ai să te întorci. Soarta noastră ne-o hotărâm noi.

— Crezi? întrebă Cicio zâmbind uşor.

— Ştiu. Dacă n-ai să te întorci, înseamnă că nu ai vrut tu să te întorci – nimic altceva. Nu că n-ai putut, ci că nu ai vrut.

— De unde ai mai scos asta? urmă un zâmbet răutăcios.

— E un lucru pe care-l ştiu.

— Bine, răspunse Cicio.

Şi rămase în continuare nemişcat, cu mâinile atârnându-i inerte.

— Aşadar trebuie să iei o hotărâre.

Cicio păstră tăcerea o lungă bucată de vreme, timp în care Alvina se dezbrăcă, îşi perie părul şi se vârî în pat. Părea complet inert, ca un mort. Avea un aer cu totul nefiresc, malefic, de nesuportat. Alvinei îi făcea rău să se uite la el, aşa încât stinse lampa. Dar întunericul îi făcea şi mai rău. Şi până la urmă, Cicio se ridică de pe scaun şi se apropie de ea.

— Am să mă întorc, Allaye, rosti cu un glas domol. Blestemaţi fie ei toţi!

Glasul îi era îndurerat, chinuit.

— Cine să fie blestemaţi? întrebă Alvina ridicându-se în

pat., întrebarea ei rămase fără răspuns, dar Cicio o strânse la piept.

— Am să mă întorc şi o să plecăm de aici, o să plecăm în America.

— Ai să te întorci şi ai să fii al meu, şopti ea cu patimă, cu durere, cu fericire.

Îi era indiferent unde şi dacă or să plece, din moment ce va fi alături de el.

— Da, mă întorc.

— Fără nicio îndoială, murmură Alvina, lipindu-se de trupul lui.

Sfârşit